

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

DISERTAČNÍ PRÁCE

2019

Mgr. Marie Mollerová

*Česky psané kalendáře vydané
na přelomu 16. a 17. století*

Mgr. Marie Mollerová

disertační práce

**k získání akademického titulu doktor v oboru Teorie
vzdělávání ve fyzice**

Školitel: RNDr. Miroslav Randa, Ph.D. Katedra matematiky, fyziky a
technické výchovy

Plzeň 2019

*Czech written calendars issued at the
turn of the 16. and 17. century*

Mgr. Marie Mollerová

doctoral thesis

**submitted in partial fulfillment of the requirements for
a degree of Doctor of Philosophy in Theory of Education
in Physics**

Supervisor: RNDr. Miroslav Randa, Ph.D. Department of Mathematics,
Physics and Technical Education

Plzeň 2019

Poděkování

Především bych chtěla poděkovat mému školiteli panu RNDr. Miroslavu Randovi, Ph.D. za veškerou pomoc, trpělivost a čas, který mi věnoval při psaní této práce i během celého studia.

Mé poděkování patří i doc. RNDr. Martinu Šolcovi, CSc., za poskytnutí cenných informací pro zpracování mé disertační práce.

Ráda bych také poděkovala vedení a učitelům 7. Základní a mateřské školy v Plzni za možnost uskutečnění projektové výuky.

Zároveň bych ráda poděkovala za trpělivost a pomoc celé mé rodině.

Prohlašuji, že jsem tuto disertační práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

Prohlašuji, že elektronická verze (ve formátu PDF) umístěná v kořenové složce přiloženého CD a tištěná verze disertační práce jsou totožné.

Beru na vědomí, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona v platném znění, zejména skutečnost, že Západočeská univerzita v Plzni má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

V Plzni, ... 2019

.....

Abstrakt

Název práce: Český psané kalendáře vydané na přelomu 16. a 17. století

Autor: Mgr. Marie Mollerová

Katedra: Katedra matematicky, fyziky a technické výchovy (KMT), Fakulta pedagogická Západočeské univerzity v Plzni (FPE ZČU)

Abstrakt:

Kalendáře jsou součástí lidské historie již od nepaměti. Lidé si vždy potřebovali nějakým způsobem členit časové úseky. Nejprve rozlišovali den a noc, později se přidalo členění na týdny, měsíce, roky. V té době se pak začaly objevovat první kalendáře, které se od těch dnešních v základu moc neliší. Každý národ či kultura měla svůj typ kalendáře, ale u všech docházelo postupem času k jejich vývoji.

Ve své disertační práci navazuji na svoji diplomovou práci, která byla věnována osobnosti a tvorbě Kašpara Ladislava Stehlíka. Díky této práci jsem se seznámila s jednotlivými typy kalendářů, které se v Čechách v 16. a 17. století vydávaly. V letech 1550–1650 vzniklo na českém území několik stovek kalendářů. Jejich přesný počet dnes už těžko zjistíme, ale dle vypracované rešerše knihovnou ZČU v Plzni jich je dnes po České republice uloženo 271 od 60 tvůrců kalendářů. Moje disertační práce je tedy věnována analýze vybraných kalendářů z let 1550–1650 tak, aby bylo možné zachytit jejich vývoj v průběhu těchto sta let. Aby bylo možné analyzovat tyto kalendáře, bylo nutné se s nimi seznámit na obecné úrovni, tedy seznámit se s tím, jak vypadaly kalendáře po grafické i obsahové stránce. V analýze jsem se zaměřila na jednotlivé typy kalendářů – hvězdářské, hospodářské a minuce. Tyto kalendáře jsem v závěru práce podrobila komparaci a srovnala jejich shodné a odlišné aspekty.

Součástí disertační práce je i návrh projektu Kalendáře dříve a dnes, který je rozdělen do tří hlavních částí – návrh, realizace a zhodnocení. Projekt obsahuje dva základní úkoly – pracovní list a výrobu kalendáře. Projekt jako formu výuky jsem si vybrala, protože mi přijde k dané tématice jako nejvhodnější co do možnosti, jak pomoci žákům rozšířit jejich znalosti ohledně kalendářů. U vytvořeného projektu bylo provedeno statistické šetření získaných dat, při němž jsem ověřila postupy, pochopení a zpracování jednotlivých částí

projektu, díky čemuž jsem mohla zjistit, na jaké úrovni žáci splnili mnou položené výzkumné otázky.

Klíčová slova: kalendáře, 16. - 17. století, historie kalendáře, tvůrci kalendářů, Hájek, Stehlík, Daysygnar, typy kalendářů, projekt, projektová metoda, metody výuky, kompetence

Abstract

Title: Czech written calendars issued at the turn of the 16. and 17. century

Author: Mgr. Marie Mollerová

Department: Department of Mathematics, Physics and Technical Education Faculty of Education, University of West Bohemia

Abstract:

The calendars are the part of the human history since time immemorial. People have always needed some way to break down time periods. First, people distinguish day and night, later joined by a breakdown in the weeks, months, years. At that time, then began to appear the first calendars, which from those present calendars aren't much different. Every nation or culture had a type of calendar, but in all there was over time to their development.

In my dissertation I'm gonna make on my thesis, which dealt with the personality and the formation of Kašpar Ladislav Stehlík. Through this work I met with the individual types of calendars, which in the Czech republic in 16. and 17. century issue. In the years 1550-1660 was created on Czech territory for several hundred calendars. Their exact number is difficult to find today, but according to the elaborated research by the Library of the ZČU in Pilsen, is today in the Czech republic saved about 271 calendars from 60 creators of calendars. My dissertation is therefore devoted to the analysis of the selected calendars from the years 1550 – 1650 so, in order to capture their evolution in the course of these hundred years. In order to analyze these calendars, it was necessary to become acquainted with them on a general level, therefore to get acquainted with how they looked the calendar after the graphics and display the page. In the analysis I focused on the different types of calendars – astronomy, economic and minuce. These calendars I at the conclusion of the work subjected to comparison and compared their identical and different aspects.

Part of the thesis is the design of the project Calendar before and today, which is divided into three main parts – the design, implementation, and evaluation. The project contains two basic tasks – the working sheet and the production of the calendar. The project as a form of teaching I chose, because I come to the topic as the most suitable to

options, how to help students expand their knowledge about calendars. In the created project was carried out a statistical investigation of the acquired data, in which I verified the procedures, understanding and processing of the individual parts of the project, thanks to this I could figure out at what level students meet with me posed research questions.

Keywords: calendars, 16th-17th century, the history of the calendar, the creators of the calendars, Hájek, Stehlík, Daysygnar, types of the calendars, project, project method, teaching methods, competences

Obsah

Úvod.....	16
1 Cíle práce.....	19
1.1 Analýza současného stavu řešené problematiky.....	19
1.2 Zmapování vývoje kalendářů	20
1.3 Obecná analýza kalendářů v 16. a 17. století	20
1.4 Analýza získaných kalendářů od vybraných tvůrců kalendářů v 16. a 17. století	20
1.5 Komparace zjištěných poznatků vývoje kalendářů v 16. a 17. století.....	20
1.6 Analýza učebnic fyziky pro základní školu v ČR (zejména poznatků z astronomie).....	20
1.7 Realizace projektu na rozvoj poznatků z kalendářů	21
1.8 Vyhodnocení realizovaného projektu.....	21
2 Současný stav řešené problematiky.....	23
2.1 Zahraniční odborné články zabývající se tematikou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století.....	23
2.2 České odborné články zabývající se tematikou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století.....	27
2.2.1 <i>Výběr článků v českých novinách, časopisech a sbornících – ANL. Národní knihovna ČR.....</i>	29
2.2.2 <i>Theses.cz. Vysokoškolské kvalifikační práce.....</i>	32
2.2.3 <i>Databáze Historické bibliografie Historického ústavu AV ČR.....</i>	32
2.3 Závěrečné studentské práce zabývající se tematikou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století.....	33
2.4 Internetové zdroje zabývající se tematikou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století.....	36
2.4.1 <i>České zdroje .....</i>	36
2.4.2 <i>Zahraniční zdroje.....</i>	38

3	Kalendář a jeho dějiny.....	40
3.1	Vývoj kalendářů.....	40
3.2	Vývoj kalendářů v Čechách.....	44
4	Obecný rozbor kalendářů.....	51
5	Tvůrci kalendářů.....	58
5.1	Tadeáš Hájek z Hájku.....	61
5.1.1	<i>Rozbor Hájkových kalendářů.....</i>	<i>64</i>
5.1.1.1	Minucí a pranostika Doktora Tadeáše Hájka z Hájku k létu páně 1564.....	64
5.1.1.2	Minucí a pranostika Doktora Tadeáše Hájka z Hájku k létu páně 1567.....	74
5.2	Václav Zelotýn z Krásné Hory.....	84
5.2.1	<i>Rozbor Zelotýnových kalendářů.....</i>	<i>85</i>
5.2.1.1	Kalendář hvězdářský psaný ku položení slavné země České od M. Václava Zelotýna z Krásné Hory vydaný k létu páně 1575.....	85
5.2.1.2	Kalendář hvězdářský psaný ku položení slavné země České od M. Václava Zelotýna z Krásné Hory vydaný k létu páně dářský 1576.....	91
5.3	Petr Kodycyllus z Tulechova.....	98
5.3.1	<i>Rozbor Kodycyllových kalendářů.....</i>	<i>99</i>
5.3.1.1	Minucí a pranostika z učení pražského vydána od M. Petra Kodycylla z Tulechova létu páně 1576 přestupnému.....	99
5.3.1.2	Minucí a pranostika z učení pražského vydána od M. Petra Kodycylla z Tulechova létu páně 1582.....	103
5.4	Adam Huber z Risenpachu.....	111
5.4.1	<i>Rozbor Huberových kalendářů.....</i>	<i>111</i>
5.4.1.1	Kalendář hvězdářský k psaní/ku položení země České pořádně spravený a vydaný k létu páně 1590.....	112
5.4.1.2	Kalendář hvězdářský k psaní/ku položení země České pořádně spravený a vydaný k létu páně 1591.....	117

5.5 Ondřej Mitýsko.....	125
5.5.1 <i>Rozbor Mitýskova kalendáře</i>	125
5.5.1.1 Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, minciřům, prokurátorům, kupcům/i poctivé obchody vedoucím vydaný k létu páně 1593.....	125
5.6 Kašpar Ladislav Stehlík.....	132
5.6.1 <i>Rozbor Stehlikových kalendářů</i>	135
5.6.1.1 Minucí a pranostyka nová s pilností sepsána a vydána od Kašpara Ladislava Stehlíka z Čenkova k létu páně 1599 třetímu po přestupném.....	134
5.6.1.2 Kalendář hospodářský ku potřebě úředníků, písařů, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím vydaný od M. Kašpara Ladislava Stehlíka k létu páně 1602 po přestupném druhém.....	144
5.6.1.3 Kalendář hospodářský ku potřebě úředníků, písařů, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím vydaný od M. Kašpara Ladislava Stehlíka k létu páně 1613 po přestupním prvním.....	149
5.7 Albín Moller.....	151
5.7.1 <i>Rozbor Mollerových kalendářů</i>	153
5.7.1.1 Kalendář nový k poznamenání věci potřebných spravený a lidem všeho důstojenství a povolání užitečný vydaný do M. Albína Mollera k létu páně 1594.....	153
5.7.1.2 Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenávání všelijakých věcí/ku potřebě úředníků, písařů, prokurátorů, kupců a obchody vedoucím od M. Albína Mollerra ze Straupic k létu páně 1622 po přestupném druhém.....	157
5.8 Šimon Partlic ze Špicberka, mladší.....	163
5.8.1 <i>Rozbor Partlicova kalendáře</i>	164
5.8.1.1 Calendarium Perpetuum Oeconomicum. Kalendář každoroční hospodářský na rok 1617.....	164
5.9 Jeroným Gebler starší.....	170
5.9.1 <i>Rozbor Geblerových kalendářů</i>	170
5.9.1.1 Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím k létu páně 1647.....	170

5.9.1.2	Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím k létu páně 1654.....	176
5.10	Johann Christoff Daysygnar.....	181
5.10.1	<i>Rozbor Daysygnarových kalendářů</i>	183
5.10.1.1	S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím s bedlivou pilností sepsaný a vydaný k létu páně 1658	183
5.10.1.2	S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím s bedlivou pilností sepsaný a vydaný k létu páně 1659.....	190
6	Vývoj kalendářů v 16. a 17. století – shody a odlišnosti na základě rozboru výše uvedených kalendářů.....	197
6.1	Mínuce.....	197
6.2	Kalendáře hvězdářské.....	199
6.3	Kalendáře hospodářské.....	200
6.4	Kalendář každoroční.....	201
6.5	Hypotézy.....	205
6.6	Názvy planet používané v kalendářích.....	211
7	Kalendářové svátky v 16.–17. století.....	213
8	Kalendáře ve výuce fyziky na základní škole.....	229
8.1	Učební osnovy a učebnice pro základní školy – astronomie.....	229
8.2	Metody a organizační formy výuky.....	249
8.2.1	<i>Metody výuky</i>	249
8.2.2	<i>Třídění metod výuky</i>	249
8.2.2.1	Vyprávění učitele.....	249
8.2.2.2	Vysvětlování (výklad) učitele.....	250
8.2.2.3	Práce s textem.....	250
8.2.2.4	Rozhovor	250

8.2.2.5	Názorně-demonstrační metody.....	251
8.2.2.6	Dovednostně-praktické metody.....	253
8.2.2.7	Aktivizující metody.....	252
8.2.2.8	Komplexní metody.....	254
8.2.3	<i>Organizační formy výuky</i>	254
8.2.3.1	Výuka hromadná (frontální).....	254
8.2.3.2	Výuka individuální.....	254
8.2.3.3	Výuka skupinová.....	255
8.2.3.4	Výuka párová.....	255
8.3	Projektová výuka a její pojetí.....	255
8.3.1	<i>Historie projektové výuky</i>	256
8.3.2	<i>Projektová výuka</i>	258
8.3.3	<i>Projektová metoda</i>	260
8.3.4	<i>Typy projektů</i>	261
8.3.5	<i>Výhody a nevýhody projektové výuky</i>	263
8.3.6	<i>Pedagogicko-psychologické aspekty projektového vyučování</i>	264
8.3.7	<i>Projektové vyučování a klíčové kompetence</i>	264
9	Projekt Kalendáře dříve a dnes	268
9.1	Návrh projektu.....	268
9.2	Realizace projektu.....	271
9.2.1	<i>Průběh projektu po vytvoření pracovních skupin</i>	272
9.3	Sebereflexe a hodnocení projektu.....	277
9.3.1	<i>Sebereflexe</i>	277
9.3.2	<i>Hodnocení projektu</i>	279
9.3.2.1	Pracovní list.....	279
9.3.2.2	Tvorba kalendáře.....	298

10 Závěr	302
11 Seznam literatury	307
12 Seznam obrázků	315
13 Seznam tabulek	322
14 Přílohy	323
14.1 Soupis kalendářů z let 1550-1650 dle roku vydání kalendáře.....	324
14.2 Soupis kalendářů z let 1550-1650 dle místa jejich uložení (podle abecedního seznamu autorů).....	383
14.3 Projekt KALENDÁŘE DŘÍVE A DNES.....	441
14.3.1 <i>Zadání projektu pro žáky</i>	441
14.3.2 <i>Pracovní list projektu</i>	443
14.3.3 <i>Projekt - Tvorba kalendáře</i>	452
14.3.4 <i>Přílohy k projektu KALENDÁŘE DŘÍVE A DNES</i>	453

Úvod

Kalendář. Tak prosté a obyčejné slovo, nad kterým se dnes prakticky nikdo nepozastaví. Každý přeci víme, jaký je den, měsíc i rok. Vždyť kdo si dnes neříká, už je zase pondělí, už zase uplynul další měsíc, už jsme zase o rok starší. Ale nijak více se nad tokem času kolem nás nepozastavujeme. Dnešní společnost nás prakticky ani nenechá vydechnout a pozastavit se nad takovou všední věcí, jakou je kalendář. Vždyť si ho přeci můžeme koupit v každém obchodě, v mobilních telefonech či počítačích je běžnou součástí, a tak kalendář zkrátka chápeme jako samozřejmou součást našich životů.

Ale ne vždy tomu tak bylo. Dříve lidem stačilo chápání střídání dne a noci. Čím více ale spolu lidé začínali spolupracovat, potřebovali něco, čím by se mezi sebou dokázali přesněji domlouvat, a bylo tedy nutné začít chápat čas i dál než jen za hranici dne a noci. Lidé tak začínali členit čas na dny, týdny, měsíce a roky, a začaly se objevovat první náznaky kalendářů. Každý kalendář vycházel z astronomických jevů (střídání dne a noci, fáze Měsíce, roční období), které dokázali lidé vnímat. Tyto znalosti umožnily pojmenovat základní jednotky, které určovaly a určují měření času – sluneční den, sluneční rok, hvězdný den, tropický rok, ... Jedním z nejstarších kalendářů, které známe, byl kalendář egyptský z pátého tisíciletí před naším letopočtem. Jeho následnými změnami a úpravami v toku času se dostaneme až k dnešnímu kalendáři.

Nicméně se tu tímto vynořuje značný počet otázek ohledně kalendáře. Jak a proč vlastně kalendář vznikl? Komu byl kalendář určen? Jak vůbec vypadal kalendář třeba před 400 lety? Kdo kalendáře tvořil, kdo je vydával? Takovýchto otázek bychom si mohli položit spoustu. Některé z nich si ve své disertační práci pokládám.

Když jsem před několika lety sepisovala svoji diplomovou práci¹, jež se zabývala plzeňským astronomem a matematikem Kašparem Ladislavem Stehlíkem a jím vydávanými kalendáři, napadlo mě, že by to mohlo být téma, které by si zasloužilo mnohem větší pozornost a další výzkum. Důvodem pro to byl i fakt, že se danou tematikou u nás zatím nikdo, kromě výborné publikace Marie Bláhové² či Františka Palackého³, nezajímal a byla by

---

¹ MOLLEROVÁ, Marie. Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století.

² Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, Praha 2001.

³ František PALACKÝ, *O pranostikách a kalendářích českých, zvláště v XVI. století*, Časopis Společnosti Vlasteneckého muzeum v Čechách 3, Praha 1829, s. 33-64; František PALACKÝ, *Staročeský všeobecný kalendář*, Časopis společnosti Vlasteneckého muzeum v Čechách 3, 1829, s. 105-125

škoda tuto oblast spojující historii a astronomii zcela opomíjet. Kalendáři v 18. a 19. století se zabýval Zdeněk Urban⁴, ale obdobím 15.–17. století se komplexně zatím nikdo nevěnoval. Ve své diplomové práci jsem měla možnost analyzovat kalendáře vydávané Kašparem Ladislavem Stehlíkem. Prvotní seznámení s těmito kalendáři, jakožto i s osobností Stehlíka, proběhlo v plzeňském archivu díky doktoru Doušovi. Zde je totiž uložen strojopis pana Pokorného, který se Stehlíkovým dílem zabýval již v 70. letech minulého století. Díky této práci jsem se mohla při svém dalším bádání odrazit od již zjištěných informací a pokusit se vyhledat i další Stehlíkovy kalendáře, které jsou uloženy v Archivu Národního muzea, Národní knihovny ČR, Strahovském klášteře a Národním archivu Ministerstva vnitra. V Národním archivu Ministerstva vnitra jsou kalendáře uloženy v Zemských deskách v konvolutu 26 kalendářů z let 1587 až 1613. Kromě Stehlíka jsou zde autory dalších kalendářů například tyto osobnosti: Bartoloměj Skultét Gorlický, Bavor ml. Rodovský z Hustiřan, Řehoř Ťalud Gorlický, Antonín Hrom, Šebestián Kostner, Albín Moller Straupický, Ondřej Mítýsek Lidoměřský a Martin Bacháček Nauměřický z Nauměřic.

Z rozboru Stehlíkových kalendářů je zřejmé, že se zabýval sestavováním 3 typů kalendářů:

1. kalendáře hvězdářské s pranostikou

2. kalendáře kancelářské a hospodářské bez pranostik

3. minucí neboli kalendáře s pranostikou psanou zvlášť mimo kalendářní část

Stehlíkovy hvězdářské kalendáře se zachovaly na roky 1596, 1597, 1604 a 1606, kancelářské a hospodářské kalendáře na roky 1602, 1603, 1604, 1605, 1607, 1608, 1609 a 1610, a minucí na roky 1599 a 1611. Kalendáře jako takové jsou formátově stejné, ovšem liší se v obsahu a rozsahu jednotlivých částí. Nejvíce obsáhlé jsou minuce, a to zejména díky části věnované pranostice. Stehlíkovy kalendáře jsou velmi bohatě graficky zdobené. Stehlík se ve svých kalendářích zaměřoval i na určování zatmění světél nebeských, což se mu však ne vždy přesně podařilo.

Právě po dopsání své diplomové práce jsem se rozhodla svoji disertační práci nést v podobném duchu a zabývat se i dále analýzou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století,

---

⁴ Zdeněk URBAN, *Století českého kalendáře*, Praha 1987

Zdeněk URBAN, *K dějinám českých kalendářů 16. – 18. století*, in: *Práce z dějin Slavistiky* 14, Praha 1990, s. 173-191

Zdeněk URBAN, *Prolegomena k českým verzím lužickosrbských kalendářů A. Mollera*, *Acta universitatis Carolinae Phil et Hist* 1, Praha 1994, s. 115-125

ovšem pole svého bádání značně rozšířit. Tedy rozšířit svoji práci o další tvůrce kalendářů, analyzovat jejich kalendáře, podrobit je výsledné komparaci a zjistit, jaké změny prodělaly kalendáře během sto deseti let jejich vývoje, tedy období let 1550–1660. Jedná se o období, kdy se kalendáře začaly masově šířit mezi lidi, a to zejména díky knihtisku, který spatřil světlo světa v polovině 15. století a začal se rychle šířit po světě. Do českých zemí dorazil záhy a v Plzni byla roku 1476 vytištěna Synodální statuta Arnošta z Pardubic, první tištěná kniha v Čechách⁵. Ve své práci rozhodně nemohu usilovat o komplexní pojetí celé problematiky, jelikož je to téma tak obsáhlé, že by mi na to disertační práce nestačila, a práce pro jednoho člověka by to byla na velmi dlouhou dobu.

Zároveň bych také chtěla tuto tematiku více přiblížit žákům na základní škole, kde se ve výuce fyziky na druhém stupni (ale v základech již na prvním stupni v předmětech Prvouka Přírodověda) seznamují s pojetím času, převody jednotek času, s kalendářem, s fázemi Měsíce atd. Proto jsem se rozhodla vytvořit projekt, díky kterému si žáci osvojí nové pojmy, znalosti a dovednosti z dané problematiky. Zároveň díky práci na projektu dojde u žáků také k rozvoji klíčových kompetencí. K projektu bude vypracován pracovní list, který bude obsahovat rámcový postup (jak má žák postupovat) a očekávaný výstup (co má být výsledkem práce žáka). Na závěr zhodnotím plnění jednotlivých úkolů projektu, porovnáám práce žáků mezi sebou a případně poukážu na nedostatky, kterých se žáci při práci dopouštěli.

---

⁵ <https://www.plzen.eu/turista/uzitecne-informace/aktuality/prvni-kniha-byla-v-plzni-vytistena-pred-540-lety-ale-kronika-trojanska-to-nebyla.aspx>

1 Cíle práce

V disertační práci navazuji na svoji diplomovou práci *Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století*. Díky osobnosti Stehlíka jsem se seznámila s několika typy kalendářů, které se u nás vydávaly na přelomu 16. a 17. století.

Hlavním cílem disertační práce tedy bude analýza kalendářů z let 1550–1660 vydávaných různými autory. Tato analýza bude založena na následujících mezikrocích:

- a) zmapování v knihovnách všech dostupných kalendářů z daného období
- b) prostudování kalendářů z pohledu astronomického a obsahového
- c) srovnání kalendářů vydávaných různými autory a kalendářů vydaných v různých rocích

Pro dosažení hlavního cíle budu postupovat po následujících postupných cílech:

- analýza současného stavu řešené problematiky
- zmapování vývoje kalendářů
- obecná analýza kalendářů v 16. a 17. století
- analýza dostupných kalendářů od vybraných tvůrců kalendářů v 16. a 17. století
- komparace zjištěných poznatků vývoje kalendářů v 16. a 17. století
- analýza učebnic fyziky pro základní školu v ČR (zejména poznatků z astronomie)
- realizace projektu na rozvoj poznatků z kalendářů
- vyhodnocení realizovaného projektu

1.1 Analýza současného stavu řešené problematiky

Na začátku své práce budu muset zjistit, zda se danou problematikou vývoje kalendářů na přelomu 16.–17. století nezabýval již někdo přede mnou, a bude sledovat zejména to, zda vyhledávané publikace, články atd. odpovídají tématu mé disertace. Proto provedu na základě zadávaných klíčových slov průzkum databází, jež obsahují články, statě atd. s tematikou kalendářů. K tomu využiji několik databází, jako například JStor, Scopus, Web of Science a další. Zaměřím se na vyhledávání v zahraničí i u nás.

1.2 Zmapování vývoje kalendářů

V této části se budu věnovat vývoji kalendářů od prvních zmínek o nich až do mnou sledovaného období, tj. do 17. století. Hlavní důraz bude kladen zejména na dva typy kalendářů (juliánský a gregoriánský), které jsou pro další části mé disertace zcela nezbytné, a také na gregoriánskou reformu, která ovlivnila další vývoj kalendářů od 80. let 16. století. Poté se zaměřím na vývoj kalendářů v Čechách v 16. a 17. století.

1.3 Obecná analýza kalendářů v 16. a 17. století

V této části budu analyzovat kalendáře zejména z hlediska jejich formátů (kvartové a šestnáctkové kalendáře), grafické úpravy (výzdoba titulních listů, ...) a jejich určení, tj. kalendáře hospodářské, hvězdářské a minuce. U každého typu kalendáře se zaměřím na jejich charakteristické rysy a také na jejich odlišnosti mezi sebou.

1.4 Analýza získaných kalendářů od vybraných tvůrců kalendářů v 16. a 17. století

Na základě získaných dat z předchozích částí budu v této analýze schopna analyzovat kalendáře v takovém rozsahu, aby bylo možno sledovat jejich vývoj v průběhu let 1550 až 1660. Kalendáře budou vybrány napříč sta lety tak, aby zde byly vybrány kalendáře hvězdářské, hospodářské i minuce. Zároveň bude tato část věnována i tvůrcům kalendářů, včetně jejich stručného životopisu, a následovat bude rozbor jejich vybraných kalendářů.

1.5 Komparace zjištěných poznatků vývoje kalendářů v 16. a 17. století

Po provedení analýzy kalendářů budu v této části schopna provést komparaci zjištěných dat. Porovnáám mezi sebou jednotlivé typy kalendářů a zaměřím se na jejich shodné i odlišné části.

1.6 Analýza učebnic fyziky pro základní školu v ČR (zejména poznatků z astronomie)

Abych se mohla v závěru své práce z hlediska kalendářů věnovat zamýšlené aplikaci kalendářů do výuky fyziky na základní škole, je nutné se zaměřit na analýzu učebnic fyziky. Uvedu zde rozbor učebních osnov tak, jak se měnily od roku 1960 do roku 2018, a tyto

osnovy doplním o učebnice, které byly k výuce fyziky na základní škole určeny. Aby bylo možné aplikovat téma kalendářů do výuky fyziky na základní škole, provedu zde rozbor učebních metod a forem a z nich vyberu tu, kterou budu považovat za nejvhodnější pro aplikaci tématu kalendářů do výuky.

1.7 Realizace projektu na rozvoj poznatků z kalendářů

Mezi stále nejvíce rozšířenou formu výuky na základních školách v ČR patří frontální výuka. Většinou se učitelé snaží tuto výuku obohatit o demonstrační pokusy, případně exkurze či další formy výuky. Pro svoji práci bych ale chtěla využít metodu skupinového vyučování, díky které žáci mohou získat a rozvinout i další kompetence, např. kompetence pro řešení problémů či kompetence sociální. Tuto metodu považuji za vhodný způsob, jak přiblížit téma kalendářů žákům. Projektovou výuku považuji za jednu z metod, která může značně zpestřit výuku nejen fyziky. Ovšem projektová metoda v sobě nese i jisté nevýhody – zejména časová náročnost jak pro učitele, tak pro žáky.

Základní myšlenkou tohoto projektu bude umožnit žákům seznámit se s kalendáři v podobě, se kterou se běžně nesetkávají. Možnost zaměřit se na prvky, které kalendáře obsahovaly i obsahují dodnes. Aby žáci dovedli pochopit jejich smysl a aplikovat je.

Žáci se například naučí stanovit fáze Měsíce na základě délky jednotlivých fází, seznámí se se symboly, které se využívaly v kalendářích (některé se využívají dodnes) a dokáží je sami vysvětlit, najít v dnešních kalendářích atd. V závěru si žáci sami sestaví vlastní kalendář.

1.8 Vyhodnocení realizovaného projektu

U vytvořeného projektu k aplikaci poznatků o kalendářích do výuky fyziky provedu statistické šetření, při kterém ověřím postupy, pochopení a zpracování jednotlivých částí projektu, díky čemuž zjistím, na jaké úrovni žáci splnili mnou položené výzkumné otázky.

Stanovení hypotéz

V rámci disertační práce ověřím několik hypotéz, které vycházejí ze základního cíle práce, tedy analýzy vybraných kalendářů z 16. a 17. století. Při ověření těchto hypotéz mi pomohou shromážděná data získaná při plnění dílčích cílů. Za jeden z hlavních milníků pro možné změny v kalendářích budu vycházet ze zavedení gregoriánského kalendáře.

1. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě se od sebe budou graficky odlišovat.

1.1 Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou mít odlišnou grafickou úpravu titulních listů.

1.2 Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou mít odlišnou grafickou úpravu dílčích částí kalendářů (listy kalendária, listy pranostik, ...).

2. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě se od sebe budou obsahově odlišovat.

2.1 Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou odlišně uspořádány v jednotlivých částech kalendáře (titulní list, strana s věnováním, kalendárium, ...).

2.2 Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou mít odlišný rozsah jednotlivých částí (kalendárium, pranostika, ...).

3. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou obsahovat odlišné svátky.

3.1. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou rozdílně uvádět svátek Mistra Jana Husa.

4. V kalendářích bude v průběhu let docházet k přesnějšímu stanovování zatmění světél nebeských.

Jednotlivé hypotézy budou analyzovány v kapitole 6.5. Hypotéze ohledně odlišnosti svátků bude věnována kapitola 7.

2 Současný stav řešené problematiky

2.1 Zahraniční odborné články zabývající se tematikou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století

Na počátku mého výzkumu jsem se snažila stanovit, zda se problematikou česky psaných kalendářů 16. a 17. století nezabýval již někdo přede mou. Pokusila jsem se to zjistit analýzou databází některých zdrojů vědeckých publikací, článků ze sborníků a odborných časopisů. Vyhledávala jsem proto v těchto databázích články týkající se pojmů *kalendář, 16. a 17. století, astronomie, astrologie*.

Pro tuto analýzu jsem využila metodu, kdy jsem postupně do jednotlivých databází zadávala klíčová slova a následně jsem vyhledané výsledky podrobila zkoumání, zda odpovídaly vyhledávaným požadavkům. Klíčová slova jsem použila tato:

1. v zahraničních databázích: *Calendar, 16th century, 17th century, astrology, astronomy, history, Gregorian reform of the calendar*.

2. v českých databázích: *kalendář, kalendáře, reforma kalendáře, minucí, minuce, pranostiky, astrologie, planetáře, chronologie, astronomie, alchymie, 16. století, 17. století, dějiny, české země 1550-1660*.

Pokud byl výsledek vyhledaných dokumentů velmi rozsáhlý, tj. desítky nalezených dokumentů, pokusila jsem se výběr zúžit postupným zadáváním klíčových slov, až jsem se zúžením vyhledávacího dotazu dostala k minimálně dvěma nebo desítkám relevantních výsledků. Tyto výsledky jsem potom podrobila analýze, zda se skutečně zabývaly mnou řešenou tematikou. Výsledky tohoto výzkumu jsou uvedeny níže v jednotlivých podkapitolách.

Mezi prohledávané celosvětové databáze odborných článků jsem zařadila tyto zdroje:

- Scopus (www.scopus.com),
- ScienceDirect (www.sciencedirect.com),
- Web of Science (isiknowledge.com/),
- JStor (www.jstor.org/),
- Google Scholar (scholar.google.com).

Pro tyto databáze jsem se rozhodla proto, jelikož se jedná o databáze, které jsou přístupny studentům či zaměstnancům ZČU v Plzni, nebo se jedná o databáze volně přístupné

a bezplatné. Níže jsou v tabulkách uvedeny jednotlivé databáze i s postupnými výsledky vyhledávání. Pokud jsem našla článek, který odpovídal mým požadavkům, je pod příslušnou tabulkou uvedena jeho základní charakteristika.

Scopus (www.scopus.com)				
hledaná klíčová slova	Prohledávaná pole	Kritéria upřesňující hledání	Počet výsledků hledání	Závěr
Calendar, 16th century, 17 th century	název, abstrakt, klíčová slova	Žádná	5	články podrobeny zkoumání – 1 potenciálně zajímavý článek uveden pod tabulkou včetně jeho charakteristiky

Tab. 1: Výsledky prohledávání databáze Scopus

Výsledkem prohledávání databáze Scopus bylo nalezení jednoho odborného článků, které je tematicky příbuzný problematice řešené v mé disertační práci. Pro lepší přehlednost a dohledatelnost uvádím vždy bibliografický záznam článku a jeho stručnou charakteristiku.

1. DUKKON, Á. Sign - Symbol - decoration: The relationship of image and text in 16th - 17th century Hungarian calendars. *Hungarian Studies*, 2017, vol. 31(1), pp. 95-112.

Tato studie se snaží poskytnout přehled o různých spojeních mezi slovem a obrazem v kalendáři a dalších populárních dílech z pozdní renesance a baroka. Autor zkoumá spojení a vliv z různých oblastí kultury, zabývá se starověkými tématy a archetypy, které prodělaly mnoho změn v prostoru i čase. V první části jsou zkoumány některé netradiční postavy v kalendáři z roku 1578 (Kolozsvár-Cluj, Heltai's office), jako jsou mořské víly/sirény v roli Vodnáře a Panny a vzhled těchto postav na malovaném nábytku a stropních panelech z 18. století v kalvinistických kostelech v Maďarsku. Druhá část článku se věnuje některým typickým titulním stranám kalendářů vydávaných v tiskařských dílnách v horním Maďarsku (Lorentz Brewer v Levoči) od druhé poloviny 17. století a kalendářům od Davida Frölicha, který vydával kalendáře ve Wroclavi mezi lety 1623-1646.

Web of Science (isiknowledge.com)				
hledaná klíčová slova	Prohledávaná pole	Kritéria upřesňující hledání	Počet výsledků hledání	Závěr
Calendar, 16th century, 17 th century	Téma, název	žádná	2	články podrobeny zkoumání – 1 potenciálně zajímavý článek, který už je uveden výše

Tab. 2: Výsledky prohledávání databáze Web of Science

2. DUKKON, Á. Sign - Symbol - decoration: The relationship of image and text in 16th - 17th century Hungarian calendars. *Hungarian Studies*, 2017, vol. 31(1), pp. 95-112.

ScienceDirect (www.sciencedirect.com)				
hledaná klíčová slova	Prohledávaná pole	Kritéria upřesňující hledání	Počet výsledků hledání	Závěr
Calendar, 16th century, 17 th century	Všechna pole	Žádná	10 707	nutno upřesnit kritéria – viz další řádky
Calendar, 16th century, 17 th century, astrology, astronomy	Všechna pole	Žádná	98	nutno upřesnit kritéria – viz další řádky
Calendar, 16th century, 17 th century, astrology, astronomy, history, Gregorian reform of the calendar	Všechna pole	Žádná	8	články podrobeny zkoumání – 1 potenciálně zajímavý článek uvedený pod tabulkou včetně jejich charakteristiky

Tab. 3: Výsledky prohledávání databáze ScienceDirect

3. COHEN, B. Kepler's century: prelude to Newton's, *Vistas in Astronomy*, 1975, vol. 18, pp. 3-36.

Článek se zabývá tematikou přechodu od geocentrického uspořádání světa k heliocentrickému, což umožnilo nový pohled na danou problematiku a zajistilo tak půdu pro tvorbu dalších vědců, mezi nimiž byl právě i Newton. Kepler se snažil najít síly, které uvádějí do pohybu planety a jejich měsíce, čímž mu s heliocentrická představa vycházela lépe. Toto uspořádání bylo velmi revoluční a Kepler byl značně ovlivněn právě heliocentrickou představou Koperníka.

Nejedná se bohužel přímo o článek spadající do mnou zkoumané problematiky, souvislosti jsou pouze v historickém pohledu na vývoj kalendářů.

JStor (www.jstor.org/)				
hledaná klíčová slova	Prohledávaná pole	Kritéria upřesňující hledání	Počet výsledků hledání	Závěr
Calendar, 16th century, 17 th century	Název, abstrakt, klíčová slova	Žádná	2 503	nutno upřesnit kritéria – viz další řádky
Calendar, 16th century, 17 th century, astrology, astronomy	Název, abstrakt, klíčová slova	Žádná	127	nutno upřesnit kritéria – viz další řádky
Calendar, 16th century, 17 th century, astrology, astronomy, history, Gregorian reform of the calendar	Název, abstrakt, klíčová slova	Žádná	23	články podrobeny zkoumání – 1 potenciálně zajímavý článek uvedený pod tabulkou včetně jeho charakteristiky

Tab. 4: Výsledky prohledávání databáze JStor

4. JONES, A. “Calendrica II: Date Equations from the Reign of Augustus.” *Zeitschrift Für Papyrologie Und Epigraphik*, vol. 129, 2000, pp. 159–166.

Článek popisuje použití řecké astronomické tabulky, která umožňuje koordinaci mezi juliánským a egyptským kalendářem a římským kalendářem v letech 24 B.C. Tento text je zajímavý i tím, že uvádí vysokou míru vnitřní soudržnosti mezi uvedenými kalendáři tím, že zde nejsou možné žádné písařské chyby díky použití výše zmíněné tabulky. Informace, které to ve výsledku přináší, ukazují, že vztah mezi egyptským a římským kalendářem v době vlády Augusta je mnohem komplikovanější, než kdokoliv předpokládal.

Tento článek obsahem zcela nespadá do mé problematiky rozboru kalendářů v 16. a 17. století, ale je v jisté míře zajímavý z hlediska samotného vývoje a vzniku jednotlivých druhů kalendářů.

Google Scholar (scholar.google.com)				
hledaná klíčová slova	Prohledávaná pole	Kritéria upřesňující hledání	Počet výsledků hledání	Závěr
Calendar, 16th century, 17 th century	Název	Žádná	47 800	nutno upřesnit kritéria – viz další řádky
Calendar, 16th century, 17 th century, astrology, astronomy	Název	Žádná	10 500	nutno upřesnit kritéria – viz další řádky
Calendar, 16th century, 17 th century, astrology, astronomy, history, Gregorian reform of the calendar	Název	Žádná	1 560	nutno upřesnit kritéria – viz další řádky
Calendar, 16th century, 17 th century, astrology, astronomy, history, Gregorian reform of the calendar, Czech	Název	Žádná	408	Jedná se o veliký počet článků, z nichž se vyloženě typicky k mému tématu žádný nepřibližuje

Tab. 5: Výsledky prohledávání databáze Google Scholar

Výše uvedená analýza zahraničních článků ukazuje, že se problematikou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století nezabývá moc lidí. Spíše se jedná o články, jež se této problematice dotýkají jen okrajově a rozhodně ji neřeší nikterak do hloubky, jak to mám ve své disertační práci v plánu já.

2.2 České odborné články zabývající se tematikou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století

Jelikož zahraničních článků, zabývajících se mnou zkoumanou tematikou, jsem nenašla mnoho, rozhodla jsem se zaměřit pozornost ještě na články vydané u nás. Před dvěma lety jsem požádala knihovnu ZČU (paní Sedlákovou) o pomoc s rešerší na téma česky psané kalendáře z přelomu 16. a 17. století, upřesněno 1550-1660. A díky prohledávaným databázím (viz tabulka níže) byl výsledek celkem bohatý vzorek článků, statí, učebnic i závěrečných studentských prací, které se této tematice dotýkají. Pro účely své práce jsem se zaměřila na články, statě a závěrečné práce, abych zjistila, zda se daným tématem nezabýval již někdo přede mnou. Vyhledávání probíhalo pomocí následujících klíčových slov: *kalendář*,

kalendáře, reforma kalendáře, minucí, minuce, pranostiky, astrologie, planetáře, chronologie, astronomie, alchymie, 16. století, 17. století, dějiny, české země 1550-1660.

Tabulka zdrojů:

1	Online katalog Národní knihovny ČR - NKC http://aleph.nkp.cz/F/2F81ETC72L4PE7CF4KDHHKAIJK1D3SR6GCU8Q37PMH2BI3TMIK-05194?func=file&file_name=find-b&local_base=NKC
2	Výběr článků v českých novinách, časopisech a sbornících – ANL Národní knihovna ČR http://aleph.nkp.cz/F/SFMIPPMAXDG8T4XS8CSCMS47R3PXPSLRK1M9NCK7BPE8SNKGY8-40096?func=file&file_name=find-b&local_base=ANL
3	Online katalog Univerzitní knihovny ZČU http://hugo.uk.zcu.cz/
4	Theses.cz Vysokoškolské kvalifikační práce https://theses.cz/
5	Databáze Historické bibliografie Historického ústavu AV ČR. http://portaro.eu/huav/
6	Digitální repozitář Národního úložiště šedé literatury – NUŠL Národní technická knihovna http://invenio.nusl.cz/
7	Summon Národní technická knihovna https://www.techlib.cz/cs/
E	Ebsco – Academic Search Complete http://search.ebscohost.com , přístup z počítačů ZČU nebo vzdálený po zalogování do sítě ZČU
G	Google Scholar https://scholar.google.cz/
P	ProQuest STM + Hospital Collection

	http://search.proquest.com , přístup z počítačů ZČU nebo vzdálený po zalogování do sítě ZČU
SD	Science Direct http://www.sciencedirect.com , přístup z počítačů ZČU nebo vzdálený po zalogování do sítě ZČU
	Kramerius. http://kramerius4.nkp.cz
	Databáze národních autorit NK ČR - AUT http://aleph.nkp.cz/F/RCV78HA75P8EFGID7PR2C5GJA8AAQGTP1KAKKL99M69YEFCMYU-37221?func=file&file_name=find-b&local_base=AUT

Celkem bylo ve výše uvedených databázích nalezeno 105 článků a statí, z nichž je 9 potenciálně zajímavých. V následujícím přehledu jsou uvedeny i s jejich charakteristikou.

2.2.1 Výběr článků v českých novinách, časopisech a sbornících – ANL. Národní knihovna ČR.

1. BLÁHOVÁ, M. Křesťanský kalendář. *Dějiny a současnost*, 2000, **22**(2), s. 7-12. ISSN 0418-5129

Článek řeší historické souvislosti, které provázely změny křesťanského kalendáře od dob Julia Caesara až po gregoriánskou reformu. Autorka zde uvádí jednotlivé náležitosti, které obsahovaly jednotlivé kalendáře. Juliánský kalendář byl upravený římský kalendář na popud Julia Caesara (návrh Sosigenes a Marcus Flavius). Tento kalendář měl 365 dní, které se dělily do měsíců a ty byly děleny do týdnů po 7 dnech. Ovšem počítání těchto dnů bylo zcela jiné, než jak ho známe dnes (týden začínal nedělí = „Den Páně“ (feria prima), a další dny se počítaly jen v číselné posloupnosti – feria sekunda, feria tertia, ...). Byly zde obsaženy i významné svátky (např. Velikonoce), ale slavily se různě na různých místech, proto byl návrh na sjednocení. Otázkou se zabývalo několik koncilů, kde se dosavadní problémy řešily (Nikajský, v Římě, Basilejský). Ovšem s úspěchem se vše vyřešilo až gregoriánskou reformou v roce 1582, kdy papež Řehoř XIII. vyhlásil bulu Inter Gravissima. Dalo by se říci, že ani tato verze kalendáře není zcela bezchybná, proto byly i v 19. století pokusy o nápravu gregoriánského kalendáře. Poslední návrh v roce 1955 se ale nesetkal s ohlasem, a proto dodnes používáme stále gregoriánský kalendář (zejména v křesťanských zemích).

2. BOLDAN, K. Sbíрка minucí a pranostik z přelomu 15. a 16. století tepelského kláštera premonstrátů. *Minulostí Západočeského kraje*, 2008, **43**, s. 79-114. ISSN 0544-3830. ISBN 978-80-86971-94-0

Roku 1999 byl uspořádán zevrubný katalog rukopisů premonstrátského kláštera v Teplé Františkem Hoffmannem. Dvě třetiny těchto zlomků z inkunábulového (vydaných před rokem 1501) a postinkunábulového období (vydaných v prvních dvou desetiletích 16. století) tvoří minucí a pranostiky, které se ale neměly stát součástí „kamenné“ knihovny kláštera. Autor článku zde uvádí stručný soupis 27 minucí a 13 pranostik a jejich obecný popis. Minuce byly sestavovány na každý rok, měly formu jednolistů, které byly dvoubarevné a zdobeny dřevořezou (vesměs astronomické povahy) a obsahovaly označení dnů vhodných dle postavení planet a fází Měsíce například k venesekci či jiným zdravotnickým úkonům. Později byl do mladších minucí inkorporován úplný kalendář, kam se minuční pravidla připisovala k příslušným dnům pomocí speciálních značek (ty byly vysvětleny v legendě v úvodním oddílu samotného kalendáře). Proto se mladší minuce mohou označovat za plnohodnotnou kalendářní pomůcku. Pranostiky byly sestavovány podle postavení planet a předpovídaly na následující rok nejen počasí, ale i přírodní katastrofy či ekonomicko-sociální, náboženské a vojensko-politické události. Autory těchto minučních kalendářů byli vesměs univerzitní mistři. Občas se u minucí z tepelského kláštera nedal určit rok, proto byl zjišťován pomocí pohyblivých svátků či termínů úplňků a novoluní. Ve sbírce tepelského kláštera jsou 4 české minuce spojené s plzeňským tiskařem Mikulášem Bakalářem, ale jen 1 minuce byla vytištěna přímo v Plzni – Minucí na rok 1511 od Georga Tamsettera. V Plzni byla Mikulášem Bakalářem vytištěna i 1 pranostika – na rok 1504 od Stephana Räslinea.

3. ČERNÝ, J. Krakovské kalendáře na Moravě v 16. - 18. století. *Knihy a dějiny*, 1998, **5**(1/2), s. 42-69. ISSN 1210-8510.

Dostupné také z: <http://kramerius.lib.cas.cz/search/i.jsp?pid=uuid:d101faff-780f-4d37-bef0-1530aab8e75b>.

Článek se zabývá kalendáři krakovských astronomů a matematiků. Po větší část 17. století byly jedinými kalendáři, které bylo možné na Moravě tisknout. Článek se zabývá rozborem těchto kalendářů jak z hlediska grafického uspořádání, tak z hlediska astrologického.

4. KEPRT, M. Kalendář. *Rozhledy matematicko-fyzikální*, 1997, **74**(2), s. 77-79. ISSN 0035-9343.

Autor se v článku zabývá počítáním času na základě střídání dne a noci, fází Měsíce, ... kdy všechny tyto úkazy jsou spojeny s rotací Země kolem Slunce. Uvádí, že díky chápání času na světě vznikaly různé kalendáře (článek obsahuje jejich stručný popis), ale autor se pak zaměřuje na gregoriánský kalendář (opět jsou zde rozebrány historické události, které vedly ke vzniku tohoto kalendáře, stejně jako v článku paní Bláhové). Autor zde ukazuje způsob výpočtu velikonoční neděle pomocí Gaussova pravidla.

5. NOVOTNÝ, V. Velikonoce v našem kalendáři. *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie*, 2015, **60**(1), s. 39-49. ISSN 0032-2423.

Článek se zabývá stanovením data Velikonoc jakožto nejdůležitějšího křesťanského svátku. Je zde zmíněna i gregoriánská reforma a její vliv na výpočet data Velikonoc. Autor zde pracuje při výpočtech se zlatým číslem a epaktou (V gregoriánském kalendáři je epakta pro daný rok rovna stáří fáze Měsíce ve dnech od novoluní, které nastalo dne 31. prosince předchozího roku).

6. PUMPRLA, V. Z historie kalendářů. *Čtenář*, 1996, **48**(2), s. 80. ISSN 0011-2321.

Autor článku řeší vznik kalendářů spojený s počítáním dne a noci, pohyblivých svátků a církevních obřadů. Původně měl rok 365 dní a několik minut a tím docházelo k posouvání pohyblivých svátků. Název slova kalendář pochází z latinského *calendarium* (u Římanů to znamenalo kniha), kam se vepisovaly jména věřitelů a vypůjčená suma. Později se název ujal pro seznam dnů uspořádaných do týdnů a měsíců. Různé národy mají různé kalendáře, ale všechny mají společný základ – měření času dle pohybu nebeských těles. Autor se zde zabýval myšlenkou srovnání kalendářů z hlediska počítání času (základem 3 typy kalendářů - lunární, solární a lunisolární) a potom se opět do hloubky zabýval historickými souvislostmi, které vedly až k dnešnímu gregoriánskému kalendáři.

7. 425. výročí gregoriánského kalendáře. *Český zápas*, 2007, **87**(42), s. 3. ISSN 0323-1321. Dostupné také z: <http://www.cesh.cz/dokumenty/429-cz42web.pdf>.

Článek je jakýmsi historickým ohlédnutím za vznikem gregoriánského kalendáře. Autor připomíná právě historické události, které vedly k vzniku tohoto kalendáře.

2.2.2 Theses.cz. Vysokoškolské kvalifikační práce

8. STEJSKAL, A. Deníky nebo úřednické zápisky? Studie k problematice a používání tištěných kalendářů z doby posledních Rožmberků, *Archivum Trebonense*, 2002, **10**, s. 116-151.

Autor se zabývá významem kalendářů nikoliv z hlediska datační pomůcky, ale z hlediska toho, zda se kalendáře mezi různými vrstvami obyvatel využívaly jako deníky, zápisníky a k čemu tedy těmto lidem vůbec sloužily. Proč potom úředníci kalendáře odevzdávali, aby je mohli využívat jejich následníci nebo je nechávali bez povšimnutí ve svých kancelářích? Proč si někteří úředníci kalendáře mezi sebou půjčovali a vepisovali do nich oba? Autor článek rozdělil do 3 podkapitol – skladba kalendářů, tisky využité k rukopisným poznámkám a obrysová charakteristika záznamu. V první podkapitole autor uvádí, že se v rožmberské sbírce dochovaly kalendáře ve 3 různých formátech a narůstal postupem času počet kalendářů vydávaných v češtině. Ve druhé podkapitole došel autor k závěru, že se kalendáře nepoužívaly zřejmě jako deníky, ale jako pomůcka na vepisování některých poznámek. O tom svědčí to, že se tyto poznámky objevují v kalendářích nahodile bez nějaké systematiky. V poslední podkapitole se autor věnuje obsahu vepsaných poznámek. Jsou shrnuty do několika společných oblastí – klimatické a přírodní jevy, cestování, úřední úkony, společenská setkání, finanční a hospodářské poznámky, ...

2.2.3 Databáze Historické bibliografie Historického ústavu AV ČR.

9. ŠAROUNOVÁ, A. Historie našeho kalendáře. *Matematika v 16. a 17. století. Seminář Historie matematiky 3. Jevíčko, 18. 8. - 21. 8. 1997.* Komise pro vzdělávání učitelů jednoty českých matematiků a fyziků, Praha, Prometheus, 1999, s. 311-319. ISBN 80-7196-150-7.

Autorka zde řeší vliv kalendářů na člověka, zejména z pohledu lunárních a solárních cyklů, čímž se počátky roku stanovovaly ve světě různě podle důležitosti některých událostí pro daný národ (rozvodnění Nilu, monzuny, příchod jara,...). V další části článku pak autorka popisuje různé jednotky času – hvězdný den, pravý slunečný den, střední sluneční den,

synodický měsíc a tropický rok. Čímž se potom dostává k různým druhům kalendářů - římský, juliánský, gregoriánský a jejich reformám.

V případě česky psaných článků na tematiku kalendářů vydávaných v 16. a 17. století můžeme dospět k závěru, že se články nesnaží nikterak podrobně popsat danou problematiku. Spíše se téměř všechny v souhrnu zabývají jednotlivými typy kalendářů, historickými událostmi, které vedly k jejich změně a samozřejmě jednotlivými reformami, které vedly k výsledným změnám a podobě kalendáře tak, jak ho známe dnes.

Proto jsem svůj výzkum rozšířila ještě o závěrečné studentské práce, jež by se mohly touto tematikou také zabývat.

2.3 Závěrečné studentské práce zabývající se tematikou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století

Závěrečných studentských prací bylo nalezeno 20, které odpovídaly vyhledávaným klíčovým slovům. Po jejich prozkoumání zbylo 8, které jsou potenciálně zajímavé. Jejich soupis je uveden níže i s jejich charakteristikou.

- BÝČKOVÁ, Marcela. *Pranostiky v češtině a polštině* [online]. Brno, 2014 [cit. 2016-01-08]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Roman Madecki

Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/416276/ff_m/>.

Tato diplomová práce se zabývá srovnáním českých a polských pranostik. V teoretické části práce je zmíněn původ slova pranostika, vznik a vývoj pranostik, názvy měsíců. V praktické části se potom autorka zaměřila na srovnání českých a polských pranostik v jednotlivých měsících. Jejím cílem je určit zejména blízkost či rozdílnost pranostik.

Z hlediska kalendářů je zde jako jeden ze zdrojů použit jeden polský kalendář z 19. století. Jinak se nejedná o rozbor žádných kalendářů. Nicméně by se tato práce mohla použít jako jeden ze zdrojů pro moji disertační práci, jelikož v mnou zkoumaných kalendářích se nachází pasáže věnované právě pranostikám.

2. DANIELOVÁ, Kristýna. *Grafická a hláskoslovná analýza kalendáře z 16. století a kalendáře ze 17. století* [online]. Brno, 2012 [cit. 2016-01-08]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Jana Pleskalová.

Dostupné z: <<http://theses.cz/id/ikth3b/>>.

V této diplomové práci se autorka zabývá grafickou a hláskoslovnou analýzou kalendáře z 16. století sepsaného Leonhardem Thurneysserem z Thurnu (*Kalendář k psaní všem Hospodářům a Písařům i jiným rozličným obchodníkům užitečný na rok 1579*) a kalendáře ze 17. století sepsaného Zygmuntem Czarnowským (*Pražský Nový Kalendář Hospodářský a Kancelářský na rok 1668*). Autorka díky hláskoslovné analýze poskytuje návod na označování jednotlivých hlásek literami či spřežkami a způsobů, jakými bylo užíváno diakritických znamének.

3. FREIBERG, Miloš. *Symbolika čísla v průběhu času a kultur* [online]. Brno, 2009 [cit. 2016-01-08]. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Hana Florková.

Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/105461/pedf_r/>.

Autor se ve své rigorózní práci snaží nalézt nový pohled na problematiku číselné mystiky a symboliky. Spojuje zde dvě zdánlivě nesouvisející oblasti, a to kalendáře a číselnou mystiku gotických staveb. V úvodu práce se nachází stručná charakteristika jednotlivých typů kalendářů. Po rozboru jednotlivých číselných prvků (číslo 5, 6, 7, ...) se autor věnuje jejich aplikaci na stavby, jako byly labyrinty či chrámy.

4. JAROŠOVÁ, Hana. *Tucet* [online]. Brno, 2013 [cit. 2016-01-08]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Josef Strubl.

Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/363303/pedf_b/>.

Bakalářská práce poskytuje stručný přehled několika typů kalendářů, uvádí jejich základní charakteristiku a dělení na měsíce v průběhu roku. Samotná práce se pak zaměřuje na původ čísla 12, kdy jej autorka rozebírá z hlediska astronomie, astrologie a jisté mystérie. V závěru práce se autorka snažila o propojení kalendářů, výtvarné výchovy a zejména fotografií.

5. VAŠTÍKOVÁ, Zuzana. *Slovinské a české pranostiky, komparativní pohled* [online]. Brno, 2012 [cit. 2016-01-08]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Pavel Krejčí.

Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/262950/ff_m/>.

Autorka ve své práci srovnává české a slovinské pranostiky. Opět se zde v úvodu setkáme se stručným přehledem některých typů kalendářů, dělením roku na měsíce, původem názvů měsíců. Samotné jádro práce pak tvoří rozbor pranostik pro jednotlivé měsíce a srovnání.

6. KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670* [online]. České Budějovice, 2011 [cit. 2016-01-08]. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Marie Ryantová.

Dostupné z: <<http://theses.cz/id/zqbakc/>>.

Diplomová práce obsahuje 3 základní části – stručný náhled dějin kalendářů, medailonky některých tvůrců kalendářů (Martin Bacháček, Jeroným Gebler, Martin Horký, Adam Huber, Tadeáš Hájek, ...) a rozbor kalendářů (ten se zaměřuje na obecné popsání jednotlivých typů kalendářů té doby – hvězdářský, hospodářský, ...). Autorka zde neprovádí rozbor kalendářů jednotlivých autorů.

7. KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře Ludmily Sedlčanské z 50. a 60. let 17. století* [online]. České Budějovice, 2009 [cit. 2016-01-08]. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Marie Ryantová.

Dostupné z: <<http://theses.cz/id/vmkx0l/>>.

Bakalářská práce se věnuje tiskařce Ludmile Sedlčanské, která tiskla kalendáře v 17. století. V úvodní fázi autorka popisuje jednotlivé druhy kalendářů, pak se zaměřuje na život a práci paní Sedlčanské a v závěru se věnuje rozboru kalendářů tištěných paní Sedlčanskou od dvou významných německých astronomů Hermanna de Werwe a Michala Kruegenera.

8. MOLLEROVÁ, Marie. *Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století*. Plzeň, 2013. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická. Vedoucí práce Miroslav Randa. PEDDPO5961 3

Diplomová práce je rozdělena do 3 částí – úvod je věnován stručnému popisu a vývoji jednotlivých druhů kalendáře, další část je věnována plzeňskému autoru kalendářů Kašparu Ladislavu Stehlíkovi a stěžejní část práce se věnuje rozboru jednotlivých Stehlíkových kalendářů.

Jednotlivé závěrečné práce se ve své podstatě zabývají v některých ohledech stejnou problematikou (vždy zde narazíme na stručný rozbor jednotlivých druhů kalendářů a jejich vývoj) a pak se liší samotným jádrem práce. Některé řeší jazykovou stránku vydávaných kalendářů, některé grafickou proměnu kalendářů v čase, ... Ovšem žádná z těchto prací nepodává rozbor českých kalendářů v 16. a 17. století tak, jak se jí budu věnovat ve své disertační práci.

2.4 Internetové zdroje zabývající se tematikou kalendářů vydávaných v 16. a 17. století

Po analýze jednotlivých databází, jež je uvedena výše, jsem provedla ještě vyhledávání specifických klíčových slov přímo na internetu prostřednictvím služby Google. Jelikož takovýchto zdrojů bych na internetu našla spoustu, zvolila jsem klíčová slova *Kalendáře v 16. a 17. století* a zkoumání zúžila na relevanci prvních pěti stran výsledků vyhledávání. Klíčová slova jsem zadala česky i anglicky.

2.4.1 České zdroje

1. Velká tabulka kalendářních dat pro 17. století

Velká tabulka kalendářních dat pro 17. století [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <http://kalendar.beda.cz/tabulka?century=17>

Stránky se zabývají kalendáři snad ze všech možných úhlů pohledu. Najdou se zde historické události vedoucí ke vzniku jednotlivých kalendářů, ale i například tabulka, jež po zadání příslušného roku nám vygeneruje stanovené datum Velikonoční neděle hledaného roku, ale zároveň i například zlaté číslo či epaktu zadaného roku. Další zajímavostí jsou

hodiny přehledně zobrazující nejdůležitější sluneční a hvězdné časy, definované jako hodinové úhly, nebo třeba obrázků schematicky zobrazující polohu Slunce a Měsíce na zvířetníku.

2. Historie vzniku kalendáře

Historie vzniku kalendáře [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z:

<http://www.kultura21.cz/historie/5617-historie-kalendare>

Článek stručně popisuje význam kalendářů pro různé národy (Babyloňané, Egyptané, Koptové,...) a jejich historické obměny, čímž se v další části článku autorka dostala ke dvěma nejstěžejnějším druhům kalendářů a to k juliánskému a gregoriánskému. Autorka zde zmiňuje i nevýhody gregoriánského kalendáře a jeho možnou reformu.

3. Římský kalendář jako základ dnešního kalendáře

Římský kalendář jako základ kalendáře dnešního [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/11187-Rimsky-kalendar-jako-zaklad-kalendare-dnesniho>

Autor se v článku zabývá římským kalendářem ve vztahu k dnešnímu kalendáři. Rozebírá zde některé náležitosti současného kalendáře, které bereme jako samozřejmost. Například proč nový rok začíná prvním lednem, proč má únor jen 28 dní, proč se právě přestupný rok připojuje k únoru,...

4. Čas a kalendář

Čas a kalendář [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z:

<http://www.muzeumhodin.info/paichl/knihy/Kalendar.htm>

Autor webové stránky se zde zabývá problematikou historického vývoje kalendářů od těch nejstarších až po současné, jejich reformami a následnými úpravami. V závěru se potom zaměřuje na to, jak s to kalendáři bylo u nás. Zmiňuje zde první tištěný kalendář v Plzni Mikulášem Bakalářem, jednotlivé typy kalendářů vydávané u nás (planetáře, cisiojany a minuce) a některé tvůrce kalendářů (Kašpara Ladislava Stehlíka, Petra Kodycilla z Tulechova, Martina Bacháčka z Neuměřic a další).

7. Kalendář - z historie až po počítačovou současnost

Kalendář - z historie až po počítačovou současnost [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <http://homel.vsb.cz/~hom50/RUZNE/KALENDAR/HISTKAL.HTM>

Autor se zde opět opírá o tematiku historických událostí, které vedly k reformám kalendářů až po jeho dnešní podobu. V přehledných tabulkách jsou zde uvedeny názvy měsíců s počtem dnů jednotlivých typů kalendářů a některé výpočty vztahující se ke kalendáři – zjištění, zda je gregoriánský rok přestupný a výpočet Velikonoc.

2.4.2 Zahraniční zdroje

1. *Calendars and their History* [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/SEhelp/calendars.html>

Jedná se o velmi precizně vytvořené webové stránky, které zahrnují problematiku jednotlivých typů kalendářů i s jejich historickými náležitostmi. U každého typu kalendáře je uveden přehled měsíců s počty dnů a zároveň i pravidla, podle nichž se tyto kalendáře utvářely.

2. *Side-by-side Easter calendar reference for the 17th century* [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <http://5ko.free.fr/en/easter.php?y=17>

Tyto webové stránky poskytují přehledně data Velikonoc od 6. století až do 40. století. V přehledné tabulce je navíc u příslušného roku uvedeno datum, kdy by se Velikonoce slavily podle juliánského a gregoriánského kalendáře a zároveň i podle katolické a pravoslavné církve.

3. *The Western Calendar And Calendar Reforms* [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/science/calendar/The-Western-calendar-and-calendar-reforms>

Tento článek se, stejně jako většina předchozích článků, zabývá historií kalendářů. Zaměřen je zejména na juliánský a gregoriánský kalendář se všemi jejich náležitostmi (výpočty Velikonoc, počty dnů v měsících, reformy,...). Doplněn je o kalendářní reformu francouzského kalendáře v 18. století. Francie měla pokus o zavedení svého vlastního kalendáře po skončení Velké francouzské revoluce. Jejich kalendář se zcela odtrhl od

stávajícího gregoriánského kalendáře – změnili počty dnů v měsících, kterým dali nové názvy (Vendémiaire = vinobraní, Brumaire = mlh, mlhavý, Frimaire = jinovatky, mrazivý, ...), dokonce i jednotlivé dny v měsících měly své vlastní názvy. Rok měl mít 12 měsíců po 30 dnech rozdělených do tří dekád, přičemž 9 dní bylo pracovních a 10. den byl den odpočinku. Zbývalo tu však vždy 5 dní, které byly vkládány na konec roku (spolu s nimi i v přestupném roce 1 doplňkový den). Ale kromě Francie se tímto kalendářem nikdo neřídil a to působilo značné problémy, proto se Francie vyhláškou ze dne 22. Fructidor l'an XIII (9. září 1805) zase vrátila ke gregoriánskému kalendáři.

3 Kalendář a jeho dějiny

3.1 Vývoj kalendářů

Termín kalendář je odvozen z latinského slova *calendae*, který označoval název prvního dne v měsíci. Původní význam slova *calendarium* je totiž dlužní kniha nebo také kniha pohledávek. Zapisovaly se do ní jména dlužníků a vypůjčená částka, kdy úroky z této částky byly placeny právě v první den nového měsíce, tedy o tzv. *kalendách*. „Kalendář je potom ucelená soustava dělení času do úseků (dnů, týdnů, měsíců a roků) na základě pravidelnosti a periodicity přírodních jevů na Zemi i v kosmu (rotace Země, oběh Země kolem Slunce a oběh Měsíce kolem Země). Přeneseně je označení kalendář používáno také pro pomůcky znázorňující uspořádání příslušné soustavy dělení času a sloužící v orientaci v ní“.⁶

Už v pradávných dobách docházelo k soustavnému měření času vymezením ročních období. Za nejstarší kalendář přibližně 13 000 let starý je dnes považována kost nalezená ve Francii, jenž má na sobě vyryté slabé zářezy zřejmě označující fáze Měsíce⁷. Prvotní kalendáře byly takzvaného epigrafického charakteru, kdy se jednalo například o kamenné kvádry nebo hliněné destičky. Později se začal objevovat psaný kalendář, jenž byl zpočátku psán na svitky papyru, pergamenu nebo na plátěný šáteček⁸. K nejstarším kalendářům, které se dodnes dochovaly, patří „*kassitský mezník*“ z Babylonu. Tento mezník má tvar rovnoramenného trojúhelníku, kde jeho odvěsny symbolizují planetu Zemi a planetu Jupiter a přepona symbolizuje Slunce⁹.

Ve starověkém Římě nalezneme základy dnes používaného kalendáře v Evropě a v mnoha dalších civilizovaných částech světa. Gaius Julius Caesar si nechal roku 46 př. n. l. vypracovat reformu římského kalendáře matematikem a astronomem Sósigenem. Nejdůležitější změnou, kterou kalendář přinesl, bylo počítání času. V tomto případě se kalendář opíral o sluneční tropický rok. Reforma dala vzniknout kalendáři juliánskému, jenž měl 365 dní a zároveň byl každý čtvrtý rok přestupný a měl mít 366 dní. Přestupný den se vkládal v juliánském kalendáři po 23. únoru. Nový rok začínal 1. januarii (1. ledna), čímž Caesar sjednotil začátek občanského a úředního roku, a měl 12 měsíců. Římské juliánské kalendáře byly poměrně

---

⁶ BLÁHOVÁ, Marie. *Historická chronologie*. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-727-7024-1.

⁷ Jiří KLABZUBA – Věra KOŽNAROVÁ, *Historie a současnost, čas a kalendáře*, Aplikovaná meteorologie a klimatologie 1, s. 27.

⁸ František ZAHÁLKA, *Přehled knihtisku: Příručka pro praxi a pro studium „černého umění“*, Praha 1952.

⁹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 159

obsáhlé, byly uspořádány do sloupců, ve kterých byl uveden datum příslušného dne, jména svátků, která se ten den slavila, a značky, jež určovaly právní charakter jednotlivých dnů. Jiné kalendáře obsahovaly i další doplňující údaje například o trzích, konaných hrách, obřadech nebo o počasí¹⁰.

Křesťané potom juliánský kalendář převzali a pro své potřeby ho doplňovali o významné dny, zejména neděle, které byly přijaty za oficiální svátky v roce 321 n. l. Konstantinem Velikým, a dalších svátků, především událostí ze života Ježíše Krista a jeho rodiny¹¹.

Od 9. století se začaly v Evropě objevovat *cisiojány*, což byly latinské kalendářové básně psané v hexametrech (nerýmovaný verš typický pro antickou poezii), jež sloužily k zapamatování si sledu svátků každého měsíce a zároveň k výuce psaní. Samotný termín cisioján vznikl z latinského spojení *circumcisio Domini*, jenž označoval svátek obřezání Páně, který se původně slavil k 1. lednu. Od 13. století byly vytvářeny cisiojány v národních jazycích¹². Pozdější cisioján byl veršovaný, obvykle slabikový kalendář, který označuje v roce den nepohyblivých svátků významných světců a sloužil jako pomůcka k zapamatování těchto pevných církevních údajů. První slabika z celého jména světce je pak příslušný den napsána na kalendáři.

Dalším z typů starých kalendářů byly tzv. *efemeridy*. Efemeridy byly hvězdářské tabulky, ve kterých byla zaznamenána postavení Měsíce, Slunce a oběžnic vůči poledníkům¹³.

K šíření kalendářů mezi lidmi dopomohl vynález knihtisku. Z mohučské dílny Johanna Guttenberga pochází čtyři nejstarší tisky, které v sobě zahrnují kalendářní specifiky. Úplně nejstarším datovaným kalendářem je *Türkalender* na rok 1455, který obsahuje zlaté číslo a fáze Měsíce a vytištěn byl v prosinci roku 1454. Dalším významným tiskem mohučské dílny je *Aderlassund Laxierkalender* na rok 1456, jenž sloužil jako určovací pomůcka k pouštění žilou. O rok později, tedy v roce 1457, byl vytištěn německý cisioján *Cisianus zu deutsche. Astronomischer Kalender* vytištěný v roce 1458 uzavíral produkci mohučských kalendářových tisků. *Astronomischer Kalender* byl astrologickou planetovou tabulkou

---

¹⁰ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 159.

¹¹ Marie BLÁHOVÁ, *Křesťanský kalendář*, s. 7-12.

¹² Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 353; Zdeněk URBAN, *Století českého kalendáře*, Praha 1987, s. 16.

¹³ Petr VOIT, *Encyklopedie*.

určenou laickým k sestavování horoskopů¹⁴. Tištěné kalendáře byly vydávány buď na rok dopředu, nebo na několik let dopředu. Od sedmdesátých let 15. století poté začalo přibývat kalendářů určených pouze na jeden rok. Zde byla data pohyblivých svátků přímo určena, což usnadňovalo použití kalendářů mnohým čtenářům¹⁵.

Díky produkci v knihtisku se tak dostaly do popředí *minuce* (český název minucí pochází z latinského *minutio sanguinis*), které vyznačovaly dny vhodné k *venesekci*, čili pouštění žilou v závislosti na konstelaci planet a fází Měsíce. Později se v minucích začaly vyznačovat i další dny vhodné například k hospodářským či jiným zdravotním činnostem. Zpočátku měly minuce podobu nástěnného jednolistu. Kolem roku 1500 začaly minuce obsahovat kompletní seznam dnů kalendária a dnů vhodných k venesekci, které byly označeny příslušnou značkou. Postupem času ale název minuce přešel na kalendáře knižní podoby, které obsahovaly pranostiky. A tak časem byly nástěnné minuce vytlačeny kalendáři v knižní podobě¹⁶. Minuce v knižní podobě se vydávaly na rok dopředu, obsahovaly seznam dnů uspořádaných do měsíců a byly zde některé značky týkající se fází Měsíce nebo Slunce, počasí, znamení zvěrokruhu a jiné. Součástí minucích byl obsáhlý návod k pouštění krve, tedy kdy je vhodné pouštět krev a kdy nevhodné a na jakých místech těla. Bývaly v nich zobrazeny dřevořezové minuční figury, na nichž byla vyznačena místa na těle vhodná k provedení venesekce. Knižní minuce byly hojně ilustrovány tematickými dřevořezy, které především zobrazovaly znamení zvěrokruhu nebo lidské činnosti, jež byly spojené s měsíci nebo ročními obdobími¹⁷.

Od roku 1462 do konce raného novověku docházelo k masivnímu rozšíření knihtisku. V německých zemích je dochováno na 400 kalendářů z tohoto období, ovšem skutečný počet vydaných kalendářů je ve skutečnosti mnohem vyšší, jelikož se vytištěných kalendářů zachovala jen zanedbatelná část¹⁸. Postupem času se ale nejvíce prosadil knižní kalendář v kvartovém¹⁹ nebo šestnáctekovém²⁰ formátu určený na jeden rok. V zahraničí se tento druh kalendáře zpočátku označoval jako *almanach*. Samotný název kalendář se prosadil o něco později. Kalendáře byly autorskými počiny nejdříve duchovní představitelů, později se jimi

---

¹⁴ Susanne GREILICH, *Populäre Kalender im vorindustriellen Europa*, Berlin 2006, s. 1 ; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 167.

¹⁵ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 168; Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 717.

¹⁶ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 595.

¹⁷ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 595.

¹⁸ Karl Klaus WALTHER, *Lexikon*, s. 235-239.

¹⁹ Jedná se o knižní formát velikosti zhruba dnešní A4 (300x210 mm)

²⁰ Jedná se o knižní formát velikosti zhruba dnešní A6 (150x105 mm)

zásluhou přesunutí centra vydávání na univerzity stali laikové, zejména astronomové a lékaři²¹.

Časem ale ze stran lidí užívajících kalendář vzrůstal požadavek, aby bylo v kalendářích místo na osobní poznámky, což vedlo ke změně charakteru kalendáře. Vícelistové kalendáře byly postupem času vytlačovat jednolistové. Vícelistové kalendáře byly s volným místem na poznámky nejčastěji kvartového formátu a vznikly tak tzv. *Schreibkalender* nebo kalendáře k psaní. Byly zde buď vložené volné listy, nebo byla na protější straně natištěna políčka, kam se mohly vepisovat poznámky ke dnům či měsícům. Jeden z nejznámějších autorů kalendářů k psaní byl německý matematik, astrolog a astronom Johannes Kepler, jehož hlavní činností bylo sestavování kalendářů a pranostik v rakouském Štýrském Hradci, kde působil od roku 1594. Kepler sestavoval kalendáře i během svého působení v Praze a Linci²².

Druhá polovina 16. století přinesla zásadní událost, která ovlivnila vydávání kalendářů v raném novověku, gregoriánskou reformu kalendáře. Do té doby používaný juliánský kalendář začal vykazovat jisté znaky nepřesnosti, jelikož byl delší o 11 minut než tropický rok, což znamenalo nárůst jednoho dne v kalendáři za asi 130 let. Cyklicky uváděné úplňky tak velmi záhy nekorespondovaly s úplňky skutečnými. Proto byla nutná reforma, která by tuhle nesrovnalost sjednotila. Již dříve ale byly návrhy na reformu navrhovány, ale nesetkaly se s úspěchem. Například již roku 1344 papež Kliment VI. pověřil Jana z Marsu a Firmina z Bellavalle, aby navrhly úpravy kalendáře, roku 1412 proběhl v Římě koncil a následně na koncilu v Kostnici (1414-1418) přednesl kardinál Pierre d'Ailly nový návrh reformy, ovšem tyto pokusy se nesetkaly s pozitivní odezvou. Větší pozornost pak byla úpravě kalendáře věnována na Basilejském koncilu v letech 1431-1449, kde svoje návrhy přednesli Hermann Zoest z Münsteru a Mikuláš Kusánský. Mezitím však vzrůstal tlak k nápravě kalendáře také z mimocírkevních kruhů především díky velkému rozšíření tištěných kalendářů. Pokusy o zreformované kalendáře činili i význační astronomové jako Jan z Gmundenu, Jan Müller z Královce nebo i Mikuláš Kopernik. Ti svůj návrh předložili na Tridentském koncilu v letech 1545 – 1563, ovšem ani zde nebyl problém vyřešen²³.

V roce 1575 přednesl návrh papeži Řehoři XIII. lékař a astronom Antonio Lilio vypracovaný ve spolupráci se svým bratrem Luigim, který byl přijat a vyhlášen v roce 1582 v bule *Inter gravissimas*. Podle papeže byl kalendář pojmenován právě gregoriánský

---

²¹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 169.

²² Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 427; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 170

²³ Marie BLÁHOVÁ, *Křesťanský kalendář*, s. 7-12

kalendář. Zreformovaný kalendář tak vrátil jarní rovnodennost přibližně na 21. březen, k čemuž došlo díky vynechání deseti dnů v kalendáři. Podle buly měl po 4. říjnu 1582 následovat 15. říjen. Ne všechny země ale zavedly nový kalendář hned. Itálie, Španělsko a Portugalsko ho přijaly okamžitě. Francie například zavedla nový kalendář do konce roku 1583. V Čechách byl gregoriánský kalendář zaveden na začátku roku 1584 mandátem Rudolfa II. z 3. prosince 1583, na Moravě až na podzim roku 1584. Protestanté odmítali novou reformu kalendáře, a proto v některých zemích byly užívány dva kalendáře současně, což způsobovalo problémy v hospodářském i běžném životě lidí, proto v roce 1700 přijali nový kalendář i protestanté²⁴. Kalendáře, které byly vydávány v době reformy, měly zvláštní formu, kde ve sloupcích vedle sebe byla uvedena data juliánského a gregoriánského kalendáře, nebo byla tato data sepsána ve zlomku ve formátu – platný datum byl uveden v čitateli a starý datum byl uveden ve jmenovateli. Tyto úpravy se lišily podle zaměření kalendáře, katolíci vždy uváděli nejdříve datum dle gregoriánského kalendáře, protestanté dle kalendáře juliánského²⁵.

Od 16. století měly tištěné kalendáře značný rozsah. V kalendáři byly například uváděny ke každému dni historické údaje, předpověď počasí, znamení zvěrokruhu a zejména pranostiky, které v sobě zahrnovaly zejména poznatky z astronomie - o zatměních, znameních zvěrokruhu a částech roku, poznatky ze zemědělství – kdy je dobré začít sít, kdy sklízet úrodu atd., poznatky z léčení – kdy pouštět žilou, jak se bránit nemocem atd., ale i poznatky o politických událostech²⁶.

Postupem času se začala v kalendářích redukovat astronomická část, vypouštěly se pranostiky, předpovědi o počasí atd., až se kalendář dostal do podoby, v jaké ho známe dnes²⁷.

3.2 Vývoj kalendářů v Čechách

Vydávání kalendářů v Čechách bylo úzce spjato s církevním prostředím, kdy se k nám kalendáře dostávaly prostřednictvím křesťanských misionářů²⁸. V roce 1155 vzniklo

---

²⁴ Marie BLÁHOVÁ, *Křesťanský kalendář*, s. 7-12., Pro české prostředí Josef KOLLMANN, *Zavedení gregoriánského kalendáře v českých zemích*, Sborník archivních prací 24, 1974, s. 3-41.

²⁵ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 171

²⁶ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 171

²⁷ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 171-172.

v českých zemích nejstarší kalendárium (Olomouckém horologium) z iniciativy Jindřicha Zdíka²⁹. Středověká kalendária byla vytvářena především příslušníky církve, zejména cisterciáků a benediktinů a obsahovala seznam světců, údaje o počtech dnů, reguláry sluneční³⁰ a měsíční³¹, znamení zvěrokruhu, či třeba nedělní písmena³² a zlaté číslo³³. Některé vybrané dny ještě označovaly začátky ročních období či fáze Měsíce³⁴.

Jako první pomůcky, které se u nás využívaly k určování dat, byly cisiojány. Z roku 1260 pochází pravděpodobně první český cisioján, postupně začaly cisiojány obsahovat další doplňkové informace (např. fáze Slunce, zlaté číslo) a měnily svoji podobu na tzv. planetáře, což jsou knihy vysvětlující pohyby planet a také obsahující zdravotnická naučení³⁵.

---

²⁸ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, Praha 2001, s. 175-182

²⁹ Zdeněk FIALA, *Přemyslovské Čechy*, Praha 1975, s. 105.

³⁰ *Sluneční reguláry* (latinsky regulares solares mensium) jsou čísla, která přičtena ke konkurentě (konkurenty – sluneční epakty - jsou čísla od 1 do 7, která označují týdenní den, na který připadne v daném roce 24. březen)

<http://kalendar.beda.cz/ostatni-pomucky-k-urcovani-data-velikonoc>

³¹ *Měsíční reguláry* jsou čísla, která přičtena k epaktám, udávala stáří Měsíce prvního dne jednotlivých měsíců.

<http://kalendar.beda.cz/ostatni-pomucky-k-urcovani-data-velikonoc>

³² *Nedělní písmeno* bylo jedním z nástrojů středověkého kalendáře a sloužilo k určení názvu dne v týdnu pro dané datum. V tomto systému je 1. lednu přiřazeno písmeno A, 2. lednu písmeno B, atd. až 7. lednu písmeno G. Cyklus těchto sedmi písmen se opakuje po celý rok. Nedělní písmeno v daném roce je to, které připadne na první neděli v lednu. Případně-li neděle např. na 2. ledna, je nedělní písmeno B, případně-li neděle na 6. ledna, je tímto písmenem F. V roce 2009 byla první neděle 4. ledna, nedělní písmeno je tedy D. Pro pondělí 5. ledna to bylo písmeno E, úterý 6.1. F, na středu 7.1. připadlo písmeno G. Čtvrtku 8.1. bylo přiřazeno opět písmeno A... atd.

http://www.orloj.eu/cs/nedelni_pismeno.htm

³³ Po 19 letech se totiž (s jistou nepřesností) opakují fáze Měsíce ve stejných kalendářních datech. V 19letém měsíčním cyklu (cylus decemnevennalis) se vystřídá (skoro) přesně 235 cyklických fází Měsíce. *Zlaté číslo* též zlatý počet (latinsky numerus aurus) je číslo udávající, kolikátý je daný rok v pořadí devatenáctiletého, stále se opakujícího cyklu, měsíčního cyklu.

<http://kalendar.beda.cz/zlate-cislo>

³⁴ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175-182.

³⁵ Karel DOSKOČIL, *Vývoj cisiojánu u nás*, Sborník historický 6, 1959, s. 97-70

Po založení pražské univerzity nastal v Čechách rozmach ve vydávání kalendářů, kdy pravidelnými autory byli právě univerzitní mistři a profesori. Od 15. století pak vzniká funkce veřejného astronoma, kdy prvním z nich byl Martin z Lenčice³⁶.

Jak již bylo zmíněno výše, šíření kalendářů bylo ovlivněno vynálezem knihtisku. Kalendář byl velmi oblíbeným artiklem, o čemž svědčil zájem o jeho vydávání hned od počátku tisknutí knih³⁷.

Vavřinec z Rokycan, rektor pražské univerzity, nejpovolanější astronom, univerzitní hvězdář a profesor, je považován za prvního známého autora česky tištěných kalendářů. V roce 1484 vyšla ve Vimperku, druhém městě, kde se v Čechách tisklo, Vavřincova *Minuci* na rok 1485³⁸. Jednalo se o lunární kalendář, jenž kromě vhodných dní pro pouštění krve žilou obsahoval i výčet kalendářních údajů či například data fází Měsíce³⁹.

Kalendarium český na rok 1489 je jediným známým kalendářem provenience plzeňské, který byl považován za první tištěný kalendář⁴⁰. Autor tohoto kalendáře není znám. Jeho tiskařem byl pravděpodobně Mikuláš Štětina označovaný jako Mikuláš Bakalář, bakalář Krakovské univerzity⁴¹. Kalendář byl rozdělen na 6 ročních období po dvou měsících – jaro, podléti, léto, polétí, podzim a zima⁴².

Ve 30. letech 16. století skončila obliba jednolistových minucí a začaly se rozšiřovat kalendáře knižního formátu⁴³. Tyto kalendáře byly označovány různě, například almanach, pranostika či stále minuce. Kalendář byl kvartového formátu v rozsahu tří nebo více tiskových archů, což záleželo na počtu vložených prázdných listů. Minuce byly šestnácterkového (kapesního) formátu. Minuce mívaly šest a více tiskových archů a jejich obsah byl, na rozdíl od kalendářů, mnohem bohatší. Název almanach je původem německý, ale v českém prostředí

---

³⁶ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 176.

³⁷ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 176

³⁸ Cyril STRAKA, *Česká minuci z roku 1485*, Typografia 32, 1925, s. 49-54.

³⁹ Pravoslav KNEIDL, *500 let od vytištění prvního českého kalendáře*, Typografia 87, 1984, s. 179-181

⁴⁰ Antonín SCHILLER, *Několik zpráv o nejstarších českých kalendářích*, Typografia 7, 1894, s. 20-21.

⁴¹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 176

⁴² Antonín SCHILLER, *Několik zpráv*, s. 20-21.

⁴³ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 177

byl užíván méně. Když se přešlo k označování takových tisků jako kalendář, označení almanach vymizelo⁴⁴.

Až teprve roku 1571 bylo poprvé v názvu užito označení kalendář. Byl to *Kalendář hvězdářský k psaní* od Václava Zelotyňa z Krásné Hory vytištěný v Praze u Tomáše Taubmanna⁴⁵.

Značná část česky psaných kalendářů z 16. - 18. století vznikla díky představitelů pražské univerzity. Ovšem dost často u nás vycházely kalendáře, které byly překládané od polských, lužickosrbských či německých autorů⁴⁶.

Kalendář hospodářský a kalendář k psaní byly u nás nejvíce oblíbenými druhy kalendářů. Jejich výhoda spočívala v tom, že zde byly vloženy volné listy nebo protější list kalendářní části zůstal prázdný, a jejich majitel si zde mohl zapisovat své poznámky. Almanachy obsahovaly mnohem méně volného místa na psaní, ještě méně ho obsahovaly minuce a pranostiky byly potišťené zcela, takže zde nebyla možnost cokoliv vpisovat⁴⁷.

Mikuláš Šúd ze Semanína bakalář učení pražského vydával své almanachy a pranostiky od třicátých let 16. století. Během Šúдова působení na univerzitě vydal pouze dva kalendáře na roky 1523 a 1525. Později je vydával taky, ovšem jako soukromá osoba pod názvem *Almanach Mistra Mikuláše Šúda ze Semanína*⁴⁸.

Tím, že se vydávala většina kalendářů z učení pražského, vznikla oficiální funkce „Universitatis astronomus“. Kdo tuto funkci získal, byl pověřen sestavováním kalendářů⁴⁹. Mezi osobnostmi pyšníci se touto funkcí byli například Tadeáš Hájek z Hájku, Šimon Proxenus ze Sudetu, Petr Kodycyllus z Tulechova, Kašpar Stehlík z Čenkova, Martin Bacháček z Nauměřic, Ondřej Mitýsko, Daniel Basilius z Deutschenberka, Simeon Partlicius ze Špicberku a jiní⁵⁰.

---

⁴⁴ Josef ČERNÝ, *Krakovské kalendáře na Moravě v 16. – 18. století*, in: *Knihy a dějiny* 5/ 1-2, 1998, s. 44

⁴⁵ Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století, č. K17207.

⁴⁶ Zdeněk URBAN, *K dějinám českých kalendářů 16. – 18. století*, in: *Práce z dějin Slavistiky* 14, Praha 1990, s. 173-191.

⁴⁷ Aleš STEJSKAL, *Deníky nebo úřednické zápisky? Studie k problematice a používání tištěných kalendářů z doby poslední Rožmberků*, in: *Archivum Trebonense* 10, 2002, s. 116-151.

⁴⁸ František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 33-64

⁴⁹ Zdeněk URBAN, *K dějinám*, s. 173-191.

⁵⁰ Ottův slovník naučný, heslo Kalendář.

Mezi nejoblíbenější tvůrce kalendářů patřil v té době dolnolučický autor Albin Moller, který vydával své kalendáře v nepřetržité řadě. Dodnes se jich od něj dochovalo 24. Údaje, které uváděl Moller ve svých kalendářích, se vztahují k českým dějinám, a proto lze předpokládat, že se nejednalo jen o doslovné překlady z němčiny, ale o samostatná díla, která se vydávala pro české prostředí⁵¹.

Kalendáře se u nás nevydávaly jen v Praze. Jejich tisk byl možný také v Litomyšli, kde se vydávaly zejména krakowské kalendáře, jež zde tiskl Jan Ryk a po jeho smrti Matouš Václav Březina. Jednalo se o kalendáře od Damiána Pajeciho, Jana Wrzenskiho, Vavřince Jakobeiuse, Jana Stanislava Jaxana a Jiřího Lemky. Císař Ferdinandem II. udělil v roce 1627 Březinovi výhradní privilegium k tisku kalendářů na Moravě se seznamem moravských jarmarků⁵².

Dalším místem, kde se mimo Prahu tiskly kalendáře, byla Olomouc. Tisk sem přinesl z Litomyšle Vít Jindřich Ettl, když uzavřel sňatek s vdovou Dorotou Březinovou (vdova po Matouši Václavu Březinovi)⁵³.

Na základě mandátu Rudolfa II. proběhla roku 1583 v českých zemích gregoriánská reforma, která vedla k rozvinutí sporů mezi protestanty a katolíky o jména českých světců, která budou vepsána v kalendářích. Kalendáře tak vycházely jednak podle starého způsobu, některé již podle nového způsobu a jistá část kalendářů měla datum psané ve zlomku (starý a nový datum)⁵⁴. Autoři tedy začali vydávat kalendáře dle nového způsobu datování, ale třeba Václav Zelotýn z Krásné Hory vydal roku 1583 kalendář ještě s juliánským datováním spolu s novým datováním dle gregoriánského kalendáře⁵⁵. Václav Zelotýn vydal stejným způsobem i kalendář na rok 1584, ten byl ale zkonfiskován a Zelotýn uvězněn⁵⁶. Ze strachu před cenzurou například Petr Kodycyllus z Tulechova vynechal ve svém kalendáři na rok 1585 svátek Mistra Jana Husa a Jeronýma Pražského, ovšem tímto činem vyvolal v Čechách

---

⁵¹ Zdeněk URBAN, *Prolegomena k českým verzím lužickosrbských kalendářů A. Mollera*, Acta universitatis Carolinae Phil et Hist 1, Praha 1994, s. 115-125.

⁵² Josef ČERNÝ, *Krakovské kalendáře*, s. 44-45.

⁵³ Karel CHYBA, *Slovník pražských knihtiskařů do roku 1860 a jejich adresy*, Miscellanea oddělení rukopisů a vzácných tisků 1, 1971.

⁵⁴ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 426-428.

⁵⁵ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175-182.

⁵⁶ Knihopis, č. K17215

značnou nelibost, a proto tento svátek zpět vložil v kalendáři na rok 1588. Po Kodycyllově vzoru ale docházelo k vynechávání těchto svátků zejména u překládaných kalendářů⁵⁷.

Úpravou se kalendáře v raném novověku dost lišily. První kalendáře k psaní obsahovaly volné listy a od poloviny 16. století měly kalendáře u dní vynecháno prázdné místo pro poznámky. Hospodářské a kancelářské kalendáře i k psaní obsahovaly sloupek pro zaznamenávání finančních operací⁵⁸.

Postupem času začaly kalendáře nabývat na obsahu. K jednotlivým dním se začaly přidávat historické události, které byly zejména politického charakteru (např. války, významná data panovnických rodů, jako byly korunovace, úmrtí apod., zprávy o založení, požárech či živelných pohromách, moru či nemocech ve městech, astronomické jevy atd.)⁵⁹. Není zcela známo, odkud získávali autoři informace o těchto událostech. Vliv na to mohl mít nejspíš *Kalendář každoroční hospodářský* vydaný od Simeona Partlicia ze Špicberku z roku 1570. Později mohl mít na autory vliv *Historický kalendář* Daniela Adama z Veleslavína⁶⁰.

Poprvé byl například přidán seznam jarmarků konaných v Království českém v *Minuci a pranostice krakowské* od Tomáše Petrzkowskiho z roku 1561⁶¹. Později byla data jarmarků přidávána i jinými autory⁶².

Další historická událost, která velmi ovlivnila vydávání kalendářů, byl Majestát na náboženskou svobodu vydaný Rudolfem II. 9. července 1609, čímž byla zajištěna svoboda náboženského vyznání v Českém království. Rudolf II. tak „urovnal“ spory mezi katolíky a protestanty. Ovšem během svobodné doby vyznání došlo k dalšímu převratu, a to k českému stavovskému povstání (1618-1620), které se rozpoutalo díky nedodržování Rudolfova majestátu o náboženské svobodě a vše vedlo k zahájení třicetileté války (1618 až 1648). Celé stavovské povstání vyvrcholilo bitvou na Bílé hoře, kde došlo k porážce stavovského vojska. Rudolfov majestát přestal platit po osmnácti letech během vlády císaře Ferdinanda II. (1578-1637). Ten ho zrušil po porážce českého stavovského povstání v roce 1620 tím, že ho jednoduše rozstříhl a spálil jeho pečeť. O sedm let později si představitelé

---

⁵⁷ Čeněk ZÍBRT, *O staročeských kalendářích*, s. 98-100.

⁵⁸ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 426.

⁵⁹ Josef ČERNÝ, *Krakovské kalendáře*, s. 42-57

⁶⁰ Olga FEJTOVÁ, *Veleslavínův Kalendář historický z majetku pražského rodu Dvorských z Gryfí hory*, in: *Miscellanea oddělení rukopisů a starých tisků* 15, 1998, s. 97-124.

⁶¹ Čeněk ZÍBRT, *O staročeských kalendářích*, s. 98-100.

⁶² Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175-182.

římskokatolické církve mohli mnout ruce, protože jediným povoleným se opět stalo katolické náboženství⁶³. Ovšem jen zrušení náboženské svobody nebyl jediný důsledek stavovského povstání. Došlo i k hospodářskému úpadku, ale hlavně v roce 1627 bylo vydáno Obnovené zřízení zemské, které ustanovilo Habsburky jako jediné dědice českého trůnu a povoleno bylo jen katolické vyznání.

Pod vlivem neustále vzrůstající cenzury jakékoli veřejné činnosti po roce 1620, došlo ke značnému omezení počtu kalendářů vydávaných českými autory, a proto byly v této době nejvíce vydávány cizojazyčné překlady. Samotný obsah kalendářů byl také značně redukován⁶⁴.

Kalendáře v 17. století tak získaly ustálený formát, kdy se nejčastěji jednalo o malou knížku kvartového formátu. Nejdůležitější značky a data zde byly označeny červeně. Jednotlivé kalendáře obsahovaly vysvětlení značek v kalendáři, vlastní kalendářní část a pranostiku, jež pojednávala o nebeských tělesech, o částech roku či o jednotlivých měsících. Mezi další uváděné informace v kalendářích patřilo například ponaučení o zdraví, o zemědělských pracech či válečná zpravodajství⁶⁵.

V 18. století začaly přibývat další druhy kalendářů a jejich obsah se začal notně omezovat. Například část věnující se vysvětlení nebeských úkazů a pranostikám byla značně redukována, naopak přibývaly různé praktické informace tehdejšího každodenního života, jako jízdní řády, poštovní spojení, nová nařízení a patenty a podobně⁶⁶. Velkou oblibu si mezi lidmi získaly v této době tzv. kalendáře stoleté, v nichž k omezování astronomických částí našťestí nedocházelo. Vývoj kalendářů pokračoval i v 19. století, kdy objem vydávaných počtů kalendářů neustále narůstal. Kalendáře se tak měly šanci dostat do každé domácnosti. Postupem času se rozšířila specializace kalendářů na různé obory⁶⁷. A tak se kalendáře vyvinuly až do podoby, jak je známe dnes.

---

⁶³ http://www.rozhlas.cz/devitky/1609/_zprava/554266

⁶⁴ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175-182.

⁶⁵ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 426-428.

⁶⁶ R. MARTINČÍK, *Z dějin kalendáře*, Typografia 24, 1913, s. 163-165.

⁶⁷ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175-182.

4 Obecný rozbor kalendářů

Tento rozbor je založen na studiu kalendářů, které jsou uloženy ve sbírce starých tisků Archivu hlavního města Prahy⁶⁸, ve sbírce rukopisů Schwarzenberského archivu uložené ve Státním oblastním archivu v Třeboni⁶⁹, v digitalizované knihovně Rakouské národní knihovny⁷⁰ a na studiu digitalizovaných kalendářů umístěných v databázi serveru Google Books⁷¹.

Jak jsem již psala výše, do vývoje kalendářů zasáhly dva zásadní milníky, a to gregoriánská reforma a změna poměrů po bitvě na Bílé hoře. Dalo by se říci, že si každý autor mohl svůj kalendář do značné míry uspořádat sám z *hlediska* obsahu, ovšem typografie kalendáře byla zcela v rukách tiskaře, který ho vydal.

Kalendáře v letech 1550-1660 měly různé formáty. Ten, který převládal, byl kvartový, tedy rozměr zhruba dnešní velikosti papíru A5. V tomto formátu byly vydávány zejména kalendáře hospodářské a kancelářské a kalendáře hvězdářské. Menší formát, tedy poloviční oproti kvartovému, měly kalendáře šestnácterkového formátu, které byly označovány za kapesní. Takto byly vydávány zejména minucí s pranostikou. Výjimečně měly kalendáře jiný formát.

Kalendáře postupem let nabývaly i na počtu stran. Základ měly stejný (tedy kalendářní část), ovšem narůstal počet listů dalších, například s pranostikou, nebo počet vkládaných listů určených k poznámkám. Hvězdářské kalendáře měly kolem dvaceti stran, kalendáře hospodářské a kancelářské s pranostikou měly okolo třiceti až čtyřiceti stran. Minuce s pranostikou byly co do rozsahu nejobjemnější.

Vazbu si nechávali dělat majitelé kalendářů podle osobního vkusu. Aby byly náklady na tisk kalendářů co nejnižší, tiskaři používali k výrobě desek staré neprodané tisky. Většina běžných uživatelů používala kalendáře tak, jak si je koupily, tedy s původní „vazbou“ od tiskaře. Významnější instituce, díky financím, si nechávaly u tiskařů udělat vlastní vazbu. „Kalendáře umístěné ve fondu Archivu pražského arcibiskupství byly opatřeny červenou lepenkovou vazbou se zlatě vyraženým motivem říšského znaku a nápisem Kalendář k létu Páně etc. Znak byl vyražen na předních i zadních deskách, buď se jednalo o orlice, lvy nebo portréty panovníka. Kalendáře umístěné ve Sběrce starých tisků Archivu hlavního města

---

⁶⁸ Archiv hlavního města Prahy (dále AHMP), Sběrka starých tisků (dále SVTI), sign. 2D 34.

⁶⁹ Státní oblastní archiv Třeboň (dále SOA Třeboň), Schwarzenberských archiv, sbírka rukopisů, sign. C/8.

⁷⁰ Österreichische Nationalbibliothek dostupné z <https://www.onb.ac.at/>

⁷¹ Digitální server Google Books, dostupné z <https://books.google.cz/>

Prahy měly až na výjimky vazbu lepenkovou vytvořenou ze starých nepotřebných tisků, většinou latinských zpěvníků, někdy bylo ručně dopsáno, jaké instituci kalendář patřil. Kalendáře z třeboňské sbírky pocházejí ze staršího období než předešlé, zde pevné vazby téměř nejsou. Kalendáře začínají titulním listem a končí posledním listem tisku s impresem, případně prázdným listem. Samozřejmě se mnoho vazeb kalendářů nedochovalo. Kalendáře používané vysokými světskými a církevními úředníky mívaly vkusně upravenou vazbu, např. kalendáře, které používal jako pracovní deník Zdeněk Vojtěch Popel z Lobkovicz, měly kožené desky s vytačeným lobkovickým erbem⁷².“

Titulní listy kalendářů byly většinou provedeny dvoubarevně – černě a červeně. Přičemž název kalendáře byl napsán červeně, stejně tak i jméno autora, jméno tiskaře a rok vydání. Titulní listy byly různě vyzdobeny. Kolem titulní strany se táhl upravený rám, v podobě jednoduchých pásů nebo rám obsahující různé motivy. Dalším oblíbeným zdobením byl rám obsahující alegorické postavy symbolizující planety, znamení zvěrokruhu, či jiné motivy. „Nejpoužívanější rám obsahoval v dolní části znak Starého Města pražského s andílky jako štítonoši, v horní části znak Království českého, v levé části je zobrazena postava svatého Jiří, v pravé části postava světce s kosou a dítětem, v rozích a okolo hlavních motivů jsou různé drobné motivy, jako hlavy lvů nebo květiny⁷³.“

Většina kalendářů byla kromě ozdobných rámců ještě doplněna o ústřední motiv. V tomto případě se jednalo zejména o významné osobnosti té doby (ať už to byly podobizny panovníků, biskupů, ...). Dalším motivem ústředních dřevořezů byly hlavně císařské znaky či české znaky. Dalším motivem byl portrét samotného tvůrce kalendářů. Například na kalendářích Albína Mollera je vždy na titulní straně podobizna hvězdáře. Jelikož se ale tento motiv neobjevuje u žádného jiného autora, lze předpokládat, že se jedná o podobiznu samotného Mollera.

Stejně jako se navyšoval obsah kalendářů, prodlužovaly se i názvy samotných kalendářů. Nejkratší název byl *Minucí a pranostika*, který například používal Tadeáš Hájek z Hájku. „Nejčastěji vydávali minuce mistři Krakovské univerzity a mistři Pražské univerzity, jako Jan Straněnský, Petr Kodycyllus z Tulechova nebo Tadeáš Hájek z Hájku⁷⁴.“ Například Kašpar Ladislav Stehlík vydával kalendáře s názvy *Minucí a pranostika nová s pilností sepsána*

---

⁷² KRATOCHVÍLOVÁ, Petra, *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670*.

⁷³ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra, *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670*.

⁷⁴ tamtéž

a vydána. Kalendáře hvězdářské k psaní, které vycházely v sedmdesátých až devadesátých letech 16. století.

Nejvíce zastoupené byly *Kalendáře hospodářské a kancelářské ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody (všelijaké) vedoucím*, k nimž byla většinou přidávána *Pranostika* nebo *Pranostika hvězdářská*. *Hospodářské kalendáře* byly vydávány především po roce 1620.

Na druhé straně kalendáře (případně dvojstraně) jsou popsány základní astronomické údaje, jež jsou použity v kalendáři. Tyto údaje jsou zde velmi přehledně sepsány, většinou jsou barevně odlišené důležité značky. U kalendářů hospodářských a kancelářských se na této straně nachází počítání současného roku od nějaké události. U kalendářů hvězdářských údaj o počítání času chybí a u minucí je jen omezený počet těchto informací o počítání času. Nejčastěji jsou zde uvedeny údaje *od stvoření světa, od potopy světa, od prvního českého knížete, od založení města Prahy, od začátku juliánského kalendáře, od napravení kalendáře, od začátku tureckého tyranství* a různé podobné události významné či méně významnější. Údaje o počítání času bývají potom ukončeny uvedením let od korunování současného panovníka.

Po roce 1620 přibylo na druhé straně kalendářů počítání času s označením - *od bitvy a vítězství na Bílé hoře před Prahou, od švédského vpádu do Prahy, od triumfu a vyhlášení pokoje v Království českém nebo od začátku vojny v Čechách*. „V některých kalendářích se objevují údaje zaměřené na jiná náboženství - *od začátku machometského tureckého tyranství, nebo od vyvedení lidu izraelského z Egypta*. Množství různých počítání v jednom kalendáři svědčilo o sečtělosti autora, léty počítání narůstalo kvantitativně⁷⁵.“

Co je uváděno ve všech kalendářích bez ohledu na jeho typ, je *Římský počet, Zlatý počet*⁷⁶, *Cyrkl sluneční*⁷⁷, *Epakta měsíční*⁷⁸, *Litera nedělní*⁷⁹ a počet dní a neděl masopustu.

---

⁷⁵ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra, *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670*.

⁷⁶ Zlaté číslo je číslo od jedné do devatenácti, které udává místo příslušného roku v devatenáctiletém měsíčním kruhu, které slouží k výpočtu data Velikonoc; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 240.

⁷⁷ Sluneční kruh je průběžně číslovaná řada 28 let, v níž ve všech letech označených tímž číslem připadají stejné týdenní dny na stejná data kalendářních měsíců, slouží k výpočtu data velikonočních nedělí; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 233.

⁷⁸ Gregoriánské epakty udávají stáří Měsíce 1. Ledna příslušného roku a ukazují ve věčném gregoriánském kalendáři dny, kdy v jednotlivých letech devatenáctiletého cyklu nastává novoluní; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 243-245.

Dále se zde nachází *Vysvětlení charakterů* či *Vyznamenání*. Jsou zde vysvětleny charaktery pro měsíční fáze (první čtvrt, poslední čtvrt, úplněk, nov), pro pouštění žilou a kdy je vhodná doba k provozování různých lidských činností (vlasy stříhati, děti odstavit, zvěř lovit, ryby lapati, ptáky lapati,...). Nechybí zde ani *Charaktery sedmi planet* (Hladolet=Saturnus, Králomoc=Jupiter, Smrtonoš=Mars, Slunce=Sol, Venuše=Venus, Dobropán=Merkurius a Měsíc=Luna). K těmto charakterům jsou potom také přidávány aspekty planet, které umožňují stanovit polohu planet vzhledem ke Slunci či Měsíci (Spojení=Spolu spojení, Naproti sobě patření=Naproti patření, Čtverhranné patření, Tříhranné patření, Šestihhranné patření, hlava dračí, ocas dračí, directus a rectogradus).

Další součástí potom bývá skoro u většiny kalendářů *Dvanáct znamení nebeských*, které bývají rozděleny na Znamení jarní (Skopec, Býk, Blíženci), letní (Rak, Lev, Panna), podzimní (Váha, Štír, Střelec) a zimní (Kozoroh, Vodnář, Ryby).

Také zde bývá zmínka na O zatmění světél nebeských, kdy jsou popsána viditelná i neviditelná zatmění Slunce a Měsíce.

A na co se nesmělo v kalendáři zapomenout, byla dedikace, ať už autorská či tiskařská. Jednalo se o věnování významné osobnosti světské či církevní sféry. Často byly kalendáře dedikovány představitelům církve, čímž si autoři zajistili přízeň od osob, které měly hlavní slovo v oblasti cenzury tisků. Dost často autoři také dedikovali kalendáře představitelům měst. U kalendářů českých autorů převládaly dedikace autorské, u překládaných autorů to potom byly dedikace tiskařské. Velmi často byly kalendáře dedikovány vysokým hodnostářům, jako například Vilému z Rožmberka, Petru Vokovi z Rožmberka, Popelům z Lobkovic, Valdštejnům a jiným. Samotné dedikace jsou opatřeny bohatou titulací zmíněné osoby, často i znakem města, pokud byla dedikace určena radě nebo erbem dedikované osoby.

Po všech těchto úvodních stranách přichází na řadu samotné kalendárium. To je děleno různě. Například kalendária v šestnácterkových minucích bývají uspořádána různě, většinou se celý měsíc nevešel na dvojlist, proto byl rozdělen na dvě až tři strany. Jednotlivé měsíce jsou napsány česky a latinsky a je zde pomocí římských číslic uveden počet dní v měsíci. Samotné dny měsíce jsou označeny římskými pořadovými číslicemi, k jednotlivým dnům jsou

---

⁷⁹ Denní písmena tvoří kruh prvních sedmi písmen abecedy, A až G, jimiž se označují jednotlivé dny roku, z uvedených sedmi písmen to, které připadne na první neděli v roce, se nazývá nedělním písmenem příslušného roku. Rovněž slouží k výpočtu data Velikonoc; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 234-236.

uvedeny svátky a značky charakterů. Minuce mají u jednotlivých měsíců většinou vyobrazeny dřevořezy zobrazující práce příslušné k danému měsíci.

Hvězdářské kalendáře mívají každý měsíc uspořádaný na jednu stránku a jejich kalendária jsou velmi podobná minucím. Ke každému dni jsou zde opět uvedeny charaktery se znameními zvěrokruhu, charaktery označující nebeské úkazy nebo vhodné činnosti. Většina hvězdářských kalendářů je určena k psaní, proto se v nich na protilehlém listě nacházejí řádky (označeny datem) příslušné ke každému dni. Zároveň je na protilehlé straně volné místo na poznámky. Červeně jsou zde označeny významné dny, svátky či významné charaktery.

Uspořádání kalendária u kvartových hospodářských kalendářů je odlišné. Hospodářské kalendáře jsou děleny na sedmidenní týdny, kterým náleží jedna celá strana v kalendáriu vždy začínající nedělí. Na první stránce samotného kalendária se ještě někdy objevují údaje o *Zatměních*, o *Vládcích roku*, nebo dřevořez s podobiznou významného panovníka. V každém hospodářském kalendáři je slovně označen *Začátek kalendáře* a *Konec kalendáře*, v některých hospodářských kalendářích můžeme pro konec kalendária nalézt označení *Finis*. Každý měsíc uvádí římskou číslovkou počet dnů. Týdny jsou pak uspořádány do tabulky, kdy každý den je ve svém samostatném políčku. Vedle jednotlivých dní je volné místo určené pro poznámky. Každý týden je nadepsán dle příslušného měsíce, který je aktuální, například *Dnové Ledna*, *Února*, atd. Latinské označení měsíců se nachází na protější straně, například *Dies Ianuarii*, *Februarii* atd. Jednotlivé týdny začínají citátem z nedělního evangelia. Dny jsou slovně vypsány (pondělí, úterý, ...) a je k nim přiřazen příslušný datum, denní písmeno a svátek. V políčku pro jednotlivé dny je zároveň u každého dne uvedena určitá historická zajímavost. Jedná se o informace z různých oblastí, kdy se autoři kalendářů nejvíce zaměřovali na dobové nebo nedávné dějiny především z českých zemí, méně zde byly zastoupeny například události ze zahraničí. Nejhojněji byly v kalendářích zastoupeny události především z oblasti válek a vzpour, zaměřené obzvláště na třicetiletou válku nebo válku s Turky. Další velmi časté události vpisované ke dnům v kalendáři byly události spojené s panovnickými rody – jako narození, korunování a úmrtí panovníků (českých králů a římských císařů). Dalšími hojně uváděnými údaji jsou církevní události, živelné pohromy, založení měst, morové epidemie, nadpřirozené úkazy, astronomické jevy atd. Všechny tyto historické události se mění velmi zřídka. Většinou autoři tyto údaje opisovali jeden od druhého a používali je ve svých kalendářích. Existuje také varianta, že autoři nechali výběr historických událostí zcela na volbě tiskaře. „Texty jsou také plné chyb, vztah ke dni, na který

byly určeny, je značně spekulativní, v kalendářích od stejných autorů jsou tyto údaje někdy i vyměňovány⁸⁰.“

Pranostika byla mezi čtenáři velmi oblíbenou a v 17. století prakticky nezbytnou součástí kalendáře. Tvořena byla dvěma částmi, označenými jako *Kapitoly*. Nejčastější označení pranostiky bylo - *Prognosticon astrologicum*, *Pranostika hvězdářská* či *Praktika hvězdářská*. Titulní list pranostiky obsahoval vždy název pranostiky, jméno autora a rok uvedený římskými číslicemi, na který byla pranostika určena. Také se zde někdy objevovalo jméno tiskaře. Občas docházelo i k tomu, že se lišil autor pranostiky a autor kalendáře⁸¹. Na začátku pranostiky bývá uvedena dedikace, která bývá shodná s dedikací v úvodu kalendáře a často se k ní opět připojuje i erb toho, komu je dedikována. Autor zde také vysvětluje, za jakým účelem kalendář vznikl, uvádí astronomické jevy, ke kterým bude ten rok docházet, nebo třeba politickou situaci. Na začátku pranostiky se autoři zaměřují na všeobecné informace k následujícímu roku. Pojednávají zde o *Správcích roku tohoto*, ve kterém rozebírají planety a jejich cesty po obloze, přírodní jevy, rovnodennost a slunovrat a počasí v závislosti na konstelaci planet. Pak bývá uváděná další část *O Zatměních*, v níž se autoři podrobněji věnují výkladu viditelných i neviditelných zatmění nebeských těles. Další kapitola s označením *Čtyř částek ročních*⁸² se věnuje začátkům ročních období, tedy jaké bude počasí v daném období, jaká znamení zvěrokruhu v danou dobu roku vládnou a také je zde zmíněna charakteristika jednotlivých měsíců z hlediska astronomického i hospodářského.

Pranostika pak dále pokračuje dalšími, různými kapitolami. V kalendářích se ale většinou objevuje kapitola *O ourodách*, ve které se zmiňují důležité zemědělské milníky. Tedy kdy je vhodná doba k setí, k orání, ke sklizni atd. Nezbytnou součástí pranostik byla v pozdějších letech také kapitola označená *O nemocech*, ve které se popisoval hlavně vliv konstelace planet na zdraví člověka tak, aby lidé věděli, jak se v daném období chránit proti nemocem.

Další část pranostik, která nabyla značného významu, byla část označená *O válkách a jiných neštěstích*. Této kapitole byla věnována velká část pranostiky zejména v době třicetileté války a v době války proti Turkům. Opět zde bylo vysvětlováno budoucí válečné dění, které v sobě odráželo vliv planet.

---

⁸⁰ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670*.

⁸¹ SOA Třeboň, 5/C8/1 Kalendář od Tadeáše Hájka z Hájku, autorem pranostiky je Petr z Proboštic.

⁸² O jaru aneb podletí, O čtvrti letní, O létu, O čtvrti Podzimní, O podzimu, O čtvrti zimní,... možná jsou i jiná, často velmi podobná označení

O Království Českém, O Markrabství Moravském, O Království Uherském to jsou další části pranostik, kde se autoři zaměřovali na vliv planet, který v sobě odrážel důsledky na obyvatele daných zemí.

Závěrečná strana pranostiky potom někdy obsahovala impresum tiskaře a někdy i jeho vinětu či tiskařův signet.

V 17. století se také začaly do kalendářů přidávat části obsahující informace o konání jarmarků, nejčastěji s označením *Jarmarky měst a městeček v Království Českém*. Města zde byla uvedena v abecedním pořádku i s datem konání jarmarku, které se počítalo podle svátků. Kalendáře vydávané v Olomouci či Litomyšli měly připojen seznam *Jarmarků Markrabství Moravského*. U některých významnějších autorů byl uveden i seznam jarmarků v okolních zemích - *Jarmarky v okolních krajinách*.

5 Tvůrci kalendářů

V letech 1550 - 1660 vzniklo na českém území na několik stovek kalendářů. Jejich přesný počet dnes už těžko zjistíme, ale dle vypracované rešerše knihovnou ZČU v Plzni jich je dnes po České republice uloženo zhruba 271 od 60 tvůrců kalendářů. Přehledný soupis těchto dochovaných kalendářů bude součástí přílohy disertační práce. „Kalendářová produkce ve sledovaném období byla rozdělena na dva oddíly. První z nich tvořily překládané kalendáře cizích autorů a druhou potom původní kalendáře českých autorů, přičemž je množství nepatrně více překladů⁸³.“ Mezi autory českých kalendářů můžeme najít několik amatérských astrologů (př. Bavor Rodovský z Hustiřan), mnoho významných učenců (př. Tadeáš Hájek z Hájku), několik lékařů (př. Adam Zalužanský ze Zalužan) a v neposlední řadě i velké množství školených astronomů univerzitního vzdělání.

Pro lepší přehlednost jsem autory kalendářů seřadila abecedně (podle příjmení) i s počtem jejich dochovaných kalendářů do tabulky. U každého autora je navíc uveden rok, na který kalendáře vydal.

Tvůrci kalendářů v letech 1550-1660

	<i>Jméno autora kalendáře</i>	<i>Počet dochovaných kalendářů</i>	<i>Roky vydání dochovaných kalendářů</i>
1	Daniel Adam z Veleslavína	2	1578, 1590
2	Martin Bacháček z Neuměřic	7	1592, 1593, 1594, 1595, 1605, 1606, 1606
3	Jan Bandorkowic	1	1633
4	Daniel Basilius z Deutschenberka	9	1615, 1617, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628
5	Jerzy Dachnowski z Dachnowa	2	1633, 1634
6	Václav Dasypodius	2	1579, 1591
7	Johann Christoff Daysygnier	12	1637, 1639, 1640, 1642, 1642, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1649, 1650
8	Wolfgang Sigmund Espich	2	1641, 1643
9	Paul Fabricius	3	1586, 1587, 1589
10	David Frölich	5	1638, 1639, 1640, 1645, 1648
11	Tomáš Bernard Frydberger	2	1643, 1644

⁸³ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670*.

12	Jeroným Gebler, starší	5	1645, 1646, 1647, 1649, 1650
13	Řehoř Žalud Görlický	4	1595, 1604, 1608, 1613
14	Tadeáš Hájek z Hájku	9	1553, 1558, 1559, 1560, 1563, 1564, 1566, 1567, 1570
15	Valentin Hanek von Seyffersdorf	1	1620
16	Jiří Hanolkyus	1	1622
17	David Herlicius	3	1615, 1616, 1635
18	Martin Horký	6	1611, 1612, 1613, 1614, 1615, 1618
19	Animae Hortulus	1	1636
20	Antonín Hrom	4	1597, 1598, 1600, 1600
21	Adam Huber z Rysenpachu	5	1588, 1589, 1589, 1590, 1595
22	Mauriz Huberin	4	1628, 1629, 1632, 1634
23	Stanislaw Jakobeius	1	1575
24	Wawrzyniec Jakobeius	3	1629, 1632, 1635
25	Jan Stanislaw Jaxan	3	1648, 1649, 1649
26	Gabriel Joannicy	3	1596, 1597, 1597
27	Petr Kanisius	1	1584
28	Petr Kodycyllus z Tulechova	14	1565, 1571, 1572, 1575, 1576, 1577, 1578, 1580, 1581, 1582, 1583, 1585, 1587, 1589
29	Petr Konstantin	3	1584, 1604, 1607
30	Šebestyan Kóstner	4	1598, 1600, 1602, 1604
31	Georg Kreslin	1	1605
32	Jerzy Lemka	2	1626, 1638
33	Jan Michal Linus	1	1643
34	Ondřej Mitýsko	7	1592, 1596, 1597, 1597, 1598, 1598, 1599
35	Albín Moller	24	1601, 1602, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610, 1610, 1611, 1612, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1624, 1625, 1629
36	Leonhard Muehlgieser	1	1629
37	Jan Muscenius Kurelowský	1	1568
38	Friedrich Nausea	1	1550
39	Bartoloměj Orel z Adorffu	1	1599
40	Damian Pajecki	1	1641
41	Simeon Partlicius z Špicbergku, mladší	16	1615, 1616, 1617, 1617, 1620, 1621, 1622, 1624, 1625, 1636, 1636, 1637,

			1638, 1639, 1640
42	Tomasz Petrzkowski	1	1561
43	Šimon Proxenus ze Sudetu	4	1559, 1559, 1560, 1562
44	Filip Augustin Rhecius	1	1623
45	Bavor Rodovský z Hustiřan, mladší	1	1588
46	Rágská Rozkoss	1	1636
47	Bartoloměj Scultetus	5	1587, 1589, 1590, 1591, 1607
48	Kašpar Ladislav Stehlík	14	1595, 1596, 1598, 1601, 1602, 1604, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610, 1612
49	Jan Straněnský	8	1552, 1557, 1561, 1570, 1572, 1575, 1581, 1585
50	Mikuláš Šúd ze Semanína	2	1551, 1554
51	Leonhard Thurneisser zum Thurn	3	1578, 1579, 1590
52	Daniel František Urtyka	1	1637
53	Hermann Werwe	6	1643, 1644, 1645, 1646, 1648, 1650
54	Heirich Winkler	1	1633
55	Jan Wrzesinski	1	1646
56	Adam Zalužanský ze Zalužan	1	1595
57	Václav Zelotýn z Krásné Hory	10	1571, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1581, 1582, 1584
58	Mikuláš Zoravský	2	1635, 1638
59	Anton Žalud	1	1644
60	Jiří Jan Žalud	3	1630, 1632, 1632

Z celkového počtu 60 autorů jsem pro rozbor kalendářů vybrala 10 z nich tak, aby jejich kalendářní tvorba byla víceméně rovnoměrně rozložena přes celé sledované období let 1550-1650, a bylo tak možné v závěru vysledovat trend vývoje kalendářů v rámci jednoho století.

Autoři jsou ve výběru řazeni dle let vydávání kalendářů.

5.1 Tadeáš Hájek z Hájku

Narození: 1. října 1525; Praha

Úmrtí: 1. září 1600; Praha

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Třeboň, SOA	1553, 1558, 1563, 1567, 1570
2	Praha, NK	1560, 1563, 1564, 1566, 1567
3	Digitalizované dokumenty	1564, 1565, 1567, 1568

Obr. 1: Tadeáš Hájek z Hájku⁸⁴

Tadeáš Hájek z Hájku, známý také jako Hagecius či Thaddeus Nemiccus, patřil mezi nejvýznamnější astronomy své doby. Narodil se roku 1525 v Praze v rodině vzdělaného měšťana. Jeho otec ho odmala vedl ke vzdělání zejména v oblasti astronomie a astrologie. Svého vzdělání Hájek dosáhl z části v Praze na univerzitě, kde byl žákem Hortensia, a získal zde 14. července 1550 titul bakaláře. Mezitím studoval ve Vídni matematiku pod vedením Andrea Perlachia a medicínu u profesorů Franze Emericha a Wolfganga Lazia⁸⁵. Za další dva roky studií poté získal titul mistra. Během svých studií zavítal i na italské univerzity v Boloni a Miláně, kde navázal kontakty s místními učiteli, zejména s matematikem a lékařem

⁸⁴https://cs.wikipedia.org/wiki/Tadeáš_Hájek_z_Hájku

⁸⁵ Petr Hlaváček et al., Kacířská univerzita, str. 106-110.

Gerolamem Cardanem⁸⁶. Poté se roku 1553 vrátil do Prahy, stal se zde univerzitním pedagogem a přednášel zde až do roku 1558. Na univerzitě přednášel především matematiku, geometrii a také vědu o hudební harmonii, která se tehdy považovala za nauku blízkou právě matematice⁸⁷. V době jeho působení na univerzitě spolupracoval s Martinem Bacháčkem z Nauměřic a vytvořili spolu jeden z prvních vědeckých týmů⁸⁸. V roce 1554 byl za své zásluhy povýšen panovníkem do šlechtického stavu a byl mu udělen predikát „z Hájku“.

Hájek se roku 1557 oženil a dle tehdejších tradic, kdy museli univerzitní mistři dodržovat celibát, odešel z univerzity. Po odchodu z univerzity si otevřel vlastní soukromou medicínskou praxi, odešel z Prahy a jako lékař působil ve Vídni a Uhrách. Hájek si jako lékař zajistil hmotné zázemí pro svoji badatelskou činnost zejména v oblasti astronomie a botaniky, ale zároveň si zvýšil prestiž na pomyslném dobovém společenském žebříčku. K tomu přispělo i to, že se stal osobním lékařem císaře Maxmiliána II. a po jeho smrti zůstal ve službách i Rudolfa II., kdy zajišťoval organizaci vědeckého a kulturního okruhu císaře⁸⁹. Hájek v té době udržoval korespondenční vztahy se zahraničními učiteli, a tak se díky jeho zásluze dostali do Čech například Tycho Brahe a Johannes Kepler. Tím přispěl k na přelomu 16. a 17. století k vytvoření prestižního badatelského astronomického centra v Praze⁹⁰.

Hájek, i když byl lékařem u dvora a zemským lékařem Českého království, byl velmi plodným autorem a vědcem. Z roku 1574 pochází jeho dílo „*Dialexis de novae et prius incognitae stellae invisitatae magnitudinis & splendidissimi luminis apparitione, & de eiusdem stellae vero loco constituendo*“ (Rozprava o zjevení se nové a dříve neznámé hvězdy). V listopadu 1572 totiž Hájek pozoroval vzplanutí nové hvězdy v souhvězdí Cassiopei. Hájkův přínos ve zkoumání této hvězdy byl zásadní, neboť ukázal, že tato hvězda se nachází v tzv. supralunární sféře, ale jako první při určení polohy astronomického tělesa použil metodu průchodu hvězdy poledníkem⁹¹.

---

⁸⁶ Petr Hlaváček et al., Kacířská univerzita, str. 106-110.

⁸⁷ Petr Hlaváček et al., Kacířská univerzita, str. 106-110.

⁸⁸ PRUSÍKOVÁ, Lenka. Astronomové působící na území České republiky a možnosti začlenění poznatků o nich do výuky na ZŠ. Plzeň, 2016. disertační práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta pedagogická

⁸⁹ Petr Hlaváček et al., Kacířská univerzita, str. 106-110.

⁹⁰ Petr Hlaváček et al., Kacířská univerzita, str. 106-110.

⁹¹ Petr Hlaváček et al., Kacířská univerzita, str. 106-110.

Když se roku 1584 přijímala gregoriánská reforma v Čechách (tehdy byly nazývány „rozděleným královstvím“, neboť tu na jednom celku žily církve pod jednou i pod obojí⁹²), byl Hájek požádán moravskými stavy, aby sepsal dobrozdání o reformě. Svůj názor tedy sepsal ve spise „*O reformaci kalendáře dobré zdání pana doktora Thadeáše Hájka z Hájku odeslané do sněmu pánům Moravanům*“. Hájek zde sepsal klady i zápory reformy, a i když byl příslušník vyznání pod obojí a měl s arcibiskupem ostré osobní spory, postavil se na papežovu stranu v nutnosti přijmout reformu kalendáře. Ovšem vlastní podobu reformy kritizoval. Podle jeho názoru bylo nutné řídit se skutečnými pohyby Slunce a Měsíce, zachycenými v astronomických tabulkách, a nikoliv sice opravenými, ale zastaralými cykly, které nikdy nemohou s dostatečnou přesností vystihnout běh Slunce a zejména Měsíce⁹³. I přes veškeré výtky, které Hájek k podobě reformy měl, nakonec její přijetí doporučil z ryze pragmatických důvodů.

Hájek také vynikal v oblasti botaniky, kde přeložil Mattioliho Herbář roku 1562. I přesto, že se zabýval medicínou, napsal jediný medicínský spis roku 1596. O čtyři roky později v Praze 1. září 1600 umírá a jeho pohřbu se zúčastnil i jeho dlouholetý přítel Tycho Brahe.

Z hlediska tématu disertační práce je významná Hájkova kalendářní tvorba. Proto se vrátíme k jeho prvním publikacím s astronomickou tematikou. Tehdy velmi žádanou literaturou byly zjednodušené efemeridy, v češtině nazývané almanachy či pranostiky a nebo minuce⁹⁴. Jednalo se o kalendáře doplněné o základní údaje efemerid pro Slunce (vstup do jednotlivých znamení), Měsíc (jeho fáze) a aspekty (zejména konjunkce planet). Tyto efemeridy pak byly doplněné o informace, kdy bylo například vhodné pouštět žilou a z které části těla, případně kdy bylo vhodné započít různé práce v zemědělství. A pokud se daný rok mělo konat zatmění Slunce či Měsíce, nesměla zde tato informace chybět. A právě takové minuce sestavoval a vydával i Tadeáš Hájek. Uvádí se, že je připravoval již na léta, kdy studoval na archigymnáziu ve Vídni⁹⁵. Tyto minuce byly psány latinsky a doloženy nejsou. Hájek ale vydával i české minuce, z nichž se zachovaly minuce na roky 1553, 1554, 1558, 1561, 1564, 1565, 1567, 1568, 1570 a 1571. Hájek je pravděpodobně vydával od svého návratu ze studií z Prahy (čemuž odpovídá minuce na rok 1554) až do roku 1572, kdy začal

---

⁹² Zdeněk Horský, Koperník a české země, str. 221.

⁹³ Zdeněk Horský, Koperník a české země, str. 221.

⁹⁴ Zdeněk Horský, Koperník a české země, str. 197.

⁹⁵ Zdeněk Horský, Koperník a české země, str. 197.

řešit vážnější věci ohledně studia supernovy v Cassiopeii⁹⁶. Hájek ale minucím nepřikládal velký význam, ba naopak podle něj přílišné rozšíření efemerid či almanachů jen znevažovalo astronomii, kdy dle něj docházelo k povrchnosti než k důkladné znalosti. K tomu tématu se dost nevybíravě vyjádřil při příležitosti komety z roku 1556:

„Tak již po tom almanachu se plazí, že každý astronomem býti a slouti chce. Chtěl bych se k tomu přimlouvati, což by na mně bylo, aby za některý rok toliko zanechali vydávání těch almanachův. Byla by astronomi hned váženější a museli bychom se pilněji učiti a gruntův dokopávati. Ale majíce almanach na něj spoléháme...“⁹⁷

Můžeme se tedy domnívat, že hlavním důvodem, proč Hájek vydával minuce, byl živý zájem o tento druh literatury a navíc z něj přicházel autorovi slušný honorář a hlavně po smrti Mikuláše Šúda ze Semanína a Jana Zahrádky v roce 1557 neměl kdo minuce v Čechách vydávat⁹⁸.

5.1.1 Rozbor Hájkových kalendářů

5.1.1.1 *Minucí a pranostika Doktora Tadeáše Hájka z Hájku k létu páně 1564*

Všechny kalendáře vydávané v 16. a 17. století mají, dalo by se říci, ucelený formát, který všichni dodržovali. Kalendáře vždy obsahovaly titulní stranu, na níž byl uveden tvůrce kalendáře, rok vydání, kde a kým byl vydán a rytinu či malbu nějaké významné osobnosti té doby či její znak. Někdy byl na titulní straně obrázek i samotného autora kalendáře.

Samotná minuce obsahuje celkem 139 stran. Úvodní část je rozdělena do 4 stran (titulní list, Naučení charakterů, ...). Poté následuje vlastní kalendárium tvořené 28 stranami. Po části věnované kalendáriu je zde ještě poučení, co má které znamení dělat na 12 stranách. Další část s názvem *O spojení aspektů/nejprve o spojení Saturna* je rozebráno na 6 stranách. Poté následují 2 strany pasáže *O pouštění krve*. A pak už začíná samotná pranostika s názvem *Pranostyka Doktora Tadeáše Hájka z Hájku k létu Páně M. D. LXIII. přestupnému*, která je rozepsána na 83 stranách. Na konci samotného kalendáře je ještě 1 strana věnována tiskaři, tedy kde a kým byla Minucí vydána. A na posledním listě je znak tiskaře.

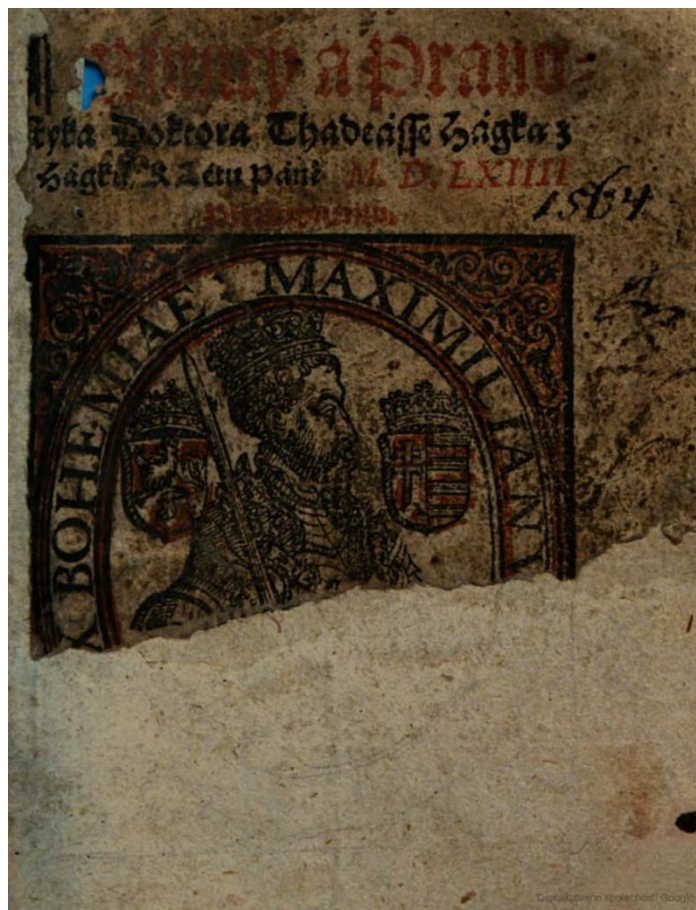
⁹⁶ Zdeněk Horský, *Koperník a české země*, str. 198.

⁹⁷ Zdeněk Horský, *Koperník a české země*, str. 198.

⁹⁸ Zdeněk Horský, *Koperník a české země*, str. 195-198.

Na titulní straně je uvedena rytina Maxmiliána I. (Maxmilianus primus rex Bohemiae), která v kalendáři na rok 1564 není kompletní, ovšem v kalendáři na rok 1568 je uvedena stejná rytina. Na této rytině je podobizna českého krále Maxmiliána I., vlevo od portrétu je znak země české a vpravo potom znak Habsburků.

Obr. 2: Titulní list Minucii a pranostyka od doktora Tadeáše Hájka z Hájku 1564⁹⁹

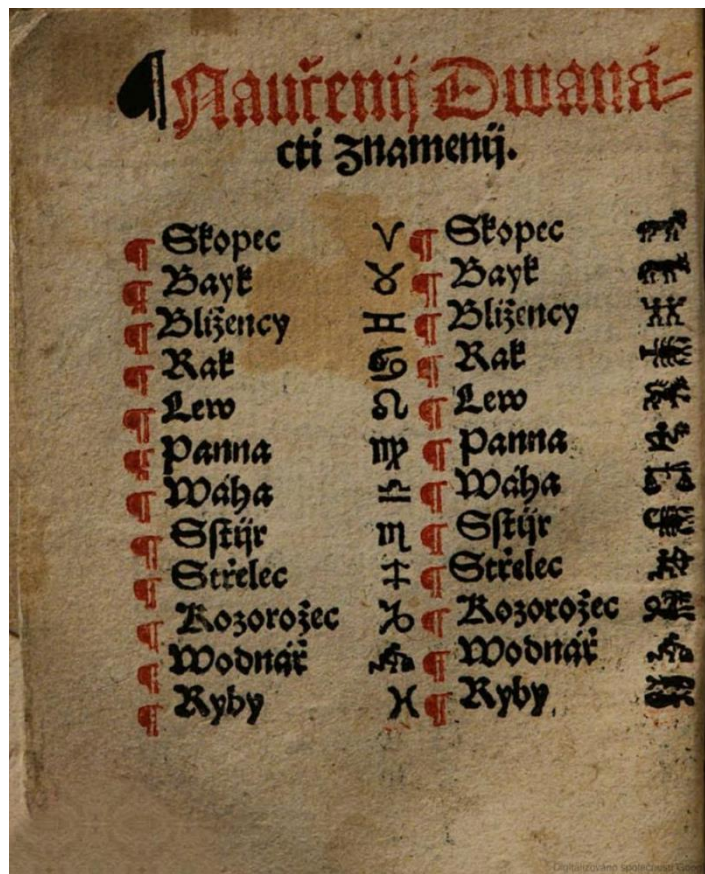
Po titulní straně následuje strana, která se opět dochovala jen ve zlomku, ale je zde zmíněno počítání daného roku. Uvedeno je zde, že rok 1564 je přestupný, že zlatý počet je 7, cyrkl sluneční je 5.

Na další straně následuje *Naučení karakterů*, kdy jsou zde vypsány jednotlivé fáze Měsíce i se značkami, značky pro vhodnou dobu k pouštění krve, značky pro vhodnou dobu k setí, ke sklizni a jiné. Dole na této straně jsou ještě uvedeny *Planety a Aspektové*. U planet je uveden

⁹⁹ <https://books.google.cz>

název a značky pro planety, u aspektů potom značky pro konjunki, ocas dračí¹⁰⁰ (což je jižní uzel sestupný) či hlavu dračí¹⁰¹ (vzestupný severní uzel).

Poté následuje strana o *Naučení Dvanácti znamení*. Zajímavé je, že jsou zde uvedena jednotlivá znamení dvakrát. V levém sloupci jsou znamení zvěrokruhu uvedena se značkami astrologickými (kde vodnář a střelec neodpovídá astrologickým značkám tak, jak jsou uváděny dnes), v pravém sloupečku je potom uveden znak znamení v podobě zvířete či osob, které představuje.

Obr. 3: Znamení zvěrokruhu z Minucii a pranostyka na rok 1564¹⁰²

¹⁰⁰ Průsečík, kdy se Luna ve svém pohybu dostává do průsečíku své dráhy s ekliptikou a kdy se začne přibližovat jižnímu ekliptikálnímu pólu (JEP), se jmenuje sestupný lunární uzel – Dračí ohon.

Sestupnému uzlu (Dračímu ohonu) se v astrologické tradici dávaly přívlastky něčeho negativního, špatného, co spíše odpovídá svojí kvalitou planetě Saturn, protože Saturn je v astrologické tradici vnímán jako „největší potíživista“.

¹⁰¹ Průsečík, kdy se Luna pohybuje po své kružnici, kdy začne vystupovat nad rovinu ekliptiky a začne se přibližovat k severnímu ekliptikálnímu pólu (SEP), se jmenuje vzestupný lunární uzel – Dračí hlava.

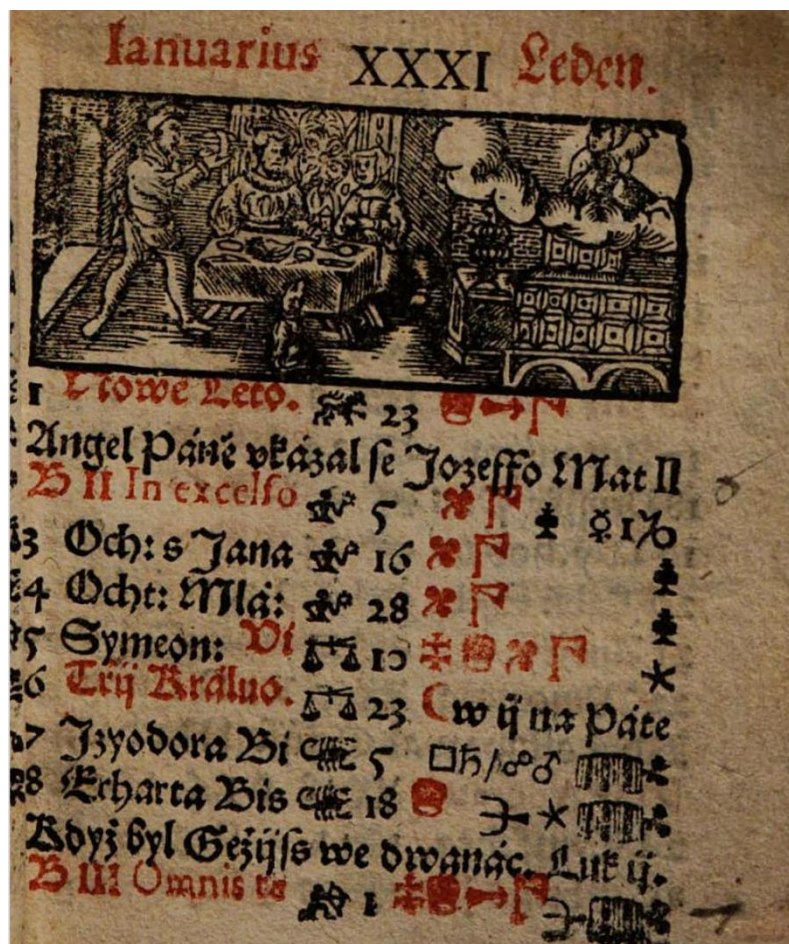
Vzestupnému uzlu (Dračí hlavě) se v astrologické tradici dávaly významy šťastných událostí, které mají charakter Jupitera.

Poté následuje již samotné kalendárium, které je děleno po měsících, přičemž na každý měsíc vychází zhruba necelé tři stránky. Kalendárium je tvořeno 28 stránkami a dalších 12 stran se ještě věnuje výkladu jednotlivých znamení s názvem *Chceš-li také věděti, kdy máš co dělati začít, pod jednotlivým každým znamením*. Zde se k jednotlivým znamením uvádí, zda si mají stříhat vlasy, stěhovati se, ženiti se a jiné zajímavé poučky.

Název měsíce v kalendáriu je uveden nejprve latinsky (např. Ianuarius, Februarius, Martius, ...) a vedle je uvedeno české označení příslušného měsíce. Mezi těmito dvěma názvy je uveden počet dní daného měsíce, které odpovídají počtům dní, jako máme v kalendáři dnes. Pod názvy měsíců je vyvedena kresba, na níž převládá motiv s tím, co se dá který měsíc dělat v hospodářství (př. v srpnu je zde kresba s dožínkami) a v pravém horním rohu je vyobrazeno znamení zvěrokruhu, které v daném měsíci vládne. Pod kresbou je u některých měsíců ještě napsán krátký úryvek z evangelia, nebo je vložen mezi jednotlivé dny v měsíci. Tento úryvek je ukončen zkratkou, ze kterého je evangelia (např. Anděl páně vzkázal, že Josef, Podobno jest království, Vyšel odtud Ježíš, Vymítal pán Ježíš d'ábla, ...). Dny v měsíci jsou zde označeny číslem a u každého je uvedeno jméno, kdo slaví ten den svátek (tomu se budu věnovat v dalším rozboru). Významné svátky jsou značeny červeně (př. Nové léto, Tři králové, Hromnice, Doroty panny,...). Ke každému dni jsou ještě přidány značky jednotlivých aspektů, naučení charakterů a vládnoucích planet.

---

¹⁰² <https://books.google.cz>

Obr. 4: List z kalendária Minucí a pranostika na rok 1564¹⁰³

Na konci kalendária je ještě část, které se věnuje charakteristice jednotlivých znamení zvěrokruhu, celkem na 12 stránkách. Tedy pro každé znamení je zde vymezen jeden list. Například pro znamení lva jsou zde uvedeny poučky, co je dobré ten daný rok dělati. Například na lvu dobré jest kupovati, prodávati, s velkými pány mluviti a jednati, domy stavěti, ženiti se, vlasy stříhati atd. U každého znamení je kresba, která ale neodpovídá znaku pro dané znamení. Zde jsou tyto kresby velmi realisticky a dá se říci i svébytně vyvedeny.

¹⁰³ <https://books.google.cz>

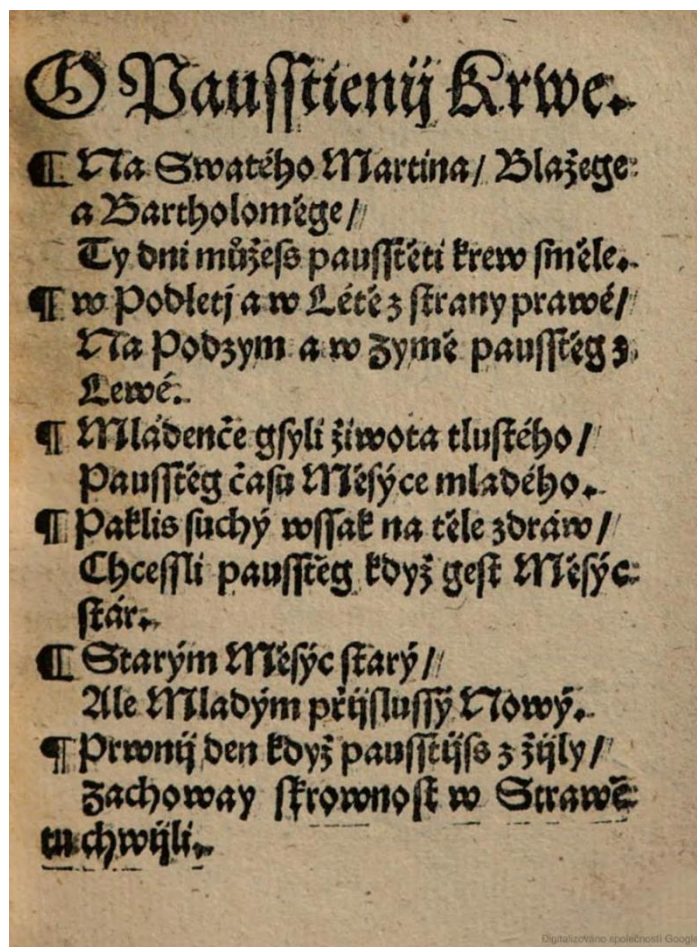

Obr. 5: List z části Chceš-li také věděti, kdy máš co dělati... Minucí a pranostika na rok 1564¹⁰⁴

Poté následuje část označena *O spojení aspektů*, kde Hájek uvádí, jaký vliv mají dané planety. U každé věty je zde uvedena značka příslušné planety, někdy doplněna jinou planetou či Sluncem a Měsícem a značek aspektů (konjunkce, opozice, ocas dračí,...). Například v době vládnoucí planety Saturn uvádí Hájek toto: „Den jest nešťastný/nemáš na cestu vycházeti/ani mocných lidí potřebovati.“

V další části Minucí a pranostiky se Hájek věnuje části *O pouštění krve*. Uvádí zde například: „Na svatého Martina/Blažeje a Bartoloměje/ty dni můžeš pouštěti směle. V Podlétí a v Létě z strany pravé/Na Podzim a v Zimě pouštěj z levé.“ Hájek zde uvádí vhodné dny a období k pouštění žilou a z které části těla. Tyto větičky jsou navíc zveršované.

¹⁰⁴ <https://books.google.cz>

Obr. 6: O pouštění krve z Minucí a pranostika na rok 1564¹⁰⁵

Zajímavé je, že Hájek uvádí stejná ponaučení o jednotlivých znameních a vlivu vládnoucích planet jako v Minucí na rok 1563.

Pak už následuje část *Pranostyka od doktora Tadeáše Hájka z Hájku/k létu páně M. D. LXIII. přestupnému*, které zde Hájek věnuje prostor na 83 stranách. Jsou zde označeny vládnoucí planety daného roku. V roce 1564 to byly Dobropán (Merkur), Kralomoc (Jupiter) a Smrtonoš (Mars). U těchto planet je uvedena značka, ovšem název planety je staročesky, byť na začátku Minucí jsou názvy planet uváděny česky s příslušnou značkou.

Na začátku pranostiky Hájek sepsal věnování: „*Slovutné poctivosti pánům/purkmistrům a radě Města Hradce Králové nad Labem/panuom přátelům mým zvláště milým. Tadeáš Hájek z Hájku Doktor/Služby své a pozdravení s vynšovaným všeho dobrého vzkazuje.*“

¹⁰⁵ <https://books.google.cz>

Poté následují jednotlivé pasáže Pranostiky. První je věnována Hannibalovi, kartaginskému generálovi, který porazil Římany v sérii několika bitev. Toto pojednání je zde rozepsáno na 29 stranách spolu s pojednáním o bitvě u Moháče, která se konala 29. srpna 1526, kdy došlo k porážení dvacetiletého uherského, českého a chorvatského krále Ludvíka Jagellonského vojskem osmanského sultána Süleymana I. Smrtí Jagellonského panovníka se uvolnily trůny českého a uherského království, čehož ke svému prospěchu využili rakouští Habsburkové¹⁰⁶. Hájek zde navíc prosí české pány, aby si z historických událostí vzali příklad a vyvarovali se chyb svých předchůdců. Na konci tohoto pojednání uvádí Hájek rozbor aspektů planet v průběžích bitev¹⁰⁷.

Další část pranostiky je nazvána *O pánu roku tohoto a o povaze povětří*. „*Nacházím, že tito tři, podle mého uvážení, slušně vystaveni býti mohou. Mercurias/Jupiter a Mars/jinak Dobropán/Kralomoc a Smrtonoš (nebo staří naši Čechové/jati ještě v starých knihách je nachází/těmi jmény ty planety jmenovali)*.“ Také zde Hájek uvádí možnost pozorování komet. Ovšem je zde poznámka, že „*ne každého času od nás takové komety mohou se viděti*“.

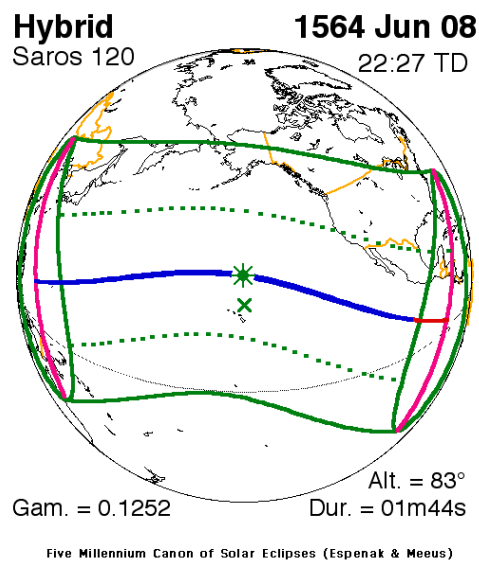
V této části je uvedena i zmínka *O zatmění nebeských*. Hájek předpovídá, že na rok 1564 připadne dvojí zatmění Slunce (8. dne měsíce června a 3. dne měsíce prosince), s poznámkou, že od nás žádné pozorovatelné zatmění nebude.

Pokud Hájkovu předpověď porovnáme s databází zatmění Slunce a Měsíce NASA¹⁰⁸, zjistíme, že v roce 1564 skutečně došlo ke dvěma zatměním Slunce, s naprostou přesností jakou určil Hájek. Obě tato zatmění nebyla skutečně od nás pozorovatelná, stejně jako to uvedl Hájek.

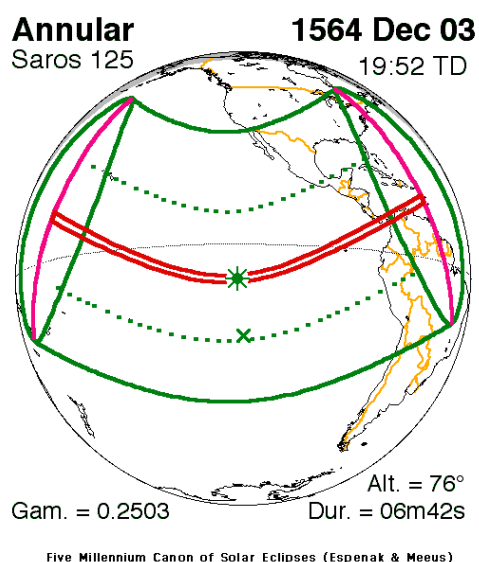
---

¹⁰⁶ <http://www.bellum.cz/bitva-u-mohace-a-oblehani-vidne.html>

¹⁰⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/SEcat5/SE1501-1600.html>

Obr. 7: Hybridní zatmění Slunce 8. června 1564 dle NASA¹⁰⁹

Obr. 8: Prstencové zatmění Slunce 3. prosince 1564 dle NASA¹¹⁰

Další části Pranostyky se poté věnují pojednání o ročních obdobích s názvy *O čtvrti podletní*, *O čtvrti letní*, *Čtvrť podzimní*, *Čtvrť zimní*. Hájek zde píše, kdy bude Slunce vstupovat do příslušného ročního období a které planety mu budou vládnout. Například

¹⁰⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1564-06-08.gif>

¹¹⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1564-12-03.gif>

v Čtvrti podletní se uvádí: „*Vstupovati bude Slunce na první stupeň Skopce/v pátek po třetí neděli postní/v hodin XI a XVII minut/po poledni počítaných.*“

O ourodách je další část pranostik. V ní Hájek na začátku zmiňuje dobrou úrodnost předešlého roku 1563 a nastiňuje, jak by se mohla situace vyvíjet v roce 1564, na který je minucí sestavena. Píše se zde například: „*I my na oko vidíme, že v jednom kraji více pršívá a mokro déle stává nežli v druhém a toho zvláštní příčiny na hvězdách se nacházejí.*“

Další část je potom nazvána *O moru a nemocech*. Hájek zde obšírně vypisuje, jaké všechny neduhy by se mohly lidem přihodit v roce 1564. Zajímavé je, že některé pasáže má napsány česky a vepisuje do nich slovíčka či krátké úryvky latinsky (např. „*Poněvadž pak znamení nebeská předně locum adfectum, to jest ten lid, kterýž nemoc posedne a planetové příčiny nemoci jako efficientem, materialem a formalem, i také genus morbi nám vzkazují a vygenerují. Přicházet budou i neštovice, jimž říkáme dobré, vředy a puchýře, pomnutí smyslů a rozumu...*“).

Poté následuje část nazvána *O válkách a rozličných proměnách ve světě*. Opět se zde Hájek opírá o vliv planet na události, které nastávaly v předchozích letech a které budou dále následovat v nadcházejícím roce. Zmiňuje zde i významný vliv zatmění světél nebeských na politické a válečné situace ve světě. „*Turci, pohané sami mezi sebou se rotiti a bouřiti budou a zvláště v městě Konstantinopoli nějakého pozdvižení jest očekávati. V Alexandrii, v Římě i v Benátkách nemalé rozbroje povstanou.*“

Předposlední část pranostiky se nazývá *O slavném království českém*. Hájek zde píše o strachu, že se České království ocitne v těžké situaci, že si bude muset dát pozor na nepřátele („*Strach aby se ono circumdederunt neproměnilo nyní v expugnauerunt a neb opprefferunt. Pán Bůh rač všechno v dobré obrátit.*“)

Poslední část označená jako *Druhá strana pranostiky o proměnách povětří každého měsíce* se znovu zabývá předpovědí počasí na každý jeden měsíc roku (např. *Březen nový/v sobotu po svaté Apoleně v půl XXIII hodině/studený/mokrý a větrný.*)

Před samým závěr minuce zde Hájek píše: „*Na vědomost všem impresorům a knihařům, že jest mně Doktoru Tadeášovi jeho milost císařská milostivě privilegium a obdarování dáti ráčil, aby žádný impresor a knihař mé minucí a pranostiky ode mě bez mé vůle a bez mého vědomí nešířil a neprodával, jedině ten, jemuž bych svou práci vytištěnou dal.*“

Pak následují poslední dvě stránky minuce, na nichž je uvedeno, že Hájkova minuce byla vytištěna ve Starém Městě pražském u Melantricha z Aventýnu a je zde Melantrichův znak.

Obr. 9: Znak Melantricha z Aventýnu¹¹¹

5.1.1.2 Minucí a pranostika Doktora Tadeáše Hájka z Hájku k létu páně 1567

Minucí a pranostika na rok 1567 vypadá víceméně shodně s Minucí a pranostikou na rok 1564. Samotná minuce obsahuje celkem 121 stran. Úvodní část je rozdělena do 4 stran (titulní list, počítání roku, Naučení charakterů a Naučení dvanácti znamení). Následující část tvoří vlastní kalendárium s 28 stranami. Oproti Minucí na rok 1564 je vždy mezi 2 stranami kalendária vloženo 2-4 prázdných listů (zřejmě jako doplněk pro možné poznámky). Další pasáž na 8 stranách se poté věnuje rozboru s názvem *Chceš-li také věděti, kdy máš co dělati pod jedním každým znamením*. Další část *O spojení aspektů/nejprve o spojení Saturna* je rozebrána na 6 stranách. Poté následuje část s názvem *O pouštění krve* na 2 stranách. Pak již následuje samotná pranostika s názvem *Pranostika doktora Tadeáše Hájka z Hájku k létu páně M.D.LXVII.*, která v minuci tvoří celkem 59 stran. Na konce pranostiky je ještě část *Jarmarkové, kteříš se v městech a městečkách v Království Českém držívají* na 14 stranách. Oproti Minucí na rok 1564 zde na konci chybí strana se znakem tiskaře a kde a kým byla Minuce vydána.

Na titulní straně je uvedena rytina Maxmiliána I. (Maximilianus primus rex Bohemiae), která je uvedena i v kalendáři na rok 1564. Na této rytině je podobizna českého krále Maxmiliána I., vlevo od portrétu je znak země české a vpravo potom znak Habsburků.

¹¹¹ <https://books.google.cz>

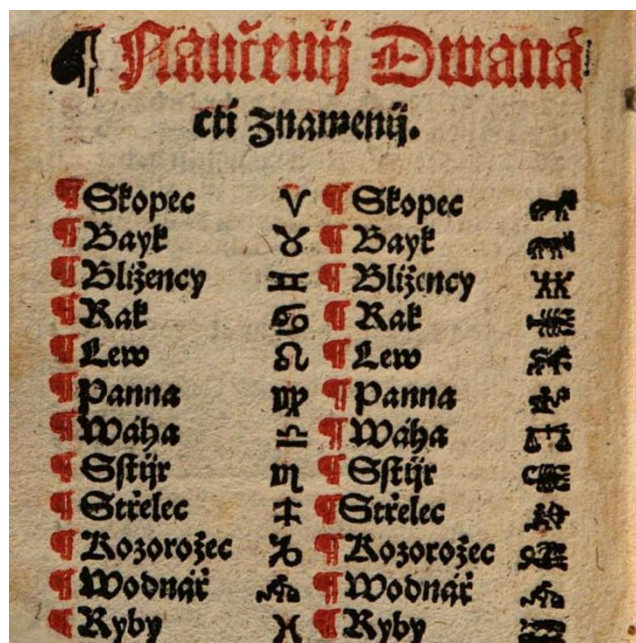
Obr. 10: Titulní list Minucí a pranostyka od doktora Tadeáše Hájka z Hájku 1567¹¹²

Po titulní straně následuje strana s počítáním roku. Zlatý počet na rok 1567 je 10, cyrkl sluneční je 8. Datování je počítáno od narození Syna Božího pána a spasitele našeho Ježíše Krista 1567. Na konci stránky je uvedena stručná poznámka o zatmění světél nebeských, které ten rok nastanou 2 s dodatkem, že obšírněji o nich bude mluveno v pranostice.

Na další straně následuje *Naučení charakterů*, kdy jsou zde vypsány jednotlivé fáze Měsíce i se značkami, značky pro vhodnou dobu k pouštění krve, značky pro vhodnou dobu k setí, ke sklizni a jiné. Dole na této straně jsou ještě uvedeny Planety a Aspektové. U planet je uveden název a značky pro planety, u aspektů potom značky pro konjukci, ocas dračí či hlavu dračí.

Poté následuje strana o *Naučení Dvanácti znamení*, které je naprosto shodné jako v kalendáři na rok 1564.

¹¹² <https://books.google.cz>

Obr. 11: Znamení zvěrokruhu z Minucij a pranostyka na rok 1567¹¹³

Poté následuje již samotné kalendárium, které je děleno po měsících, přičemž na každý měsíc vychází zhruba necelé tři stránky. Kalendárium je tvořeno 28 stránkami a dalších 8 stran se ještě věnuje výkladu jednotlivých znamení s názvem *Chceš-li také věděti, kdy máš co dělati pod jedním každým znamením*. Zde se k jednotlivým znamením uvádí, zda si mají stříhat vlasy, stěhovati se, ženiti se a jiné zajímavé poučky.

Název měsíce v kalendáriu je uveden nejprve latinsky (např. Ianuarius, Februarius, Martius, ...) a vedle je uvedeno české označení příslušného měsíce. Mezi těmito dvěma názvy je uveden počet dní daného měsíce, které odpovídají počtům dní, jako máme v kalendáři dnes. Pod názvy měsíců je vyvedena kresba, na níž převládá motiv s tím, co se dá který měsíc dělat v hospodářství (př. v červnu je zde kresba se stříháním vlny ovci) a v pravém horním rohu je vyobrazeno znamení zvěrokruhu (což je například pro červen rak), které v daném měsíci vládne. Pod kresbou je u některých měsíců ještě napsán krátký úryvek z evangelia, nebo je vložen mezi jednotlivé dny v měsíci. Tento úryvek je ukončen zkratkou, ze kterého je evangelia (např. Když se přiblížil k Jeruzalému: Luk, Blahoslavené oči, které vidí: Luk, ...). Dny v měsíci jsou zde označeny číslem a u každého je uvedeno jméno, kdo slaví ten den svátek. Významné svátky jsou značeny červeně (př. Nové léto, Tři králové, Hromnice, Doroty panny,...). Ke každému dni jsou ještě přidány značky jednotlivých aspektů, naučení charakterů a vládnoucích planet.

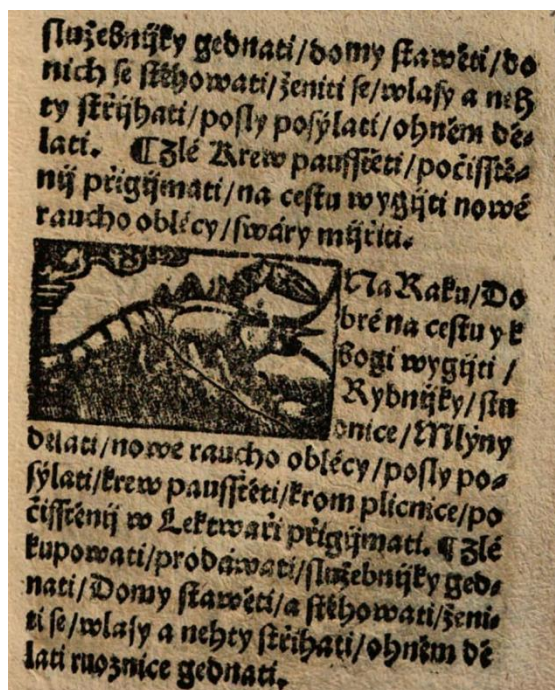
¹¹³ <https://books.google.cz>

Obr. 12: List z kalendária Minucii a pranostika na rok 1567¹¹⁴

Na konci kalendária je ještě část, které se věnuje charakteristice jednotlivých znamení zvěrokruhu, celkem na 8 stránkách. Oproti Minucii na rok 1564 zde Hájek ubral na rozsahu (tam se věnoval znamením na 12 stranách). Například u znamení raka najdeme popis: „*Na raku dobré na cestu i k boji vyjítí, rybníky, studnice, mlýny dělati, nové roucho obléci, ...*“. U každého znamení je kresba, která ale neodpovídá znaku pro dané znamení. Zde jsou tyto kresby velmi realisticky a dá se říci i svébytně vyvedeny.

¹¹⁴ <https://books.google.cz>

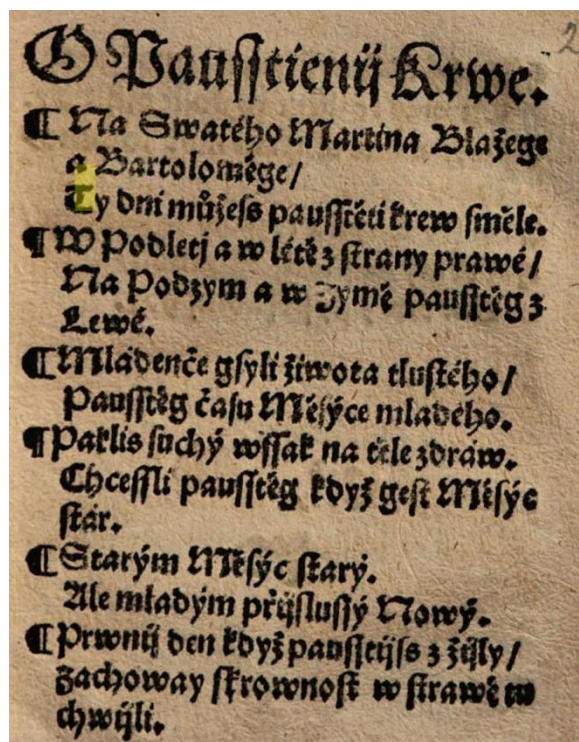

Obr. 13: List z části Chceš-li také věděti, kdy máš co dělati... Minucí a pranostika na rok 1567¹¹⁵

Poté následuje část označena *O spojení aspektů*, kde Hájek uvádí, jaký vliv mají dané planety. U každé věty je zde uvedena značka příslušné planety, někdy doplněna jinou planetou či Sluncem a Měsícem a značek aspektů (konjunkce, opozice, ocas dračí,...). Například v době vládnoucí planety Saturn uvádí Hájek toto: „*Den jest nešťastný/nemáš na cestu vycházeti/ani mocných lidí potřebovati.*“ Zajímavé je, že stejnou poučku u planety Saturn uváděl i v kalendáři na rok 1564.

V další části Minucí a pranostiky se Hájek věnuje části *O pouštění krve*. Uvádí zde například: „*Na svatého Martina/Blažeje a Bartoloměje/ty dni můžeš pouštěti směle. V Podlétí a v Létě z strany pravé/Na Podzim a v Zimě pouštěj z levé.*“ Opět stejně jako v případě Minuce na rok 1564 uvádí Hájek na stejné dny stejné poučení kdy a z které části těla pouštět žilou, o čemž se můžeme přesvědčit na přiloženém obrázku. Dalo by se říci, že Hájek některé části Minuce používal opakovaně a možná si tak usnadňoval práci s jejich sestavováním.

¹¹⁵ <https://books.google.cz>

Obr. 14: O pouštění krve z Minucí a pranostika na rok 1567¹¹⁶

Pak následuje část *Pranostyka od doktora Tadeáše Hájka z Hájku/k létu páně M. D. LXVII.*, které zde Hájek věnuje prostor na 59 stranách. Jsou zde označeny vládnoucí planety daného roku. V roce 1567 to byly Dobropán (Merkur) a Smrtonoš (Mars). U těchto planet je uvedena značka, ovšem název planety je staročesky, byť na začátku Municí jsou názvy planet uváděny česky s příslušnou značkou.

Na začátku pranostiky je uvedeno Hájkovo věnování: „*Slovutnému panu purkmistru a konšelům města Chrudimi/pánům a přátelům mým zvláště milým/Doktor Tadeáš Hájek z Hájku Doktor/Služby své a pozdravení s vynšovaným všeho dobrého vzkazuje.*“

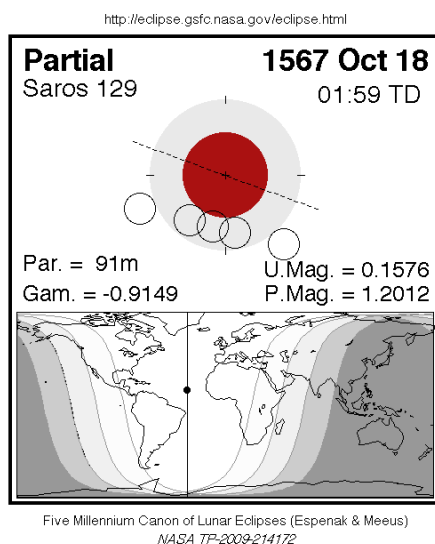
První část pranostiky je věnována vpádu Turků do země Uherské. Hájek zde opět prosí české pány, aby si z historických událostí vzali příklad a vyvarovali se chyb svých předchůdců. Na konci tohoto pojednání uvádí Hájek rozbor aspektů planet v průbězích bitev.

Další část pranostiky je nazvána *O příčinách valných, které se k tomuto roku vztahují a které se také letos na hvězdách sběhnou/od nichž rozličné případnosti na tento svět přicházejí*, kde Hájek zmiňuje zatmění Měsíce z předešlého roku a jeho vliv, který se ještě bude odrážet v roce 1567. Hájek zde také píše o vlivu konstelace planet na lidi, úrodu atd.

¹¹⁶ <https://books.google.cz>

Poté následuje část *O zatmění Slunce a Měsíce roku tohoto LXVII*. Hájek zde píše, že nastanou dvě zatmění světél nebeských – tedy Slunce i Měsíce. Zatmění Měsíce má dle Hájka nastat 18. října 1567 na den svatého Lukáše evangelisty a zatmění Slunce 8. dubna 1567 (v kalendáři je poznámka, že se jedná o magické zatmění, které bude trvat hodinu a čtvrt).

Pokud Hájkovu předpověď porovnáme s databází zatmění Slunce a Měsíce NASA¹¹⁷, zjistíme, že v roce 1567 skutečně došlo k zatmění Slunce i Měsíce. Ovšem v případě zatmění Slunce byla Hájkova předpověď bohužel v tomto roce nepřesná, jelikož tato zatmění nastala 9. dubna 1567¹¹⁸ (hybridní zatmění, které od nás pozorovatelné bylo) a 2. října 1567¹¹⁹ (úplné zatmění Slunce, které od nás pozorovatelné nebylo). Co se týče předpovědi zatmění Měsíce, zde se Hájek shoduje s databází NASA, jelikož zatmění skutečně nastalo 18. října 1567¹²⁰.

Obr. 15: Částečné zatmění Měsíce 18. října 1567¹²¹

¹¹⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/SEcat5/SE1501-1600.html>

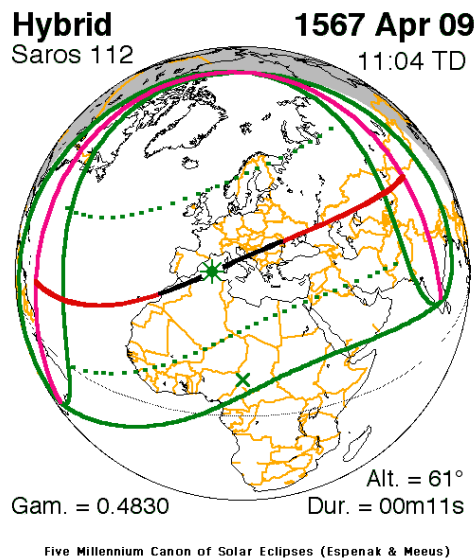
¹¹⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1567-04-09.gif>

¹¹⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1567-10-02.gif>

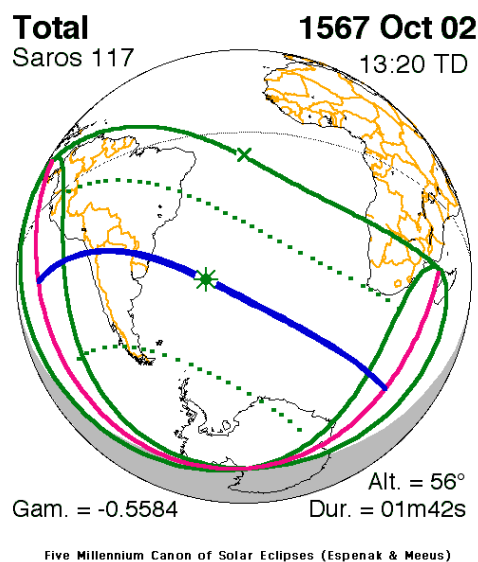
¹²⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1567-10-18P.gif>

¹²¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1567-10-18P.gif>

Obr. 16: Hybridní zatmění Slunce 9. dubna 1567 dle NASA¹²²

Obr. 17: Úplné zatmění Slunce 2. října dle NASA¹²³

Další část pranostiky *O pánu roku tohoto a o povaze povětrí* se stručně věnuje vládnoucím planetám roku 1567 s poznámkou, že podrobněji se rozboru věnuje v další části pojednání o ročních obdobích s názvy *O čtvrti podletní*, *O čtvrti letní*, *Čtvrť podzimní*, *Čtvrť zimní*. Hájek zde píše, kdy bude Slunce vstupovat do příslušného ročního období a které planety mu budou vládnout. Například ve *Čtvrti letní* píše: „*Čtvrť letní začne se XII dne měsíce června*

¹²² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1567-04-09.gif>

¹²³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1567-10-02.gif>

kalendářového ve II hodiny LIII minut po poledni/hvězdářským během počítaným/kteréhož času Slunce na znamení raka vstupovati bude.“

O ourodách je další část pranostiky. Hájek zde zmiňuje, že rok 1566 byl dosti úrodný, za což mají lidé děkovat pánu Bohu, a že rok 1567 bude také hojný a úrodný.

O nemocech je část, kde Hájek obšírně vypisuje, jaké všechny neduhy by se mohly lidem přihodit v roce 1567.

Poté následuje část nazvána *O válkách*. Zde se Hájek opírá o vliv planet na události, které nastávaly v předchozích letech a které budou dále následovat v nadcházejícím roce. Zmiňuje zde i významný vliv zatmění světél nebeských na politické a válečné situace ve světě.

O Turcích je část, kde Hájek píše o tom, že už Turci nikomu škodit nebudou a čemu by se měli lidé vyvarovati.

O království Českém v této části Hájek píše o vlivu konstelace planet a zatmění na události, které by se mohly stát. „*Vyznamenávají se také tomu království nemalé nepokoje/bouřky/reptání/odpornosti/zášti jedněch proti druhým.*“

Předposlední část pranostiky je označena jako *Druhá strana pranostiky o proměnách povětří každého měsíce*. Zde se Hájek opět věnuje předpovědi počasí ke každému jednomu měsíci v roce.

Poslední část je *Jarmarkové, kteříš se v městech a městečkách v království českém držívají* je věnována soupisu jarmarků podle abecedního seznamu měst v Českém království. U každého města je uvedeno, kdy se tam bude jarmark konat. Například v Březnici se konal jarmark v Svatodušní pondělí a v pondělí po svatém Bartoloměji, v Domažlicích na den Božího těla a ve čtvrtek po svaté Martině.

Na závěr výčtu jarmarků je uvedena poznámka, že kalendář byl vytištěn ve Starém Městě pražském u Melantricha z Aventýnu.

Wobňany/ Io Sređopostj.
II na den Narozeny P: Marye.
Wolyně/ Na den wſſech Swatých.
Wewary/ na s: Bartoloměje.
Druhý na s: Martina.
¶
Ziateč/ I w ſređu před s: Duchem.
Druhý na s: Auguſtyna.
Blutice/ w Pondělj Swatoduſſnj.
Druhý na s: Symona a Jádu.
Zebrač/ třetj den před powyſſenjm
Swatého Kříže.
¶
Wyeſſěno w Starém Měſtě
Pražſtém/ v Gieřka Melana
tiskařa z Arwenymu.

Obr. 18: Záznam o místě vytištění a tiskaři Minuce na rok 1567¹²⁴

¹²⁴ <https://books.google.cz>

5.2 Václav Zelotýn z Krásné Hory

Narození: asi 1532; Krásná Hora

Úmrtí: 17. května 1585

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Praha, KNM	1571
2	Třeboň, SOA	1573, 1574, 1575, 1576, 1581, 1582
3	Praha, NK	1577, 1578
4	Digitalizované dokumenty	1574, 1575, 1576, 1577, 1578

Václav Zelotýn, slavný učenec, lékař, spisovatel a matematik, se narodil asi roku 1532 v Krásné Hoře. Na pražské univerzitě dosáhl v roce 1554 hodnosti bakaláře a působil zde jako mistr svobodných umění 7 let. Poté odešel do zahraničí (zejména Vitemberk) studovat přírodní a lékařské vědy. Roku 1564 se vrátil do Prahy a na univerzitě se stal profesorem. Zde přednášel matematiku a lékařství. Zajímal se i o astronomii, alchymii a léčitelství.

„Král Maxmilián II. ocenil Zelotýnovu činnost a udělil mu 25. října 1570 erb a šlechtický predikát z Krásné Hory (latinsky „a Formoso Monte“)¹²⁵. Zelotýn si sám zvolil predikát z Krásné Hory, aby uctil své rodné město. Na universitě dosáhl nejvyšších hodností: v letech 1568-1578 byl děkanem fakulty filosofické, od r. 1573 proboštem koleje Karlovy, v letech 1574 – 1580 správcem důchodů kaple Betlémské a r. 1583 proboštem koleje krále Václava¹²⁶.“

Václav Zelotýn vydával Kalendáře hvězdářské od roku 1571 až do roku 1584, pravděpodobně v nepřetržité řadě, ale všechny výtisky se bohužel nedochovaly.

„Jeho kalendáře neobsahovaly pranostiky a jen některé byly dedikovány. K některým bylo přidáno *Sumovní poznamenání běhu a hnutí planet nebo Zpráva o poznamenání hodin celého i polovičního orloje*¹²⁷.“ V roce 1583 vydal kalendář podle gregoriánského i juliánského datování. Toto vydání bylo ale zkonfiskováno a tiskař tohoto kalendáře byl vsazen do vězení,

¹²⁵ <http://krasna-hora.cz.obce.cz/vaclav-zelotyn-z-krasne-hory/d-97636>

¹²⁶ <http://krasna-hora.cz.obce.cz/vaclav-zelotyn-z-krasne-hory/d-97636>

¹²⁷ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670*.

jelikož byl tento kalendář vytištěn bez schválení arcibiskupa i schválení jesuity¹²⁸. Václav Zelotýn je pochován v kostele sv. Vojtěcha Pod Skálou a zemřel 17. května 1585.

5.2.1 Rozbor Zelotýnových kalendářů

Pro rozbor kalendářů od Václava Zelotýna jsem vybrala dva a to na roky 1575 a 1576. Jedná se o kalendáře hvězdářské k psaní. Svým rozsahem jsou značně menší oproti minucím, které vydával například Tadeáš Hájek z Hájku.

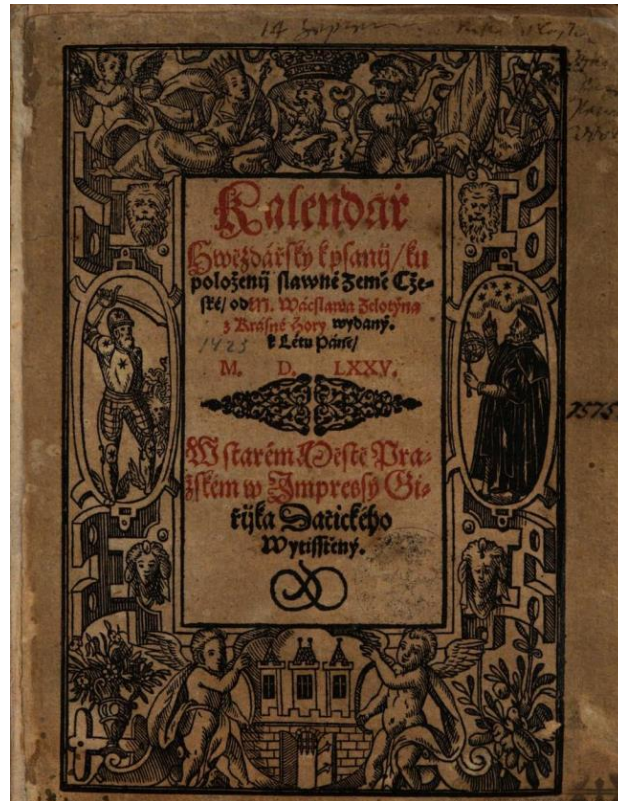
5.2.1.1 *Kalendář hvězdářský psaný ku položení slavné země České od M. Václava Zelotýna z Krásné Hory vydaný k létu páně 1575*

Kalendář hvězdářský k psaní/ku položení slavné země České/od M. Václava Zelotýna z Krásné Hory vydaný k létu páně M. D. LXXV je tvořen celkem 35 stranami. Kalendář je rozdělena na několik částí – 1 titulní strana, 1 strana s věnováním a vysvětlením počítání roku, předmluva tvořena 8 stranami, 1 list obsahující naučení charakterů a samotné kalendárium tvořeno 24 stranami.

Titulní strana je velmi zdobena. V horní části najdeme znak země České a ve spodní znak města Prahy, který drží v rukou dva andělé. Vpravo je vyobrazen hvězdář a vlevo zřejmě postava rytíře ve zbroji držící meč. Titulní strana obsahuje klasické údaje, tedy název kalendáře, jméno autora, rok, na nějž je kalendář určen a také místo vydání a kým byl vydán. Kalendář hvězdářský na rok 1575 byl vytištěn ve Starém Městě Pražském impresorem Dačickým.

---

¹²⁸ <http://krasna-hora.cz.obce.cz/vaclav-zelotyn-z-krasne-hory/d-97636>

Obr. 19: Titulní list Hvězdářského kalendáře na rok 1575¹²⁹

Za titulní stranou následuje strana věnována počítání roku. Zelotýn zde uvádí standartní záznamy o počítání roku (od potopy 3881, od vydání zákona 3084, od založení slavného království Českého 489, zlaté číslo 18, cyrkl sluneční 16 atd.). Zelotýn zde uvádí i dedikaci, tedy komu kalendář věnoval. Věnování v tomto kalendáři zní takto: „*Kalendář tento vydany jest ke jménu a ku poctivosti vysoce urozeného pána pana Petra Voka z Rožmberka a na Bechyni/ eč. jeho milosti císaře římského rady a komorníka/pána a ochránce mně laskavě příznivého/jeho milosti*“. Na konci listu se ještě nachází poznámka, které aspekty vládnu danému roku. V roce 1575 to bylo Slunce, Jupiter a Saturn. Planety jsou zde označeny česky i staročesky.

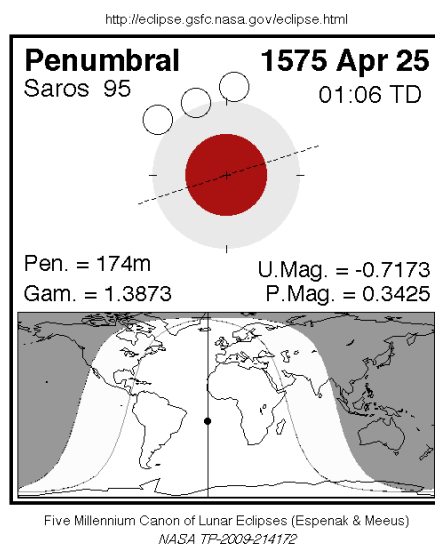
Další část kalendáře je tvořena předmluvou (8 stran). Hned v úvodu Zelotýn znovu uvádí dedikaci Petru Vokovi. V předmluvě Zelotýn vyzdvihuje hvězdářské umění a zejména o vlivu Slunce a Měsíce na lidi a lidské činnosti. Nachází se zde část označena *Sumovní poznamenání*, ve které Zelotýn rekapituluje dedikaci a přidá i vysvětlení, proč kalendář sestavil. Pak následuje část *Sumovní poznamenání běhu aneb hnutí 7 planet*. Zelotýn zde rozebírá konstelace jednotlivých planet, kdy vstupují do kterého znamení, kdy se stávají

¹²⁹ <https://books.google.cz>

vládnoúícími planetami atd. Rozbor je zde věnován Saturnu, Jupiteru, Marsu, Slunci, Venuši, Merkuriovi a Měsíci. Tuto část uzavírá *Zpráva o poznamenání hodin celého a polovičního Orloje*.

Poslední část předmluvy před samotným kalendářem obsahuje *Naučení charakterů, Naučení dvanácti znamení nebeských, Charaktery 7 planet a charaktery aspektů*. Zde najdeme vysvětlení značek pro jednotlivé úkony jako je například pouštění žilou, den šťastný, den nešťastný, kdy ryby loviti atd. Jsou zde i charaktery planet s českým a staročeským názvem a jejich značkami, a poznamenání aspektů (hlava dračí, ocas dračí, ...).

Co zde chybí, je jakákoliv zmínka o zatmění světél nebeských. Žádná poznámka není ani v samotném kalendáriu, takže se můžeme jen domnívat, proč zde Zelotýn pro tento rok zmínku o zatmění vynechal. Přitom s porovnáním databáze NASA došlo ten rok celkem k 6 zatměním – 4 zatmění Měsíce (25. dubna 1575¹³⁰, 24. května 1575¹³¹, 19. října 1575¹³² a 18. listopadu 1575¹³³) a 2 zatmění Slunce (10. května 1575¹³⁴ a 2. listopadu 1575¹³⁵).

Obr. 20: Polostínové zatmění Měsíce 25. dubna 1575¹³⁶

¹³⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1575-04-25N.gif>

¹³¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1575-05-24N.gif>

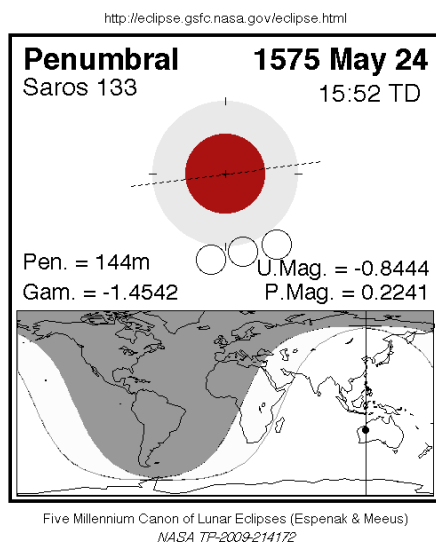
¹³² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1575-10-19N.gif>

¹³³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1575-11-18N.gif>

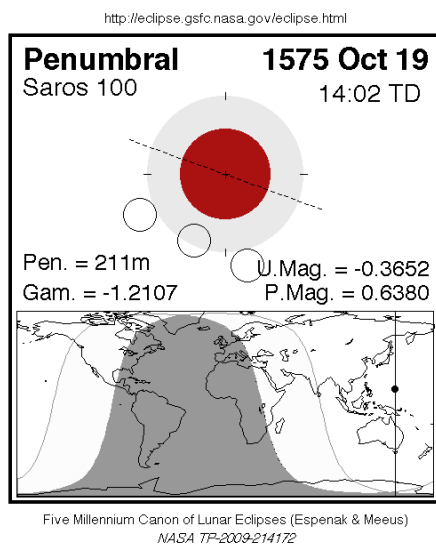
¹³⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1575-05-10.gif>

¹³⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1575-11-02.gif>

¹³⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1575-04-25N.gif>

Obr. 21: Polostínové zatmění Měsíce 24. května 1575¹³⁷

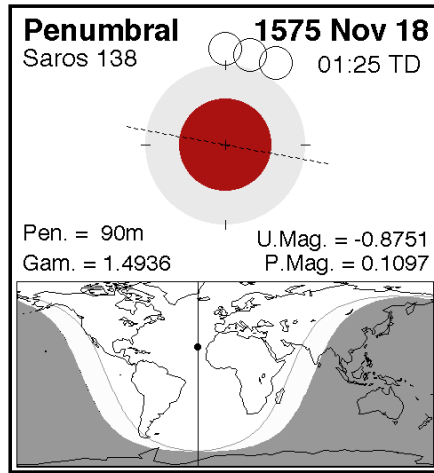

Obr. 22: Polostínové zatmění Měsíce 19. října 1575¹³⁸

¹³⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1575-05-24N.gif>

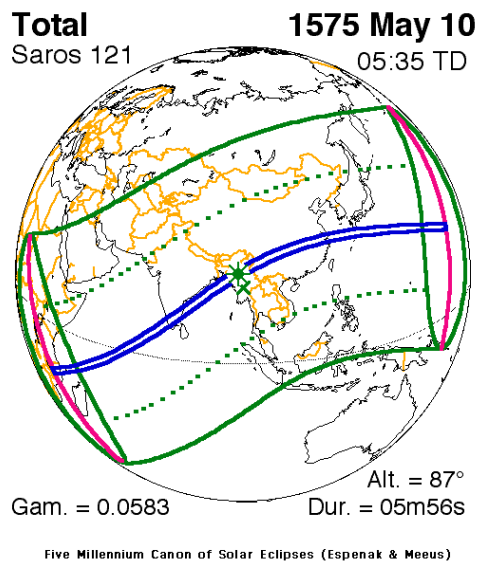
¹³⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1575-10-19N.gif>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 23: Polostínové zatmění Měsíce 18. listopadu 1575¹³⁹

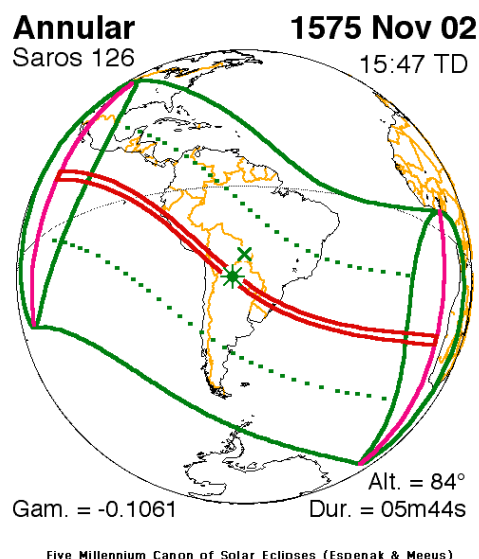

Five Millennium Canon of Solar Eclipses (Espenak & Meeus)

Obr. 24: Úplné zatmění Slunce 10. května 1575¹⁴⁰

¹³⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1575-11-18N.gif>

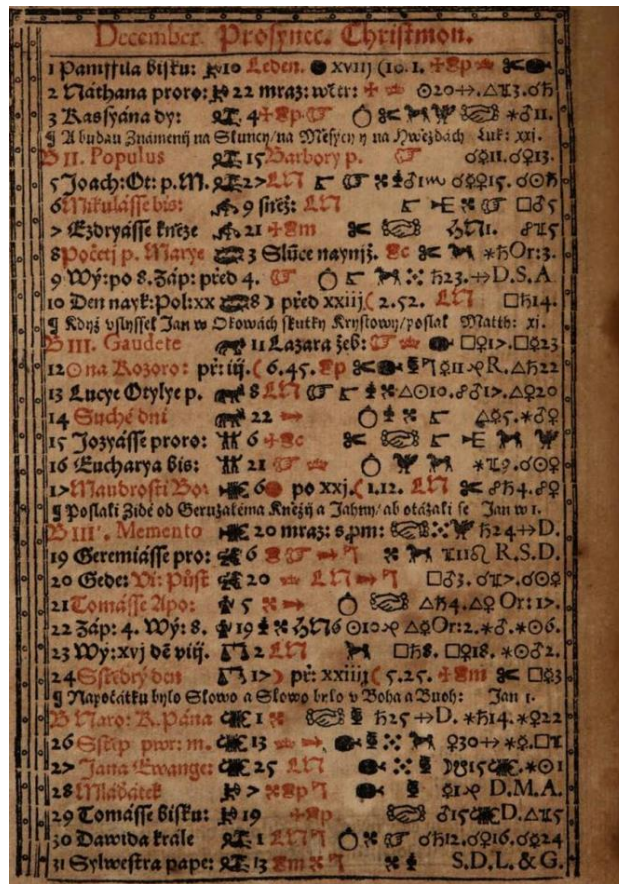
¹⁴⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1575-05-10.gif>

Obr. 25: Prstencové zatmění Slunce 2. listopadu 1575¹⁴¹

Poté již následuje samotné kalendárium, které zde tvoří 24 stran – na každý měsíc připadá jedna strana a jedna volná strana na poznámky. Každý měsíc je v horní části listu nadepsán latinsky, česky a nejspíše staroněmecky (některé názvy jsou jakousi zkomoleninou staroněmeckého označení). Například v kalendáři je uveden pro prosinec Christmon ale staroněmecky je to Christmonat, pro červen je Brachmon, ale měl by být Brachmonat. Chybí zde uvedení celkového počtu dní v jednotlivých měsících. Stejně jako například v minucích, i zde jsou mezi některé dny vkládány úryvky z evangelia (např. *Bud'te milosrdní, nato otec váš milosrdný jest: Lukáš*). U každého dne je uvedeno číslo a svátek, přičemž významné svátky jsou zde tradičně označeny červeně a stejně tak neděle, uvedeny jsou k jednotlivým dnům i značky charakterů a planet. Poznámka o počtu dní v jednotlivém měsíci je poté uvedena v záhlaví volného listu náležícího k danému měsíci. Na volném listu jsou vypsány čísla podle počtu dní daného měsíce a v dolní části jsou uvedeny poznámky o počasí v daném měsíci a o vládnoucím znamení daného měsíce (například u prosince je napsáno – *Prosinec přináší zimu, Slunce jde na kozorožce, Pij víno a jez zvěřinu, Střez od zimy svého srdce*).

¹⁴¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1575-11-02.gif>

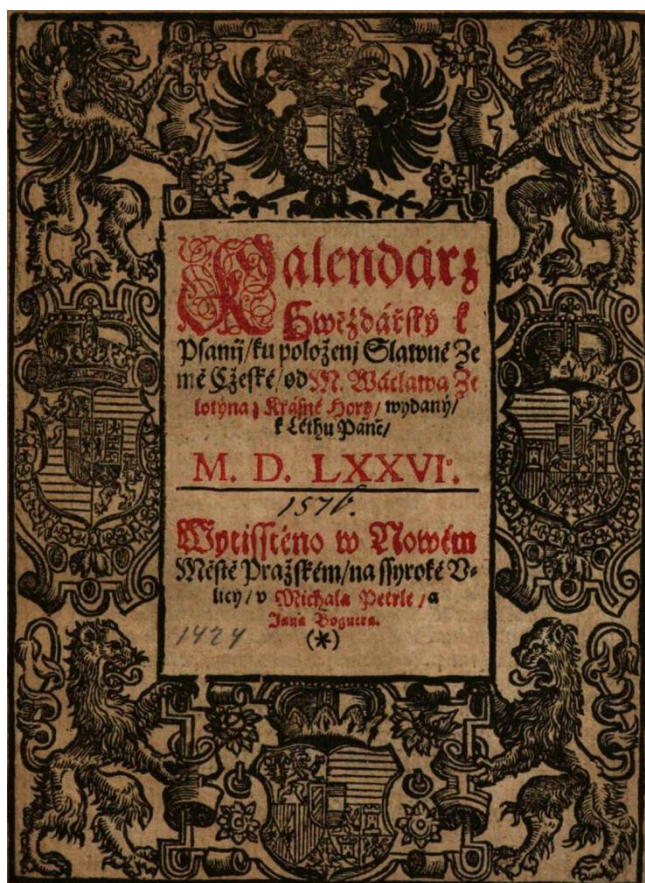
Obr. 26: Ukázka z kalendária v Hvězdářském kalendáři na rok 1575¹⁴²

5.2.1.2 Kalendář hvězdářský psaný ku položení slavné země České od M. Václava Zelotýna z Krásné Hory vydaný k létu páně dářský 1576

Kalendář hvězdářský k psaní/ku položení slavné země České/od M. Václava Zelotýna z Krásné Hory vydaný k létu páně M. D. LXXVII je tvořen celkem 39 stranami. Kalendář je dělen následujícím způsobem – 1 titulní strana, 1 strana s věnováním a vysvětlením počítání roku, předmluva tvořena 12 stranami, 1 list obsahující naučení charakterů a samotné kalendárium tvořeno 24 stranami.

Titulní strana obsahuje klasické údaje, tedy název kalendáře, jméno autora, rok, na nějž je kalendář určen a také místo vydání a kým byl vydán. Kalendář hvězdářský na rok 1576 byl vytištěn v Novém Městě Pražském tiskařem Michalem Petrlem a Janem Boguerou. Titulní strana je velmi bohatě zdobena zejména znaky habsburského rodu.

¹⁴² <https://books.google.cz>

Obr. 27: Titulní list Kalendáře hvězdářského na rok 1576¹⁴³

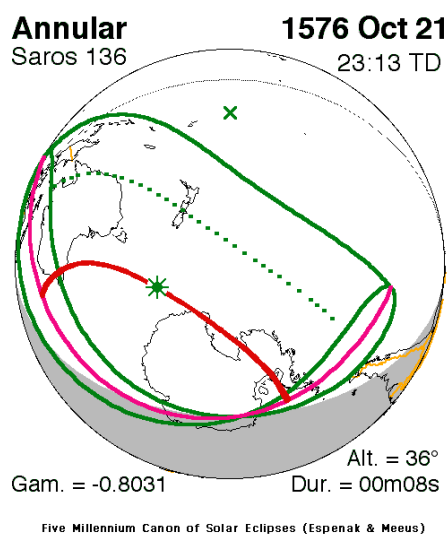
Za titulní stranou následuje strana věnována počítání roku. Zelotýn zde uvádí standartní záznamy o počítání roku (od potopy 3882, od začátku světa 5538, od vydání zákona 3085, od založení slavného království Českého 490, zlaté číslo 19, cyrkl sluneční 17 atd.). Zelotýn zde uvádí i dedikaci, tedy komu kalendář věnoval. Věnování v tomto kalendáři zní takto: „Kalendář tento vydaný jest ke jménu a ku poctivosti urozeného a statečného rytíře pana Viléma Malovice z Malovic a na Maršovcích a Zahrádce, místopísáře království českého a, pana přítele a ochránce mně laskavě příznivého“. Na konci této strany se nachází vládnoucí planety daného roku. Zajímavé je, že zde Zelotýn uvedl název planet česky i staročesky. Vládnoucími planetami byly Saturn (Hladolet), Mars (Smrtonoš) a Merkurius (Dobropán).

¹⁴³ <https://books.google.cz>

Obr. 28: Vládnoucí planety z Hvězdářského kalendáře na rok 1576¹⁴⁴

Další část kalendáře je tvořena předmluvou (12 stran). Hned v úvodu Zelotýn znovu uvádí dedikaci s tím, že zde zmiňuje, že kalendář věnuje on sám profesor na Akademii Pražské. V této části uvádí Zelotýn zmínku O zatmění Měsíce, které má podle něj nastat z neděle na pondělí v památce svatého Františka, což podle kalendáře připadalo na 14. - 15. 10. 1576. Když ale Zelotýnovu předpověď porovnáme s databází NASA, zjistíme, že v roce 1576 nastala 2 zatmění Slunce 21. října¹⁴⁵ a 28. dubna¹⁴⁶ a 2 zatmění Měsíce 7. října¹⁴⁷ a 13. dubna¹⁴⁸. Ani jedno zatmění Slunce nebylo od nás pozorovatelné. Zatmění Měsíce 7. října bylo od nás pozorovatelné, zatmění Měsíce 13. dubna nikoliv.

Obr. 29: Prstencové zatmění Slunce 21. října 1576¹⁴⁹

¹⁴⁴ <https://books.google.cz>

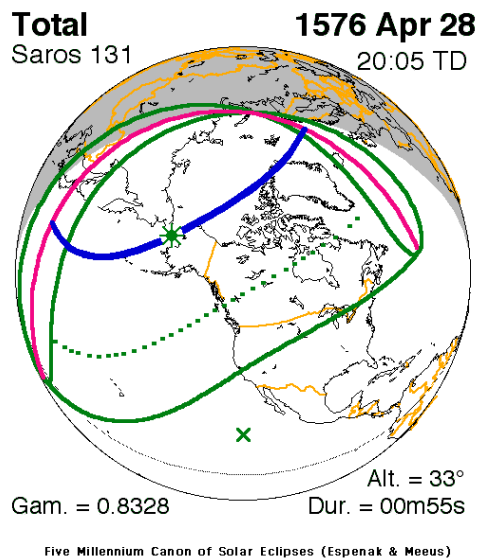
¹⁴⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1576-10-21.gif>

¹⁴⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1576-04-28.gif>

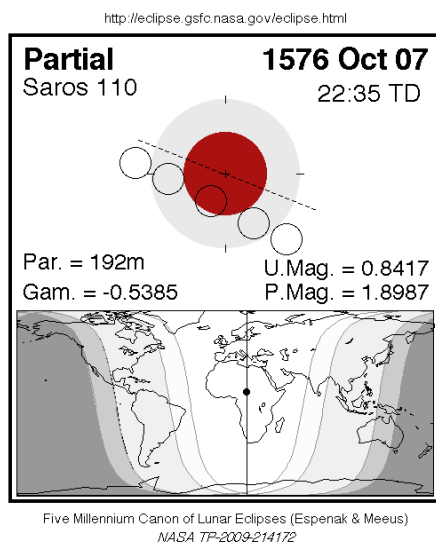
¹⁴⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1576-10-07P.gif>

¹⁴⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1576-10-07P.gif>

¹⁴⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1576-10-21.gif>

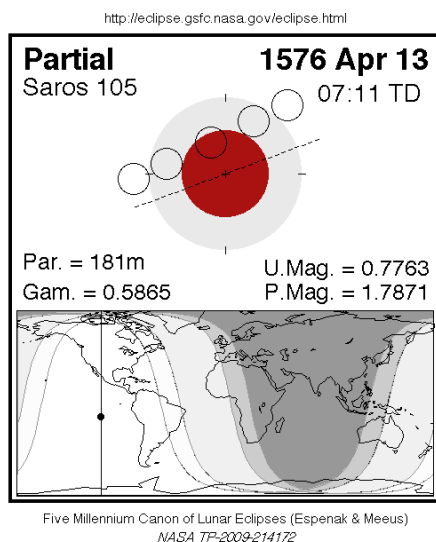
Obr. 30: Úplné zatmění Slunce 28. dubna 1576¹⁵⁰

Obr. 31: Částečné zatmění Měsíce 7. října 1576¹⁵¹

¹⁵⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1576-04-28.gif>

¹⁵¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1576-10-07P.gif>

Obr. 32: Částečné zatmění Měsíce 13. dubna 1576¹⁵²

Další část předmluvy je označena *Vysvětlení tohoto kalendáře*. Zde Zelotýn vysvětluje, jak je kalendář uspořádán – tedy že je zde titulní strana, jsou zde značky charakterů, že na každý měsíc připadá jeden list, jak jsou označeny svátky, neděle atd. Až zde uvádí Zelotýn poznámku, že rok 1576 je přestupný. Většinou se tato informace vkládala hned na titulní list.

Pak následuje část *Sumovní poznamenání běhu aneb hnutí 7 planet*. Zelotýn zde rozebírá konstelace jednotlivých planet, kdy vstupují do kterého znamení, kdy se stávají vládnoucími planetami atd. Rozbor je zde věnován Saturnu, Jupiteru, Marsu, Slunci, Venuši, Merkuriovi a Měsíci. Tuto část uzavírá *Zpráva o poznamenání hodin celého a polovičního Orloje*.

Charakterové o dobrém krve pouštění a o přijímání počistění: též také o užitečném rozličných prací začínání, tak se jmenuje poslední část před samotným kalendářem. Zde najdeme vysvětlení značek pro jednotlivé úkony jako je například pouštění žilou, den šťastný, den nešťastný, kdy ryby loviti atd. Jsou zde i charaktery planet s českým a staročeským názvem a jejich značkami, a poznamenání aspektů (hlava dračí, ocas dračí, ...).

¹⁵² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1576-04-13P.gif>

Charakterowé o dobrém Krwe Pau-			
stěný/a o Přigýmání Počistěný: Těž ta-			
lé a puzitečném rozličných Pra-			
cy začínání.			
Nomý Měsíc	● Plný Měsíc	● Den šťastný	☽
Čtvrť první	☾ Čtvrť poslední	Den nešťast:	☾
Pauffe: Dan:	● Melancholie	n. Počistě: w nap:	☽
Pauffe: žil do:	✦ Phlegmy	Počistě: w lek:	✦
Pauffe: žil w:	✦ Cholery	Počistě: w pilu:	✦
Dítě ostawiti	✦ Dítě lapati	Wlaš stěhati	✦
Raddu brati	✦ Zvěř honiti	Wince řezati	✦
Spoko g gedn:	☾ Ryby łowiti	Rauby řezati	☾
Vabla a Hrušky řezati	☾ Štiti/Worati/Estepo:		☾
Wino sřhnauti	☾ Les sekati k stawení/		☾
W staw manjet: wstawi:	☾ Les sekati do wody		☾
Hodina Nešťastná	☾ Hnogiti pro Kořen		☾
Lečářství nepřigýma:	☾ Hnogiti pro Dwote		☾
Wysřlivoř wřelci: pro:	☾ Namlu: k stawu manjet:		☾

Charakterowé		Aspektuow pož-
VII. Planét.		namenání.
Saturnus, Hladolet/	♄	Spogen/Aspektuow ☽
Jupiter, Kralomoc/	♃	Čestihrané patř: ✦
Mars, Smrtonofs/	♂	Čiwerhrané patř: □
Sol, Slunce/	☉	Čřihrané patřeni Δ
Venus, Krasopan/	♀	Proti sobě patřeni ♀
Mercurius, Dobropan/	☿	Hlava Dračij ♁
Luna, Měsíc/	☾	Scas Dračij ☿

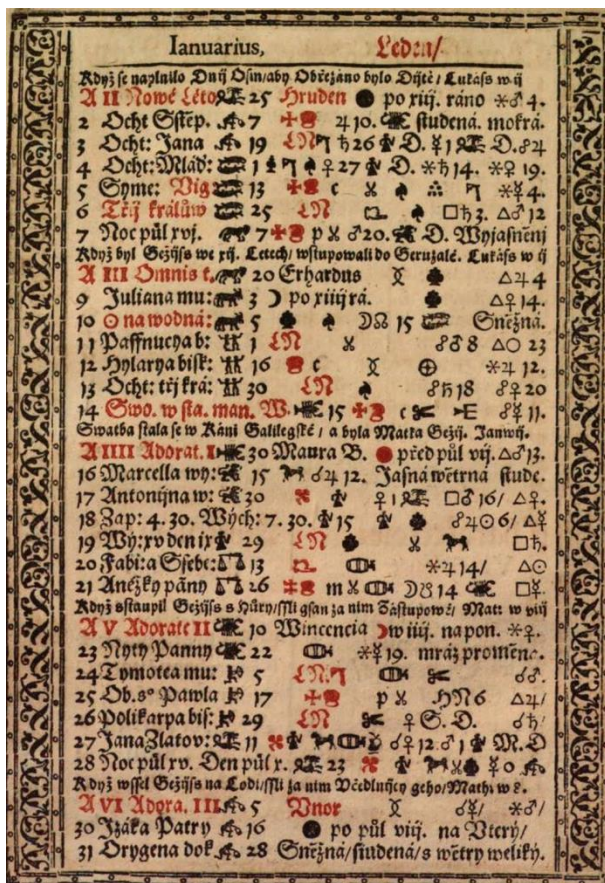
Ianuarius

Obr. 33: List s charaktery planet a vysvětlením značek z Hvězdářského kalendáře na rok 1576¹⁵³

Poté už přichází na řadu samotné kalendárium, kterému Zelotýn věnoval 24 stran. Tedy na každý měsíc připadá jedna strana a k tomu je zároveň jedna prázdná strana určena na poznámky. Každý měsíc je v horní části listu nadepsán latinsky a česky. Chybí zde uvedení celkového počtu dní v jednotlivých měsících. Stejně jako například v minucích, i zde jsou mezi některé dny vkládány úryvky z evangelia (např. *Když šel Ježíš na lodi, šli za ním učedníci jeho: Matouš*). U každého dne je uvedeno číslo a svátek, přičemž významné svátky jsou zde tradičně označeny červeně a stejně tak neděle, uvedeny jsou k jednotlivým dnům i značky charakterů a planet. Poznámka o počtu dní v jednotlivém měsíci je poté uvedena v záhlaví volného listu náležícího k danému měsíci. Na volném listu jsou v dolní části uvedeny poznámky o počasí v daném měsíci a o vládnoucím znamení daného měsíce (například u ledna je napsáno – *Ledna měsíce chladného, Slunce vchází na vodnáře, Požívaj vína dobrého, Dlouhá noc se od nás běže*).

¹⁵³ <https://books.google.cz>

Obr. 34: Ukázka z kalendária v Hvězdářském kalendáři na rok 1576¹⁵⁴

¹⁵⁴ <https://books.google.cz>

5.3 Petr Kodycyllus z Tulechova

Narození: 24. února 1533; Sedlčany

Úmrtí: 29. října 1589; Praha

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Praha, KNM	1583, 1585
2	Třeboň, SOA	1571, 1572, 1575, 1577, 1581, 1582, 1589
3	Praha, NK	1576, 1581, 1587
4	Praha, knihovna NM	1565
5	Brno, MZA	1578, 1580
6	Digitalizované dokumenty	1575, 1576, 1582

Petr Kodycyllus, humanista, matematik, profesor a rektor pražské univerzity, se narodil roku 1533. Na pražské univerzitě získal roku 1552 titul bakalář. Pracoval jako vychovatel ve šlechtických rodinách, jako pracovník v soukromé Collinově škole klasických jazyků v Praze a jako učitel v městské škole v Žatci¹⁵⁵. Magisterské vzdělání dokončil roku 1561 a získal i titul profesor. Přednášel matematiku, logiku, ale i Aristotelovu filozofii a klasické jazyky. Během svého života byl několikrát děkanem artistické fakulty a od roku 1582 až do smrti i rektorem. Roku 1574 mu byl udělen erb a titul z Tulechova¹⁵⁶. V letech 1562 - 1563 byl proboštem Karlovy koleje a od roku 1577 proboštem koleje u Všech svatých. Od roku 1587 se stal proboštem koleje krále Václava, kde převzal funkci po smrti Václava Zelotýna.

Petr Kodycyllus se za svého života proslavil nejvíce vydáváním univerzitních kalendářů, pranostik a minucí. Oficiální název jím vydávaných kalendářů byl *Minucí a pranostiky z učení pražského*. Ty vydával nepravidelně v letech 1565 - 1589. Největší rozruch způsobil jeho kalendář na rok 1585, v němž vypustil svátek Jana Husa a Jeronýma Pražského na nátlak jezuitů, aby zachoval privilegium vydávat kalendáře univerzitou i jím samotným. Ovšem jeho čin vzbudil značné pobouření, a tak musel na nějakou dobu opustit Prahu¹⁵⁷.

¹⁵⁵ HLAVÁČEK, Petr. *Kacířská univerzita*, 2013

¹⁵⁶ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670*.

¹⁵⁷ HLAVÁČEK, Petr. *Kacířská univerzita*, 2013

5.3.1 Rozbor Kodycyllových kalendářů

K rozboru Kodycyllových kalendářů jsem vybrala dvě minuce a to na roky 1576 a 1582, což mi umožní srovnání například s minucemi, které vydával Tadeáš Hájek z Hájku či Kašpar Ladislav Stehlík.

5.3.1.1 Minucí a pranostika z učení pražského vydána od M. Petra Kodycylla z Tulechova létu páně 1576 přestupnému

Kodycyllova minuce na rok 1576 je tvořena celkem 187 stranami a dalo by se říci, že svým rozsahem odpovídá minucím, které tvořil například Kašpar Ladislav Stehlík. Je zde 1 titulní strana, 1 strana s věnováním a počítáním roku, 2 strany, které jsou až na zlomek textu prázdné, 2 strany s Naučením charakterů, aspektů a zatmění světél nebeských, další 2 prázdné strany, kalendárium obsahující 52 stran, 9 stran o charakteristice jednotlivých znamení, o spojení aspektů na 7 stranách, pranostika na 111 stranách.

Na titulní straně najdeme klasické informace pro minuce i kalendáře. Je zde název minuce, jméno autora, rok, na který je určena. Není zde uvedeno místo vytištění ani jméno impresora. Tato informace bývá dle zvyku v minucích až na konci. Titulní strana minuce na rok 1576 je vyzdobena portrétem císaře Maxmiliána II. Habsburského, který byl v té době ještě u moci (zemřel na podzim roku 1576).

Obr. 35: Titulní list Minuce na rok 1576¹⁵⁸

Další strana je věnována náležitostem ohledně počítání roku. Najdeme zde standardní datování, např. zlatý počet 19, cyrkl sluneční 17, od počátku světa 5538 atd. Je zde také dedikace. Kodycyll svoji minuci na rok 1576 věnoval následovně: „*Minuci vydána z učení pražského/ku poctivosti a jménu vysoce urozeného pána/pana Viléma z Rožmberka na Českém Krumlově/správce a vladaře domu rožmberského:S:M:C:jakožto krále českého rady/a nejvyššího purkrabí pražského*“.

Pak následují dva volné listy, zde se můžeme domnívat, jestli byly určeny k poznámkám či na nich byl ještě nějaký text (ten je na jednom listu vidět jen u okraje).

Naučení charakterů je další část minuce, na níž najdeme značky a symboly pro planety, pro fáze Měsíce, pro různé lidské činnosti atd. Je zde také zmínka o zatmění světél nebeských. Dle Kodycylla nastane zatmění Měsíce strašlivé a hrozné v pondělí po ochtávu svatého Václava (o tom více dále v textu).

¹⁵⁸ <https://books.google.cz>

Kalendárium je tvořeno 52 stranami. Na každý měsíc připadají 2 - 3 strany a skoro po každém měsíci jsou zde vloženy 2 prázdné strany. Jednotlivé měsíce jsou vyvedeny obdobně jako v minucích Hájka či Stehlíka. V horní části je uveden název měsíce česky a latinsky s příslušným počtem dní. Poté je zde kresba s lidskou činností typickou pro daný měsíc (například v červenci je zde znázorněno sečení trávy a sušení sena). V těchto kresbách chybí motiv znamení ze zvířetníku. Mezi jednotlivými dny jsou taktéž vkládány úryvky z evangelia (např. Když se zástup valil: Lukáš). Poté jsou zde vypsány jednotlivé dny s příslušnou číslovkou, jménem, které slaví ten den svátek, a značkami dle naučení charakterů a aspektů. Významné svátky jsou označeny červeně.

Obr. 36: List z kalendária z Minuce na rok 1576¹⁵⁹

Pak následuje část *Chceš-li také věděti, kdy máš co začít dělati/pod jedním každým znamením*, kde se Kodycyllus zaměřuje na bližší astrologickou předpověď pro jednotlivá znamení. Jsou zde ponaučení, co dělati v průběhu roku nebo naopak čemu se

¹⁵⁹ <https://books.google.cz>

vyvarovat (např. Na raku studnice a mlýny dělati, nové roucho obléci, posly posílati, krev pouštěti atd.). U každého znamení je kresba znázorňující realisticky dané znamení.

O spojení aspektů a nejprve o spojení Saturna je část věnována výkladu o vlivu dané planety. U každé věty je zde uvedena značka příslušné planety, někdy doplněna jinou planetou či Sluncem a Měsícem a značek aspektů (konjunkce, opozice, ocas dračí, ...). U Saturna například Kodycyllus píše: „*Den jest nešťastný, nemáls na cestu vycházeti, ani mocných lidí potřebovati*“. V této části se nachází krátké pojednání o dnech vhodných k pouštění krve.

Pranostika pražská z učení pražského vydána ku poctivosti a jménu vysoce urozeného pána/pana Viléma z Rožmberka a na Českém Krumlově vydána od M. Petra Kodycylla z Tulechova k létu páně M. D. LXXVI. je značně rozsáhlá pasáž samotné minuce, jenž má v sobě několik podkapitol. Je zde uvedena vládnoucí planeta daného roku a to je Hladolet a Dobropán. Poté je zde opět zopakována dedikace, kde Kodycyllus přidává osobní předpověď pro Viléma z Rožmberka a jeho rod. Stejně jako například u Hájka i zde Kodycyllus řeší vliv konstelace planet na poměry v Českém království a čemu by se měli lidé vyvarovat. Kodycyllus zde má i *Předmluvu k bohabojnému čtenáři*, kde poukazuje na touhu člověka „vidět“ do budoucna a mít možnost vědět, co ho po celý rok čeká, ovšem nabádá i k bohabojnosti a víru v Boha.

V pranostice se také nachází část *O povětrí každé jedné čtvrti*, v níž se čtenář dozví o předpovědi počasí na každou jednu roční čtvrt' (Podletní, Letní, Podzimní a Zimní). Například u čtvrti Podzimní se píše: „*Podzimek začne se v ptolema den narození panny Marie s plný září. Bude vlhký, dobrý poněkud a však náchylný více k suchu, ...*“

O zatmění Měsíce je další část pranostiky. V úvodu psal Kodycyllus, že k zatmění dojde po ochtávu svatého Václava. V kalendáriu je zatmění Měsíce vyznačeno na 7. října 1576. Když porovnáme tuto předpověď s databází NASA, zjistíme, že v roce 1576 nastala 2 zatmění Slunce 21. října¹⁶⁰ a 28. dubna¹⁶¹ a 2 zatmění Měsíce 7. října¹⁶² a 13. dubna¹⁶³ (tato zatmění jsou v rozboru Hvězdářského kalendáře od Václava Zelotyňa výše, proto je zde znovu nebudu uvádět). Kodycyllus ale aspoň určil jedno zatmění Měsíce přesně, navíc 7. října bylo z našich poměrů pozorovatelné, zatmění 13. dubna nikoliv.

---

¹⁶⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1576-10-21.gif>

¹⁶¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1576-04-28.gif>

¹⁶² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1576-10-07P.gif>

¹⁶³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1576-10-07P.gif>

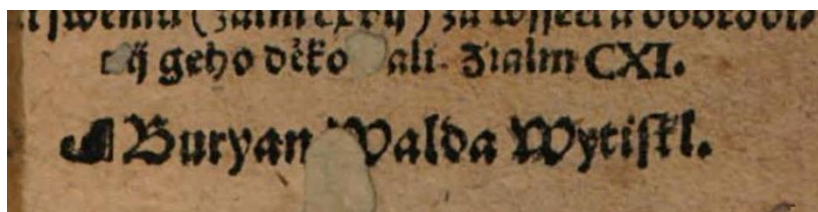
O ourodách další část pranostiky, v níž se píše o vlivu konstelace planet na jednotlivé úrody v průběhu roku (např. Jablek více než-li hrušek, ovsu na jeho ceně mnoho ubude, ...). Co by měl člověk pro dobrou úrodu udělati atd.

O neduzích, nemocech a moru je další část pranostiky, kde se člověk dozví, jaká všechna zdravotní rizika přinese rok 1576.

O slavném království Českém a zemích k němu přináležících je pojednání o českém králi Otakaru II.

Druhá strana pranostiky o proměnách povětrí každého měsíce je část určena bližší předpovědi počasí pro každý jeden měsíc v roce.

Na poslední straně je uvedena jen stručná poznámka, že minuci vytiskl Burian Valda, ale kde byla vytištěna, zde není. Burian Valda byl tiskař pocházející z Bělé, který tiskl od roku 1574 do roku 1598. V roce 1569 přijal měšťanství na Starém Městě Pražském¹⁶⁴, proto bychom mohli předpokládat, že minuce byla vytištěna právě tam.

Obr. 37: Zmínka o tiskaři v Minuci na rok 1576¹⁶⁵

5.3.1.2 *Minucí a pranostika z učení pražského vydána od M. Petra Kodycylla z Tulechova létu páně 1582*

Minucí na rok 1582 obsahuje celkem 143 stran rozdělených následujícím způsobem: 1 titulní strana, 1 strana s věnováním a počítáním roku, 2 strany s naučením charakterů planet, aspektů planet a zmínce o zatmění světél nebeských, kalendárium na 28 stranách, na 9 stranách část *Chceš-li také věděti, kdy máš co pod kterým znamením začít dělati*, *O spojení aspektů* na 7 stranách, *Pranostika pražská* na 95 stranách.

Titulní strana opět obsahuje klasické údaje – název kalendáře, jméno autora a rok, na který byla vydána. Na titulní straně najedeme kresbu, na níž je v levém horním rohu vyobrazena

¹⁶⁴ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670*.

¹⁶⁵ <https://books.google.cz>

habsburská orlice a v pravém horním rohu český lev. Na kresbě je nejspíš panovník Rudolf II. dle panovnických symbolů.

Obr. 38: Titulní list Minuce na rok 1582¹⁶⁶

Na další straně je uvedeno věnování stejně jako v předchozí Kodycyllově minuci Vilému z Rožmberka. Je zde uvedeno i počítání roku (zlaté číslo 6, cyrkl sluneční 23, od počátku světa 5544, od potopy 3888 atd.).

Další 2 strany jsou věnovány *Naučení charakterů* (zde jsou uvedeny značky a symboly pro fáze Měsíce, pro lidské činnosti atd.), *Planetám a aspektům* (značky pro planety, ocas dračí atd.) a *Zatmění* (dle Kodycyla nastanou v roce 1582 dvě zatmění – Měsíce v pondělí na Třech králích – 8. ledna dle kalendária a Slunce ve středu po svatém Vítu – 20. června dle kalendária).

Poté následuje Kalendárium, kde na každý měsíc připadají 2 - 3 listy. V horní části je uveden název měsíce česky a latinsky s příslušným počtem dní. Poté je zde kresba s lidskou činností typickou pro daný měsíc (například v únoru je zde znázorněno setí na poli). V těchto kresbách nechybí ani motiv znamení ze zvířetníku, jako tomu bylo v minuci na rok 1576.

¹⁶⁶ <https://books.google.cz>

Mezi jednotlivými dny jsou taktéž vkládány úryvky z evangelia (např. Když byl večer dne toho: Jan). Poté jsou zde vypsány jednotlivé dny s příslušnou číslovkou, jménem, které slaví ten den svátek a značkami dle naučení charakterů a aspektů. Významné svátky jsou označeny červeně.

Obr. 39: List z kalendária v Minuci na rok 1582¹⁶⁷

Pak následuje část *Chceš-li také věděti, kdy máš co pod kterým znamením začíti dělati*, kde se Kodycyllus zaměřuje na bližší astrologickou předpověď pro jednotlivá znamení. Například u blíženců píše: „Na blížencích dobré jest válku začíti/kupovati/prodávati/služebníky jednati/domy stavěti atd.“. U každého znamení jsou opět velmi realistické kresby zachycující dané znamení.

O *spojení aspektů* a nejprve o spojení Saturna je část věnována výkladu o vlivu dané planety. U každé věty je zde uvedena značka příslušné planety, někdy doplněna jinou planetou či Sluncem a Měsícem a značek aspektů (konjunkce, opozice, ocas dračí, ...). U Saturna například Kodycyllus píše totéž jako v minuci na rok 1576: „Den jest nešťastný,

¹⁶⁷ <https://books.google.cz>

nemáls na cestu vycházeti, ani mocných lidí potřebovati“. V této části se nachází krátké pojednání o dnech vhodných k pouštění krve.

Pranostika pražská z učení pražského vydána ku poctivosti a jménu vysoce urozeného pána/pana Viléma z Rožmberka a na Českém Krumlově vydána od M. Petra Kodycylla z Tulechova k létu páně M. D. LXXXII. je nejobsáhlejší část minuce. Kodycyllus zde uvádí vládnoucí planety pro rok 1582, což jsou Hladolet a Dennice (což je staročeské označení pro Jitřenku neboli Venuši). Kodycyllus zde znovu opakuje věnování a osobní předpověď pro Viléma Rožmberka stejně jako v minuci na rok 1576. *Předmluva k bohabojnému čtenáři* poukazuje na touhu člověka „vidět“ do budoucna a mít možnost vědět, co ho po celý rok čeká, ovšem nabádá i k bohabojnosti a víru v Boha.

O povětrí každé jedné čtvrti je část, kde se píše, kdy začne které roční období a jaké v něm bude počasí. Například ve Čtvrti letní se píše: „*Léto začátek svůj vezme podle hrabských hvězdářů v pondělí po památce svatého Bonyfácia, bude suché a jasné a přinese mnohá zbouření v povětrí a hrozná hromobití.*“

Poté následuje část věnována zatměním. *O zatmění Měsíce* poukazuje, že zatmění nastane v pondělí po památce Tří králů, což odpovídá 8. lednu 1582. *O zatmění Slunce* zase předvídá zatmění ve středu po památce svatého Víta, což odpovídá 20. červnu 1582. Pokud porovnáme Kodycylovu předpověď s databází NASA, zjistíme, že nastala 4 zatmění Měsíce (8. ledna 1582¹⁶⁸, 6. června 1582¹⁶⁹, 5. července 1582¹⁷⁰ a 9. prosince 1582¹⁷¹) a 2 zatmění Slunce (20. června 1582¹⁷² a 25. prosince 1582¹⁷³). Můžeme tedy vidět, že se Kodycyllus „trefil“ ve svých dvou předpovědích na 8. 1. 1582 a 20. 6. 1582. Kromě zatmění Měsíce 5. července byla ostatní zatmění Měsíce roku 1582 od nás pozorovatelná. Zatmění Slunce od nás nebylo pozorovatelné ani jedno.

---

¹⁶⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1582-01-08P.gif>

¹⁶⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1582-06-06N.gif>

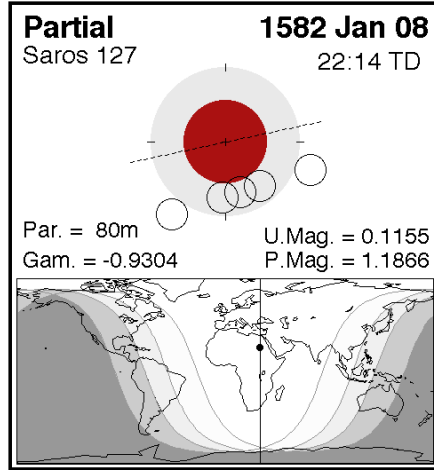
¹⁷⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1582-07-05N.gif>

¹⁷¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1582-12-09N.gif>

¹⁷² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1582-06-20.gif>

¹⁷³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1582-12-25.gif>

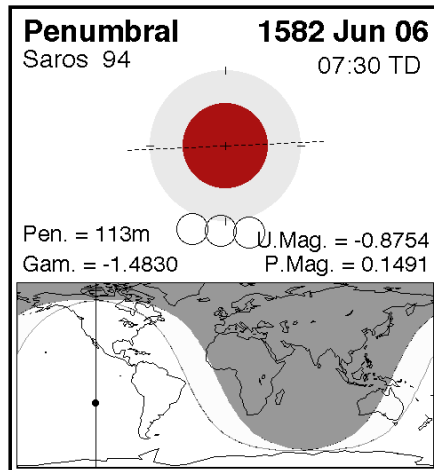
<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 40: Částečné zatmění Měsíce 8. ledna 1582¹⁷⁴

<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

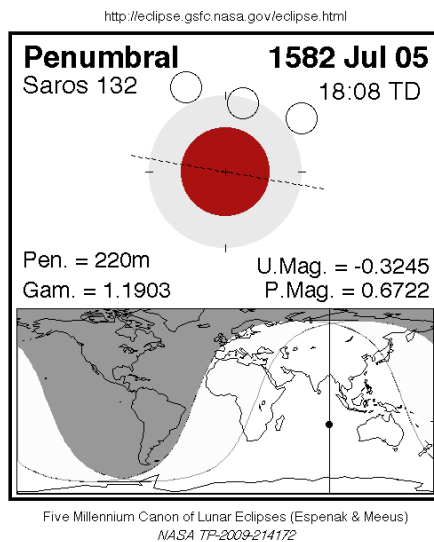

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

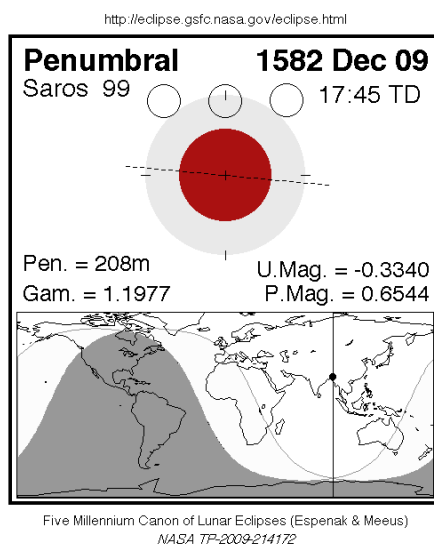
Obr. 41: Polostínové zatmění Měsíce 6. června 1582¹⁷⁵

¹⁷⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1582-01-08P.gif>

¹⁷⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1582-06-06N.gif>

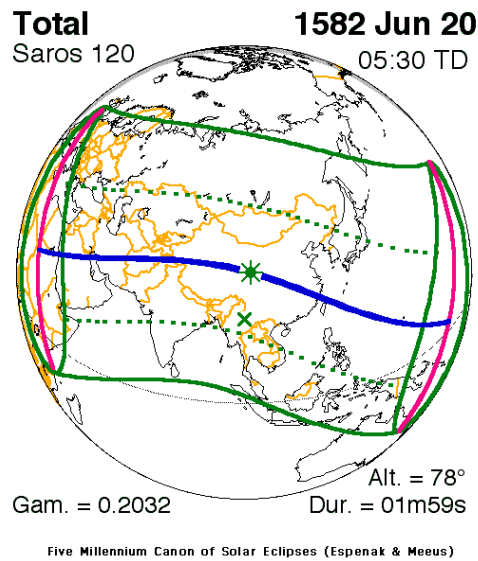
Obr. 42: Polostínové zatmění Měsíce 5. července 1582¹⁷⁶

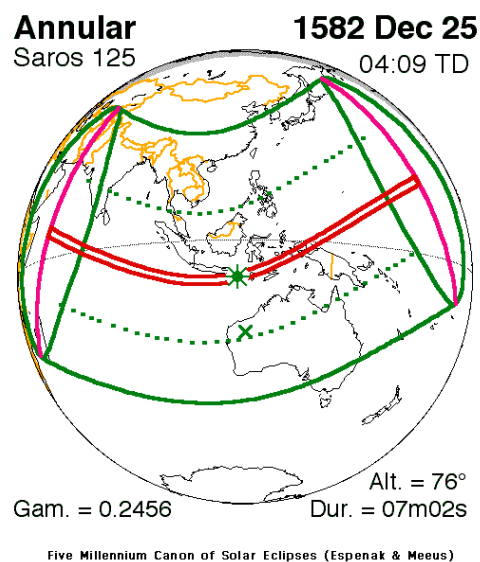
Obr. 43: Polostínové zatmění Měsíce 9. prosince 1582¹⁷⁷

¹⁷⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1582-07-05N.gif>

¹⁷⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1582-12-09N.gif>

Obr. 44: Úplné zatmění Slunce 20. června 1582¹⁷⁸

Obr. 45: Prstencové zatmění Slunce 25. prosince 1582¹⁷⁹

O ourodách další část pranostiky, v níž Kodycyllus uvádí, že by měl člověk upustit od věcí potěšujících tělesný život a zaměřit se na Království Boží. Píše zde i o vlivu konstelace planet na jednotlivé úrody v průběhu roku (např. Ovs a ječmene bude s potřebu a cena jeho se zmenší, ...). Co by měl člověk pro dobrou úrodu udělati atd.

¹⁷⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1582-06-20.gif>

¹⁷⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1582-12-25.gif>

O neduzích, nemocech a moru je další část pranostiky, kde se člověk dozví, jaká všechna zdravotní rizika přinese rok 1582.

O slavném a křesťanském království Českém a zemích jeho je pojednání o českých kráľích, o městu Praze atd.

Druhá strana pranostiky o proměnách povětří každého měsíce je část určena bližší předpovědi počasí pro každý jeden měsíc v roce.

Na poslední straně je uvedena jen stručná poznámka, že minuci vytiskl Burian Valda stejně jako minuci na rok 1576.

5.4 Adam Huber z Risenpachu

Narození: 3. února 1546; Velké Meziříčí

Úmrtí: 23. června 1613; Praha

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Praha, SK	1589, 1595
2	Praha, NK	1589
3	Třeboň, SOA	1588, 1589, 1590
4	Digitalizované dokumenty	1590, 1591

Adam Huber z Risenpachu byl osobním lékařem císaře Rudolfa II.. Mimoto byl i autor, překladatel a vydavatel lékařských knih a Matthioliho herbáře, kalendářů a pranostik.

Studoval na univerzitě ve Wittenberku, v Lispku a Marburgu. Byl také vychovatelem v evangelických šlechtických rodinách a v Litoměřicích byl městským lékařem. V letech 1578 - 1580 byl profesorem artistické fakulty a v letech 1612 - 1613 rektorem Karlovy univerzity jako nástupce Jana Kampana Vodňanského.

Roku 1596 přeložil a vydal Matthioliho herbář spolu s Danielem Adamem z Veleslavína. Stejně dílo bylo vydáno i Tadeášem Hájkem z Hájku roku 1562, ovšem Huber s Veleslavínem jej doplnili o další rostliny, například o kaktusy a konopí seté, čímž úspěšně pokračovali v rozvoji českého botanického názvosloví. Huber je spojován ještě s dalším dílem, a to s překladem Regimentu zdraví. To byla jakási zdravotní encyklopedie, poskytující obraz tehdejších znalostí a mnohdy značně kuriózních metod medicíny. Jednalo se o velmi populární dílo, o čemž svědčí fakt, že poslední vydání proběhlo ještě v roce 1786 a vycházelo ve zkrácené verzi pod názvem Apotéka domácí. Huber během svého života vydával v té době velmi populární hvězdářské kalendáře a řadu minucí. Zemřel po záchvatu mrtvice v Praze v roce 1613.

5.4.1 Rozbor Huberových kalendářů

K dalšímu rozboru jsem vybrala dva kalendáře na roky 1590 a 1591. V těchto kalendářích by již mohla být patrná změna po uskutečněné gregoriánské reformě. Hvězdářské kalendáře jsou co do rozsahu nejméně obsáhlé.

5.4.1.1 Kalendář hvězdářský k psaní/ku položení země České pořádně spravený a vydaný k létu páně 1590

Kalendář hvězdářský na rok 1590 obsahuje celkem 32 stran v následujícím uspořádání: 1 titulní strana, 1 strana s počítáním roku a vládnoucími planetami, 1 strana s Naučením charakterů a zatměním světél nebeských, kalendárium na 24 stranách, *Druhá strana pranostiky* na 5 stranách.

Titulní strana obsahuje údaje o autorovi kalendáře, na jaký rok je kalendář určen a kde a kým byl vydán. Kalendář hvězdářský na rok 1590 tiskl Jan Šuman ve Starém Městě Pražském. Je zde i poznámka, co je do kalendáře přidáno: „*V němž se i soudové království Českého a přitom rozličné historie pokládají.*“ Zřejmě to zde Huber zmínil z toho důvodu, že se tyto poznámky například v minucích neuvádějí a nalézt je můžeme v kalendáriu po pravé straně (viz dále). Titulní strana není vyzdobena nějakým konkrétním motivem, i tak je velmi graficky zajímavá.

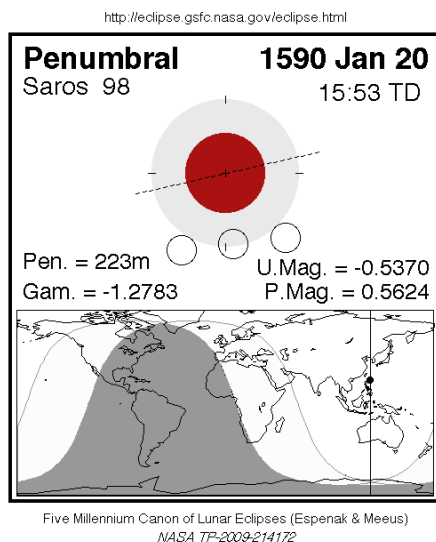
Obr. 46: Titulní strana Hvězdářského kalendáře na rok 1590¹⁸⁰

¹⁸⁰ <https://books.google.cz>

Na následující straně uvádí Huber dedikaci „*Kalendář hvězdářský vydaný ku poctivosti a jménu jeho milosti vysoce urozeného pána pana Petra Voka z Rožmberka a na Bechyni*“. Na této straně najdeme také různé podoby počítání času, jako například od začátku světa 5560, od potopy světa 3903, zlaté číslo 9, cyrkl sluneční 3 atd. Je zde i zmínka o vládnoucích planetách, což jsou na rok 1590 Venuše a Měkur.

Další strana *Naučení charakterů* obsahuje značky a symboly například pro fáze Měsíce, pro různé lidské činnosti (chybí zde ale značky pro jednotlivé planety, jako to bylo například v minucích) a taky je zde psáno *O zatmění světél nebeských*. Roku 1590 měla podle Hubera nastat dvě zatmění, a to Měsíce (v úterý po památce rozeslání apoštolů v červenci) a Slunce (také v červenci v úterý v den památný Jeremiáše proroka). Je zde poznámka, že obšírněji se o zatmění autor zmíní v pranostice. Pokud se podíváme do kalendária, Huber zde označil dva dny v červenci, kdy nastane zatmění - zatmění Slunce 17. července a zatmění Měsíce 31. července. Když jeho předpověď porovnáme s databází NASA, zjistíme, že roku 1590 nastala dvě zatmění Měsíce (20. ledna¹⁸¹ a 17. července¹⁸²) a dvě zatmění Slunce (4. února¹⁸³ a 31. července¹⁸⁴). Obě zatmění Měsíce byla od nás pozorovatelná. Pozorovatelné bylo i zatmění Slunce 31. července, druhé zatmění Slunce ne.

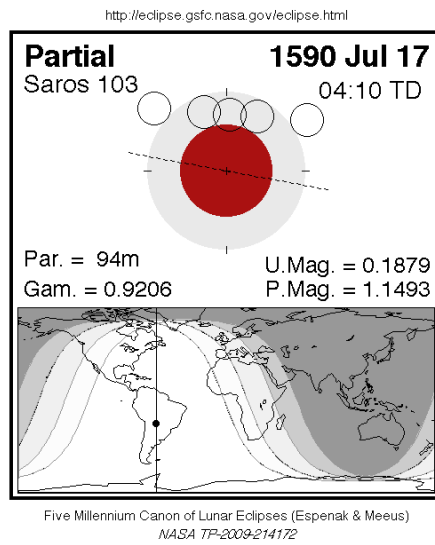
¹⁸¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1590-01-20N.gif>

¹⁸² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1590-07-17P.gif>

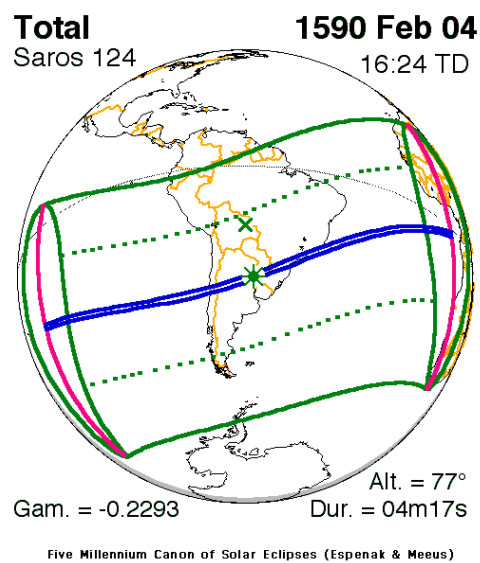
¹⁸³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1590-02-04.gif>

¹⁸⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1590-07-31.gif>

Obr. 47: Polostínové zatmění Měsíce 20. ledna 1590¹⁸⁵

Obr. 48: Částečné zatmění Měsíce 17. července 1590¹⁸⁶

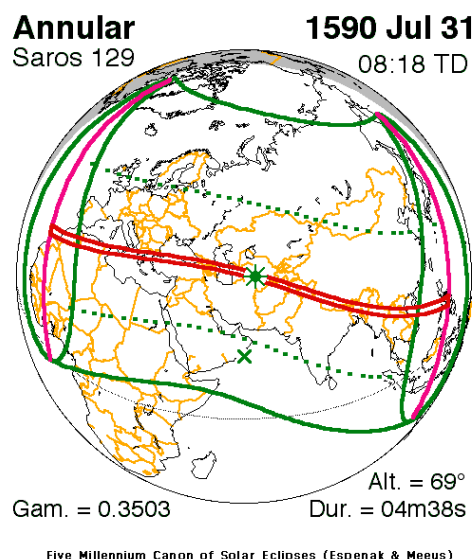

Obr. 49: Úplné zatmění Slunce 4. února 1590¹⁸⁷

¹⁸⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1590-01-20N.gif>

¹⁸⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1590-07-17P.gif>

¹⁸⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1590-02-04.gif>

Obr. 50: Prstencové zatmění Slunce 31. července 1590¹⁸⁸

Poté následuje samotné kalendárium, kdy na každý měsíc připadá 1 strana a 1 strana volná na poznámky. U každého měsíce je uveden název česky, latinsky a je zde římskými číslicemi napsán počet dní příslušného měsíce. Významné dny jsou označeny červeně a ke každému jsou uvedeny příslušné značky a symboly podle Naučení charakterů. Mezi jednotlivé dny jsou opět vpisovány úryvky z evangelia (např. *A když se naplnily dnové: Lukáš*). Jako zajímavost lze určitě uvést, že Huber ve svém kalendáři na rok 1590 vynechal svátek mistra Jana Husa, který se před gregoriánskou reformou uváděl na 6. července. Huber u tohoto dne neuvedl žádné jiné jméno. Po pravé straně každého listu v kalendáriu jsou vepsány historické události (Stehlík je například uváděl u každého dne), kdy je zde uveden letopočet a k tomu napsáno, co se v ten rok významného stalo (např. *Léta 1467 Václav král český porazil v Uhrách Jana Albrechta bratra svého, kterýž sobě království Uherské po smrti krále Matyáše zabíral*). Na volném listu (zřejmě na poznámky) je v horní části napsáno, do jakého znamení ten měsíc vstupuje Slunce, jaké bude počasí atd. (například v lednu se píše: *„Leden měsíce chladného, požívej vína dobrého. Slunce vchází na vodnáře, dlouhá noc se od nás bere.“*).

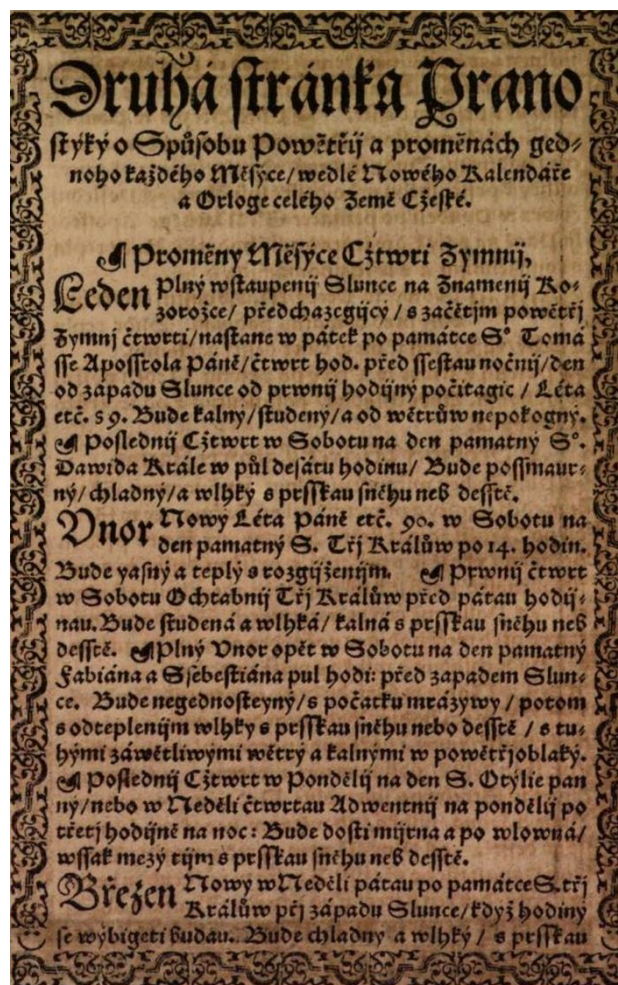
¹⁸⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1590-07-31.gif>

Obr. 51: List z kalendária v Hvězdářském kalendári na rok 1590¹⁸⁹

Po kalendáriu následuje *Druhá strana pranostiky o způsobu povětří proměnách jednoho každého měsíce vedle nového kalendáře a Orloje celého země České*. Huber zde uvádí předpověď na každou jednu čtvrt' v roce (*Čtvrt' zimní* jsou měsíce leden, únor, březen a duben, *Čtvrt' jarní* květen, červen, červenec, *Čtvrt' letní* srpen, září a *Čtvrt' podzimní* říjen, listopad a prosinec). Huber například pro listopad uvádí: „*Bude chladný, kalný, pršce sněhu neb deště způsobný, ...*“ Zároveň každý měsíc se svojí předpovědí dělí ještě na čtvrtiny.

¹⁸⁹ <https://books.google.cz>

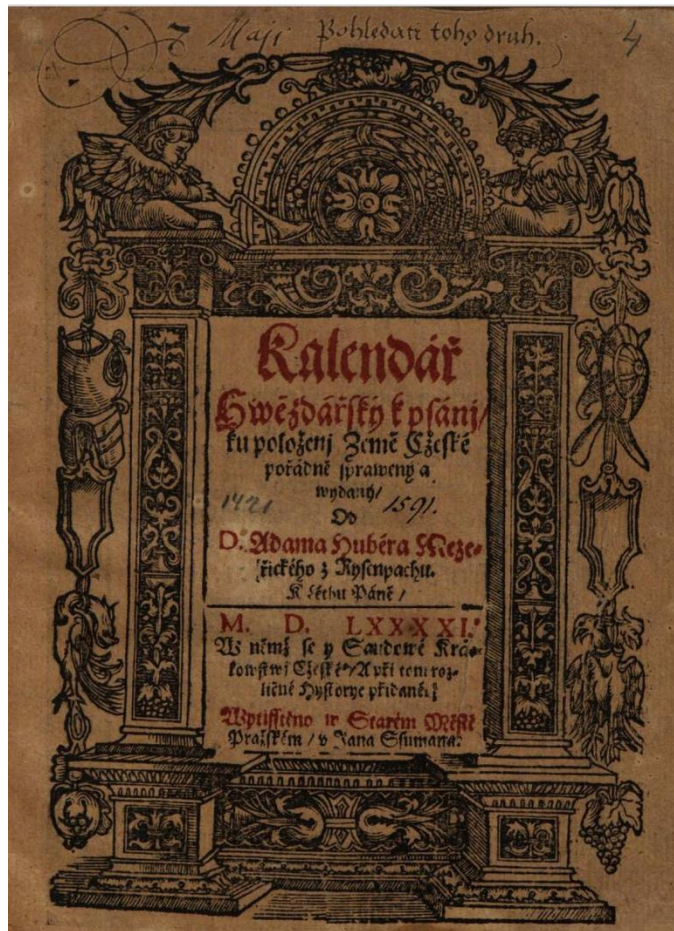
Obr. 52: Ukázka z pranostiky v Hvězdářském kalendáři na rok 1590¹⁹⁰

5.4.1.2 Kalendář hvězdářský k psaní/ku položení země České pořádně spravený a vydaný k létu páně 1591

Hvězdářský kalendář na rok 1591 obsahuje celkem 31 stran dělených následovně: 1 titulní strana, 1 strana s věnováním a počítáním roku, 1 strana s naučením charakterů a se zatměním světél nebeských, kalendárium na 24 stranách, 1 strana o životě Krista, *Druhá strana pranostiky* na 3 stranách. Prakticky se neliší od svého předchůdce na rok 1590.

Titulní strana je graficky upravená úplně stejně jako ta na rok 1590. Je zde opět název kalendáře, autor kalendáře, rok vydání a zmínka o tiskaři a místě vytištění. Stejně jako Hvězdářský kalendář na rok 1590 byl i tento vytištěn Janem Šumanem ve Starém Městě Pražském.

¹⁹⁰ <https://books.google.cz>

Obr. 53: Titulní list Hvězdářského kalendáře na rok 1590¹⁹¹

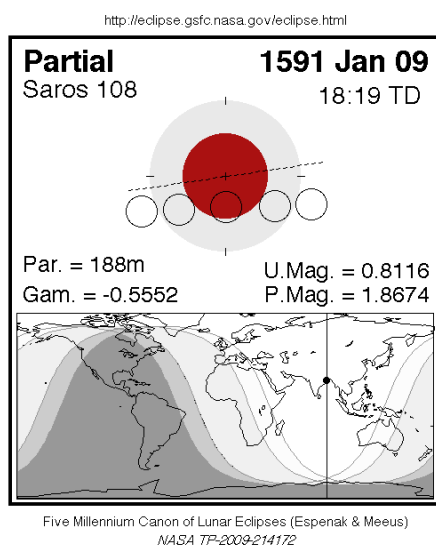
Na další straně Huber uvádí dedikaci: „*Kalendář hvězdářský vydaný ku poctivosti a jménu moudrých a opatrných panu purkmistra a pánům města Písku*“. Za věnováním je podepsán Huber s poznámkou, že je doktor lékařství. Na této straně najdeme opět počítání roku – od potopy světa 3904, od počátku světa 5561, zlaté číslo 15, cyrkl sluneční 4 atd. Vládnoucí planety toho roku jsou Mars, Kralomoc a Saturn.

Další strana *Naučení charakterů* obsahuje značky a symboly například pro fáze Měsíce, pro různé lidské činnosti (chybí zde ale značky pro jednotlivé planety, jako to bylo například v minucích) a taky je zde psáno *O zatmění světél nebeských*. Roku 1591 měla podle Hubera nastat čtyři zatmění, z nichž 3 budou viditelná – 2 zatmění Měsíce (ze středy na čtvrtek po Třech králich 11. ledna, v pondělí svatého Davida 30. prosince) a 1 zatmění Slunce (v sobotu po rozeslání apoštolů 6. července). Pokud Huberovu předpověď porovnáme s databází NASA, zjistíme, že roku 1591 nastala 3 zatmění Měsíce (9. ledna¹⁹², 6. července¹⁹³ a 30. prosince¹⁹⁴)

¹⁹¹ <https://books.google.cz>

¹⁹² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1591-01-09P.gif>

a 4 zatmění Slunce (25. ledna¹⁹⁵, 21. června¹⁹⁶, 20. července¹⁹⁷ a 15. prosince¹⁹⁸). Pokud se blíže podíváme na srovnání zatmění Slunce a Měsíce dle NASA, je vidět, že Huberova předpověď zatmění Měsíce na 11. ledna se lišila o 2 dny (zatmění nastalo již 9. ledna) a 30. prosince byla přesná. Zatmění Slunce 6. července, dle Hubera, nastalo ve skutečnosti až o několik dní později, tedy 20. července. Ve všech 3 předpovězených zatmění dle Hubera se jednalo o zatmění, která byla od nás pozorovatelná.

Obr. 54: Částečné zatmění Měsíce 9. ledna 1591¹⁹⁹

¹⁹³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1591-07-06T.gif>

¹⁹⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1591-12-30T.gif>

¹⁹⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1591-01-25.gif>

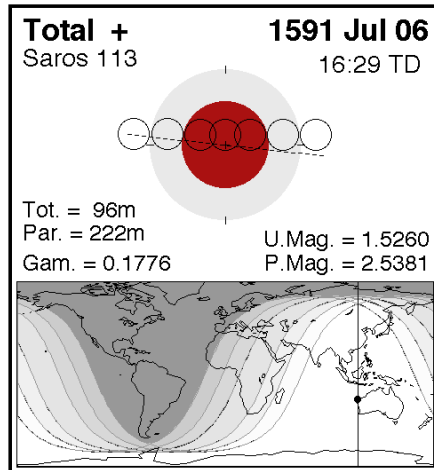
¹⁹⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1591-06-21.gif>

¹⁹⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1591-07-20.gif>

¹⁹⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1591-12-15.gif>

¹⁹⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1591-01-09P.gif>

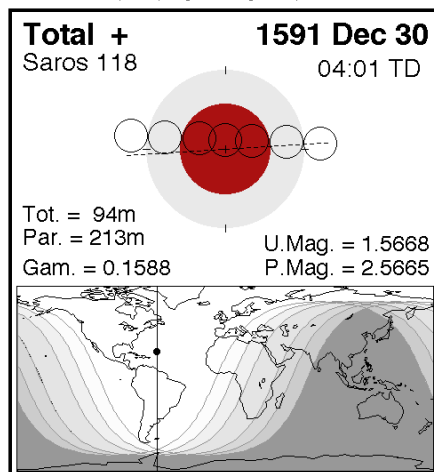
<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 55: Úplné zatmění Měsíce 6. července 1591²⁰⁰

<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

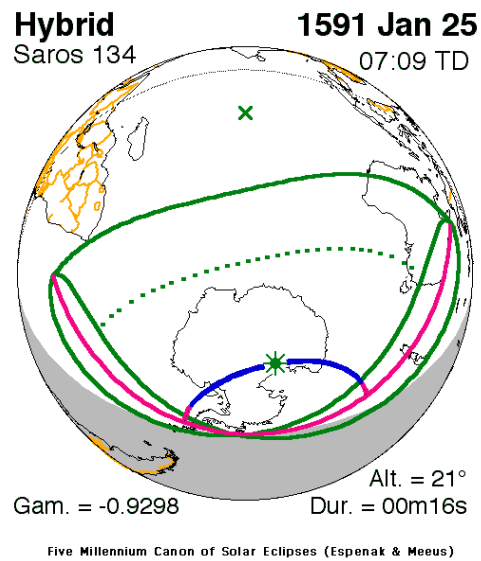
Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 56: Úplné zatmění Měsíce 30. prosince 1591²⁰¹

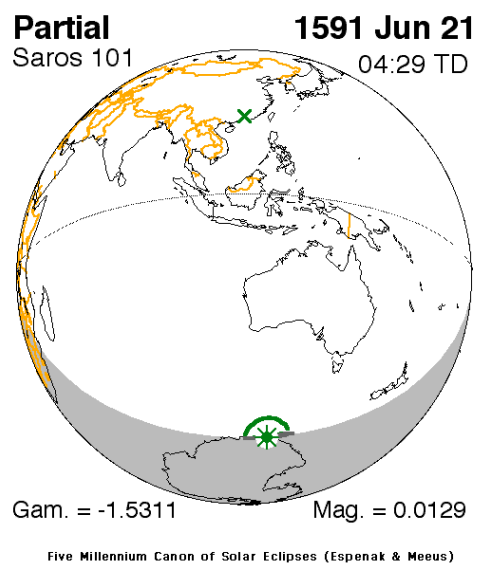
²⁰⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1591-07-06T.gif>

²⁰¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1591-12-30T.gif>

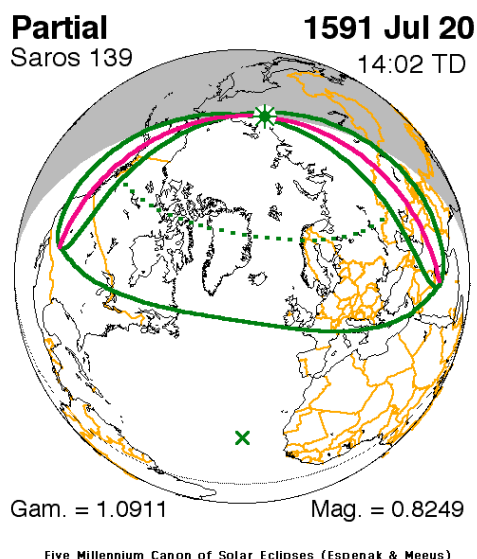
Obr. 57: Hybridní zatmění Slunce 25. ledna 1591²⁰²

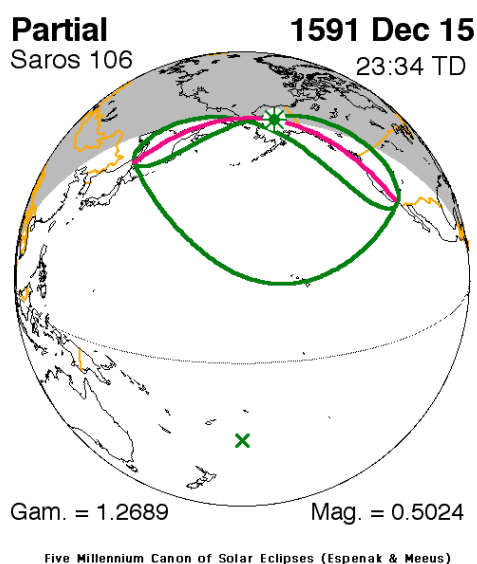
Obr. 58: Částečné zatmění Slunce 21. června 1591²⁰³

²⁰² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1591-01-25.gif>

²⁰³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1591-06-21.gif>

Obr. 59: Částečné zatmění Slunce 20. července 1591²⁰⁴

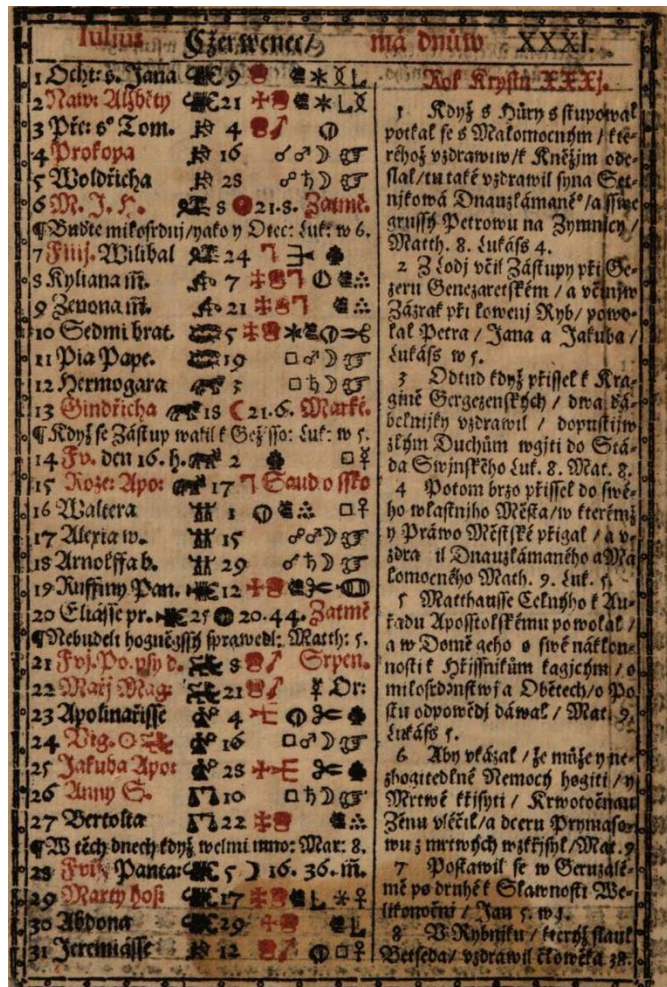
Obr. 60: Částečné zatmění Slunce 15. prosince 1591²⁰⁵

Poté následuje samotné kalendárium, kdy na každý měsíc připadá 1 strana a 1 strana volná na poznámky. U každého měsíce je uveden název česky, latinsky a je zde římskými číslicemi napsán počet dní příslušného měsíce. Významné dny jsou označeny červeně a ke každému jsou uvedeny příslušné značky a symboly podle Naučení charakterů. Mezi jednotlivé dny jsou opět vpisovány úryvky z evangelia (např. *Když se přiblížil k Jeruzalému: Lukáš*). Jako zajímavost stojí určitě uvést, že Huber ve svém kalendáři na rok 1591 opět vrátil svátek mistra

²⁰⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1591-07-20.gif>

²⁰⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1591-12-15.gif>

Jana Husa na 6. července. Po pravé straně každého listu v kalendáriu jsou vepsány historické události s názvem *Život pána našeho Ježíše Krista podle těla* (jsou zde napsány události ze života Krista – například o narození, ukřižování, vzkříšení atd.). Na volném listu (zřejmě na poznámky) je v horní části napsáno, do jakého znamení ten měsíc vstupuje Slunce, jaké bude počasí atd. (například v dubnu se píše: „*Dubna měsíce vlhkého, pouštěj počíst tělo svého. Již Slunce na býka vchází, dne přibývá a noc schází*“).

Obr. 61: List z kalendária v Hvězdářském kalendáři na rok 1591²⁰⁶

Po kalendáriu následuje *Druhá strana pranostiky o způsobu povětrí proměnách jednoho každého měsíce vedle nového kalendáře a Orloje celého země České*. Huber zde uvádí předpověď na každou jednu čtvrt' v roce, přičemž čtvrti jsou děleny jinak než v kalendáři na rok 1591 (*Čtvrt' zimní* jsou měsíce leden, únor, březen, *Čtvrt' jarní* duben, květen, červen,

²⁰⁶ <https://books.google.cz>

Čtvrť letní červenec, srpen, září a *Čtvrť podzimní* říjen, listopad a prosinec). Obsahově pranostika odpovídá té z roku 1590. Zároveň každý měsíc Huber dělí ještě na čtvrti dle předpovědi.

5.5 Ondřej Mitýsko

Narození: 1550; Litoměřice

Úmrtí: 1602; Praha

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Praha, SÚA: Zemské desky	1597, 1598
2	Praha, KNM	1597
3	Praha, NK	1592
4	Třeboň, SOA	1599, 1600
5	Roudnice nad Labem, Lobkowitzká knihovna	1596
6	Digitalizované dokumenty	1593

Ondřej Mitýsko se narodil v Litoměřicích. Studoval v Praze na univerzitě, kde se v roce 1583 stal bakalářem a roku 1588 se stal mistrem svobodných umění. Od roku 1584 působil ve školství. Pracoval jako správce školy v Chlumci nad Cidlinou a u sv. Jiljí na Starém Městě Pražském. Jako správce pracoval v roce 1590 v Havlíčkově Brodě a v roce 1591 v Kutné Hoře u sv. Jakuba. „V roce 1594 byl povolán k univerzitní službě, několik let zastával funkci probošta Karlovy koleje.“²⁰⁷ Na pražské univerzitě přednášel astronomii i matematiku. V roce 1602 byl zvolen děkanem, ovšem svoji funkci nedokončil, jelikož ještě toho roku zemřel. Ondřej Mitýsko je autorem několika *Kalendářů hospodářských a kancelářských a Minucí a pranostik z učení pražského* vydaných v letech 1592-1600.

5.5.1 Rozbor Mitýskova kalendáře

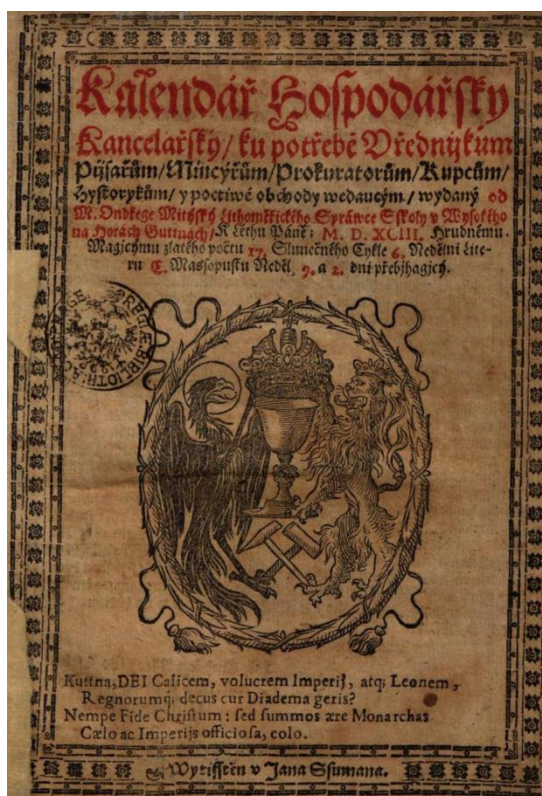
5.5.1.1 *Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, mincířům, prokurátorům, kupcům/i poctivé obchody vedoucím vydaný k létu páně 1593*

Hospodářský a kancelářský kalendář je oproti hvězdářskému o něco obsáhlejší. Liší se zejména v rozložení kalendária. Mitýskův kalendář obsahuje celkem 55 stran dělených následovně – 1 titulní strana, 1 strana s věnováním, kalendárium na 53 stranách. Co zde chybí oproti minucím či hvězdářským kalendářům, je pranostika či naučení charakterů a aspektů planet. Dalo by se říct, že vlivem určení kalendáře nebyla potřeba do nich vkládat nadbytečné informace, jelikož hlavním účelem hospodářských kalendářů byla možnost vést si poznámky

²⁰⁷ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670*.

k jednotlivým dním a mít přehled o tom, co ve kterém měsíci potřeboval majitel kalendáře vykonat.

Titulní strana obsahuje standardní informace v podobě, jak je známe i z ostatních typů kalendářů. Najdeme zde název kalendáře, jméno autora (v případě tohoto kalendáře je zde uvedeno *M. Ondřej Mitýsko Litoměřický správce školy u Vysokého na Horách Kutných*), rok, na který byl kalendář vydán, a informace o tiskaři (zde byl tiskařem Jan Šuman). Chybí tu ale poznámka, kde se kalendář tiskl. Z ostatních kalendářů ale víme, že Jan Šuman tiskl kalendáře ve Starém Městě Pražském. Na titulní straně Mitýsko uvádí i základní údaje o počítání roku (zlatý počet 17, cyrkl sluneční 6 atd.). Hlavním motivem je zde v český lev a habsburská orlice držící společně kalich a korunu.

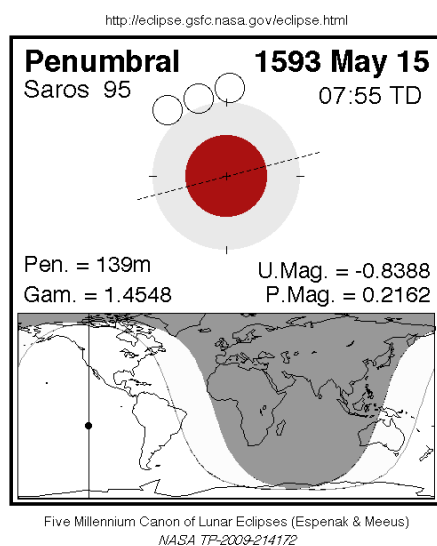

Obr. 62: Titulní strana z Hospodářského kalendáře na rok 1593²⁰⁸

²⁰⁸ <https://books.google.cz>

Na další straně najdeme věnování: „*Slovutné a vzácné poctivosti pánům sklepmistrům a radě/i všem horníkům na Horách Kutných/pánům a ochráncům svým laskavě přívětivým*“. Mitýsko zde na celé jedné straně píše o požehnání, které dávám všem výše jmenovaným, aby je Bůh chránil a zdraví a síly jim přál.

Na začátku samotného kalendária najdeme část *O zatmění letošním*. Mitýsko uvádí, že roku 1593 nastane jen jedno zatmění, a to zatmění Slunce, které se sběhne na obloze nebeské v měsíci máji dne 30. Pokud srovnáme Mitýskovu předpověď s databází NASA, zjistíme, že roku 1593 nastala 4 zatmění Měsíce (15. května²⁰⁹, 13. června²¹⁰, 8. listopadu²¹¹ a 8. prosince²¹²) a 2 zatmění Slunce (30. května²¹³ a 22. listopadu²¹⁴). Poté jsou zde uvedeny značky pro fáze Měsíce. Právě zatmění Slunce 30. května mohlo být u nás, při vhodných podmínkách, pozorovatelné.

Obr. 63: Polostínové zatmění Měsíce 15. května 1593²¹⁵

²⁰⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1593-05-15N.gif>

²¹⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1593-06-13N.gif>

²¹¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1593-11-08N.gif>

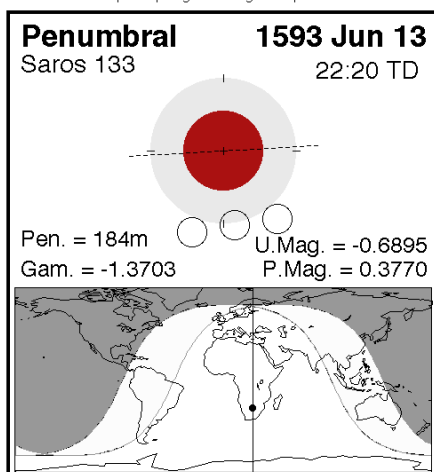
²¹² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1593-12-08N.gif>

²¹³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1593-05-30.gif>

²¹⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1593-11-22.gif>

²¹⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1593-05-15N.gif>

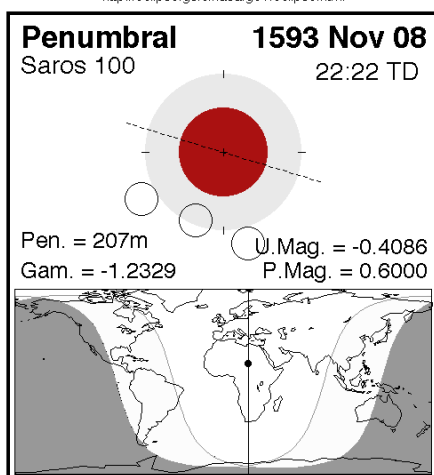
<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 64: Polostínové zatmění Měsíce 13. června 1593²¹⁶

<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

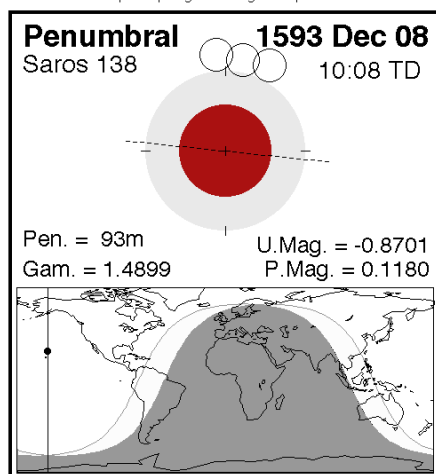
Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 65: Polostínové zatmění Měsíce 8. listopadu 1593²¹⁷

²¹⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1593-06-13N.gif>

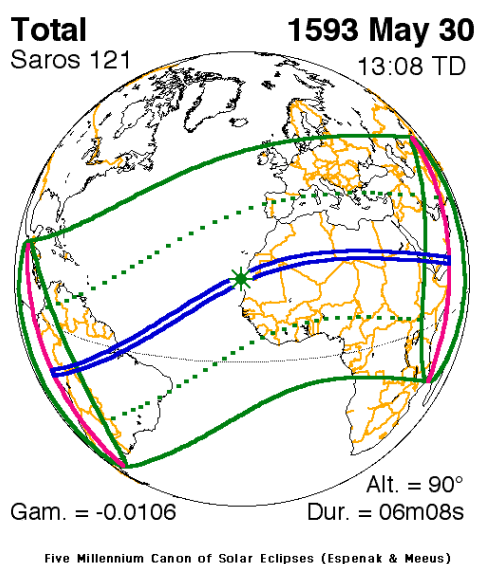
²¹⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1593-11-08N.gif>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 66: Polostínové zatmění Měsíce 8. prosince 1593²¹⁸

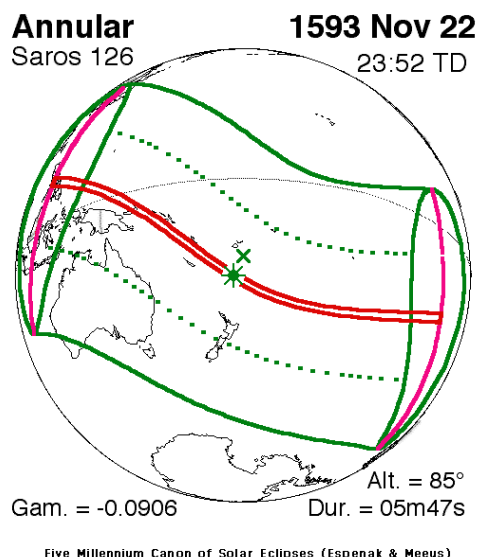

Five Millennium Canon of Solar Eclipses (Espenak & Meeus)

Obr. 67: Úplné zatmění Slunce 30. května 1593²¹⁹

²¹⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1593-12-08N.gif>

²¹⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1593-05-30.gif>

Obr. 68: Prstencové zatmění Slunce 22. listopadu 1593²²⁰

Samotné kalendárium je poté děleno po týdnech a každý začíná nedělí. U každého měsíce je uveden název česky a latinsky s příslušným počtem dní. Na začátku každého týdne je napsán dle zvyklosti úryvek z evangelia (např. *Když narozen byl pán Ježíš:Matouš*). U jednotlivých dní je uvedeno číslo a svátek, kdo ten den slaví. Významné svátky jsou označeny červeně a stejně tak i neděle. U některých dní je vepsána nějaká historická poznámka, která se vztahuje na příslušný den, jen v jiném roce. Například na 7. ledna uvedl Mitýsko: „*Kalendář v Čechách obnoven 1584*“. Zajímavé je, že Mitýsko vypustil z kalendáře svátek mistra Jana Husa (6. července) a uvádí zde ochtáv sv. Petra a Pavla.

²²⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1593-11-22.gif>

Dies Iulij.	
W Nedeli. E. Respice. Profopa Opas	Průběžová a set Pann Cejššovi / vj. Kop Gre Vc
W Pánci. 7. Woldicha. Ezechové pod Dbozi Frigmarice sú pravý mú Ezechwe. Come	po xvij. ho : x. min: pačtata x436. o tom se čte.
W Úteru. 6. Ochr: S' Pe eva a Pavla.	
W Středu. 7. Wilibalda Konštitor pod Dbozi začala se 1421.	
W Čtvrtku. 8. Ryliána mu: Ezechové padli 1547	
W Pánci. 9. Zenona Suffec. wyhefela 1592.	
W Sobotu. 10. Sedm Beati.	

Obr. 69: List z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1593²²¹

²²¹ <https://books.google.cz>

5.6 Kašpar Ladislav Stehlík

Narození: 6. leden 1571; Plzeň

Úmrtí: 1613; Plzeň

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Praha, SÚA: Zemské desky	1596, 1601, 1602, 1604, 1606, 1608, 1609
2	Praha, ANM	1610
3	Praha, NK	1612
4	Praha, Strahov. Kl.	1605
5	Plzeň, Národopisné muzeum	1604
6	Plzeň, Archiv města Plzně	1613
7	Písek, Reál. gymn.	1607
8	Vídeň, RNK	1612
9	Digitalizované dokumenty	1599

Obr. 70: Kašpar Ladislav Stehlík²²²

Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský matematik, astronom a geometr, proslul zejména vydáváním česky psaných kalendářů na přelomu 16. a 17. století. Kašpar Ladislav Stehlík se narodil v roce 1571 jako třetí syn plzeňského měšťana Bartoloměje Stehlíka staršího a jeho manželky Marty. V roce 1583 začal studovat poetiku a rétoriku v Praze u jezuitů. Roku 1588 se stal mistrem svobodných umění. V roce 1591 potom bakalářem. Během studií u jezuitů projevil zájem o matematiku. I přesto, že byl katolického vyznání, seznámil se s několika

²²² MOLLEROVÁ, Marie. Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století.

univerzitními profesory, kteří ho soukromě vyučovali astronomii a matematice. Roku 1596 se vypravil do německého Ingolstadtu na univerzitu, kde v roce 1598 dosáhl hodnosti mistra (dedikoval kalendář svému otci a podepsal ho zkratkou M.). V témže roce obdařil císař Rudolf II. Stehlíkova otce a jeho potomky erbem a přídomkem z Čenkova. Poté Kašpar Ladislav Stehlík pobýval nějaký čas v Praze a pracoval zde jako císařský geometr. Díky svým známostem u dvora a na univerzitě se dostal do služeb Tychona Brahe jako jeho pomocník a osobní sekretář. Stehlík Braheho v roce 1599 doprovázel do Nových Benátek. Stehlík se později bohatě oženil s Annou Geronisovou z Třebnice a přebýval již pouze v Plzni, kde byl v roce 1600, 1607 a 1609 obecním starším a roku 1604 a 1611 městským radním. Spolu měli dvě děti – dceru Žofii a syna Šimona. Kašpar Ladislav Stehlík zemřel v roce 1613 ve věku 42 let ve svém rodišti a je pochován v rodinné hrobce v kostele sv. Bartoloměje před oltářem sv. Vavřince.

Na přiloženém snímku Kašpara Ladislava Stehlíka se nachází několik atributů, jež prozrazují jeho postavení i pracovní náplň. V pravém horním rohu je vidět malý štít s obrazem ptáka s rozpjatými křídly a pootevřeným zobákem. Jedná se zřejmě o reprodukci hlavního vyobrazení Stehlíkova erbu. Mnohem ale důležitější je nápis pod štítkem *Casparus Ladislav/Stehlik z Czenkova/ Geomet-Caesar-Rudolf-II.* Tento štítek tak dokazuje, že vyobrazeným je skutečně Kašpar Ladislav Stehlík a zároveň že byl opravdu císařským geometrem. Další symboly představují pravý úhel (symbol geometra spolu s kružítkem), kvadrant zemský (symbol hvězdářský) a kružítko, které jsou vyobrazeny v levém dolním rohu. Kružítko a pravý úhel jsou zároveň i symboly svobodných zednářů²²³.

5.6.1 Rozbor Stehlíkových kalendářů

Rozborem Stehlíkových kalendářů i jeho osobnosti jsem se zabývala již ve své diplomové práci, která je online dostupná například v sekci závěrečných prací ZČU Plzeň²²⁴. Ve své diplomové práci jsem analyzovala Stehlíkovy kalendáře na roky 1596, 1597, 1602, 1603, 1604, 1607 a 1609. Proto jsem se pro následující rozbor rozhodla použít kalendáře, které jsem ještě nerozebírala. A aby bylo vidět srovnání s Minucí Tadeáše Hájka, použiji teď Stehlíkovu Minucí na rok 1599.

---

²²³ MOLLEROVÁ, Marie. Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století.

²²⁴ <https://portal.zcu.cz>

5.6.1.1 *Minucí a pranostyka nová s pilností sepsána a vydána od Kašpara Ladislava Stehlíka z Čenkova k létu páně 1599 třetímu po přestupném*

Stehlíkova Minucí obsahuje celkem 183 stran. Úvodní část obsahuje 5 stran (titulní strana, strana s věnováním, karaktery roku, o zatmění světél nebeských, ...). Poté následuje vlastní kalendárium na 24 stranách, kdy na každý měsíc připadají dvě strany. Další 3 strany připadají tabulím s určením východu a západu Slunce (tato část u Hájka zcela chyběla). Po kalendáriu je zde další část *Naučení o dvanácti znamení nebeských*, kdy zde k jednotlivým znamením najdeme astrologickou předpověď na 12 stranách. Pak už následuje samotná *Pranostyka hvězdářská* na 93 stranách, poté je zde část nazvaná *Druhá strana pranostiky*, které je v Muncí věnováno 44 stran. Na samý závěr Muncí je zde jedna strana s údaji o tiskaři a pak ještě na jedné straně znak Kašpara Ladislava z Čenkova.

Je vidět, že Stehlík se tvorbě kalendářů věnoval hlouběji než Hájek. Jeho minuce tvořila 139 listů. Stehlík totiž své kalendáře vydával víceméně pravidelně od roku 1596 až do své smrti v roce 1613. Celkem je známo, že vydal hvězdářské kalendáře na roky 1596, 1597, 1604 a 1606, kancelářské a hospodářské kalendáře na roky 1602, 1603, 1604, 1605, 1607, 1608, 1609 a 1610, a minucí na roky 1599 a 1611²²⁵. Naproti tomu Hájek vydával české minuce na roky 1553, 1554, 1558, 1561, 1564, 1565, 1567, 1568, 1570 a 1571. Poté se této činnosti přestal věnovat a působil již jen jako astronom v císařských službách.

Titulní strana obsahuje standardní údaje. Tedy název kalendáře, kdo je autorem kalendáře a na který rok je určen. Co zde ale chybí na rozdíl například od kalendářů hospodářských, je zmínka o tiskaři a místě vytištění. V minucích jsou tyto informace uváděny až dále. Na titulní straně je ale rytina císaře Rudolfa II.

---

²²⁵ MOLLEROVÁ, Marie. Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století.

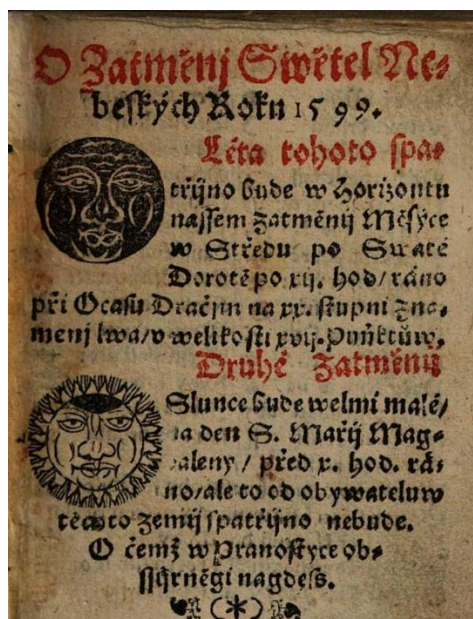

Obr. 71: Titulní list Stehlíkovy Minucij na rok 1599²²⁶

Po titulní straně následuje strana, na níž je uvedeno počítání příslušného roku. Například od napravení kalendáře XVII, od počátku světa 5561, zlaté číslo IIII, cyrkl sluneční XII. Na této straně Stehlík uvádí i svoji dedikaci. Minucij na rok 1599 věnoval svému otci a Stehlík zde píše: „Kalendář nový s pranostikou hvězdářskou s pilností a ku poctivosti slovutného a opatrného pána Bartoloměje Stehlika z Čenkova/měšťana města Plzně/pána otce mého milého.“

Na další straně nazvané *O zatmění světél nebeských roku 1599*, předpovídá Stehlík zatmění Měsíce ve středu po svaté Dorotě, což podle kalendáře připadalo na 10. února 1599, a zatmění Slunce na den svaté Máří Magdalény, což připadalo na 22. července 1599.

²²⁶ <https://books.google.cz>

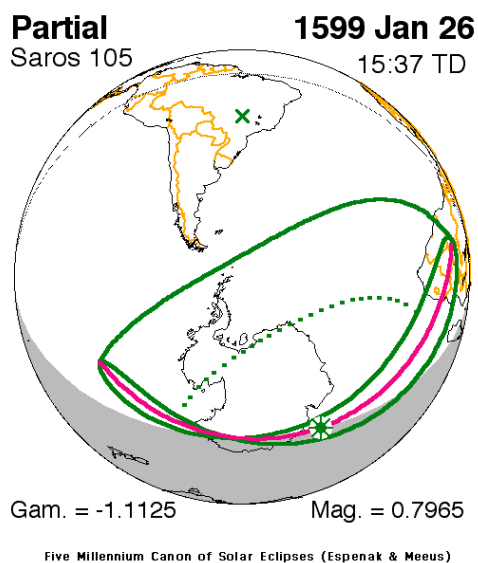

Obr. 72: List O zatměnĭ světěl nebeských v roce 1599²²⁷

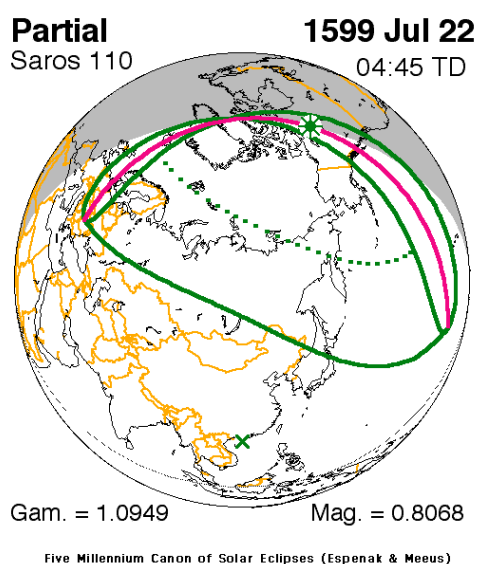
Pokud porovnáme Stehlíkovu předpověď zatměnĭ Slunce a Měsíce s databází zatměnĭ NASA, zjistíme, že v roce 1599 nastala 2 zatměnĭ Slunce, z nichž ani jedno nebylo u nás pozorovatelné. První připadlo na 26. ledna 1599 a druhé, stejně jak předpověděl Stehlík, na 22. července 1599.

²²⁷ <https://books.google.cz>

Obr. 73: Částečné zatmění Slunce 26. ledna 1599²²⁸

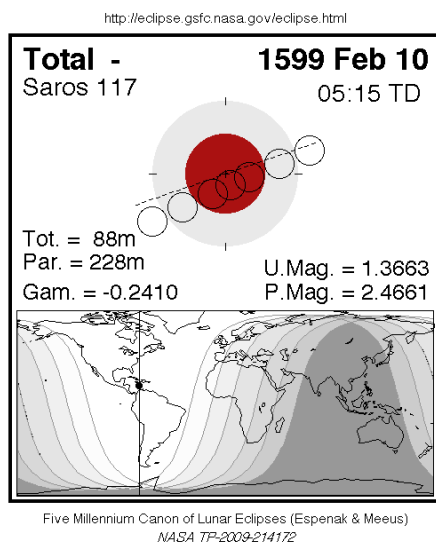

Obr. 74: Částečné zatmění Slunce 22. července 1599²²⁹

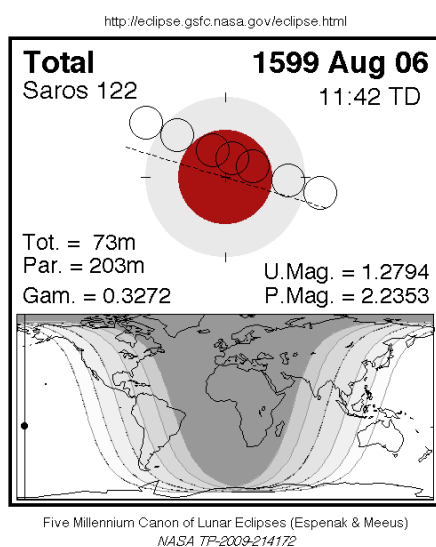
Zároveň podle databáze NASA nastala 2 zatmění Měsíce, a to 10. února, stejně jako byla Stehlíkova předpověď, a 6. srpna, přičemž pozorovatelné bylo jen zatmění Měsíce 10. února.

²²⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1599-01-26.gif>

²²⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1599-07-22.gif>

Obr. 75: Úplné zatmění Měsíce 10. února 1599²³⁰

Obr. 76: Úplné zatmění Měsíce 6. srpna 1599²³¹

Poté následuje strana s názvem *Naučení charakterů*. Zde najdeme symboly pro jednotlivé charaktery, jako je například nový Měsíc, čtvrt druhá, ... a symboly, kdy je co dobré dělati, například kdy je vhodné pouštět žilou, kdy stříhat vlasy, orat pole...

²³⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1599-07-22.gif>

²³¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1599-02-10T.gif>

Na další straně je další výčet charakterů s názvy *Charaktery sedmi planet a Charaktery aspektů*. Zde jsou uvedeny symboly pro jednotlivé planety, symboly pro vzestupný a sestupný uzel, ocas a hlavu dračí, ... Je zde i vysvětlení hodin podle polovičního a celého Orloje.

Pak už přichází na řadu samotné kalendárium. Jednotlivé měsíce jsou zde pojmenovány latinsky i česky a je u nich uveden počet dní. Pod názvy měsíců jsou kresby, na kterých převládá motiv s tím, co se dá který měsíc dělat v hospodářství (př. v březnu je zde kresba, na níž jeden muž seje a druhý ořezává stromy) a v pravém nebo levém horním rohu je vyobrazeno znamení zvěrokruhu, které v daném měsíci vládne.

Obr. 77: Kresba z minucí na rok 1599²³²

Pod kresbou je u některých měsíců ještě napsán krátký úryvek z evangelia, nebo je vložen mezi jednotlivé dny v měsíci. Tento úryvek je ukončen zkratkou, ze kterého je evangelia (např. Vyšel Ježíš z končin, Když byl večer toho dne, kterýž jest první po sobotě, Vymítal pán

²³² <https://books.google.cz>

Ježíš d'ábla, ...). Dny v měsíci jsou zde označeny číslem a u každého je uvedeno jméno, kdo slaví ten den svátek (tomu se budu věnovat v dalším rozboru). Významné svátky jsou značeny červeně (např. Nové léto, Tři králové, Hromnice, Máří Magdaléna, ...). Ke každému dni jsou ještě přidány značky jednotlivých aspektů, naučení charakterů a vládnoucích planet.

V této části kalendária nejsou prakticky mezi Hájkem a Stehlíkem skoro žádné rozdíly. Liší se jen v množství uváděných značek k jednotlivým dnům, v uvádění méně významných svátcích a v kresbách pro jednotlivé měsíce. Jinak jsou v zásadě kalendária shodná.

Poté jsou zde 3 strany věnovány *Tabuli východu a západu Slunce*. Je zde napsán příslušný měsíc a den s poznámkou, kdy bude vycházet a zapadat Slunce a kdy nastane poledne počítáno podle celého a polovičního Orloje.

**Tabule Východu a západu Slunce / dlehošské
Dne a Poledne / s pravě Orloje obogio přes celý Rok.**

Měsíc	D	Východ Vých. Orloje	Západ Západ. Orloje	Poledne	Dlehošské Poledne	D	Měsíc
Januarius	Den neykrasší	16			7:	21	Thomáše 2
	5 Symeona	16 8	4	20	8	8	Doč. Pan. 11
	11 Břigina	15:			8.	1	Elizia Břigina
	18 Dryssky	15: 7:	4.	19:	8:	24	Chryfogona
	23 Emerency	15:			8:	19	Emerency
	30 Aldegundy	15 7:	4:	19:	9	13	Brykybo
Februarius	5 Bety panny	14:			9.	8	Čjyr Forus.
	9 Zpollony	14: 7.	4:	19.	9:	9	Witalisse
							November. Decem:

Obr. 78: Tabule východu a západu Slunce z Minucí na rok 1599²³³

Další část Minucí se jmenuje *Naučení o dvanácti znamení nebeských*. Hájek měl tuto část nazvanou *Chceš-li také věděti, kdy máš co dělati pod jedním každým znamením* a popisoval v ní, co je v průběhu roku dobré pro které znamení dělati. Stehlík se ale ve svém naučení o dvanácti znamení nebeských zaměřuje vyloženě na astrologickou povahu každého znamení. Píše zde o kladných i záporných povahových vlastnostech jednotlivých znamení a dokonce i o tom, jaké bude povahově ovlivněno dítě podle toho, ve kterém se narodí

²³³ <https://books.google.cz>

znamení. Stehlík zde píše například: „*Lev je znamení teplé, suché, ohnivé a cholerické. Dítě narozené v rybách jest flegmatické, bývá velikého umění, vtipné, milovník ženských, ...*“

Poté už přichází na řadu samotná pranostika s názvem *Pranostika hvězdářská o povětrí čtyř časů ročních/o influencích/působení/i jiných významných nebeských revolucí/planet a hvězd/jakožto přirozených příčin a znamení těchto věcí*. Je zde uvedeno, že je autorem Kašpar Ladislav Stehlík, pro který rok je pranostika sestavena a která planeta či planety budou tomu roku kralovat. Stehlík zde uvádí 3 planety – Mars, Merkuryus a Saturnus i s jejich značkami.

Po úvodní straně pranostiky je zde na další straně vyobrazen erb rodu Stehlíků. Ten získal Stehlíkův otec od císaře Rudolfa II. 29. května 1598 spolu s přídavkem z Čenkova a byl tak povýšen do šlechtického stavu²³⁴.

Obr. 79: Erb rodu Stehlíků²³⁵

Stehlík hned na další straně pranostiky za rodovým erbem znovu uvádí dedikaci svému otci a hned následuje pojednání o perském králi Dariusovi z rodu Achaimenovců. Je zde opět popis bitev, které Darius vyhrál i prohrál s nabádáním pro české země, čemu by se měly vyvarovati.

²³⁴ MOLLEROVÁ, Marie. Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století.

²³⁵ <https://books.google.cz>

Další část pranostiky je nazvaná *O pánech a správcích nad živly/o povaze povětří též o valném způsobu celého roku tohoto 1599*. Stehlík zde uvádí jakési náboženské pojednání, kterak by se lidé ve víře chovati měli a co by měli dělati. Poté plynule přechází k vládnoucím planetám roku 1599, a co která z nich pro ten daný rok přinese nejen z hlediska počasí. Píše zde například: „*Na moři a vodách pro prudké a mocné větry a bouřlivé vichry a vlnobití hrozí se nenadálým potopováním lodí, k tomu zlému napomůže množství zlodějů mořských a pirátů. Nemoci těžké a k zhojení nesnadné při lidech zhusta se vyskytovati budou,...*“

Další část *O nastání čtyř částech roku a o povětří jedné každé čtvrti* obsahuje 4 podkapitoly označené *O čtvrti zimní, O čtvrti podletní, O čtvrti letní a O čtvrti podzimní*. V nich Stehlík uvádí jakousi předpověď počasí pro každé jedno roční období ovlivněnou planetami. Ve čtvrti podzimní píše: „*Správcové té čtvrti budou Saturnus, Mars a Mercurius. Skrze to znamená se nám studený, mlhavý, nestálý a mokrý podzimek s větry bouřlivými a nezdravými, což ourodám zemským i stromovým vínu nemalou škodu přinese.*“

Poté je zde část *O aspektech tří hořejších planet*. Zde Stehlík uvádí, kdy která planeta vstoupí do kterého znamení zvěrokruhu.

O ourodách zemských je další část pranostiky. Zde opět Stehlík nejprve pojednává o tom, že by si lidé měli uvědomit, že za úrodu máme Pánu Bohu děkovati. Poté zde velmi obsírně píše o tom, jaká bude v roce 1599 úroda, zda bude zasažena nějakými živly či bude hojná („*Šafrán dobrý a pěkný, ale velmi drahý bude a vezme i nějakou újmu. Melouny, okurky, dýně, turecké zeli, salát jinde méně jinde více sbíratí se budou.*“).

O dobrém setí všelijakých polních a zahradních věcech: kdy a kterého dne co se má síti, tak je nazvaná další část pranostiky, kde Stehlík od března až do října uvádí, co je dobré dělat v polních a zahradních věcech („*V středu po velké noci má se síti raný ječmen, oves, hrách, vikev a bob. A když ta práce hotova bude, mohou se zase vinice štěpovati, rozsazovati a rozdělovati.*“).

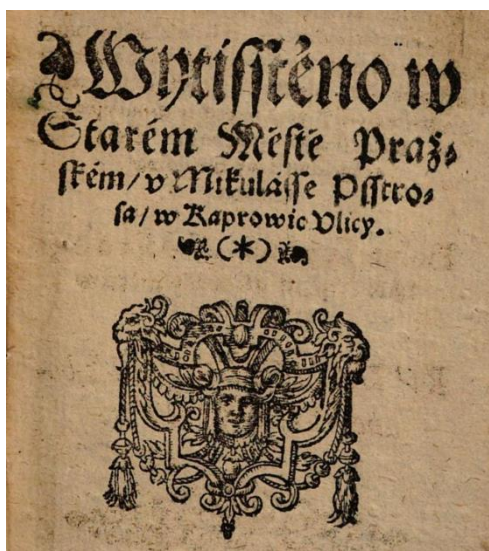
O neduzích, nemocech a moru a též o šestinedělkách zde můžeme stejně jako u Hájka najít, čeho by se lidé měli vyvarovati, aby netrpěli nemocí. Které znamení zvěrokruhu bude více náchylné k té či oné nemoci.

O nevolech, zhářích, loupežech, válkách a rozličných poselstvích: zde Stehlík pojednává o různých válkách ve světě a jejich možném dopadu na české království, čímž potom volně přechází do další části nazvané *O slavném království českém a o zemích jeho dědičných*.

V této části Stehlík píše o všech nebezpečích, která mohou český lid postihnout, ať už jsou to války či nemoci.

Poté navazuje poslední část pranostiky s názvem *Druhá stránka pranostiky o způsobu, proměnách a rozličných případnostech každého měsíce a čtvrti jeho: způsobem městským jeden každý den počítaný je od půlnoci až do druhé půlnoci*. Zde Stehlík uvádí jakousi velmi podrobnou předpověď na celý rok 1599. „Únor nový v úterý po Obrácení svatého Pavla na víru křesťanskou bude studený s tuhými mrazy a větry sněhovými. V neděli a v pondělí metelice sněžná. V neděli bouřka bude, jinak čas suchý.“

Na předposlední straně pranostiky je uvedeno, kde a kým byla minuce vytištěna. Na rok 1599 ji Stehlíkovi vytiskl Mikuláš Pštroš ve Starém Městě pražském.

Obr. 80: Strana z minuce na rok 1599²³⁶

²³⁶ <https://books.google.cz>

V minucí bylo na konci vloženo pár volných stran, ale na samý závěr je zde uvedena rytina stehlíka na bodláku, kterou Kašpar Ladislav Stehlík používal v době své básnické tvorby jako svůj podpis²³⁷.

Obr. 81: Rytina stehlíka²³⁸

5.6.1.2 Kalendář hospodářský ku potřebě úředníků, písařů, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím vydaný od M. Kašpara Ladislava Stehlíka k létu páně 1602 po přestupném druhém

Pro tento rozbor použiji jeden ze Stehlíkových kalendářů, který jsem již rozebírala ve své diplomové práci.

Hospodářský kalendář na rok 1602²³⁹ je uspořádán následovně – 1 titulní strana, 1 strana s věnováním a popisem zatmění, 1 strana s vládnoucími planetami, značky pro fáze Měsíce a vysvětlení hodin, a zároveň na této straně začíná samotné kalendárium, které je děleno po týdnech začínajících vždy nedělí. Kalendář vykazuje stejné rysy, jako kalendář hospodářský Ondřeje Mitýska.

Titulní strana z kalendáře na rok 1602 uvádí jméno autora, komu je kalendář určen, rok jeho vydání, kým byl vydán a kde (ve Starém Městě Pražském u Jana Šumana). Na titulní

---

²³⁷ MOLLEROVÁ, Marie. Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století.

²³⁸ <https://books.google.cz>

²³⁹ MOLLEROVÁ, Marie. Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století.

straně se jako u hvězdářských kalendářů nenachází žádný znak, jenž by ukazoval, komu Stehlík kalendář dedikoval. Ovšem na následující straně, se nachází znak Rožmberků s dedikací a Stehlík tento kalendář věnoval urozenému panu Petru Vokovi z Rožmberka.

Obr. 82: Titulní strana Hospodářského kalendáře na rok 1602²⁴⁰

Na rok 1602 uvedl Stehlík do kalendáře, že nastanou 3 zatmění nebeských světél – 2 zatmění Měsíce a 1 zatmění Slunce. Stehlík uvádí, že jedno zatmění Slunce a jedno zatmění Měsíce nebude od nás pozorovatelné. Tudíž v kalendáriu je poté poznámka, že zatmění nastane 5. června 1602. Pokud tuto předpověď porovnáme s databází NASA, zjistíme, že roku 1602 nastala 2 zatmění Měsíce (4. června²⁴¹ a 29. listopadu²⁴²) a 3 zatmění Slunce (21. května²⁴³, 19. června a 13. listopadu²⁴⁴). Obě zatmění Měsíce byla od nás pozorovatelná. Zatmění Slunce od nás pozorovatelná nebyla.

²⁴⁰ MOLLEROVÁ MARIE, *Kašpar Ladislav Stehlík, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století.*

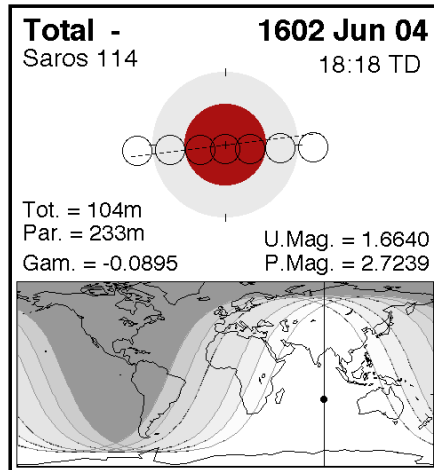
²⁴¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1602-06-04T.gif>

²⁴²²⁴² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1602-11-29T.gif>

²⁴³²⁴³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1602-05-21.gif>

²⁴⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1602-11-13.gif>

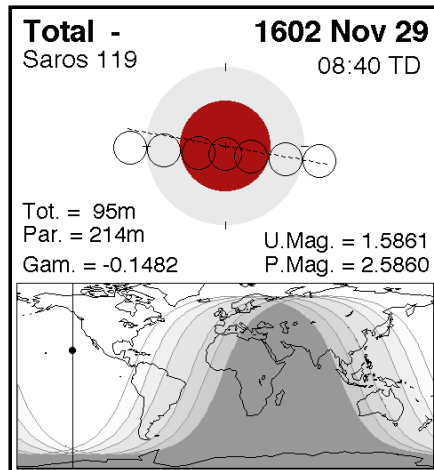
<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 83: Úplné zatmění Slunce 4. června 1602²⁴⁵

<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

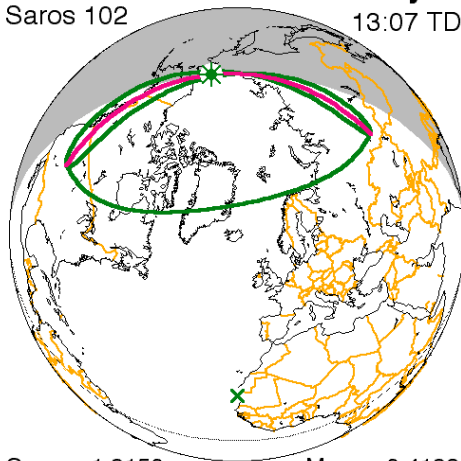
Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 84: Úplné zatmění Měsíce 29. listopadu 1602²⁴⁶

²⁴⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1602-06-04T.gif>

²⁴⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1602-11-29T.gif>

Partial **1602 May 21**
Saros 102 13:07 TD

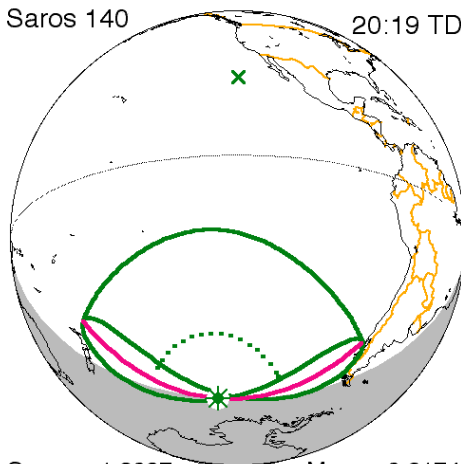

Gam. = 1.3158 Mag. = 0.4132

Five Millennium Canon of Solar Eclipses (Espenak & Meeus)

Obr. 85: Částečné zatmění Slunce 21. května 1602²⁴⁷

Partial **1602 Jun 19**
Saros 140 20:19 TD

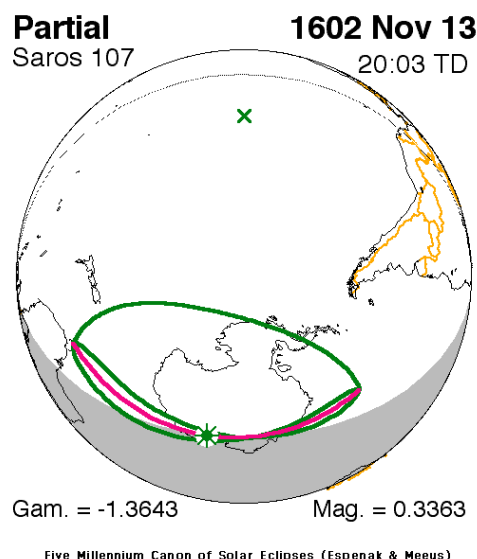
Gam. = -1.2097 Mag. = 0.6174

Five Millennium Canon of Solar Eclipses (Espenak & Meeus)

Obr. 86: Částečné zatmění Slunce 19. června 1602²⁴⁸

²⁴⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1602-05-21.gif>

²⁴⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1602-06-19.gif>

Obr. 87: Částečné zatmění Slunce 13. listopadu 1602²⁴⁹

Roku 1602 uvedl Stehlík jako vládnoucí planety Hladolet, Smrtonoš a Krasopaní.

Pak už se v kalendáři nachází jeho hlavní část, tedy jednotlivé strany, kde na každou stranu připadá jeden týden v měsíci. Obsahově se liší od hvězdářských kalendářů, jelikož jsou zde u jednotlivých měsíců uvedeny jakési průpovídky či nabádání, které jako takové asi nemají nikterak zásadní význam.

1. **Leden** – Nový rok tento šestnáctistý druhý, tomuto světu bude velmi tuhý.
2. **Únor** – Únor nastane, smrt za ním přikluše, náhle k starému zaměří své kuše.
3. **Březen** – Březen se táhne až k smrtné neděli, (část nečitelná) ženy nevěděli.

Stehlík k jednotlivým dnům uvádí významné historické události, jež se staly buď u nás či ve světě. Uvedeme si jen pár příkladů, jelikož tyto události nejsou ve hvězdářských kalendářích.

Na 6. ledna připadala událost vypálení Kutné Hory v roce 1422.

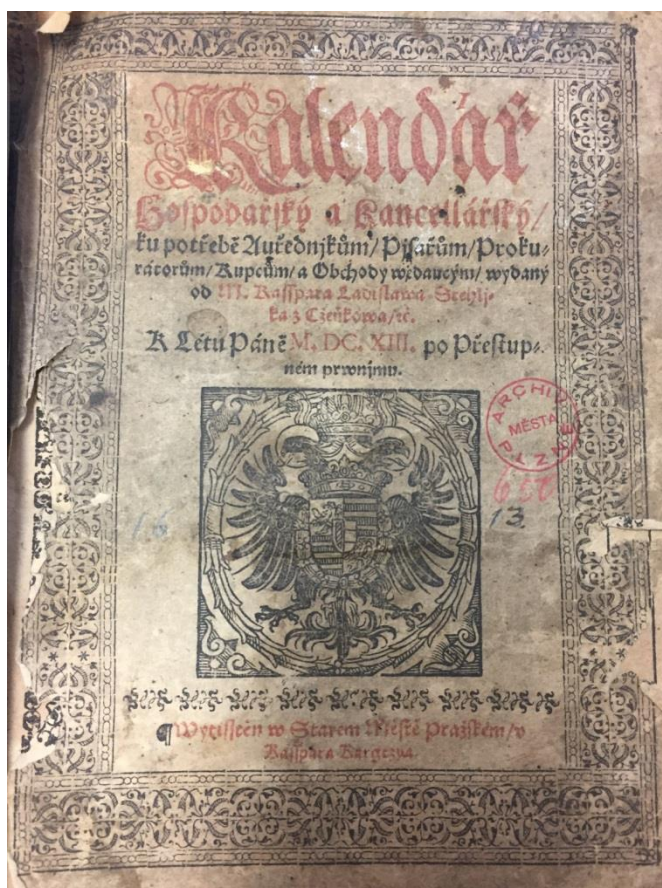
Na 7. ledna obnovení kalendáře v Čechách v roce 1584.

²⁴⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1602-11-13.gif>

5.6.1.3 Kalendář hospodářský ku potřebě úředníků, písařů, prokurátorů, kupcům a obchody vedoucím vydaný od M. Kašpara Ladislava Stehlíka k létu páně 1613 po přestupním prvním

Kalendář hospodářský a kancelářský na rok 1613 je uložen v Archivu města Plzně ještě spolu s kalendářem na rok 1616. U obou je ve fondu archivu uložen jako Stehlíkův kalendář. Nicméně kalendář na rok 1616 je od Davida Herlicia, ale je pravda, že vykazuje jisté podobnosti jako Stehlíkovy kalendáře.

Uspořádání samotného kalendáře odpovídá předchozím typům. Ovšem je zde několik skutečností, které stojí za to objasnit. Titulní strana je prakticky shodná – opět se zde najde jméno autora, rok vydání a kde a kým byl vydán. Vydán byl v Praze Kašparem Kargeziem. Na titulní straně je vidět znak země České.

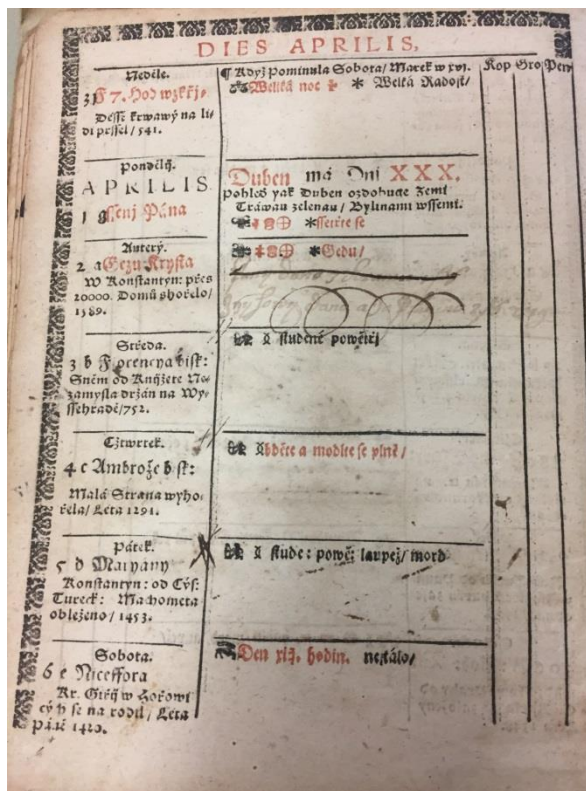

Obr. 88: Titulní list Hospodářského kalendáře na rok 1613²⁵⁰

²⁵⁰ Archiv Města Plzně

Poté následuje strana s věnováním a vysvětlením hodin. Stehlík kalendář na rok 1613 věnoval Adamu mladšímu z Valdštejna – na straně s věnováním je znak rodu Valdštejnů. Stejně jako u předchozího kalendáře na rok 1609 není na začátku kalendáře zmínka o zatmění světél nebeských. Možná ji Stehlík umístil na konec kalendáře, ale to zjistit nelze, jelikož kalendář není kompletní a končí 24. květnem 1613. V kalendáři chybí i symboly planet, aspekty, vládnoucí planety daného roku, které Stehlík v předchozích kalendářích dával vždy před samotnou kalendářní část. Po samotném úvodu kalendáře následují strany pro jednotlivé týdny tak, jak je uváděl Stehlík již v předchozích kalendářích.

Je tu ale několik nejasností. Stehlík roku 1613 umírá, možná i proto není kalendář kompletní. Ovšem grafická úprava a styl, na který jsme u Stehlíka zvyklí, končí v kalendáři již 26. ledna 1613. Od 27. ledna 1613 je jiná podoba kalendáře zcela patrná – nesedí některé svátky a světové události, které v předchozích Stehlíkových kalendářích byly vždy totožné. Zřejmě je to tím, že je do kalendáře na rok 1613 vložena část kalendáře na rok 1619. V tomto smíšeném kalendáři potom dochází k situaci, kdy jsou zde uvedeny Velikonoce hned dvakrát. Poprvé jsou stanoveny na 31. března 1613, což by nebylo nikterak závažné, jelikož Velikonoce v roce 1613 opravdu vycházely na tento datum. Ovšem bylo zde jasně označeno, že tato část kalendáře odpovídá roku 1619. Zřejmě tak došlo jen k subjektivní chybě člověka, který do kalendáře tuto poznámku vložil, a zřejmě ji jen vložil na špatný list kalendáře. V kalendáři je totiž ještě jedno datum Velikonoc a to 7. dubna, které s kutečně odpovídá slavení Velikonoc v roce 1619. Na pohled je patrné, že došlo ke spojení dokonce 3 kalendářů – první část je skutečně Stehlíkovou prací (1. ledna – 26. ledna 1613), pak následuje část, která se už stylem trochu od Stehlíka liší (27. leden – 6. duben 1613), a pak je zde poslední vložená část (26. dubna – 24. května 1619), která ani na předchozí nenavazuje datumově natož stylem, chybí zde totiž 20 dní v samotném kalendáři.

Obr. 89: List z kalendária v Hospodářském kalendári na rok 1613²⁵¹

²⁵¹ Archiv Města Plzně

5.7 Albín Moller

Narození: 1541; Straupitz

Úmrtí: 26. prosince 1618; Altdöbern

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Praha, SÚA: Zemské desky	1604, 1609, 1610, 1611, 1612, 1614, 1615, 1617, 1618, 1619, 1620, 1622, 1624, 1625, 1629
2	Praha, KNM	1616
3	Praha, AHMP	1606
4	Třeboň, SOA	1601, 1602, 1610
5	Vídeň, RNK	1603, 1607,
6	Roudnice nad Labem, Lobkowitzká knihovna	1605, 1607, 1608
7	Digitalizované dokumenty	1594, 1603, 1607, 1622, 1629

Obr. 90: Albín Moller ²⁵²

Albín Moller byl lužicko srbským teologem a spisovatel. Pocházel nejspíš z rodiny hraběcího úředníka. Navštěvoval latinskou školu v Calau, později studoval teologii na univerzitě ve Frankfurtu a od roku 1568 na univerzitě ve Wittenbergu. V roce 1572 začal pracovat jako duchovní v Tornow a ještě v témže roce se stal farářem v rodném městě Straupitz. Albín Moller se také zajímal o astronomii a v tomto oboru publikoval i různé práce. Nejznámější je *Prognosticon Astrologicum* vydané Hansem Wolrabem roku 1572.

²⁵² https://de.wikipedia.org/wiki/Albin_Moller

Albín Moller vydával kalendáře, které se dochovaly od roku 1594 do roku 1629. Některé kalendáře byly vydány v jeho rodném jazyce, ovšem většina kalendářů byla napsána i v češtině. Moller v těchto česky psaných kalendářích uváděl historické údaje, které se vztahovaly k českým dějinám, tudíž se s největší pravděpodobností jedná o originální díla a nikoliv překlady (viz výše v textu a Knihopis českých a slovenských tisků. Svazek 2, část 5, Praha 1950, s. 186-194 (informace o 26 českých jazykových kalendářích, česky)²⁵³).

5.7.1 Rozbor Mollerových kalendářů

5.7.1.1 *Kalendář nový k poznamenání věcí potřebných spravený a lidem všeho důstojenství a povolání užitečný vydaný do M. Albína Mollera k létu páně 1594*

Mollerův Kalendář nový na rok 1594 obsahuje celkem 55 stran uspořádaných následovně – 1 titulní strana, 1 strana s věnováním, počítáním roku a charaktery, kalendárium se zmínkou o zatmění na 53 stranách.

Titulní strana kalendáře obsahuje standartní údaje – jméno autora, název kalendáře, rok, na který je určen a kde a kým byl vydán. Tento kalendář tiskl Michal Peterle. Dominantou titulní strany je kresba znaku města Prahy.

---

²⁵³ https://de.wikipedia.org/wiki/Albin_Moller

Obr. 91: Titulní list Kalendáře nového na rok 1594²⁵⁴

Na straně s věnování Moller uvedl, že kalendář dedikoval panu purkmistru a radě města Pražského. Je zde uvedeno i klasické počítání roku (zlaté číslo 18, od počátku světa 5556 atd.).

V úvodu samotného kalendária je zmínka *O zatměních roku tohoto*, kde Moller uvádí, že roku 1594 nastanou 2 zatmění – 1 zatmění Slunce (v pátek po božím vstoupení – 20. května) a 1 zatmění Měsíce (29. dne měsíce října aneb v sobotu po svatém Šimonu a Judovi). Jsou zde uvedeny i vládnoucí planety roku 1594 – Jupiter a Mars. Pokud porovnáme Mollerovu předpověď s databází NASA, zjistíme, že roku 1594 nastala 2 zatmění Měsíce (4. května²⁵⁵ a 29. října²⁵⁶) a 2 zatmění Slunce (20. května²⁵⁷ a 12. listopadu²⁵⁸). Pozorovatelné zatmění Měsíce bylo jen 29. října, které určil i Moller. Zatmění Slunce od nás pozorovatelná nebyla.

²⁵⁴ <https://books.google.cz>

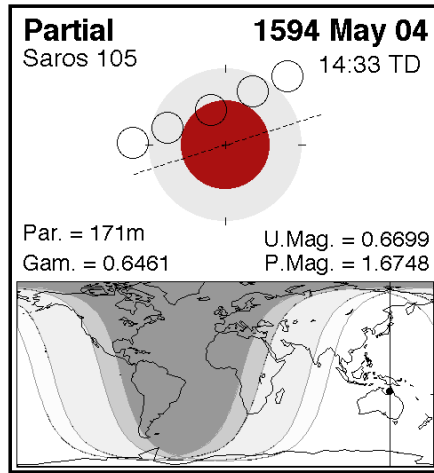
²⁵⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1594-05-04P.gif>

^{256,256} <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1594-10-29P.gif>

²⁵⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1594-05-20.gif>

²⁵⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1594-11-12.gif>

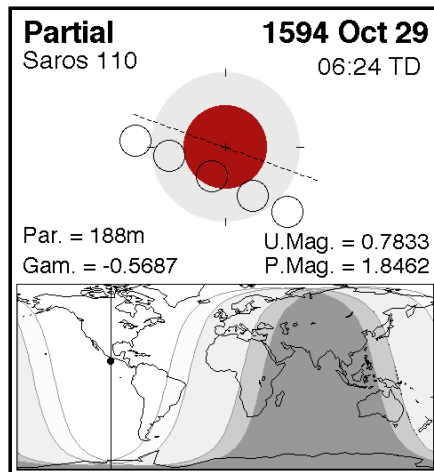
<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 92: Částečné zatmění Měsíce 4. května 1594²⁵⁹

<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

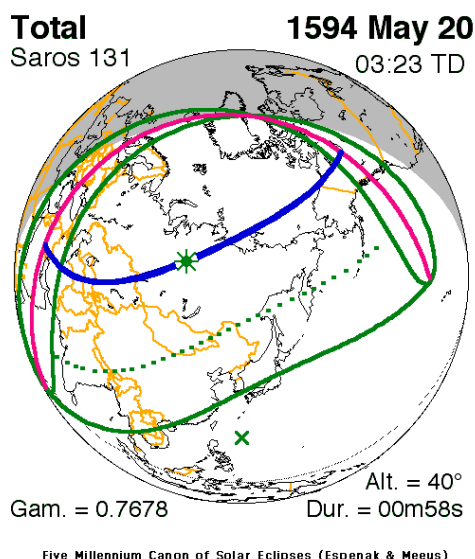

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

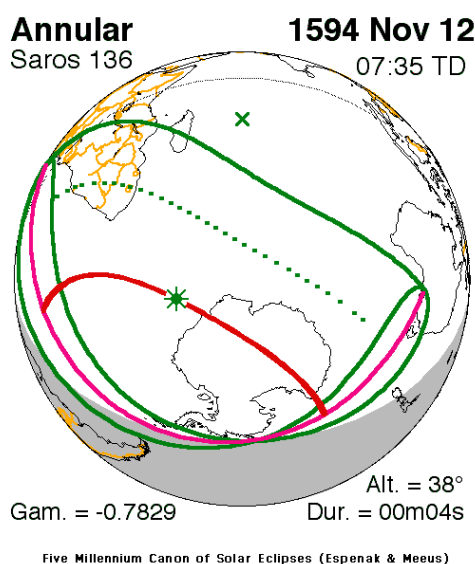
Obr. 93: Částečné zatmění Měsíce 29. října 1594²⁶⁰

²⁵⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1594-05-04P.gif>

²⁶⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1501-1600/LE1594-10-29P.gif>

Obr. 94: Úplné zatmění Slunce 20. května 1594²⁶¹

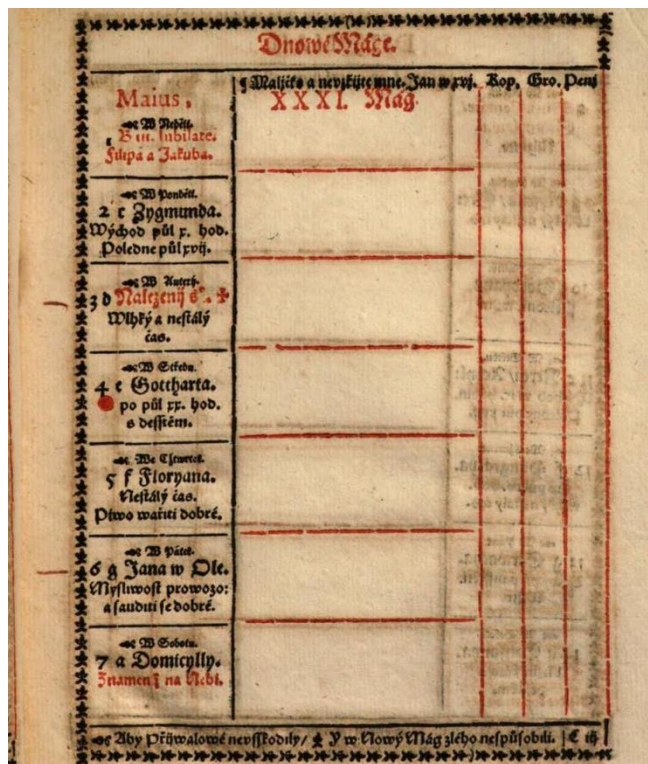
Obr. 95: Prstencové zatmění Slunce 12. listopadu 1594²⁶²

Pak již přichází na řadu samotné kalendárium, které je děleno po týdnech, a ty začínají vždy nedělí. Nejsou zde vloženy žádné prázdné listy, a proto nemá celkově kalendář takový rozsah jako jeho jiné typy. Měsíce jsou tradičně uvedeny česky a latinsky s počtem dní. Každý den je označen číslovkou, které mu připadá, názvem dne a je u něj uveden svátek, kdo zrovna slaví. Zajímavé je, že v tomto kalendáři Moller nevedl svátek mistra Jana Husa, ale například v kalendáři na rok 1622 ho už uvádí (viz níže). Na začátku každého týdne je uveden

²⁶¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1594-05-20.gif>

²⁶² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1501-1600/1594-11-12.gif>

úryvek z evangelia (např. *Když se zástup valil: Lukáš*) a na konci každého týdne je uveden verš s jakousi předpovědí či pranostikou na dané období (např. *Červenec celý téměř suchý bude, k tomu s mnohým neštěstím vůbec půjde. Při svaté Markétě zlé hvězdy stojí, kteréž rády válku, hlad a mor strojí.*).

Obr. 96: List z kalendária v Kalendári novém z roku 1594²⁶³

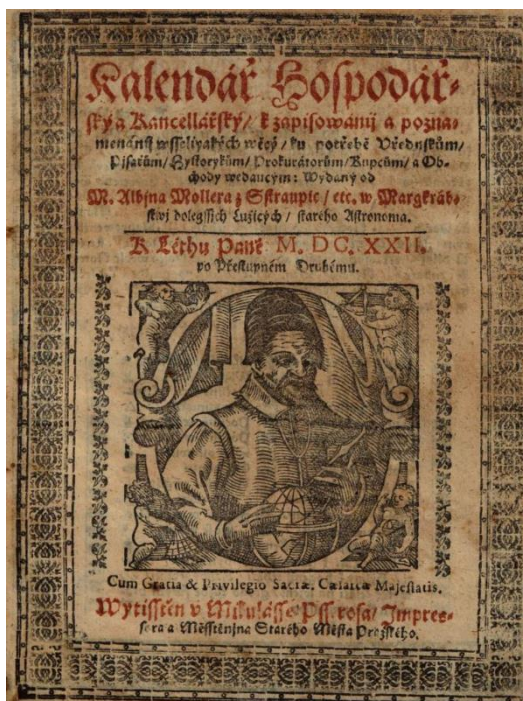
5.7.1.2 Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenávání všelijakých věcí/ku potřebě úředníků, písařů, prokurátorů, kupců a obchody vedoucím od M. Albína Mollerra ze Straupic k létu páně 1622 po přestupném druhém

Mollerův hospodářský a kancelářský kalendář obsahuje celkem 130 stran dělených takto – 1 titulní strana, 1 strana s počítáním roku a vyznamenání charakterů, 2 volné listy, kalendárium (zde zmínka o zatmění) na 103 stranách, pranostika hvězdářská 14 stran, Druhá strana pranostiky 9 stran.

Titulní strana obsahuje standartní údaje uváděné v kalendářích – jméno autora kalendáře (zde je uvedeno *M. Albín Mollero ze Straupic/etc. w markrabetovi dolejších Lužicích/starého astronoma*), rok, na který je kalendář určen a kde a kým byl vydán. Kalendář na rok 1622 byl

²⁶³ <https://books.google.cz>

vytištěn u Mikuláše Pštrosova ve Starém Městě Pražském. Na titulní straně je kresba samotného autora kalendáře.

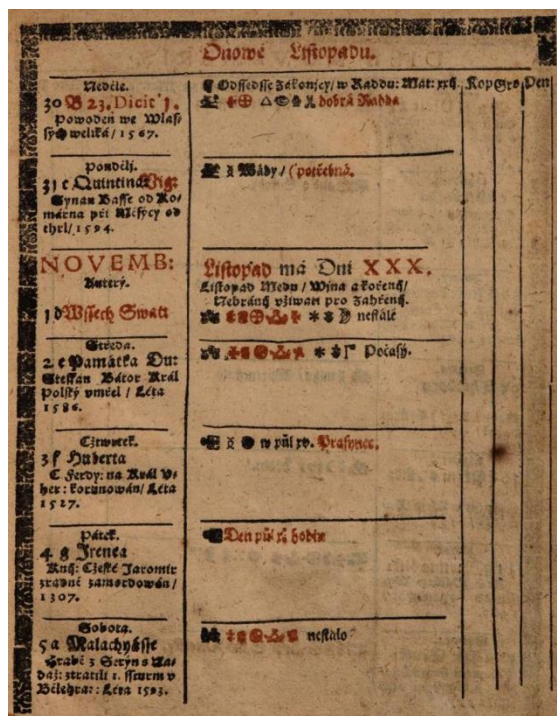
Obr. 97: Titulní list Hospodářského kalendáře na rok 1622²⁶⁴

Na další straně se nachází informace o počítání roku – Moller zde uvádí například od počátku světa, od začátku monarchie římské, od napravení kalendáře 40, zlaté číslo 8 atd. A poté jsou zde symboly pro fáze Měsíce, různé lidské činnosti atd.

Poté přichází na řadu vlastní kalendárium, na jehož začátku je zmínka *O zatmění*, která podle Mollera měla ten rok nastat dvě – obě zatmění Slunce (v úterý po na nebevstoupení pána Krista – 5. května, a ve čtvrtek po Všech Svatých – 3. listopadu). Každý měsíc je uveden česky a latinsky s příslušným počtem dní. Celé kalendárium je děleno po týdnech a to tak, že jsou zde vždy dvě strany s kalendária a dva volné listy. Celé toto schéma se opakuje skrz celé kalendárium. Každý týden začíná nedělí, která je značena červeně, stejně tak i významné svátky. U každého dne je uvedeno pořadové číslo, název dnu, svátek, který se ten den slaví a nějaká historická událost, která se kdy v dějinách stala, a symboly pro fáze Měsíce a pro lidské činnosti dle charakterů. Na začátku každého týdne je zapsán úryvek z evangelia

²⁶⁴ <https://books.google.cz>

(např. *Anděl páně vzkázal, že Josef:Matouš*). 6. července je zde tradičně uváděn svátek mistra Jana Husa.

Obr. 98: List z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1622²⁶⁵

Další částí kalendáře je *Pranostika hvězdářská*, v níž Moller uvádí vládnoucí planety rok 1622 (Saturn, Mars a Venuše), pak je zde *Předmluva ke čtenáři pobožnému*, kde Moller ve verších píše, proč pranostiku a kalendář sepsal. Další částí je *O čtyřech částech ročních a správcích jejich*, kdy tuto část Moller ještě na podkapitoly (*O zimě, O jaru aneb podléti, O létu a O podzimku*), v nichž uvádí, kdy které roční období začne astronomicky, která planeta mu bude vládnout a jaké v něm můžeme očekávat počasí (tyto pasáže jsou pak opět psány ve verších – např. Čtvrť letní tehdáž začátku dochází, když Slunce na znamení raka vchází, tehdáž také obilíčko dozrává, na lukách seče se zelená tráva, ...). Poté zde nalezneme rozpravu *O zatměních Slunce a Měsíce*, kdy, jak již bylo psáno výše, Moller předpovídal na rok 1622 dvě zatmění Slunce – 5. května a 3. listopadu. Po srovnání s databází NASA zjistíme, že roku 1622 nastala 3 zatmění Měsíce (25. dubna²⁶⁶, 24. května²⁶⁷ a 19. října²⁶⁸)

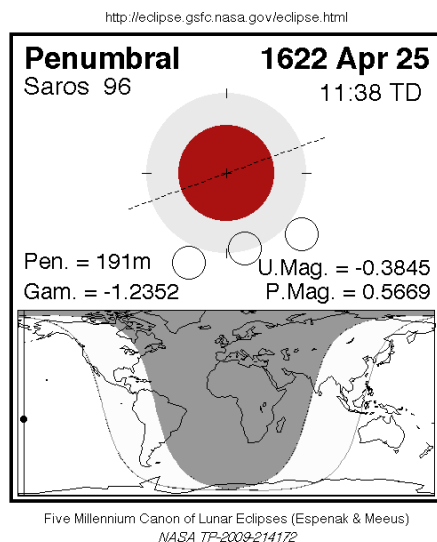
²⁶⁵ <https://books.google.cz>

²⁶⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1622-04-25N.gif>

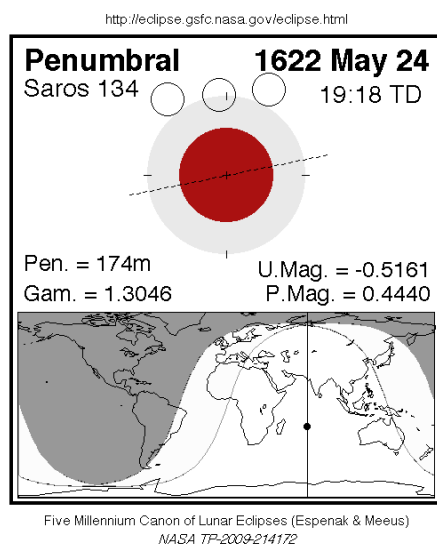
²⁶⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1622-05-24N.gif>

²⁶⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1622-10-19N.gif>

a 2 zatmění Slunce (10. května²⁶⁹ a 3. listopadu²⁷⁰). Od nás pozorovatelné zatmění Měsíce bylo jen 24. května. Zatmění Slunce od nás bylo pozorovatelné jen 10. května.

Obr. 99: Polostínové zatmění Měsíce 25. dubna 1622²⁷¹

Obr. 100: Polostínové zatmění Měsíce 24. května 1622²⁷²

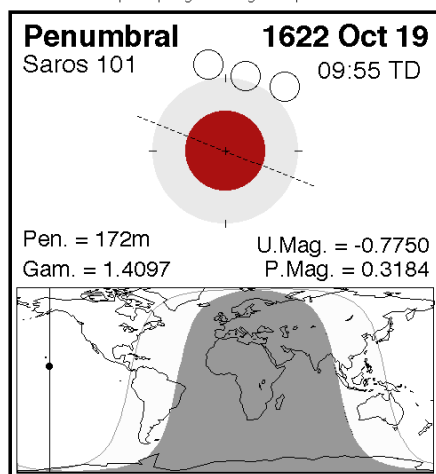
²⁶⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1622-05-10.gif>

²⁷⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1622-11-03.gif>

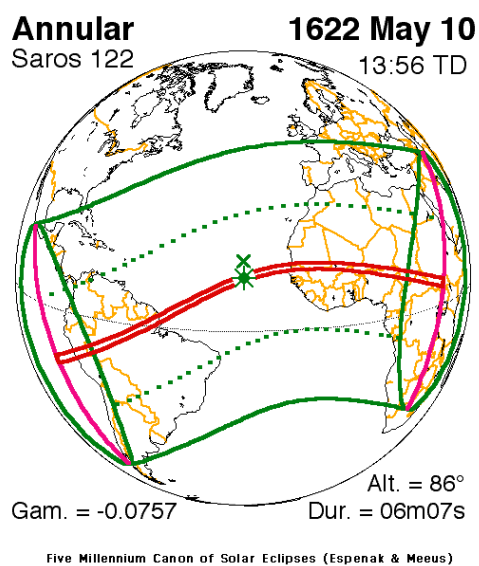
²⁷¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1622-04-25N.gif>

²⁷² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1622-05-24N.gif>

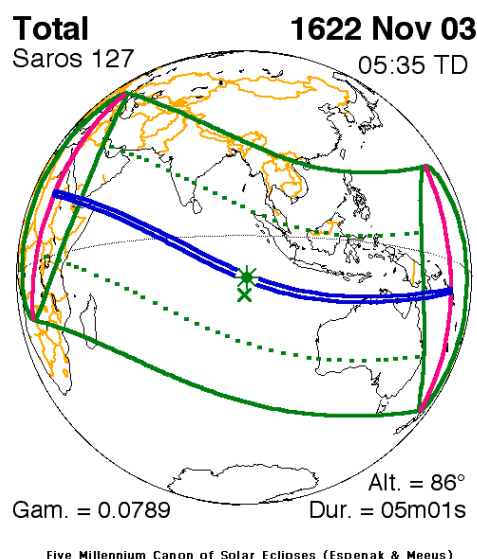
Obr. 101: Polostínové zatmění Měsíce 19. října 1622²⁷³

Obr. 102: Prstencové zatmění Slunce 10. května 1622²⁷⁴

²⁷³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1622-10-19N.gif>

²⁷⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1622-05-10.gif>

Obr. 103: Úplné zatmění Slunce 3. listopadu 1622²⁷⁵

Další části pranostiky se jmenují *O způsobu slavného království Českého a O štěstí a neštěstí markrabství Moravského*. Obě tyto části mají veršovaný úvod (např. *Drahota také chce následovati, z toho těžký stav mohl by povstati. Pán Bůh jest mocen může to změnit, z velkého draha lacno vátiti.*) a pak zde Moller píše o vlivu konstelace planet na události, které se mohou stát.

O válkách, O štěstí a neštěstí na horách a O nemocech jsou další části pranostiky, které opět mají veršovaný úvod a poté vlastní pojednání, co se daného roku může pod vlivem planet státi.

Poté přichází na řadu *Druhá strana pranostiky této o počasí každého měsíce a čtvrti jeho*. Tato část je rozdělena na čtvrti roku (Čtvrť zimní, ...) a Moller v ní uvádí velmi detailní předpověď počasí na každý jeden měsíc v roce, která planeta vládne kterému měsíci a kdy nastávají astronomické začátky ročních období. Na závěr je zde opět zopakován impresor a místo vytištění kalendáře.

²⁷⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1622-11-03.gif>

5.8 Šimon Partlic ze Špicberka, mladší

Narození: asi 1588; Třešť

Úmrtí: 1640; není známo místo úmrtí

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Praha, SÚA: Zemské desky	1636, 1638, 1640
2	Praha, KNM	1624, 1625, 1637, 1639
3	Roudnice nad Labem, Lobkowitzká knihovna	1615, 1621, 1622
4	Praha, SK	1616, 1617
5	Brno, MZA	1620
6	Budapešť, MNM	1650
7	Digitalizované dokumenty	1617

Obr. 104: Šimon Partlic ze Špicberka²⁷⁶

Šimon Partlic se narodil asi roku 1588 v Třešti na Moravě. Partlicův otec byl lékařem a on sám se později lékařem stal. Ve Zhořelci začal roku 1607 studovat gymnázium. V roce 1610 odjel do Prahy, kde se ho ujal Martin Bacháček a Partlic se zde roku 1612 stal bakalářem. Během studií působil jako správce školy u sv. Klimenta v Praze. Poté působil jako učitel v Klatovech. Partlic působil také jako poddaný u pana Vencelíka, a aby se mohl stát mistrem (roku 1614), přimluvil se za něj rektor, aby byl propuštěn ze služeb. V roce 1614 se opět vrátil

²⁷⁶ <http://www.google.cz>

ke správcovství škol (Pelhřimov a pak u sv. Jindřicha v Praze). „V roce 1617 opustil školu u sv. Jindřicha a dal se na dráhu soukromého vychovatele dětí u šlechtice Fridricha Collony z Felsu. Se svými žáky hojně cestoval a pobýval hlavně v Německu. V roce 1619 se vrátil zpět do Čech, kde přijal místo správce školy v Hradci Králové.“²⁷⁷

Jako vychovatel dětí Fridricha Falckého od roku 1620 získal erb a titul ze Špicberku. Jeho děti nejen vzdělával, ale cestoval s nimi i po světě. Po bitvě na Bílé Hoře se do Čech nevrátil a v Basileji se zapsal na studium lékařství. Roku 1622 byl zapsán na univerzitu v Rostocku a roku 1625 v Leidenu. Pobýval i v Londýně, kde roku 1627 působil opět jako vychovatel dětí Fridricha Falckého.

Partlicovy kalendáře vycházely mezi léty 1615 - 1640, ale netvořily souvislou řadu. „Jeho kalendáře nemají seznamy jarmarků ani dedikace známým osobnostem, pokud se někde objevuje dedikace, bývá určena radám různých měst. Pranostiky obsahují tradiční části, o částech roku, o měsících, o počasí, o úrodách, o válce.“²⁷⁸ V roce 1640 byl vydán v Trenčíně Partlicův kalendář s pranostikou, což zřejmě svědčí o tom, že se do Čech vrátil a zde i zemřel.

5.8.1 Rozbor Partlicova kalendáře

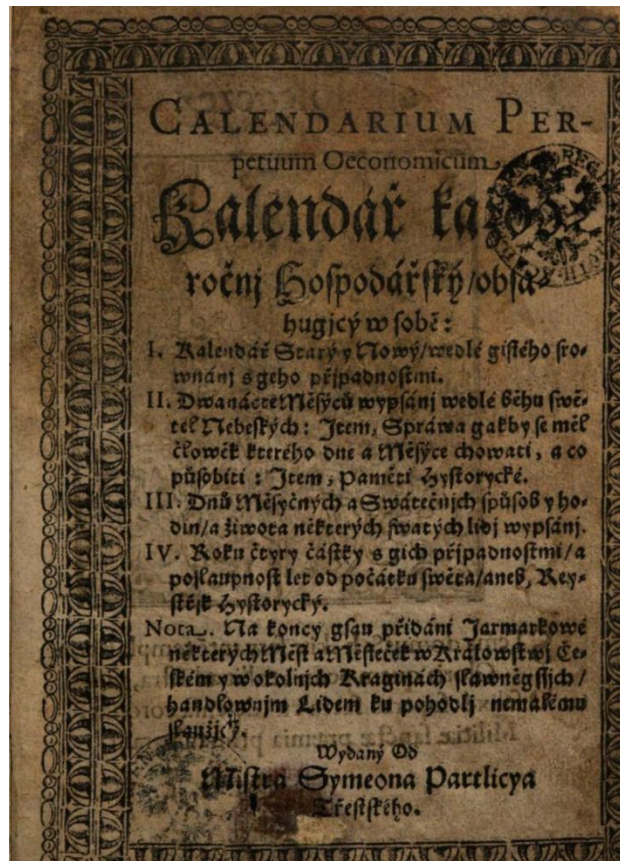
5.8.1.1 *Calendarium Perpetuum Oeconomicum. Kalendář každoroční hospodářský na rok 1617*

V případě Partlicova kalendáře se jedná o typ, se kterým jsem se u jiných z vybraných autorů nesetkala. Neodpovídá ostatním typům kalendářů rozložením ani grafickou úpravou. Dalo by se tedy říci, že Partlic patřil mezi těmito autory za svébytného tvůrce.

Tento kalendář obsahuje 322 stran a je rozdělen do 4 hlavních kapitol – *Kalendář starý i nový/ vedle jistého srovnání s jeho případnostmi, Dvanácté měsíců vypsání vedle běhu světél nebeských (správa, jak by se měl člověk kterého dne a měsíce chovati), Dnů měsíčních a svátečních způsob hodiny/ a života některých svatých vypsání, Roku čtyři části s jich případnostmi/ a posloupnosti let od počátku světa.* Tyto kapitoly jsou ještě děleny na menší části dle jejich obsahu. Tato jiná forma uspořádání kalendáře může být dána zahraničními zvyklostmi.

²⁷⁷ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v letech 1570-1670.*

²⁷⁸ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v letech 1570-1670.*

Obr. 105: Titulní strana Partlicova kalendáře na rok 1617²⁷⁹

Na titulní straně je uveden pouze název kalendáře a jeho autor. Není zde ani zmínka o tiskaři.

Na další straně je znak rodu z Holíče, o čemž svědčí i následná dedikace na další straně. Tento kalendář věnoval panu Joachymovi Ondřejovi Šlikovi z Holíče, hraběti z Pasaunu a panu na Svijanech a panu Janu Albinovi Šlikovi, hraběti z Pasaunu a Holíče.

1. Kalendář starý i nový/ vedle jistého srovnání s jeho případnostmi

První část kalendáře se nazývá *O kalendáři a jeho případnostech*. Zde pojednává o úpadku astronomické činnosti, že ji lidé berou jako nadbytečnou a k ničemu. Přičemž Partlic tu vysvětluje krásu astronomie a její náročnost. Hned poté následuje kalendárium, které je děleno na měsíce. Každý měsíc (označen česky a latinsky s počtem dní) má vypsány dny pod sebou a je u nich uveden svátek. Nejsou zde vyznačeny žádné významné svátky ani historické události.

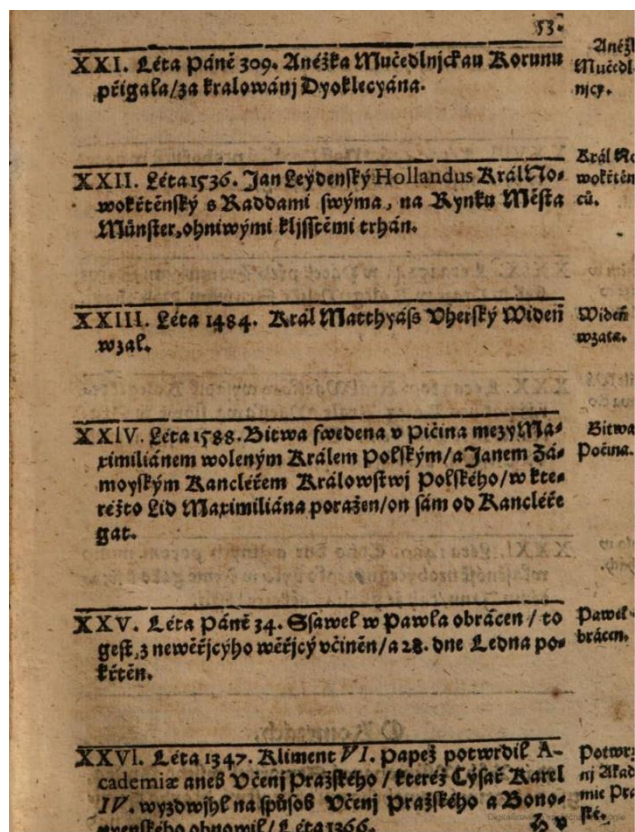
²⁷⁹ <http://www.books.google.cz>

ath. 11. Februarius Dnor má 28. Dnů.			
8 Vincencius	1 Brygida	Bri d	19 12
Emencia	2 Gromic	Pur e	19 13
6 Tymotheus	3 Basilius, Blasius	Bla f	19 14
Pauli Bebe;	4 Veronica	lus g	19 15
Doklarpus	5 Kata	ag a	19 16
16 Joh. Chrsifstom.	6 Sorothea	Dor b	19 17
4 Carolus.	7 Helena	Fe c	19 18
Valerianus	8 Safomam	bru d	19 19
6 C. M. zu B	9 Appollona	Ap e	19 20
16 Virgilius	10 Spolastyka	scho f	19 21
Brigiera	11 Euffrozyna	la g	19 22
12 Liechtmeß	12 Eulalia	sti a	19 23
18 Blasius	13 Castor a Pollux.	ca b	19 24
Veronica	14 Valentin	Va c	19 25
7 Agatha	15 Lupercalia	lent a	19 26
Sorothea	16 Jiliana	Iu e	19 27
8 Reichartus	17 Constantia	li f	19 28
Helena	18 Quirinalia, Concor:	con g	19 29
18 Appollonia	19 Gatinus	iun a	19 30
18 Spolastyka	20 Euchartus	ge b	19 1
Evphrasina	21 Chelidonus	tunc c	19 2
18 Eulalia	22 Stol: S. Petá	Pe d	19 3
17 Castor Pollax	23 Sand zemský Wenssy	trú e	19 4
17 Valentinus	24 Suchedni	Ma f	19 5
Faulinus	25 Matég	thi g	19 6
19 Juliana	26 Sand zemský Wenssy	am a	19 7
10 Constantia	27 Equiria, Victor.	in b	19 8
Concordia	28 Astorius	del c	19 9
18 Sabina	29 Leander	a	19 10

Obr. 106: List z kalendária z Partlicova kalendáře²⁸⁰

Další část nese název *O dvanácti měsících*. Zde Partlicius pojednává o jednotlivých měsících a jejich rozdělní do čtvrtí ročních. Je zajímavé, že zde uvádí názvy měsíců latinsky, řecky, židovsky atd. V této části je k jednotlivým měsícům i pojednání, co se v historii různých národů k těmto měsícům vztahovalo. Každý měsíc je zde rozepsán na několik stran s tím, že se zde nachází informace, po kom dostal daný měsíc jméno, kolik má a měl dní, jaké jsou významné svátky a jejich historický původ. Zároveň je zde v tabulce uveden výčet historických událostí nedávné doby pod názvem *Paměti historické vedle dnů měsíce*, kdy pro každý jeden den v měsíci je zde uvedena historická událost, která se odehrála (s tímto jsme se setkávali v kalendářích přímo v kalendáriu u jednotlivých dní). Ke každému měsíci je uvedeno ještě pojednání o kometách.

²⁸⁰ <http://www.books.google.cz>

Obr. 107: Historické události uváděny pro měsíc leden²⁸¹

2. Dvanácté měsíců vypsání vedle běhu světél nebeských (správa, jak by se měl člověk kterého dne a měsíce chovati)

Tato část je pojednáním a ponaučením o tom, kdy je vhodné pouštět žilou.

3. Dnů měsíčních a svátečních způsob hodiny/ a života některých svatých vypsání

Třetí kapitola kalendáře začíná částí *O dnech, svátcích a hodinách*. Jedná se o část, kde Partlicius uvádí, jak se počítá den a noc, jaké svátky se slavily za vlády Římanů, v pohanských měsících, u Řeků, u křesťanů – to vše je opět rozepsáno do jednotlivých měsíců.

„Marna s Birchem v poli, Margaréta s apoštoly, Chtějí na cestu vydat se, z toho Máří raduje se, že Magdali Jakub přeje, Anna s Martou si nepřeje.“

4. Roku čtyři části s jich případnostmi/ a posloupnosti let od počátku světa

Tato kapitola začíná částí *O roce a jeho čtyřech částkách*. Čtyři části roků dělí Partlicius na Čtvrť podletní, Čtvrť letní, Čtvrť podzimní, Čtvrť zimní, v nichž se uvádí jakási předpověď

²⁸¹ <http://www.books.google.cz>

počasí na daný rok. Partlicius zde uvádí i tabulky epakt dělených na roky 1500 - 1700, 1700 - 1900 a 1900 - 2200.

anni Christi.	nume- rus.	Epacta v. Do m. i.	Epacta v. Do m. i.	Epacta v. Do m. i.	Epacta v. Do m. i.
1617.	3.	E	20 Apr: 30 Nov: 9.	A	26 Mar: 3 Dec: 6.
1618.	4.	D	5 Apr: 29 Nov: 7.	G	15 Apr: 2 Dec: 8.
1619.	5.	C	28 Mar: 28 Nov: 6.	F	31 Mar: 1 Dec: 6.
1620.	6.	B	16 Apr: 3 Dec: 9.	E	19 Apr: 19 Nov: 9.
1621.	7.	A	11 Apr: 2 Dec: 5.	C	11 Apr: 28 Nov: 8.
1622.	8.	F	11 Apr: 1 Dec: 9.	B	27 Mar: 27 Nov: 6.
1623.	9.	E	13 Apr: 30 Nov: 8.	A	16 Apr: 3 Dec: 9.
1624.	10.	D	28 Mar: 28 Nov: 6.	G	7 Apr: 1 Dec: 7.
1625.	11.	C	17 Apr: 27 Nov: 9.	E	30 Mar: 30 Dec: 6.
1626.	12.	B	9 Apr: 3 Dec: 8.	D	12 Apr: 29 Nov: 8.
1627.	13.	A	27 Mar: 2 Dec: 5.	C	4 Apr: 28 Nov: 7.
1628.	14.	F	13 Apr: 30 Nov: 8.	B	13 Apr: 3 Dec: 10.
1629.	15.	D	5 Apr: 29 Nov: 7.	G	15 Apr: 2 Dec: 8.
1630.	16.	C	28 Mar: 28 Nov: 6.	E	31 Mar: 1 Dec: 6.
1631.	17.	B	10 Apr: 27 Nov: 8.	F	20 Apr: 30 Dec: 9.
1632.	18.	A	1 Apr: 2 Dec: 7.	D	11 Apr: 28 Nov: 8.
1633.	19.	F	21 Apr: 1 Dec: 9.	B	27 Mar: 27 Nov: 6.

Obr. 108: Tabulka z Partlicova kalendáře²⁸²

Další částí je *Rejstřík historický*, v němž Partlicius uvádí historické události, které se staly od počátku světa (rok 1), kdy Bůh stvořil Nebe a Zemi, až do roku 5576 (tedy roku 1616). V levém sloupečku je datování 1 - 5576, v pravém potom od roku 3970 před Kristem do roku 1616 našeho letopočtu.

²⁸² <http://www.books.google.cz>

ta od stwo. Swiata.	Registřík Historický.	Léta před naroze- ním Krista Pána.
1.	Bůh stvořil Nebe a Zemi. Pád člověka w Káži, a zaslíbení o Semenu Ženy.	Gen: 1. 3970. 3.
2.	První člověk z Muže a z Ženy w ně z Ká- že zplozen.	4. 3969.
60.	Obět Kaina a Abele. Abel od bratra zabit.	4. 8. 3910.
130.	Sétch se narodil/žiw byl 905. let. Otcad do narození Izáka prošlo let 1919. Týž počet až do početi Jana Křtiti: se nachází.	5. 4. 3841.
135.	Enos narodil se. Žiw byl 905. let.	6. 3736.
326.	Kainan se narodil. Žiw byl 910. let.	9. 3646.
395.	Malaleel narodil se. Žiw byl 895. let.	12. 3576.
460.	Jared narodil se. Žiw byl 362. let.	15. 3511.
612.	Enoch narodil se/a vzat do nebe 365. letech.	18. 3349.
87.	Mathuzalem narodil se. Žiw byl 969. let.	20. 3284.
174.	Lamech otec Noe narodil se/žiw byl 777. let.	26. 3097.
930.	Adam vmřel/mage let 930.	1. 5. 3041.

A tak též

Obr. 109: Rejstřík historický z Partlicova kalendáře²⁸³

Pak je zde uvedena tabulka všech císařů křesťanských a českých knížat a králů.

Předposlední část tvoří tabulky východu Slunce a poledne podle celého Orloje.

Poslední část kalendáře jsou *Jarmarkové, kteří se v městech a městečkách v království Českém a v okolních krajinách v slavnějších městech držívají*. Opět se jedná o abecední seznam měst, v nichž se ten rok konají jarmarky.

²⁸³ <http://www.books.google.cz>

5.9 Jeroným Gebler starší

Narození: není známo

Úmrtí: není známo

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Praha, KNM	1645, 1647, 1649
2	Roudnice nad Labem, Lobkowitzká knihovna	1646
3	Digitalizované dokumenty	1647, 1650

O životě Jeroným Geblera se bohužel nedochovalo moc zmínek. Vydával kalendáře zejména ve čtyřicátých a padesátých letech 17. století. Stejně jako většina autorů kalendářů byl i Gebler astronomem i astrologem. Jako lékař byl uváděn ve svých kalendářích od roku 1650. Geblerovy kalendáře vydávali stejní tiskaři jako Johanna Christofa Daysygnera. Jeroným Gebler vydával různé kalendáře – Kalendář hospodářský a kancelářský a S pranostikou hvězdářskou kalendáře hospodářské a kancelářské.

„ V některých jeho kalendářích jsou k jednotlivým dnům uváděné netradiční údaje, nejprve vypisuje chronologicky všechny římské panovníky s dobou jejich nástupu na trůn, poté pokračuje panovníky Svaté říše římské a nakonec předkládá knížata a krále české, v dalších měsících se zabývá bitvami třicetileté války, daty narození nebo úmrtí příslušníků habsburského rodu a v posledním měsíci se zabývá heraldickými symboly významných království a knížectví.“²⁸⁴

5.9.1 Rozbor Geblerových kalendářů

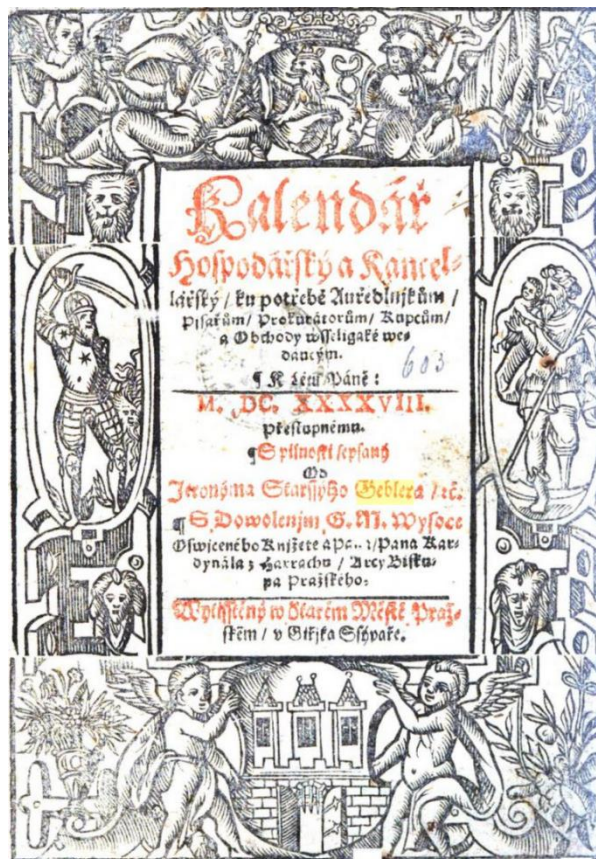
5.9.1.1 *Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím k létu páně 1647*

Geblerův hospodářský kalendář na rok 1647 obsahuje celkem 130 stran dělených takto – 1 titulní strana, 1 strana s vysvětlením charakterů, dvanácti znamení a zatmění, kalendárium na 105 stranách, *Prognosticon astrlogicum aneb předpovědění hvězdářské* na 23 stranách.

Titulní strana, jak je zvykem, obsahuje standardní údaje – název kalendáře, jméno autora, zde je poznámka, že kalendář se vydal s dovolením pražského arcibiskupa, dále je zde rok, na který je kalendář určen, a údaje o tiskaři. Tento kalendář vytiskl Jiří Štípař ve Starém Městě

²⁸⁴ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v letech 1570-1670.*

Pražském. Jiří Štípař tiskl kalendáře třeba i Johanna Daysygnera. Na titulní straně je v dolní části kresba andělů držících znak města Prahy.

Obr. 110: Titulní list Hospodářského kalendáře na rok 1647²⁸⁵

Na další straně se nacházejí informace o počítání roku (od stvoření světa 5597, od založení města Prahy 933, zlaté číslo 15, ...), značky pro fáze Měsíce, planet, nebeských znamení a aspektů. Na konci je poznámka *O zatmění*, která podle Geblera roku 1647 nastala 4 – 2 Slunce a 2 Měsíce, přičemž bude pozorovatelné jen jedno zatmění Měsíce, a to na den památky svatého Ondřeje, tedy 30. listopadu.

Pokud porovnáme Geblerovu předpověď s databází NASA, zjistíme, že roku 1647 nastala 3 zatmění Měsíce (10. ledna²⁸⁶, 5. června²⁸⁷ a 30. listopadu²⁸⁸) a skutečně 2 zatmění Slunce (21. června²⁸⁹ a 14. prosince²⁹⁰). Gebler tedy zcela přesně určil zatmění, které bylo možné

²⁸⁵ <https://books.google.cz>

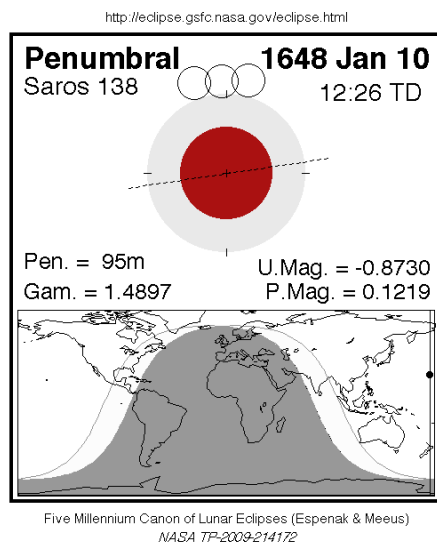
²⁸⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1648-01-10N.gif>

²⁸⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1648-06-05P.gif>

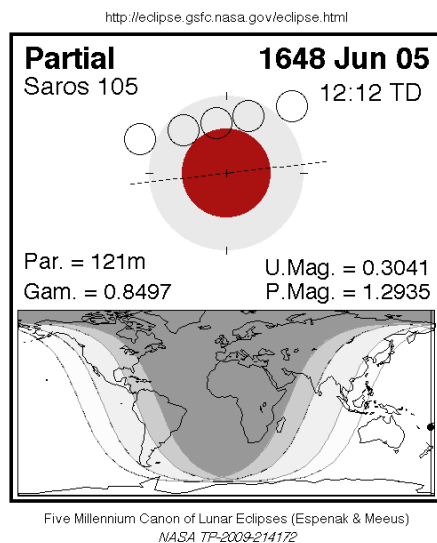
²⁸⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1648-11-30P.gif>

²⁸⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1648-06-21.gif>

z našich zeměpisných šířek pozorovat – zatmění Měsíce 30. listopadu. Všechna ostatní zatmění od nás pozorovatelná nebyla.

Obr. 111: Polostínové zatmění Měsíce 10. ledna 1647²⁹¹

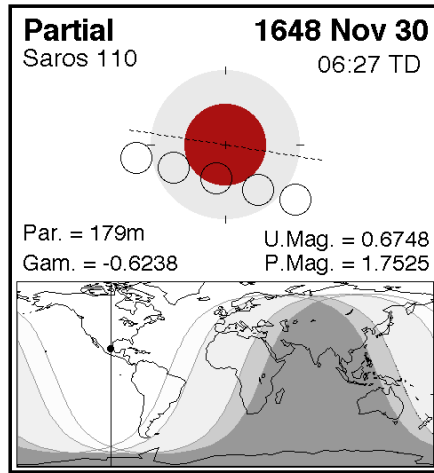

Obr. 112: Částečné zatmění Měsíce 5. června 1647²⁹²

²⁹⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1648-12-14.gif>

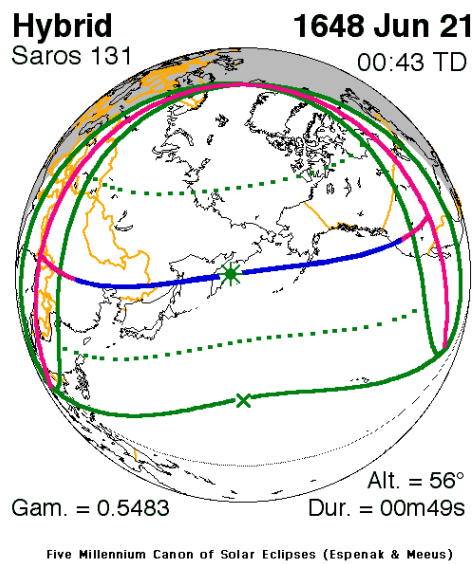
²⁹¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1648-01-10N.gif>

²⁹² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1648-06-05P.gif>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 113: Částečné zatmění Měsíce 30. listopadu 1647²⁹³

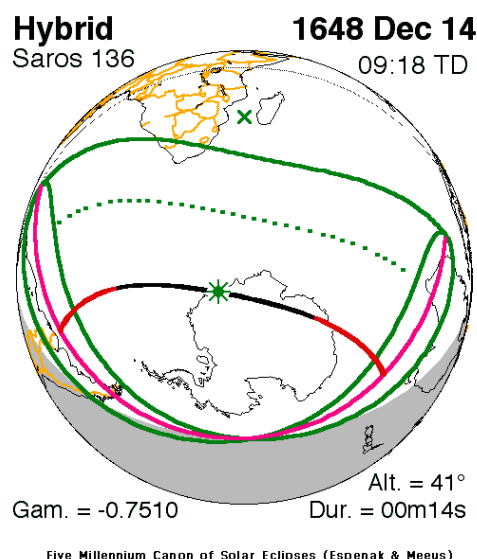

Five Millennium Canon of Solar Eclipses (Espenak & Meeus)

Obr. 114: Hybridní zatmění Slunce 21. června 1647²⁹⁴

²⁹³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1648-11-30P.gif>

²⁹⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1648-06-21.gif>

Obr. 115: Hybridní zatmění Slunce 14. prosince 1647²⁹⁵

Kalendárium je děleno dle zvyku po týdnech, začínajících nedělí. Vždy po dvou týdnech jsou zde vloženy dva volné listy na poznámky. Měsíce jsou označeny česky a latinsky s příslušným počtem dní každého měsíce. Jednotlivé dny jsou označeny číslovkou, je u nich napsán název dne a svátek, kdo ten den slaví. Významné svátky jsou pak označeny červeně stejně jako neděle. U každého dne je uvedena nějaká historická událost, která se v dějinách stala. Na začátku každého týdne je uveden úryvek z evangelia (např. *Když vstupoval Ježíš z hůry: Matouš*). V některých hospodářských kalendářích jiných autorů byly ještě psány veršované věty ohledně počasí či pranostiky, ty ale u Geblera nenajdeme. Gebler má ale svůj styl uvádění počasí, a to takový, že u každého dne je poznámka, jaký ten den bude (např. větrno, sněžno, proměnlivo, ...). Jako další autor vynechal svátek mistra Jana Husa a místo něj uvádí svátek Ester. Jinak kalendárium drží klasický formát, na který jsme zvyklí od jiných tvůrců.

²⁹⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1648-12-14.gif>

O nastání čtyř částek ročních a jich vlastnosti, v níž Gebler postupně uvádí každou jednu čtvrt' roku (*O jaru, O zimě, O létu a O podzimku*) a v ní daný měsíc roku, který do této čtvrti náleží s popisem, jaké planety mu budou vládnout, jaké znamení nebeské bude pro daný měsíc typické, jaké v tom kterém měsíci bude převládat počasí atd.

O úrodách zemských je část, v níž se Gebler zabývá tím, jaká ten rok může být úroda vlivem počasí, na což má vliv postavení planet atd.

O příhodném setí všelijakých polních a zahradních věcí a kterého času se co síti má je část, kde pro každý měsíc v roce je napsáno, co za kterou plodinu se má v daném měsíci síti, jak o ni pečovat a jak a kdy ji sklízeti.

O kovech a rudách je část o vlivu planety Hladolet na těžbu kovů.

O nemocech je pasáž zabývající se všemožnými neduhy, které by lidi mohly postihnout v průběhu roku 1647 a jak se jim mohou lidé vyvarovat.

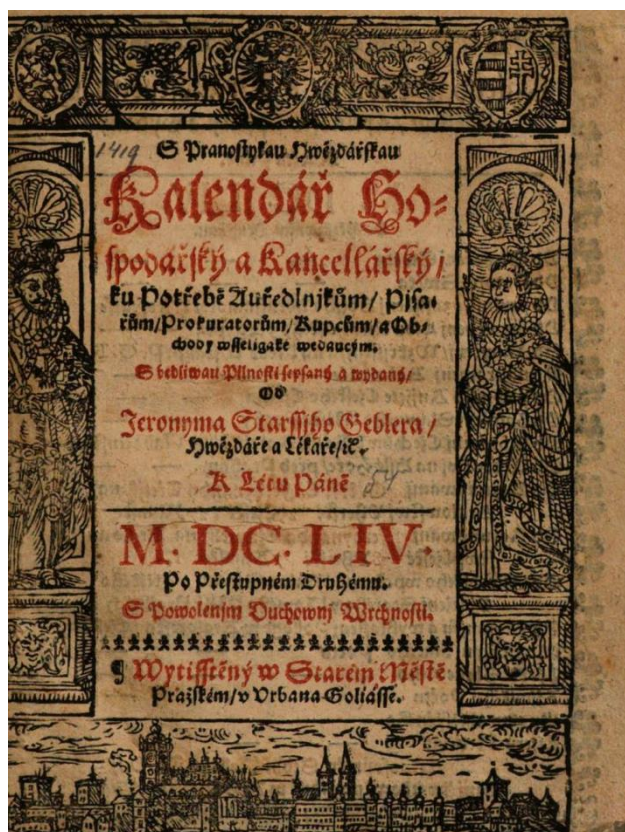
O království Českém a markrabství Moravském jsou části o událostech, které nastaly dříve, jaké ponaučení si z nich mají lidé brát a zároveň o tom, co by se pod vlivem planet v roce 1647 mohlo stát.

5.9.1.2 Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím k létu páně 1654

Geblerův hospodářský kalendář na rok 1654 obsahuje celkem 138 stran dělených takto – 1 titulní strana, 1 strana s vysvětlením charakterů a počítáním roku, 1 strana s vysvětlením charakterů, znamení nebeských a zatmění, kalendárium na 105 stranách, *Pranostika hvězdářská aneb vysvětlení o přirozených účincích světél nebeských* na 30 stranách.

Titulní strana, jak je zvykem, obsahuje standardní údaje – název kalendáře, jméno autora, zde je poznámka, že kalendář se vydal s dovolením duchovní vrchnosti a je zde uvedena i poznámka, že Gebler byl lékařem a hvězdářem. Dále je zde rok, na který je kalendář určen a údaje o tiskaři. Tento kalendář vytiskl Urban Goliáš ve Starém Městě Pražském. Ve spodní části titulní strany je kresba města Prahy.

Obr. 117: Titulní list z Hospodářského kalendáře na rok 1654²⁹⁷

Další strana je věnována údajům o počítání roku – zlaté číslo 2, od potopy světa 3947, od stvoření světa 5603 atd.

Na další straně jsou uvedeny symboly pro vysvětlení charakterů, symboly pro planety, značky pro nebeská znamení (dělena jsou podle ročních období – jarní, letní, podzimní a zimní) a pak je zde zmínka *O zatmění*. Roku 1654 nastanou 4 zatmění – 2 zatmění Slunce (6. února a 12. srpna) a 2 zatmění Měsíce (3. března a 27. srpna). Dle databáze NASA nastala roku 1654 skutečně 2 zatmění Měsíce (3. března²⁹⁸ a 27. srpna²⁹⁹) a 2 zatmění Slunce (17. února³⁰⁰ a 12. srpna³⁰¹). Pozorovatelná z našich zeměpisných šířek byla všechna až na zatmění Slunce 17. února.

²⁹⁷ <https://books.google.cz>

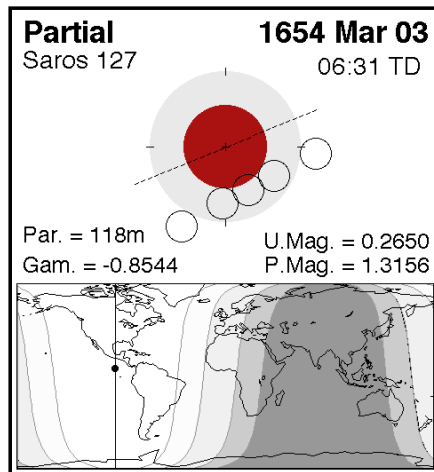
²⁹⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1654-03-03P.gif>

²⁹⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1654-08-27P.gif>

³⁰⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1654-02-17.gif>

³⁰¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1654-08-12.gif>

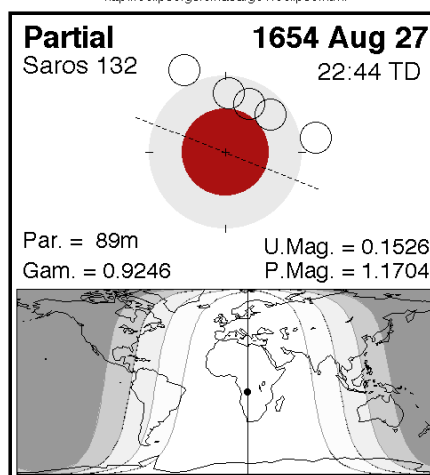
<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 118: Částečné zatmění Měsíce 3. března 1654³⁰²

<http://eclipse.gsfc.nasa.gov/eclipse.html>

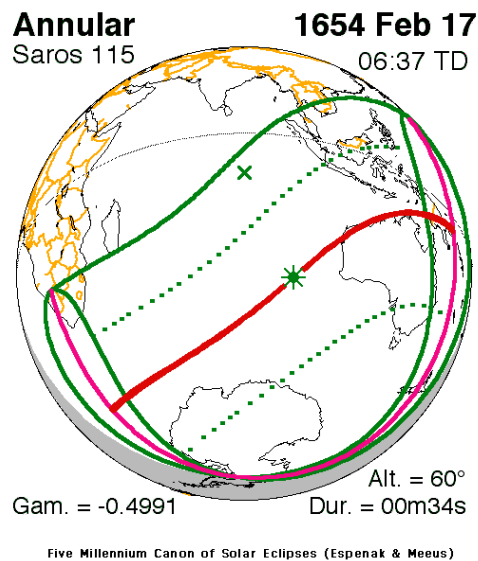

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

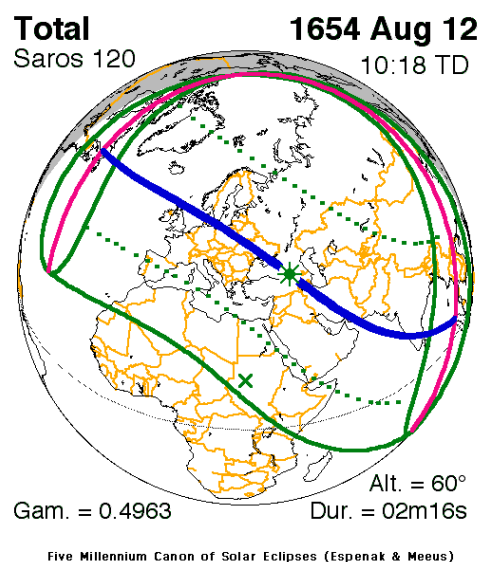
Obr. 119: Částečné zatmění Měsíce 27. srpna 1654³⁰³

³⁰² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1654-03-03P.gif>

³⁰³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1654-08-27P.gif>

Obr. 120: Prstencové zatmění Slunce 17. února 1654³⁰⁴

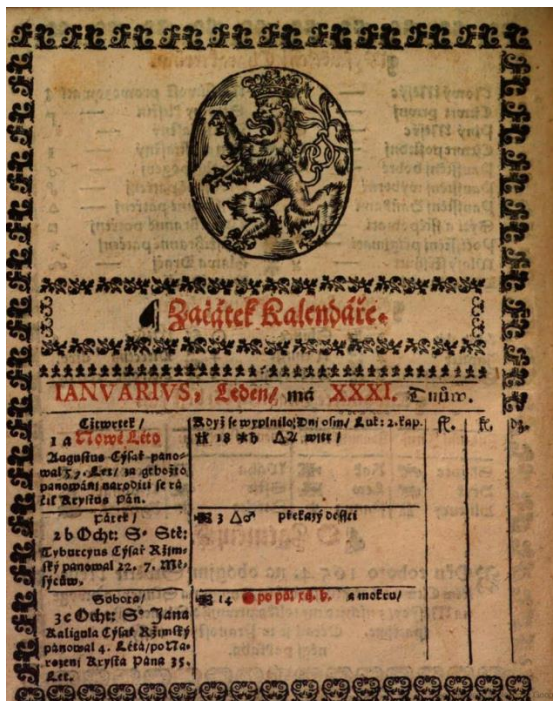
Obr. 121: Úplné zatmění Slunce 12. srpna 1654³⁰⁵

Kalendárium je děleno dle zvyku po týdnech, začínajících nedělí. Vždy po dvou týdnech jsou zde vloženy dva volné listy na poznámky. Měsíce jsou označeny česky a latinsky s příslušným počtem dní každého měsíce. Jednotlivé dny jsou označeny číslovkou, je u nich napsán název dne a svátek, kdo ten den slaví. Významné svátky jsou pak označeny červeně stejně jako neděle. U každého dne je uvedena nějaká historická událost, která se v dějinách stala. Na začátku každého týdne je uveden úryvek z evangelia (např. *Když se vyplnily*

³⁰⁴³⁰⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1654-02-17.gif>

³⁰⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1654-08-12.gif>

dny: Lukáš). U jednotlivých dní je opět jednoslovná poznámka, jaké bude počasí. Na svátek Mistra Jana Husa je opět uveden svátek Ester, takže i v tomto kalendáři ho Gebler vypustil.

Obr. 122: List z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1654³⁰⁶

Pak přichází na řadu poslední část kalendáře *Pranostika hvězdářská aneb vysvětlení o přirozených účincích světél nebeských/ ve čtyřech částkách ročních/ o zatmění světél nebeských/ tolik o počasí každého jednoho měsíce i čtvrti jeho/ o válkách a různých nemocech/ úrodách/ příhodném setí a štěpování i jiných potřebných přiběžích*. Zde je zmíněn autor pranostiky (Gebler) a její tiskař (Urban Goliáš). Zároveň zde najdeme poznámku o vládnoucích planetách, což toho roku byly Dobropán, Jupiter a Venuše.

O čtvrti zimní, když Slunce na Kozorožci, Vodnáři a Rybách běží, je část věnována tomu, kdy začne astronomicky zima, jaké bude převládat počasí atd.

Totéž opakuje Gebler i pro další části pranostiky s názvy *O čtvrti jarní, kteráž trvá, když Slunce na Skopce, Býku a Blížencích běží, O čtvrti letní, kteráž trvá, když Slunce na Raku, Lvu a Panně běží, O čtvrti podzimní, kteráž trvá, když Slunce na Váze, Štíru a Vodnáři běží.*

³⁰⁶ <https://books.google.cz>

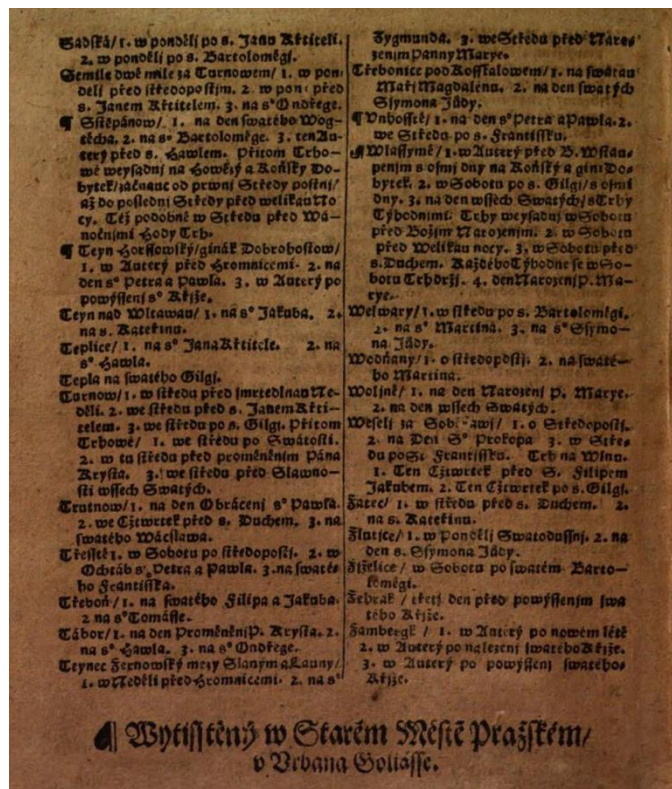
Další část *O dvanácti měsících a čtvrtích jejich* je dalším hlubším pojednáním o událostech, které nastanou ve kterém měsíci. Úvodní část je veršovaná: „*Jestli bude máj studený, červen morem ozdobený, obilí bude v hojnosti i dobrého vína dosti. Červen mokrý jest znamení hojné úrody na zemi.*“

O zatmění Slunce a Měsíce je část, kde Gebler hlouběji rozepisuje svoji předpověď zatmění světél nebeských na rok 1654.

O válkách, O úrodách zemských a O nemocech a zdraví jsou části, které jako v Geblerově předchozím kalendáři vycházejí z vlivu planet na lidské osudy v daném roce, jaký bude mít počasí vliv na úrodu atd.

Nově zde Gebler přidává část *Jarmarkové měst a městeček v království Českém*, kdy se jedná o abecední seznam měst, v nichž se ten rok bude konat jarmark a kdy.

Na závěr je znovu uvedena poznámka, že kalendář tiskl Urban Goliáš ve Starém Městě Pražském.

Obr. 123: Ukázka soupisu jarmarků v Hospodářském kalendáři na rok 1654³⁰⁷

³⁰⁷ <https://books.google.cz>

5.10 Johann Christoff Daysygnier

Narození: 1616; Most

Úmrtí: 1657; Kadaň

Dochované kalendáře:

	Místo uložení kalendáře	Rok vydání kalendáře
1	Praha, SÚA: Zemské desky	1639, 1642, 1644, 1645, 1646, 1647, 1649, 1650
2	Praha, KNM	1637, 1640
3	Praha, NK	1642
4	Vídeň, RNK	1642, 1659
5	Roudnice nad Labem, Lobkowitzká knihovna	1643
6	Digitalizované dokumenty	1642, 1654, 1658, 1659

„Jan Kryštof Daysygnier označován jako Mostský. V letech 1639-1640 byl kandidátem umění hvězdářského a lékařského, roku 1642 dosáhl hodnosti magistra svobodných umění a filozofie a hvězdář Království českého, o rok později je uváděn jako lékař Don Moncadického pluku. V roce 1650 obdržel městské právo v Kadani, kde působil jako lékař a později zde také zemřel. Jeho kalendáře vycházely od roku 1637 v souvislé řadě po dvacet let. Nejprve je vydával Jan Bylina mladší, po něm Jiří Šípař a jeho žena Ludmila a v posledních letech Urban Baltazar Goliáš. Vzhled a obsah se podle jednotlivých vydavatelů příliš neměnil, v době vydávání Ludmilou Šípařovou přibyl k pranostikám také seznam jarmarků Království českého. Historické události k jednotlivým dnům uváděl Daysygnier neustále totožné, zatímco informace uváděné na začátku, jako charaktery planet, zvěrokruh a především události, od kterých se počítá letopočet, se snažil každoročně zaměňovat.“³⁰⁸

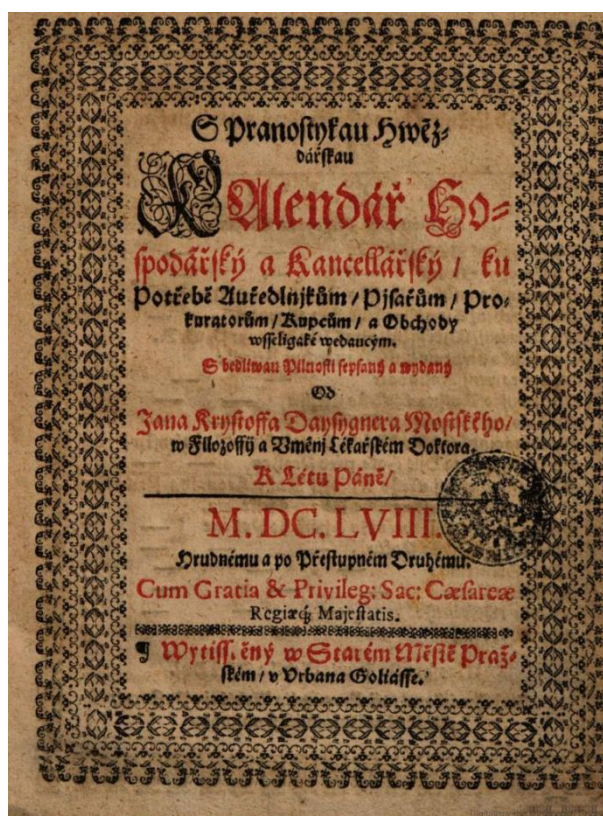
³⁰⁸ KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v letech 1570-1670.*

5.10.1 Rozbor Daysygenerových kalendářů

5.10.1.1 S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím s bedlivou pilností sepsaný a vydaný k létu páně 1658

Tento hospodářský kalendář obsahuje celkem 137 stran dělených následovně – 1 titulní strana, 1 strana s počítáním roku, 1 strana s vysvětlením charakterů, charaktery planet a zatmění, kalendárium na 105 stranách, 2 volné listy, pranostika na 27 stranách.

Titulní strana obsahuje standardní údaje, na něž jsme byli zvyklí i v předchozích hospodářských kalendářích. Najdeme zde název kalendáře, jméno autora, rok, na který je kalendář určen a kde a kým byl vytištěn. Tento kalendář tiskl Urban Goliáš ve Starém Městě Pražském. Titulní strana je po obvodu zdobena, ale není zde žádný ústřední motiv, který by naznačoval, komu by případně Daysygener tento kalendář dedikoval.

Obr. 124: Titulní list z Hospodářského kalendáře na rok 1658³⁰⁹

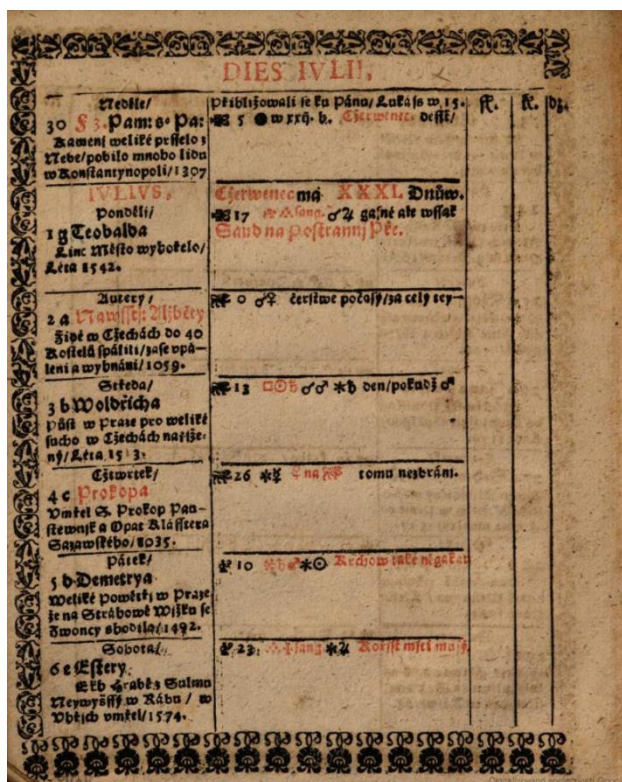
³⁰⁹ <https://books.google.cz>

Na další straně kalendáře najdeme údaje o počítání roku – od stvoření světa 5607, od potopy světa 3955, od napravení kalendáře 76, zlaté číslo 6 atd.

Poté následuje strana s *Vysvětlením charakterů* (zde jsou symboly pro fáze Měsíce, pro různé lidské činnosti, ...), *Charaktery sedmi planet* (značky planet a jejich názvy ve staročestíně), *Dvanáct znamení nebeských* (názvy znamení se značkami dělených podle toho, zda patří mezi jarní, letní, podzimní či zimní znamení) a *O zatmění*. Dle Daysygnera měla nastat roku 1658 čtyři zatmění světél nebeských, ale ani jedno prý nebude viditelné u nás, tudíž zde ani neuvedl, na které dny by zatmění připadla a ani v kalendáriu tyto dny nejsou označeny.

Pak už přichází na řadu samotné kalendárium, které vykazuje stejné znaky jako u jiných tvůrců kalendářů. Měsíce jsou děleny po týdnech a každý začíná nedělí. Vždy jsou uvedeny dva týdny a pak následují dva volné listy na poznámky. Názvy měsíců jsou uvedeny česky a latinsky s příslušným počtem dní. Jednotlivé dny jsou očíslovány, je u nich uveden název dne, svátek, kdo ten den slaví, a nějaká historická událost, která na ten den připadala. Významné svátky a neděle jsou označeny červeně. List kalendária připadající na jednotlivý týden je uveden úryvkem z evangelia (např. *Když se naplnily dny:Lukáš*). Ve stylu Geblerových kalendářů je u každého dne uvedeno jednoslovně, jaké bude počasí (nevlídno, sněžno, mrazivo, ...). Stejně jako u jiných autorů i zde Daysygner neuvádí svátek Mistra Jana Husa, ale na ten den připadá svátek Ester.

Obr. 125: List z kalendária v Hospodárském kalendári na rok 1658³¹⁰

Pranostika je zde zčásti označena latinsky a zčásti česky – *De Futuris Contingentibus Veritates Non Determinatae: Astro-phaenomenologické však nedokonalé pravdivé předpovězení o zatmění světél nebeských/ o válce/ moru/ hladu a drahotě/ na rok po narození pána a spasitele našeho Ježíše Krista: M. DC. LVIII*. Daysygnér je pod touto pranostikou podepsán jako filosof a lékař v Kadani, přičemž zde uvádí, že mu ten rok je 42 let. Jsou zde uvedeny vládnoucí planety daného roku (Hladolet, Kralomoc) a kdo pranostiku vytiskl (Urban Goliáš).

Samotná pranostika je dělena do několika podkapitol. *O následujících přiběžích pravdy nedokonalé/ dilu prvního/ O zatměních je první část pranostiky*, v níž nás autor seznamuje se zatměními, která toho roku nastala 4, ale ani jedno u nás nebylo viditelné. Zde konečně Daysygnér uvádí, kdy měla zatmění nastat – 2 zatmění Slunce (1. června a 24. listopadu) a 2 zatmění Měsíce (9. června a 10. listopadu). Databáze NASA na rok 1658 uvádí 4 zatmění Měsíce (17. května³¹¹, 15. června³¹², 10. listopadu³¹³ a 9. prosince³¹⁴) a 2 zatmění Slunce

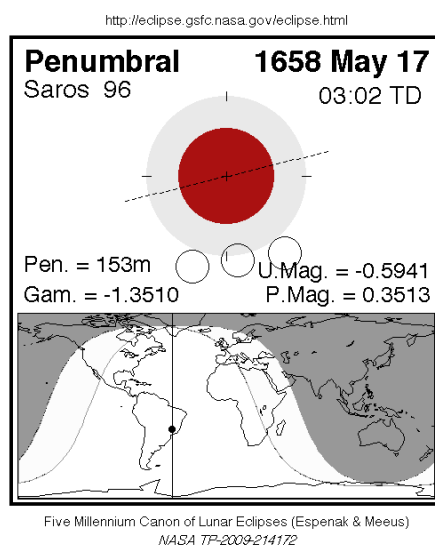
³¹⁰ <https://books.google.cz>

³¹¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1658-05-17N.gif>

³¹² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1658-06-15N.gif>

³¹³ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1658-11-10N.gif>

(1. června³¹⁵ a 24. listopadu³¹⁶). Při srovnání předpovědi si můžeme všimnout, že Daysygneterova předpověď zatmění Slunce byla zcela správná (ale pozorovatelná z našich zeměpisných šířek nebyla), ovšem u zatmění Měsíce dvě vynechal (17. května a 15. června). Z našich podmínek pozorovatelné bylo zatmění 17. května. Zatmění Měsíce 9. června nenastalo, ale bylo až 15. června. Toto zatmění u nás pozorovatelné nebylo. Zatmění Měsíce 10. listopadu (určené i dle Daysygnetera) a 9. prosince byla od nás taktéž pozorovatelná.

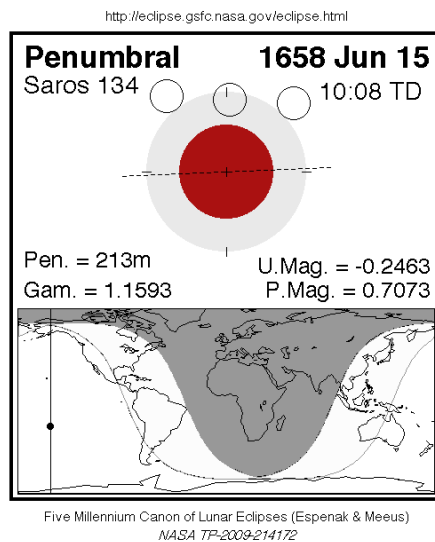
Obr. 126: Polostínové zatmění Měsíce 17. května 1658³¹⁷

³¹⁴ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1658-12-09N.gif>

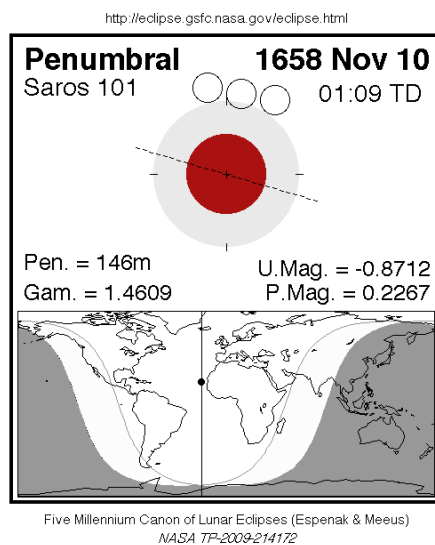
³¹⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1658-06-01.gif>

³¹⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1658-11-24.gif>

³¹⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1658-05-17N.gif>

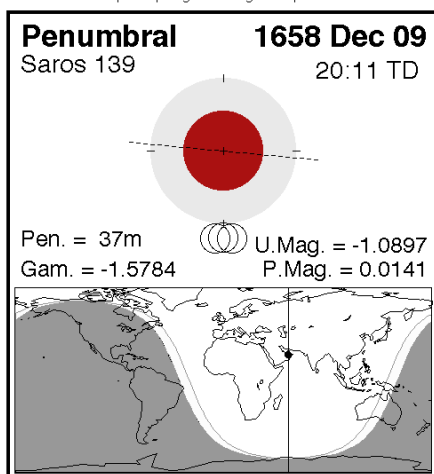
Obr. 127: Polostínové zatmění Měsíce 15. června 1658³¹⁸

Obr. 128: Polostínové zatmění Měsíce 10. listopadu 1658³¹⁹

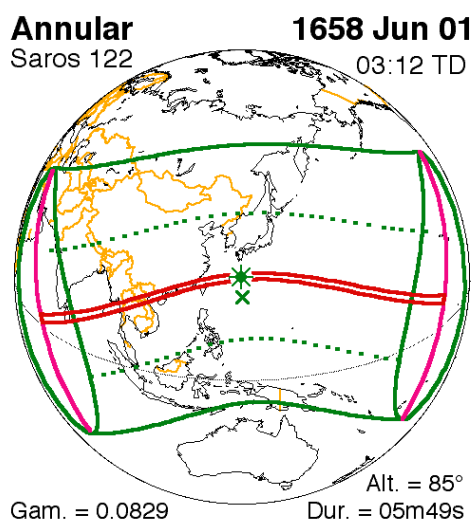
³¹⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1658-06-15N.gif>

³¹⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1658-11-10N.gif>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 129: Polostínové zatmění Měsíce 9. prosince 1658³²⁰

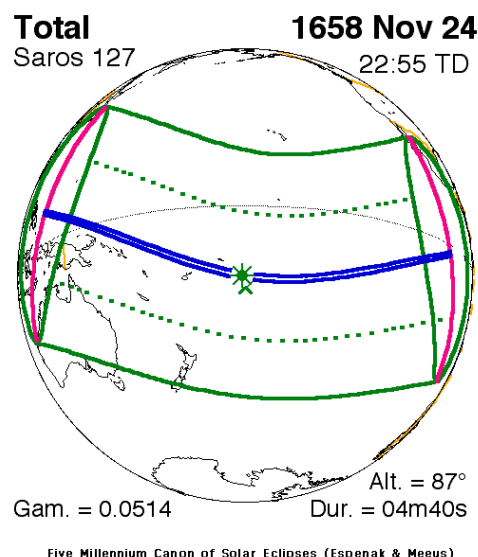

Five Millennium Canon of Solar Eclipses (Espenak & Meeus)

Obr. 130: Prstencové zatmění Slunce 1. června 1658³²¹

³²⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1658-12-09N.gif>

³²¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1658-06-01.gif>

Obr. 131: Úplné zatmění Slunce 24. listopadu 1658³²²

O válce je pojednání o vlivu planet na válečné události či různé konflikty, k nimž by mohlo dojít.

O nemocech je část, v níž autor uvádí vliv planet na zdraví lidí, co by měli dělat, aby zůstali zdraví a čemu se naopak vyhnout.

O úrodách je část, v níž se uvádí, kdy je vhodné dělat které činnosti na polích, v sadech či zahradách, co udělat pro dobrou úrodu, kdy sít a sázet a kdy co sklízet.

O kovech a rudách je část, kde se zmiňuje, jak jsou vzácné kovy důležité a kde je těžiti. Autor ale uvádí, že v zemi se nenajdou a aby Bůh chránil lid, aby si je panstvo nechtělo vzít na nich.

Pak následují 4 části – *Času jarního*, *Času letního*, *Času podzimního* a *Času zimního* – kde autor uvádí, jaké v těchto částech roku bude počasí a kdy nastanou jejich astronomické počátky.

O následujících přiběžích pravdy nedokonalé/ dílu druhého/ O čtyřech částkách roku je část, která je dělena opět do 4 části – O zimě, O jaru, O létu a O podzimu – kde autor velmi obsáhle píše o počasí, které nastane v jakém období.

O následujících přiběžích pravdy nedokonalé/ O jednom každém měsíci je část, kde je uvedena ještě bližší předpověď na každý jeden měsíc v roce.

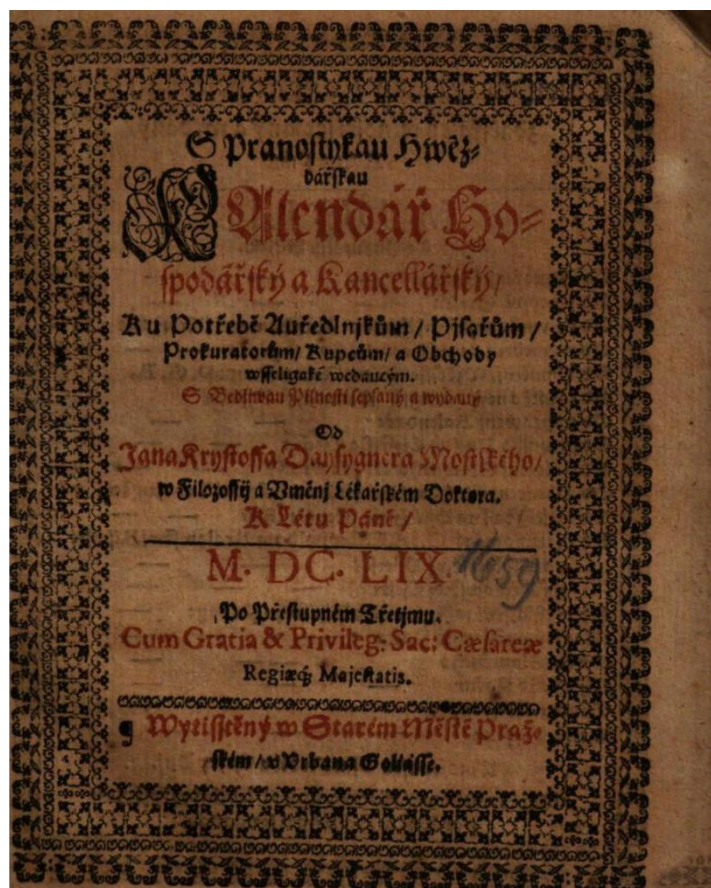
³²² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1658-11-24.gif>

Poslední část pranostiky se věnuje jarmarkům – *Jarmarkové měst a městeček v království Českém*. Zde je uveden abecední seznam měst s uvedením, ve kterých dnech se v nich bude konat jarmark. Na závěr je ještě znovu uvedeno, že kalendář tiskl Urban Goliáš ve Starém Městě Pražském.

5.10.1.2 S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím s bedlivou pilností sepsaný a vydaný k létu páně 1659

Tento hospodářský kalendář obsahuje celkem 131 stran dělených následovně – 1 titulní strana, 1 strana s počítáním roku, 1 strana s vysvětlením charakterů, charaktery planet a zatmění, kalendárium na 103 stranách, 1 volný list, pranostika na 24 stranách.

Titulní strana obsahuje standardní údaje, na něž jsme byli zvyklí i v předchozích hospodářských kalendářích. Najdeme zde název kalendáře, jméno autora, rok, na který je kalendář určen, a kde a kým byl vytištěn. Tento kalendář tiskl Urban Goliáš ve Starém Městě Pražském. Titulní strana je po obvodu zdobena, ale není zde žádný ústřední motiv, který by naznačoval, komu by případně Daysygnner tento kalendář dedikoval.

Obr. 132: Titulní list Hospodářského kalendáře na rok 1659³²³

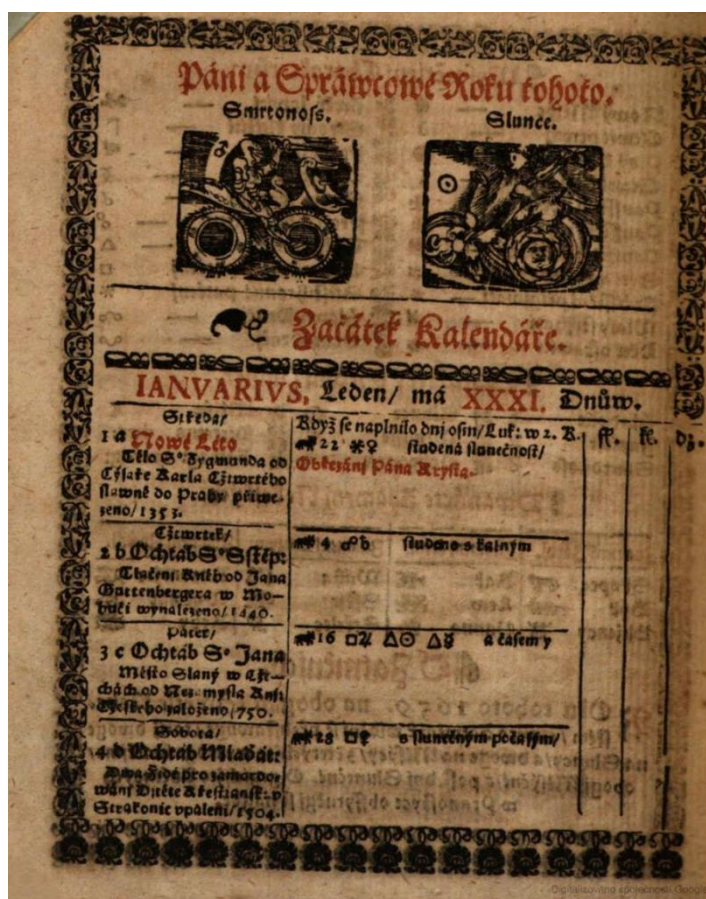
Na další straně kalendáře najdeme údaje o počítání roku – od stvoření světa 5608, od napravení kalendáře 77, zlaté číslo 7 atd.

Poté následuje strana s *Vysvětlením charakterů* (zde jsou symboly pro fáze Měsíce, pro různé lidské činnosti, ...), *Charaktery sedmi planet* (značky planet a jejich názvy ve staročestíně), *Dvanáct znamení nebeských* (názvy znamení se značkami dělených podle toho, zda patří mezi jarní, letní, podzimní či zimní znamení) a *O zatmění*. Dle Daysygnera měla nastat roku 1659 čtyři zatmění světél nebeských (2 Slunce a 2 Měsíce), z nichž viditelné u nás budou obě zatmění Měsíce a jedno Slunce. Blíže o nich bude napsáno v pranostice.

Pak už přichází na řadu samotné kalendárium. Na jeho začátku je uvedena vládnoucí aspekty - Smrtonoš a Slunce. Kalendárium vykazuje stejné znaky jako u předchozího kalendáře. Měsíce jsou děleny po týdnech a každý začíná nedělí. Vždy jsou uvedeny dva týdny a pak následují dva volné listy na poznámky. Názvy měsíců jsou uvedeny česky a latinsky s příslušným počtem dní. Jednotlivé dny jsou očíslovány, je u nich uveden název dne,

³²³ <https://books.google.cz>

svátek, kdo ten den slaví, a nějaká historická událost, která na ten den připadala. Významné svátky a neděle jsou označeny červeně. Každý týden je uveden úryvkem z evangelia (např. *Otec a Matka jeho divili se: Lukáš*). U každého dne je uvedeno jednoslovně, jaké bude počasí (nevlídno, sněžno, mrazivo, ...). Stejně jako u jiných autorů i zde Daysygnér neuvádí svátek Mistra Jana Husa, ale na ten den připadá svátek Ester.

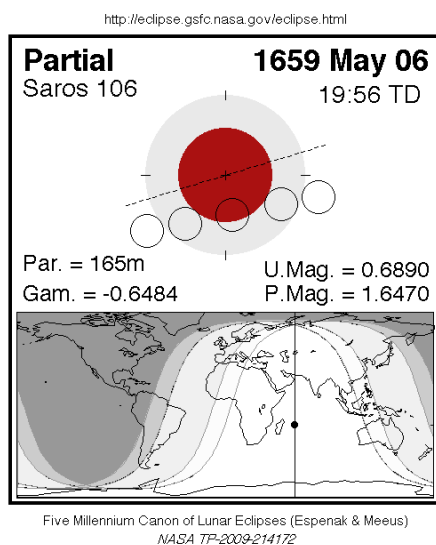
Obr. 133: Ukázka z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1659³²⁴

Pranostika je zde zčásti označena latinsky a zčásti česky – *Prognosticon astrologicum aneb Přirozené vyzkoumání z hvězd a planet nebeských/ o válce/ o zdraví a nemocech/ o ourodách zemských/ o kovech a rudách/ o čtyřech částkách roku a o jednom každém měsíce obzvláště na rok po narození pána a spasitele našeho Ježíše Krista: M. DC. LIX*. Daysygnér je pod touto pranostikou podepsán jako filosof a lékař v Kadani. Jsou zde znovu uvedeny vládnoucí aspekty daného roku (Smrtonoš a Slunce) a kdo pranostiku vytiskl (Urban Goliáš).

³²⁴ <https://books.google.cz>

Samotná pranostika je dělena do několika podkapitol. *Dílu prvního. Kapitola první. O zatměních* je první část pranostiky, v níž nás autor seznamuje se zatměními, která roku 1659 nastala 4 – 2 zatmění Slunce (21. května a 14. listopadu) a 2 zatmění Měsíce (6. května a 30. října). Dle databáze NASA toho roku nastala 2 zatmění Měsíce (6. května³²⁵ a 30. října³²⁶) a 2 zatmění Slunce (21. května³²⁷ a 14. listopadu³²⁸). Zatmění jsou opět uvedena i v kalendáriu. Dle databáze NASA navíc byla skutečně obě zatmění Měsíce z našich zeměpisných šířek pozorovatelná, zatmění Slunce pouze 14. listopadu.

Obr. 134: Částečné zatmění Měsíce 6. května 1659³²⁹

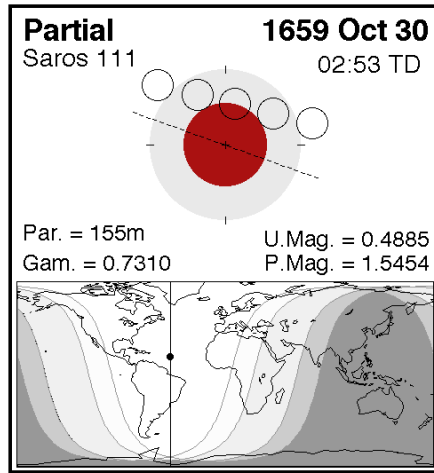
³²⁵ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1659-05-06P.gif>

³²⁶ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1659-10-30P.gif>

³²⁷ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1659-05-21.gif>

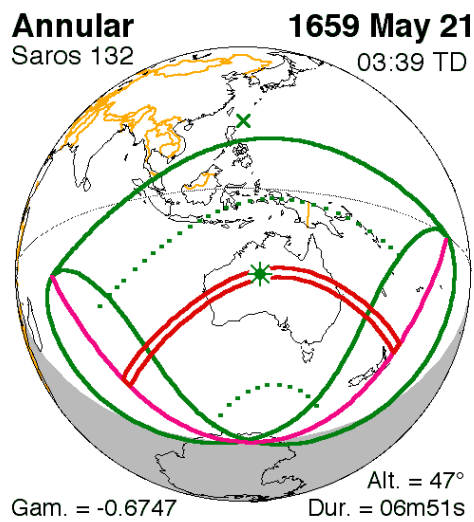
³²⁸ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1659-11-14.gif>

³²⁹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1659-05-06P.gif>

Five Millennium Canon of Lunar Eclipses (Espenak & Meeus)
NASA TP-2009-214172

Obr. 135: Částečné zatmění Měsíce 30. října 1659³³⁰

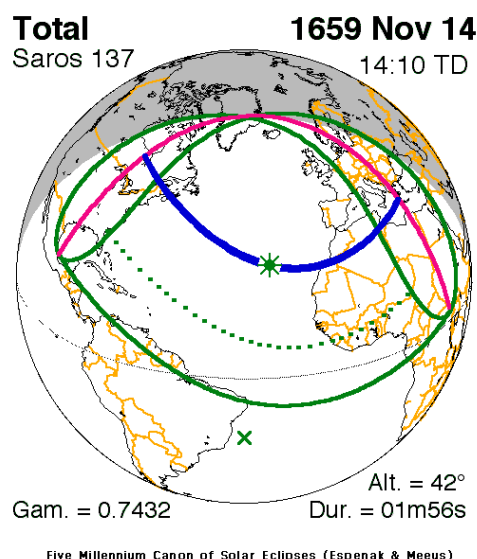

Five Millennium Canon of Solar Eclipses (Espenak & Meeus)

Obr. 136: Prstencové zatmění Slunce 21. května 1659³³¹

³³⁰ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCLEmap/1601-1700/LE1659-10-30P.gif>

³³¹ <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1659-05-21.gif>

Obr. 137: Úplné zatmění Slunce 14. listopadu 1659³³²

Kapitola druhá. O válce je pojednání o vlivu planet na válečné události či různé konflikty, k nimž by mohlo dojít.

Kapitola třetí. O nemocech je část, v níž autor uvádí vliv planet na zdraví lidí, co by měli dělat, aby zůstali zdraví a čemu se naopak vyhnout.

Kapitola čtvrtá. O úrodách je část, v níž se uvádí, kdy je vhodné dělat které činnosti na polích, v sadech či zahradách, co udělat pro dobrou úrodu, kdy sít a sázet a kdy co sklízet.

Kapitola pátá. O kovech a rudách je část, kde se zmiňuje, jak jsou vzácné kovy důležité a kde je těžiti. Autor ale uvádí, že v zemi se nenajdou a aby Bůh chránil lid, aby si je panstvo nechtělo vzít na nich.

Díl druhý/ O jedné každé částce roku. Kapitola první, je část, která je dělena opět do 4 částí – O zimě, O jaru, O létu a O podzimu – kde autor velmi obsáhle píše o počasí, které nastane v jakém období.

Díl třetí. Kapitola první i poslední. O jednom každém měsíci je část, kde je uvedena ještě bližší předpověď na každý jeden měsíc v roce.

Poslední část pranostiky se věnuje jarmarkům – *Jarmarkové měst a městeček v království Českém.* Zde je uveden abecední seznam měst s uvedením, ve kterých dnech se v nich bude

³³² <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/5MCSEmap/1601-1700/1659-11-14.gif>

konat jarmark. Na závěr je ještě znovu uvedeno, že kalendář tiskl Urban Goliáš ve Starém Městě Pražském.

6 Vývoj kalendářů v 16. a 17. století – shody a odlišnosti na základě rozboru výše uvedených kalendářů

V rozboru kalendářů jsem se snažila obsáhnout celé období v letech 1550–1660 tak, aby bylo možné zjištěné poznatky z kalendářů porovnat a zjistit, jaký vývoj kalendáře během těchto 110 let prodělaly.

Pro lepší přehlednost bych zde porovnávala jednotlivé typy kalendářů, tedy minuce, kalendáře hospodářské a kalendáře hvězdářské. Zároveň pro lepší přehlednost uvádím tabulku s rozdělením kalendářů, které byly vydány před gregoriánskou reformou a po ní.

<i>Juliánský x gregoriánský kalendář</i>		
<i>Tvůrce kalendáře</i>	<i>Rok</i>	<i>Druh kalendáře</i>
Hájek	1564	Juliánský
Hájek	1567	Juliánský
Zelotýn	1575	Juliánský
Zelotýn	1576	Juliánský
Kodycyll	1576	Juliánský
Kodycyll	1582	Juliánský
Huber	1590	Gregoriánský
Huber	1591	Gregoriánský
Mitýsko	1593	Gregoriánský
Moller	1594	Gregoriánský
Stehlík	1599	Gregoriánský
Stehlík	1602	Gregoriánský
Stehlík	1613	Gregoriánský
Partlic	1617	Gregoriánský
Moller	1622	Gregoriánský
Gebler	1647	Gregoriánský
Gebler	1654	Gregoriánský
Daysygner	1658	Gregoriánský
Daysygner	1659	Gregoriánský

Tab. 6: Juliánský a gregoriánský kalendář dle roku vydání

6.1 Minuce

Pro srovnání vývoje minucí jsem měla možnost porovnat 5 minucí od 3 autorů – Tadeáše Hájka z Hájku (1564, 1567), Kašpara Ladislava Stehlíka (1599) a Petra Kodycylla (1576, 1582). Tyto minuce se od sebe v mnohém neliší, i když je od sebe dělí přes 30 let vývoje

v oblasti kalendářů a velmi výrazný milník, jímž byla gregoriánská reforma. Kdyby se tyto minuce daly vedle sebe, dalo by se říci, že jsou současné. Přesto se v některých ohledech liší. Ani ne tak ve formální stránce, ale spíše v jejich uspořádání a rozdílném rozsahu. Například Hájkova minuce na rok 1564 měla rozsah 139 stran a Stehlíkova na rok 1599 měla 183 stran. Hájek, jak sám uvedl, nepřikládal vydávání kalendářů tak veliký význam jako zájmu o astronomii jako vědu.

V uspořádání jsou Hájkova a Stehlíkova minuce v některých částech shodné, v jiných se liší. Například hned po úvodních stránkách Stehlík uvádí, kdy proběhne zatmění Slunce a kdy Měsíce. Tuto skutečnost Hájek přesouval až do Pranostiky. Stehlík ještě před kalendářem uváděl tabulky určení východu a západu Slunce, což je část, která u Hájkovy minuce zcela chybí. Hájek navíc v úvodu věnoval část minuce problematice o pouštění krve. U Stehlíka zase tuto část nenajdeme, pouze uvádí značky u jednotlivých dní v kalendáriu, které jsou vhodné k pouštění žilou.

V úpravě kalendária nejsou prakticky mezi Hájkem a Stehlíkem žádné rozdíly. Liší se jen v množství uváděných značek k jednotlivým dním, v uvádění méně významných svátcích a v kresbách pro jednotlivé měsíce. Jinak jsou v zásadě kalendária shodná.

V části Pranostiky se dá říci, že se opět Hájek se Stehlíkem shodovali. Jen mají jednotlivé kapitoly pranostiky nazvány jinak. Například část o ročních obdobích pojmenoval Stehlík *O nastání čtyř částech roku a o povětrí jedné každé čtvrti* Hájek tutéž kapitolku nazval *O čtvrti podletní, O čtvrti letní, Čtvrť podzimní, Čtvrť zimní*.

Hájkova minuce na rok 1657 vypadá prakticky shodně s tou na rok 1564, obsahuje 121 stran a liší se hlavně tím, že vždy mezi dvěma listy kalendária jsou vloženy 2 – 4 volné listy, nejspíš na poznámky. Oproti minuci na rok 1564 zde na konci chybí zmínka o tiskaři a kde a kým byla vydána. Graficky, rozložením i obsahem jsou obě minuce prakticky shodné. Dokonce Hájek použil některé pasáže zcela shodné (i obsahem textu) – např. pasáž o pouštění žilou či o dvanácti znameních nebeských.

Kodycylova minuce na rok 1576 obsahuje 187 stran, čímž se rozsahově blíží více Stehlíkovi než Hájkovi. Grafika titulní strany odpovídá Hájkovi i Stehlíkovi. Je zde název, rok, na který je určena, a rytina portrétu nějaké významné osobnosti. Stejně jako u Hájka i Stehlíka je poté minuce dělena na strany s počítáním roku, naučením charakterů, kalendářem (zde jsou u každého měsíce uváděny rytiny s tematikou daného měsíce, ale chybí zde znak vládnoucího znamení zvířetníku, jako to bylo u Hájka i Stehlíka), pojednání o tom,

co kdy dělati a pak samotná pranostika. V pranostice najdeme klasické záležitosti, jako jsou údaje o počasí v každé čtvrti roční, zmínky o zatměních světél nebeských, o úrodách, o nemocech atd.

Kodycylova minuce na rok 1584 je o trochu menší co do rozsahu, obsahuje jen 143 stran. A opět je dělena klasickým způsobem jako i předešlé minuce. Liší se v tom směru, že zatmění Slunce a Měsíce je zde zmíněno ještě před samotným kalendářem a pak ještě v pranostice. Jinak je zcela shodná s předešlými minucemi.

Dalo by se říci na základě rozboru 5 minucí, že u nich nedocházelo k nijaké závratné změně. Po grafické, stylistické i obsahové stránce byly prakticky stále stejné. Lišily se v některých detailech (jinak nazvané kapitoly, zatmění uváděné i mimo pranostiku atd.), ovšem jinak nějakou zásadní změnu nezaznamenaly. To mohlo znamenat, že si soudobí tvůrci minucí mohli svá díla mezi sebou vyměňovat, komunikovat spolu a navzájem se inspirovat při vlastní tvorbě minuce.

6.2 Kalendáře hvězdářské

Hvězdářské kalendáře jsem měla možnost v daném období rozebrat 4 od 2 autorů – Václav Zelotýn (1575, 1576) a Adam Huber (1590, 1591). Kalendáře vypadají prakticky shodně a liší se spíše v obsahové stránce, kdy například Zelotýn v kalendáři neuváděl historické události a Huber ano.

Zelotýnův kalendář na rok 1575 obsahuje celkem 35 stran a je zde dodrženo základní rozvržení hvězdářských kalendářů – titulní strana, strana s věnováním a vysvětlením počítání roku, předmluva, list obsahující naučení charakterů a samotné kalendárium tvořené 24 stranami (na každý měsíc připadá jedna strana a jeden volný list). Na titulní straně se nacházejí standardní údaje (autor, rok, kde a kým byl kalendář vydán atd.) a zároveň je titulní strana bohatě zdobena. V předmluvě má Zelotýn jednotlivé části označeny jako *Sumovní poznamenání* (zde píše o sestavování kalendáře, o konstelaci planet atd.). Pak je zde část *Naučení charakterů* (planety, symboly, značky, pouštění žilou, ...). Co zde zcela chybí, je jakákoliv zmínka o zatmění světél nebeských, přitom dle NASA nastalo roku 1575 celkem 6 zatmění. V čem se liší Zelotýn od jiných tvůrců hvězdářských kalendářů, je uvádění názvů měsíců jednak česky, latinsky a navíc staroněmecky. U měsíců také neuvádí celkový počet dní. Na volném listu v kalendáři je v dolní části napsána poznámka o počasí a vládnoucím

znamení daného měsíce. Většinou bylo standardem přidávat do hvězdářských kalendářů pranostiku, tu ale Zelotýn u obou kalendářů neuvedl.

Zelotýnův kalendář na následující rok 1576 se od toho předchozího prakticky neliší. Dělení je stejným způsobem, jednotlivé části mají stejné názvy atd. Ovšem v tomto kalendáři Zelotýn opět přidal předpověď zatmění světél nebeských a vynechal názvy měsíců ve staroněmčině.

Huberovy kalendáře na roky 1590 a 1591 obsahují klasické náležitosti hvězdářských kalendářů – titulní list, stranu s počítáním roku, stranu s vysvětlením charakterů a zmínku o zatmění světél nebeských, kalendárium (24 stran) a pranostiku. Huber v části vysvětlení charakterů neuvedl značky pro jednotlivé planety. V kalendáriu potom najdeme všechny údaje – název měsíce česky, latinsky, počet dní měsíce atd. V kalendáři na rok 1590 neuvedl Huber svátek mistra Jana Husa. V kalendáriu najdeme ještě jednu odlišnost, a to tu, že Huber uváděl historické poznámky v pravém sloupci daného měsíce a nikoliv u jednotlivých dní, jako to dělal v hvězdářských kalendářích například Stehlík. Na volném listu kalendária je opět v dolní části napsán veršovaný úryvek o počasí a vládnoucím znamení. V pranostice uvádí Huber předpověď počasí pro každou jednu čtvrt' roku. Oba kalendáře jsou co do uspořádání zcela shodné, jen v roce 1591 Huber opět vrátil do kalendária svátek mistra Jana Husa.

6.3 Kalendáře hospodářské

Pro srovnání a rozbor hospodářských kalendářů jsem měla k dispozici celkem 9 kalendářů od 5 tvůrců (Mitýsko 1593, Moller 1594 a 1622, Stehlík 1602 a 1613, Gebler 1647 a 1654, Daysygner 1658 a 1659).

Hospodářské kalendáře jsou co do rozsahu o něco obsáhlejší než kalendáře hvězdářské. To je způsobeno dělením kalendária po týdnech.

Mitýskův kalendář na rok 1593 obsahuje 55 stran – titulní list, věnování a kalendárium. Oproti minucím zde ale zcela chybí pranostika či naučení charakterů. To mohlo být způsobeno určením kalendáře pro spíše úřednické účely, a proto nebylo třeba do hospodářských kalendářů vkládat nadbytečné informace. Titulní strana obsahuje klasické informace (autor, rok, kde a kým byl vydán). Na začátku kalendária ale nechybí poznámka o zatmění. Kalendárium je děleno po týdnech a každý měsíc je označen česky a latinsky s příslušným počtem dní. U jednotlivých dní jsou uvedeny historické události.

Mollerův kalendář na rok 1594 obsahuje 55 stran – titulní list, věnování, naučení charakterů a zatmění, a samotné kalendárium. Na titulní straně opět najdeme klasické informace. Kalendář je uspořádán zcela shodně jako Mitýskův, liší se ale v tom, že zde Moller neuvedl svátek mistra Jana Husa, což už v kalendáři na rok 1622 opět udělal. V dolní části jednotlivých listů kalendária je uveden verš ohledně počasí.

Oproti tomu Mollerův kalendář na rok 1622 je co do rozsahu naprosto odlišný od hospodářských kalendářů. Obsahuje totiž celkem 130 stran – 1 titulní strana, 1 strana s počítáním roku a vyznamenání charakterů, 2 volné listy, kalendárium (zde zmínka o zatmění) na 103 stranách, pranostika hvězdářská 14 stran, *Druhá strana pranostiky* 9 stran. Jak je vidět, Moller do tohoto kalendáře přidal pranostiku, což pro hospodářské kalendáře není typickým rysem. Kalendárium je děleno po týdnech, a to tak, že jsou zde vždy dva listy kalendária a pak 2 volné listy. Oproti kalendáři na rok 1594 zde v kalendáriu na rok 1622 uvádí u každého dne značky planet, značky z naučení charakterů. V pranostice opět najdeme jakousi roční předpověď podle jednotlivých čtvrtí roku, o válkách, o nemocech atd.

Stehlíkovy hospodářské kalendáře na rok 1602 a 1613 jsou uspořádány klasicky jako například Mitýskův kalendář. Opět je zde titulní list, věnování, naučení charakterů a kalendárium děleno po týdnech. Stehlík uvádí v kalendáriu historické události u každého dne. Každý měsíc je označen česky a latinsky s příslušným počtem dní. Kalendář na rok 1613 vykazuje jisté odlišnosti. Například zde chybí na začátku kalendária zmínka o zatmění, možná ji Stehlík uvedl dále v kalendáři, to se ale nedalo zjistit, jelikož tento kalendář byl spojen s kalendářem na rok 1619. Kalendář na rok 1613 není kompletní a končí 24. únorem 1613.

Geblerovy kalendáře na roky 1647 a 1654 vykazují podobnost s Mollerovým kalendářem na rok 1622. Taky co do rozsahu neodpovídají klasickým hospodářským kalendářům. Kalendář na rok 1647 obsahuje 130 stran – titulní strana, naučení charakterů, kalendárium na 105 stranách a pranostika. Na titulní straně se nacházejí klasické informace o kalendáři. Před začátkem kalendária je zde poznámka o zatmění. Kalendárium je poté děleno na týdny – 2 týdny a 2 volné listy. Jinak kalendárium vykazuje shodné znaky jako u ostatních autorů. Odlišnost je jen v tom, že zde není veršovaná poznámka o počasí, ale Gebler u každého dne uvádí jednoslovnou poznámku, jaké bude ten den počasí. V kalendáriu také vynechal svátek mistra Jana Husa. V pranostice se poté uvádí informace, jako u jiných tvůrců (o nemocech, o počasí, o úrodách, ...). Kalendář na rok 1654 obsahuje 138 stran a je dělen zcela shodně jako kalendář na rok 1647 a prakticky by se s ním dal zaměnit.

Daysygenerovy kalendáře na roky 1658 a 1659 vykazují shodné znaky. Oba jsou co do rozsahu dosti obsáhlé. Kalendář hospodářský na rok 1658 obsahuje 137 stran a kalendář hospodářský na rok 1659 131 stran. Je to dáno, stejně jako u předchozích tvůrců, dělením kalendária na týdny a také přidáním pranostiky v závěru kalendáře. Rozložení kalendáře stále vyazuje stejné rysy – titulní strana, strana s počítáním roku, strana s charaktery, strana se zatměním, kalendárium a pranostika.

Daysygenerovy kalendáře na titulních stranách obsahují standardní údaje, ale chybí zde například rytina nějaké významné osobnosti či nějaký znak, podle nichž by se dalo určit, komu kalendáře dedikoval. Ostatní části obsahují stejné náležitosti jako předchozí kalendáře. Kalendárium je děleno po týdnech, a to tak, že jsou zde uvedeny dva týdny a dva volné listy. Stejně jako Gebler, i Daysygener neuvádí veršované poznámky o počasí, ale u každého dne je uvedeno jednoslovná předpověď na daný den (slunečno, větrno, ...). A stejně jako jiní tvůrci, i Daysygener v kalendáři na rok 1658 vynechal svátek mistra Jana Husa. Pranostika je v kalendáři dělena do několika podkapitol – o válce, o nemocech, o kovech a další a na závěr je uveden soupis jarmarků na daný rok. Ve stejném duchu Daysygener vytvořil i kalendář na rok 1659.

6.4 Kalendář každoroční

Kalendář každoroční od Šimona Partlice byl určen na rok 1617. Jednalo se o typ kalendáře, který byl mezi rozbory vybraných kalendářů zcela originální. Tento kalendář nevyazuje žádné shodné znaky s minucemi, hospodářskými kalendáři ani kalendáři hvězdářskými. Co do rozsahu je nejobsáhlejší ze všech v rozboru. Obsahuje totiž 322 stran rozdělených do 4 hlavních kapitol, které se ještě dělí na podkapitoly podle jejich zaměření. Kalendárium je děleno po měsících – každý měsíc je označen česky, latinsky a je u něj uveden počet dní. Dny jsou vypsány pod sebou a nejsou nijak barevně odlišeny významné dny či svátky. Zajímavý je například *Rejstřík historický*, v němž Partlic uvádí historické události od začátku světa až do roku 1617. Stejně jako například v pranostikách hvězdářských kalendářů je i zde pojednání o počasí v každé čtvrti roční. Na závěr jsou zde vypsány jarmarky konané v roce 1617.

Skoro všichni tvůrci se ve svých kalendářích zaměřili na stanovení zatmění světél nebeských. Když jsem provedla srovnání jejich předpovědi s databází NASA, zjistila jsem, že někteří byli se svoji předpovědi zcela přesní, ale většina předpověděla jen některá zatmění

a některá zatmění zcela vynechala. Obecně by se dalo říci, že se jim velmi dařilo předpovídat ta zatmění, která byla z našich zeměpisných šířek pozorovatelná. Z dnešního pohledu není stanovení těchto zatmění problematické a zároveň je velmi přesné. Dříve tomu tak ale nebylo, přesto se lidé snažili určovat zatmění obou těles již od nepaměti. Tyto úkazy totiž spojovali většinou s nějakou se blížící se katastrofou, a proto na ni chtěli být připraveni. Dříve se zatmění Slunce a Měsíce určovalo pomocí periody SAROS, kterou objevili Chaldejci v Babylónii v 7. století před Kristem. „SAROS je perioda mezi stejnými zatměními a trvá 18 let, 11 dnů, 7 hodin a 43 minut. Během této periody proběhne 43 různých slunečních zatmění: 15 úplných, 15 částečných a 13 prstencových. A mimo jiné i 29 zatmění Měsíce.“³³³ Můžeme tedy předpokládat, že tvůrci kalendářů mohli z této metody vycházet, ale stanovení zatmění Slunce a Měsíce je podle ní dost nepřesné, jelikož se zde musí přihlídnout i k poloze všech tří zúčastněných těles na zatmění (Země, Slunce a Měsíc) a k rovině oběžné dráhy Měsíce a rovině ekliptiky (rovina proložená dráhou Země kolem Slunce). Samozřejmě s dnešní technikou se zatmění určují přesně, dříve neměli astronomové takové vybavení a o přesné určení se tak mohli spíše pokusit.

Obecně by se dalo říci, že kalendáře v průběhu sta let jejich vývoje nezaznamenaly nějaké dramatické změny. Spíše asi záleželo na konkrétním autorovi a zřejmě i zájmu ze stran lidí, co v daném kalendáři vyžadovali. Autoři se vždy snažili dodržet klasické rozložení kalendáře podle jeho určení. Vyznačovali významné dny a svátky, individuálně doplňovali historické události a někteří pod vlivem gregoriánské reformy vypouštěli svátek mistra Jana Husa. Po gregoriánské reformě se taky skoro ve všech kalendářích objevila novinka v počítání daného roku (kromě od potopy, od začátku světa, ...), a to ta, že se zde uvádělo počítání *Od napravení kalendáře*. Jinak si kalendáře zachovaly prakticky zcela svůj ráz během celého období 1550–1660.

V závěru této kapitoly uvádím pro lepší přehlednost tabulku, která umožňuje srovnání, kdy tvůrci kalendářů žili a kdy se věnovali tvorbě kalendářů. V tabulce je tak vidět, kdy se mohli tvůrci ve své tvorbě navzájem ovlivňovat, případně od sebe při tvorbě kalendářů čerpat inspiraci.

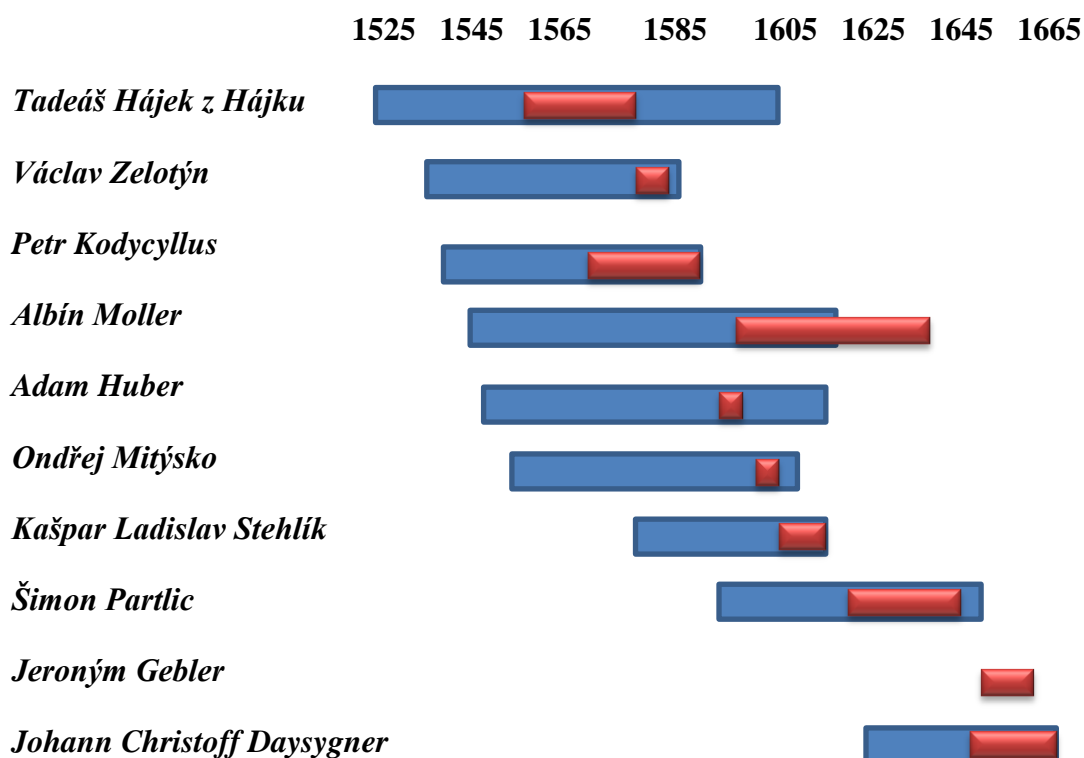
Jméno tvůrce kalendářů	Rok narození	Rok úmrtí	Léta tvorby kalendářů
<i>Tadeáš Hájek z Hájku</i>	1525	1600	1554-1572
<i>Václav Zelotýn z Krásné Hory</i>	1532	1585	1571-1584

³³³ <http://www.astro.cz/na-obloze/slunce/zatmeni-slunce.html>

<i>Petr Kodycyllus z Tulechova</i>	1533	1589	1565-1589
<i>Albín Moller</i>	1541	1618	1594-1629
<i>Adam Huber z Risenpachu</i>	1546	1613	1588-1595
<i>Ondřej Mitýsko</i>	1550	1602	1592-1600
<i>Kašpar Ladislav Stehlik</i>	1571	1613	1599-1613
<i>Šimon Partlic ze Špicberka</i>	1588	1640	1615-1640
<i>Jeroným Gebler</i>	není známo	není známo	1640-1650
<i>Johann Christoff Daysygnier</i>	1616	1657	1637-1657

Tab. 7: Tvůrci kalendářů

Roky života a tvorby tvůrců kalendářů

6.5 Hypotézy

1. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě se od sebe budou graficky odlišovat.

1.1 Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou mít odlišnou grafickou úpravu titulních listů.

Co se týče minucí, tak ty jsem měla možnost porovnat od tří autorů – Hájek (1564 a 1567), Stehlík (1599) a Kodycyll (1576 a 1582). Po analýze jednotlivých minucí jsem došla k závěru, že se jejich titulní listy prakticky nezměnily po gregoriánské reformě. Jejich rozdíly byly patrné zejména v obsahové stránce.

Hvězdářské kalendáře jsem analyzovala 4 od 2 autorů – Zelotýn (1575 a 1576) a Huber (1590 a 1591). Kalendáře ani po reformě nevykazovaly odlišné znaky v grafické úpravě. Na titulní straně se nacházejí standardní údaje (autor, rok, kde a kým byl kalendář vydán atd.) a zároveň je titulní strana bohatě zdobena u obou autorů hvězdářských kalendářů. Malé odlišnosti jsou patrné v obsahové stránce kalendářů.

Hospodářských kalendářů jsem analyzovala 9 od 5 tvůrců (Mitýsko 1593, Moller 1594 a 1622, Stehlík 1602 a 1613, Gebler 1647 a 1654, Daysygnier 1658 a 1659). Všechny ale byly staršího data, tj. všechny byly vydány až po proběhlé gregoriánské reformě. Jejich jednotlivé odlišnosti a shody jsou shrnuty v předchozí kapitole 6.3.

Tato hypotéza nebyla správná. U kalendářů před a po gregoriánské reformě nedošlo k zásadním odlišnostem v grafické úpravě titulních listů.

1.2 Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou mít odlišnou grafickou úpravu dílčích částí kalendářů (listy kalendária, listy pranostik, ...).

Po této stránce se od sebe jednotlivé minuce mírně lišily. Liší se jen v množství uváděných značek k jednotlivým dním, v uvádění méně významných svátcích a v kresbách pro jednotlivé měsíce. Jinak jsou v zásadě kalendária shodná. Například Stehlík uváděl před kalendáři tabulku s východem a západem Slunce, což byla část, kterou například Hájek nepoužíval. V části věnované pranostikám spíše docházelo k odlišnému pojmenování jednotlivých částí – např. část o ročních obdobích pojmenoval Stehlík *O nastání čtyř částech roku a o povětrí jedné každé čtvrti* Hájek tutéž kapitolku nazval *O čtvrti podletní, O čtvrti letní, Čtvrť podzimní, Čtvrť zimní*.

Huberovy kalendáře na roky 1590 a 1591 obsahují klasické náležitosti hvězdářských kalendářů – titulní list, stranu s počítáním roku, stranu s vysvětlením charakterů a zmínku o zatmění světél nebeských, kalendárium (24 stran) a pranostiku. Zelotýnůvy kalendáře jsou na tom stejně – titulní strana, strana s věnováním a vysvětlením počítání roku, předmluva, list obsahující naučení charakterů a samotné kalendárium tvořeno 24 stranami (na každý měsíc připadá jedna strana a jeden volný list).

Ani tato hypotéza nebyla správná. Kalendáře se z grafického hlediska významně nezměnily.

2. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě se od sebe budou obsahově odlišovat.

2.1 Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou odlišně uspořádány co do jednotlivých částí kalendáře (titulní list, strana s věnováním, kalendárium, ...).

Když jsem analyzovala minuce, došla jsem k závěru, že jejich největší rozdílnost spočívala právě v obsahu samotného kalendáře. Jednak měly tyto kalendáře rozlišné obsahy, ale byly i jinak uspořádány. Odlišné byly i kresby použité pro jednotlivé měsíce. Byly zde použity jiné názvy dílčích částí minucí. Ovšem v součtu byly minuce před a po reformě dosti podobné.

Hvězdářské kalendáře nevykazovaly ani výrazné odlišnosti v obsahové stránce. Například Zelotýn ve svém kalendáři na rok 1575 zcela vynechal stanovení zatmění světél nebeských. Názvy měsíců uváděl česky, latinsky a staroněmecky. V kalendáři na rok 1576 stanovil zatmění, ale vynechal názvy měsíců ve staroněmčině. Huberovy kalendáře vykazovaly shodné znaky jako Zelotýnovy, jen s tím rozdílem, že Huber uváděl historické události v kalendáriu v pravém sloupci daného měsíce, nikoliv u jednotlivých dní.

Tato hypotéza byla správná u minucí. Zde byly patrné odlišnosti v obsahové stránce jednotlivých minucí.

2.2 Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou mít odlišný rozsah jednotlivých částí (kalendárium, pranostika, ...).

U minucí došlo ke změně obsahu. Například Stehlíkova minuce obsahovala oproti Hájkovým minucím zhruba o 50 stran více (část v Pranostice). Kodycyll byl v obsahu někde na pomezí mezi Hájkovými minucemi a Stehlíkovou. Ovšem netroufnu si tvrdit, že odlišnost

obsahu byla vyvolána gregoriánskou reformou. V tomto případě se spíše jednalo o to, že Stehlík byl jako tvůrce kalendářů více „zapálený“.

Co se týče hvězdářských kalendářů, tak ty se v rozsahu jednotlivých částí prakticky nezměnily.

Tato hypotéza se neprokázala jako pravdivá.

3. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou obsahovat odlišné svátky.

Jednotlivými svátky a jejich srovnání s cisiojanem na pražském orloji se zabývám v další kapitole.

3.1. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou rozdílně uvádět svátek mistra Jana Husa.

Pro zjištění této hypotézy jsem v jednotlivých kalendářích vyhledala, zda byl svátek mistra Jana Husa slaven 6. července (na tento den připadá Husovo upálení).

<i>Svátek mistra Jana Husa v kalendářích</i>		
<i>Tvůrce kalendáře</i>	<i>Rok</i>	<i>Svátek 6. července</i>
Hájek	1564	Ano
Hájek	1567	Ano
Zelotýn	1575	Ano
Zelotýn	1576	Ano
Kodycyll	1576	Ano
Kodycyll	1582	Ano
Huber	1590	Ne
Huber	1591	Ano
Mitýsko	1593	Ne – ochtáv sv. Petra a Pavla
Stehlík	1599	Ano
Stehlík	1602	Ano
Stehlík	1613	Nekompletní kalendář
Moller	1594	Ne
Partlic	1617	Ano
Moller	1622	Ano
Gebler	1647	Ne – svátek Ester
Gebler	1654	Ne – svátek Ester
Daysygner	1658	Ne – svátek Ester
Daysygner	1659	Ne – svátek Ester

Tab. 8: Svátek mistra Jana Husa v kalendářích

Na tomto výčtu svátků je zcela patrné, že reforma jako taková neměla úplně zásadní vliv na uvádění svátku mistra Jana Husa. Spíše šlo o celkovou situaci v Čechách, kdy v průběhu 16. století byla naše země nábožensky rozdělená. Byly hlášány náboženské svobody, ovšem v důsledku bylo vše tak, že vliv na náboženství dané oblasti měl zejména majitel panství („*Koho vládá, toho náboženství*“). Za vlády Ferdinanda I. Habsburského přišli do Čech jezuité (1556), kteří se zde zasloužili o rekatolizaci, jelikož naše země byla nábožensky rozdělená a Habsburkové prosazovali katolické vyznání. Veliký převrat přinesl za vlády dalšího panovníka Rudolfa II. jeho Majestát na náboženskou svobodu vydaný v roce 1609. Majestát zaručoval úplnou rovnoprávnost více křesťanských vyznání v Českých zemích a svobodu vyznání všem, včetně poddaných, bez ohledu na vyznání jejich pána. Tento majestát byl zrušen za vlády Ferdinanda II. po bitvě na Bílé hoře roku 1620. Zrušením majestátu v Čechách začala další vlna rekatolizace. Je vidět i v tabulce, že po roce 1620 se v kalendářích svátek Husa neobjevuje. Výjimkou byl Mollerův kalendář na rok 1622.

Tato hypotéza byla správná. U některých kalendářů došlo k vypouštění svátku mistra Jana Husa.

4. V kalendářích bude v průběhu let docházet k přesnějšímu stanovování zatmění světél nebeských.

Jednotlivá zatmění světél nebeských jsem rozdělila do dvou tabulek – zatmění Slunce a zatmění Měsíce. Všechny předpovědi v kalendářích jsem u jednotlivých tvůrců porovnávala s databází NASA.

Z následujících tabulek, uvádějící porovnání zatmění Měsíce a zatmění Slunce, by se dalo říci, že vliv 110 let ve vývoji kalendářů nepřinesl výrazně přesnější stanovení zatmění Slunce ani zatmění Měsíce. Tvůrci kalendářů vykazovali mírně vyšší přesnost v určení zatmění, která byla od nás pozorovatelná.

<i>Porovnání zatmění Měsíce</i>				
<i>Tvůrce kalendáře</i>	<i>Rok</i>	<i>Zatmění Měsíce v kalendáři</i>	<i>Zatmění Měsíce dle NASA</i>	<i>Pozorovatelnost od nás</i>
Hájek	1564	Neuvedl	Žádné	Žádná
Hájek	1567	18. října	18. října	Ano
Zelotýn	1575	Neuvedl	25. dubna	Ano
			24. května	Ne
			19. října	Ne

			18. listopadu	Ano
Zelotýn	1576	15. října	7. října	Ano
			13. dubna	Ne
Kodycyll	1576	7. října	7. října	Ano
			13. dubna	Ne
Kodycyll	1582	8. ledna	8. ledna	Ano
			6. června	Ne
			5. července	Ano
			9. prosince	Ano
Huber	1590	31. července	20. ledna	Ano
			17. července	Ano
Huber	1591	11. ledna	9. ledna	Ano
		30. prosince	30. prosince	Ano
			6. července	Ano
Mitýsko	1593	Neuvedl	15. května	Ne
			13. června	Ano
			8. listopadu	Ano
			8. prosince	Ne
Stehlík	1599	10. února	10. února	Ano
			6. srpna	Ne
Stehlík	1602	5. června	4. června	Ano
		Mělo nastat ještě jedno, ale od nás prý nepozorovatelné – neurčil datum	29. listopadu	Ano
Stehlík	1613	Neuvedeno – nekompletní kalendář	Neporovnávala jsem	----
Moller	1594	29. října	29. října	Ano
			4. května	Ne
Moller	1622	Neuvedl	25. dubna	Ne
			24. května	Ano
			19. října	Ne
Partlic	1617	Neuvedl	Neporovnávala jsem	----
Gebler	1647	30. listopadu	30. listopadu	Ano
		Mělo nastat ještě jedno, ale od nás prý nepozorovatelné – neurčil datum	10. ledna	Ne
			5. června	Ne
Gebler	1654	3. března	3. března	Ne
		27. srpna	27. srpna	Ne
Daysygner	1658	9. června	15. června	Ne
		10. listopadu	10. listopadu	Ne
			17. května	Ano
			9. prosince	Ne
Daysygner	1659	6. května	6. května	Ano
		30. října	30. října	Ano

Tab. 9: Porovnání zatmění Měsíce

<i>Porovnání zatmění Slunce</i>				
<i>Tvůrce kalendáře</i>	<i>Rok</i>	<i>Zatmění Slunce v kalendáři</i>	<i>Zatmění Slunce dle NASA</i>	<i>Pozorovatelnost od nás</i>
Hájek	1564	8. června	8. června	Ne
		3. července	3. července	Ne
Hájek	1567	8. dubna	9. dubna	Ano
			2. října	Ne
Zelotýn	1575	Neuvedl	10. května	Ne
			2. listopadu	Ne
Zelotýn	1576	Neuvedl	21. října	Ne
			28. listopadu	Ne
Kodycyll	1576	Neuvedl	21. října	Ne
			28. listopadu	Ne
Kodycyll	1582	20. června	20. června	Ne
			25. prosince	Ne
Huber	1590	17. července	31. července	Ano
			4. února	Ne
Huber	1591	6. července	20. července	Ano
			25. ledna	Ne
			21. června	Ne
			15. prosince	Ne
Mitýsko	1593	30. května	30. května	Ano
			22. listopadu	Ne
Stehlík	1599	22. července	22. července	Ne
			26. ledna	Ne
Stehlík	1602	Mělo nastat jedno, ale od nás prý nepozorovatelné – neurčil datum	21. května	Ne
			19. června	Ne
			13. listopadu	Ne
Stehlík	1613	Neuvedeno – nekompletní kalendář	Neporovnávala jsem	----
Moller	1594	20. května	20. května	Ne
			12. listopadu	Ne
Moller	1622	5. května	10. května	Ano
		3. listopadu	3. listopadu	Ne
Partlic	1617	Neuvedl	Neporovnávala jsem	----
Gebler	1647	Měla nastat dvě, ale od nás prý nepozorovatelné – neurčil datum	21. června	Ne
			14. prosince	Ne
Gebler	1654	6. února	12. února	Ne
		12. srpna	12. srpna	Ano
Daysygner	1658	1. června	1. června	Ne
		24. listopadu	24. listopadu	Ne
Daysygner	1659	21. května	21. května	Ne
		14. listopadu	14. listopadu	Ano

Tab. 10: Porovnání zatmění Slunce

Tato hypotéza nebyla správná. U analyzovaných kalendářů nedošlo k výrazně přesnější předpovědi zatmění Slunce a Měsíce.

6.6 Názvy planet používané v kalendářích

„Nejstarší české názvy planet vznikly v první polovině 14. století a fungovaly až do doby okolo přelomu 19. a 20. století, tedy velmi dlouhou dobu, přičemž byly převážně od devatenáctého století odsouvány na periferii jazykového systému a nahradily je názvy internacionální. Nejdříve se do systému názvy internacionální začleňovaly bez změny formy (Saturnus apod.), což byla základní etapa přejímání těchto cizích slov. Názvy se posléze adaptovaly morfologicky i hláskoslovně a zařadily se k deklinačnímu systému češtiny. Ve vývoji názvů planet tedy došlo k posunu původně staročeského jména Dobropán ve prospěch internacionálního Merkur, podobně Krasopaní (starší je varianta Ctitel) – Venuše, Smrtonoš – Mars, Kralomoc – Jupiter, Hladolet – Saturn, Nebeš'anka – Uran, Vodan – Neptun.“³³⁴ České názvy planet se vrátily v době národního obrození.

Při analýze kalendářů jsem se zaměřila i na vládnoucí aspekty, které tvůrci kalendářů uváděli. Můžeme si v příložené tabulce povšimnout, že názvy nebyly nikterak ustálené a používaly se jejich ekvivalenty jak v latině, tak v češtině i ve staročeštině. Ve výběru mnou analyzovaných kalendářů můžeme vidět, že kalendáře vydávané do roku 1582 obsahovaly názvy aspektů prakticky výhradně ve staročeštině, případně s českým ekvivalentem v závorce.

<i>Vládnoucí aspekty v kalendářích</i>		
<i>Tvůrce kalendáře</i>	<i>Rok</i>	<i>Názvy aspektů</i>
Hájek	1564	Dobropán (Merkur), Kralomoc (Jupiter) a Smrtonoš (Mars)
Hájek	1567	Dobropán (Merkur) a Smrtonoš (Mars)
Zelotýn	1575	Slunce, Jupiter (Kralomoc) a Saturn (Hladolet)
Zelotýn	1576	Saturn (Hladolet), Mars (Smrtonoš) a Mercurius (Dobropán)
Kodycyll	1576	Hladolet a Dobropán
Kodycyll	1582	Hladolet a Dennice
Huber	1590	Venuše a Merkur
Huber	1591	Mars, Kralomoc a Saturn
Mitýsko	1593	Neuvedl
Stehlík	1599	Mars, Mercurius a Saturnus
Stehlík	1602	Hladolet, Smrtonoš a Krasopaní

³³⁴ TABAKOVIČOVÁ, Michaela. České názvy planet [online]. Brno, 2013 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/jk8jxm/>>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Helena Karlíková, CSc..

Stehlík	1613	Neuvedl
Moller	1594	Jupiter a Mars
Moller	1622	Saturn, Mars a Venuše
Partic	1617	Neuvedl
Gebler	1647	Hladolet, Smrtonoš a Jupiter
Gebler	1654	Dobropán, Jupiter a Venuše
Daysygnér	1658	Hladolet, Kralomoc
Daysygnér	1659	Smrtonoš a Slunce

Tab. 11: Vládnoucí aspekty v kalendářích

7 Kalendářové svátky v 16.–17. století

Jména mučedníků (respektive především data jejich úmrtí) byla vpisována do kalendářů poté, co je křesťané převzali od Římanů. Kalendář *Chronographus romanus* se dochoval již z roku 354 a jsou v něm vyznačeny dny úmrtí mučedníků a římských biskupů. Církev tak přejala římský kalendář za křesťanský a začaly se do něj postupně zaznamenávat nejdůležitější svátky³³⁵. Martyrologia byly nazývány soupisy světců. Nejstarším takovýmto martyrologiem je *Martyrologium Hieronymianum*. „*Acta martyrum* vznikala od 3. století a sloužila k zapisování jmen světců, jejich významných dní a zázraků³³⁶.“

Každý světec měl v kalendáři přidělen svůj den. V období 16.–17. století převládala v kalendářích jména světců psána latinsky³³⁷. V českých kalendářích jsou uváděna jména tradičně českých světců (např. Václav, Ludmila atd.), s postupem pokřesťanštění české země přibývají jména i cizích mučedníků a svatých, která jsou psána buď v původním jazyku, v latině nebo v české verzi daného jména. Zpočátku byl počet světců pro zaplnění daného kalendária nedostatečný, ovšem postupem času počet světců narůstal, až se stalo to, že počet dní v kalendáriu byl několikrát převyšován počtem slavených svátků. Tento počet slavených svátků usměrnil až Tridentský koncil v letech 1545–1563³³⁸. „Ve středověku a raném novověku převládalo v českých zemích datování ustanovené podle pevných svátků, datování podle pořadového čísla příslušného dne se rozšířilo až v 17. století, především po roce 1620³³⁹.“ Svátky se tak rozdělují na pevné a pohyblivé. Mezi pevné svátky pak patří svátky světců a různých událostí, které jsou vázány k pevnému datu. Hlavním pohyblivým svátkem celého roku jsou Velikonoce, jež mohou nastat mezi 22. březnem až 25. dubnem. V Čechách docházelo k datování jen podle některých svátků, u kterých nedocházelo ke změně dne slavení³⁴⁰.

---

³³⁵ Milan SALAJKA, Kalendář, osobní jména a křesťanské svátky. Jak se měřil čas a vznikal kalendář. Co vyjadřuje vaše jméno. Smysl a význam křesťanských svátků. Praha 1995, s. 31-32

³³⁶ Petr PRACNÝ, Český kalendář světců, Praha 1994, s. 5.

³³⁷ Petr PRACNÝ, Český kalendář světců, Praha 1994, s. 5

³³⁸ Vladimír KLÍMA, Kalendář mění tvář. Vnímání času v proměnách staletí, Olomouc 1998, s. 98.

³³⁹ František PALACKÝ, Staročeský všeobecný kalendář, Časopis společnosti Vlasteneckého museum v Čechách 3, 1829, s. 105.

³⁴⁰ František PALACKÝ, Staročeský všeobecný kalendář, Časopis společnosti Vlasteneckého museum v Čechách 3, 1829, s. 106-107.

Zajímavé je, že se ne vždy shodovaly jednotlivé svátky v různých kalendářích. Ke shodě nejčastěji docházelo u pohyblivých a nejvýznamnějších svátků. U svátků menšího významu často docházelo k tomu, že se zde lišila jména u jednotlivých autorů kalendářů. To mohlo být ovlivněno zemí či oblastí, odkud daný autor pocházel. Když si porovnáme kalendária autorů ze stejných zemí, ani zde vždy nepanuje shoda u uvádění svátků „druhořadých“ světců. Můžeme tak předpokládat, že neexistovalo pevné určení svátků pro daný rok. Autoři kalendářů se zřejmě řídili jen nějakým oficiálním seznam pohyblivých a důležitých svátků, jelikož kalendáře, stejně jako všechny tisky, byly předkládány k cenzuře arcibiskupské kanceláře. Dosazování ostatních svátků k jednotlivým dnům bylo zřejmě zcela v kompetenci autora.

Gregoriánský a juliánský kalendář se od sebe v uvádění svátků nijak výrazně nelišily. Kalendář juliánský obsahoval oproti gregoriánskému více neurčitých dní, tzn. oktávy svátků, suché dny, vigilie svátků, začátky ročních období a podobně. Rovněž gregoriánský kalendář neprodělal před a po roce 1620 téměř žádné změny z hlediska uváděných svátků.

Většina svátků uvádí světce z počátků křesťanství a prvních pronásledování. Také zde bývají uváděni tradiční čeští světci. Jen minimum svátků je z nedávných století.

Ve výčtu svátků a významných dní jsem vycházela z několika kalendářů ve sledovaném období:

- a) *Minucy a pranostyka / Doktora Thadeásse Hágka z Hágku. K Létu Páně M. D. LXIII. Přestupnému.*
- b) *Minucy a Pranostyka Doktora Thadeásse Hágka z Hágku, K Létu Páně: M. D. LXV.*
- c) *Minucy a Pranostyka / Doktora Thadeásse Hágka z Hágku, K Létu Páně M. D. LXVII.*
- d) *Kalendář Hvězdářský k psanij / ku položenij slawné Země České, od M. Wáclawa Zelotyňa z Krásné Hory vydany. k Létu Páně, M.D.LXXV.*
- e) *Minucy a Pranostyka Krakowská / wydaná od M. Stanislawy Jakobeia Kurelowského, K Létu Páně MDLXXVI Přestupnému*
- f) *Minucy a Pranostyka, z Včeňij Pražského / wydaná, Od M. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Létu Páně M.D.LXXVI. Přestupnemu.*
- g) *Kalendarz Hvězdářský k Psanij, ku položenj Slawné Země České, od M. Wáclawa Zelotyňa z Krásné Hory, vydany, k Léthu Páně, M.D.LXXVI*
- h) *Minucy / wydaná od Jana Kodycylla z Tulechowa, Swobodného Vměňj Bakaláře, K Léthu Páně, M.D.LXXVII.*
- i) *Minucy a Pranostyka Nowá / s pilnostj sepsaná a wydaná, od M. Kasspara Ladislawa Stehljka z Czeňkowa. k Létu Páně M. D. IC*

- j) *Kalendář Hospodářský a Kancellářský, k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí, ku potřebě Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům, a Obchody wedaucým. K Léthu Paně M. DC. XXII.*
- k) *Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský k Létu Páně: M. DC. XXX. po Přestupném Druhému / Wydaný Od M. Albjna Mollera z Sstraupic.*

Stávalo se, že některý svátek byl v kalendářích uveden k jinému dni, proto jsem do tohoto soupisu použila ty svátky, které se nejčastěji shodovaly.

Zároveň jsem ke každému měsíci pro srovnání svátků uvedla cisioján³⁴¹, jenž je uveden na Staroměstském orloji. Když vznikl Stroměstský orloj, tvořil ho pouze astronomický ciferník. Kalendář byl do spodní části pod ciferník umístěn až později, ovšem přesná datace tohoto umístění se nezachovala. Podle historických zdrojů pocházela výtvarná výzdoba původní kalendářní desky z roku 1659³⁴².

Leden

1. ledna	<i>Nové léto</i>
2. ledna	<i>Ochtáv sv. Štěpána</i>
3. ledna	<i>Ochtáv sv. Jana</i>
4. ledna	<i>Ochtáv Mlád'átek</i>
5. ledna	<i>Simeona</i>
6. ledna	<i>Tři králové</i>
9. ledna	<i>Juliána mučedníka, Erharta</i>
10. ledna	<i>Pavla poustevníka, Marciána</i>
11. ledna	<i>Higginia papeže</i>
17. ledna	<i>Antonína</i>
20. ledna	<i>Fabiána a Šebestiána</i>
21. ledna	<i>Anežky panny</i>
22. ledna	<i>Vincencia mučedníka</i>
23. ledna	<i>Emerencia, Emerenciány</i>
24. ledna	<i>Timothea biskupa</i>
25. ledna	<i>Obrácení sv. Pavla</i>
26. ledna	<i>Polykarpa biskupa</i>
27. ledna	<i>Jana Zlatoústého</i>

Tab. 12: Svátky v kalendářích na měsíc leden

³⁴¹ <http://fyzika.jreichl.com/main.article/view/1613-kalendarni-deska>

³⁴² <http://www.praguecityline.cz/prazske-pamatky/staromestsky-orloj-kalendarni-deska>

Anežka Římská byla nejslavnější římská mučednice z konce 3. století³⁴³. Vincenc Zaragozský byl nejoslavovanějším mučedníkem ze 4. století³⁴⁴. Biskup Timotheus z Malé Asie byl obrácen na víru sv. Pavlem. Dnes se jeho svátek slaví 26. ledna v návaznosti na svátek Obrácení sv. Pavla³⁴⁵. Polykarp byl biskupem ze Smyrny ve 2. století, oslava jeho úmrtí je prvním zaznamenaným svátkem³⁴⁶.

Cisioján na měsíc leden

(1)Obřezán Kristus, (6)Mudrci jdou,

zlato, drahou myrthu nesou;

(17)Antonína mráz pojímá,

(25)Pavel víru přijímá.

Při porovnání cisiojánu na měsíc leden uvedeném na Staroměstském orloji spolu s výčtem svátků uváděných v jednotlivých kalendářích mezi lety 1550-1660, můžeme vidět, že se pevné svátky zcela shodovaly.

Únor

1. února	<i>Brigidy panny</i>
2. února	<i>Hromnice</i>
3. února	<i>Blažeje biskupa</i>
4. února	<i>Veroniky panny</i>
5. února	<i>Háty panny</i>
6. února	<i>Dorota</i>
9. února	<i>Apoleny panny/Apollony</i>
10. února	<i>Školastiky</i>
11. února	<i>Euffrozíny</i>
14. února	<i>Sv. Valentýna</i>
16. února	<i>Juliány panny</i>
22. února	<i>Štolování sv. Petra</i>
24. února	<i>Matěje apoštola</i>

Tab. 13: Svátky v kalendářích na měsíc únor

³⁴³ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 19-20.

³⁴⁴ Donald ATTWATER, Slovník, s. 386.

³⁴⁵ Donald ATTWATER, Slovník, s. 371-372.

³⁴⁶ Donald ATTWATER, Slovník, s. 323.

Abatyše Brigita z irského Kildare žila na přelomu 5. a 6. století³⁴⁷. Hromnice jsou původním slovanským svátkem spojeným s oslavou boha hromu Peruna, v době křesťanství byl tento svátek nahrazen svátkem Uvedení páně do chrámu, název Hromnice se však z kalendária vytěsnit nepodařilo³⁴⁸. Blažej byl biskupem ze začátku 4. století pocházející z oblasti východořímské říše³⁴⁹. Háta jindy označována také jako sv. Agáta byla původem z Řecka a žila ve 3. století na Sicílii³⁵⁰. Svátek Apolony panny se slavil podle juliánského kalendáře, podle gregoriánského se pak svátek změnil na svátek Apollony. Apollona byla mučednici z 3. století z Alexandrie³⁵¹. Školastika byla sestra zakladatele benediktinského řádu sv. Benedikta a abatyší kláštera Benediktinek z přelomu 5. a 6. století³⁵². Matěj byl apoštolem z 1. století a na tento den připadal také Přestupný den, proto mu byla někdy v kalendáriu dána přednost a svátek Matěje se posouval na 25. února³⁵³.

Cisioján na měsíc únor

Máš (2)Hromnic panno (6)Důro!

jdi do (10)Školy, čas skoro;

půjde brzo za tebou

(22)Petr, (24)Matěj k posledou.

Při porovnání svátků v cisiojánu a kalendářích nastala v únoru stejná shoda jako u měsíce ledna.

Březen

4. března	<i>Přenesení sv. Václava</i>
12. března	<i>Řehoře papeže</i>

³⁴⁷ Donald ATTWATER, Slovník, s. 167.

³⁴⁸ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 29.

³⁴⁹ Petr PRACNÝ, Český kalendář s. 30.

³⁵⁰ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 31.

³⁵¹ Donald ATTWATER, Slovník, s. 54.

³⁵² Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 35-36.

³⁵³ Donald ATTWATER, Slovník, s. 269.

15. března	<i>Longina rytíře</i>
17. března	<i>Gertruda</i>
21. března	<i>Benedikta</i>
25. března	<i>Zvěstování Panny Marie</i>
26. března	<i>Haštala mučedníka</i>

Tab. 14: Svátky v kalendářích na měsíc březen

V měsíci březnu se shoduje pouze pět svátků, tato skutečnost může být způsobena pohyblivým svátkem Velikonoc. Například 19. března se dnes slaví tradičně svátek Josefa, tento svátek byl ale do kalendářů přidáván až po gregoriánské reformě. Řehoř Veliký byl papež a církevní učitel pocházející z Říma z 6. století³⁵⁴. Longinus byl světec a současník Ježíše Krista, který žil v Malé Asii³⁵⁵.

Cisioján na měsíc březen

Březen přináší podletí,
čápi za (12)Řehořem letí.
(17)Kedruta od (21)Benedikta
(25)zvěstuje panně Krista.

I v březnu sedí uváděné svátky v kalendářích a cisiojánu.

Duben

4. dubna	<i>Ambrože biskupa</i>
14. dubna	<i>Tiburcia</i>
23. dubna	<i>Jiřího rytíře</i>
24. dubna	<i>Vojtěcha</i>
25. duben	<i>Marka evangelisty</i>
28. dubna	<i>Vitalíše mučedníka</i>

Tab. 15: Svátky v kalendářích na měsíc duben

³⁵⁴ Donald ATTWATER, Slovník, s. 342.

³⁵⁵ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 58.

Ambrož byl biskup a církevní otec v Itálii ve 4. století³⁵⁶. Jiří rytíř byl jeden z nejznámějších mučedníků ze 3.–4. století, pocházející asi z Palestiny³⁵⁷. Marek byl autorem jednoho z evangelií z 1. století³⁵⁸. Do roku 1620 se 23. dubna slavil svátek Jiřího rytíře a 24. dubna Vojtěcha, po roce 1620 došlo k otočení těchto svátků mezi sebou.

Cisioján na měsíc duben

Duben se s (4)Ambrožem bouří;
z země se kouří.

S (14)Tiburcím trpí mile škodu

(23)Jiří v (25)Markovu provodu.

Stejně jako u předchozích měsíců, i v měsíci dubnu, nastala shoda uváděných svátků v kalendářích a v cisiojánu.

Květen

1. května	<i>Filipa a Jakuba apoštolů</i>
2. května	<i>Zikmunda krále</i>
6. května	<i>Jana v oleji smaženého</i>
12. května	<i>Pangracius</i>
13. května	<i>Servacius biskup</i>
14. května	<i>Bonifacius</i>
15. května	<i>Žoffie panny</i>
25. května	<i>Urbana biskupa</i>

Tab. 16: Svátky v kalendářích na měsíc květen

Filip a Jakub byli apoštolové v 1. století pocházející z Izraele³⁵⁹. Svátek Jana v oleji smaženého je slaven na památku Apoštola Jana Evangelisty³⁶⁰. Mezi 12. a 14. květnem se

³⁵⁶ Donald ATTWATER, Slovník, s. 44.

³⁵⁷ Donald ATTWATER, Slovník, s. 213.

³⁵⁸ Donald ATTWATER, Slovník, s. 258.

³⁵⁹ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 97.

dnes podle kalendáře slaví svátky tzv. ledových mužů, jež byly v lidových pranostikách spojeny s počasím. Pangracius byl mučedník z konce 3. století z Frýgie (Malá Asie)³⁶¹. Servacius byl biskup v severovýchodní Belgii ze 4. století³⁶² a Bonifacius byl anglický misionář a arcibiskup z přelomu 8. a 9. století³⁶³.

Cisioján na měsíc květen

(1)Jakub (3)kříž s Filipem našel,
do lesa (12)Pankrací s Žofkou šel,
milostné jaro ztratil;
(25)Urban léto navrátil.

Teprve měsíc květen poprvé přináší 2 rozdíly v uváděných svátcích. 1. května jsou v kalendářích shodně uváděny svátky Filipa a Jakuba, ovšem cisioján je uvádí odděleně, tedy Jakuba na 1. května a Filipa na 3. května. Na 12. května cisioján uvádí dva svátky – Pankrác a Žofie. Žofie je ovšem shodně v kalendářích uváděna až na 15. května. Z těchto tří rozdílně uváděných svátků se jen Žofie slaví dodnes v den, který byl uváděn v kalendářích, tedy 15. května.

Červen

1. června	<i>Nikodéma</i>
8. června	<i>Medarda</i>
11. června	<i>Barnabáše</i>
15. června	<i>Víta</i>
24. června	<i>Jana Křtitele</i>
29. června	<i>Petra a Pavla apoštolů</i>

Tab. 17: Svátky v kalendářích na měsíc červen

³⁶⁰ Donald ATTWATER, Slovník, s. 194.

³⁶¹ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 103.

³⁶² Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 105.

³⁶³ Donald ATTWATER, Slovník, s. 79.

Medard byl franský biskup z přelomu 5. a 6. století³⁶⁴. Barnabáš byl jedním z apoštolů, působící v Jeruzalémě³⁶⁵. Svatý Vít byl mučedník ze Sicílie z přelomu 3.–4. století³⁶⁶. 24. června se slavil den narození Jana Křtitele, předchůdce Ježíše Krista³⁶⁷. 29. června se slavila památka Petra a Pavla, apoštolů zakladatelů církve³⁶⁸.

Cisioján na měsíc červen

Červen trávu kosívá,

(8)Medard deště mívá

a (15)Vít se trápí horkým vedrem,

i (24)Jan Křtitel s bratrem (29)Petrem.

V červnu se opět uváděné svátky v kalendářích i cisiojánu shodují.

Červenec

2. července	<i>Navštívení panny Marie</i>
4. července	<i>Prokopa</i>
8. července	<i>Kiliána biskupa</i>
10. července	<i>Sedmi bratří</i>
13. července	<i>Markéty a Jindřicha</i>
15. července	<i>Rozeslání apoštolů</i>
17. července	<i>Alexius</i>
20. července	<i>Eliáše</i>
22. července	<i>Máří Magdalény</i>
23. července	<i>Apolináře</i>
24. července	<i>Krystýna</i>
25. července	<i>Jakuba apoštola</i>
26. července	<i>Anny svaté</i>
29. července	<i>Marty hospodyně</i>

Tab. 18: Svátky v kalendářích na měsíc červenec

³⁶⁴ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 127-128.

³⁶⁵ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 129.

³⁶⁶ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 131-132.

³⁶⁷ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 139.

³⁶⁸ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 142.

4. července se dodnes slaví svátek Prokopa, byl to zakladatel Sázavského kláštera z 10. století a první svatořečený Čech³⁶⁹. Sedm bratrů byli synové Felicitas mučednice – Felix, Filip, Martialis, Vitalis, Alexandr, Silvanus a Januarius, kteří byli blahorečeni³⁷⁰. Svátá Anna byla matkou Panny Marie žijící v 1. století př. n. l. v Galileji³⁷¹. Marta byla sestra svatého Lazara v 1. století žijící v Jeruzalémě³⁷².

Cisioján na měsíc červenec

Jižť (2)Máňa, (4)Prokop, (6)Jan Hus, (8)Kilián

jdou žat; (13)Markét rozeslán;

vzali (20)Elše, (22)Mandě v čest,

(25)Jakub, (27)Laděk s (29)Martou jest.

V červenci opět nastala odlišnost u uváděných svátků. Cisioján uvádí svátek Jana Husa na 6. července, ten se v tento den slaví i dnes, ale v kalendářích nebyl standardně uváděn. Uveden byl například v *Novém kalendáři hospodářském a kancelářském k Létu Páně 1617* od Simeona Partlicia ze Špicberka. Další neshoda nastala 27. července, kdy cisioján uvádí, že svátek má slavit Laděk, ovšem v kalendářích jsem na tento datum tento svátek nenašla. Někdy zde byl uveden svátek Marty nebo Kryštofa.

Srpen

1. srpna	<i>Petra v okovech</i>
6. srpna	<i>Proměnění Páně</i>
10. srpna	<i>Vavřince</i>
12. srpna	<i>Kláry panny</i>
13. srpna	<i>Hyppolita</i>
15. srpna	<i>Na nebe vzetí panny Marie</i>
16. srpna	<i>Rocha</i>
18. srpna	<i>Agapita</i>

³⁶⁹ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 148.

³⁷⁰ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 128-129.

³⁷¹ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 170

³⁷² Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 172

20. srpna	<i>Bernarda</i>
24. srpna	<i>Bartoloměje</i>
25. srpna	<i>Ludvíka</i>
29. srpna	<i>Stětí sv. Jana</i>
31. srpna	<i>Paulina biskupa</i>

Tab. 19: Svátky v kalendářích na měsíc srpen

Svatý Vavřinec byl jedním z nejslavnějších římských mučedníků z 3. století³⁷³. Klára panna byla zakladatelka řádu klarisek ze 13. století³⁷⁴. Hyppolitus byl první vzdoropapež z Malé Asie, žijící asi na počátku 3. století³⁷⁵. 15. srpna se slaví den úmrtí Panny Marie, jenž je slavený již od 6. století o tomto datu³⁷⁶. Ludvík byl francouzský král z dynastie Kapetovců ze 13. století, který pořádal křížovou výpravu do Svaté země³⁷⁷. 29. srpna se slaví svátek na památku umučení sv. Jana Křtitele³⁷⁸.

Cisioján na měsíc srpen

(1)Petr vsazen, Pán (6)proměněn

a (10)Vávra pečen;

v tom (15)Mařka do nebe jest vzata,

drou (24)Bartoně, hlava (29)Jan s'ata.

V srpnu se uváděné svátky opět shodují.

Září

³⁷³ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 379.

³⁷⁴ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 185-186.

³⁷⁵ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 187.

³⁷⁶ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 189.

³⁷⁷ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 200.

³⁷⁸ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 204.

1. září	<i>Jiljí opat</i>
5. září	<i>Viktorína</i>
7. září	<i>Reginy panny</i>
8. září	<i>Narození Panny Marie</i>
14. září	<i>Povyšení sv. kříže</i>
16. září	<i>Lidmily</i>
17. září	<i>Lamperta</i>
21. září	<i>Matouše apoštola</i>
22. září	<i>Mauricia</i>
27. září	<i>Kosmy a Damiány</i>
28. září	<i>Václava</i>
29. září	<i>Michaela archanděla</i>
30. září	<i>Jeronýma</i>

Tab. 20: Svátky v kalendářích na měsíc září

Jiljí byl na přelomu 7. a 8. století opatem benediktinského kláštera ve Francii³⁷⁹. Svátá Ludmila je česká národní patronka, umučená v 10. století a manželka prvního pokřtěného knížete Bořivoje³⁸⁰. Apoštol Matouš byl autor evangelia žijící v 1. století³⁸¹. Svátý Václav je český patron a kníže v 9. století³⁸².

Cisioján na měsíc září

(1)Jiljí podzim začíná,

(8)Marije zrozena. (14)Kříž výš.

(16)Lid s Lampertem, jež (21)Matouš zahnal;

v patách jde (28)Vác., (29)Michal.

V září v uváděných svátcích opět panuje shoda.

³⁷⁹ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 207.

³⁸⁰ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 219-220.

³⁸¹ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 224.

³⁸² Josef HEYDUK, Svátí církevního roku, Praha 2001, s. 171.

Říjen

4. října	<i>Františka</i>
9. října	<i>Diviše biskupa</i>
10. října	<i>Gergia mučedníka</i>
16. září	<i>Havla opata</i>
18. září	<i>Lukáše evangelisty</i>
21. října	<i>Voršily panny</i>
28. září	<i>Šimona judy</i>
29. září	<i>Narccysa biskupa</i>

Tab. 21: Svátky v kalendářích na měsíc říjen

František z Assisi v Itálii byl zakladatel řádu františkánů ve 13. století³⁸³. Diviš byl První pařížský biskup ve 3. století zvaný také Dionýsius nebo Denis³⁸⁴. Havel opat byl irský mnich v 7. století. Legenda vypráví, že údajně založil klášter ve švýcarském Sant Gallen, a proto je označován opat³⁸⁵. Lukáš byl autor třetího evangelia v 1. století pocházející z Antiochie³⁸⁶.

Cisioján na měsíc říjen

(1)Remigius hrozny sbírá,
jež (10)Viktor lisem svírá;
(16)Havel (18)Luk. apoštolovi
mráz přináší (28)Šimonovi.

V říjnu opět došlo ke dvěma neshodám v uváděných svátcích. 1. října v kalendářích nepanuje v uváděných svátcích shoda. Dle cisiojánu se tento den slavil svátek Remigia. Tento svátek ve své minuci na rok 1567 uvádí i Tadeáš Hájek z Hájku. Další jinak uváděný svátek byl 10. října, tedy svátek Viktora dle cisiojánu. V kalendářích se přitom shodně uváděl svátek Gergia mučedníka.

³⁸³ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 237

³⁸⁴ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 242.

³⁸⁵ Donald ATTWATER, Slovník, s. 168.

³⁸⁶ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 250.

Listopad

1. listopadu	<i>Všech svatých</i>
2. listopadu	<i>Dušiček/Památka duší</i>
6. listopadu	<i>Linharta opata</i>
9. listopadu	<i>Theodora</i>
10. listopadu	<i>Přenesení sv. Lidmily</i>
11. listopadu	<i>Martina rytíře/biskupa</i>
13. listopadu	<i>Brikcího biskupa</i>
19. listopadu	<i>Alžběty vdovy</i>
21. listopadu	<i>Obětování panny Marie</i>
22. listopadu	<i>Cecílie panny</i>
23. listopadu	<i>Klimenta papeže</i>
24. listopadu	<i>Chrysogona</i>
25. listopadu	<i>Kateřiny panny</i>
26. listopadu	<i>Kundráta biskupa</i>
30. listopadu	<i>Ondřeje apoštola</i>

Tab. 22: Svátky v kalendářích na měsíc listopad

Linhart opat, zvaný také Leonard, byl franský opat a poustevník počátkem 6. století³⁸⁷. Svatý Tomáš původem z Amiensu byl nejdříve voják, poté opat v Tours ve 4. století³⁸⁸. Brikcius byl nástupce Martina na biskupské stolci v Tours ve 4. století³⁸⁹. Svatá Alžběta byla manželka svatého Zachariáše. Byli to rodiče Jana Křtitele³⁹⁰. Kliment nebo také Klement I. byl třetí římský papež v 1. století³⁹¹. Kateřina Alexandrijská byla mučednice koncem 3. století³⁹². Listopad uzavírá svátek Ondřeje apoštola v 1. století³⁹³.

Cisioján na měsíc listopad

(1)Všickni svatí jsou neradi,

³⁸⁷ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 267.

³⁸⁸ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 270-271.

³⁸⁹ Donald ATTWATER, Slovník, s. 83

³⁹⁰ Donald ATTWATER, Slovník, s. 397.

³⁹¹ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 281.

³⁹² Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 283.

³⁹³ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 287.

že (10)Lid, (11)Martin s (13)Brikcím vadí,
 jimžto (19)Běty (21)Marje přej;
 za (25)Kateřinou jde (31)Dřej.

Svátky uváděné v listopadu se v kalendářích a cisiojánu shodují.

Prosinec

4. prosince	<i>Barbory panny</i>
6. prosince	<i>Mikuláše biskupa</i>
8. prosince	<i>Početí panny Marie</i>
10. prosince	<i>Melchiáda</i>
13. prosince	<i>Lucie Otýlie</i>
17. prosince	<i>Moudrosti Boží</i>
21. prosince	<i>Tomáše apoštola</i>
24. prosince	<i>Štědrý den (Adam a Eva)</i>
25. prosince	<i>Narození Krista pána</i>
26. prosince	<i>Štěpána</i>
27. prosince	<i>Jana evangelisty</i>
28. prosince	<i>Mlád'átek</i>
29. prosince	<i>Tomáše biskupa</i>
30. prosince	<i>Davida krále</i>
31. prosince	<i>Sylvestra papeže</i>

Tab. 23: Svátky v kalendářích na měsíc prosinec

Mezi 27. listopadem a 3. prosincem začíná advent. Někdy bývá v kalendáři uveden na úkor ostatních svátků, s výjimkou svátku Ondřeje. V prosinci můžeme nalézt většinu svátků tradičních, jenž vydržely až do dnešních dnů. Barbora byla mučednice snad ve 3. století v Malé Asii³⁹⁴. Svatý Mikuláš byl biskup řeckého původu z přelomu 3. a 4. století³⁹⁵. Svatý Melchiáš, zakladatel Sázavského kláštera z 10. století³⁹⁶. Na 13. prosince bývá označován svátek Lucie a Otýlie, někdy jen Lucie. Lucie byla mučednice v sicilských Syrakusách začátkem 4. století a Otýlie byla abatyší v Alsasku v 8. století³⁹⁷. Svatý Jan byl apoštol autor

³⁹⁴ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 293.

³⁹⁵ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 294.

³⁹⁶ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 148.

³⁹⁷ Donald ATTWATER, Slovník, s. 250, 301.

evangelia z 1. století³⁹⁸. Svátek Mlád'átek uctívá památku Mlád'átek Betlémských zavražděných králem Herodem v 1. století př. n. l, tento svátek se pak posunuje v podobě ochtáv na první lednové dny³⁹⁹. Sylvestr byl římský papež ve 4. století⁴⁰⁰.

Cisioján na měsíc prosinec

Po sněhu (4)Bára s (6)Mikulášem šla,

v noci (13)Lucka len předla;

pověděl (21)Tomáš, trestán;

(25)Narodil se Kristus Pán.

Svátky uváděné v prosinci se v kalendářích a cisiojánu shodují.

---

³⁹⁸ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 309.

³⁹⁹ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 310.

⁴⁰⁰ Petr PRACNÝ, Český kalendář, s. 313.

8 Kalendáře ve výuce fyziky na základní škole

Žáci se během studia na základní škole setkávají s fyzikálními poznatky již na prvním stupni základní školy, zde hovoříme spíše o takzvaných prekonceptech (intuitivních představách, prvotních představách, ...), jelikož výuka fyziky jako předmětu probíhá až na druhém stupni základní školy. Tyto prekoncepty do značné míry ovlivňují i další vzdělávání ve fyzice, děti jsou totiž v interakci s okolním světem a jeho zákonitostmi od útlého věku a sami si vytváří svůj obraz o tom, proč co funguje a jak. Žáci se setkávají s fyzikálními poznatky již v rámci výuky prvouky (počítání času, dělení dne a noci a i základní poznatky o kalendáři). Proto jsem se v dalším rozboru zaměřila na učební osnovy základní školy a učebnice, které žáci používají v rámci výuky fyziky (zejména z pohledu astronomických poznatků).

8.1 Učební osnovy a učebnice pro základní školy – astronomie

Astronomie jako taková patří mezi nejstarší vědy a lidi od nepaměti lákalo zjistit, jak vznikl celý svět, jak vznikly planety, jak jsou vzdálené, jak daleký je vesmír atd.

Proto se astronomie velmi rychle dostala i do výuky na základních školách. V rámci prvouky na prvním stupni se žáci seznámí s měřením času a kalendářem. O Slunci, vesmíru, dělení planet a sluneční soustavě se potom učí v přírodovědě ve 4. a 5. ročníku. Na druhém stupni se astronomie objevuje v několika předmětech (zeměpis, fyzika, chemie, přírodopis a dějepis). V rámci výuky fyziky se ale žáci s astronomickými poznatky setkávají – v 7. ročníku v rámci optiky se zatměním a pak s dalšími astronomickými poznatky až na konci 9. ročníku (Vesmír).

Během vývoje českého školství docházelo k různým změnám v učebních osnovách na základě nově vydávaných zákonů či vyhlášek MŠMT (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy). Data jsou analyzována v letech 1960–2018 podle vydaných učebnic a následně roztrženy podle vydávaných zákonů či vyhlášek. Z následujícího přehledu učebních plánů a vydávaných učebnic fyziky pro základní školy je vidět, že se astronomii v rámci výuky fyziky na základní škole nevěnuje veliký prostor. Dle mého názoru je to škoda, jelikož se jedná o téma, které lze propojit i s jinými vyučovanými předměty na základní škole, a navíc je to téma, které je pro žáky velmi populární.

1. 1960 - 1979

V této době bylo československé školství založeno na ustanoveních dle *Zákona o soustavě výchovy a vzdělávání v ČSSR*. Byly také zavedeny 4 vzdělávací stupně:

- a) Mateřská škola – 3-6 let
- b) Základní škola – 6-15 let
- c) Soustava škol II. cyklu – odborná učiliště, učňovské školy, SŠ pro pracující, odborné školy, SOŠ a SVVŠ
- d) Vysoká škola

Hodinová dotace pro výuku fyziky na druhém stupni základních škol byla ve formě 0+2+2+3, takže nedocházelo k vydávání učebnic pro 6. ročník. Učebnice obsahovaly učební texty, laboratorní cvičení i příklady k procvičování. Od roku 1963 navíc docházelo k návrhům změn hodinových dotací pro fyziku (2 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku ZŠ a 3 hodiny týdně s fyzikálním praktikem jako volitelným nebo nepovinným předmětem v 8. a 9. ročníku).

Příklady vydávaných učebnic s obsahem učiva v jednotlivých ročnících:

1. Vachek, J.; Špaček, M. *Fyzika pro 7. ročník*; SPN: Praha, 1962, 1. vydání.
  - Měření délky, obsahu a objemu
  - Síla, tíha, hmotnost
  - Látky pevné, plynné a kapaliny
  - Tlak v kapalinách a plynech
  - Zahřívání těles, měření teploty
  - Sdílení tepla

2. Chytilová, M.; Lehár, F.; Truska, F. *Fyzika pro 8. ročník*; SPN: Praha, 1963, 1. vydání.
  - Mechanický pohyb těles
  - Skládání sil působících na těleso
  - Mechanická práce a energie
  - Jednoduché stroje
  - Proudění vody a vzduchu
  - Vodní motory
  - Tepelná energie
  - Změny skupenství
  - Tepelné motory

3. Fuka, J.; Voráček, M. *Fyzika pro 9. ročník*; SPN: Praha, 1963, 1. vydání

- Elektřina
- Optika
- Základní poznatky o jaderné energii

Obr. 138: Učebnice Fyzika pro 7., 8. a 9. ročník nakladatelství SPN

2. 1980–1984

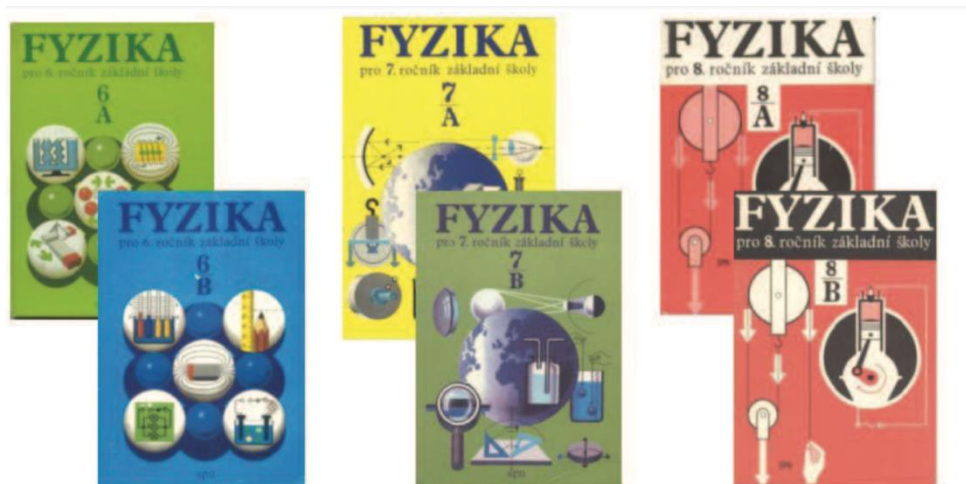
V letech 1976 - 1984 probíhal v ČSSR přechod na nový vzdělávací systém, v roce 1978 došlo k přepracování fyzikálních osnov, kdy se změnila hodinová dotace (6. – 8. ročníku po 2 týdenních hodinách a pro povinně volitelná a nepovinná fyzikálně chemická a matematicko - fyzikální praktika v 7. a 8. ročníku po 2 hodinách) a roku 1984 vešel v platnost nový zákon *Zákon o soustavě základních a středních škol v ČSSR*.

Příklady nově vydávaných učebnice (obsah zůstal stejný):

1. Janovič, J.; Kolářová, R.; Bejsta, J.; Černá, A. *Fyzika pro 6. ročník*; Studijní část A. Pracovní část B. SPN, Praha 1980.

2. Procházková, E.; Kolářová, R.; Böhmová, E.; Klobušický, K. *Fyzika pro 7. ročník*; Studijní část A. Pracovní část B. SPN, Praha 1981.

3. Chytilová, M.; Kluvanec, D.; Žampa, K.; *Fyzika pro 8. ročník*; Studijní část A. Pracovní část B. SPN, Praha 1983.

Obr. 139: Učebnice Fyzika pro 6., 7. a 8. ročník základní školy – nakladatelství SPN

3. 1984–2003

Roku 1984 vešel v platnost nový školský zákon (č. 29/1984), jenž stanovil, že základní škola měla 8 ročníků (první stupeň 1. - 4. ročník, druhý stupeň 5. - 8. ročník) a že se povinná školní docházka prodloužila na 10 let, což žáci mohli plnit i v rámci 1. a 2. ročníku střední školy. Začala probíhat diskuse o úpravě osnov, podle kterých se fyzice začalo učit na všech základních školách od roku 1988/89. Zejména šlo o zjednodušení a redukci učiva (např. o částicové stavbě látek, grafické určení výsledné síly a určení práce na nakloněné rovině, zjednodušení výkladu vnitřní energie, elektrického napětí a učiva o střídavém proudu). Některé změny byly provedeny už od 1. 9. 1985.

V roce 1987 se ustálily nové učební osnovy, podle nichž se fyzika učila od 6. do 8. ročníku po 2 hodinách týdně.

Příklady vydávaných učebnice s obsahem učiva v jednotlivých ročnících:

1. Janovič, J.; et al. *Fyzika pro 6. ročník základní školy*. Studijní část A. Pracovní část B; SPN: Praha, 1989.

- Stavba látek
- Elektrické vlastnosti látek
- Magnetické vlastnosti látek
- Měření délky pevného tělesa
- Měření objemu tělesa
- Měření hmotnosti tělesa
- Hustota

- Měření času
- Měření teploty tělesa
- Elektrický proud v kovech
- Tepelné elektrické spotřebiče
- Magnetické pole elektrického proudu
- Rozvětvený elektrický obvod
- Elektrický proud v kapalinách a plynech
- Základní pravidla bezpečnosti při zacházení s elektrickým zařízením

2. Bohuněk, J.; et al. *Fyzika pro 7. ročník základní školy*. Studijní část A. Pracovní část B; SPN: Praha, 1991.

- Pohyb tělesa
- Síla a její měření
- Skládání sil
- Posuvné účinky síly, pohybové zákony
- Otáčivý účinek síly
- Deformační účinek síly
- Tření
- Mechanické vlastnosti kapalin
- Mechanické vlastnosti plynů
- Přímocháre šíření světla
- Odraz světla, zobrazení zrcadly
- Lom světla, zobrazení čočkami
- Rozklad světla

3. Kolářová, R.; et al. *Fyzika pro 8. ročník základní školy*. Studijní část A. Pracovní část B; SPN: Praha, 1992.

- Práce, výkon
- Pohybová a polohová energie
- Vnitřní energie, teplo
- Změny skupenství
- Spalovací motory
- Elektrický náboj, elektrické pole
- Zákony elektrického proudu v obvodech

- Elektromagnetické jevy
- Střídavý proud
- Vedení elektrického proudu v polovodičích
- Jaderná energie

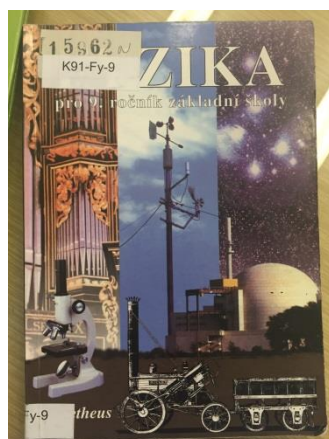
Obr. 140: Učebnice Fyzika pro 6., 7. a 8. ročník základní školy – nakladatelství SPN

Roku 1990 vešel v platnost nový zákon, jenž doplnil a změnil zákon vydaný v roce 1984 – povinná docházka byla opět stanovena na 9 let (jako od roku 1959 do roku 1984). Nakladatelství Prometheus doplnilo v roce 1996 řadu učebnic Fyziky pro 6. - 8. ročník základní školy o jednodílnou část pro 9. ročník. V této učebnici tak bylo poprvé od roku 1960 zavedeno učivo o zvukových jevech (do té doby bylo uváděno jen v Doplnících pro třídy s rozšířenou výukou úloh matematiky a přírodních věd). Dále se zde doplnilo i učivo meteorologie a astronomie.

Příklady nově vydávané učebnice s obsahem učiva v jednotlivých ročnících:

1. Kolářová, R.; Bohuněk, J.; Štoll, I. *Fyzika pro 9. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 1996.

- Zvukové jevy
- Využití světla a záření
- Jaderná energie
- Energie a její přeměny
- Počasí kolem nás
- Země a vesmír
- Čemu jsme se ve fyzice naučili?
- Laboratorní úlohy

Obr. 141: Učebnice Fyzika pro 9. ročník základní školy – nakladatelství Prometheus

Další významnou změnu přinesl rok 1995, kdy MŠMT vydalo Standard základního vzdělávání, který se stal závažnou normou pro učitele i pro tvorbu nových vzdělávacích programů. Učitelé si tak mohli vybrat, jak budou vyučovat fyziku. Buď podle osnov z roku 1987, nebo podle nově vzniklých schválených vzdělávacích programů: Základní škola, Občanská škola a Národní škola. Fyzika musela mít od 6. do 9. ročníku minimálně 6 hodin.

1. Základní škola (od 1. 9. 1996)

a) 6. a 7. ročník – vlastnosti látek a těles, pohyby a vzájemné působení těles, mechanické vlastnosti kapalin a plynů, světelné jevy

b) 8. a 9. ročník – elektromagnetické jevy, energie (její přeměny a přenos), zvukové jevy, vesmír

2. Občanská (obecná) škola (od 1. 9. 1997)

a) 6. - 9. ročník – látky a jejich vlastnosti, pohyb a síla, elektrické a magnetické jevy, světelné a zvukové jevy, tepelné jevy, energie a její přeměny, Země a vesmír

3. Národní škola (od 1. 9. 1997)

Fyzika zařazena v tematickém celku Poznávání přírody (spolu s chemií a přírodovědou). Hodinová dotace předmětů byla v 6. a 7. ročníku (fyzika a přírodověda) 3+4 hodiny a v 8. a 9. ročníku (fyzika, přírodověda a chemie) 4 hodiny.

a) 6. ročník – zaměřen na experimenty (elektrické obvody, vážení, měření objemu, ...)

b) 7. ročník – tělesa a látka, veličiny, magnetismus

c) 8. ročník – tlaková síla a tlak, práce a energie, Slunce a Země, zvukové jevy

d) 9. ročník – optika, elektrické energie, elektromagnetismus, energie a její přeměny

Příklady vydávaných učebnice s obsahem učiva v jednotlivých ročnících:

1. Kolářová, R.; Bohuněk, J. *Fyzika pro 6. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 1998.

- Vlastnosti látek a těles
  - Stavba látek
  - Elektrické vlastnosti látek
  - Magnetické vlastnosti látek
  - Měření veličin
  - Měření délky
  - Měření objemu
  - Měření hmotnosti
  - Hustota
  - Měření času
  - Měření teploty
- Elektrický obvod
  - Elektrický proud v kovech
  - Magnetické pole elektrického proudu
  - Rozvětvený elektrický obvod

2. Kolářová, R.; Bohuněk, J. *Fyzika pro 7. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 1998.

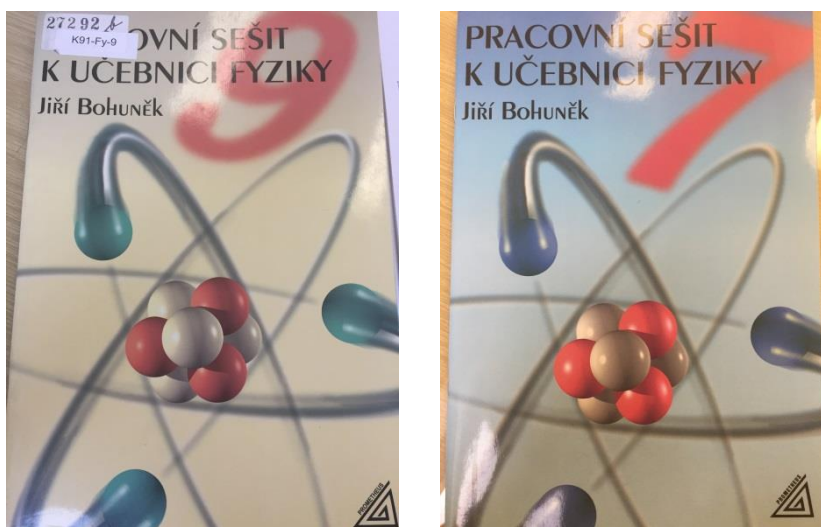
- Pohyb a síla
  - Pohyb tělesa
  - Síla a skládání sil
  - Posuvné účinky síly, pohybové zákony
  - Otáčivé účinky síly
  - Deformační účinky síly
  - Tření
- Mechanické vlastnosti kapalin a plynů
- Světelné jevy
  - Přímočaré šíření světla
  - Odraz světla, zobrazení zrcadly
  - Lom světla, zobrazení čočkami
  - Rozklad světla
  - Laboratorní úlohy

Obr. 142: Učebnice Fyzika pro 6. a 7. ročník základní školy – nakladatelství Prometheus

3. Bohuněk, J.; *Pracovní sešit k učebnici fyziky*; Prometheus: Praha, 1999.

4. Bohuněk, J.; *Pracovní sešit k učebnici fyziky*; Prometheus: Praha, 1995.

Obr. 143: Pracovní sešit k učebnici fyziky – nakladatelství Prometheus

V roce 1999 a 2000 byly přepracovány učebnice od autorů Kolářové a Bohuňka, jelikož se ukázalo, že se na mnoha školách učila fyzika jen 1 hodinu týdně, a proto došlo k redukci obsahu učiva v těchto učebnicích a byly vydány nové sady:

1. Kolářová, R.; Bohuněk, J. *Fyzika pro 6. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 2012.

- Částicová stavba
- Elektromagnetické jevy

2. Kolářová, R.; Bohuněk, J. *Fyzika pro 7. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 2003.

- Pohyb a síla
- Mechanické vlastnosti kapalin a plynů
- Světelné jevy
- Laboratorní úlohy

3. Kolářová, R.; Bohuněk, J. *Fyzika pro 8. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 1999.

- Práce, energie, teplo
- Elektrické jevy
- Zvukové jevy
- Počasí kolem nás
- Laboratorní úlohy

4. Kolářová, R.; Bohuněk, J. *Fyzika pro 9. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 2000.

- Elektromagnetické jevy
- Střídavý proud
- Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech
- Vedení elektrického proudu v polovodičích
- Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními
- Elektromagnetické záření
- Světelné jevy a jejich využití
- Jaderná energie
- Země a vesmír
- Čemu jste se ve fyzice naučili?
- Laboratorní úlohy

Obr. 144: Učebnice Fyzika pro 6., 7., 8. a 9. ročník základní školy – nakladatelství Prometheus

Po roce 1990 vývoj školství a vzdělávání prošel procesem transformace, kdy učitelé mohli podle svého uvážení vypustit z osnov fyziky až 30 % učiva a učit podle učebnic, které si sami zvolili. Vycházelo mnoho učebnic z různých nakladatelství - Sciencia (M. Rojko a kol.), Fortuna (Z. Lustigová) a později také nakladatelství SPN a. s. (J. Jáchim a J. Tesař), Fraus (K. Rauner a kol.), Prodos (R. Holubová a kol.) a Tvořivá škola (A. Míček a kol.).

Já zde uvedu s obsahem učiva učebnice nakladatelství Fraus, kdy byla ke každé učebnici vydána ještě Příručka pro učitele a Pracovní sešit.

1. Rauner, K.; et al. *Fyzika 6 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*; Fraus: Plzeň, 2004.

- Těleso a látka

- Veličiny a jejich měření
- Elektrické vlastnosti látek
- Magnetismus
- Elektrický obvod

2. Rauner, K.; et al. *Fyzika 7 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*; Fraus: Plzeň, 2005.

- Pohyb tělesa
- Síly a jejich vlastnosti
- Kapaliny
- Plyny
- Světelné jevy

3. Rauner, K.; et al. *Fyzika 8 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*; Fraus: Plzeň, 2006.

- Práce a energie
- Tepelné jevy
- Zvukové jevy
- Elektrický proud

4. Rauner, K.; et al. *Fyzika 9 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*; Fraus: Plzeň, 2007.

- Elektrodynamika
- Elektrický proud v polovodičích
- Atomy a záření
- Astronomie
- Vývoj fyziky

Obr. 145: Fyzika 6, 7, 8 a 9 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia – nakladatelství Fraus

4. 2004–2018

V roce 2004 byl vydán nový zákon Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP), podle kterého si školy musely vytvořit svoje Školních vzdělávací programy (ŠVP). Fyzika byla zařazena do učebního celku Člověk a příroda (spolu s chemií, přírodopisem a zeměpisem) s celkovou dotací 22 hodin.

Například v učebnici nakladatelství Fraus je v učebnici Fyziky pro 9. ročník zařazena astronomie takto:

- Čím se zabývá astronomie
  - Slunce
  - Kamenné planety
  - Plynné planety

- Malá tělesa
- Keplerovy zákony
- Vznik a vývoj hvězd
- Zánik hvězd
- Galaxie
- Sluneční a hvězdný čas
- Souhvězdí

Školy si tedy mohou vydat své ŠVP dle podmínek stanovených v RVP, a to tak, že jsou zde určeny povinné okruhy a potom si zbytek volí učitel na základě svého uvážení z jiných tematických celků (rozšířené učivo).

V následujícím soupise pouze uvedu učebnice fyziky, které mají k 20. 11. 2018 schvalovací doložku MŠMT:

1. Rauner,K. a kol.: Fyzika pro 6. ročník ZŠ a primu víceletého gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
2. Rauner,K. a kol.: Fyzika pro 7. ročník ZŠ a sekundu víceletého gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
3. Rauner,K. a kol.: Fyzika pro 8. ročník ZŠ a tercii víceletého gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
4. Rauner,K. a kol.: Fyzika pro 9. ročník ZŠ a kvartu víceletého gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
5. Randa,M. a kol.: Fyzika pro 6. ročník ZŠ a víceletá gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
6. Randa,M. a kol.: Fyzika pro 7. ročník ZŠ a víceletá gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
7. Randa,M. a kol.: Fyzika pro 8. ročník ZŠ a víceletá gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
8. Kubínek,R.;Davidová,J.;Holubová,R.;Weinlich,R.:. Fyzika I, 1. a 2. díl (učebnice a pracovní sešit).
9. Kubínek,R.;Weinlichová,J.;Holubová,R.;Weinlich,R.: Fyzika II, 1. díl (učebnice a pracovní sešit).
10. Banáš,P.;Kubínek,R.;Holubová,R. a kol.: Fyzika II, 2. díl (učebnice a pracovní sešit).
11. Holubová,R.;Richterek,R.;Kubínek,R.: Fyzika III, 1. díl (učebnice a pracovní sešit).

12. Holubová,R.;Richterek,R.;Kubínek,R.: Fyzika III, 2. díl (učebnice a pracovní sešit).
13. Holubová,R.;Richterek,R.;Kubínek,R.: Fyzika IV, 1. díl (učebnice a pracovní sešit).
14. Banáš,P. a kol.: Fyzika IV, 2. díl.
15. Bohuněk,J.: Pracovní sešit k učebnici fyziky pro 6. ročník ZŠ.
16. Bohuněk,J.: Pracovní sešit k učebnici fyziky pro 7. ročník ZŠ.
17. Bohuněk,J.: Pracovní sešit k učebnici fyziky pro 8. ročník ZŠ.
18. Bohuněk,J.: Pracovní sešit k učebnici fyziky pro 9. ročník ZŠ.
19. Kolářová,R.;Bohuněk,J.: Fyzika pro 6. ročník ZŠ.
20. Kolářová,R.;Bohuněk,J.: Fyzika pro 7. ročník ZŠ.
21. Kolářová,R.;Bohuněk,J.: Fyzika pro 8. ročník ZŠ.
22. Kolářová,R.;Bohuněk,J.: Fyzika pro 9. ročník ZŠ.
23. Macháček,M.: Fyzika pro 6. ročník ZŠ a víceletá gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
24. Macháček,M.: Fyzika pro 7. ročník ZŠ a víceletá gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
25. Macháček,M.: Fyzika pro 8. ročník ZŠ a víceletá gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
26. Macháček,M.: Fyzika pro 9. ročník ZŠ a víceletá gymnázia (učebnice a pracovní sešit).
27. Tesař,J.;Jáchim,F.: Fyzika I (Fyzikální veličiny a jejich měření).
28. Tesař,J.;Jáchim,F.: Fyzika II (Síla a její účinky - pohyb těles).
29. Tesař,J.;Jáchim,F.: Fyzika III (Mechanické vlastnosti látek, mechanika tekutin, světelné děje).

30. Tesař,J.;Jáchim,F.: Fyzika IV (Elektromagnetické děje).
31. Tesař,J.;Jáchim,F.: Fyzika V (Energie).
32. Enevová,P. a kol.: Hravá fyzika 6 (učebnice a pracovní sešit).
33. Rosecká,Z.,Míček,A.: Fyzika 1 – učebnice pro 6. ročník, Zápiskník mladého fyzika (1. pracovní sešit pro činnostní výuku fyziky).
34. Míček,A.;Kroupa,R.: Fyzika 2 – učebnice pro 7. ročník (učebnice a pracovní sešit).
35. Míček,A.;Kroupa,R.: Fyzika 3 – učebnice pro 8. ročník (učebnice a pracovní sešit).
36. Míček,A.;Kroupa,R.: Fyzika 4 – učebnice pro 9. ročník (učebnice a pracovní sešit).

Rámcový vzdělávací program pro předmět Fyzika dle MŠMT z roku 2017:

5.6.1 FYZIKA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák

- F-9-1-01** změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- F-9-1-02** uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- F-9-1-03** předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- F-9-1-04** využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-1-01p** změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

Učivo

- měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
- skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze

POHYB TĚLES; SÍLY

Očekávané výstupy

žák

- F-9-2-01** rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- F-9-2-02** využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- F-9-2-03** změří velikost působící síly
- F-9-2-04** určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- F-9-2-05** využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích

Obr. 146: RVP ZV část 1⁴⁰¹

⁴⁰¹ <http://www.msmt.cz/file/43792/>

F-9-2-06	<i>aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů</i>
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
<i>F-9-2-01p</i>	<i>rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu</i>
<i>F-9-2-02p</i>	<i>zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů</i>
<i>F-9-2-04p</i>	<i>rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i>
<i>F-9-2-05p</i>	<i>předvídá změnu pohybu těles při působení síly</i>
<i>F-9-2-06p</i>	<i>aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů</i>

Učivo

- **pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- **třecí síla** – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů**
- **Newtonovy zákony** – první, druhý (kvalitativně), třetí
- **rovnováha na páce a pevné kladce**

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN	
Očekávané výstupy	
žák	
<i>F-9-3-01</i>	<i>využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</i>
<i>F-9-3-02</i>	<i>předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</i>
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
<i>F-9-3-01p</i>	<i>využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů</i>

Učivo

- **Pascalův zákon** – hydraulická zařízení
- **hydrostatický a atmosférický tlak** – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- **Archimédův zákon** – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách

ENERGIE	
Očekávané výstupy	
žák	
<i>F-9-4-01</i>	<i>určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa</i>
<i>F-9-4-02</i>	<i>využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</i>
<i>F-9-4-03</i>	<i>využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh</i>

Obr. 147: RVP ZV část 2⁴⁰²

⁴⁰² <http://www.msmt.cz/file/43792/>

- F-9-4-04* **určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem**
F-9-4-05 **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-4-02p* **uveďte vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)**
F-9-4-03p **rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití**
F-9-4-04p **rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem**
F-9-4-05p **pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí**

Učivo

- **formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- **přeměny skupenství** – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

- F-9-5-01* **rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku**
F-9-5-02 **posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-5-01p* **rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz**
F-9-5-02p **posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka**

Učivo

- **vlastnosti zvuku** – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

- F-9-6-01* **sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu**
F-9-6-02 **rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí**
F-9-6-03 **rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností**
F-9-6-04 **využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů**
F-9-6-05 **využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní**
F-9-6-06 **zapojí správně polovodičovou diodu**
F-9-6-07 **využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí**

Obr. 148: RVP ZV část 3⁴⁰³

⁴⁰³ <http://www.msmt.cz/file/43792/>

<i>a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</i>	
F-9-6-08	<i>rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</i>
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
<i>F-9-6-01p</i>	<i>sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod</i>
<i>F-9-6-02p</i>	<i>vyjmenuje zdroje elektrického proudu</i>
<i>F-9-6-03p</i>	<i>rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla</i>
<i>F-9-6-07p</i>	<i>zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití</i>

Učivo

- **elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač
- **elektrické a magnetické pole** – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- **vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR	
Očekávané výstupy	
žák	
F-9-7-01	<i>objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</i>
F-9-7-02	<i>odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</i>
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
<i>F-9-7-01p</i>	<i>objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země</i>
<i>F-9-7-02</i>	<i>odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</i>
-	<i>zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci</i>
-	<i>osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru</i>

Učivo

- **sluneční soustava** – její hlavní složky; měsíční fáze
- **hvězdy** – jejich složení

Obr. 149: RVP ZV část 4⁴⁰⁴

V dnešní době je na trhu velké množství učebnic pro výuku fyziky, ovšem na základě vydávaných ŠVP si škola může notně měnit své osnovy ve výuce fyziky. Záleží tedy na zkušenosti a zaměřenosti každého učitele, co chce žákům předávat. Ovšem z hlediska kalendářů nejsou učebnice k tomuto tématu moc přívětivě zaměřeny, přitom by se dalo spoustu poznatků z kalendářů aplikovat do výuky a jistým způsobem tak „osvěžit“ standardní výklad.

⁴⁰⁴ <http://www.msmt.cz/file/43792/>

8.2 Metody a organizační formy výuky

Při dosahování cílů výuky si každý učitel volí svoji vlastní cestu, jak danou problematiku nejlépe uchopit a přiblížit ji žákům, jak nejlépe předat poznatky z daného oboru a jak také motivovat žáka pro další činnost ve výuce. Učitel si tedy volí různé druhy výukových metod a výukových forem na základě vlastních zkušeností a dovedností. Tyto formy a metody výuky lze třídit podle několika kritérií a hledisek. Pro zpracování následující části jsem vycházela z publikace Vojtěcha Žáka „*Metody a formy výuky. Hospitační arch. (Vpracováno v rámci individuálního národního projektu Cesta ke kvalitě.)*“⁴⁰⁵ a publikace Maňáka a Ševce „*Výukové metody*“⁴⁰⁶.

8.2.1 Metody výuky

Výuková metoda je klasifikována jako systém vyučovacích činností učitele a aktivit zapojených žáků pro dosažení daných edukačních cílů.

Výuková metoda je tedy nástrojem, jak zprostředkovat žákům učivo, pomáhá jim při jejich učení a je soustavou kroků, které vedou žáky k danému cíli. Hlavní funkcí výukové metody je tedy regulace učení žáků.

Výukové metody lze dělit na několik typů a každý typ klade jiné nároky na aktivitu žáků, na jejich samostatnost a tvořivost.

8.2.2 Třídění metod výuky

8.2.2.1 Vyprávění učitele

Jedná se o metodu založenou na monologu učitele, kdy dochází k předávání informací jedním směrem – tedy od učitele k žákům. Není zde ale vyloučena možnost dotazů ze stran žáků, nebo žádost o doplnění učitelova výkladu.

Tato metoda je založena na předávání věcných informací. Ovšem může plnit i velkou roli při motivaci žáků. Zde hodně záleží na osobnosti učitele, jak poutavě je daný výklad schopen prezentovat a vtáhnout žáky do svého vyprávění. Dalším přínosem je i rozvoj kreativity žáků, jelikož je tato metoda nutí k zapojení fantazie a dokreslování si detailů ve vlastní

---

⁴⁰⁵ http://www.nuov.cz/uploads/AE/evaluacni_nastroje/11_Metody_a_formy_vyuky.pdf

⁴⁰⁶ MAŇÁK J., ŠVEC, V. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003.

představivosti. Účinnost takto osvojeného učiva je poměrně veliká, jelikož jsou žáci do vyprávění emocionálně vtaženi.

8.2.2.2 Vysvětlování (výklad) učitele

Další monologická slovní metoda, při níž učitel zprostředkuje rekonstrukci nebo pochopení nějakého jevu na základě argumentů vycházejících z příslušných zákonitostí. Tato metoda vede žáky k pochopení a osvojení si jádra sdělení, dále pak k podstatě jevu či funkce předmětu.

Pro tuto metodu je nutné dbát ohled na aktuální vědomosti a dovednosti žáků, kdy se respektuje i jejich věk. Důležité je, aby poznatky byly předávány logicky a systematicky, proto se zde osvědčují obecné postupy od jednoduchého ke složitému, od konkrétního k abstraktnímu či od známého k neznámému. Důraz je také kladen na přesné vyjadřování, logické důkazy a zobecňování. Vysvětlování se také často opírá o konkrétní předměty, jevy či nějaká schematická znázornění. Na rozdíl od vyprávění je vysvětlování založeno na poznávacích (kognitivních) procesech.

8.2.2.3 Práce s textem

Jedná se o metodu, která je založena na zpracování textových informací. Díky využití těchto informací je pak možné dosáhnout osvojení nových poznatků a také k jejich rozšíření, prohloubení a upevnění.

Tato metoda se opírá zejména o práci s učebnicemi, učebními texty, encyklopediemi, odbornou literaturou atd. V dnešní době se hojně využívá i elektronických médií. V tomto případě je ale nutné žáky seznámit s využíváním hodnověrných zdrojů informací.

Přínos této metody spočívá zejména v postupném vytváření a zdokonalování dovednosti žáků, kdy jsou poté schopni využívat textové informace k řešení jiných náročných problémů či zadaných úloh.

8.2.2.4 Rozhovor

V této metodě se jedná o verbální komunikaci mezi dvěma a více osobami, jenž je založena na kladení otázek a podání odpovědí.

Rozhovor může mít několik forem:

1. Debata

Debatou se rozumí výměna názorů o nějakém dílčím problému, která se koná v užším kruhu účastníků.

2. Diskuze

Bývá zpravidla řízená tak, aby se mohli k danému tématu vyjádřit všichni zúčastnění. Jejím cílem je osvětlit problém z různých hledisek a hledat řešení vzájemnou a konstruktivní výměnou názorů. Účinná diskuze je založena na dialogu.

3. Řízený rozhovor

V tomto případě učitel zadá otázku a odpověď čeká od vybraného žáka, jemuž ji položil. Další odpověď na novou otázku zase očekává od jiného žáka.

4. Výukový rozhovor

Zde má učitel hlavní roli. Učitel burcuje žáky k soběstačnosti, k potřebě argumentovat, rozhodovat a obhajovat své názory.

8.2.2.5 *Názorně-demonstrační metody*

1. Předvádění (demonstrace)

Zde dochází k zprostředkování vjemů, prožitků a pozorování žáků na základě využití jejich smyslových receptorů. Předvádějí se reálné předměty, pomůcky, modely atd. Demonstrace umožňuje předvést žákům věci, které jsou pro jejich přímou zkušenost nedosažitelné (např. některý fyzikální pokus). Žáci se učí pozorovat, zpřesňovat vnímání a vyvozovat závěry z předváděných věcí.

2. Práce s obrazem

Díky obrazu si mohou žáci danou představu či vjem vyvolat a zachovat. Patří sem například kresba na tabuli, nástěnný obraz, grafy, mapa atd.

3. Instruktaž

Díky ní si žáci osvojí vizuální, auditivní, hmatové a další podněty pro jejich další praktické činnosti. Tato metoda má uplatnění zejména při vytváření pohybových, pracovních, technických, laboratorních a sociálních dovedností.

Sem spadá několik druhů instruktaže, např. slovní instruktaž, písemná instruktaž (návod), instruktaž statickým a dynamickým obrazem (film, video) atd.

8.2.2.6 *Dovednostně-praktické metody*

„Tyto metody jsou zaměřeny na vlastní aktivitu a činnost žáků, především činnost praktickou, jejímž cílem je překonat odtržení školy od života a při nichž je důležité naplňovat následující principy: aktivizace všech smyslů, odpovědnost a metodická kompetence žáků, orientace na konkrétní produkty, kooperativní jednání a zaměření na život.“⁴⁰⁷ Při použití této metody ve výuce dochází u žáků k rozvoji psychomotorických dovedností.

Vytváření dovedností je proces, při němž se dovednosti utvářejí postupně.

Napodobování (imitování) je přebírání určitých způsobů chování od jiných lidí, bezprostředně nebo zprostředkovaně (z internetu, knihy atd.). Napodobovat může žák záměrně či bezděčně.

Manipulování, laborování, experimentování jsou metody, kam patří například žákovský experiment, jenž zprostředkovává žákům samostatné hledání, zkoušení a objevování.

8.2.2.7 *Aktivizující metody*

Jsou to metody, které jsou založeny na žákově bezprostřední aktivitě, tvořivosti, samostatnosti a samočinnosti.

Patří sem několik metod:

1. heuristické metody

Jednou z heuristických metod je *metoda znovujevování* založená na přímém poznání skutečnosti. Její podstata spočívá v zadání úkolu, který musí každý splnit sám. Vychází se z předpokladu, že žáci musí mít pro splnění úkolu osvojené konkrétní dovednosti a schopnosti, že úkol chápou a jsou tak schopni ho splnit. Důraz je kladen i na dostatek času a učitel zde hraje roli poradce. Výhodou této metody je, že je aktivní, zábavná a motivační.

Další heuristickou metodou je *metoda badatelská*, která staví na přirozené zvědavosti žáků a vede žáky k aktivitě. Jedná se o konstruktivní styl výuky, kdy se využívá zejména rozporuplných situací, které odporují dosavadnímu chápání světa žáky, a nutí tak žáky k bádání. Výsledkem je, že si žáci kladou otázky, formují hypotézy, plánují postupy bádání a ověřování výsledků, vyvozují závěry, které podrobují kritice a pak je formulují před ostatními.

---

⁴⁰⁷ MAŇÁK J., Švec, V. Výukové metody. Brno: Paido, 2003.

2. řešení problémů

Jedná se o teoretickou nebo praktickou potíže (problém), který je před žáka položen a nutí ho tak k jeho řešení. Žák aktivně problém zkoumá, přemýšlí nad ním a hledá řešení. Žák si vytváří hypotézy o různých způsobech řešení a ty pak zkoumá.

3. situační metody

Jedná se o metodu, která řeší problém vycházející z reálné události.

„Situační metody učí žáky řešit konkrétní reálné situace ze života, a ačkoli respektují požadavky učebních osnov (školního vzdělávacího plánu), často překračují akademický rámec školy. Podstatou situační metody je hledání postupů vedoucích k vyřešení nějaké konkrétní situace, problémového případu, který je žákům prezentován a předložen k řešení.“⁴⁰⁸

4. inscenační metody

„Podstatou inscenačních metod je sociální učení žáků na modelových problémových situacích, simulacích nějaké události, v nichž se kombinuje hraní rolí s řešením problémů. Pomocí této metody si žáci fixují osvojené učivo, vysvětlují příčiny lidského jednání, učí se schopnosti vcítit se do druhého jedince, a to prostřednictvím vlastního jednání a prožívání. Žákům tato výuková metoda také přináší možnost vyzkoušet si na vlastní kůži, jaké to je ocitnout se v nějaké situaci, a nacvičit si vhodné jednání, vhodné řešení této situace. Aktuálním a vhodným tématem pro inscenační metodu mohou být: xenofobie, situace žen ve společnosti, šikana apod. Inscenační metoda má také několik variant, z nichž nejzákladnější je strukturovaná a nestruturovaná inscenace.“⁴⁰⁹

5. didaktické hry

„Didaktickou hru můžeme definovat jako dobrovolně volenou aktivitu, jejímž produktem je osvojení či upevnění učební látky, která aktivizuje žáky a rozvíjí jejich myšlení a poznávací funkce. Převážně slouží k fixaci učební látky.“⁴¹⁰

Didaktické hry můžeme dělit podle několika kritérií – simulační hry (sem patří hraní rolí, řešení případů, ...), interakční hry (společenské hry, hry s pravidly, ...) a scénické hry (podstatou je návaznost na divadelní hry).

---

⁴⁰⁸ MAŇÁK J., Švec, V. Výukové metody. Brno: Paido, 2003.

⁴⁰⁹ MAŇÁK J., Švec, V. Výukové metody. Brno: Paido, 2003.

⁴¹⁰ MAŇÁK J., Švec, V. Výukové metody. Brno: Paido, 2003.

8.2.2.8 Komplexní metody

1. Výuka dramatem

Jedná se o hraní rolí a následnou diskuzi. Drama ve vzdělávacím procesu umožňuje vytvářet životní příběhy a rozvíjet představivost.

2. e-learning

Jedná se o veškeré formy elektronického vyučování. Většinou jsou sem zahrnuty komplexní lekce, které umožňují individuální procházení dané lekce a osvojování si poznatků.

3. projektová výuka

Touto metodou se budeme zabývat ještě podrobněji dále. Projektová výuka je založena na projektové metodě. Projekt je pak chápán jako komplexní pracovní úkol, jenž žáci samostatně nebo ve skupinách řeší.

8.2.3 Organizační formy výuky

Organizační formy výuky jsou definovány jako uspořádání podmínek k funkční realizaci edukačního procesu. V rámci organizačních forem výuky se používají různé výukové metody a didaktické prostředky.

8.2.3.1 Výuka hromadná (frontální)

Učitel má při této formě výuky dominantní postavení, kdy vede, řídí, koriguje a usměřňuje celou probíhající výuku. Komunikace je založena převážně v jednom směru tedy od učitele k žákům. Učitel zároveň určuje tempo výuky a úkoly, které řeší všichni žáci. Důraz je kladen na to, aby si žáci osvojili co největší množství poznatků. Učitel může využívat různé didaktické pomůcky k doplnění výkladu (tabule, projektor, obrázky, ...).

8.2.3.2 Výuka individuální

Tato forma výuky je charakteristická tím, že se při ní vzdělává jeden žák jedním učitelem například v domácím prostředí, ovšem není to podmínkou. Tato forma se dá aplikovat i ve školním prostředí, kdy učitel zadává každému žákovi jeho specifické úkoly a žák na nich sám pracuje. Jedná se o nejstarší výukovou formu. Výhody jsou v tom, že se učitel zaměřuje na potřeby, schopnosti a dovednosti každého jednoho žáka. Nevýhody spočívají v obrovské časové náročnosti na učitele.

8.2.3.3 Výuka skupinová

Při této formě výuky žáci pracují společně ve skupinách, které jsou určeny na základě vypracovávaného úkolu (dle jeho obtížnosti, výkonu, učebního tempa žáků atd.). Komunikace je v tomto případě vedena všemi směry – v rámci pracovní skupiny, mezi skupinami i směrem k učiteli. Učitel v tomto případě neřídí tempo výuky, ale dohlíží na žáky a případně jim pomáhá k dosažení výsledků. Tato metoda má své výhody, kdy hlavní z nich je kooperace žáků, nutnost komunikace ve skupině, zodpovědnost za svůj dílčí výsledek v rámci skupiny a tým i úspěchu celé skupiny. Nevýhody jsou potom v tom smyslu, že se ne všichni členové pracovní skupiny chtějí rovnoměrně zapojit, je časově náročná atd.

8.2.3.4 Výuka párová

Párová výuka je forma vzdělávání žáků, kdy ve třídě jsou ve výuce přítomni dva učitelé společně. Oba se na hodinu připravují, spolupracují spolu a vyhodnocují. S touto myšlenkou přišel australský pedagog J. Hattie a některé státy začínají tuto formu používat běžně i ve veřejném školství.

Výhody spočívají v těchto třech bodech:

1. vyšší míra individualizace výuky
2. efektivnější vedení hodiny
3. lepší pracovní atmosféra

Další výhodou je to, že když jsou přítomni dva učitelé, může jeden sledovat pochopení dětí a případně druhého učitele korigovat, či se věnovat nadanějším či pomalejším žákům.

8.3 Projektová výuka a její pojetí

Pro svoji další část práce jsem si vybrala projektovou výuku, jelikož mi přijde jako jedna z nejvhodnějších metod pro zapracování učiva o kalendářích do výuky a navíc umožňuje propojit některé předměty, různé výukové metody, formy výuky a zároveň projektová metoda vede většinou k velké motivaci žáků. Nejprve tedy stručně popíši, co je to vlastně projektová výuka, jaké jsou typy projektů a jejich výhody a nevýhody. Nakonec vytvořím vlastní projekt o kalendářích pro žáky základních škol, který jim bude následně ve vybraných školách zadán a vyhodnocen.

Projektové vyučování je výuka založena na projektové metodě⁴¹¹. Projekt je tak chápán jako komplexní úkol, kdy jsou žáci vedeni k tomu, aby samostatně řešili předložený problém, jsou zároveň vedeni i k tomu, že samostatně zpracovávají určitý komplexní problém, jenž je často spjat s životní realitou a dochází tak k lepšímu uchopení učiva, kdy si žáci lépe vytváří souvislosti mezi výkladem a realitou.

8.3.1 Historie projektové výuky

Jisté náznaky projektové výuky lze nalézt již v 17. století, kdy se objevovaly v závěrečných pracích vysokých škol, a to zejména na území Francie a Itálie. U nás by se za jistého novátora školství dal považovat Jan Ámos Komenský, který měl na svoji dobu velmi moderní přístup k vyučování. Jeho myšlenky se ve školství uplatňují dodnes. Historie projektové výuky je velmi spjata se dvěma jmény – John Dewey a William Heard Kilpatrick.

John Dewey se zabýval filozofií, psychologií a pedagogikou. V pedagogice zejména myšlenkou, jak začlenit do pedagogiky metodu, kterou nazval pragmatickou pedagogikou, v níž dochází ke spojení sociologického hlediska s hlediskem psychologickým. Ve výsledku se tedy snažil o to, aby se školní metody přiblížili dětské psychice a výchova odpovídala potřebám společnosti. Musely se zde uplatnit tedy dvě zásady:

1. Veškerým centrem děním je žák, který se aktivně zapojuje do práce, získává tak zkušenosti a žije vlastním životem.

2. Při vyučovacím procesu dochází k rozvíjení žakových zkušeností, které získává aktivním zapojením do práce, a takto nabyté zkušenosti žáka dále motivují k další činnosti a řešení problémů.

Dewey se snažil o to, aby docházelo k propojení běžného života a školy. Nechtěl, aby byla škola chápána jen jako instituce, kam žák dochází plnit úkoly zadávané učitelem. Chtěl, aby se ve školách prosadila „domácí organizace“, tedy aby byli žáci vedeni k zodpovědnosti, aby si navykali na práci a pořádek atd. Podle Deweyho má být smyslem výuky nalézt učební látku tak, aby vyvolala v žákovi zájem a rozvíjela jeho myšlení. Zde se objevují jisté náznaky projektové výuky, tedy snaha nalézt smysl činnosti, řešit problém a realizovat nějaké smysluplné dílo.

---

⁴¹¹ KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 160 s. ISBN 978-80-210-4142-2.

William Heard Kilpatrick byl žákem Deweyho v rámci doktorských studií na Teachers Collage v Columbiu a poté se stal učitelem filozofie. Dewey považoval Kilpatricka za svého nejlepšího žáka a Kilpatrick přijal Deweyho myšlenky na pojetí školy a výuky. Vydal článek „*The Project Method*“, v němž vyzdvihoval myšlenky Johna Deweyho. Kilpatrick kladl důraz na projekty, jež byly zaměřeny na individuální studium.

Stal se tak prvním teoretikem projektové výuky, u níž se snažil propracovat její význam, funkci a základ. Byl toho názoru, že by si žáci neměli osvojovat učivo pouze na teoretickém základu, ale zejména pomocí rozhovoru, řešení problému, vlastním uvažování a zkušenostmi. Projektové vyučování tak podle Kilpatricka směřuje k vyšší motivaci žáků a propojení teorie a praxe. Samozřejmě i zde se našla jistá úskalí, která byla Kilpatrickovi vytýkána ze stran propagátorů tradičního školství, tedy že v jeho pojetí výuky chyběla kázeň a přísnost, a docházelo tak ke snižování úrovně školství. Ovšem i tak se Kilpatrickovy myšlenky rozšířily po celém světě. U nás se jimi inspirovali například Václav Příhoda či Stanislav Vrána.

U nás se (stejně jako ve světě) přistupovalo k výuce v rovině učitel (řídí činnost výuky, rozdává úkoly, ...) a žák (plní své povinnosti, úkoly od učitele, do výuky nikterak nezasahuje). Osvětu naše školství zažilo na počátku 20. století, když v Olomouci proběhl sjezd učitelstva v roce 1906 s myšlenkou nové pedagogiky. Mezi lety 1918 - 1928 vznikala celá řada reformních myšlenek školství, ale ani jedna se neprosadila. Jeden z prvních agitátorů byl Josef Úlehla, který kritizoval pasivitu žáků ve škole, a snažil se je při výuce vést k samostatnosti a k řešení problémů na základě vlastních zkušeností. Ovšem se svými myšlenkami neprorazil. Změna nastala až o něco později, kdy jedním z hlavních propagátorů těchto myšlenek byl Václav Příhoda. Příhoda pobýval v USA v době, kdy se tamní pedagogika odprošťovala od zaběhnutých starých konceptů, a zaujaly ho myšlenky pragmatické pedagogiky.

Příhoda obrátil pozornost na individualitu žáka. Základem stejně jako v pragmatické pedagogice měla být pracovní škola, jež by v žákovi podporovala logické myšlení a rozvoj jeho charakteru na základě samostatné činnosti, což jsou myšlenky spjaté s projektovými metodami. Nemělo se tedy vycházet jen z učení pomocí knih, jelikož by byl žák časem ochuzen o praktický pohled na přírodní zákonitosti (fyzikální, biologické i chemické).

Příhoda pracoval na plánech učiva, které mohli učitelé ve školách využít jednak v rámci běžné výuky, ale i jako projekt, jenž měl několik částí – motivaci, výklad, učení atd. Jeho vliv

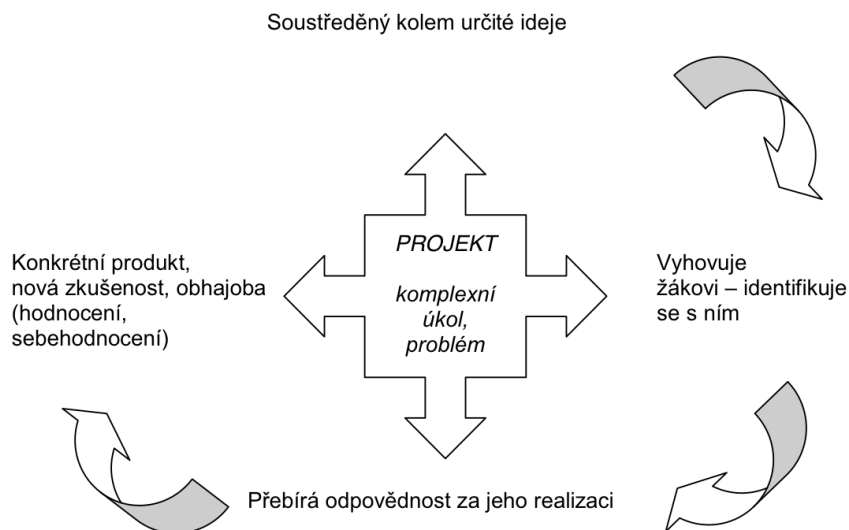
na změny ve školství byl obrovský, a tak ministerstvo školství povolilo od roku 1929 vytváření prvních pokusných škol.

Projektová výuka se u nás začala propagovat v 90. letech 20. století, jejíž hlavní postavou byla Jitka Kašová. Ta vydala publikaci o projektové výuce. Projekty se tak staly základem výuky na některých školách a tato výuka se velmi rychle začala šířit po celé republice. V dnešní době má projektová výuka řadu příznivců i odpůrců, záleží však na každém učiteli, jakou formou bude přistupovat k výuce a jak bude chtít své žáky vzdělávat.

8.3.2 Projektová výuka

„Projekt je komplexní úkol (problém), spjatý s životní realitou, s nímž se žák identifikuje a přebírá za něj odpovědnost, aby svou teoretickou i praktickou činností dosáhl výsledného žádoucího produktu (výstupu) projektu, pro jehož obhajobu a hodnocení má argumenty, které vycházejí z nově získané zkušenosti.“⁴¹²

Tato definice je velmi dobře znázorněna na následujícím obrázku.

⁴¹² KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*.

⁴¹³ <https://google.cz>

Dle Coufalové⁴¹⁴ má mít projekt následující rysy:

1. Projekt vychází z potřeb (potřeba získávat nové zkušenosti, odpovědnosti za svou činnost atd.) a zájmů dítěte.
2. Projekt vychází z konkrétní a aktuální situace, která se neomezuje jen na prostředí školy.
3. Projekt je interdisciplinární.
4. Projekt je především podnikem žáka.
5. Práce žáků v projektu přináší konkrétní produkt, tj. výstup, kterým se účastníci projektu prezentují.
6. Projekt se zpravidla uskutečňuje ve skupině (ale může být i projekt individuální).
7. Projekt umožňuje začlenění školy do života obce nebo širší veřejnosti.

Při projektovém vyučování by měl každý učitel znát výhody a nevýhody projektů a jak daný projekt sestavit, hodnotit atd., aby se tak vyhnul úskalí při jeho tvorbě a následné realizaci.

Řešení projektu se člení na následující fáze:

1. Ujasnění cílů a úkolů

- volba témat, která pro žáka představují problém (nemusí se nutně jednat jen o záležitosti ze školy, ale z běžného života)
- problém si mohou žáci zvolit sami, protože jej chtějí řešit
- stanovit cíle - zjistit vhodnost a realizovatelnost projektu
- motivace žáků

2. Diskuse plánu řešení

- učitel diskutuje se žáky o plánu řešení
- žáci společně hledají, formulují a upřesňují otázky, které se budou řešit a kdo je bude řešit
- společně se stanoví forma výstupu projektu - sdělení, výstava, referát, model, dokumentace, ...

3. Rozvoj aktivit a činnosti – realizace projektu

---

⁴¹⁴ COUFALOVÁ, Jana. *Projektové vyučování pro první stupeň základní školy*.

- jedná se o aktivity, které vedou k řešení problému
- ujasnit si, kdo, co a jak bude dělat
- skupiny či jednotlivci se věnují řešení problému
- žáci shromažďují informace, zpracovávají je, kompletují
- učitel zde vystupuje jako poradce, který také usměrňuje žáky v případě vychýlení se od záměrů a cílů

4. *Prezentace výstupu projektu*

- žáci představí svůj výsledek (v podobě písemné, prezentace či ukázka konkrétního výrobku)
- samotná prezentace může probíhat před rodiči, spolužáky, žáky dané školy, jiné instituce či veřejnost

5. *Hodnocení projektu*

- hodnotí se celý průběh projektu
- při této formě výuky se nehodnotí výkon a nepoužívá se klasifikace
- učitel se žáky zhodnotí, jak se jednotliví členové zhostili svých úkolů, či jak prezentovali své výsledky
- hodnotí se pracovní proces a konkrétní dovednosti, k jejichž rozvoji prostřednictvím projektové práce došlo
- vhodné je slovní hodnocení, které umožní posouzení úrovně činnosti jak jednotlivých žáků, tak činnost pracovních skupin
- lze využít také sebehodnocení a vzájemné hodnocení mezi žáky

8.3.3 Projektová metoda

Projektová metoda je činnost, která vede žáky k samostatnosti a vzájemné spolupráci. Žáci musí řešit nějaký problém, při němž využívají vlastních zkušeností a dovedností získaných ve výuce i běžném životě, a pro řešení předloženého problému mohou používat i experiment či nějakou formu praktické činnosti.

Projektová metoda má následující znaky⁴¹⁵:

---

⁴¹⁵ KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*.

1. Organizovaná učební činnost směřující k určitému cíli – realizaci projektu a jeho výstupu.

2. Činnost, která nemůže být dopředu zcela jasně krok za krokem naplánována. 3. Činnost vyžadující aktivitu žáka a jeho samostatnost.

4. Činnost tvořivá a reagující na změny v průběhu projektu.

5. Činnost převážně vnitřně řízená – autoregulovaná.

6. Činnost teoretická a praktická rozvíjející celou osobnost žáka a vedoucí k odpovědnosti za výsledek.

7. Praktická činnost, zkušenost a využití teorie motivuje žáka k učení a přispívá k rozvoji jeho sebepojetí.

8.3.4 Typy projektů

Projekty se v průběhu svého vývoje začaly členit na různé typy. Dnes jich má učitel v nabídce několik a záleží jen na jeho zkušenostech, času a chuti si vybrat konkrétní typ a na něj zaměřit řešení problému a sestavené projektu.

Ve výsledku záleží na to, kolik osob se bude projektu účastnit, kolik času jeho řešení zabere, kolik předmětů do sebe bude integrovat atd. Výsledný projekt potom může být výsledkem propojení několika typů projektů.

Já využila dělení typů projektů dle webového portálu „Učíme se jinak“:⁴¹⁶

1. Podle počtu žáků, kteří se projektu účastní:

- individuální
- kolektivní: a) skupinové, b) třídní, c) ročníkové, d) víceročnickové, e) celoškolské

2. Podle času, jak dlouho práce na projektu trvá:

- krátké projekty
- dlouhé projekty

---

⁴¹⁶ http://www.kurzyproucitele.cz/downloads/metodiky/Methodika_4_ProjektoveVyucovani.pdf

3. Podle velikosti:

- projekty tzv. malé
- projekty velké

4. Podle míry zachování či propojení vyučovacích předmětů:

- v rámci jednoho předmětu
- v rámci příbuzných předmětů
- mimo výuku předmětů – vedle nich (zahrnují více předmětů či oblastí poznání)

5. Jiné:

- práce v průběhu celého dne (několika dnů), kdy se žáci věnují pouze projektu se zrušením obvyklého rozvrhu
- skupinová práce na části projektu v kratších časových úsecích
- dlouhodobý projekt probíhající v časových odstupech (několikadenních i několikátýdenních), kdy další část projektu souvisí volně s předchozí

8.3.5 Výhody a nevýhody projektové výuky

Projektová výuka je z dnešního pohledu velmi populární, ovšem neměla by překrývat tradiční pojetí výuky a zařazována by měla být jako doplněk, či zpestření výuky, jelikož v sobě nese značná pozitivita i negativa.

Pozitivní vlivy projektové výuky⁴¹⁷

A) Dimenze žáka:	B) Dimenze učitele:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Projektová výuka umožňuje zapojení žáka dle jeho individuálních možností. 2. Žák získává silnou motivaci k učení. 3. Žák přebírá zodpovědnost za výsledek práce. 4. Rozvíjí se samostatnost žáka. 5. Žák se učí pracovat s různými informačními zdroji. 6. Žák se učí řešit problémy. 7. Žák konstruuje své poznání (konstruktivismus). 8. Žák využívá svých nabytých znalostí a dovedností, získává nové. 9. Žák získává dovednost organizační, řídicí, plánovací, hodnotící. 10. Žák získává globální celkový pohled na řešený problém. 11. Žák se učí spolupracovat. 12. Žák rozvíjí své komunikativní schopnosti. 13. Žák se učí vzájemnému respektu. 14. Žák rozvíjí svou tvořivost, aktivitu a fantazii.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Učitel se učí se nové roli, roli poradce. 2. Učitel se učí vnímat dítě jako celek. 3. Dochází ke změně v jeho myšlení o žácích. 4. Učitel rozšiřuje svůj repertoár vyučovacích strategií. 5. Učitel užívá nových možností hodnocení a sebehodnocení. 6. Učitel rozšiřuje své dovednosti organizační.

Negativa, obtíže projektové metody⁴¹⁸

A) Dimenze žáka	B) Dimenze učitele
<ol style="list-style-type: none"> 1. Časová náročnost na řešení projektu. 2. Žák není mnohdy vybaven potřebnými kompetencemi. 3. Neochota žáků pracovat ve skupinách.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Časová náročnost na přípravu projektu. 2. Náročnost na hodnocení. 3. Nedostatečné zázemí (pomůcky atd.).

⁴¹⁷ <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/s/14983/PROJEKTOVA-VYUKA.html/>

⁴¹⁸ <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/s/14983/PROJEKTOVA-VYUKA.html/>

8.3.6 Pedagogicko-psychologické aspekty projektového vyučování

Pokud si klademe podmínku, že projektové vyučování má žákům něco přinést, musí zde být zařazen požadavek *kolektivního úsilí*. Pro rozvoj klíčových kompetencí (viz kapitola 9.3.7) se v projektové výuce preferuje kooperativní uspořádání výuky, tedy že úspěch činnosti je založen na spolupráci jednotlivých členů řešitelského týmu při dosahování cíle. Nezáleží zde jen na úspěchu jednotlivce, ale každý musí přiložit ruku k dílu, aby ve výsledku uspěla celá skupina.

Žák takto získá nejen nové vědomosti, ale podle charakteru úkolu u něj dochází k rozvoji a formování praktických a sociálních dovedností a postojů.

Podle PhDr. Hany Kasíkové, CSc, jsou vymezeny základní znaky kooperativního vyučování⁴¹⁹ takto:

1. Pozitivní vzájemná závislost – vytváří se na základě propojení činnosti žáků, dochází k tomu, že jednotlivci nemohou uspět, pokud neuspějí všichni jako jeden celek, nutné je zvolit cíl tak, aby ho byli schopni všichni členové skupiny zvládnout.

2. Interakce tváří v tvář – dochází u ní v malých skupinách (2 - 6 členů), zde si žáci rozvíjí v rámci skupiny sociální dovednosti (učí se spolupráci, komunikaci, respektu, ...).

3. Osobní odpovědnost – výkon každého jedince je ve výsledku zhodnocen a využit pro výsledek celé skupiny.

4. Formování a využívání interpersonálních a skupinových dovedností – sem patří například sebepojetí, sebereflexe, akceptování a podporování druhých, konstruktivní řešení konfliktů atd.

5. Reflexe skupinové činnosti – efektivita celé práce závisí na reflexi výsledné práce (popsat kroky, jež vedly k výsledku, zhodnocení a rozhodnutí, jak se bude postupovat dále).

8.3.7 Projektové vyučování a klíčové kompetence

Klíčové kompetence jako vzdělávací cíl, na něž se v dnešní době klade velký důraz (dnes už jde více o gramotnosti, přesněji funkční gramotnosti), nejsou z historického hlediska zcela novým fenoménem. Každá kulturní společnost totiž kladla své nároky (obecné i specifické) na to, aby se do vzdělávání dostaly potřeby, které zajistily obecnou životaschopnost člověka

---

⁴¹⁹ KASÍKOVÁ, H. *Kooperativní učení, kooperativní škola.*

v dané době. Například ve středověku byl požadavek vzdělání kladen na to, aby člověk měl dobré mravy, uměl řečnit, číst, psát, počítat a sportovat. Z dnešního hlediska jsou specifické požadavky na jednotlivce zahrnuty pod termínem klíčové kompetence. Klíčové jsou proto, že hrají klíčovou roli pro uplatnění člověka ve společnosti, v jeho osobním i pracovním životě. Klíčové kompetence byly do kurikula odborného vzdělávání začleňovány již od roku 1993, které následně schválilo MŠMT. V souvislosti se zavedením rámcových vzdělávacích programů byly klíčové kompetence revidovány a vznikla tak současná podoba klíčových kompetencí vymezená v RVP.

Klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení – výuka má žáky připravit tak, aby byli schopni se efektivně učit, sami zhodnotit své dosažené výsledky a pokroky, učivo má být srozumitelné a musí se vycházet z návaznosti na předchozí vědomosti, které již má žák osvojené.

2. Kompetence k řešení problémů – žáci jsou schopni samostatně řešit pracovní i mimopracovní problémy.

3. Kompetence komunikativní – žáci jsou schopni se vyjadřovat v písemné i mluvené formě v učebních, životních i pracovních situacích.

4. Kompetence personální a sociální – nejlépe se rozvíjí při práci ve skupinách, kdy jsou žáci „nuceni“ spolu kooperovat, žák má být schopen na základě poznání své osobnosti stanovit si cíle, zájmy atd., přispívat k utváření pozitivních mezilidských vztahů, ...

5. Kompetence pracovní – souvisejí s pracovní činností žáků, kdy jsou žáci schopni používat například pomůcky, nástroje, vybavení a dodržuje při tom stanovená pravidla, ...

6. Kompetence občanské – žáci mají být schopni uznávat hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti, dodržovat je a jednat podle nich, ve třídě dochází k tomu, že jsou žáci schopni se tolerovat, dohodnout a pracují jako kolektiv.

9 Projekt Kalendáře dříve a dnes

Završením disertační práce je projekt *Kalendáře dříve a dnes* určený pro žáky 7.–9. ročníku základních škol a žáky nižšího gymnázia. Nejprve zde navrhnu celý projekt s jeho veškerými organizačními záležitostmi, poté bude následovat samotná realizace projektu a jeho následné vyhodnocení.

Žáci se v rámci výuky na prvním stupni základní školy setkávají s kalendáři, ale spíše v podobě, kdy je chápou jako pomůcku pro počítání času. Na druhém stupni základní školy se ve výuce s kalendáři jako takovými již nesetkávají, pokud pomineme učivo o zatmění Slunce a Měsíce. Mým cílem je pomocí projektu žákům představit kalendáře nejen jako pomůcku pro počítání času, ale jako dílo, v němž se snoubí astronomie s astrologií a léčitelství s „meteorologií“ atd.

9.1 Návrh projektu

Název žakovského projektu

Kalendáře dříve a dnes

1. Uplatnění projektu:

- obor vzdělávání: všechny obory, kde je v kurikulu dostatečný prostor pro přírodovědné vzdělávání
- ročník: ten, kde je v kurikulu zařazeno učivo odpovídající obsahu projektu
- oblast/oblasti vzdělávání: přírodovědné vzdělávání
- základní vyučovací předmět/příp. mezipředmětové vztahy: fyzika, matematika, výtvarná výchova, dějepis, zeměpis

2. Cíle projektu (základní idea/záměr žakovského projektu):

Základní myšlenkou tohoto projektu je umožnit žákům seznámit se s kalendáři v podobě, se kterou se běžně nesetkávají. Žáci se tak mohou seznámit s prvky, které kalendáře obsahovaly a obsahují dodnes, a budou tak moci pochopit jejich smysl a aplikovat je.

Dílčí – specifické cíle

- žáci se seznámí s grafickou úpravou dříve vydávaných kalendářů

- žáci se seznámí se symboly, které se využívaly v kalendářích (některé se využívají dodnes) a dokáží je sami vysvětlit, najít v dnešních kalendářích
- žáci dokáží určit Velikonoce, které nastanou v daném roce, na základě fází Měsíce
- žáci dokáží stanovit fáze Měsíce na základě délky jednotlivých fází
- žáci pomocí předložených tabulek Velikonoc budou schopni určit, na který rok byl kalendář vydán
- žáci se naučí sestavit si vlastní kalendář

3. Anotace:

Projekt směřuje do kurikulárního rámce přírodovědného vzdělávání, kde je uplatnitelný především ve fyzice. Projekt naučí žáky hlouběji porozumět problematice kalendářů, udělat si představu, k čemu kalendáře sloužily dříve a k čemu slouží dnes. Žáci si sami vyzkouší vlastní tvorbu kalendáře.

4. Klíčová slova:

Kalendář, historie kalendáře, fáze Měsíce, zatmění Slunce a zatmění Měsíce, autoři kalendářů, počasí, astrologie, astronomie.

5. Typ projektu:

- délka realizace: 2 vyučovací hodiny (možno i déle, záleží na podmínkách dané školy)
  - první část projektu – 1 vyučovací hodina
  - druhá část projektu – 1 vyučovací hodina (případně více)
- dle počtu zúčastněných: skupinový
- podle prostředí: školní
- podle organizace: vícepředmětový
- podle navrhovatele: strukturovaný
- podle informačních zdrojů: kombinace volného a vázaného

6. Výstup projektu:

- vypracování pracovního listu, který bude po jeho zhodnocení žákům vrácen
- vypracování kalendáře, který zůstane žákům ve třídě

7. Obsah projektu:

- vysvětlení záměrů žakovského projektu, motivace žáků
- studium zdrojů informací (předložené kalendáře, tabulky fází Měsíce, výpis zatmění Slunce a Měsíce, seznam svátků v průběhu roku)
- práce skupin a jednotlivců na zadaných úkolech
- tvorba kalendáře ve skupinách – každá skupina zpracuje přidělený měsíc – výsledkem bude roční kalendář
- hodnocení projektu

8. Realizace a organizační zajištění projektu:

- navrhnout pracovní listy pro skupinovou práci žáků
- zajistit potřebné materiály pro žáky (tabulky, soupisy atd.)
- zajistit, aby žáci měli nezbytně nutné znalosti pro zpracování projektu

9. V průběhu vlastní práce je třeba:

- rozdělit žáky do pracovních skupin – dle velikosti třídy vytvořit 6 skupin po alespoň 4 žácích
- žáky rozdělit do skupin rovnoměrně podle jejich dovedností a znalostí
- zadat žákům práci
- seznámit žáky s tím, jak se bude práce provádět a jaké bude její hodnocení
- fotografovat žáky při práci (na základě souhlasu zákonných zástupců)
- průběžně kontrolovat práci žáků, řešit případné problémy, které se během práce objeví

10. Po skončení práce je třeba:

- vytvořit zpětnou vazbu (hodnocení)
- zhodnotit práci žáků
- vrátit žákům opravené pracovní listy
- vystavit vytvořený kalendář ve třídě

11. Nutné prostředky pro řešení projektu:

- tištěné materiály: historické kalendáře, tabulky fází Měsíce, výpisy zatmění Slunce a Měsíce, soupis svátků v roce
- pomůcky k vytvoření kalendáře: čtvrtky formát A3, fixy, tužky, pastelky, nůžky, rýsovací potřeby

12. Vyhodnocení výsledků a hodnocení žáků:

Výslednou práci bude hodnotit autor projektu i sami žáci po skončení projektu (krátká diskuze se žáky). Autor bude hodnotit úspěšnost v pracovních listech. Jednotlivé úkoly budou opraveny s tím, že pracovní list bude žákům vrácen, aby měli žáci možnost posoudit svoji úspěšnost v jednotlivých úkolech. Vytvořené kalendáře budou hodnoceny z hlediska obsahového (použití informací z příloh – svátky, zatmění atd.) a designového (rozvržení kalendáře, kreativita atd.).

13. Reflexe projektu:

Tento projekt seznámí žáky blíže s problematikou kalendářů a zároveň poskytne rozvoj všech kompetencí:

- kompetence pracovní: žáci jsou „nuceni“ spolupracovat ve skupině, výsledek skupiny závisí tedy na zapojení všech jejích členů, při výsledném výstupu v podobě tvorby kalendáře je nutné, aby uspěly všechny dílčí skupiny
- kompetence komunikativní: žáci spolu musí komunikovat, učit se prosadit si svůj názor a zároveň akceptovat názor druhých atd.
- kompetence k učení: žáci se učí pracovat s novými zdroji informací

- kompetence k řešení problémů: žáci se učí řešit problémy, které mohou nastat při vyplňování pracovních listů a zejména pak při tvorbě kalendáře
- kompetence občanské: žáci se učí toleranci v rámci pracovních skupin
- kompetence sociální a personální: žáci se musí vzhledem ke skupinové činnosti vzájemně tolerovat a dochází tak k vytváření pozitivních mezilidských vztahů i k zlepšení klimatu celé třídy

14. Mezioborové vazby a průřezová témata ŠVP využítá při tvorbě projektu

Vzdělávací oblasti:

Jazyk a jazyková komunikace

- Český jazyk – technika mluveného projevu, diskuse, komunikace
  - Multikulturní výchova – žáci se učí samostatně vyhodnocovat získané informace, využívají své schopnosti k naplňování potřeb a cílů týmu, samostatně komunikují při veřejném vystupování
  - Osobnostní a sociální výchova – žáci se zdokonalují v mezilidských vztazích, žáci jsou schopni dotahovat nápady do konce, žáci regulují své vlastní jednání i prožívání, žáci se naučí analyzovat vlastní postoje i postoje druhých, hodnoty a projevy v chování
  - Enviromentální výchova – žáci spolupracují při řešení problémů

Matematika a její aplikace

- Matematika – převody jednotek času
  - Osobnostní a sociální výchova – využití převodů jednotek času v osobním životě

Člověk a společnost

- Dějepis – renesance, humanismus, osvícenství
  - Ferdinand I. Habsburský, Maxmilián II., Rudolf II., ...
  - Jezuité, katolíci, Rudolfův majestát, stavovské povstání, ...
  - Gregoriánská reforma, kalendáře
- Multikulturní výchova – žáci se seznámí s dobovými poměry nejen v českých zemích

- Osobnostní a sociální výchova – žáci získají povědomí o dějinách, které utvářely naši společnost a kulturu

Člověk a jeho svět

- Fyzika – astronomie, Vesmír
  - vztahy mezi veličinami
  - zatmění Slunce a Měsíce
  - fáze Měsíce
  - kalendář

Člověk a příroda

- Zeměpis – fáze Měsíce, zatmění Slunce a Měsíce, ...
  - Osobnostní a sociální výchova – žáci se učí komunikaci, nauce o pohybech Země

Umění a kultura

- Výtvarná výchova – materiál, jeho struktury a barvy, druhy volného výtvarného umění
  - Osobnostní a sociální výchova – žáci se učí sebehodnocení, schopnosti dotahovat své nápady i nápady v rámci spolupráce ve skupině až do konce

15. Pomůcky

- pracovní list – psací potřeby, kalkulačka
- tvorba kalendáře – čtvrtka A3, pastelky, tužky, fixy, rýsovací potřeby, lepidlo, přílohy (soupis svátků v příslušném kalendářním měsíce, fáze Měsíce, státní svátky, data slunovratů a rovnodenností, data zatmění Slunce a Měsíce)

16. Hodnocení projektu

- učitel
  - slovní hodnocení v průběhu řešení projektu, závěrečné vyhodnocení projektu
  - vyhodnocení dílčích cílů projektu

- žák
  - sebehodnocení v závěrečné diskuzi po skončení projektu – žáci zmíní, co jim projekt přinesl, co se naučili nového, co jim dělalo obtíže atd.

9.2 Realizace projektu

Projekt je určen především pro žáky 7.–9. ročníků základní školy, případně pro nižší stupeň víceletých gymnázií.

Projekt *Kalendáře dříve a dnes* byl uskutečněn na 7. základní škole a mateřské škole v Plzni ve třídě 7. B. V této třídě je dohromady 25 žáků, přítomných žáků v době projektu bylo 24. Skladba třídy vzhledem k pohlaví byla následující – 12 dívek a 12 chlapců.

Žáci se v rámci třídy a plnění první části projektu rozdělili na 6 pracovních skupin po 4 žácích. Žáci se rozdělili sami podle svých vzájemných vztahů. Tato varianta mi přišla jako nejschůdnější vzhledem k ochotě spolupracovat na zadaných úkolech. Žáci tedy vytvořili 6 skupin – 2 skupiny po 4 dívkách, 2 skupiny po 4 chlapcích, 1 skupina se 3 dívkami a 1 chlapcem a 1 skupina se 3 chlapci a 1 dívkou.

9.2.1 Průběh projektu po vytvoření pracovních skupin

Před zahájením samotného projektu byli žáci informováni třídním učitelem, že se budou účastnit projektu týkajícího se kalendářů. Žáci tedy obdrželi informovaný souhlas pro zákonného zástupce, který byl podmínkou, aby se žák mohl projektu zúčastnit. Žáci byli zároveň obeznámeni s tím, jaké pomůcky by si k projektu měli donést (rýsovací a kreslicí potřeby).

Před zahájením samostatné části žáků jsme si nejprve přiblížili téma projektu, tedy kalendáře. Žáků jsem se ptala, co je jako první napadne, když se řekne kalendář. Někteří volili slova jako dny, měsíce, roční období, fáze Měsíce a dokonce jsem se setkala i s odpověďmi typy mobilní telefon, tablet atd. Což je z hlediska dnešního využití moderní techniky správná myšlenka. Na otázku, jaký typ kalendáře dnes používáme, nedokázali žáci odpovědět. Mohu vycházet z předpokladu, že se s tímto ještě nesetkali. Žáci byli celkem překvapeni informací, že se gregoriánský kalendář v Čechách používá již od roku 1584 a že k jeho zavedení vedl posun pohyblivého svátku Velikonoc a jarní rovnodennosti. Poté jsme si tedy chvíli povídali

o druzích kalendářů (čínský, egyptský, juliánský, gregoriánský, ...) a dostali se tak k samotné podstatě našeho projektu.

Při tvorbě projektu jsem vycházela z předpokladu, že se žáci s tematikou kalendářů, převodů jednotek času, fází Měsíce atd. setkali již během výuky alespoň v základech. Žáci v rámci projektu pracovali na 2 dílčích úkolech – pracovní list a tvorba kalendáře.

1. Pracovní list

Cílem této části projektu bylo, aby si žáci vyzkoušeli práci ve skupině při řešení zadaných úkolů týkajících se kalendářů. Každá pracovní skupina dostala pracovní list (viz Přílohy), který obsahoval celkem 9 úkolů. Bylo tedy na žácích, jak se v rámci čtyřčlenné skupiny o úkoly podělí. Některé skupiny se rozdělily do podskupin a každá z nich vypracovala příslušný úkol. Jiné skupiny celou dobu spolupracovaly na všech úkolech společně. Nutno podotknout, že vytvoření podskupiny znamenalo rychlejší zvládnutí zadaných úkolů. Zajímavé bylo pozorovat žáky, jak se v rámci skupiny vždy jeden či dva žáci ujali vedení a zbytek neměl problémy se takto zvolenému vedení podřídit. Některé úkoly žáci zvládli zcela samostatně, u jiných úkolů potřebovali poradit. Pro všechny pracovní skupiny bylo největším úskalím zvládnutí přečtení textu v ukázkách z kalendářů ze 16. a 17. století. Jednotlivé úkoly budou rozebrány v kapitole 9.3.2 Hodnocení projektu.

Obr. 151: Práce žáků na pracovních listech (foto vlastní)

Obr. 152: Práce žáků na pracovních listech (foto vlastní)

2. Tvorba kalendáře

Druhou částí projektu bylo vytvoření ročního kalendáře na rok 2019. Úkolem žáků bylo rozdělit se z vytvořených 6 pracovních skupin na 12 skupin po 2 žácích a v těchto 12 skupinkách pracovat na tvorbě kalendáře. V úvodu jsem žáky seznámila s tím, co je jejich úkolem při tvorbě kalendáře a jaké k tomu obdrží podklady. Každá skupina obdržela čtvrtku A3 a seznam příloh, které potřebovali pro tvorbu kalendáře (soupis svátků daného kalendářního měsíce, fáze Měsíce v příslušném kalendářním měsíci, data zatmění Slunce a Měsíce, data slunovratů a rovnodenností a data státních svátků). Úkolem každé skupiny bylo vytvořit kalendář na zadaný měsíc tak, aby obsahoval poskytnuté informace (svátky atd.) a případně ho žáci doplnili o vlastní kreativní nápady a náměty. Grafické zpracování bylo zcela v kompetenci žáků, a nebylo tedy nutné držet se tabulkového zpracování kalendáře tak, jak jsme na něj zvyklí. V této části mohli žáci popustit uzdu své fantazii a stát se tvůrcem svého osobitého kalendáře. Nutno podotknout, že tahle část projektu žáky maximálně vtáhla a bavila. V závěru práce byly listy kalendáře vybrány a vyhodnoceny nejlepší výtvary. Poté byly žákům vráceny s možností vystavit si kalendář ve své kmenové třídě ve škole.

Obr. 153: Práce žáků na kalendáři (foto vlastní)

Obr. 154: Práce žáků na kalendáři (foto vlastní)

Obr. 155: Práce žáků na kalendáři (foto vlastní)

3. Zakončení projektu

Po ukončení prací v obou částech projektu následovala krátká diskuze se žáky, abych od nich získala zpětnou vazbu k plnění jednotlivých úkolů. Žáci se shodli na tom, že je projekt velmi bavil, ale za náročnou část považovali čtení textu v historických kalendářích. Bez pomoci by si málokdo z nich dovedl text plyně přeložit a najít v něm smysl. Ovšem pokud bylo žákům vysvětleno, jak číst některé znaky staročeštiny, dokázali pak text přečíst s menšími obtížemi. Jako nejvíce zajímavou část v pracovním listu uvedli žáci stanovování dat zatmění Slunce a Měsíce.

Nejvíce se ale žákům líbila práce na tvorbě kalendáře. Zde se žáci shodli na tom, že by uvítali na tuto část mnohem více času, což bohužel nebylo možné, jelikož jim navazovala další výuka. Proto pevně věřím, že by výsledná díla žáků byla ještě více zajímavější a kreativnější.

Obou částí projektu se se mnou účastnila vyučující fyziky v této třídě a třídní učitel, který vyučuje ve třídě zeměpis. Jsem velmi ráda, že se oběma vyučujícím projekt líbil a velmi ochotně se zapojili do řešení spolu s žáky. Oba mě v závěru požádali, zda by mohli vytvořený projekt využít příští rok ve škole v rámci projektových dní.

Nakonec jsem poděkovala žákům za ochotu zúčastnit se projektu a za jejich snahu při práci a vedení školy a vyučujícím za umožnění realizace projektu ve škole.

9.3 Sebereflexe a hodnocení projektu

9.3.1 Sebereflexe

Před samotným zahájením projektu bylo nutné zahájit komunikaci s vybranou školou, která mi umožnila provedení projektu u nich na škole. Oslovila jsem proto paní vyučující Mgr. Hájkovou ze 7. základní školy a mateřské školy v Plzni, která byla ochotna mi umožnit v jejích hodinách fyziky vyzkoušet projekt. Z časových důvodů a rozvrhu třídy 7.B, kde byl projekt realizován, bylo nutné požádat o „vypůjčení“ hodiny i třídního učitele žáků 7.B, který u nich učí zeměpis. V tomto případě se nám tedy povedlo vybrat ideální třídu, jelikož některé znalosti potřebné k projektu žáci brali v zeměpise v 6. ročníku (zatmění Slunce a Měsíce), a ve fyzice se s nimi nesetkali.

Žáci si během práce na projektu vyzkoušeli několik typů vyučovacích metod, což shledávám jako velmi pozitivní jev projektové výuky. Střídal se zde metody slovní

(rozhovor, diskuze, ...) a praktické (výtvarné metody). Toto střídání metod u žáků zvýšilo zájem o danou problematiku a byli při práci více aktivní.

Během projektu žáci pracovali na dvou dílčích úkolech v různě velikých skupinách (6 skupin po 4 žácích, 12 skupin po 2 žácích). Plnění dílčích cílů bylo sledováno již při jejich plnění. Musím konstatovat, že se nenašla ani jedna skupina, která by se nesnažila se zadanými úkoly dle svých možností popasovat, či že by zde byl nějaký člen skupiny, který by se nepřičinil při řešení úkolů. V tomto ohledu dle mého hrálo roli i to, že se žáci rozdělili dle svých sociálních vztahů v rámci třídy, a tím byla zajištěna jejich ochota ke spolupráci. V rámci prvního úkolu (pracovní list) bylo pro žáky o něco obtížnější se domluvit, v jakém pořadí budou úkoly řešit, zda je budou řešit všichni najednou či si úkoly mezi sebou rozdělí, což u některých skupin znamenalo značný časový skluz oproti jiným skupinám. Při řešení druhého úkolu (tvorba kalendáře) byla situace pro žáky jednodušší. Zde se museli domluvit vždy dva žáci mezi sebou, jak zadaný měsíc graficky zpracují. Jakmile nastalo odsouhlasení nápadu, pustili se žáci s chutí do tvorby kalendáře.

Jsem velmi ráda, a také mile překvapena, že se žáci do tohoto projektu pustili s chutí a nadšením. Některé úkoly pro ně sice byly složitější (překládání textu v kalendářích), ale i tak žáci pochopili význam a smysl projektu. Na konci jen některé žáky mrzelo, že z časových důvodů nebyli schopni dotáhnout svůj návrh kalendáře až do konce dle jejich představ. Při celé práci na projektu probíhala ve třídě dobrá atmosféra a žáci si odnesli spoustu nových zkušeností, znalostí i dovedností. Potěšující pro mě, jakožto autorku projektu, bylo ocenění od žáků, ale i od dvou zúčastněných učitelů, kteří se snažili žákům při plnění úkolů pomáhat a sami tak získali nové zkušenosti a znalosti, které by rádi aplikovali ve svých hodinách. Proto bych zde uvedla některé přínosy pro zúčastněné strany v projektu:

Přínos pro žáky:

- žáci se dokáží v zadaných úkolech zapojit dle svých možností
- žáci musejí jako jednotlivci čerpat ze svých znalostí a dovedností a vnést tak přínos pro celou skupinu při řešení úkolů
- žáci jsou motivováni k učení nových poznatků
- žáci rozvíjí svoje komunikační schopnosti a ochotu spolupráce s ostatními žáky
- žáci se učí sdělovat své názory a řešit problémy při řešení úkolů
- žáci se naučí rozvíjet svoji fantazii a tvořivost

Přínos pro učitele:

- učitel se učí hodnotit práci žáků v různých činnostech
- učitel působí jako poradce při řešení úkolů
- učitel obohacuje své organizační a plánovací dovednosti
- učitel rozvíjí komunikaci mezi sebou a žáky či jiným učitelem ve třídě
- učitel spolupracuje se žáky i jinými učiteli

9.3.2 Hodnocení projektu

Po skončení projektu *Kalendáře dříve a dnes* bylo nutné vyhodnotit práci žáků v jednotlivých úkolech. Jak jsem již psala výše, žáci v rámci projektu plnili dva úkoly – pracovní list a tvorba kalendáře. Tyto části jsem ohodnotila zvlášť, jelikož se při jejich plnění měnil počet žáků v pracovních skupinách.

9.3.2.1 Pracovní list

V zadaném pracovním listu měli žáci pracovat na 9 zadaných úkolech (pracovní list je součástí příloh). Při sestavování těchto úkolů jsem vycházela z předpokladu, že žáci již některé znalosti mají z výuky (převody jednotek času, zatmění Slunce a Měsíce, fáze Měsíce). V jiných úkolech jsem se rozhodla, že si žáci vyzkouší roli badatele a budou potřebné informace hledat v historických kalendářích.

Úkoly byly následující:

1. Převody jednotek času
2. Střídání dne a noci
3. Zatmění Slunce a Měsíce
4. Stanovení Velikonoční neděle dle fází Měsíce
5. Symboly v historických kalendářích
6. Překlad textu v historických kalendářích
7. Stanovení roku vydání kalendáře dle Velikonoční neděle
8. Stanovení fází Měsíce

9. Zatmění Slunce a Měsíce – vyhledání informací v historickém kalendáři a porovnání s databází NASA

Nyní bych zde rozebrala jednotlivé úkoly dle úspěšnosti jejich plnění žáky.

1. Převody jednotek času

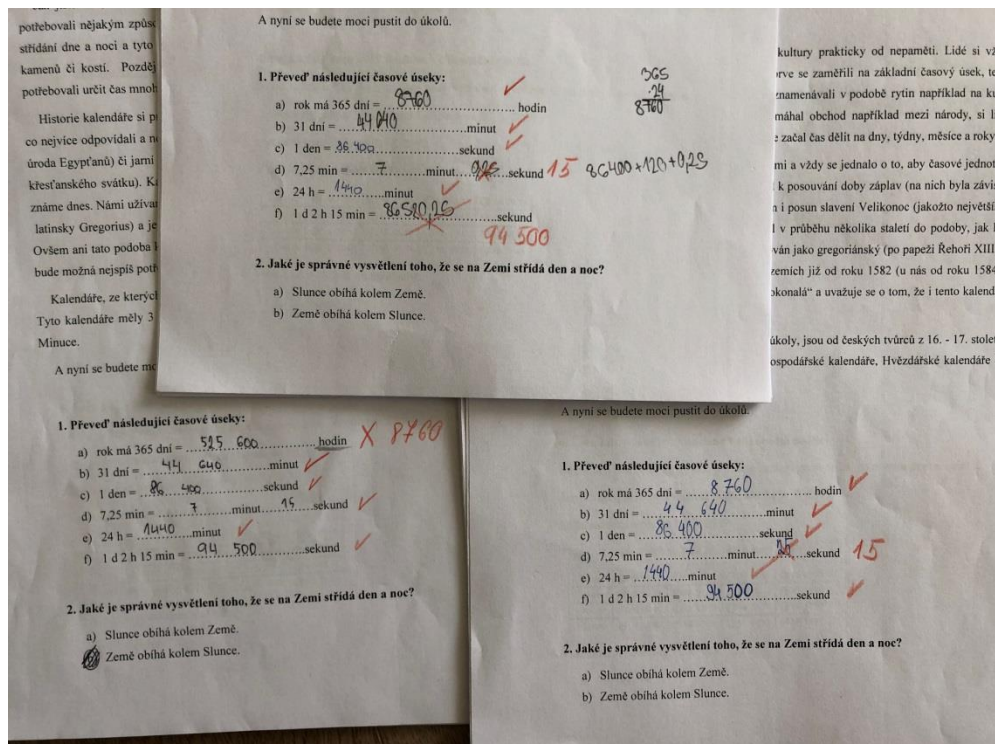
V tomto úkolu měli žáci převádět jednotky času. Musím konstatovat, že to byl jeden z úkolů, který žákům činil značné obtíže i přesto, že převody jednotek času probírali již v 6. ročníku a setkávají se s ním ve výuce i v běžném životě neustále. Pokud byli žáci na chybu upozorněni a „navedeni“ na správnou cestu řešení, dokázali ve většině případů svoji chybu opravit.

Zadání:

Převeď následující časové úseky:

- a) rok má 365 dní = ... hodin
- b) 31 dní = ...minut
- c) 1 den = ...sekund
- d) 7,25 min = ...minut.....sekund
- e) 24 h = ...minut
- f) 1 d 2 h 15 min = ...sekund

Obr. 156: První úkol v pracovním listu (foto vlastní)

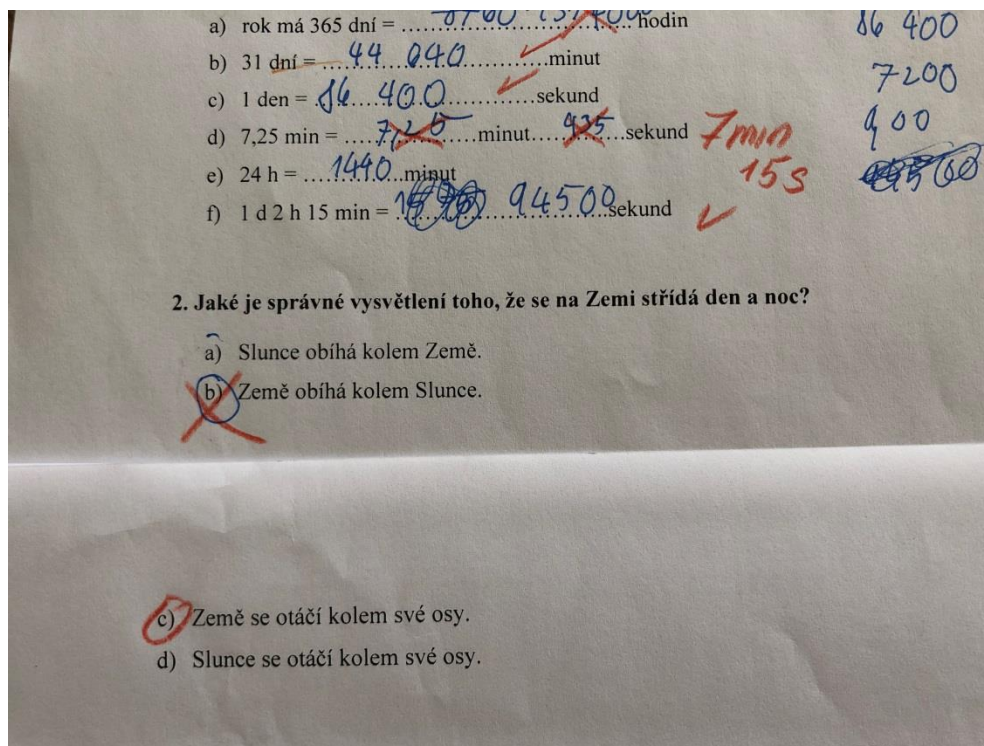
2. Střídání dne a noci

Ve druhém úkoly měli žáci vybrat jednu správnou odpověď na otázku, co je příčinou střídání dne a noci na Zemi. Dost žáků bylo zpočátku na pochybách, jelikož si špatně přečetli zadání, a chtěli uvádět všechny vykonané pohyby Země v rámci sluneční soustavy. Až na jednu skupinu, která uvedla, že příčinou je oběh Země kolem Slunce, uvedly všechny skupiny správnou odpověď, tedy že příčinou je rotace Země kolem své osy.

Zadání:

Jaké je správné vysvětlení toho, že se na Zemi střídá den a noc?

- Slunce obíhá kolem Země.
- Země obíhá kolem Slunce.
- Země se otáčí kolem své osy.
- Slunce se otáčí kolem své osy.

Obr. 157: Druhý úkol v pracovním listu (foto vlastní)

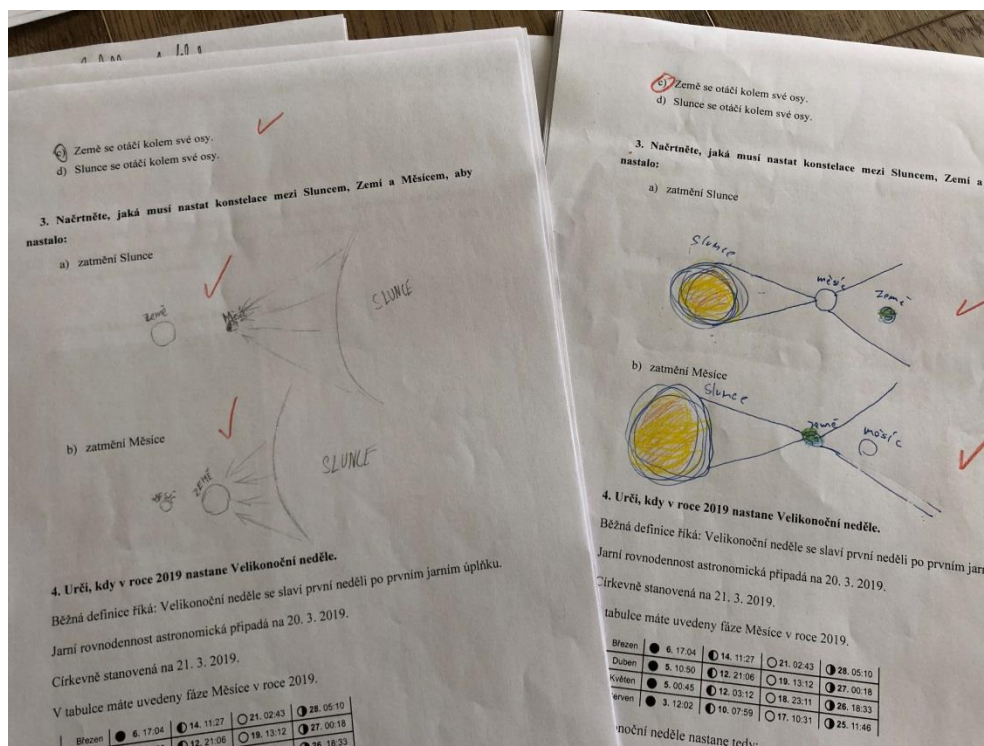
3. Zatmění Slunce a Měsíce

Tento úkol byl pro žáky jedním z nejméně úspěšných a dle žáků i nejsnazších. Měli uvést konstelaci Země, Slunce a Měsíce při zatmění Slunce a zatmění Měsíce. Znalost této problematiky měli z hodin zeměpisu ze 6. ročníku, ve fyzice ji ještě nebrali. Pan učitel, který ve třídě vyučuje zeměpis, byl mile potěšen, že si žáci z předchozího ročníku tuto látku pamatovali a dokázali ji aplikovat při plnění úkolu.

Zadání:

Načrtněte, jaká musí nastat konstelace mezi Sluncem, Zemí a Měsícem, aby nastalo:

- a) zatmění Slunce
- b) zatmění Měsíce

Obr. 158: Třetí úkol v pracovním listu (foto vlastní)

4. Stanovení Velikonoční neděle dle fází Měsíce

Ve čtvrtém úkolu měli žáci určit, kdy v roce 2019 nastane Velikonoční neděle, pakliže měli napsanou definici stanovení Velikonoční neděle a tabulku fází Měsíce v jarních měsících roku 2019. Tento úkol byl pro žáky dost obtížný, jelikož se jednalo o propojení informací získaných v textu a přiložené tabulce. Pokud ale bylo žákům naznačeno, jak by měli úkol řešit, dokázali si dát informace do souvislosti a úkol správně vyřešit. Pouze jedna skupina uvedla špatný datum Velikonoční neděle v roce 2019.

Zadání:

Urči, kdy v roce 2019 nastane Velikonoční neděle.

Běžná definice říká: Velikonoční neděle se slaví první neděli po prvním jarním úplňku.

Jarní rovnodennost astronomická připadá na 20. 3. 2019.

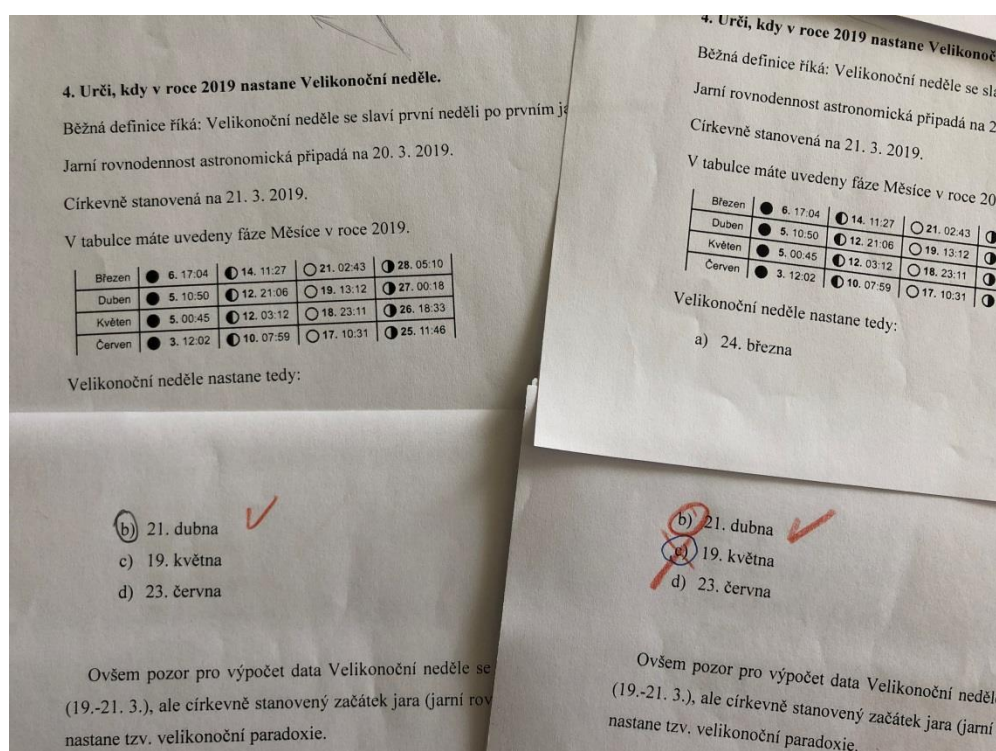
Církevně stanovená na 21. 3. 2019.

V tabulce máte uvedeny fáze Měsíce v roce 2019.

Březen	● 6. 17:04	☉ 14. 11:27	○ 21. 02:43	☽ 28. 05:10
Duben	● 5. 10:50	☉ 12. 21:06	○ 19. 13:12	☽ 27. 00:18
Květen	● 5. 00:45	☉ 12. 03:12	○ 18. 23:11	☽ 26. 18:33
Červen	● 3. 12:02	☉ 10. 07:59	○ 17. 10:31	☽ 25. 11:46

Velikonoční neděle nastane tedy:

- a) 24. března
- b) 21. dubna
- c) 19. května
- d) 23. června

Obr. 159: Čtvrtý úkol v pracovním listu (foto vlastní)

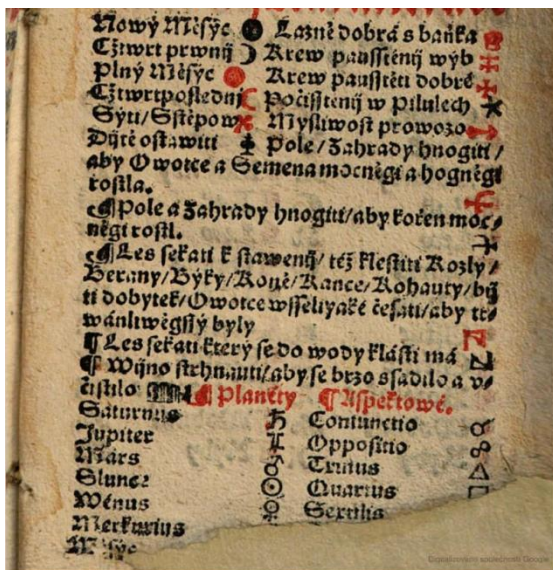
5. Symboly v historických kalendářích

Tento a následující úkol kladl na žáky nároky zejména ve stránce jazykové. Žáci totiž dostali dvě ukázky z historických kalendářů a měli v nich najít zadané symboly a přiřadit k nim jejich význam. Žáci tedy museli jednak symbol v textu najít, zorientovat se v něm a pak se pokusit přeložit napsaný text u symbolu. Tento úkol byl pro žáky náročný zejména v překlada textu, symboly našli celkem rychle. Proto se v tomto úkolu žáci často dotazovali,

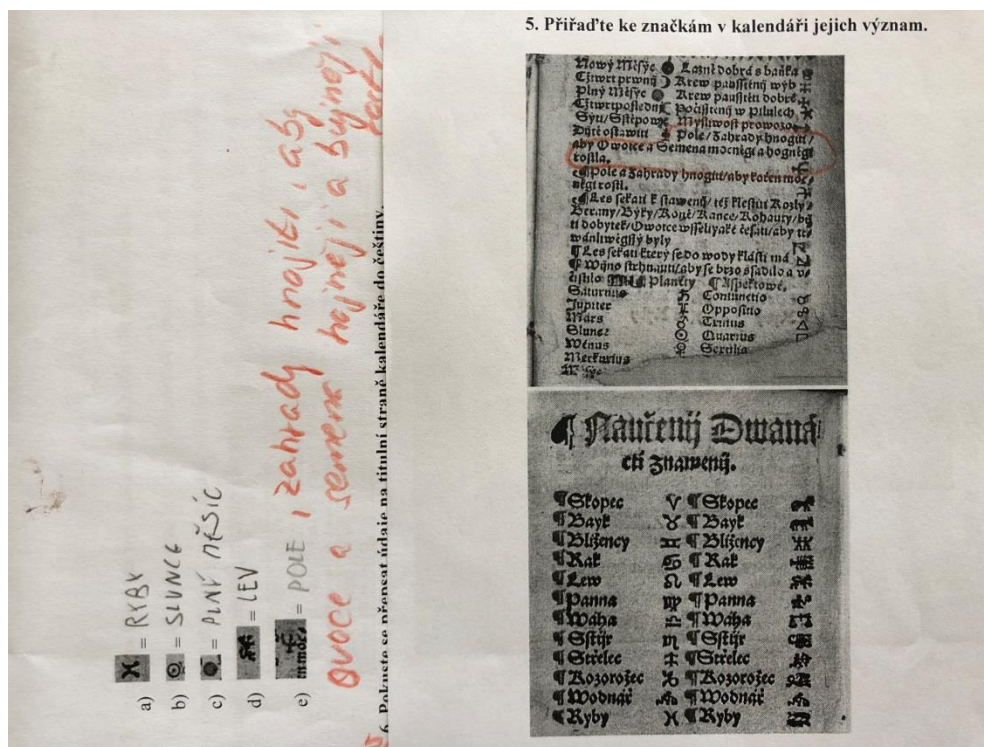
jak se některé znaky čtou. Když jim bylo napovězeno, dokázali text, i když se značnými obtížemi, přečíst a úkol tak splnit.

Zadání:

Přiřaďte ke značkám v kalendáři jejich význam.

- a) =
- b) =
- c) =
- d) =
- e) =

Obr. 160: Pátý úkol v pracovním listu (foto vlastní)

6. Překlad textu v historických kalendářích

Stejně jako v předchozím úkolu bylo na žácích zvládnout překlad titulní strany kalendáře. I zde žáci „bojovali“ se znaky, které se dnes v češtině nepoužívají, a překlad byl pro ně dosti obtížný. Některé skupiny tak přeložily text alespoň zčásti. Ani jedné skupině se text nepodařilo přeložit celý.

Zadání:

Pokuste se přepsat údaje na titulní straně kalendáře do češtiny.

Kalendář

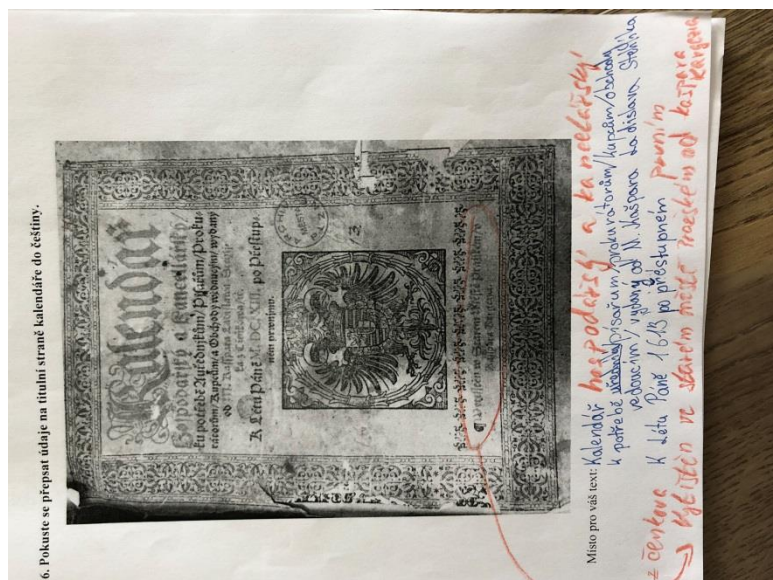
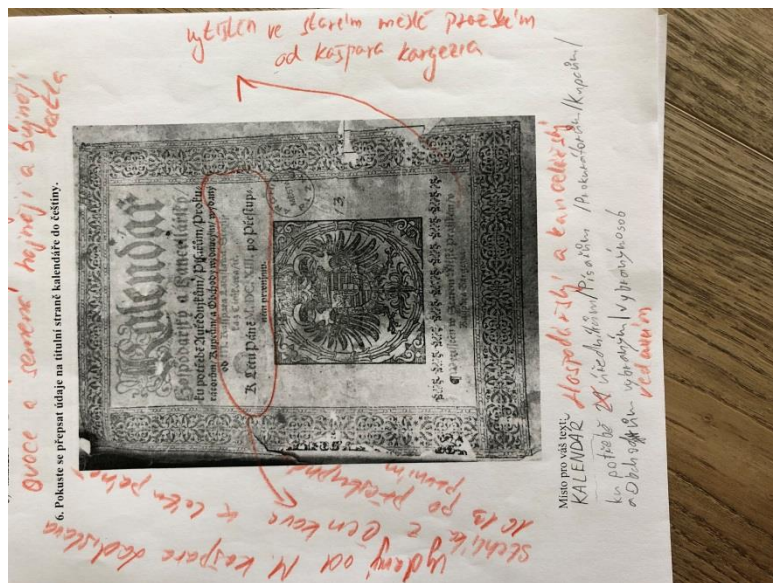
Gospodářský a Kancelářský/
ku potřebě Aučedníků/Pisárů/Proku-
rátorů/Rupců/a Obchody vedoucím/wydáný
od M. Basspara Ladislava Seehly
ka z Cechova/č.

K Letu Páně M. DC. XIII. po přestup-
ném prvím.

ARCHIV
MĚSTA
12
650

Wydán w Starém Městě Pražském/w
Basspara Bargesua

Obr. 161: Šestý úkol v pracovním listu (foto vlastní)

7. Stanovení roku vydání kalendáře dle Velikonoční neděle

Toto byl jeden z úkolů, který žákům nečinil obtíže. Pokud dokázali na začátku správně v kalendáři určit datum Velikonoční neděle, nebyl pro ně již problém přiřadit k tomuto kalendáři rok vydání podle přiložené tabulky. Potěšila mě jedna skupina tvořena chlapci, kteří si dovedli s úkolem poradit bez jakékoliv pomoci. Tedy byli schopni podle zadání pochopit zadaný úkol a následně doplnit chybějící informace. Ostatních 5 pracovních skupin potřebovalo alespoň mírné nasměrování, jak si mají s úkolem poradit.

Zadání:

Určete, na který rok byl vydán kalendář dle Velikonoční neděle.

Použijte ukázky z kalendářů a výpis Velikonočních neděl v 16. a 17. století. Rok napište pod obrázek kalendáře.

1571: 15. duben	1572: 6. duben	1573: 22. březen	1574: 11. duben	1575: 3. duben	1576: 22. duben	1577: 7. duben	1578: 30. březen	1579: 19. duben	1580: 3. duben
1581: 26. březen	1582: 15. duben	1583: 10. duben	1584: 1. duben	1585: 21. duben	1586: 6. duben	1587: 29. březen	1588: 17. duben	1589: 2. duben	1590: 22. duben
1591: 14. duben	1592: 29. březen	1593: 18. duben	1594: 10. duben	1595: 26. březen	1596: 14. duben	1597: 6. duben	1598: 22. březen	1599: 11. duben	1600: 2. duben

1601: 22. duben	1602: 7. duben	1603: 30. březen	1604: 18. duben	1605: 10. duben	1606: 26. březen	1607: 15. duben	1608: 6. duben	1609: 19. duben	1610: 11. duben
1611: 3. duben	1612: 22. duben	1613: 7. duben	1614: 30. březen	1615: 19. duben	1616: 3. duben	1617: 26. březen	1618: 15. duben	1619: 31. březen	1620: 19. duben
1621: 11. duben	1622: 27. březen	1623: 16. duben	1624: 7. duben	1625: 30. březen	1626: 12. duben	1627: 4. duben	1628: 23. duben	1629: 15. duben	1630: 31. březen
1631: 20. duben	1632: 11. duben	1633: 27. březen	1634: 16. duben	1635: 8. duben	1636: 23. březen	1637: 12. duben	1638: 4. duben	1639: 24. duben	1640: 8. duben

Dnove Dubna.		
18 vz	<p>W Nedeli. R elurrexit. W elianoc. hody.</p>	<p>¶ Koly pomimula Sobota / Marec 16. Koy Gro Pen</p>
19 ler	<p>W Pondeli. Wzkrissenij 19. Hermogena W Durynské jemi 3. W spatny 1 5 6 8.</p>	<p>Ona 11</p>
20 fan	<p>W Anterj. 20. Pána Krysta.</p>	
21 hi	<p>W Sifedu. 21. Domicylla</p>	
22 15	<p>W Etertel. 22. Káta Sotera.</p>	
23 7	<p>W Páct. 23. Kirho 2. M. Sud Mikuláše vnitel 1 5 7.</p>	<p>C po vřij. hodi:</p>
24 17	<p>W Sobotu. 24. Wegrácha</p>	<p>C ij</p>

DIES APRILIS,

Medie.

7. Hod myšlji
Deff. Erwaný na lu
di preffil / 141.

Abdy pomínula Sobota / Marek w rvi.
Belá noc * Belá Nadoj /

pondělí.

APRILIS

1. Genj Pána

Duben má Dni XXX.
pohles yaf Duben ozdohuae žemí
Trávanu zelenau / Dylinam wšsemí.
* * * * *

Úterý.

2. Egeu Krysta
W Konstantyn: péca
20000. Domá šhorclo /
1389.

* * * * *

Středa.

3. b. J. prencya biff:
Sném od Křižáre W
zamyšla dežán na Wy
šbrade / 1752.

* * * * *

Čtvrtek.

4. e. Ambrože b. st:
Malá Strana wyho
řela / Leto 1294.

* * * * *

Pátek.

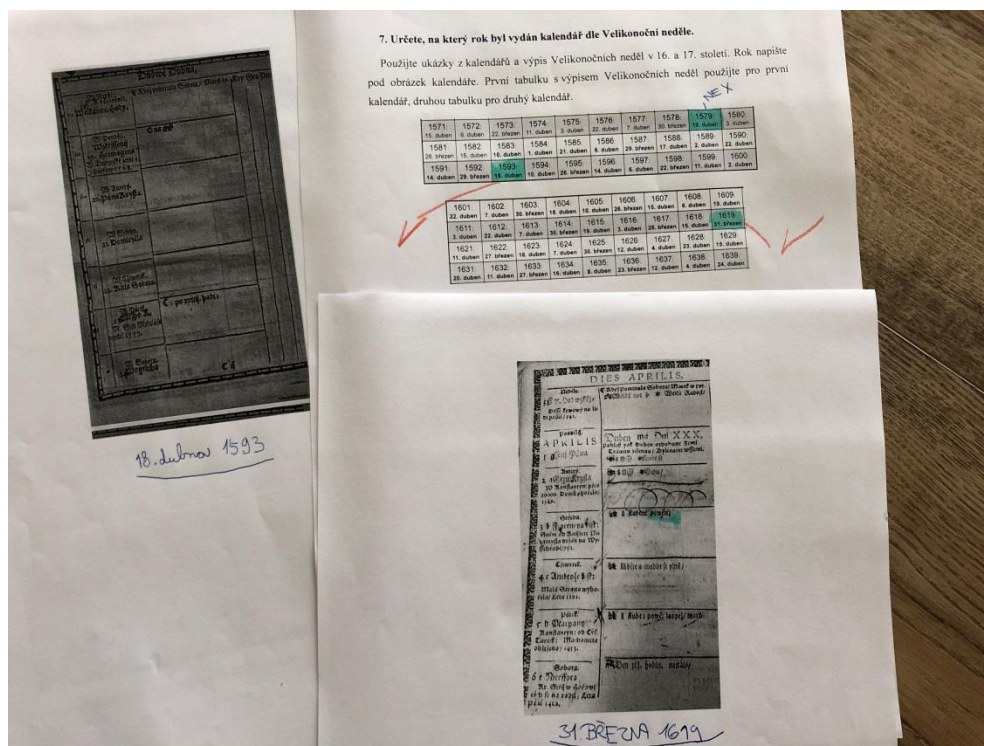
5. d. Marjany
Konstantyn: od Cíř:
Tureck: Mahomet
obležano / 1453.

* * * * *

Sobota.

6. e. Niceffora
Ar. Grij w Gořomí
ce h se na rodil / Leto
p. k. 1413.

* * * * *

Obr. 162: Sedmý úkol v pracovním listu (foto vlastní)

8. Stanovení fází Měsíce

Úkol číslo 8, který vyžadoval od žáků stanovení fází Měsíce, patřil k jedněm z nejtěžších. Jednak si v kalendáři museli žáci najít datum, kdy proběhla příslušná fáze Měsíce, ale navíc museli podle symbolu uvedeného u data určit, o jakou fázi Měsíce se jednalo. Na základě těchto dílčích kroků pak museli orientačně dopočítat zbývající fáze Měsíce a určit, na který den v měsíci připadnou. Většina žáků se s tímto úkolem snažila popasovat sama, ale bez nápovědy tento úkol nebyl schopen nikdo vyřešit. Dle žáků to byl těžký úkol. Ve výsledku se našla jedna skupinka, která úkol nevyřešila vůbec, a jedna skupinka, která ho řešila jen zčásti. Ovšem ve výsledku ho ani jedna skupina nezvládla vyřešit zcela správně. Dle mého dělalo žákům potíže jednak najít správný datum příslušné fáze Měsíce, ale i následně dopočítat další fáze, i když měli v zadání uvedenou dobu trvání jednotlivých fází Měsíce v počtech dní. V tomto se opět dostáváme k tomu, co žákům dělá potíže obecně, a to jsou převody a některé matematické operace.

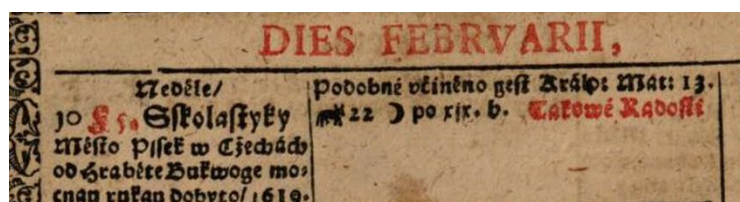
Zadání:

Určete z kalendáře, jaká nastala fáze Měsíce a zkuste určit, na které dny případnou další fáze (úplněk, nov, první čtvrt' a poslední čtvrt').

Pokud víte, že Měsíc projde všemi fázemi během tzv. lunace, která trvá 29,5 dne.

V první čtvrti má Měsíc stáří 7,4 dne, v úplňku 14,8 dne, v poslední čtvrti 22,1 dne a v novu 0 dne (tedy 29,5 dne).

Požijte symboly z úkolu č. 4.

8. Určete z kalendáře, jaká nastala fáze Měsíce a zkuste určit, na které dny případnou další fáze (úplněk, nov, první čtvrt' a poslední čtvrt').

Pokud víte, že Měsíc projde všemi fázemi během tzv. lunace, která trvá 29,5 dne.

V první čtvrti má Měsíc stáří 7,4 dne, v úplňku 14,8 dne, v poslední čtvrti 22,1 dne a v novu 0 dne (tedy 29,5 dne).

Požijte symboly z úkolu č. 4.

10. února - Nov
18. února - poslední čtvrt
25. února - 1. čtvrt
8. d. post. čtvrt
16. d. nov
23. d. první čtvrt
3. 3. úplněk

8. d.
8. 10. února - poslední čtvrt
16. 18. února - nov
23. 26. února - první čtvrt
3. 3. 13. března - úplněk
podle očí by měl vyjít úplněk oca na 6. 3.

Obr. 163: Osmý úkol v pracovním listu (foto vlastní)

9. Zatmění Slunce a Měsíce – vyhledání informací v historickém kalendáři a porovnání s databází NASA

V posledním úkolu byla od žáků pro správné splnění úkolu vyžadována schopnost najít v textu uvedená data jednotlivých zatmění Slunce a Měsíce. Zde žáci naráželi na obdobná úskalí jako v úkolu číslo 5 a 6, tedy schopnost přečíst text v historickém kalendáři. Pakliže bylo žákům napovězeno, jak tato data najít a jak správně přečíst text, nedělalo jim obtíže potom nalézt i další data pro jednotlivá zatmění samostatně. Další potíž žákům dělalo srovnání nalezených dat s příloženou tabulkou výpisů zatmění Slunce a Měsíce z databáze NASA. Žáci měli v této tabulce nalézt data, kdy podle NASA nastala zatmění Slunce a Měsíce v roce 1658. Žáci tato data našli správně u výpisu zatmění Slunce, ale například u zatmění Měsíce opomíjeli další dvě určená zatmění, jelikož v kalendáři byla předpovězena jen dvě zatmění Měsíce. Poslední částí tohoto úkolu bylo zkusit určit, proč byla předpověď zatmění tvůrce kalendáře nepřesná. Většinou žáci uvedli, že dnes máme modernější technologie. Jedna skupina úkol nesplnila vůbec, důvodem byl ale nedostatek času.

Zadání:

V kalendáři na rok 1658 uvádí Johann Christoph Daysygnier, že ten rok měla nastat 4 zatmění světél nebeských. V Daysygnierově pranostice najděte data těchto zatmění a tuto předpověď porovnejte s výpisem z databáze NASA.

Pokuste se uvést, pokud jeho předpověď byla nepřesná, co mohlo být příčinou.

 bestých psati / Kterezto Roku tohoto 1658. stá-
 ti se magii / za daremný
 věc pokládám / a škoda / že Péro w
 Ruce magice, gasný a tak bily Papsr
 Augaustem počerniti musým / nebo
 my jádného w tomto Roce nespátří-
 me / pročť gedenkajdy z přičiny te-
 wjce se těšty a radowati, nežli stras-
 chowati může / obzwláště, poně-
 wadž w Kraginách nassých Powe-
 trj / aneb boregšsý žiwlowé / takowé-
 ho Zatměnj obogjšo Swěta Nebe-
 škého oswoobozent gsauce / wšeho do-
 mněleho zleho se oswoobodili. Wšak
 poněwadž wšyckni na tom nepře-
 stáwagi / tehdy y gá dobrotiwému
 Czenari oznamugi / že Roku tohoto /
 podle Zdanj Argolowého / Slunce
 Nebeské dwa kráte / a tolikrát y Mě-
 sýce zastjnití se magj : o Kterémžto po-
 slednjm Zatměnj Laurentius Eichsta-
 dius nic wědětí nechce / nýbrž eohle o
 dwoge na Sluncy býti pokládá / snad
 proto Měsýčného položiti nechťel / že
 sotwa rozeznáno býti může / a ačkoliv
 Argolus, takowé dosti subeylně wy-
 býti sandj.

¶ Předně, Slunce zatmí se prwnj
 dne Czerwna / eo gest w Sobotu den
 S^o Nykodema / na Znamenj Býka /
 blisko Ocasu Dračjšo / od v. až do
 viij. hod. : na xj. Prstůw Zwězdár-
 škých zššyří / za dvě celé hodiny, od
 Obywatelůw Filipínských Ostro-
 wůw, a kteří w Indj při Moři Ben-
 galam pozůstáwagi / widitedlné ; nám
 wšak proto, že Měsýc od Půlnočnj
 strany zsanžen gest, newiditedlné.

¶ Druhé Zatměnj / na Měsýcy
 wšak prwnj / stane se xiiij. dne Czer-
 wna / aneb w Pátek den S^o Helizea /
 před xvi. hod. : blisko Ocasu Dračjš-
 ho / pod xxiij. stupněm Znamenj Bli-
 jencůw / snad gednomu wzáctněmu
 Pánu / w témž místě kde se spátří / sme-
 tedlnau Nemoc znamenati bude.

¶ Třetj / a Argolowi druhé Za-
 tměnj / na Měsýcy / zbežne se 10. Listo-
 padu / w Neděli Dwadcatu druhau
 po Swatém Duchu / blisko Zlawy
 Dračj / pod xviij. stupněm Znamenj
 Štjra / hodinu před Polednem / pře-
 činau

činau gsauce w swěm místě suchých
 a pálciwých žymntěy.

¶ Čtvrté / a Doktorowi Eychsta-
 diusowi druhé Zatměnj na Sluncy /
 bude 24. Listopadu / w Neděli posle-
 dnj po S. Duchu / právě w půl No-
 cy / blisko Zlawy Dračj / na Znamenj
 Štjra / na xij. Prstůw Centraliter,
 od Obywatelůw Tubaronis, Mon-
 gos, &c. widitedlné / že pak my ge ne-
 soatrimé / přičina gest ta / že Nowý

se spátřugjcy / a zlé y dobré znamě-
 nagjcy / gaty chžto gšme gšněk olit-
 něli a widěli / ale wšak málo gich so-
 bě wážje / sami sobě bezpečné a dobre
 časy předpowjdagjce / s onjm Hor-
 cyseme takto se těštyli :

Tristitiam & metus.
Tradam protervis in mare Cre...
Portare ventis, quis subarcto
Rex gelide metuatur ore.
 To gest :

Poznámka: u jednoho data zatmění je uvedeno XIII – tedy 9.

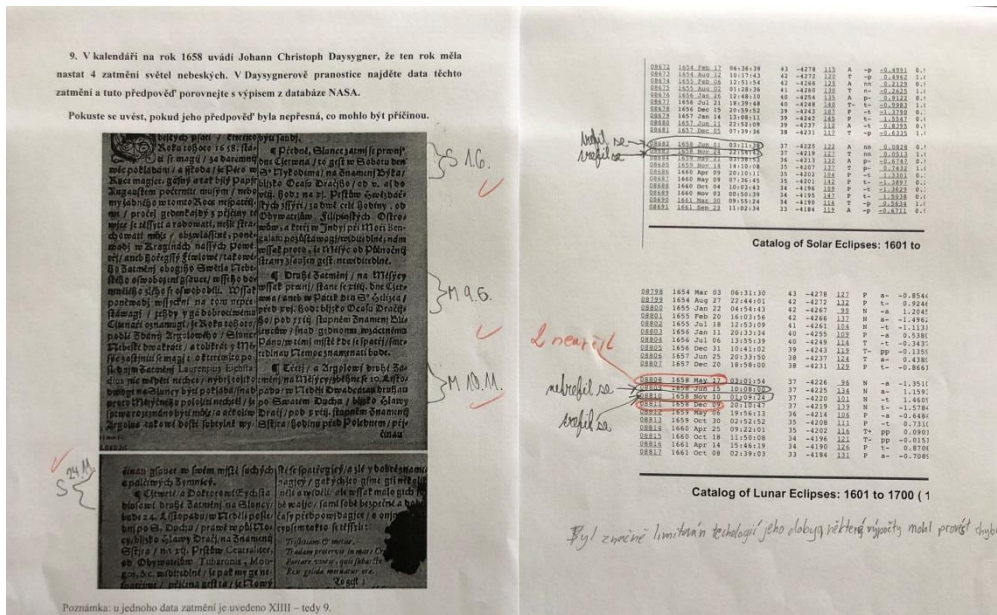
08672	1654 Feb 17	06:36:38	43	-4278	115	A	-p	-0.4991	0.9
08673	1654 Aug 12	10:17:43	42	-4272	120	T	-p	0.4962	1.0
08674	1655 Feb 06	12:51:54	42	-4266	125	A	nn	0.2129	0.9
08675	1655 Aug 02	01:28:36	41	-4260	130	T	n-	-0.2625	1.0
08676	1656 Jan 26	12:48:10	40	-4254	135	A	p-	0.9122	0.9
08677	1656 Jul 21	18:39:48	40	-4248	140	T-	t-	-0.9983	1.0
08678	1656 Dec 15	20:59:52	39	-4243	107	P	-t	-1.3790	0.9
08679	1657 Jan 14	13:08:11	39	-4242	145	P	t-	1.5547	0.0
08680	1657 Jun 11	22:52:09	39	-4237	112	A	-t	0.8395	0.9
08681	1657 Dec 05	07:39:36	38	-4231	117	T	-p	-0.6335	1.0
08682	1658 Jun 01	03:11:38	37	-4225	122	A	nn	0.0828	0.9
08683	1658 Nov 24	22:54:42	37	-4219	127	T	nn	0.0513	1.0
08684	1659 May 21	03:38:53	36	-4213	132	A	p-	-0.6747	0.9
08685	1659 Nov 14	14:10:08	35	-4207	137	T	p-	0.7432	1.0
08686	1660 Apr 09	20:10:11	35	-4202	104	P	-t	1.3301	0.9
08687	1660 May 09	07:36:45	35	-4201	142	P	t-	-1.3897	0.9
08688	1660 Oct 04	10:03:43	34	-4196	109	P	-t	-1.3629	0.9
08689	1660 Nov 03	00:50:39	34	-4195	147	P	t-	1.5038	0.0
08690	1661 Mar 30	09:55:24	34	-4190	114	T	-p	0.5634	1.0
08691	1661 Sep 23	11:02:34	33	-4184	119	A	-p	-0.6711	0.9

Catalog of Solar Eclipses: 1601 to

08798	1654 Mar 03	06:31:30	43	-4278	127	P	a-	-0.8544	0.9
08799	1654 Aug 27	22:44:01	42	-4272	132	P	t-	0.9246	1.0
08800	1655 Jan 22	04:54:43	42	-4267	99	N	-a	1.2045	0.9
08801	1655 Feb 20	16:03:56	42	-4266	137	N	a-	-1.4962	1.0
08802	1655 Jul 18	12:53:09	41	-4261	104	N	-t	-1.1131	1.0
08803	1656 Jan 11	20:33:34	40	-4255	109	P	-a	0.5380	0.9
08804	1656 Jul 06	13:55:39	40	-4249	114	T	-t	-0.3437	1.0
08805	1656 Dec 31	10:41:02	39	-4243	119	T-	pp	-0.1359	0.9
08806	1657 Jun 25	20:33:50	38	-4237	124	T	a-	0.4380	1.0
08807	1657 Dec 20	18:58:00	38	-4231	129	P	t-	-0.8661	0.9
08808	1658 May 17	03:01:54	37	-4226	96	N	-a	-1.3510	1.0
08809	1658 Jun 15	10:08:00	37	-4225	134	N	a-	1.1593	0.9
08810	1658 Nov 10	01:09:24	37	-4220	101	N	-t	1.4609	1.0
08811	1658 Dec 09	20:10:47	37	-4219	139	N	t-	-1.5784	0.9
08812	1659 May 06	19:56:13	36	-4214	106	P	-a	-0.6484	1.0
08813	1659 Oct 30	02:52:52	35	-4208	111	P	-t	0.7310	0.9
08814	1660 Apr 25	09:22:01	35	-4202	116	T+	pp	0.0901	1.0
08815	1660 Oct 18	11:50:08	34	-4196	121	T-	pp	-0.0151	0.9
08816	1661 Apr 14	15:46:19	34	-4190	126	P	t-	0.8708	1.0
08817	1661 Oct 08	02:39:03	33	-4184	131	P	a-	-0.7089	0.9

Catalog of Lunar Eclipses: 1601 to 1700 (1

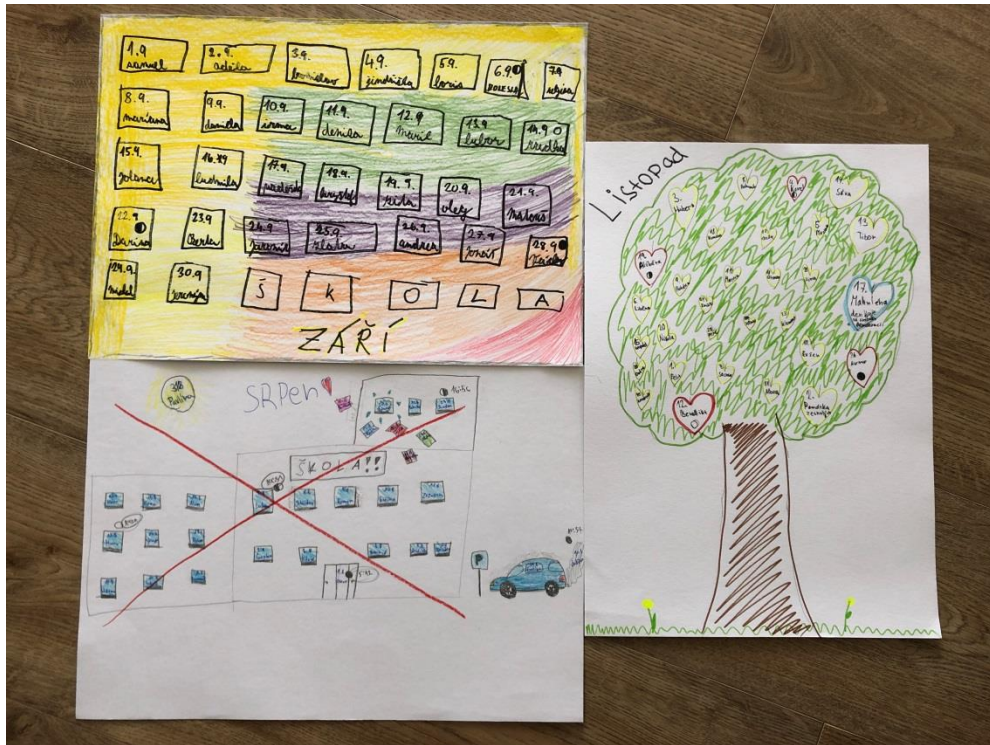

Obr. 164: Devátý úkol v pracovním listu (foto vlastní)

I když byli některé úkoly pro žáky obtížné, shledali práci v první části projektu jako zajímavou, díky níž se dozvěděli některé nové informace, které o kalendářích nevěděli.

9.3.2.2 Tvorba kalendáře

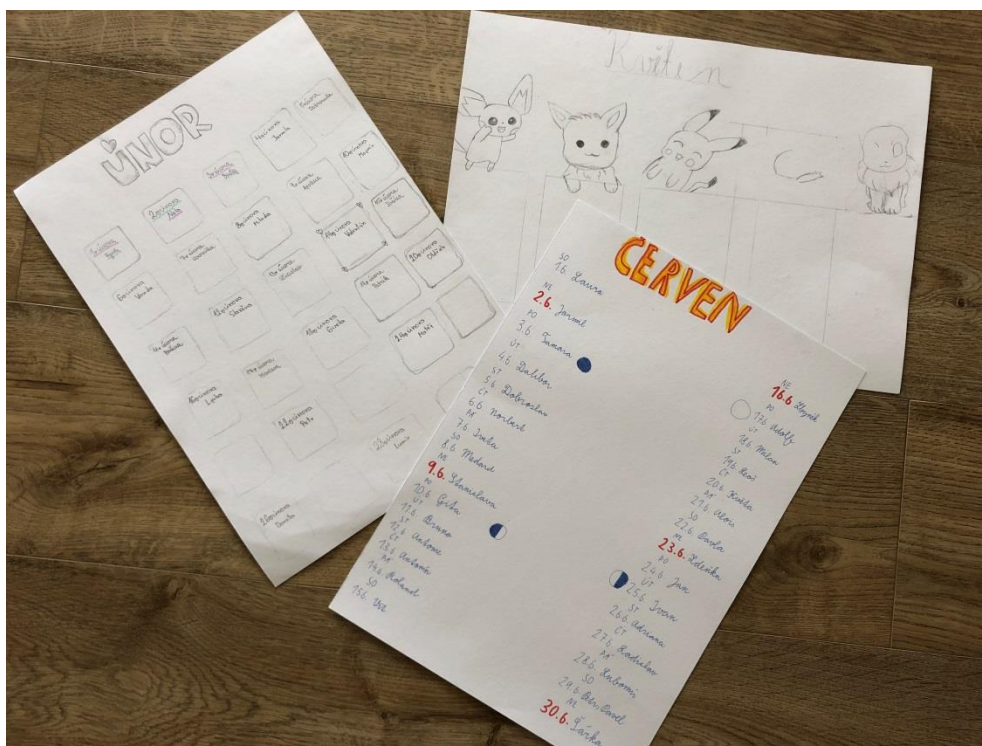
V této části projektu bylo žákům zadáno, aby se pokusili v rámci 12 skupin po 2 žácích vytvořit vlastní roční kalendář na rok 2019. Každá skupina tedy tvořila jeden příslušný kalendářní měsíc. Žákům byly poskytnuty údaje pro tvorbu kalendáře – výpisy svátků v daném měsíci, fáze Měsíce daného měsíce, data slunovratů a rovnodenností v roce 2019, státní svátky v roce 2019 a data zatmění Slunce a Měsíce v roce 2019. Na každé skupině bylo, jakým stylem pojmu zadaný úkol a jak bude výsledný měsíc vypadat, či zda do daného měsíce doplní nějaké originální myšlenky. V tomto případě záleželo pouze na fantazii, kreativitě a nápaditosti každé skupiny. Žáky tato část projektu bavila bezesporu nejvíce. Některé dvojice se velmi dlouho domlouvali, jak daný měsíc pojmu, a tak ztratili spoustu času, který jim potom znemožnil dovést zadaný úkol až do finální podoby. Proto se mi na konci práce sešlo několik prací, které byly rozděleny zčásti a neobsahovaly všechny zadané údaje. Kvůli nedostatku času se tak všechny skupiny dostaly do časového presu. V tomto případě bylo velmi zajímavé pozorovat, jak se každá skupinka po svém s tímto faktem vyrovnala. Žáci navíc vytvořili skupiny čistě holčičí a klučičí. Nutno podotknout, že pracovat pod tlakem lépe zvládali chlapci než dívky, tudíž se jim podařilo splnit všechny náležitosti, které měl daný měsíc obsahovat. Ovšem z pohledu kreativity byly zase úspěšnější dívky. Bohužel právě ony nezvládly dotáhnout svá díla do konce, což některé dívky velmi mrzelo. Pevně věřím, že kdyby bylo na zadaný projekt více času, žáci by měli větší šanci doladit některé části.

Obr. 165: Kalendáře vytvořené žáky (foto vlastní)

Obr. 166: Kalendáře vytvořené žáky (foto vlastní)

Obr. 167: Kalendáře vytvořené žáky (foto vlastní)

V závěru projektu proběhlo zhodnocení celého projektu. Projekt hodnotili žáci, ale i já jakožto tvůrce projektu. Žáci se shodli, že je práce na projektu velmi bavila, dokonce kladně hodnotili práci ve skupinkách. Jako obtížné žáci označili čtení historického textu a že měli občas potíže porozumět zadání úkolu. Další nevýhodu viděli v nedostatku času zejména pak při tvorbě kalendáře. Já jsem hodnotila práci ve skupinách, vzájemnou ochotu si pomáhat, komunikaci, rozvržení práce atd. Musím konstatovat, že ve všech pracovních skupinách byly tyto prvky splněny. V průběhu práce ať již na pracovním listu nebo při tvorbě kalendáře jsem mezi žáky neshledala žádné neshody ani problémy. Každý projekt v sobě ale nese i jistá úskalí. Jako hlavní nevýhodu projektů vidím časovou náročnost. Jednak je projekt časově náročný při samotné přípravě, ale i při samotné realizaci. Navíc někdy člověk narazí na neochotu spolupráce žáků a výsledky potom nejsou takové, jaké by vyučující očekával. Další nevýhodu vidím i v porozumění textu.

Projekt ale přináší i jistá pozitiva. Jako hlavní pozitivum vidím motivaci pro žáky. Žáky práce bavila a dozvěděli se několik nových informací. Další výhodou shledávám zejména v sociálních vztazích ve třídě. Práce na projektu nutí žáky spolupracovat, respektovat a přijímat názor druhých, ale zejména spolu komunikovat. Při projektové výuce navíc dochází k prolínání více předmětů. Například v mém projektu došlo k propojení těchto

předmětů – fyzika, matematika, český jazyk, dějepis, výtvarná výchova a zeměpis. I když se v rámci plnění zadaných úkolů vyskytly některé obtíže, hodnotím celkově projekt jako velice zdařilý.

10 Závěr

Kalendáře jako takové se v Čechách začaly objevovat od 12. století. Zpočátku jejich význam nebyl tak veliký, jednalo se o kalendária, která spravovala zejména církevní sorta lidí, ale postupem času a hlavně díky knihtisku a s tím spojeného zvýšeného zájmu lidí o tuto část knižní produkce, si kalendáře začaly nacházet oblibu prakticky mezi všemi vrstvami obyvatel. Dalo by se říci, že si kalendáře za několik století prodělaly svoji vlastní revoluci ve vývoji. Nejprve se jednalo o kalendáře, které využívali jen církevní hodnostáři, postupně se začaly kalendáře uplatňovat i pro práci úředníků, písařů, řemeslníků, ... S rostoucí oblibou kalendáře se začal měnit i jejich vzhled a charakter, ovlivněný módními trendy té které doby, pro niž byl kalendář zpracován. Zprvu byly kalendáře, a zejména minuce, hojně doplňovány pranostikami, které se ale začaly postupem doby z kalendářů vytrácet či byl jejich rozsah značně omezen.

V disertační práci jsem navázala na svoji diplomovou práci, která se zabývala životem a tvorbou kalendářů Kašpara Ladislava Stehlíka. Právě díky této práci jsem měla možnost seznámit se s jednotlivými typy kalendářů, které se v Čechách v 16. a 17. století vydávaly. Hlavní cíl celé disertační práce bylo analyzovat kalendáře z let 1550–1660. K tomu bylo zapotřebí stanovit si několik dílčích cílů.

Na začátku práce jsem zjistila, zda se danou problematikou vydáváním a rozborem kalendářů v 16. a 17. století nezabýval již někdo přede mnou. Co se týkalo zahraničních studií, tak zde jsem neobjevila žádnou práci, která by se dané tematiky přímo dotýkala. Spíše se vždy jednalo o práce, v nichž se autoři zabývali obecně historií kalendářů, gregoriánskou reformou, počítáním času atd. Mezi českými autory byla situace obdobná, nenašla jsem žádnou komplexní studii, která by se více do hloubky zabývala rozborem kalendářů. Mezi studentskými pracemi se našla jedna, která se také zaměřovala na kalendáře v letech 1550–1660, ovšem zde se její autorka zabývala hlavně tiskaři a tiskařskými dílnami, výčtem kalendářů a obecnými znaky kalendářů. Opět zde autorka nešla do hloubky problematiky, aby jednotlivé kalendáře podrobila hlubšímu rozboru obsahu.

Abych byla schopna se kalendáři zabývat více do hloubky, bylo nutné se s kalendáři seznámit v obecné rovině. Zaměřila jsem se na rozbor kalendářů od jejich vzniku až do 17. století. V této části práce jsem se věnovala obecným typům kalendářů, jako jsou cisiojany, efemeridy, minuce, hospodářské kalendáře atd. Dále jsem se zde zabývala některými milníky, které ovlivnily tvorbu a „vzhled“ kalendářů – vynález knihtisku, gregoriánská reforma, české

stavovské povstání atd. V obecné rovině jsem analyzovala několik kalendářů z let 1550–1660. Zde jsem se zabývala jejich formáty, grafickou úpravou, dedikacemi, pranostikami, ...

Dalším dílčím cílem bylo zmapovat dochované kalendáře v Čechách ze sledovaného období (1550–1660). Zde jsem požádala knihovnu ZČU v Plzni o vypracování rešerše a z ní vyplynulo, že se u nás dochovalo více jak 200 kalendářů od více než 60 tvůrců kalendářů. Mezi tvůrci byli osobnosti, které se vepsali do dějin nejen kalendářů, ale třeba i astronomie. Jedněmi z nejplodnějších autorů byli na našem území například Kašpar Ladislav Stehlík, Albín Moller či Johann Christoph Daysygnier. Jednak během svého života vydali značné množství kalendářů, ale i velký počet těchto kalendářů se dochoval dodnes. Dochované kalendáře jsem potom seřadila do tabulek podle tří kritérií – dle abecedního seznamu autorů (součást disertační práce), dle roku vydání a dle místa uložení kalendářů (oboje je součástí příloh). Z celkového počtu tvůrců kalendářů jsem jich pro svoji práci vybrala 10 a rozebrala od nich celkem 19 kalendářů. Pro výběr jsem volila autory tak, aby se při rozboru jejich kalendářů dalo obsáhnout celé období let 1550–1660. U každého tvůrce jsem pak uvedla jeho stručný životopis, soupis jeho dochovaných kalendářů v tabulce i s místem jejich uložení. Poté jsem si od každého tvůrce vybrala cca 2 kalendáře a ty jsem podrobila rozboru – jednak po stránce grafické, ale i zejména po stránce obsahové. Při rozboru kalendářů jsem se setkala se čtyřmi základními typy kalendářů – minuce, hospodářské a hvězdářské kalendáře a kalendář každoroční. Tyto kalendáře vykazují vždy podle svého určení shodné znaky a liší se pouze v detailech, jež jsou dány nejspíše osobním vlivem konkrétního autora.

Minuce jsou například co do obsahu nejobsáhlejší, což je ale dáno prostorem, který je zde věnován pranostice. Pro srovnání vývoje minucí jsem měla možnost porovnat 5 minucí od 3 autorů - Tadeáše Hájka z Hájku (1564, 1567), Kašpara Ladislava Stehlíka (1599) a Petra Kodycylla (1576, 1582). Tyto minuce se od sebe zdá se v mnohém neliší, i když je od sebe dělí přes 30 let vývoje v oblasti kalendářů a velmi výrazný milník, jímž byla gregoriánská reforma.

Hvězdářské kalendáře byly do rozsahu nejmenší, a to díky tomu, že kalendárium bylo členěno po měsících a nevkládaly se sem skoro žádné prázdné listy na poznámky. Hvězdářské kalendáře jsem měla možnost v daném období rozebrat 4 od 2 autorů – Václav Zelotýn (1575, 1576) a Adam Huber (1590, 1591).

To kalendáře hospodářské měly kalendárium členěno po týdnech a ještě zde byly vkládány volné listy na poznámky. Pro srovnání a rozbor hospodářských kalendářů jsem měla

k dispozici celkem 9 kalendářů od 5 tvůrců (Mitýsko 1593, Moller 1594 a 1622, Stehlík 1602 a 1613, Gebler 1647 a 1654, Daysygner 1658 a 1659).

Zajímavým typem kalendáře byl Kalendář každoroční od Šimona Partlice na rok 1617. Tento kalendář nevykazuje žádné shodné znaky s minucemi, hospodářskými kalendáři ani kalendáři hvězdářskými. Co do rozsahu je neobsáhlejší ze všech v rozboru. Obsahuje totiž 322 stran rozdělených do 4 hlavních kapitol, které se ještě dělí na podkapitoly podle jejich zaměření.

Období 1550–1660 přineslo několik zásadních milníků, jako byla například gregoriánská reforma. Myslela jsem si, že dopad na tvorbu kalendářů byl pod vlivem reformy značnější, ale kalendáře vydávané po reformě nevykazovaly nijak dramaticky odlišné znaky. Spíše by se dalo říci, že si kalendáře zachovaly svůj ráz v podobě, kterou měly i před reformou. Odlišností bylo například vypouštění svátku mistra Jana Husa některými tvůrci kalendářů a uvedení nové poznámky počítání roku *Od napravení kalendáře*.

V rámci své disertační práce jsem si stanovila několik hypotéz, které jsem si mohla právě díky analýze kalendářů ověřit:

1. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě se od sebe budou graficky odlišovat.
2. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě se od sebe budou obsahově odlišovat.
3. Kalendáře vydávané před/po gregoriánské reformě budou obsahovat odlišné svátky.
4. V kalendářích bude v průběhu let docházet k přesnějším stanovováním zatmění světél nebeských.

Bylo zajímavé sledovat, že se kalendáře během 110 let prakticky nezměnily. Víceméně si zachovaly svůj ráz, formát i grafickou úpravu. Obecně se dá říci, že se od sebe odlišovaly jen v nepatrných detailech. Co se týče svátků, tak se v kalendářích dodržovalo uvádění významných svátků (Vánoce, Velikonoce, svatí, ...). Skoro všichni tvůrci se ve svých kalendářích zaměřili na stanovení zatmění světél nebeských. Když jsem provedla srovnání jejich předpovědi s databází NASA, zjistila jsem, že někteří byli se svoji předpovědí zcela přesní, ale většina předpověděla jen některá zatmění a některá zatmění zcela vynechala. Obecně by se dalo říci, že se jim velmi dařilo předpovídat ta zatmění, která byla z našich zeměpisných šířek pozorovatelná. Z dnešního pohledu není stanovení těchto zatmění problematické a zároveň je velmi přesné. Dříve tomu tak ale nebylo, přesto se lidé snažili

určovat zatmění obou těles již od nepaměti. Tyto úkazy totiž spojovali většinou s nějakou se blížící se katastrofou, a proto na ni chtěli být připraveni. Dříve se zatmění Slunce a Měsíce určovalo pomocí periody saros, kterou objevili Chaldejci v Babylónii v 7. století před Kristem. „Saros je perioda mezi stejnými zatměními a trvá 18 let, 11 dnů, 7 hodin a 43 minut. Během této periody proběhne 43 různých slunečních zatmění: 15 úplných, 15 částečných a 13 prstencových. A mimo jiné i 29 zatmění Měsíce.“⁴²⁰ Můžeme tedy předpokládat, že tvůrci kalendářů mohli z této metody vycházet, ale stanovení zatmění Slunce a Měsíce je podle ní dost nepřesné, jelikož se zde musí přihlídnout i k poloze všech tří zúčastněných těles na zatmění (Země, Slunce a Měsíc) a k rovině oběžné dráhy Měsíce a rovině ekliptiky (rovina proložená dráhou Země kolem Slunce). Samozřejmě s dnešní technikou se zatmění určují přesně, dříve neměli astronomové takové vybavení a o přesné určení se tak mohli spíše pokusit.

Při analýze kalendářů jsem se zaměřila i na vládnoucí aspekty, které tvůrci kalendářů uváděli. Uváděné názvy planet nebyly nikterak ustálené a používaly se jejich ekvivalenty jak v latině, tak v češtině i ve staročeštině. Ve výběru mnou analyzovaných kalendářů vyplynulo, že kalendáře vydávané do roku 1582 obsahovaly názvy aspektů prakticky výhradně ve staročeštině, případně s českým ekvivalentem v závorce.

Dalším krokem bylo analyzovat historické a stávající učebnice fyziky pro základní školy a osnovy učiva fyziky v letech 1960 – 2018, a začlenit poznatky o kalendářích do výuky. Pro toto začlenění jsem si zvolila projektovou výuku. Připravila jsem kompletní materiály, které mohou pro uskutečnění projektu využít i jiní učitelé. Výhodu tohoto projektu shledávám ve faktu, že se v něm dokázalo prolnout více předmětů najednou (fyzika, matematika, dějepis, výtvarná výchova, zeměpis). Projekt jsem realizovala na 7. Základní škole a mateřské škole v Plzni. Projektu se zúčastnilo celkem 24 žáků (12 dívek a 12 chlapců). Na začátku projektu byli žáci seznámeni se stručnou historií kalendáře a následně jim bylo vysvětleno, jak bude celý projekt probíhat. Žáci se v rámci třídy rozdělili do 6 pracovních skupin po 4 žácích. Rozdělení proběhlo podle sociálních vztahů ve třídě, což zajistilo lepší spolupráci žáků. Projekt byl tvořen dvěma částmi – pracovní list a tvorbě ročního kalendáře. Pracovní list obsahoval 9 úkolů (převody jednotek času, střídání dne a noci, zatmění Slunce a Měsíce, stanovení Velikonoční neděle dle fází Měsíce, symboly v historických kalendářích, překlad textu v historických kalendářích, stanovení roku vydání kalendáře dle Velikonoční neděle, stanovení fází Měsíce a zatmění Slunce a Měsíce – vyhledání informací v historickém

---

⁴²⁰ <http://www.astro.cz/na-obloze/slunce/zatmeni-slunce.html>

kalendáři a porovnání s databází NASA). Musím konstatovat, že se žákům práce v rámci pracovních listů dařila. Obtíže jim dělali zejména úkoly, které byly zaměřeny na překlad textu v historických kalendářích. Pokud ale bylo žákům vysvětleno, jak by při překladu měli postupovat, dokázali si následně s překladem víceméně poradit sami. Žákům také dělalo obtíže převádět jednotky času, byť tuto problematiku probírali již v 6. ročníku. Dalším úkolem bylo, že se žáci pokusili vytvořit roční kalendář na rok 2019. Každá skupina vytvářela jeden zadaný kalendářní měsíc – žáci se tedy rozdělili do dvojic. Jejich úkolem tedy bylo na čtvrtku A3 vytvořit kalendář dle příloh, které dostali k dispozici (soupis jmenných svátků daného měsíce, soupis zatmění Slunce a Měsíce v roce 2019, fáze Měsíce, státní svátky v roce 2019 a data rovnodenností a slunovratů v roce 2019). Grafická úprava a celkové rozvržení, pojetí kalendáře bylo zcela v kompetenci žáků, a záleželo tak pouze na jejich kreativitě a fantazii. Žáky tato práce velmi bavila a výsledkem byly zajímavě zpracované měsíce v kalendáři. Jedinou nevýhodou, na které jsme se shodli se žáky, byl nedostatek času, který nedovolil všem žákům dotáhnout své návrhy kalendáře až do konce. Vytvořený kalendář zůstal žákům ve třídě, kde si ho mohou vystavit po celý rok.

11 Seznam literatury

Nevydané prameny

Archiv hlavního města Prahy, Sběrka starých tisků, sign. 2D 34, kniha č. 1595-1669.

Státní oblastní archiv Třeboň, Schwarzenberský archiv, Sběrka rukopisů, sign. C8, kart. č. 1-2.

Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století. -
č. K17215, č. K17207

Knihy

ATTWATER, Donald. *Slovník svatých*. Rudná u Prahy: Papyrus, 1993. ISBN 80-901365-7-5.

BLÁHOVÁ, Marie. *Historická chronologie*. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-727-7024-1.

BOHUNĚK, J.; et al. *Fyzika pro 7. ročník základní školy*. Studijní část A. Pracovní část B; SPN: Praha, 1991.

BOHUNĚK, J.; *Pracovní sešit k učebnici fyziky*; Prometheus: Praha, 1995.

BOHUNĚK, J.; *Pracovní sešit k učebnici fyziky*; Prometheus: Praha, 1999.

COUFALOVÁ, Jana. *Projektové vyučování pro první stupeň základní školy*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-958-0.

DVOŘÁKOVÁ, M. *Projektové vyučování v české škole: vývoj, inspirace, současné problémy*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1620-9.

FEJTOVÁ, O. *Veleslavínův Kalendář historický z majetku pražského rodu Dvorských z Gryfí hory*, in: *Miscellanea oddělení rukopisů a starých tisků* 15, 1998, s. 97-124.

FIALA, Zdeněk. *Přemyslovské čechy*. Praha: Svoboda, 1975. ISBN 25-01475.

FUKA, J.; Voráček, M. *Fyzika pro 9. ročník*; SPN: Praha, 1963, 1. vydání

GREILICH, Susanne. *Populäre Kalender im vorindustriellen Europa*. Berlin: De Gruyter, 2006. ISBN 978-3-11-018632-1.

HEYDUK, Josef. *Svatí církevního roku*. Praha: Vyšehrad, 2004. ISBN 80-7021-385-X.

HLAVÁČEK, Petr et al. *Kacířská univerzita: Osobnosti pražské utrakvistické univerzity 1417-1622*. Praha: Togga, 2013. ISBN 978-80-7308-481-3.

HORSKÝ, Zdeněk. *Koperník a české země: Soubor studií o renesanční kosmologii a nové vědě*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2011. ISBN 978-80-87378-87-8.

CHYBA, Karel. *Slovník pražských knihtiskařů do roku 1860 a jejich adresy*, Miscellanea oddělení rukopisů a vzácných tisků 1, 1971.

CHYTILOVÁ, M.; LEHÁR, F.; TRUSKA, F. *Fyzika pro 8. ročník*; SPN: Praha, 1963, 1. vydání.

CHYTILOVÁ, M.; KLUNAVEC, D.; ŽAMPA, K.; *Fyzika pro 8. ročník*; Studijní část A. Pracovní část B. SPN, Praha 1983.

JANOVIČ, J.; et al. *Fyzika pro 6. ročník základní školy*. Studijní část A. Pracovní část B; SPN: Praha, 1989.

JANOVIČ, J.; KOLÁŘOVÁ, R.; BEJSTA, J.; Černá, A. *Fyzika pro 6. ročník*; Studijní část A. Pracovní část B. SPN, Praha 1980.

JEZBEROVÁ, R. et al. *Žákovské projekty cesta ke kompetencím: Příručku pro učitele středních odborných škol*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2011. ISBN 978-80-86856-77-3.

KASÍKOVÁ, H. Kooperativní učení, kooperativní škola. Portál. 1. vydání, Praha, 1997. ISBN 80-7178-167-3.

KLÍMA, Vladimír. *Kalendář mění tvář*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7198-339-X.

KOLÁŘOVÁ, R.; et al. *Fyzika pro 8. ročník základní školy*. Studijní část A. Pracovní část B; SPN: Praha, 1992.

KOLÁŘOVÁ, R.; BOHUNĚK, J.; ŠTOLL, I. *Fyzika pro 9. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 1996.

KOLÁŘOVÁ, R.; BOHUNĚK, J. *Fyzika pro 6. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 1998.

KOLÁŘOVÁ, R.; BOHUNĚK, J. *Fyzika pro 7. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 1998.

KOLÁŘOVÁ, R.; BOHUNĚK, J. *Fyzika pro 6. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 2012.

KOLÁŘOVÁ, R.; BOHUNĚK, J. *Fyzika pro 7. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 2003.

KOLÁŘOVÁ, R.; BOHUNĚK, J. *Fyzika pro 8. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 1999.

KOLÁŘOVÁ, R.; BOHUNĚK, J. *Fyzika pro 9. ročník základní školy*; Prometheus: Praha, 2000.

KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 160 s. ISBN 978-80-210-4142-2.

MAŇÁK J., ŠVEC, V. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003.

OTTO, J. *Ottův slovník naučný: Ilustrovaná encyklopedie obecných znalostí*. Praha, 1888-1909. 13. sv.

PRACNÝ, Petr. *Český kalendář světců*. Praha: EWA, 1994. ISBN 80-85764-05-9.

PROCHÁZKOVÁ, E.; KOLÁŘOVÁ, R.; BÖHMOVÁ, E.; KLOBUŠICKÝ, K. *Fyzika pro 7. ročník*; Studijní část A. Pracovní část B. SPN, Praha 1981.

RAUNER, K.; et al. *Fyzika 6 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*; Fraus: Plzeň, 2004.

RAUNER, K.; et al. *Fyzika 7 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*; Fraus: Plzeň, 2005.

RAUNER, K.; et al. *Fyzika 8 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*; Fraus: Plzeň, 2006.

RAUNER, K.; et al. *Fyzika 9 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*; Fraus: Plzeň, 2007.

SALAJKA, Milan. *Kalendář, osobní jména a křesťanské svátky*. Praha: Pavel Mervart, 1995. ISBN 80-85865-47-5.

ŠAROUNOVÁ, A. *Historie našeho kalendáře. Matematika v 16. a 17. století. Seminář Historie matematiky 3. Jevíčko, 18. 8. - 21. 8. 1997*. Komise pro vzdělávání učitelů jednoty českých matematiků a fyziků, Praha, Prometheus, 1999, s. 311-319. ISBN 80-7196-150-7.

URBAN, Zdeněk. *Století českého kalendáře*. Praha: Svoboda, 1987. ISBN 25-113-87.

VACHEK, J.; ŠPAČEK, M. *Fyzika pro 7. ročník*; SPN: Praha, 1962, 1. vydání.

VOIT, Petr. *Encyklopedie knihy*. Starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století, Praha 2006.

VOIT, Petr. *Minulost pražského knihtisku*, Praha 1987.

WALTHER, Karl Klaus. *Lexikon der Buchkunst und der Bibliophilie*. Leipzig: Saur K.G. Verlag, 1987. ISBN 978-3598072369.

ZAHÁLKA, František. *Přehled knihtisku: Příručka pro praxi a pro studium „černého umění“*, Praha 1952.

České články a statě

BLÁHOVÁ, M. Křesťanský kalendář. *Dějiny a současnost*, 2000, **22**(2), s. 7-12. ISSN 0418-5129

BOLDAN, K. Sbíрка minucí a pranostik z přelomu 15. a 16. století tepelského kláštera premonstrátů. *Minulostí Západočeského kraje*, 2008, **43**, s. 79-114. ISSN 0544-3830. ISBN 978-80-86971-94-0

ČERNÝ, J. Krakovské kalendáře na Moravě v 16. - 18. století. *Knihy a dějiny*, 1998, **5**(1/2), s. 42-69. ISSN 1210-8510.

DOSKOČIL, K. Vývoj cisiojánu u nás, *Sborník historický 6*, 1959, s. 97-70

KEPRT, M. Kalendář. *Rozhledy matematicko-fyzikální*, 1997, **74**(2), s. 77-79. ISSN 0035-9343.

KLABZUBA, J., KOŽNAROVÁ, V. Historie a současnost, čas a kalendáře, *Aplikovaná meteorologie a klimatologie 1*, s. 27.

KOLLMANN, J. Zavedení gregoriánského kalendáře v českých zemích, *Sborník archivních prací*, **24**, 1974, s. 3-41.

KNEIDL, J. 500 let od vytištění prvního českého kalendáře, *Typografia 87*, 1984, s. 179-181

MARTINČÍK, R. Z dějin kalendáře, *Typografia*, **24**, 1913, s. 163-165.

NOVOTNÝ, V. Velikonoce v našem kalendáři. *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie*, 2015, **60**(1), s. 39-49. ISSN 0032-2423.

PALACKÝ, F. O pranostikách a kalendářích českých, zvláště v XVI. století, *Časopis Společnosti Vlasteneckého muzeum v Čechách*, **3**, Praha 1829, s. 33-64;

PALACKÝ, F. Staročeský všeobecný kalendář, *Časopis společnosti Vlasteneckého muzeum v Čechách*, **3**, 1829, s. 105-125

PUMPRLA, V. Z historie kalendářů. *Čtenář*, 1996, **48**(2), s. 80. ISSN 0011-2321.

425. výročí gregoriánského kalendáře. *Český zápas*, 2007, **87**(42), s. 3. ISSN 0323-1321.

SCHILLER, A. Několik zpráv o nejstarších českých kalendářích, *Typografia*, **7**, 1894, s. 20-21.

STEJSKAL, A. Deníky nebo úřednické zápisky? Studie k problematice a používání tištěných kalendářů z doby posledních Rožmberků, *Archivum Trebonense*, 2002, **10**, s. 116-151.

STRAKA, C. Česká minucí z roku 1485, *Typografia*, **32**, 1925, s. 49-54.

URBAN, Z. K dějinám českých kalendářů 16. – 18. století, in: *Práce z dějin Slavistiky*, **14**, Praha 1990, s. 173-191.

URBAN, Z. Prolegomena k českým verzím lužickosrbských kalendářů A. Mollera, *Acta universitatis Carolinae Phil et Hist I*, Praha 1994, s. 115-125.

ZÍBRT, Č. O staročeských kalendářích, *Velký slovanský kalendář*, **17**, 1888.

Zahraniční články a statě

DUKKON, Á. Sign - Symbol - decoration: The relationship of image and text in 16th - 17th century Hungarian calendars. *Hungarian Studies*, 2017, vol. 31(1), pp. 95-112.

COHEN, B. Kepler's century: prelude to Newton's, *Vistas in Astronomy*, 1975, vol. 18, pp. 3-36.

JONES, A. "Calendrica II: Date Equations from the Reign of Augustus." *Zeitschrift Für Papyrologie Und Epigraphik*, vol. 129, 2000, pp. 159–166.

Kvalifikační práce

BÝČKOVÁ, Marcela. *Pranostiky v češtině a polštině* [online]. Brno, 2014 [cit. 2016-01-08]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Roman Madecki

DANIELOVÁ, Kristýna. *Grafická a hláskoslovná analýza kalendáře z 16. století a kalendáře ze 17. století* [online]. Brno, 2012 [cit. 2016-01-08]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Jana Pleskalová

FREIBERG, Miloš. *Symbolika čísla v průběhu času a kultur* [online]. Brno, 2009 [cit. 2016-01-08]. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Hana Florková

JAROŠOVÁ, Hana. *Tucet* [online]. Brno, 2013 [cit. 2016-01-08]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Josef Strubl

KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře v Čechách 1570-1670* [online]. České Budějovice, 2011 [cit. 2016-01-08]. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Marie Ryantová.

KRATOCHVÍLOVÁ, Petra. *Tištěné kalendáře Ludmily Sedlčanské z 50. a 60. let 17. století* [online]. České Budějovice, 2009 [cit. 2016-01-08]. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Marie Ryantová.

MOLLEROVÁ, Marie. *Kašpar Ladislav Stehlik, plzeňský astronom přelomu 16. a 17. století*. Plzeň, 2013. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická. Vedoucí práce Miroslav Randa. PEDDPO5961 3

PRUSÍKOVÁ, Lenka. *Astronomové působící na území České republiky a možnosti začlenění poznatků o nich do výuky na ZŠ*. Plzeň, 2016. disertační práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta pedagogická. Vedoucí práce Miroslav Randa.

TABAKOVIČOVÁ, Michaela. *České názvy planet* [online]. Brno, 2013 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/jk8jxm/>>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Helena Karlíková, CSc..

VAŠTÍKOVÁ, Zuzana. *Slovinské a české pranostiky, komparativní pohled* [online]. Brno, 2012 [cit. 2016-01-08]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Pavel Krejčí.

České internetové zdroje

Čas a kalendář [online]. [cit. 2018-02-01].

Dostupné z: <http://www.muzeumhodin.info/paichl/knihy/Kalendar.htm>

Knihy Google [online]. [cit. 2018-04-23].

Dostupné z: <https://books.google.cz/>

Historie vzniku kalendáře [online]. [cit. 2018-02-01].

Dostupné z: <http://www.kultura21.cz/historie/5617-historie-kalendare>

Kalendář - z historie až po počítačovou současnost [online]. [cit. 2018-02-01].

Dostupné z: <http://homel.vsb.cz/~hom50/RUZNE/KALENDAR/HISTKAL.HTM>

Kalendářní deska :: MEF. *Fyzika* :: *MEF* [online]. [cit. 2018-04-30].

Dostupné z: <http://fyzika.jreichl.com/main.article/view/1613-kalendarni-deska>

Metodika_4_Projektové vyučování. *Učíme se trochu jinak* [online]. [cit. 2018-09-24].

Dostupné z: http://www.kurzyproucitele.cz/downloads/metodiky/Metodika_4_ProjektoveVyuovani.pdf

Nedělní písmeno. *Pražský orloj - The Prague Astronomical Clock* [online]. [cit. 2018-04-23].

Dostupné z: http://www.orloj.eu/cs/nedelni_pismeno.htm

Ostatní pomůcky k určování data Velikonoc. *Kalendář* [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <http://kalendar.beda.cz/ostatni-pomucky-k-urcovani-data-velikonoc>

První kniha byla v Plzni vytištěna před 540 lety, ale Kronika trojanská to nebyla. *Plzen.eu: oficiální informační server města Plzně* [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/turista/uzitecne-informace/aktuality/prvni-kniha-byla-v-plzni-vytistena-pred-540-lety-ale-kronika-trojanska-to-nebyla.aspx>

RVP ZV_2017_červen.pdf, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. [cit. 2018-09-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/43792/>

Projektová výuka. *Metodický portál RVP.CZ - unikátní PROSTOR PRO UČITELE, sdílení zkušeností a spolupráci* [online]. [cit. 2018-09-24]. Dostupné z:

<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/s/14983/PROJEKTOVA-VYUKA.html/>

Římský kalendář jako základ kalendáře dnešního [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/11187-Rimsky-kalendar-jako-zaklad-kalendare-dnesniho>

Staroměstský orloj - kalendářní deska. *PRAGUE CITY LINE - Poznej Prahu sám* [online]. [cit. 2018-04-30]. Dostupné z: <http://www.praguecityline.cz/prazske-pamatky/staromestsky-orloj-kalendarni-deska>

Tadeáš Hájek z Hájku – Wikipedie. *Wikipedie otevřená encyklopedie* [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Tadeáš_Hájek_z_Hájku

Velká tabulka kalendářních dat pro 17. století [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <http://kalendar.beda.cz/tabulka?century=17>

Zatmění Slunce | Slunce | Na obloze | Astronomický informační server astro.cz. *Astronomický informační server astro.cz* [online]. [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: <http://www.astro.cz/na-obloze/slunce/zatmeni-slunce.html>

Zlaté číslo. *Kalendář* [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <http://kalendar.beda.cz/zlate-cislo>

Zahraniční internetové zdroje

Calendars and their History [online]. [cit. 2018-02-01].

Dostupné z: <https://eclipse.gsfc.nasa.gov/SEhelp/calendars.html>

FIVE MILLENNIUM CATALOG OF SOLAR ECLIPSES: 1599 to 1500 (1600 BCE to 1501 BCE) [online]. [vid. 22. 03. 2018]. Dostupné z: <http://eclipse.gsfc.nasa.gov/Secat5/S E-1599—1500.html>

FIVE MILLENNIUM CATALOG OF SOLAR ECLIPSES: 1699 to 1600 (1700 BCE to 1601 BCE) [online]. [vid. 22. 03. 2018]. Dostupné z: <http://eclipse.gsfc.nasa.gov/Secat5/S E-1699—1600.html>

FIVE MILLENNIUM CATALOG OF LUNAR ECLIPSES: 1501 to 1600 (1501 BCE to 1600 BCE) [online]. [vid. 22. 03. 2018]. Dostupné z: <http://eclipse.gsfc.nasa.gov/Lecat5/LE1501-1600.html>

FIVE MILLENNIUM CATALOG OF LUNAR ECLIPSES: 1601 to 1700 (1601 BCE to 1700 BCE) [online] [vid. 22. 03. 2018]. Dostupné z: <http://eclipse.gsfc.nasa.gov/Lecat5/LE 1601-1700.html>

Side-by-side Easter calendar reference for the 17th century [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <http://5ko.free.fr/en/easter.php?y=17>

Startseite - Österreichische Nationalbibliothek [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.onb.ac.at/>

The Western Calendar And Calendar Reforms [online]. [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/science/calendar/The-Western-calendar-and-calendar-reforms>

12 Seznam obrázků

Obr. 1: Tadeáš Hájek z Hájku.....	71
Obr. 2: Titulní list Minucí a pranostyka od doktora Tadeáše Hájka z Hájku 1564.....	65
Obr. 3: Znamení zvěrokruhu z Minucí a pranostyka na rok 1564.....	66
Obr. 4: List z kalendária Minucí a pranostika na rok 1564.....	68
Obr. 5: List z části Chceš-li také věděti, kdy máš co dělati - Minucí a pranostika na rok 1564.....	69
Obr. 6: O pouštění krve z Minucí a pranostika na rok 1564.....	70
Obr. 7: Hybridní zatmění Slunce 8. června 1564 dle NASA.....	72
Obr. 8: Prstencové zatmění Slunce 3. prosince 1564 dle NASA.....	72
Obr. 9: Znak Melantricha z Aventýnu.....	74
Obr. 10: Titulní list Minucí a pranostyka od doktora Tadeáše Hájka z Hájku 1567.....	75
Obr. 11: Znamení zvěrokruhu z Minucí a pranostyka na rok 1567.....	76
Obr. 12: List z kalendária Minucí a pranostika na rok 1567.....	77
Obr. 13: List z části Chceš-li také věděti, kdy máš co dělati - Minucí a pranostika na rok 1567.....	78
Obr. 14: O pouštění krve z Minucí a pranostika na rok 1567.....	79
Obr. 15: Částečné zatmění Měsíce 18. října 1567.....	80
Obr. 16: Hybridní zatmění Slunce 9. dubna 1567 dle NASA.....	81
Obr. 17: Úplné zatmění Slunce 2. října dle NASA.....	83
Obr. 18: Záznam o místě vytištění a tiskaři Minuce na rok 1567.....	83
Obr. 19: Titulní list Hvězdářského kalendáře na rok 1575.....	86
Obr. 20: Polostínové zatmění Měsíce 25. dubna 1575.....	87
Obr. 21: Polostínové zatmění Měsíce 24. května 1575.....	88
Obr. 22: Polostínové zatmění Měsíce 19. října 1575.....	88
Obr. 23: Polostínové zatmění Měsíce 18. listopadu 1575.....	89

Obr. 24: Úplné zatmění Slunce 10. května 1575.....	89
Obr. 25: Prstencové zatmění Slunce 2. listopadu 1575.....	90
Obr. 26: Ukázka z kalendária v Hvězdářském kalendáři na rok 1575.....	91
Obr. 27: Titulní list Kalendáře hvězdářského na rok 1576.....	92
Obr. 28: Vládnoucí planety z Hvězdářského kalendáře na rok 1576.....	93
Obr. 29: Prstencové zatmění Slunce 21. října 1576.....	93
Obr. 30: Úplné zatmění Slunce 28. dubna 1576.....	94
Obr. 31: Částečné zatmění Měsíce 7. října 1576.....	94
Obr. 32: Částečné zatmění Měsíce 13. dubna 1576.....	95
Obr. 33: List s charaktery planet a vysvětlením značek z Hvězdářského kalendáře na rok 1576.....	96
Obr. 34: Ukázka z kalendária v Hvězdářském kalendáři na rok 1576.....	97
Obr. 35: Titulní list Minuce na rok 1576.....	100
Obr. 36: List z kalendária z Minuce na rok 1576.....	101
Obr. 37: Zmínka o tiskaři v Minuci na rok 1576.....	103
Obr. 38: Titulní list Minuce na rok 1582.....	104
Obr. 39: List z kalendária v Minuci na rok 1582.....	105
Obr. 40: Částečné zatmění Měsíce 8. ledna 1582.....	107
Obr. 41: Polostínové zatmění Měsíce 6. června 1582.....	107
Obr. 42: Polostínové zatmění Měsíce 5. července 1582.....	108
Obr. 43: Polostínové zatmění Měsíce 9. prosince 1582.....	108
Obr. 44: Úplné zatmění Slunce 20. června 1582.....	109
Obr. 45: Prstencové zatmění Slunce 25. prosince 1582.....	109
Obr. 46: Titulní strana Hvězdářského kalendáře na rok 1590.....	112
Obr. 47: Polostínové zatmění Měsíce 20. ledna 1590.....	113
Obr. 48: Částečné zatmění Měsíce 17. července 1590.....	114

Obr. 49: Úplné zatmění Slunce 4. února 1590.....	114
Obr. 50: Prstencové zatmění Slunce 31. července 1590.....	115
Obr. 51: List z kalendária v Hvězdářském kalendáři na rok 1590.....	116
Obr. 52: Ukázka z pranostiky v Hvězdářském kalendáři na rok 1590.....	117
Obr. 53: Titulní list Hvězdářského kalendáře na rok 1590.....	118
Obr. 54: Částečné zatmění Měsíce 9. ledna 1591.....	119
Obr. 55: Úplné zatmění Měsíce 6. července 1591.....	120
Obr. 56: Úplné zatmění Měsíce 30. prosince 1591.....	120
Obr. 57: Hybridní zatmění Slunce 25. ledna 1591.....	121
Obr. 58: Částečné zatmění Slunce 21. června 1591.....	121
Obr. 59: Částečné zatmění Slunce 20. července 1591.....	122
Obr. 60: Částečné zatmění Slunce 15. prosince 1591.....	122
Obr. 61: List z kalendária v Hvězdářském kalendáři na rok 1591.....	123
Obr. 62: Titulní strana z Hospodářského kalendáře na rok 1593.....	126
Obr. 63: Polostínové zatmění Měsíce 15. května 1593.....	127
Obr. 64: Polostínové zatmění Měsíce 13. června 1593.....	128
Obr. 65: Polostínové zatmění Měsíce 8. listopadu 1593.....	128
Obr. 66: Polostínové zatmění Měsíce 8. prosince 1593.....	129
Obr. 67: Úplné zatmění Slunce 30. května 1593.....	129
Obr. 68: Prstencové zatmění Slunce 22. listopadu 1593.....	130
Obr. 69: List z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1593.....	131
Obr. 70: Kašpar Ladislav Stehlík.....	132
Obr. 71: Titulní list Stehlíkovy Mínucí na rok 1599.....	135
Obr. 72: List O zatmění světél nebeských v roce 1599.....	136
Obr. 73: Částečné zatmění Slunce 26. ledna 1599.....	137
Obr. 74: Částečné zatmění Slunce 22. července 1599.....	137

Obr. 75: Úplné zatmění Měsíce 10. února 1599.....	138
Obr. 76: Úplné zatmění Měsíce 6. srpna 1599.....	138
Obr. 77: Kresba z minucí na rok 1599.....	139
Obr. 78: Tabule východu a západu Slunce z Minucí na rok 1599.....	140
Obr. 79: Erb rodu Stehlíků.....	141
Obr. 80: Strana z minuce na rok 1599.....	143
Obr. 81: Rytina stehlíka.....	144
Obr. 82: Titulní strana Hospodářského kalendáře na rok 1602.....	145
Obr. 83: Úplné zatmění Slunce 4. června 1602.....	146
Obr. 84: Úplné zatmění Měsíce 29. listopadu 1602.....	146
Obr. 85: Částečné zatmění Slunce 21. května 1602.....	147
Obr. 86: Částečné zatmění Slunce 19. června 1602.....	147
Obr. 87: Částečné zatmění Slunce 13. listopadu 1602.....	148
Obr. 88: Titulní list Hospodářského kalendáře na rok 1613.....	149
Obr. 89: List z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1613.....	151
Obr. 90: Albín Moller.....	152
Obr. 91: Titulní list Kalendáře nového na rok 1594.....	154
Obr. 92: Částečné zatmění Měsíce 4. května 1594.....	155
Obr. 93: Částečné zatmění Měsíce 29. října 1594.....	155
Obr. 94: Úplné zatmění Slunce 20. května 1594.....	156
Obr. 95: Prstencové zatmění Slunce 12. listopadu 1594.....	156
Obr. 96: List z kalendária v Kalendáři novém z roku 1594.....	157
Obr. 97: Titulní list Hospodářského kalendáře na rok 1622.....	158
Obr. 98: List z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1622.....	159
Obr. 99: Polostínové zatmění Měsíce 25. dubna 1622.....	160
Obr. 100: Polostínové zatmění Měsíce 24. května 1622.....	160

Obr. 101: Polostínové zatmění Měsíce 19. října 1622.....	161
Obr. 102: Prstencové zatmění Slunce 10. května 1622.....	161
Obr. 103: Úplné zatmění Slunce 3. listopadu 1622.....	162
Obr. 104: Šimon Partlic ze Špicberka.....	163
Obr. 105: Titulní strana Partliciova kalendáře na rok 1617.....	165
Obr. 106: List z kalendária z Partliciova kalendáře.....	167
Obr. 107: Historické události uváděny pro měsíc leden.....	167
Obr. 108: Tabulka z Partliciova kalendáře.....	168
Obr. 109: Rejstřík historický z Partliciova kalendáře.....	169
Obr. 110: Titulní list Hospodářského kalendáře na rok 1647.....	171
Obr. 111: Polostínové zatmění Měsíce 10. ledna 1647.....	172
Obr. 112: Částečné zatmění Měsíce 5. června 1647.....	172
Obr. 113: Částečné zatmění Měsíce 30. listopadu 1647.....	173
Obr. 114: Hybridní zatmění Slunce 21. června 1647.....	173
Obr. 115: Hybridní zatmění Slunce 14. prosince 1647.....	174
Obr. 116: Ukázka z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1647.....	175
Obr. 117: Titulní list z Hospodářského kalendáře na rok 1654.....	177
Obr. 118: Částečné zatmění Měsíce 3. března 1654.....	178
Obr. 119: Částečné zatmění Měsíce 27. srpna 1654.....	178
Obr. 120: Prstencové zatmění Slunce 17. února 1654.....	179
Obr. 121: Úplné zatmění Slunce 12. srpna 1654.....	179
Obr. 122: List z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1654.....	180
Obr. 123: Ukázka soupisu jarmarků v Hospodářském kalendáři na rok 1654.....	181
Obr. 124: Titulní list z Hospodářského kalendáře na rok 1658.....	183
Obr. 125: List z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1658.....	185
Obr. 126: Polostínové zatmění Měsíce 17. května 1658.....	186

Obr. 127: Polostínové zatmění Měsíce 15. června 1658.....	187
Obr. 128: Polostínové zatmění Měsíce 10. listopadu 1658.....	187
Obr. 129: Polostínové zatmění Měsíce 9. prosince 1658.....	188
Obr. 130: Prstencové zatmění Slunce 1. června 1658.....	188
Obr. 131: Úplné zatmění Slunce 24. listopadu 1658.....	189
Obr. 132: Titulní list Hospodářského kalendáře na rok 1659.....	191
Obr. 133: Ukázka z kalendária v Hospodářském kalendáři na rok 1659.....	192
Obr. 134: Částečné zatmění Měsíce 6. května 1659.....	193
Obr. 135: Částečné zatmění Měsíce 30. října 1659.....	194
Obr. 136: Prstencové zatmění Slunce 21. května 1659.....	194
Obr. 137: Úplné zatmění Slunce 14. listopadu 1659.....	195
Obr. 138: Učebnice Fyzika pro 7., 8. a 9. ročník nakladatelství SPN.....	231
Obr. 139: Učebnice Fyzika pro 6., 7. a 8. ročník základní školy – nakladatelství SPN.....	232
Obr. 140: Učebnice Fyzika pro 6., 7. a 8. ročník základní školy – nakladatelství SPN.....	234
Obr. 141: Učebnice Fyzika pro 9. ročník základní školy – nakladatelství Prometheus.....	235
Obr. 142: Učebnice Fyzika pro 6. a 7. ročník základní školy – nakladatelství Prometheus.....	237
Obr. 143: Pracovní sešit k učebnici fyziky – nakladatelství Prometheus.....	237
Obr. 144: Učebnice Fyzika pro 6., 7., 8. a 9. ročník základní školy – nakladatelství Prometheus.....	239
Obr. 145: Fyzika 6, 7, 8 a 9 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia – nakladatelství Fraus.....	241
Obr. 146: RVP ZV část 1.....	245
Obr. 147: RVP ZV část 2.....	246
Obr. 148: RVP ZV část 3.....	247

Obr. 149: RVP ZV část 4.....	248
Obr. 150: Grafické znázornění projektové metody.....	258
Obr. 151: Práce žáků na pracovních listech (foto vlastní).....	274
Obr. 152: Práce žáků na pracovních listech (foto vlastní).....	274
Obr. 153: Práce žáků na kalendáři (foto vlastní).....	275
Obr. 154: Práce žáků na kalendáři (foto vlastní).....	276
Obr. 155: Práce žáků na kalendáři (foto vlastní).....	276
Obr. 156: První úkol v pracovním listu (foto vlastní).....	281
Obr. 157: Druhý úkol v pracovním listu (foto vlastní).....	282
Obr. 158: Třetí úkol v pracovním listu (foto vlastní).....	283
Obr. 159: Čtvrtý úkol v pracovním listu (foto vlastní).....	284
Obr. 160: Pátý úkol v pracovním listu (foto vlastní).....	286
Obr. 161: Šestý úkol v pracovním listu (foto vlastní).....	288
Obr. 162: Sedmý úkol v pracovním listu (foto vlastní).....	292
Obr. 163: Osmý úkol v pracovním listu (foto vlastní).....	293
Obr. 164: Devátý úkol v pracovním listu (foto vlastní).....	297
Obr. 165: Kalendáře vytvořené žáky (foto vlastní).....	299
Obr. 166: Kalendáře vytvořené žáky (foto vlastní).....	299
Obr. 167: Kalendáře vytvořené žáky (foto vlastní).....	300

13 Seznam tabulek

Tab. 1: Výsledky prohledávání databáze Scopus.....	24
Tab. 2: Výsledky prohledávání databáze Web of Science.....	25
Tab. 3: Výsledky prohledávání databáze ScienceDirect.....	25
Tab. 4: Výsledky prohledávání databáze JStor.....	26
Tab. 5: Výsledky prohledávání databáze Google Scholar.....	27
Tab. 6: Juliánský a gregoriánský kalendář dle roku vydání.....	197
Tab. 7: Tvůrci kalendářů.....	204
Tab. 8: Svátek Mistra Jana Husa v kalendářích.....	207
Tab. 9: Porovnání zatmění Měsíce.....	208
Tab. 10: Porovnání zatmění Slunce.....	210
Tab. 11: Vládnoucí aspekty v kalendářích.....	211
Tab. 12: Svátky v kalendářích na měsíc leden.....	215
Tab. 13: Svátky v kalendářích na měsíc únor.....	216
Tab. 14: Svátky v kalendářích na měsíc březen.....	217
Tab. 15: Svátky v kalendářích na měsíc duben.....	218
Tab. 16: Svátky v kalendářích na měsíc květen.....	219
Tab. 17: Svátky v kalendářích na měsíc červen.....	220
Tab. 18: Svátky v kalendářích na měsíc červenec.....	221
Tab. 19: Svátky v kalendářích na měsíc srpen.....	222
Tab. 20: Svátky v kalendářích na měsíc září.....	224
Tab. 21: Svátky v kalendářích na měsíc říjen.....	225
Tab. 22: Svátky v kalendářích na měsíc listopad.....	226
Tab. 23: Svátky v kalendářích na měsíc prosinec.....	227

14 Přílohy

K práci je přiložené CD, které obsahuje elektronickou verzi této práce.

14.1 Soupis kalendářů z let 1550-1650 dle roku vydání kalendáře

<i>Rok vydání kalendáře</i>	<i>Název kalendáře a autor kalendáře</i>	<i>Místo uložení kalendáře</i>
1550	Nausea, Friedrich, 1496-1552. Křestianská Modlitebnj Knjžka přes celý Rok na Naymilostiwëgssý žádost Nay Jasnëgssj a welikomocné Kněžny a Panj panij Anny Ržijmské ec... / Friedrich Nausea. – Praha : Bartoloměj Netolický z Netolic, 1550 Středu po Prowodnij Neděli [16.4.]. – [XVI]-CCCVIII-[VII] ll. ; 8°	NK – sign. 54 F 000222/adl.1, 54 E 000144 – neúplné Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291252-001&324ranost=frontcover#v=onepage&q&f=false
1551	Šud ze Semanína, Mikuláš. [Minuce na rok 1552]. – [Praha : Ondřej Kubeš ze Žípů, 1551]. – [1] list : il. ; 105 x 272 mm	NK – studovna ORST
1552	Straněnsky, Jan. Minucí a 324ranostika Jana Stráněnského.... – [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1552. -- 16°	Nezjištěn žádný výtisk Citováno v: Palacký;1829: Fr. Palacký, O pranostikách a kalendářích českých, zvláště v XVI. století. ČČM roč. III, 1829, str. 49: v Třeboni zachovány. ; Jireček;1875-6: Jireček II. str. 247 č. 1.
1553	Hájek z Hájku, Tadeáš. [Minucy a Pranostika M. Thadeásse Hagka z Hagku ... / Tadeáš Hájek z Hájku. – Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1553. – A8(?) – G8 [=LVI] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) – sign. C Nro 8/1 neúpl. (dnes v SOA Třeboň)
	Šúd ze Semanína, Mikuláš, asi 1490-1557. Almanach Mistra Mikuláše Šúda z Semanína: k Lútu Páně 1554... / Mikuláš Šúd ze Semanína. – Praha : Jan Kosořský z Kosoř, 1553. – [A8] – F8 – G4 – H8 [= LX] ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) – sign. Schwarzenb. C Nro 8/1 neúpl.
1557	Straněnský, Jan. Minucy a Pranostyka Jana Stráněnského.... –	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) – sign. C 8/1

	Praha : Jan Kantor Had, 1557. – A8 – F8 , G7 [= LV] ll. ; 16°	
1558	Hájek z Hájku, Tadeáš. Minucý a Pranostyka Wydaná k Gménu a k Poctiwosti Slowútné a Mnoho Wzáctné Poctiwosti y Oppatrnosti Panům Purgmistrům a Raddám Starého Nowého y Menssýho Měst Pražských k Orlogi celému Panům sobě wždycky laskawě přijzniwým od Mistra Thadeásse Hágka z Hágku... / Tadeáš Hájek z Hájku. – Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1558. – [A8 – G8 – H4] [=LX] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) – sign. Nro 8 C/1 (dnes v SOA Třeboň)
	Proxenus ze Sudetu, Šimon. Minucí a pranostika pražská z učení Pražského od mistra Šimona Proxena z Sudetu k létu Páně 1559 vydaná... / šimon Proxenus ze Sudetu. – Praha : [nakladatel není známý], 1558	Není uveden vlastník. Citováno v: Blahoslav;1857: Jan Blahoslav: Grammatika česká, Vídeň 1857 str. 120, 207, 216 a j. Palacký;1829: Fr. Palacký, O pranostikách a kalendářích českých, ČČM roč. III., 1829, str. 53. Jireček;1875-6: Jireček II. str. 156.
1559	Hájek z Hájku, Tadeáš. [Minucí a 325ranostika M. Thadeáše Hájka z Hájku k létu Páně M.D.LX.] / Tadeáš Hájek z Hájku. – [Praha : Jiří Melantrich z Aventýna, 1559]	(Nezjištěn žádný výtisk) Citováno v: HájekzHájku;1560: Tadeáš Hájek z Hájku: Vayklad proroctví Tureckého, 1560 (Kn. čís. 2864) str. C2a: ... Že pak Turek z welmi malých a nijzkých počátkuow possel / ... nětco o to[m] giž také w Předmluwě Pranostyky / léta tohoto 1560 [C2b] ... odemne napsáno g[es]t. ...
	Proxenus ze Sudetu, Šimon. Minucý a Pranostika Pražská z Včeníj Pražského od Mistra Ssimona Proxena z Ssudetu k Létu Páně M... / šimon Proxenus ze Sudetu. – Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1559. – A8- J8- K4 [=LXXVI]ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) – sign. C 8/11
1560	Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-	Národní knihovna (Praha,

	1600. Minucý a 326ranostika / M. Thadeásse Hagka z Hagku k létu Páně M. D. LXI. prwnijmu po přestupném. – [V Starém Městě Pražském : u Jiřika Melantrycha z Aventýnu, 1560]. – [40] listů ; 8° (11 cm)	Česko) – sign. 54 F 1065 neúpl. - studovna ORST
	Proxenus ze Sudetu, Šimon. Minucij a Pranostyka Wydaná z Slawného Včeníj Pražského od Mistra Ssymona Proxena z Ssudétu... / šimon Proxenus ze Sudetu. -- Praha : Firmián Bendygar, 1560. -- A8- H8- J7 [=LXXI]ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/1 přív. , 2 výt. , 3. výtisk paralel.
1561	Petrzkowski, Tomasz, činný 16. století. Minucý a pranostyka Krakowská vydaná od Mistra Thomásse Petřkowského k Léthu Páně M. D. LXII. Hrudnému. -- Wytisštěno w Starém Městě Pražském : v Giřijka Melantrycha z Awentýnu, [1561]. -- [36] listů ; 8° (11 cm)	NK - studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002040713&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Straněnský, Jan. Almanach a Pranostyka Jana Stranienského / k Léthu Páně M... / Jan Straněnsky. - - Praha : Šebestián Oks z Kolovsi, 1561. -- A8 - J8 [= LXXII] ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/1, 2 výt. , z nichž 1 neúpl. Památník národního písemnictví (Praha, Česko) -- sign. S XXIV e 6
1562	Proxenus ze Sudetu, Šimon. Minucy a Pranostyka wydaná od Mistra Ssimona Proxéna z Ssudétu K Léthu Páně M... / šimon Proxenus ze Sudetu. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1562. -- A8 - L8 [= XXXVIII]ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/2
1563	Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-1600. Minucy a pranostyka / Doktora Thadeásse Hágka z Hágku. K Létu Páně M. D. LXIII. Přestupnému. -- Wytisštěno w	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1061 - studovna ORST v p2: Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1065 přív.

	Starém Miestie Pražském : v Giřijka Melantrycha z Awentyneu, [1563]. -- [70] listů ; 8° (11 cm)	neúpl. Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/2 (dnes v SOA Třeboň)
1564	Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-1600. Minucý a Pranostyka Doktora Thadeásse Hágka z Hágku, K Létu Páně: M. D. LXV. - - Wytisstieno w Starém Miestě Pražském : v Giřijka Melantrycha z Awentyneu, [1564]. -- [64] listů : il. ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1066 - studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291334&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
1564	Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včeniĵ Pražského vydaná Od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : [nakladatel není známý], 1565. -- [A8] - D8 - [K8?] [= LXXX?] il. ; 8°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 2 zlomek Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 35 zlomek
1566	Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-1600. Minucý a Pranostyka / Doktora Thadeásse Hágka z Hágku, K Létu Páně M. D. LXVII.. -- Wytisstěno w Starém Městě Pražském : v Giřijka Melantrycha z Awentyneu [1566]. -- [56] listů ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1066 - studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002040230&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
1567	Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-1600. Minucy a Pranostyka Doktora Thadeásse Hágka z Hágku, K Létu Páně: M. D. LXVIII. -- Wytisstěno w Starém Městě Pražském : v Giřijka Melantrycha z Awentyneu, [1567]. - - [68] listů : il. ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1066 přív. - studovna ORST Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/2 (dnes v SOA Třeboň) Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291334-001&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
1568	Muscenius, Kurelowský, Jan, 1532-1602. [Minucí a pranostika Krakowská mistra Jana Muscena Kirelowého(?) k létu 1568... / Kurelowský, Jan Muscenius. --	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 23 zlomek, určený dr. Jos. Volfem

	[Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1568. -- [A8]-E8 [=XL?] ll. ; 16°	
1570	Hájek z Hájku, Tadeáš. Minucy a Pranostyka D Thadeásse Hágka z Hágku... / Tadeáš Hájek z Hájku. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1570. -- A8 - H8 - [J7] [=LXXI] ll. ; 1	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. Nro 8 C/2 neúpl. (dnes v SOA Třeboň)
	Hájek z Hájku, Tadeáš. Minucy a Pranostyka D. Thadeásse Hágka z Hágku. K Létu Páně M D LXXIv. [=1571]. / Tadeáš Hájek z Hájku. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna?, 1570. -- [A8] [=8] ll. zachov. : il. ; 16°	Jihočeská vědecká knihovna (České Budějovice, Česko) -- sign. Zlatá Koruna SC Frg 18 (pouze složka A s oříznutým dolním okrajem)
	Stráněnský, Jan, 1520-asi 1585. [Minucy a pranostyka od Jana Straněnského k létu páně 1571 vydaná]. -- [Čechy : s.n., 1570]. -- [8] listů ; 16° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 Sf 75 neúpl. - studovna ORST Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 10 zlomek Jihočeská vědecká knihovna (České Budějovice, Česko) -- sign. Zlatá Koruna SC Frg 17, pouze složka A s oříznutým dolním okrajem Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 34 zlomek
1571	Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucy a Pranostyka z Včeníj Pražského vydaná od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1571. -- A8-K8 [=LXXX] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/2 (dnes v SOA Třeboň)
	Zelotýn z Krásné Hory, Václav. Kalendárz Hwězdárzský k psanij: Ku položení Slawné Země České od M... Václav ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY. , 1571. [A4] -H4 -J2 [= XXXIV] ll.	Praha, KNM : 28 E 20.
1572	Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucy a Pranostyka z Včeníj Pražského vydaná od M... / Petr	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro

	Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1572. -- A8-K8 [= LXXX] ll. ; 16°	8/2 (dnes v SOA Třeboň)
	Straněnský, Jan. Minucý a Pranostyka / od Jana Straněnského / Swobodných Umění milownijka / vydaná... / Jan Straněnsky. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1572. -- [VIII] ll. zachov. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 18 zlomek Klášter premonstrátů (Teplá, Česko) -- sign. č I b1 147 zlomek na přídešt
1573	Zelotýn z Krásné Hory, Václav. Kalendář Hwiezdářský k Psanij ku položenij Slawné Země České od M... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1573. -- A4 -D4 - E2 [= XVIII] ll. ; 4°	Třeboň, SOA : C 8/2.
1574	Zelotýn z Krásné Hory, Václav, -1585. Kalendář Hwězdářský k psanij / ku položenij slawné Země České, od M. Wáclawa Zelotýna z Krásné Hory vydaný. k Létu Páně, M.D.LXXV. -- W starém Městě Pražském : w Jmpressý Giřijka Dačického Wytisštěný, [1574]. -- [18] l. ; 4° (20 cm)	Praha, NK : 54 E 550, Třeboň, SOA : C Nro 8/2, Praha, KNM : Křivoklát 17.285. NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290934&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
1575	Jakobeius, Stanisław, -1612. Minucý a Pranostyka Krakowská / wydaná od M. Stanisława Jakobeia Kurelowského, K Létu Páně MDLXXVI Přestupnému a Hrudnému. -- [Praha] : Wytisštěno v Giřijho Melantrycha z Awentýnu, [1575]. -- [80] listů : il. ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1067 – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291336&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Codicillus z Tulechova, Petr, 1533-1589. Minucý a Pranostyka, z Včeňij Pražského / wydaná, Od M. Petra Kodycylla z Tulechova. K Létu Páně M.D.LXXVI. Přestupnému, a Hrudnému. -- [Praha] : Buryan Walda Wytiskl, [1575]. -- [80] listů : il. ; 8° (10 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 G 184–studovna ORST Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/2 (dnes v SOA Třeboň) Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291570&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false

	Záznam z P2: Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského vydaná Od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Burián Valda, 1575. -- [A8]-K8 [=LXXX] ll. ; 8°	c=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Weisse, Nikolaus. JANA MAKOWSKÉHO z Makowé pranostika, kteráž se od l... / Nikolaus Weisse. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1575. -- 4°	Nezjištěn žádný výtisk Citováno v: Jungmann,1849: Jungmann IV. 765
	Straněnský, Jan. Minucý a Pranostyka / od Jana Straněnského K Létu Páně MDLXXVIv [= 1576] Hrudnému a Přestupnému vydaná... / Jan Straněnsky. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1575. -- A8 - H8 , A8 [=LXXII] ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/2
	Zelotýn z Krásné Hory, Václav, -1585. Kalendář Hwězdářský k Psanij, ku položenj Slavné Země České, od M. Wáclawa Ze lotýna z Krásné Hory, vydaný, k Léthu Páně, M.D.LXXXVI°. -- Wytisštěno w Nowém Městě Pražském, na ssyroké Vlicy : v Michala Petrla : a Jana Boguera, [1575]. -- [20] l. ; 4° (20 cm)	Praha, NK : 54 E 550, Třeboň, SOA : C Nro 8/2, Praha, L.Peknik . NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290912&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
1576	Zelotýn z Krásné Hory, Václav. KAlendář Hwězdářský k psanij ku položenj Slavné Země České od M... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1576. -- A4 -B2 -C4 -E4 [= XVIII] ll. ; 4°	Třeboň, SOA : C 8/2.
	Codicillus z Tulechova, Jan, 1557-1585. Minucý / vydaná od Jana Kodycylla z Tulechova, Swobodného Vměnj Bakaláře, K Léthu Páně, M.D.LXXVII.	Pardubice, M. : 614, Praha, NK : 54 E 551 – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument:

	<p>prwnijmu po Přestupném a Hrudném, podlé Orloge celého Pražského sepsana, vžitečná k poznánij kdy Měsýc, a který Swatek nastane, k tomu také Pijsařům, Hospodářům, Kupcům, a wssem giným, k poznamenánij paměti, yakž k tomu proti Kalendáři gedon List přihtowený gest. -- Wytisstěná w Starém Měště Pražském : v Giřijka Čzerného, [1576]. -- [18] l. : il. ; 4° (21 cm)</p> <p><i>V K1 jako Kodycyllus – pozn. M.S.</i></p> <p><i>Záznam v P2:</i> Kodycyllus z Tulechova, Jan. Minucý wydaná od Jana Kodycylla z Tulechowa Swobodného Vměnj Bakal'áře K Léthu Páně M... / Jan Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1576. -- A4-C4-D6 [=XVIII] ll. ; 4°</p>	<p>https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290913&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false</p>
1577	<p>Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucý wydaná od Jana Kodycylla z Tulechowa Swobodného Vměnj Bakal'áře K Léthu Páně M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1577. -- A4-D4-E2 [= XVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/2 poškoz..</p>
	<p>Zelotýn z Krásné Hory, Václav. KAlendář Hwězdářský k psanij ku po... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1577. -- A2, B4 -F4, G2 [= XXIV] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, NK : I 68810.</p> <p>Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002402639&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false</p>
1578	<p>Adam z Veleslavína, Daniel. Kalendář Hystorycký To gest Krátké poznamenánij wsseh dnuow gednohokaždého Měsýce přes celý Rok: k nimžto přidány gsau některé paměti hodné Historiae, o rozličných příjhadách a proměnách yak Národůw giných a Zemij w Swětě tak také a obzwlásstně Národu a Králowstwij</p>	<p>Bratislava, UK : XIX F 653, Wrocław, Bibl.miejska : ?, Brno, MZK : 96672 neúpl., Brno, August.Kl. : ?, Brno, J.Vobr : neúpl., Domažlice, M. : 166 nepúpl., Heidelberg, Slav.Inst.d.Univ. : ?, Jindřichův Hradec, Gymn. : ?, Hradec Králové, K MVČ : KST</p>

	<p>Czeského z hodnowěrných Kronyk Od M... Daniel ADAM z Veleslavína. , 1578. [XII] - 376 - [XXIII] str. Základní řada tištěného Knihopisu uvádí rozsah: x4 - [II] - A4 - Bbb4 = [XII]-376-Reg. [XIX]-[IV] str.</p> <p>Záznam z NK:</p> <p>a/ Kalendář Hystorycký/ To gest Krátké poznamenáníj wssech dnuow gednohokaždého Měsýce přes celý rok .... -- Praha : Jiří Melantrych z Awentýnu a Daniel Adam Pražský, 1578. -- [12], 376, [23] s. ; 4° (20 cm)</p> <p>b/ Kalendář hystorycký : To gest Krátké poznamenáníj wssech dnuow gednohokaždého měsýce přes celý rok: k nimžto přidány gsau některé paměti hodné historiae, o rozličných příhodách a proměnách yak národůw giných a zemij w světě tak také a obzwlásstně národu a Králowstwij českého z hodnowěrných kronyk / Od M. Danyele Adama Pražského s pilnostij sebraný. -- A nynij wnowě pro obecný vžitok wssech Czechuow wydaný. -- Wytisštěný w Starém Městě Pražském : v Giříjho Melantrycha z Awentýnu: A. M. Danyele Adama Pražského, 1578. -- [XI], 376, [XXIII] s. ; 8°</p>	<p>42 neúpl., Mnichovo Hradiště, Valdšt.K. : ?, Jičín, M. : 2991 neúpl., Křivoklát, Fürst.K. : ?, Sankt-Peterburg, BAN : XXX S 345, Sankt-Peterburg, BAN : XXX S 1147, London, BL : 9004 e 7, Martin, KMS : I D 60 neúpl., Praha, Břevnov.Kl. : 29 β A 20 neúpl., Praha, AHMP : B 1413, Praha, NK : I 19904, Praha, NK : 54 C 25 neúpl., Praha, NK : 54 C 29, Praha, NK : 54 S 91 neúpl., Praha, NK : 54 S 809, Praha, NK-Lobkov.K. : 15202, Praha, KNM : 31 C 2, Praha, KNM : 31 C 3, Praha, KNM : Dušek 303, Praha, KNM : Křivoklát 50994, Praha, Strahov.Kl. : AO IX 94, Praha, Strahov.Kl. : AO XIV31, Praha, Strahov.Kl. : AP IX 95, Praha, KNAV : T F 14, Olomouc, SVK : 32.830, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : III Ib 19, Sušice, M. : D 696, Telč, M. : ?, Cieszyn, Książnica Cieszyńska : SZ 2 P VI 1 (dle pův. inf. byly dva výtisky), Wien, NB : 78.Cc.124, Wrocław, Bibl.Ossolińskich : XVI.Qn.3686, Wrocław, Bibl.Ossolińskich : XVI 29866, České Budějovice, SVK : Zlatá Koruna Bi 5575. NK – studovna ORSTa/</p>
	<p>Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včeníj Pražského wydaná Od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha :</p>	<p>Moravský zemský archiv (Brno, Česko) -- sign. XIV n 15 a neúpl.</p>

	Jiří Černý z Černého Mostu, 1578. -- [A8]-K8[=LXXX]ll. ; 8°	
	Thurneisser zum Thurn, Leonhard. KAlendář k psanij wssem Hospodářům a Pijsařům y giným rozličným obchodnikům vžitečný... / Leonhard Thurneisser Zum Thurn. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu : Michal Peterle starší, 1578. -- A4 - C4 - D6 [=XVIII] ll. ; 4°	Praha, NK : 65 D 1182, Třeboň, SOA : C Nro 8/2.
	Zelotýn z Krásné Hory, Václav, -1585. Kalendář Hwězdářský k psanij ku položenij Slawné země České / od M. Wácslawa Zelotyna z Krásné Hory etc. wydany. -- [S.l. : s.n.], 1578. -- [24] listů ; 4° (20 cm)	NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002402639&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
1579	Dasypodius, Václav. De Miserando Rervm Statv PARAKLÉISIS [= alfabetou], Ad Mitigandam Iram Aeterni [majusk... / Václav Dasypodius. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1579. -- A4 - C4 - D2 [=XIV] ll. ; 4°	Praha, NK : 52 C 4 přív. spr.52 C 4 přív. 12, Praha, Strahov.Kl. : A. B. VIII. 39 přív., Praha, NK : Sd 131.
	Thurneisser zum Thurn, Leonhard. KAlendář k psanij wssem Hospodářům a Pijsařům y giným rozličným obchodnikům vžitečný... / Leonhard Thurneisser Zum Thurn. -- Praha : Jiří a Michal Peterle Černý z Černého Mostu starší, 1579. -- [A4] - D4, E2 [=XVIII] ll. ; 4°	Třeboň, SOA : C 8/2.
1580	Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včeníj Pražského wydaná Od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : [nakladatel není známý], 1580. -- A8-J8-K4 [= LXXVI] ll. ; 8°	Moravský zemský archiv (Brno, Česko) -- sign. XIV n 15 b neúpl.
	Thurneisser zum Thurn, Leonhard. KAlendář k psanij wssem Hospodářům a Pijsařuom y giným rozličným Obchodnikům	Třeboň, SOA : C 8/2.

	vžitečný... / Leonhard Thurneisser Zum Thurn. -- Praha : Michal Peterle starší, 1580. -- A4 - D4 [=XVI] ll. ; 4°	
1581	Codicillus z Tulechova, Petr, 1533-1589. Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského / Wydaná od Mi. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Léthu Páně M. D. LXXXII. -- [Praha] : Buryan Walda wytiskl, [1581]. -- [72] listů : il. ; 8° (11 cm) Záznam z P2: Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského Wydaná od Mi... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Burián Valda, 1581. -- [A8]-J8 [=LXXII] ll. ; 8°	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 G 184 – studovna ORST Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/3 (dnes v SOA Třeboň) Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291572&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Straněnský, Jan. JANA STRANĚNSKÉHO Prognostika křesťanská, (připsána Petru Wokowi z Rozenberka ([B... / Jan Straněnsky. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1581	Nezjištěn žádný výtisk Citováno v: Jungmann;1849: Jungmann IV. 1800d) Jireček;1875-6: Jireček II. str. 247 č. 2 pokládá tento spis za poslední vydání Almanachu duchovního
	Zelotýn z Krásné Hory, Václav. KAlendář Hvězdářský k Psanij ku položení Slawného Králowstwij Českého: Od Doktora Wácslawa Zelotýna z Krásné Hory Proffessora w Včenij Pražském wydany: K Létu Páně M... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1581. -- A4 - E4 [= XX] ll. ; 4°	Třeboň, SOA : C 8/3.
1582	Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského: Wydaná od Mistra Petra Kodycylla z Tulechowa K Léthu M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1582. -- [A8]-J8-K3 [= LXXV] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/3 (dnes v SOA Třeboň)
	Zelotýn z Krásné Hory, Václav.	Třeboň, SOA : C 8/3.

	Kalendář Hvězdářský k psanj ku položenj Slawné Země České Srownánij dnůw obogijho starého y nowého Kalendáře w sobě obsahujjc Wydaný od Doktora Wácslawa Zelotýna z Krásné Hory... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : Daniel Adam z Veleslavína, 1582. -- A4 -E4 [= XX] ll. ; 4°	
1583	Kalendář k psanij W nowě skorigowaný a naprawený, wedlé Publikacy a Mandátu Geho milosti Cýsařské w Králowstwij Českém y giných Zemijch k němu připogených... [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1583	Český Krumlov, Schwarzenb.A. : C No 8/3 neúpl..
	Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý z Pranostyka z Včeníj Pražského Wydaná od Mi... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : [nakladatel není známý], 1583. -- A8-D8-[H8?] [= LXXII?] ll. ; 8°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 2 zlomek = 28 H 36 zlomek Jihočeská vědecká knihovna (České Budějovice, Česko) -- sign. Zlatá Koruna Frg 2 zlomek
	Zelotýn z Krásné Hory, Václav. Kalendář Hvězdářský k psaní ku položení slavné země české, srovnání dnůw obojího starého i nového kalendáře v sobě obsahujíc, vydaný od doktora Václava Zelotýna z Krásné Hory k létu Páně 1584... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : [nakladatel není známý], 1583	Nebylo nic uvedeno. Pozn. M.S.
1584	Petr Kanisius, svatý, 1521-1597. Maley Katechysmus a nebo Summa Prawé Křestianské Katholické wsseobecné Wijry... / Petrus Sanctus Canisius. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1584. -- [XVI] - 176 ll. ; 12° <i>Záznam z Knihopisu.</i> Canisius, Petrus Sanctus. Maley Katechysmus a nebo Summa	Praha, KNM : 36 G 14, Praha, Strahov.Kl. : BJ V. 67.

	Prawé Křestianské Katholické wsseobecné Wijry... Petrus Sanctus Canisius. , 1584. [XVI] - 176 ll.	
	Konstantin, Petr. O Nowém napraweném Kalendaři, Spráwa gistá a gruntowná, gednomu každemu znáti a wěděti potřeba: proč, a z yakých příčin Kalendář času tohoto změněn a naprawen gest / Od Petra Konstantýna Hwězdáře sepsáno, a nynij z řeči Německé w yazyk Český přeloženo. -- Wytisštěno w Litomyssli : [Ondřej Graudens], 1584. -- [4] listy ; 4° (18 cm)	Praha, NK : 54 H 1970. NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291923&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Spráwa Oprawdowá o Starém Kalendáři Ržijmském : kterýž od Cýsaře Julia, před Narozenijm Krysta Pána Létha Čtyřidcátého Pátého nařizen: Potom po Třech Stech, Sedmdesáti třech letech na Concilium Nycenském w Bithanij, o Tři dni: a nynij Létha Tisýcého, Pětistého, Osmdesátého třetijho, o Deset dnij naprawen gest : Z Německého Jazyku w Český přeloženo. -- W Starém Městě Pražském : Buryan Walda wytiskl, [1584?]. -- [10] listů ; 4° (18 cm)	Olomouc, SVK : 32.454, Praha, NK : 54 H 1953. NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291915&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Straněnský, Jan. Minucý a pranostyka od Jana Straněnského k létu páně 1585 vydaná... / Jan Straněnsky. --[Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1584. -- 16°	(Nezjištěn žádný výtisk) citováno v: Jireček;1875-6: Jireček II. str. 247: L. 1584 oplétání měl o minuci, vydav ji bez povolení arcibiskupova a s položením svátkův Husi a Jeronýma (ABr. XIII. 378).
1585	Kalendář k psanij spolu y s Pranostykau, wedlé nowého nařizenij k položenij České Země pořádně sprawený a wydaný. K Léthu Páně M. D. LXXXVI. Druhému po Přestupném. -- Wytisštěný w Menssým Městě Pražském pod Stupni : v Michala Peterle, [1585]. -- [16] l. ; 4° (20	Praha, NK : 54 E 543, Třeboň, Schwarzenb.A. : ?, Praha, KNM : Křivoklát 17.300. NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290910&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false

	cm)	=false
	Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včeníj Pražského Wydaná od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1585. -- [A8]-D8-[J3] [=LXXII?] ll. ; 8°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 37 zlomek
1586	Fabricius, Paul. Minucý S Pranostykau / wydaná od Pawla Fabricyca ... / Paul Fabricius. -- [Praha? : Tobiáš Mouřenín?, 1586]. -- A-B8 [=16] ll. zachov. : il. ; 16°	Moravská zemská knihovna (Brno, Česko) -- sign. STS-588.577 neúpl.
1587	Fabricius, Paul. Pranostyka Hvězdářská k Létu od Narozeníj Syna Božijho Pána a Spasytele nasseho Gezu Krysta M... / Paul Fabricius. -- Praha : Tobiáš Mauřenín, [1587?]. -- [VIII] zachovaných ll. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 13 valně neúplně
	[Kalendář na r. 1587.] (W Starém Městě Pražském Buryan Walda wytiskl.... -- Praha : Burián Valda, 1586. -- [A4?] - D4[=XVI?] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky neúpl..
	Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včeníj Pražského Wydaná od Mi... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1587. -- [A8]-J8 [=LXXII] ll. ; 8 <i>Záznam z SI:</i> Codicillus z Tulechova, Petr, 1533-1589.[Minucý a pranostika z učení pražského / Vydaná od Mi. Petra Kodicilla z Tulechova. K Léthu páně M. DLXXXVIII]. -- Wytisštěno w Starém Městě Pražském : v Danyele Sedlčanského, [1587]. -- [71] listů ; il. ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 G 184 neúpl. – studovna ORST
	Scultetus, Bartholomaeus, 1540-1614. KAlendář Nowý a starý k psanij wydaný od Bartholomége Sskultéta k Lethu Páně: M... /	Praha, SÚA : Zemské desky.

	Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1587. -- A4-D4 [=XVI] ll. ; 4°	
1588	Huber z Rysenpachu, Adam. [Kalendář Hvězdářský s pranostikou hvězdářskou od D... / Adam Huber z Rysenpachu. -- Praha : Jan Schumann, 1588. -- [A8]-J8 [=LXXII?] ll. ; 16°	Třeboň, Schwarzenb.A. : Nro 8 c/3 neúpl..
	Rodovský z Hustiřan, Bavor mladší. Kalendář s Praktykau wssem Hospodářům Pisařům y giným obchodnjikům vžitečný a wedlé nowého skorygowánij k horyzontu Králowstwij Českého Slézska a Lužic totižto na kraginy kdež se Elewacy 49... / Bavor Mladší Rodovský z Hustiřan. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1588. -- A4-B4-C2-D4 [= XIV]ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
1589	Fabricius, Paul. Pranostyka k létu po narozenij Krysta Pána Spasytele a Wykupitele nasseho M... / Paul Fabricius. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1589. -- D4 [=IV] zachované ll. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 14 neúpl. Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 F 1 neúpl.
	Huber z Risenpachu, Adam, 1546-1613. Kalendář Hwězdářský k psanj / ku položenj Země České pořádně sprawený a wydaný, Od D. Adama Hubéra Mezeřického z Rysenpachu. k Létu Páně M. D. LXXXX°. W němž se y Saudowé Králowstwij Českého, a přitom rozličné Hystorie pokládagij. -- Wytisstěno w Starém Městě Pražském : v Jana Ssumana, [1589]. -- [16] l. ; 4° (20 cm)	Praha, NK : 54 E 544, Třeboň, Schwarzenb.A. : ?, Praha, KNM : Křivoklát 7.284. NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290915&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Huber z Rysenpachu, Adam. MInucy wydaná ku Poctiwosti a Gménu Gehomilostj Wysocé(!) Vrozeného Pana Pana Petra Woka z Rozumberka a ma Bechýni a Helffenssteyně etc... / Adam Huber	Praha, Strahov.Kl. : Kodex Dobřenského op. 71.

	z Rysenpachu. -- [Místo vydání není známo : nakladatel není známý, 1589?]. -- 640 [?] x 410 [?] mm.	
	Scultetus, Bartholomaeus, 1540-1614. KAlendář Nowý a starý k psanij vydaný od Bartholoměge Sskultéta k Léthu Páně: M... / Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1589. -- A4 [?]-D4 [=XVI?] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
1590	Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Učení Pražského: Vydaná od Mistra Petra Kodycylla z Tulechova k Léthu 1590]... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1589. -- [A8] - J8 - K16 [=LXXXVIII] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/3 (dnes v SOA Třeboň)
	Adam z Veleslavína, Daniel, 1546-1599. Kalendář Hystorycky : Krátké a Summownj poznamenánj wssechněch dnůw gednohokaždého Měsíce, přes celý Rok : K nimžto s doloženjm Let, buďto od Stwořenj Swěta, aneb od Narozenj Božjho, přidány gsau wjry a paměti hodné Historyae, o rozličných proměnách a přjhodách, sstiasných y nesstiasných, weselých y smutných, obecných y osobnjch, yak w giných Národech a zemjch, tak obzwlásstně w slawném Národu a Králowstwj Českém, zběhlých : Napřed položeny gsau Genealogiae, aneb Tabule Rodůw welikomocných Knjžat a Králůw, kteřjž od začátku až do těchto časůw na České zemi kralowali : Gest y mnohých giných Rodůw Králowských a Knjžetých mjsty swými w Kalendáři dotknuto, kteřjž nynj w Europě w Ržjssi panugj : Indices k tomu a Registra dostatečná napřed y nazad se nagdau : To wssecko znowa rozssjřeno, a k ljbosti těm, gessto	Blatná, M. : ?, Mladá Boleslav, M. : III A 36 s IX, Mladá Boleslav, M. : III A 36 b XVIII, Bratislava, Ev.cirk.K. : C.XII.1.4.5.neúpl., Bratislava, Ev.cirk.K. : Š D 511, Wrocław, Bibl.miejska : ?, Brno, MZA : 1476, Brno, August.Kl. : A IIR.b.5, Brno, August.Kl. : NŘ C.III.4992, Brno, August.Kl. : R G.I.dd.5, Brno, MZK : 23317, Brno, MZK : 8725, Brno, J.Vobr : ?, Brno, MZA : XV c 37, Vyšší Brod, Cisterc.Kl. : ?, Broumov, Klášter.gymn. : ?, Budapest, Orsz.Széchényi K. : Ant. 1652, Budapest, EK : Ga 2°.674, České Budějovice, Dieces.církev.M. : d. m. 1251, České Budějovice, SVK : Zlatá Koruna SB 102,

	<p>celých Historij a obssjrných Kronyk mjti, aneb pro přjčiny čjsti nemohau (wssak s vkázanjm, kdeby wjce hledati a nagjti měli) / s pilnostj sebráno, wytisstěno a vydáno, pracý a nákladem M. Danyele Adama z Weleslawjna. -- Wytlačeno w Starém městě Pražském : v M. Danyele Adama z Weleslawijna, 1590. -- [62], 636, [40] s. ; 6° (31 cm)</p>	<p>České Budějovice, SVK : Zlatá Koruna Bi, Česká Třebová, M. : 286, Dobříš, M. : 555, Havlíčkův Brod, Děkan.K. : ?, Jindřichův Hradec, Černíns.A. : ?, Hradec Králové, KMVČ : JKST 43 neúpl., Mnichovo Hradiště, Valdšt.K. : ?, Chrudim, Městs.K. : 3 výt., Jičín, Reál.gymn. : E 211, Jičín, Reál.gymn. : P 3226, Kobenhaven, KgB : Rg 41, Kralice nad Oslavou, M. : 70 neúpl., Kralice nad Oslavou, M. : Sc.80, Kralupy nad Vltavou, M. : 1065, Kroměříž, Arcibisk.K. : ?, Kroměříž, M. : 1599 neúpl., Křivoklát, Fürst.K. : ?, Sankt-Peterburg, BAN : XXX S 71, Litomyšl, Reál.gymn. : ?, London, BL : 1309.k.3, London, BL : 1309.l., Louny, M. : Z 96, Martin, KMS : I B 31, Nepomuk, M. : ?, Nová Paka, M. : ?, Olomouc, SVK : II 32350, Opolany u Libice nad Cidlinou, Vl.Martínek : ?, Pardubice, M. : Sb 51, Písek, Gymn. : L 430, Písek, M. : III 315, Plzeň, KHM : 3 A 67, Plzeň, KHM : 5 A 242, Plzeň, SVK : 26.142, Plzeň, O.Stelzer : ?, Plzeň, ZČM : ST 2/87-bez posl. prázdného listu, Poděbrady, M. : neúpl., Polička, M. : 1349 neúpl., Praha, NK : 54 B 933, Praha, NK : 54 B 23, Praha, NK : 54 C 3622,</p>
--	---	--

	<p> Přelouč, M. : ?, Přerov, M. : ?, Příbram, M. : A 7, Rokycany, M. : 14 a 14, Rokycany, M. : 15 a 15, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : III Ic 23, Roudnice nad Labem, M.Podřipska : 56, Říčany, M. : 56, Banská Štiavnica, K.ev.lycea : T. 80, Tábor, M. : B 117, Tábor, Reál.gymn. : IX A 160, Teplá, Premonstrát.Kl. : F 662 neúpl., Cieszyn, Biblioteka </p>
--	--

		<p>B.R.Tschammera : T 5082, Třeboň, Zámec.A. : III A 13, Uherský Brod, M. : H 3 (HF 252), Valašské Meziříčí, M. : 81, Velvary, M. : ?, Velvary, M. : 8, Vysoké Mýto, Reál.gymn. : R 102, Vysoké Mýto, M. : ST 334, ST 354, Vyšší Brod, Cisterc.Kl. : 23 3/1, Wien, NB : 500727-C, Wien, NB : 63.B.19., Wien, UB : I 263897, Wien, Ústř.K.Komenského : a-III-22.466, Wrocław, Bibl.Ossolińskich : XVI.F.4615, Zittau, StadtB : Boh.4., Žamberk, Kat.výst.ČBr.památek 1933 : čís. 57, Praha, NK-Lobkov.K. : III 7732=65 C 1791, Plzeň, ZČM : 503 A 001 neúpl., Plzeň, ZČM : 503 A 005, Praha, NK : 54 S 947 neúpl., Praha, NK : 54 S 958</p> <p>NK – studovna ORST</p> <p>Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290721&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false</p>
1.	<p>Huber z Risenpachu, Adam, 1546-1613. Kalendář Hwězdářský k psánj / ku položenj Země České pořádně sprawený a wydaný, Od D. Adama Hubéra Mezeřického z Rysenpachu. K Léthu Páně, M. D. LXXXXI.° W němž se y Saudowé Králowstwj České[h]o, A při tom rozličné Hystorye přidané. -- Wytisstěno w Starém Měště Pražském : v Jana Ssumana,</p>	<p>Praha, NK : 54 E 544, Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/3.</p> <p>NK – studovna ORST</p> <p>Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290914&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false</p>

	[1590]. -- [16] l. ; 4° (20 cm)	
1590	Scultetus, Bartholomaeus, 1540-1614. KAlendář Nowý k psanij Wydaný od Bartholoměge Sskultéta Gorlického k Létu Páně: M... / Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1590. -- [A4]-D4 [=XVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
1591	Dasypodius, Václav. Calendarij perpetui [min.] pars prior, continens introitvm solis in dvodecim signa zodiaci, et ad singulos [maj... / Václav Dasypodius. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1591. -- A4 - C4 - D6 - E4 - F3 [=XXV] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 E 25 neúpl., Praha, Strahov.Kl. : CO X 1, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
	Scultetus, Bartholomaeus, 1540-1614. KAlendář Nowý k psanij Wydaný od Bartholoměge Sskultéta Gorlického k Létu Páně: M... / Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1591. -- [A4]-D4 [=XVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky, Třeboň, SOA : C Nro 8/3.
	Walkmberský z Walkmbergku, Matouš. Pranostyka Desýti Létha neb Prococtwj na Deset budúcých a pořád přjsstjch Leth totižto od Létha Páně 1590... / Matouš Walkmberský z Walkmbergku. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1591. -- A8 - B10 [= XVIII] ll. ; 8°	Biblioteka Uniwersytecka (Wrocław, Polsko) -- sign. 8 N 2097
1592	Bacháček z Nauměřic, Martin. Mínućý a Pranostyka Vćenij Pražského (wydaná z Vćenj Pražského ku Poctiwosti a Gménu Gehomilosti Wysoce Vrozeného Pána, Pana Adama z Hradce na Hradcy Hluboké Telči a Polné er... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1592. -- [A]8 - J8 - K4 [=LXXV] ll.; d1a - K3b. ; 16° ;	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. neúpl. (dnes v SOA Třeboň)

	<p>Mitýsko, Ondřej, asi 1550-1602. Kalendář Hospodářský Kancelářský, ku potřebě Vředníků Písařům, Mincýřům, Prokurátorům, Kupcům, Hystorykům, y poctiwé obchody wedaucým / wydaný od M. Ondřege Mitýský Lithoměřického Spráwce Sskoly v Wysokého na Horách Guttnách, K Léthu Páně; M. D. XCIII. Hrudnému. Magjčymu zlatého počtu 17. Slunečného Dne Cykle 6. Nedělni Literu C. Massopustu Neděl 9. a 2. dni přebjhagjčý.. -- [Praha] : Wytisstěn v Jana Ssumana, [1592]. -- [28] l. ; 4° (19 cm)</p>	<p>Praha, NK : 54 E 600. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290917&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false</p>
	<p>Modlitby pobožné Křestianské / nynij opět znowu wytisstěné / k vžitku a potěssenj wssech pobožných Křestianuow.... -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1592. -- A12-a6-B12-K12-L6 [=CXXXII] ll. ; 12°</p>	<p>Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : IV Dd 95.</p>
1593	<p>Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředníků, Písařům, Prokurátorům a Kupcům obchody wedaucým pro zapsánij potřebných věcý... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1593. -- A4 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, A.min.vnitra : ze zem. desk.</p>
	<p>Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hwězdářský k psánj ku položenj Země České pořádně sprawený a wydaný... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jan Schumann, 1593. -- A4 - D4 [= XVI] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, A.min.vnitra : ze zem. desk.</p>
1594	<p>Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý],</p>	<p>Praha, AHMP : D 1513.</p>

	1594	
1595	Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1595	Třeboň, SOA : C Nro 8/3.
	Bernard, [= Krakovský]. Minucy s Aspekty a nebo s významánijm (:co by kdy měl činiti a neb zanechati:) Skrze Mistra Bernharda Krakowské° ec... / Bernard. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1595. -- . A 8 - G 8 [=LVI] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C No 8 3 (dnes v SOA Třeboň) NK - sign. f.Zd 4 - foto
	Huber z Rysenpachu, Adam. [M]inucy a Pranostyka [Od] D. Adama Hubéra Me[zeřick]ého z Rysenpachu vydaná ... / Adam Huber z Rysenpachu. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý, 1595]. -- [1] l. zachov. : il. ; 16°	Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. 249/zl. (torso, zachov. tit.l. a hořejší 3 řádky listu A4)
	STEHLÍK Z ČENKOVA, Kašpar Ladislav. Kalendář Hvězdářský k psanij / a ku poznamenánij věcý potřebných prawený / a Lidem wsselikého důstogenstwij a powolánij užitečný... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1595. -- A8 - B8 - C2 [= XVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
	Zalužanský ze Zalužan, Adam. Kalendář Nowý s Pranostykau od Adama Zalužanské° z Zalužan D... / Adam Zalužanský ze Zalužan. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1595. -- A8 -K8 [= LXXX] ll. ; 16°	Třeboň, SOA : ?.
Žalud, Gregor. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Vřednijkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům	Praha, SÚA : Zemské desky, Třeboň, SOA : C Nro 8/3.	

	Hystorykům a Obchody wedaucým... / Gregor Žalud. -- Praha : Oldřich Valda, 1595. -- [A4] - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	
1596	Joannicy, Gabriel. [Minucý a Pranostyka Hwězdařská, K Létu Páně M.DXCVIIv. ...]. / Gabriel Joannicy. -- [Olomouc : dědicové Friedricha Milichthalera, 1596]. -- A-F8 *8 [=56] ll. ; 16°	Moravská zemská knihovna (Brno, Česko) -- sign. A III. K. i 1a zlomek (tisk je dnes pravděpodobně součástí knihovny augustiniánského opatství ve Starém Brně)
	Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a Obchody wedaucým / vydáný: Od M... / Ondřej Mitýsko. -- Praha : Anna Schumannová, 1596. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
	Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hwězdařský k psanij / a ku poznamenánij věcy potřebných spravený / a Lidem wselikého dustogenstwij a powolánij užitečný... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1596. -- A8 - B8 - C5 [=XXI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
1597	Hrom, Antonín. Kalendář Hospodářský a Kancellářsky (!) ku potřebě wsseliyakého řádu a powolánj Lidem pořádně spravený a vydáný Od Antonjna Hroma ec... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1597. -- [A]4 [=XXVIII] ll. ; 4	Praha, KNM : 28 B 1 neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
	Joannicy, Gabriel. Minucý a Pranostyka Hwězdařská K Létu Páně M... / Gabriel Joannicy. -- Olomouc : Jiří Handl, 1597. -- A8 - F8 - *8 [=LVI] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/4 (dnes v SOA Třeboň) Moravská zemská knihovna (Brno, Česko) -- sign. ST S-901.565 zlomek (neplatí, viz K18358)
	Joannicy, Gabriel. Minucý a	Moravská zemská knihovna

	Pranostyka Hwězdářská / k Létu Páně M.DXCVIIIv. ... / Gabriel Joannicy. -- Olomouc : dědicové Friedricha Milichthalera, [1597]. -- A-F8 *8 [=56] ll. : il. ; 16°	(Brno, Česko) -- sign. STS-901.565 poškoz. zlomek (zachov. pouze fol.: A1, A4, D4-5, F3-4) Vlastivědné muzeum a galerie (Česká Lípa, Česko) -- sign. ST-176 zlomek (původně B. Malotín)
	Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a obchody wedaucým vydaný... Ondřej MITÝSKO. , 1597. [A4]-G4 [=XXVIII] ll.	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky.
1598	Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Minucy a Pranostyka z Včenj Prašské[h]° vydaná od M. Ondřege Mitýsko Lidoměřického / k Létu Páně M. D. XC. VIII. [=1598] Hrudnému. Cum Consensu et Facultate superiorum. [V Praze, b. t. 1597]. [A8]-B8 [=XVI] ll. zachov. ; 8°	Praha, KNM : 28 H 3 neúpl..
	Hrom, Antonín. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě wseligakého řádu a powolánij Lidem pořádně sprawený a wydaný Od D... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1598. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1.
	[Kalendář hospodský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou na rok 1599...]. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1598. -- [A4]-E4 [= XX] ll. ; 4°	Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4 neúpl..
	Kóstner, Šebestyan. Nowý a Starý Kalendář s Pranostykau k Létu Páně M... / šebestyan Kóstner. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1598. -- A8 - G8 - H4 [=LX] ll. ; 16°	Český Krumlov, Schwarzenb.A. : Rožmberský A. rkpisy C No 8/4.

	<p>Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Kalendář Hospodářsky(!) a K [n]cellářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a obchody wedaucým / vydaný Od M... / Ondřej Mitýsko. -- Praha : Anna Schumannová, [1598?]. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, A.min.vnitra : Zemské desky.</p>
	<p>Stehlík, Kašpar Ladislav, 1571-1613. Minucy a Pranostyka Nowá / s pilnostj sepsaná a wydaná, od M. Kasspara Ladislawa Stehljka z Czeńkowa. k Létu Páně M. D. IC. třetijmu po Přestupném. -- Wytisštěno w Starém Městě Pražském : v Mikulásse Psstrosa, w Kaprowic Vlicy, [1598]. -- [96] listů : il. ; 8° (11 cm)</p>	<p>NK – studovna ORST</p> <p>Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291337&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false</p>
1599	<p>Mitýsko, Ondřej, Litoměřický, zemř. 1602. Minu[cý a Pranostyka] z Včenj p[ražského: Wydaná od] M... / Ondřej Mitýsko. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1599. -- A8-G8-H[8?] [=LXIV?] ll. ; 16°</p>	<p>Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/4 poškoz., neúpl. (dnes v SOA Třeboň)</p>
	<p>Orel z Adorffu, Bartholoměj. Kalendář Hwězdářský k psánij a ku poznamenánij věcý potřebných spráwený a Lidem wsselikého důstogenstwij a powolánij vžitečný... / Bartholoměj Orel z Adorffu. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1599. -- A8 - B8 - C4 [=XX] ll. ; 4°</p>	<p>Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4.</p>
1600	<p>Hrom, Antonín. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě wseligakého řádu a Powolánj Lidem, pořádně spráwený a wydaný Od D... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1600. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, A.min.vnitra : Zem. desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
	<p>Hrom, Antonín. Kalendář</p>	<p>Lobkowiczská knihovna</p>

	Hospodářský a Kancelářský ku potřebě wseligakého řádu a Powolánj Lidem, pořádně sprawený a wydaný Od D... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1600. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	(Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 118 (dnes uloženo v Nelahozevsi)
	Kóstner, Šebestyan. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě wseligakého řádu a Powolánj Lidem, pořádně sprawený a wydaný Od D... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1600. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zem. desky, Tábor, Gymn. : 56.
	Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Kalendář Hospodářský Ka[n]cellářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a Obchody wedaucým / wydaný Od M... / Ondřej Mitýsko. -- Praha : Jan Schumann - dědicové, 1600. -- A4-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4.
1601	Moller, Albín, +1618, MOLLER, Albín. Kalendář Nowý k psanj s Pranostykau Hwězdářskau ku položenij Slawného Králowstwj České° a giných Zemj k němu přináležegicých s pilnosti sepsaný a wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Václav Maryn z Jenčic, 1601. -- A8 - H8 - *8 [=LXXII] ll. ; 16°	Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4.
	Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský, ku potřebě Auředlnjku[m] Pjsařu[m] / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a Obchody wedaucým / wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Jan Schumann - dědicové, 1601. -- A0 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
1602	Kóstner, Šebestyan. Šeb.	Roudnice nad Labem,

	Köstnera, kal.[endář] nowý i starý pospolu pro hospodáře, kancelláře atd... / šebestyan Kóstner. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1602	Lobkov.K. : VII Ad 119.
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a obchody wedaucým... / Albín Moller. -- Praha : Václav Maryn z Jenčic, [1602?]. -- A4 - G4 - H2 [= XXX] ll. ; 4°	Tábor, Gymn. : 57, Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4 neúpl., Brno, UK : ST 1-35.000.
	Ramhauffský, Jiří. Wysvětlenj Kalendáře neproměnitelného k vžjwánij každého Roku: w němž y Swátkowé kterého Měsýce a w kterém Dni gsau položeny... / Jiří Ramhauffský. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1602. -- A8 [= VIII]ll. ; 8°	Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. FK IV 84 přív.
	Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský / ku potřebě Auřednjům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcu[m] / Hystorykům, a Obchody wedaucým / wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Jan Schumann, 1602. -- A4 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky, Praha, KNM : 28 B 1, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118) =, Praha, NK : Roudnice VII Ad 119.
1604	Konstantin, Petr. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a obchody wedaucým... / Petr Konstantin. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1604. -- A4-G4 [=XXVIII] ll. ; 8°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 119, Sankt-Peterburg, Publič.B. : ?, Praha, NK-Archiv Knihopisu : mikrofilm 147 m.
	Kóstner, Šebestyan. Kalendář Hospodářský a Kancellářský / ku potřebě wsseliyakého řádu ... / šebestyan Kóstner. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, [1604]. -- A-G4 [=28] ll. : il. ; 4°	Sankt-Peterburg, Publič.B. : Bogemsk. IV. Q No 3, dnes asi nepřístupno, Praha, NK-Archiv Knihopisu : mikrofilm 147 m.
	Moller, Albín, +1618. Kalendář	Praha, A.min.vnitra : Zem.

	<p>Hospodářský a Kancelářský k zapisování a poznamenání wseligakých věcí ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1604. -- [A4] - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.</p>
	<p>Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě (!) Auřednjům Pisařům Prokurátorům Kupcům a obchody wedaucým vydaný od M... STEHLÍK Z ČENKOVA. , 1604. A4 -G4 [XXVIII] ll.</p>	<p>Praha, SÚA : Zem. A. IV C 180.</p>
	<p>Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě (!) Auřednjům / Pisařům / Prokurátorům / Kupcům a obchody wedaucým / vydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1604. -- A4 -G4 [XXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Plzeň, Národop.M. : 22167 neúpl., Praha, Strahov.Kl. : S XXVI g 14.</p>
	<p>Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Nowý s Pranostykau Hwězdářskau s pilnosti sepsaný, a vydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1604. -- [XVI] ll. ; 16°</p>	<p>Západočeské muzeum. Národopisné muzeum Plzeňska (Plzeň, Česko) -- sign. 22167 neúpl. Památník národního písemnictví (Praha, Česko) - sign. S XXVI g 14</p>
	<p>Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský / ku potřebě Auřednjům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům Hystorykum (!), a Obchody wedaucým / vydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Jan Schumann, 1604. -- A4 -G4 [= XXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Národní archiv (Praha, Česko) -- sign. Zemské desky</p>
	<p>Žalud, Gregor. S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancelářský k zapisování a</p>	<p>Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1</p>

	<p>poznamenánij wsseliyakých věcý ku potřebě Vřednjikům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Gregor Žalud. -- Praha : Oldřich Valda, 1604. -- [A4] -K4 -L3 [= XLIII] ll. zachov. ; 4°</p>	<p>neúpl</p>
1605	<p>Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský ku potřebě Auřednjikům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům, a Obchody wedaucým vydaný od M... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jan Schumann, 1605. -- A4 - G4 [=XLVI] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, A.min.vnitra : ze zem. desk.</p>
	<p>Kreslin, Georg. Kalendář nowý s Pranostykau Hwězdářskau bedliwě sepsaný a wydaný od Giřjho Krezlina ze Hbu ec... / Georg Kreslin. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1605. -- [Patrně A8 - K8 =LXXX] ll. ; 16°</p>	<p>Praha, KNM : 28 H 30 torso slepené z vazby - složka A, Praha, Strahov.Kl. : 159/zl., torso - složka H, Praha, Strahov.Kl. : 204/zl., torso - složka K.</p>
	<p>Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wsseliyakých věcý ku potřebě Vřednjikům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1605. -- [A4] - J4 - K3 [= XXXIX] ll. ; 4°</p>	<p>Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.</p>
	<p>Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Minucý a Pra[osty]ka Nowá s Pilnostij sep[saná a] vydana od M... / Stehlík z Čenkova. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1605. -- [VII] ll. zachov. ; 16°</p>	<p>Strahovský klášter Praha, Česko) - sign. torso, zachov. poškozené horní poloviny prvních 7 listů Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. torso) =, 22/zl., torso</p>
1606	<p>Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský ku potřebě Auřednjikům Pjsařům </p>	<p>Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad. 120. Lobkowiczská knihovna</p>

	Prokurátorům Kupcům Hystorikům a Obchody, wedaucým vydany od M... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jan Schumann, 1606. -- A4 - H2 [= XXX] ll. ; 4°	(Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 120 neúpl. - neplatí (dnes uloženo v Nelahozevsi)
	Bacháček z Nauměřic, Martin. Minucy a Pranostyka z Včeníj Pražského od M... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jan Schumann, 1606. -- [A8] - B (=VIII) ll. ; 12°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 16 neúpl.
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí ku potřebě Vřednjikům Pjisařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydany od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1606. -- A4 - G4, J4 - K4 - L3 [= XXXIX] ll. ; 4°	Praha, AHMP : D 2689.
	Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjikům / Pisařům / Prokurátorům / Kupcům a Obchody wedaucým / vydany od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1606. -- A4 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
1607	Konstantin, Petr. "yakož gsem ku Poctiwosti a Gménu slawného Rodu W... / Petr Konstantin. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1607	Nezjištěn žádný výtisk
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí ku potřebě Vřednjikům Pjisařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydany od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1607. -- A4	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.

	- J4 - K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	
	Scultetus, Bartholomaeus. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od M... / Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1607. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
	Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský (!) / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / prokurátorům / Kupcům a Obchody wedaucým / wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1607. -- A4 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Písek, Reál.gymn. : č. 641.
1608	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancelářský k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydany od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1608. -- A4 - J4 - K5 [= XLI] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
	Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům Prokurátorům / Kupcům a obchody wedaucým / wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1608. -- [A4] - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
	Žalud, Gregor, činný 1594-1614 [Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě wsseliyakého řádu a powolání Lidem pořádně spravený a wydaný, Od Ržehoře Žaluda Gorlické°. K Létu Páně: M.DC.IX.	Praha, NK : 54 E 551 přív. neúpl., Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118, Třeboň, SOA : C Nro 8/4. NK- studovna ORST

	Hrudnému, a po Přestupném prwnjmu]. -- [Wytisštěn w Starém Městě Pražském : v Jana Ottmara J., [1608]]. -- [27] l. ; 4° (21 cm)	Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290913-001&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
1609	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí ku potřebě Vřednjákům Pijsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1609. -- A4 - J4 - K3 [=XXXIX] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
	Stehlík z Čěnkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjákům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / a obchody wedaucým / wydaný / od M... / Stehlík z Čěnkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1609. -- A4 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zem. A. IV C 180.
1610	Moller, Albín, +1618. [Kalendář Nový k psaní s Pranostykau Hvězdářskau ku položení Slavného Království Českého a jiných Zemí k němu přináležejících s pilností sepsaný a vydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1610. -- A8 - H8 - J16 [=LXXX] ll. ; 16°	Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4 bez tit. l., Praha, Strahov.Kl. : 54/zl., zach. 19 jednotlivých listů a několik dalších malých zlomků.
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí ku potřebě Vřednjákům Pijsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1610. -- A4 - G4 [=XXVIII?] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Praha, KNM : 16 D 1 vrstva A, Hradec Králové, KMVČ : 10.847.
	Stehlík z Čěnkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancellářský / ku potřebě	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Praha, ANM : s autorovými

	Auřednjům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / a obchody wedaucým / wydaný / od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1610. -- A4 - K4 - L6 [= XLVI] ll. ; 4°	rukopisnými záznamy.
1611	Horký, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancelářský (!) ku potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a Obchody wedaucým... / Martin Horký. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1611. -- A4-H4 [=XXXII?] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 neúpl., Praha, KNM : XVIII B 61 mezi pag.36-37 neúpl..
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancelářský k zapisování a poznamenání wsseliyákých věcí ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1611. -- A4 - G4 [=XXVIII?] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Praha, SÚA : ?.
1612	Horký, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancelářský (!) ku potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a Obchody wedaucým... / Martin Horký. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1612. -- [A4]-H4 [=XXXII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1.
	Moller, Albín, 1542-. Kalendář Hospodářský a Kancelářský, k zapisování a poznamenání wsseliyákých věcí, ku potřebě Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým. K Léthu Páně M. DC. XIII. Po Přestupném Prwnjmu / Wydaný od M. Albjna Mollera Sstraupického w Margkrabstwj dolegssjch Lužic, starého Astronoma.. -- Wytissstěn w Starém Městě Prážském : v Mikulásse Psstrosa, [1612]. -- [36]	Praha, NK : 54 E 601 neúpl., Praha, KNM : 28 B 1 sv. I. bez pranostiky, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky. NK – studovna ORST

	listů : kolor. il. ; 4° (21 cm)	
	Pranostika sedlská užitečná a těchto časů potřebná .... -- Praha : Mikuláš Pštros, 1612. -- 32°	Nezjištěn žádný výtisk Citováno v: Jungmann;1849: Jungmann IV. 783 s formátem: w 12°. Zíbrt;1900-12: Zíbrt IV. str. 153 č. 2783
	Stehlík z Čeňkova, Kašpar Ladislav. Minucy a Pranostyka Nowá / s pilnostj sepsaná a wydaná od M. Kasspara Ladislawa Stehlika z Czeňkowa, [et]c. K Létu Páně M.DC.XIII. pro Přestupném prwnjmu. -- [S.l. : s.n., 1612?]. -- [2] listy : il. ; 210x155 mm	NK – studovna ORST
1613	Horký, Martin. [Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím... / Martin Horký. -- Praha : Matěj Pardubský, 1613. -- [A4-H4?] [=XXXII?] il. ; 4°	Praha, Strahov.Kl. : CO X 2 neúpl..
	Žalud, Gregor. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od Ržehoře Žaluda Gorlického eč... / Gregor Žalud. -- Praha : Kašpar Kargesius - dědicové, [1613?]. -- A4 -J4 [= XXXVI] il. ; 4°	Praha, SÚA : zemské desky, Tábor, Gymn. : 58.
1614	Horký, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau o počasý každého Měsýce a dne přes celý Rok ku potřebě Vředl'njkům, Pjsařům, Prokurátorům a Kupcům, a obchody wedaucým pro zapsánj potřebných věcý s pěknými Hystoryemi wydaný Od Martina Horkýho z Lochowic vměnj Lékařského a Hwězdářského mi'ownjka ec... / Martin Horký. -- Praha : Matěj Pardubský, 1614. --	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : IVC 180, Tábor, Gymn. : 59.

	A4-H4 [=XXXII] ll. ; 4°	
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí ku potřebě Vředníků Písařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1614. -- [A4] - G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 I. přív. bez pranostiky, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Praha, AHMP : D 1513.
1615	Basilius z Deutschenberka, Daniel. Minucý Nowá a Pranostyka s pilnosti sepsaná a vydaná od Danyele Bazylia z Deutschenbergku obogjch Práv Doktora k Léta Páně M. DC. XV. [=1615] po Přestupném Třetjmu. (Wytisštěno w Praze v Jana Střjbrskeho.) ... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, 1615. -- A8-J8, K4 [=LXXVI] ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. CN° 8/4
	Herlicius, David. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od D... / David Herlicus. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1615. -- A4 - H4 [=XXXII] ll. ; 4°	Praha, Strahov.Kl. : CO X 3.
	Horký, Martin. Nowá Minucý a Pranostyka Hwězdářská spilnosti sepsaná a vydaná od M... / Martin Horký. -- Praha : Pavel Sessius, 1615. -- A8-H8-(~.)8 [=LXXII] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. Nro 8 C 4 (dnes v SOA Třeboň)
	[Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou na rok 1616...]. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1615. -- A4-H4 [= XXXII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 neúpl..
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské

	<p>zapisování a poznamenání wseliyakých věcí ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1615. -- 4. [A4] - K4 [=XXXX] ll.</p>	<p>desky, bez pranostiky, Praha, AHMP : D 1513.</p>
	<p>Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě wseliyakého Ržádu a Powoňanj Lidem pořádně sprawený a wydáný Od M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Matěj Pardubský, 1615. -- A4 - H4 [XXXII] ll. ; 4°</p>	<p>Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Hradec Králové, KMVČ : 3029 neúpl..</p>
1616	<p>Hortulus, Animae. Zahrádka Dusse: Pěknými a Pobožnými yak Modlitbami tak obrazy wysazená .... -- Olomouc : Jiří Handl, 1616. - [XX]-668 str. ; 12°</p>	<p>Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 38 E 16 oba výtisky neúplné</p>
	<p>Herlicius, David. Minucy a Pranostyka Nowá ku položenj Země České y giných okolnjch Kragin s pilnostj wůbec wydaná od D... / David Herlicus. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1616. -- [VIII] zachov. ll. ; 12°</p>	<p>Praha, KNM : 28 H 8 zlomek, Praha, KNM : Langer IV 2 A 26 neúpl..</p>
	<p>[Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou na rok 1617...]. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1616. -- . A4-G4 [?] [= XXVIII?]ll. ; 4°</p>	<p>Praha, A.min.vnitra : Zemské desky neúpl..</p>
	<p>Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseliyakých věcí ku potřebě Vřednjkům, Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupsům(!) a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1616. -- A4 - L4</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1 přív. neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.</p>

	[=XLIV] ll. ; 4°	
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcí k vžjvání Vředlnjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým vydány od M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Daniel Karolides z Karlsberka, 1616. -- [A4] - H4 [=XXXII] ll. ; 4°	Praha, Strahov.Kl. : CO X 4, Praha, AHMP : D 1513.
1617	Basilius z Deutschenberka, Daniel. Nowý a Starý S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, [1617?]. -- [A4] - H4 - J2 = [XXXIV] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1.
	[Minucí k roku páně 1617. B.m., t.]. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1617. -- [VI zachov.] ll. ; 12°	Praha, KNM : 28 H 12 zlomek.
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseliyakých věcí ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Vydány od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1617. -- A4 - J4 - K3 [=XXXIX] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 sv. 1. přív. bez pranostiky, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
	Partlicius z Špicbergku, Simeon. Calendarium Perpetuum Oeconomicum = Kalendář každoroční Hospodářský : obsahující w sobě: I. Kalendář Starý y Nowý, wedlé gistého	Bratislava, KSU : LF 241, Brno, MZA : 6822, Jaroměř, M. : ?, Dolný Kubín, Čaplovičova K. : neúpl., Praha, NK : 54 C 192,

	<p>srownánj s geho přjpadnostmi. II. Dwanácte Měsýců wysánj wedlé běhu swětél Nebeských: Jtem, Spráwa gakby se měl člowěk kterého dne a Měsýce chowati, a co působiti: Jtem, Paměti Hystorycké. III. Dnů Měsýčnych a Swátečnjch způsob y hodin, a žiwota některých swatých lidj wysánj. IV. Roku čtyry částky s gich přjpadnostmi, a poslaupnost let od počátku swěta, aneb, Reystřjk Hystorycký : Nota. Na koncy gsau přidáni Jarmarkowé některých Měst a Městeček w Králowstwj Českém y w okolnjch Kraginách slawněgssjch, handlownjm Lidem ku pohodlj nemalému slaužjcy / Wydaný Od Mistra Symeona Partlicya Třestského. -- [Praha : s.n., 1617]. - [16], 321 [spr. 431], [1] s. ; 4° (17 cm)</p>	<p>Praha, KNM : 30 C 11, Praha, Strahov.Kl. : AO XV 19, Praha, AHMP : D 1513, Tábor, Gymn. : I A 218 neúpl., Wrocław, Bibl.miejska : ?, Brno, UK : ST 1-323.188 neúpl., Domažlice, M. : 338 zlomek, Praha, MK : 16 D 5, Dušek 128, Langer IV 3 B 6, Malt. K. 278, Rajhrad, Benedikt.Kl. : IV.b. 5881 neúpl., Praha, KNAV : TG 1050, Praha, Křižov.Kl. : XXIII C 12. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290442&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false</p>
	<p>Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. CALENDARIUM PERpetuum Oeconomicum... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- [Praha? : nakladatel není známý], 1617. -- [XVI] - 321 - [I] str. ; 4°</p>	<p>Praha, Strahov.Kl. : CO X 5, Brno, UK : ST 2-4302.</p>
<p>1618</p>	<p>Horký, Martin. KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wsseligakých wěcy kupotřebě (!) Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný Od M... / Martin Horký. -- Praha : Jonata Bohutský z Hranic, 1618. -- A4-H4-J2 [=XXXIV?] ll. ; 4°</p> <p>Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wseliyakých wěcy ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1 neúpl..</p> <p>Praha, KNM : 28 B 1 přív. neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.</p>

	M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1618. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	
1619	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydany od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1619. -- A4 - J4 - K4(?) [=XL?] ll. ; 4°	Praha, Strahov.Kl. : CO X 6 neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky neúpl., Praha, KNM : 28 B 1 konv. I. přív. bez pranostiky.
1620	Hanek von Seyffersdorf, Valentin. KAlendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau k vžjwánj Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Valentin Hanek Von Seyffersdorf. -- Hradec Králové : Jan Arnolt Lehnický : Martin Kleinwechter, 1620. -- A4 - L4 - [=XLIV] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1.
	[Minucí na rok 1620?]. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý, 1620?]. -- [A8]-B8-C8 [XXIV?] ll. ; 12°	Praha, KNM : 28 H 22 zlomek.
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1620. -- [A4] - K4 [=XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118, Brno, UK : ST 1-322.619 neúpl..
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Nowý a Starý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wsseligakých potřebných věcí k vžjwanj Vřednjům, Pjsařům, Hystorikům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od M... /	Brno, Gymn. : VI c/50 979 neúpl..

	Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Daniel Karolides z Karlsberka, [1620?]. -- A4 - [G4?] [=XXVIII] ll. ; 4°	
1621	Kalendář Sedlský vydaný k Léthu M.... -- Praha : Mikuláš Pštros, 1621. -- [VIII] ll. ; 12°	Praha, KNM : 28 H 17 neúpl., Praha, KNM : 28 H 45 neúpl., Praha, KNM : 28 H 46 neúpl., Praha, NK : mikrofiš C-345 neúpl..
	Moller, Albín, 1542- . Kalendář Hospodářský a Kancellářský, k zapisování a poznamenání wseliyakých věcí, ku potřebě Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům, a Obchody wedaucým. K Léthu Paně M. DC. XXII. po Přestupném Druhému / Wydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic, etc. w Margkrábstwj dolegssjch Lužicých, starého Astronoma. -- [V Praze] : Wytisštěn v Mikuláse Psstrosa, Impressora a Měsstějnja Starého Města Pražského, [1621]. - - [40] listů : il. ; 4° (21 cm)	Praha, NK : 54 E 601, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002222154&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Nowý a Starý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcy k vžjwání Vřednjům Pjsařům Hystorikům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od D... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Daniel Karolides z Karlsberka, 1621. -- [A4] - G4 - H6 [=XXXIV] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 119, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Af 10 s rukopisnými vpisky Borboniovými, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Af 10) =, VII Ad 119.
1622	Basilius z Deutschenberka, Daniel. Nowý a Starý S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody	Praha, KNM : 28 B 1. neúpl..

	wsseligaké wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, [1622?]. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	
	Hanolkyus, Jiří. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a obchody wedaucým wydaný od Giřjho Hanolkya Hwězdářského Vměnj Milownjka K Létu Páně: M... / Jiří Hanolkyus. -- Praha : Tobiáš Leopolt, 1622. -- A4 - [H4?] [=XXXII?] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 přív. neúpl..
	[Hortulus Animae: Zahrádka dusse Nábožnými Modlitbami ozdobená] (W Menssým Měště Pražském, Kasspar Augssperger Bibliopola w Domě Sasském Menssjho Měšta Pražského M. Praha : Karel Augspurger, 1622. [XXVI?]-788 str. ; 8°	Tábor, M. : A 700, neúplné, chybí A1 a konec knihy za str. 788.
	Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1622. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, neúpl., Praha, AHMP : D 1513.
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Starý a Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wsseligakých potřebných wěcy k vžjwánj Vřednjkům Pjsařům Hystorikům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od D... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Daniel Karolides z Karlsberka, 1622. -- [A4] - G4 - H6 [=XXXIV] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120
1623	Basilius z Deutschenberka,	Praha, SÚA : IV.C 180

	<p>Daniel. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, [1623?]. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
	<p>Nagoth, Wojciech. Krakowský Kalendář Hospodářský / ... k Létu Páně: M. DC. XXIII. ... / Wojciech Nagoth. -- Olomouc : Matěj Handl, [1623]. -- A8 B6 C-G4 [=34] ll. : il. ; 4°</p>	<p>Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. 773/1624</p>
	<p>Rhecius, Filip Augustin. Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský... / Filip Augustin Rhecius. -- Praha : Pavel Sessius, 1623. -- A4-H4-J2 [= XXXIV]ll. ; 4°</p>	<p>Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 sv. I. přív. Národní archiv (Praha, Česko) -- sign. Zemské desky Lobkowiczská knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 118 (dnes uloženo v Nelahozevsi)</p>
1624	<p>Basilius z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, [1624?]. -- [A4] - J4 - K2 = [XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
	<p>Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokuratorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1624. -- [A4] - J4 - K2. [= XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1 přív. bez pranostiky, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, neúpl., Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>

	<p>Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wseligakých potřebných wěcy k vžjwánj Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od D... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Daniel Karolides z Karlsberka, 1624. -- [A4] - G4 - H6 [=XXXIV] ll. ; 4°</p>	<p>Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 16 D 4 Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. 24.080/1625 poškoz</p>
1625	<p>Basilus z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a Kancellářský, ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Daniel Basilus z Deutschenberka. -- Praha : Pavel Sessius, [1625?]. -- [A4] - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, SÚA : IV C 180, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120 neplatí.</p>
	<p>Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1625. -- A4 - J4 - K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1 sv. II. bez pranostiky, Praha, A.min.vnitra : Zem. desky, neúpl., Praha, AHMP : D 1513.</p>
	<p>Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Obsahuje: Na [A1b]: Kalendář Nowý k Psanj s Pranostykau Hwězdářskau Ku Poctiwosti a Gménu ... Wyléma ze Wehynic a z Tetowa ... Sepsaný a wydaný od Doktora Symeona Partlicya z Sspicbergku a P. C. C ... -- Na G4b: PROGNOSTICON Astrologicum. To gest. Praktyka a Saud Hwězdářský na Rok M. DC. XXV. [=1625] w njž se zdržuge.</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1, Praha, KNM : 16 D 4, Budapest, Orsz.Széchényi K. : 24.080/1625 poškoz. %\vfi.</p>
1626	<p>Basilus z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1 neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské</p>

	<p>Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům, a Obchody wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Pavel Sessius, [1626?]. -- A4 - G4 [=XXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>desky neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
	<p>[Kalendář s pranostikou k létu Páně 1627... / Jerzy Lemka. -- Litomyšl : Jan Ryk, 1626. -- [A4] - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°</p>	<p>Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 neúpl.</p>
1627	<p>Basilius z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářsky a kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům, a Obchody wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Pavel Sessius, [1627?]. -- A4 - K4 [=XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : ?, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
1628	<p>Basilius z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kůpcům a Obchody wedaucým. Daniel Basilius z Deutschenberka. , [1628?]. A4 - K4 [=XL] ll.</p> <p><i>V NK je záznam: z Deutschenberka, Basilius Daniel, 1585-1628. [Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům, Pjsařům, Prokurátorům, Kůpcům a Obchody wedaucým. KLétu Páně M.DC.XXIX. po Přestupném Prwnjmu / Od Danyele Bazylia z Deutschenbergku &c Obogjch Práv Doktora]. -- Wytisštěná w Starém Městě Pražském : v Pawla Sessya, [1628]. -- [10] listů ; 4° (21 cm)</i></p>	<p>Praha, A.min.vnitra : ?, Praha, KNM : 28 B 1, Praha, Strahov.Kl. : CO X 14 neúpl, Praha, SÚA : 21 H, Praha, NK : 54 H 538 neúpl. (zachov. od listu H 1a).</p> <p>NK – studovna ORST</p>
	<p>Huberin, Mauriz. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1 sv. II. přív..</p>

	Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od Mauryce Huberyna ec... / Mauriz Huberin. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1628. - - [A4]-J4-K1 [=XXXVII] ll. ; 4°	
1629	Huberin, Mauriz. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od Mauryce Huberyna Sylencyenského ec... / Mauriz Huberin. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1629. -- A4-J4-K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
	Jakobeius, Wawrzyniec. KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Wawrzyniec Jakobeius. -- Litomyšl : Jan Ryk, 1629. -- A4 - I4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : IV C 180.
	Moller, Albín, 1541-1618. Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský k Létu Páně: M. DC. XXX. po Přestupném Druhému / Wydaný Od M. Albjna Mollera z Sstraupic. -- Wytisstěný w Starém Městě Pražském : v Pawla Sesse, [1629]. -- [34] listů ; 4° (19 cm)	Praha, KNM : 28 B 1 II. přív., Praha, Strahov.Kl. : CO X 7 neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, UK : 54 S 75. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002222086&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Muehlgieser, Leonhard, +1645. Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od Linharta Mylgyssera w Filozoffij a w Lékařtwj Doktora a G... / Leonhard Muehlgieser. -- Praha :	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.

	Zikmund Léva z Brozáněk, 1629. - - A4 - J4 - K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	
1630	Žalud, Jiří Jan. Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský k Létu Páně: M... / Jiří Jan Žalud. -- Praha : Pavel Sessius, 1630. -- A4 - K4 [= XL] ll. ; 4°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 Národní archiv (Praha, Česko) -- sign. Zemské desky Lobkowiczská knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 120 paralel. vyd. (dnes uloženo v Nelahozevsi)
1632	Huberin, Mauriz. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům, a Obchody wedaucým: Wydaný od Mauryce Huberýna Sylencyenského ec... / Mauriz Huberin. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1632. -- A4-J4-K1 [=XXXVII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1.
	Jakobeius, Wawrzyniec. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Wawrzyniec Jakobeius. -- Litomyšl : Matouš Václav Březina, 1632. -- [A]4 - K4 [=XL] ll. ; 4°	Kutná Hora, Wocel : 4972 neúpl., Praha, KNM : 28 B 1.
	Žalud, Jiří Jan. Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský K Létu Páně: M... / Jiří Jan Žalud. -- Praha : Jiří Sedlčanský, 1632. -- A4 -J4 -K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 b 1 sv. II. přív. Národní archiv (Praha, Česko) -- sign. Zemské desky Archiv hlavního města Prahy (Praha, Česko) -- sign. D 1513 Lobkowiczská knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 120 (dnes uloženo v Nelahozevsi)
	Žalud, Jiří Jan. Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k Létu Páně: M... / Jiří Jan Žalud. -- Praha : Pavel Sessius, 1632. -- A4 -	Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. CO X 7 přív. Neúpl Národní archiv (Praha,

	K4 [= XL] ll. ; 4°	Česko) -- sign. Zemské desky Archiv hlavního města Prahy (Praha, Česko) -- sign. D 1513
1633	Bandorkowic, Jan. Krakowský Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auředlnijkům Pjsařuom Prokurátorům Kupcům a obchody wsseligaké wedaucým... / Jan Bandorkowic. -- Olomouc : Mikuláš Hradecký z Kružnova, 1633. -- A4 - M4 [=IVC] str. ; 4°	Brno, MZK : 4303 neúpl. spr. 4.303 přív. , neúpl., Brno, MZK : spr.4.303 přív. , neúpl., Olomouc, MSpol. : 4187 neúpl..
	Dachnowski z Dachnowa, Jerzy. Kalendář Hospodářský a Kancellářský, ku potřebě Auřednjům, Pjsařům, Prokurátorům, Kupcům a Obchodnjům. K Létu Páně: M. DC. XXXIII. Po přestupném Druhému / Wydaný Od M. Giřjho Dachnowského z Dachnowa, w Poznánj ; S povolenjm Wrchnostj Oswjceného a Neywywýsseněgssjho Knjžete, Pána, Pana Kardynála z Harrachu, [et]c. Arcybiskupa Pražského. -- [Praha] : Wytisstěna v Giřjka Sedlčanského, [1633]. -- [34] l. ; 4° (20 cm)	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : IV C 180, Praha, NK : 54 E 604. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002222086&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Winkler, Heinrich. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody weducým K Létu Páně M... / Heinrich Winkler. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1633. -- A4 - J4 - K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 sv. II. přív., Praha, SÚA : Zemské desky, Praha, NK : Roudnice VII Ad 120.
1634	Dachnowski z Dachnowa, Jerzy. [Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Aurednjům, Pjsařům, Prokurátorům, Kupcům a Obchodnjům. K Létu Páně: M. DC. XXXV. Po přestupném Třetjmu / Wydaný Od M. Giřjho Dachnowského z Dachnowa, w	Praha, NK : 54 E 604, pouze pranostika, Praha, AHMP : D 1513. NK – studovna ORST

	Poznánj ; S powolenjm Wrchnostj Oswjceného a Neywywýsseněgssjho Knjžete, Pána, Pana Kardynála z Harrachu [et]c. Arcy Biskupa Pražského]. -- [Praž] : Wytisštěný v Giřjka Sedlčanského, [1634]]. -- [8] l. ; 4° (19 cm)	
1634	Huberin, Mauriz. NOWY KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Mauriz Huberin. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1634. -- A4-J4-K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 sv. II. přív., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, AHMP : D 2681, Praha, AHMP : D 1513.
	Martyrologium = neb; Passyonal Ržjmské Cýrkwe, a Dennjk SS. Mučedlnjků, y giných: kterého Wěku, Dne; kde, a gak se z toho Swěta k Žiwotu wěčnému Swatj dostali, na každý den přes celý Rok, podle Kalendáře rozepsaný, a nynj na Česko přeložený. -- Wytisštěn w Starém Městě Pražském : [s.n.], 1634. -- [155] l. ; 4° (19 cm)	NK – studovna ORST + další majitelé Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290150&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
1635	Herlicius, David. Kaľendařz Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / David Herlicus. -- Praha : Jiří Sedlčanský, 1635. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 sv.II přív., Praha, A.min.vnitra : Zem.desky, Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 119 spr. VII Ad 119 přív. neúpl. končí fol. H4, Frýdek-Místek, M. : FM 30530 S.
	Jakobeius, Wawrzyniec. Nový kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě auředlníkům, písarům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím k letu Páně 1635... / Wawrzyniec Jakobeius. -- [Místo vydání není známo] :	Praha, KNM : 16 D 9.

	nakladatel není známý], 1635	
	Zoravský, Mikuláš. Kralowský Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auředlnijkům Pijsařuom Prokurátorům Kupcům a obchody wsseligaké wedaucým... / Mikuláš Zoravský. -- Olomouc : Mikuláš Hradecký z Kružnova, 1635. -- A4 -M4 [XXXXVIII] ll. ; 4°	Slovenská národní knižnica (Martin, Slovensko) -- sign. ? (původně Knižnica Matice slovenskej)
1636	Hortulus, Animae [maj.] to gest Zahradka Dusse nábožnými Modlitbami s peknyimi osmdesati Stirij Kupfersstiky ozdobena. (Wytisstěná w Praze s Powolenjm Oswjčeného a Wysoce Dustogného Knjžete a Pána Pana Ernesta Kardynála z Harrachu Arcybiskupa Pražského. v Jana Byliny. Praha : Jan Bylina mladší, 1636. -- [XXII?] 682-[IV] str. ; 12°	Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. BA III 29 neúpl.
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a kancelářský ku potřebě Auředlnijkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Obchody wsseligaké wedaucým... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1636. -- A4 - J4 [=XXXVII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 přív., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky.
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. KAlendář s Pranostykau Panům Pjsařům Auřednjům Hospodářům ec... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1636. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : IV C 180.
	Rozkoss Rágská Aneb: Každodennj Wěčné Maudrosti Poklona od Gitřni začnauce až do Kumpletu na celý Tegden rozdělana.... -- Praha : Jezuitská tiskárna, 1636. -- [XVI] - 484 - [V] str. ; 8°	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 136 Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 38 G 10 neúpl. Lobkowiczka knihovna (Roudnice nad Labem,

	Obsahuje: Na A2 a: Kalendář Nowý Křestianský w němž se znamenagj Swátkowé kteřj od Wěrných Křestianůw w Swaté Weřegné Cýrkwi swěceni, a držáni býwagi.	Česko) -- sign. IV Dd 84 (dnes uloženo v Nelahozevsi) Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291171&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
1637	Daysygnér, Johann Christof. KALENDAŘ. HOspodářský a Kancellářský ku Potřebě Auřednjkům Pjsařům Kupcům Obchody wsseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1637?]. -- A4 - K4 [=XL] ll.	Praha, KNM : 28 B 1.
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku Potřebě Auřednjkům Pjsařům Kupcům Obchody wsseligaké wedaucým... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1637. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : 8 H 7, Praha, AHMP : D 1513, Praha, AHMP : D 2689.
	Urtyka, Daniel František. Kal'endařz Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Daniel František Urtyka. -- Praha : Ludmila Sedlčanská z Karlova, 1637. -- A4 - J4, K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 b 1 sv. II. přív., Praha, SÚA : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120 = Praha: NK (Roudnice VII Ad 120, na H 3 a s letopočtem 1637.), Praha, NK : Roudnice VII Ad 120, na H 3 a s letopočtem 1637..
1638	Frölich, David, 1595-1648. Minucý s Pranostykau Hwezdářskau od Dawida Frælichia ... / David Frölich. -- Trenčín : Václav Vokál, [1638]. -- A-C8 D6 [=30] ll. zachov. : il. ; 16°	Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. RMK II. 548/a neúpl
	Lemka, Jerzy. Kalendář hospodářský a kancelářský vydaný	Praha, NK : 54 S 506, Praha, KNM : 16 D 10.

	od M... / Jerzy Lemka. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1638	
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. KALENDARĚ HOspodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Kupcům Obchody wseligaké wedaucým... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1638. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 přív., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, Františk.Kl. : Zd 13.
	Zoravský, Mikuláš. Minucy s Pranostykau Hwězd: Od M... / Mikuláš Zoravský. -- Olomouc : Mikuláš Hradecký z Kružnova, 1638. -- [XVI] ll. zachov. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 39 jen složka první a F neúpl.
1639	Daysygnier, Johann Christof. HYSTORYCKY Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Aufednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnier. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1639?]. -- A4 - I4 - J2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
	Frölich, David, 1595-1648. Minucy s Pranostykau Hwězdářskau od Dawida Frælichia ... / David Frölich. -- Trenčín : Václav Vokál, 1639. -- A-H8 I4 [=68] ll. : il. ; 16°	Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. RMK II 563/a (spodní část tit. listu oříznuta)
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým K Létu Páně: M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jiří Šípař, 1639. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, NK : 54 E 602, Praha, KNM : 28 B 1, Praha, KNM : 63 E 73, Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Praha, UK : 54 E 602 spr. neúpl..
1640	Daysygnier, Johann Christof.	Praha, KNM : 28 B 1. chybí

	<p>HYSTORICKY KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnner. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1640?]. -- A4 - J4 [XXXVI] ll. ; 4°</p>	<p>I.D4, Praha, PNP : S XXXIV b 6.</p>
	<p>Frölich, David, 1595-1648. [Minucí s pranostikou hwězdářskou od Davida Fraelichia ...] / David Frölich. -- Trenčín : Václav Vokál, 1640. -- B8 [=8] ll. zachov. : il. ; 16°</p>	<p>Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. RMK II 2050/a (zlomek vrstvy B) Lyceálna knižnica (Bratislava, Slovensko) -- sign. ? (zlomek vrstvy B (3 ex.), dnes ve správě ÚK SAV)</p>
	<p>Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům, Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým K Létu Páně M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1640. -- [A4] - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, AHMP : D 1513.</p>
1641	<p>Espich, Wolfgang Sigmund. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Panům Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Měsst'anům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým Wydaný od M... / Damian PajĚcki. -- Litomyšl : Matouš Václav Březina, [1641?]. -- A4 - L4 [=XLIV] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1.</p>
	<p>PajĚcki, Damian. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Panům Auředlnjkům Pjsařům P rokurátorům Měsst'anům Kupců m a Obchody wsseligaké wedaucým Wydaný od M... Damian PAJĚCKI. , [1641?]. A4 - L4 [=XLIV] ll.</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1.</p>
1642	<p>Daysygnner, Johann Christof. S</p>	<p>Praha, NK : 54 E 614 spr.</p>

	<p>Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancelářský k zapisowánj a poznamenánj wsseligakých wěcý ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Johann Christof Daysygnier. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1642?]. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°</p>	<p>UK. 54 E 614 neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
	<p>Daysygnier, Johann Christof. S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wsseligakých wěcý ku potřebě Auřednjům Pjsařům Hystorykům Kupcům a Obchody wedaucým... / Johann Christof Daysygnier. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1642?]. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1 neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Praha, PNP : S XII e 5, Praha, NK : 54 Se 370.</p>
<p>1643</p>	<p>Daysygnier, Johann Christof. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům a Obchody wsseligaké wedaucým. / Johann Christof Daysygnier. -- Praha : Jiří Šipař, [1643?]. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°</p>	<p>Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
	<p>Espich, Wolfgang Sigmund. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pijsařům Prokurátorům Kùpcům a Obchody wsseli gaké wedaucým... / Wolfgang Sigmund Espich. -- Praha : Jiří Šipař, 1643. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1 přív., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Roudnice nad Labem, M.Podřipska : D 1513.</p>
	<p>Frydberger, Tomáš Bernard. Kalendář Hospodářský a Kancellářský se wssým během Planet Oblohy Nebeské s Zatměnjm Slunce y Měsýce s Proměnami Powětřij s přirozeným Prognosticyrowánjm: Na Sstiasný</p>	<p>Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad. 120, Praha, KNM : 28 B 1.</p>

	Rok po Narozenj Pána a Spasytele nasseho GEžjsse Krysta M... / Tomáš Bernard Frydberger. -- Praha : Jiří Šípař, [1643?]. -- A4 - J4 - K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	
	Kalendář kospodářský a kancellářský s pranostikou a historiemi.... -- Praha : Urban Baltazar Goliáš, 1643. -- 4°	Nezjištěn žádný výtisk. Citováno v: Zíbrt;1900-12: Zíbrt V. str. 186 č. 15.312.
	Linus, Jan Michal. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Jan Michal Linus. -- Praha : Jiří Šípař, 1643. -- [A4] - J4 - K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky.
	Werwe, Hermann de. s Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wseligakých wěcý ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1643. -- [A4], B4 - J4, K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, Strahov.Kl. : CO X 8, Praha, SÚA : Zem. desky 1642-1654, Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
1644	Daysygnér, Johann Christof. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1644?]. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
	Frölich, David, 1595-1648. Minucý Nowá s Pranostykau Hwězdár: ... K Létu Páně/ M. DC. XLV [=1645] ... / David Frölich. -- Trenčín : Dorota Vokálová, 1644. - - A-D8 D-H8 [=72] ll. : il. ; 16°	Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. RMK II 662/a
	Frydberger, Tomáš Bernard. Kalendář Hospodářský a Kancellářský se wssým během	Plzeň, KHM : 1 G 429, Praha, KNM : 28 B 1 sv. III..

	<p>Planét Oblohy Nebeské s Zatměním Slunce y Měsíce s Proměnami Powětří s přirozeným Prognostycyrowáním: Na Sstiasný Rok po Narození Pána a Spasytele nasseho GEžjsse Krysta M... / Tomáš Bernard Frydberger. -- Praha : Jiří Šípař, [1644?]. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°</p>	
	<p>Werwe, Hermann de. KAlendář Hospodářský a Kancellářský k Zapisování, a poznamenání wsseligakých věcí ku potřebě Vředníků Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1644. -- A4 - J4 - K3 [= XXXVIX] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, Městsk.M. : 37043, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
	<p>Žalud, Anton. S Pranostykau a Hystoryemi KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wsseligakých věcí ku potřebě Vředníků Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a obchody wedaucým... / Anton Žalud. -- Praha : Jan Bylina starší, 1644. -- A4. -J4, I2 [= XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. CO X 9 Archiv hlavního města Prahy (Praha, Česko) -- sign. D 1513</p>
1645	<p>Daysygnér, Johann Christof. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligake wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1645?]. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : IV C 180, Praha, A.min.vnitř : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Praha, KNM : 16 D 2 přív..</p>
	<p>Gebler, Jeroným starší. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha :</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1, Praha, Strahov.Kl. : CK XI 62, Praha, AHMP : D 1513.</p>

	Jiří Šípař, 1645. -- A4-J4-K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	
	Werwe, Hermann de. s Hystoryemi KAlendář Hospodářský a Kancellářský k potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Lidem Obchody wseligaké wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1645. -- [A4] - J4 - K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
1646	Daysygnar, Johann Christof. S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku Potřebě Vředlnijkům Pijšařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnar. -- Praha : Jiří Šípař, [1646?]. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
	Gebler, Jeroným starší. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnijkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wseligaké Obchody wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jiří Šípař, 1646. -- A4-J4-K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, Městs.M. : 3140, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
	Werwe, Hermann de. Kalendář nowý ku potřebě a užjwánj Vředlnijkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wseligaké Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Jiří Šípař, 1646. -- A4 - K4 [= XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, Strahov.Kl. : CO X 10, Praha, AHMP : D 1513.
	Wrzesinski, Jan. Kalendář nowý Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwwezdářskau (!) Wydaný od M... / Jan Wrzesinski. - - Litomyšl : Matouš Václav Březina, 1646. -- A4 - J4, K2, *4, (:)4 [= XLVI] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : 21 H.

1647	<p>Daysygnér, Johann Christof. S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1647?]. -- A4 - K4 [XL] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, SÚA : IV C 180, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
	<p>Gebler, Jeroným starší. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... Jeroným starší GEBLER. , [1647?]. A4-K4 [=XL] ll.</p>	<p>Praha, NK : 54 E 603, Praha, KNM : 28B 1 sv. III. přív., Praha, AHMP : D 1513.</p>
	<p>Gebler, Jeroným starší. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jiří Šípař, [1647?]. -- A4-K4 [=XL] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1, Praha, AHMP : D 1513, Praha, KNM : IV G 13 díl 3: vlepěn tit.l. za str. 285, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120. NK ČR - sign. 54 E 000603/1648</p> <p>Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290937&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false</p>
1648	<p>Gebler, Jeroným starší. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jiří Šípař, 1648. -- A4-J4-K2 [=XVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 Archiv hlavního města Prahy (Praha, Česko) -- sign. D 1513 Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. IV G 13 díl 3: vlepěn tit.l. za str. 285 Lobkowiczská knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 120 (dnes uloženo v Nelahozevsi)</p>
	<p>Frölich, David, 1595-1648. Kalendář nowý s Pranostykau Hwězdářsk: ... K Létu Páně / M.</p>	<p>Budapest, Orsz.Széchenyi K. : RMK II 712/a.</p>

	DC. XLIX. [=1649]. / David Frölich. -- Trenčín : Vavřinec Benjamín Vodháj, [1648]. -- A-G8 (04 H8 J4 [=72] ll. : il. ; 16°	
	Jaxan, Jan Stanisław. Kalendář nowý Hospodářský a Kancellářský S Pranostykau Hwězdářskau wydaný od M... / Jan Stanisław Jaxan. -- Litomyšl : Matouš Václav Březina, 1648. -- A4 - I4 -(;)4 - *4 [=XLIV] ll. ; 4°	Litomyšl, M. : Lt 16.
	Werwe, Hermann de. S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a KAnzellářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wseligaké Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Daniel Sedlčanský, 1648. -- A4 - J4 [= XXXVI] ll. ; 4°	Praha, NK : 54 E 604, Praha, SÚA : Zem. desky.
1649	Daysygnier, Johann Christof. S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku potřebě Vředlnijkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnier. -- Praha : Jiří Šípař, [1649?]. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, SÚA : IV C 180 bez pranostiky.
	Gebler, Jeroným starší. S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jiří Šípař, [1649?]. -- A4-K4 [=XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 přív. sv. III..
	Jaxan, Jan Stanisław. Minucy a Pranostyka / wydaná od M. Jana Stanisława Jaxana, w Akademij Krakowské Proffessora a Hwězdáře. K Létu Páně Hrudnému, a po Přestupném	Praha, KNM : 28 H 6 neúpl., Praha, KNM : 28 H 26a neúpl., Praha, NK : 54 K 82, ex. s oběma tit.l., neúpl.. NK – studovna ORST

	druhému: M DC XXXXX.. -- Wytisštěno w Litomyssli : v Ma[tausse Březyny, [1649]]. -- [10] listů : il. ; 10 cm	
	Jaxan, Jan Stanisław. Minucy a Pranostyka wydaná od M... / Jan Stanisław Jaxan. -- Litomyšl : Matouš Václav Březina, 1649. -- [X] ll. zachovaných. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 6 neúpl. Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 26a neúpl. Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 K 82, ex. s oběma tit.l., neúpl.
1650	Gebler, Jeroným starší. S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku Potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jiří Šípař, 1650. -- A4-J4 [= XXXVI] ll. ; 4°	Praha, NK : 54 E 603, Praha, Městs.M. : 22.641 neúpl.. Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290938&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
	Daysygnier, Johann Christof. S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku Potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnier. -- Praha : Jiří Šípař, [1650]. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, PNP : S XII e 17.
	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář nowý s Pranostýkau (!) Hwězdář: na Horyzont Králo Vherské: a Zemi okolnjch sewssj pilnosti calcurowaný (!) a sepsaný od M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1650. -- 16°	Budapest, MNM : R. M. K. II. 740/a, Praha, NK : Knihopis, fotokopie tit. str., Budapest, Orsz.Széchényi K. : RMK II 740/a.
	Werwe, Hermann de. S Pranostykau Hwězdářskau	Praha, SÚA : APA 2289.

	<p>KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Ludmila Sedlčanská z Karlova, 1650. -- A4 - G4, H2 - J2, K4 - L4 [= XL] ll. ; 4°</p>	
--	--	--

14.2 Soupis kalendářů z let 1550-1650 dle místa jejich uložení (podle abecedního seznamu autorů)

	<i>Autor kalendáře</i>	<i>Dochovaný kalendář</i>	<i>Místa uložení kalendáře</i>
1	Daniel Adam z Veleslavína	Adam z Veleslavína, Daniel. Kalendář Hystorycský To gest Krátké poznamenáníj wssech dnuow gednohokaždého Měsýce přes celý Rok: k nimžto přidány gsau některé paměti hodné Historiae, o rozličných příjhadách a proměnách yak Národůw giných a Zemij w Swětě tak také a obzwlásstně Národu a Králowstwij Českého z hodnowěrných Kronyk Od M... Daniel ADAM z Veleslavína. , 1578. [XII] - 376 - [XXIII] str. Základní řada tištěného Knihopisu uvádí rozsah: x4 - [II] - A4 - Bbb4 = [XII]-376-Reg. [XIX]-[IV] str.	Bratislava, UK : XIX F 653, Wrocław, Bibl.miejska : ?, Brno, MZK : 96672 neúpl., Brno, August.Kl. : ?, Brno, J.Vobr : neúpl., Domažlice, M. : 166 nepúpl., Heidelberg, Slav.Inst.d.Univ. : ?, Jindřichův Hradec, Gymn. : ?, Hradec Králové, KMVČ : KST 42 neúpl., Mnichovo Hradiště, Valdšt.K. : ?, Jičín, M. : 2991 neúpl., Křivoklát, Fürst.K. : ?, Sankt-Peterburg, BAN : XXX S 345, Sankt-Peterburg, BAN : XXX S 1147, London, BL : 9004 e 7, Martin, KMS : I D 60 neúpl., Praha, Břevnov.Kl. : 29 β A 20 neúpl., Praha, AHMP : B 1413, Praha, NK : I 19904, Praha, NK : 54 C 25 neúpl., Praha, NK : 54 C 29, Praha, NK : 54 S 91 neúpl., Praha, NK : 54 S 809, Praha, NK-Lobkov.K. : 15202, Praha, KNM : 31 C 2, Praha, KNM : 31 C 3, Praha, KNM : Dušek 303, Praha, KNM : Křivoklát 50994, Praha, Strahov.Kl. : AO IX 94, Praha, Strahov.Kl. : AO

			<p>XIV31, Praha, Strahov.Kl. : AP IX 95, Praha, KNAV : T F 14, Olomouc, SVK : 32.830, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : III Ib 19, Sušice, M. : D 696, Telč, M. : ?, Cieszyn, Książnica Cieszyńska : SZ 2 P VI 1 (dle pův. inf. byly dva výtisky), Wien, NB : 78.Cc.124, Wrocław, Bibl.Ossolińskich : XVI.Qn.3686, Wrocław, Bibl.Ossolińskich : XVI 29866, České Budějovice, SVK : Zlatá Koruna Bi 5575. NK – studovna ORSTa/</p>
		<p>Adam z Veleslavína, Daniel, 1546-1599. Kalendář Hystorycky : Krátké a Summownj poznamenánj wssechněch dnůw gednohokaždého Měsýce, přes celý Rok : K nimžto s doloženjm Let, buďto od Stwořenj Swěta, aneb od Narozenj Božjho, přidány gsau wjry a paměti hodné Historyae, o rozličných proměnách a přjhodách, sstiasných y nesstiasných, weselých y smutných, obecných y osobnjch, yak w giných Národech a zemjch, tak obzwlásstně w slawném Národu a Králowstwj Českém, zběhlých : Napřed položeny gsau Genealogiae, aneb Tabule Rodůw welikomocných Knjžat a Králůw, kteřjž od začátku až do těchto časůw na České zemi kralowali : Gest y mnohých giných Rodůw Králowských a Knjžetcých mjsty swými w Kalendáři dotknuto, kteřjž nynj w Europě w Ržjssi</p>	<p>Blatná, M. : ?, Mladá Boleslav, M. : III A 36 s IX, Mladá Boleslav, M. : III A 36 b XVIII, Bratislava, Ev.cirk.K. : C.XII.1.4.5.neúpl., Bratislava, Ev.cirk.K. : Š D 511, Wrocław, Bibl.miejska : ?, Brno, MZA : 1476, Brno, August.Kl. : A IIR.b.5, Brno, August.Kl. : NŘ C.III.4992, Brno, August.Kl. : R G.I.dd.5, Brno, MZK : 23317, Brno, MZK : 8725, Brno, J.Vobr : ?, Brno, MZA : XV c 37, Vyšší Brod, Cisterc.Kl. : ?, Broumov, Klášter.gymn.</p>

		<p>panugj : Indices k tomu a Registra dostatečná napřed y nazad se nagdau : To wssecko znowa rozssjřeno, a k ljbosti tēm, gessto celých Historij a obssjrných Kronyk mjti, aneb pro přjčiny čjsti nemohau (wssak s vkázanjm, kdeby wjce hledati a nagjti měli) / s pilnostj sebráno, wytisstěno a wydáno, pracý a nákladem M. Danyeale Adama z Weleslawjna. -- Wytlačeno w Starém městě Pražském : v M. Danyeale Adama z Weleslawijna, 1590. -- [62], 636, [40] s. ; 6° (31 cm)</p>	<p>: ?, Budapest, Orsz.Széchényi K. : Ant. 1652, Budapest, EK : Ga 2°.674, České Budějovice, Dieces.církev.M. : d. m. 1251, České Budějovice, SVK : Zlatá Koruna SB 102, České Budějovice, SVK : Zlatá Koruna Bi, Česká Třebová, M. : 286, Dobříš, M. : 555, Havlíčkův Brod, Děkan.K. : ?, Jindřichův Hradec, Černíns.A. : ?, Hradec Králové, KMVČ : JKST 43 neúpl., Mnichovo Hradiště, Valdšt.K. : ?, Chrudim, Městs.K. : 3 výt., Jičín, Reál.gymn. : E 211, Jičín, Reál.gymn. : P 3226, Kobenhaven, KgB : Rg 41, Kralice nad Oslavou, M. : 70 neúpl., Kralice nad Oslavou, M. : Sc.80, Kralupy nad Vltavou, M. : 1065, Kroměříž, Arcibisk.K. : ?, Kroměříž, M. : 1599 neúpl., Křivoklát, Fürst.K. : ?, Sankt-Peterburg, BAN : XXX S 71, Litomyšl, Reál.gymn. : ?, London, BL : 1309.k.3, London, BL : 1309.l., Louny, M. : Z 96,</p>
--	--	---	---

			<p> Martin, KMS : I B 31, Nepomuk, M. : ?, Nová Paka, M. : ?, Olomouc, SVK : II 32350, Opolany u Libice nad Cidlinou, VI.Martínek : ?, Pardubice, M. : Sb 51, Písek, Gymn. : L 430, Písek, M. : III 315, Plzeň, KHM : 3 A 67, Plzeň, KHM : 5 A 242, Plzeň, SVK : 26.142, Plzeň, O.Stelzer : ?, Plzeň, ZČM : ST 2/87- bez posl. prázdného listu, Poděbrady, M. : neúpl., Polička, M. : 1349 neúpl., Praha, NK : 54 B 933, Praha, NK : 54 B 23, Praha, NK : 54 C 3622, Praha, NK : 54 D 12.637, Praha, NK : 54 S 273, Praha, NK : 54 S 810, Praha, NK : 54 S 811, Praha, NK : 54 S 901 neúpl., Praha, NK : 54 S 911, Praha, KNM : 31 B 1, Praha, KNM : Dušek 100, Praha, KNM : Mnich.Hradiště 15.8.10., Praha, KNM : Mnich.Hradiště 7.6.8., Praha, KNM : Solza 521, Praha, KNM : Malt.K. 1931, Praha, KNM : Křivoklát 50674, Praha, Břevnov.Kl. : 46 A 5, Praha, K.Křížovníků : XXV B 31, </p>
--	--	--	---

			<p> Praha, Františk.Kl. : Rg 41, Praha, PNP : S XXXVIII a 7, Praha, Strahov.Kl. : AO XI 13, Praha, Strahov.Kl. : AO III 14, Praha, Strahov.Kl. : AO II 40, Praha, KMK : Id 7, Praha, August.Kl. : R I 61 neúpl., Praha, Františk.Kl. : R f 14, Praha, KNAV : T C 23, Praha, KNAV : TE 476, Praha, AHMP : F 1432, Praha, Akad.gymn. : H 76, Praha, F.Šimek : neúpl., Praha, SÚA : 8 F 15, Přelouč, M. : ?, Přerov, M. : ?, Příbram, M. : A 7, Rokycany, M. : 14 a 14, Rokycany, M. : 15 a 15, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : III Ic 23, Roudnice nad Labem, M.Podřipska : 56, Říčany, M. : 56, Banská Štiavnica, K.ev.lycea : T. 80, Tábor, M. : B 117, Tábor, Reál.gymn. : IX A 160, Teplá, Premonstrát.Kl. : F 662 neúpl., Cieszyn, Biblioteka B.R.Tschammera : T 5082, Třeboň, Zámec.A. : III A 13, Uherský Brod, M. : H 3 (HF 252), Valašské Meziříčí, M. : 81, Velvary, M. : ?, Velvary, M. : 8, </p>
--	--	--	---

			<p>Vysoké Mýto, Reál.gymn. : R 102, Vysoké Mýto, M. : ST 334, ST 354, Vyšší Brod, Cisterc.Kl. : 23 3/1, Wien, NB : 500727-C, Wien, NB : 63.B.19., Wien, UB : I 263897, Wien, Ústř.K.Komenského : a- III-22.466, Wrocław, Bibl.Ossolińskich : XVI.F.4615, Zittau, StadtB : Boh.4., Žamberk, Kat.výst.ČBr.památek 1933 : čís. 57, Praha, NK-Lobkov.K. : III 7732=65 C 1791, Plzeň, ZČM : 503 A 001 neúpl., Plzeň, ZČM : 503 A 005, Praha, NK : 54 S 947 neúpl., Praha, NK : 54 S 958 NK – studovna ORST</p> <p>Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/ books?vid=NKP:100229 0721&printsec=frontcov er#v=onepage&q&f=fal se</p>
2	Martin Bacháček z Neuměřic	<p>Bacháček z Nauměřic, Martin. Minucy a Pranostyka Včenij Pražského (wydaná z Včenj Pražského ku Poctiwosti a Gménu Gehomilosti Wysoce Vrozeného Pána, Pana Adama z Hradce na Hradcy Hluboké Telči a Polné er... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1592. -- [A]8 - J8 - K4 [=LXXV] ll.; d1a - K3b. ; 16° ;</p>	<p>Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. neúpl. (dnes v SOA Třeboň)</p>

		Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Vředlníků, Písařům, Prokurátorům a Kupcům obchody wedaucým pro zapsání potřebných věcí... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1593. -- A4 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : ze zem. desk.
		Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hvezdářský k psání ku položení Země České pořádně spravený a vydaný... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jan Schumann, 1593. -- A4 - D4 [= XVI] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : ze zem. desk.
		Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1594	Praha, AHMP : D 1513.
		Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1595	Třeboň, SOA : C Nro 8/3.
		Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský ku potřebě Auřednjků Pjsářům Prokurátorům Kupcům Hystorikům, a Obchody wedaucým vydaný od M... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jan Schumann, 1605. -- A4 - G4 [=XLVI] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : ze zem. desk.
		Bacháček z Nauměřic, Martin. Kalendář Hospodářský ku potřebě Auřednjků Pjsářům Prokurátorům Kupcům Hystorikům a Obchody, wedaucým vydaný od M... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jan Schumann, 1606. -- A4	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad. 120. Lobkowiczka knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 120 neúpl. - neplatí (dnes uloženo v

		- H2 [= XXX] ll. ; 4°	Nelahozevsi)
		Bacháček z Nauměřic, Martin. Minucý a Pranostyka z Včeníj Pražského od M... / Martin. Bacháček z Nauměřic. -- Praha : Jan Schumann, 1606. -- [A8] - B (=VIII) ll. ; 12°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 16 neúpl.
3	Jan Bandorkowic	Bandorkowic, Jan. Krakowský Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auředlnijkům Pijsařuom Prokurátorům Kupcům a obchody wsseligaké wedaucým... / Jan Bandorkowic. -- Olomouc : Mikuláš Hradecký z Kružnova, 1633. -- A4 - M4 [=IVC] str. ; 4°	Brno, MZK : 4303 neúpl. spr. 4.303 přív. , neúpl., Brno, MZK : spr.4.303 přív. , neúpl., Olomouc, MSpol. : 4187 neúpl..
4	Daniel Basilius z Deutschen berka	Basilius z Deutschenberka, Daniel. Minucý Nowá a Pranostyka s pilnosti sepsaná a vydaná od Danyeze Bazylia z Deutschenbergku obogjch Práv Doktora k Léta Páně M. DC. XV. [=1615] po Přestupném Třetjmu. (Wytisstěno w Praze v Jana Stjbrskeho.) ... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, 1615. -- A8-J8, K4 [=LXXVI] ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. CN° 8/4
		Basilius z Deutschenberka, Daniel. Nowý a Starý S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnijkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, [1617?]. -- [A4] - H4 - J2 = [XXXIV] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1.
		Basilius z Deutschenberka, Daniel. Nowý a Starý S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Daniel	Praha, KNM : 28 B 1. neúpl..

		Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, [1622?]. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	
		Basilius z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, [1623?]. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : IV.C 180 neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Basilius z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Jan Vašek Stříbrský, [1624?]. -- [A4] - J4 - K2 = [XXXVIII] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Basilius z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a Kancellářský, ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Pavel Sessius, [1625?]. -- [A4] - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : IV C 180, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120 neplatí.
		Basilius z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům, a Obchody wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Pavel Sessius, [1626?]. -- A4 - G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Basilius z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : ?, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad

		Prokurátorům Kupcům, a Obchody wedaucým... / Daniel Basilius z Deutschenberka. -- Praha : Pavel Sessius, [1627?]. -- A4 - K4 [=XXXVIII] ll. ; 4°	120.
		Basilius z Deutschenberka, Daniel. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kůpcům a Obchody wedaucým... Daniel Basilius z Deutschenberka. , [1628?]. A4 - K4 [=XL] ll	Praha, A.min.vnitra : ?, Praha, KNM : 28 B 1, Praha, Strahov.Kl. : CO X 14 neúpl, Praha, SÚA : 21 H, Praha, NK : 54 H 538 neúpl. (zachov. od listu H 1a). NK – studovna ORST
5	Jerzy Dachnowski z Dachnowa	Dachnowski z Dachnowa, Jerzy. Kalendář Hospodářský a Kancellařský, ku potřebě Auřednjkům, Pjsařům, Prokurátorům, Kupcům a Obchodnjkům. K Létu Páně: M. DC. XXXIII. Po přestupném Druhému / Wydaný Od M. Giřjho Dachnowského z Dachnowa, w Poznánj ; S povolenjm Wrchnostj Oswjceného a Neywywýsseněgssjho Knjžete, Pána, Pana Kardynála z Harrachu, [et]c. Arcybiskupa Pražského. -- [Praha] : Wytisštěna v Giřjka Sedlčanského, [1633]. -- [34] l. ; 4° (20 cm)	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : IV C 180, Praha, NK : 54 E 604. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002222086&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Dachnowski z Dachnowa, Jerzy. [Kalendář Hospodářský a Kancellařský ku potřebě Aurednjkům, Pjsařům, Prokurátorům, Kupcům a Obchodnjkům. K Létu Páně: M. DC. XXXV. Po přestupném Třetjmu / Wydaný Od M. Giřjho Dachnowského z Dachnowa, w Poznánj ; S powolenjm Wrchnostj Oswjceného a Neywywýsseněgssjho Knjžete, Pána, Pana Kardynála z Harrachu [et]c. Arcy Biskupa Pražského]. -- [Praha] : Wytisštěný v Giřjka Sedlčanského, [1634]]. -- [8] l. ; 4°	Praha, NK : 54 E 604, pouze pranostika, Praha, AHMP : D 1513. NK – studovna ORST

		(19 cm)	
6	Václav Dasypodius	Dasypodius, Václav. De Miserando Rerum Statu PARAKLÉSIS [= alfabetou], Ad Mitigandam Iram Aeterni [majusk... / Václav Dasypodius. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1579. -- A4 - C4 - D2 [=XIV] ll. ; 4°	Praha, NK : 52 C 4 přív. spr.52 C 4 přív. 12, Praha, Strahov.Kl. : A. B. VIII. 39 přív., Praha, NK : Sd 131.
		Dasypodius, Václav. Calendarij perpetui [min.] pars prior, continens introitum solis in duodecim signa zodiaci, et ad singulos [maj... / Václav Dasypodius. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1591. -- A4 - C4 - D6 - E4 - F3 [=XXV] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 E 25 neúpl., Praha, Strahov.Kl. : CO X 1, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
7	Johann Christoff Daysygnier	Daysygnier, Johann Christof. KALENDAŘ. HOSPODÁŘSKÝ a KANCELÁŘSKÝ ku POTŘEBĚ AUŘEDNÍKŮM PÍSAŘŮM KUPCŮM OBCHODY WSELIGAKÉ WEDAUCÝM... / Johann Christof Daysygnier. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1637?]. -- A4 - K4 [=XL] ll.	Praha, KNM : 28 B 1.
		Daysygnier, Johann Christof. HYSTORYCKY KALENDAŘ HOSPODÁŘSKÝ a KANCELÁŘSKÝ ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnier. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1639?]. -- A4 - I4 - J2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitř : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Daysygnier, Johann Christof. HYSTORICKY KALENDAŘ HOSPODÁŘSKÝ a KANCELÁŘSKÝ ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnier. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1640?]. -- A4 - J4 [XXXVI] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1. chybí l.D4, Praha, PNP : S XXXIV b 6.
		Daysygnier, Johann Christof. S Pranostykau a Hystoryemi	Praha, NK : 54 E 614 spr. UK. 54 E 614

		<p>Kalendář Hospodářský a Kancelářský k zapisování a poznamenání wseligakých věcí ku potřebě Vředníků Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1642?]. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°</p>	<p>neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
		<p>Daysygnér, Johann Christof. S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých věcí ku potřebě Auředníků Pjsařům Hystorykům Kupcům a Obchody wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jan Bylina mladší, [1642?]. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1 neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Praha, PNP : S XII e 5, Praha, NK : 54 Se 370.</p>
		<p>Daysygnér, Johann Christof. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředníků Pjsařům Prokurátorům a Obchody wseligaké wedaucým. / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1643?]. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°</p>	<p>Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
		<p>Daysygnér, Johann Christof. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředníků Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1644?]. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.</p>
		<p>Daysygnér, Johann Christof. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředníků Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1645?]. -- A4 - K4 [=XL]</p>	<p>Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : IV C 180, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Praha, KNM : 16 D 2</p>

		ll. ; 4°	přív..
		Daysygnér, Johann Christof. S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodařský a Kancellářský ku Potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1646?]. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Daysygnér, Johann Christof. S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodařský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1647?]. -- A4 - K4 [XL] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, SÚA : IV C 180, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Daysygnér, Johann Christof. S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1649?]. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, SÚA : IV C 180 bez pranostiky.
		Daysygnér, Johann Christof. S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku Potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Johann Christof Daysygnér. -- Praha : Jiří Šípař, [1650]. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, PNP : S XII e 17.
8	Wolfgang Sigmund Espich	Espich, Wolfgang Sigmund. Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku potřebě Panům Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Měsst'anům	Praha, KNM : 28 B 1.

		Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým Wydaný od M... / Damian PajĘcki. -- Litomyšl : Matouš Václav Březina, [1641?]. - - A4 - L4 [=XLIV] ll. ; 4°	
		Espich, Wolfgang Sigmund. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pijšařům Prokurátorům Kůpcům a Obchody wsseli gaké wedaucým... / Wolfgang Sigmund Espich. -- Praha : Jiří Šípař, 1643. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 přív., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Roudnice nad Labem, M.Podřipska : D 1513.
9	Paul Fabricius	Fabricius, Paul. Minucý S Pranostykau / wydaná od Pawla Fabricya ... / Paul Fabricius. -- [Praha? : Tobiáš Mouřenín?, 1586]. -- A-B8 [=16] ll. zachov. : il. ; 16°	Moravská zemská knihovna (Brno, Česko) -- sign. STS-588.577 neúpl.
		Fabricius, Paul. Pranostyka Hwězdářská k Létu od Narozenij Syna Božijho Pána a Spasytele nasseho Gezu Krysta M... / Paul Fabricius. -- Praha : Tobiáš Mauřenín, [1587?]. -- [VIII] zachovaných ll. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 13 valně neúplné
		Fabricius, Paul. Pranostyka k létu po narozenij Krysta Pána Spasytele a Wykupitele nasseho M... / Paul Fabricius. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1589. -- D4 [=IV] zachované ll. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 14 neúpl. Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 F 1 neúpl.
10	David Frölich	Frölich, David, 1595-1648. Minucý s Pranostykau Hwezdářskau od Dawida Frælichia ... / David Frölich. -- Trenčín : Václav Vokál, [1638]. -- A-C8 D6 [=30] ll. zachov. : il. ; 16°	Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. RMK II. 548/a neúpl
		Frölich, David, 1595-1648. Minucý s Pranostykau Hwězdářskau od Dawida Frælichia ... / David Frölich. -- Trenčín : Václav Vokál, 1639. -- A-H8 I4	Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. RMK II 563/a (spodní část tit.

		[=68] ll. : il. ; 16°	listu oříznuta)
		Frölich, David, 1595-1648. [Minucí s pranostikou hwězdářskou od Davida Fraelichia ...] / David Frölich. -- Trenčín : Václav Vokál, 1640. -- B8 [=8] ll. zachov. : il. ; 16°	Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. RMK II 2050/a (zlomek vrstvy B) Lyceálna knižnica (Bratislava, Slovensko) - - sign. ? (zlomek vrstvy B (3 ex.), dnes ve správě ÚK SAV)
		Frölich, David, 1595-1648. Minucy Nowá s Pranostykau Hwězdář: ... K Létu Páně/ M. DC. XLV [=1645] ... / David Frölich. -- Trenčín : Dorota Vokálová, 1644. -- A-D8 D-H8 [=72] ll. : il. ; 16°	Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. RMK II 662/a
		Frölich, David, 1595-1648. Kalendář nowý s Pranostykau Hwězdářsk: ... K Létu Páně / M. DC. XLIX. [=1649]. / David Frölich. -- Trenčín : Vavřinec Benjamín Vodháj, [1648]. -- A-G8 (4 H8 J4 [=72] ll. : il. ; 16°	Budapest, Orsz.Széchényi K. : RMK II 712/a.
11	Tomáš Bernard Frydberger	Frydberger, Tomáš Bernard. Kalendář Hospodářský a Kancellářský se wssým během Planet Oblohy Nebeské s Zatměnjm Slunce y Měsýce s Proměnami Powěťrij s přirozeným Prognosticyrowánjm: Na Sstiasný Rok po Narozenj Pána a Spasytele nasseho GEžjsse Krysta M... / Tomáš Bernard Frydberger. -- Praha : Jiří Šípař, [1643?]. -- A4 - J4 - K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad. 120, Praha, KNM : 28 B 1.
		Frydberger, Tomáš Bernard. Kalendář Hospodářský a Kancellářský se wssým během Planét Oblohy Nebeské s Zatměnjm Slunce y Měsýce s Proměnami Powěťrij s přirozeným Prognosticyrowánjm: Na Sstiasný Rok po Narozenj Pána a Spasytele nasseho GEžjsse Krysta	Plzeň, KHM : 1 G 429, Praha, KNM : 28 B 1 sv. III..

		M... / Tomáš Bernard Frydberger. -- Praha : Jiří Šípař, [1644?]. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°	
12	Jeroným Gebler, starší	Gebler, Jeroným starší. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku Potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jiří Šípař, 1645. -- A4-J4-K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, Strahov.Kl. : CK XI 62, Praha, AHMP : D 1513.
		Gebler, Jeroným starší. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jiří Šípař, 1646. -- A4-J4-K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, Městs.M. : 3140, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Gebler, Jeroným starší. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... Jeroným starší GEBLER. , [1647?]. A4-K4 [= XL] ll.	Praha, NK : 54 E 603, Praha, KNM : 28B 1 sv. III. přív., Praha, AHMP : D 1513.
		Gebler, Jeroným starší. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jiří Šípař, [1647?]. -- A4-K4 [= XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, AHMP : D 1513, Praha, KNM : IV G 13 díl 3: vlepěn tit.l. za str. 285, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120. NK ČR - sign. 54 E 000603/1648 Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/ books?vid=NKP:100229 0937&printsec=frontcov er#v=onepage&q&f=fal se
		Gebler, Jeroným starší. Kalendář	Knihovna Národního

		Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjisařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jíří Šípař, 1648. -- A4-J4-K2 [=XVIII] ll. ; 4°	muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 Archiv hlavního města Prahy (Praha, Česko) -- sign. D 1513 Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. IV G 13 díl 3: vlepen tit.l. za str. 285 Lobkowiczská knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 120 (dnes uloženo v Nelahozevsi)
		Gebler, Jeroným starší. S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Jeroným Starší Gebler. -- Praha : Jíří Šípař, 1650. -- A4-J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Praha, NK : 54 E 603, Praha, Městs.M. : 22.641 neúpl. Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290938&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
13	Řehoř Žalud Görlický	Žalud, Gregor. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Vřednijkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a Obchody wedaucým... / Gregor Žalud. -- Praha : Oldřich Valda, 1595. -- [A4] - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky, Třeboň, SOA : C Nro 8/3.
		Žalud, Gregor. S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancelářský k zapisowanij a poznamenánij wseliyakých věcý ku potřebě Vřednijkům Pjisařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Gregor Žalud. -- Praha : Oldřich Valda, 1604. -- [A4] -K4 -L3 [=XLIII] ll. zachov. ; 4°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 neúpl
		Žalud, Gregor, činný 1594-1614 [Kalendář Hospodářský a	Praha, NK : 54 E 551 přív. neúpl.,

		Kancelářský / ku potřebě wsseliyakého řádu a powolánj Lidem pořádně sprawený a wydaný, Od Ržehoře Žaluda Gorlické°. K Létu Páně: M.DC.IX. Hrudnému, a po Přestupném prwnjmu]. -- [Wytisstěn w Starém Městě Pražském : v Jana Ottmara J., [1608]]. -- [27] l. ; 4° (21 cm)	Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118, Třeboň, SOA : C Nro 8/4. NK- studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290913-001&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Žalud, Gregor. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od Ržehoře Žaluda Gorlického eč... / Gregor Žalud. -- Praha : Kašpar Kargesius - dědicové, [1613?]. -- A4 -J4 [= XXXVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : zemské desky, Tábor, Gymn. : 58.
14	Tadeáš Hájek z Hájku	Hájek z Hájku, Tadeáš. [Minucý a Pranostika M. Thadeásse Hagka z Hagku ... / Tadeáš Hájek z Hájku. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1553. -- A8(?) - G8 [=LVI] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/1 neúpl. (dnes v SOA Třeboň)
		Hájek z Hájku, Tadeáš. Minucý a Pranostyka Wydaná k Gménu a k Poctiwosti Slowútné a Mnoho Wzáctné Poctiwosti y Oppatrnosti Panům Purgmistrům a Raddám Starého Nowého y Menssýho Měst Pražských k Orlogi celému Panům sobě wždycky laskawě přijzniwým od Mistra Thadeásse Hágka z Hágku... / Tadeáš Hájek z Hájku. - - Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1558. -- [A8 - G8 - H4] [=LX] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. Nro 8 C/1 (dnes v SOA Třeboň)
		Hájek z Hájku, Tadeáš. [Minucí a pranostyka M. Thadeáše Hájka z Hájku k létu Páně M.D.LX.] /	(Nezjištěn žádný výtisk) Citováno v: HájekzHájku;1560:

		Tadeáš Hájek z Hájku. -- [Praha : Jiří Melantrich z Aventýna, 1559]	Tadeáš Hájek z Hájku: Vayklad prorocství Tureckého, 1560 (Kn. čís. 2864) str. C2a: ... Že pak Turek z welmi malých a nijzkých počátkuow possel / ... nětco o to[m] giž také w Předmluwě Pranostyky / léta tohoto 1560 [C2b] ... odemne napsáno g[es]t. ...
		Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-1600. Minucý a pranostyka / M. Thadeásse Hagka z Hagku k létu Páně M. D. LXI. prwnijmu po přestupném. -- [V Starém Městě Pražském : u Jiříka Melantrycha z Aventýnu, 1560]. -- [40] listů ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1065 neúpl. - studovna ORST
		Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-1600. Minucy a pranostyka / Doktora Thadeásse Hágka z Hágku. K Létu Páně M. D. LXVIII. Přestupnému. -- Wytisštěno w Starém Miestie Pražském : v Giříjka Melantrycha z Awentynu, [1563]. -- [70] listů ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1061 - studovna ORST v p2: Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1065 přív. neúpl. Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/2 (dnes v SOA Třeboň)
		Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-1600. Minucý a Pranostyka Doktora Thadeásse Hágka z Hágku, K Létu Páně: M. D. LXV. -- Wytisstieno w Starém Miestě Pražském : v Giříjka Melantrycha z Awentynu, [1564]. -- [64] listů : il. ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1066 - studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291334&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-1600. Minucý a Pranostyka /	Národní knihovna (Praha, Česko) --

		Doktora Thadeásse Hágka z Hágku, K Létu Páně M. D. LXVII.. -- Wytisštěno w Starém Městě Pražském : v Giřijka Melantrycha z Awentýnu [1566]. - - [56] listů ; 8° (11 cm)	sign. 54 F 1066 - studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002040230&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Hájek z Hájku, Tadeáš, 1525-1600. Minucy a Pranostyka Doktora Thadeásse Hágka z Hágku, K Létu Páně: M. D. LXVIII. -- Wytisštěno w Starém Městě Pražském : v Giřijka Melantrycha z Awentýnu, [1567]. -- [68] listů : il. ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1066 přív. - studovna ORST Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/2 (dnes v SOA Třeboň) Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291334-001&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Hájek z Hájku, Tadeáš. Minucy a Pranostyka D Thadeásse Hágka z Hágku... / Tadeáš Hájek z Hájku. - - Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1570. -- A8 - H8 - [J7] [= LXXI] ll. ; 1	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. Nro 8 C/2 neúpl. (dnes v SOA Třeboň)
15	Valentin Hanek von Seyffersdorf	Hanek von Seyffersdorf, Valentin. KAlendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau k vžjwánj Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Valentin Hanek Von Seyffersdorf. -- Hradec Králové : Jan Arnolt Lehnický : Martin Kleinwechter, 1620. -- A4 - L4 - [=XLIV] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1.
16	Jiří Hanolkyus	Hanolkyus, Jiří. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům	Praha, KNM : 28 B 1 přív. neúpl..

		Prokurátorům Kupcům a obchody wedaucým wydaný od Giřjho Hanolkya Hwězdářského Vměnj Milownjka K Létu Páně: M... / Jiří Hanolkys. -- Praha : Tobiáš Leopolt, 1622. -- A4 - [H4?] [=XXXII?] ll. ; 4°	
17	David Herlicius	Herlicius, David. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od D... / David Herlicus. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1615. -- A4 - H4 [=XXXII] ll. ; 4°	Praha, Strahov.Kl. : CO X 3.
		Herlicius, David. Minucy a Pranostyka Nowá ku položenj Země České y giných okolnjch Kragin s pilnostj wůbec wydaná od D... / David Herlicus. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1616. -- [VIII] zachov. ll. ; 12°	Praha, KNM : 28 H 8 zlomek, Praha, KNM : Langer IV 2 A 26 neúpl..
		Herlicius, David. Kal'endař Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / David Herlicus. -- Praha : Jiří Sedlčanský, 1635. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 sv.II přív., Praha, A.min.vnitra : Zem.desky, Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 119 spr. VII Ad 119 přív. neúpl. končí fol. H4, Frýdek-Místek, M. : FM 30530 S.
18	Martin Horký	Horký, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancellářský (!) ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a Obchody wedaucým... / Martin Horký. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1611. -- A4-H4 [=XXXII?] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 neúpl., Praha, KNM : XVIII B 61 mezi pag.36-37 neúpl..
		Horký, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancellářský (!) ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům	Praha, KNM : 28 B 1.

		Hystorykům a Obchody wedaucým... / Martin Horký. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1612. -- [A4]-H4 [=XXXII] ll. ; 4°	
		Horký, Martin. [Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím... / Martin Horký. -- Praha : Matěj Pardubský, 1613. -- [A4-H4?] [=XXXII?] ll. ; 4°	Praha, Strahov.Kl. : CO X 2 neúpl..
		Horký, Martin. Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau o počasý každého Měsýce a dne přes celý Rok ku potřebě Vředňjkům, Pjsařům, Prokurátorům a Kupcům, a obchody wedaucým pro zapsánj potřebných věcý s pěknými Hystoryemi wydaný Od Martina Horkýho z Lochowic vměnj Lékařského a Hwězdářského miřownjka ec... / Martin Horký. -- Praha : Matěj Pardubský, 1614. -- A4-H4 [=XXXII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : IVC 180, Tábor, Gymn. : 59.
		Horký, Martin. Nowá Minucý a Pranostyka Hwězdářská spilnosti sepsaná a wydaná od M... / Martin Horký. -- Praha : Pavel Sessius, 1615. -- A8-H8-(~.)8 [=LXXII] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. Nro 8 C 4 (dnes v SOA Třeboň)
		Horký, Martin. KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wseligakých věcý kupotřebě (!) Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný Od M... / Martin Horký. -- Praha : Jonata Bohutský z Hranic, 1618. -- A4-H4-J2 [=XXXIV?] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 neúpl..
19	Animae Hortulus	Hortulus, Animae [maj.] to gest Zahrádka Dusse nábožnými Modlitbami s peknyimi osmdesati Stirij Kupfersstiky ozdobena.	Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. BA III 29 neúpl.

		(Wytisštěná w Praze s Powolenjm Oswjčeného a Wysoce Dustogného Knjžete a Pána Pana Ernesta Kardynála z Harrachu Arcybiskupa Pražského. v Jana Byliny. Praha : Jan Bylina mladší, 1636. -- [XXII?] 682-[IV] str. ; 12°	
20	Antonín Hrom	Hrom, Antonín. Kalendář Hospodářský a Kancellářsky (!) ku potřebě wsseliyakého řádu a powolánj Lidem pořádně sprawený a wydaný Od Antonjna Hroma ec... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1597. -- [A]4 [=XXVIII] ll. ; 4	Praha, KNM : 28 B 1 neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Hrom, Antonín. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě wsseligakého řádu a powolánij Lidem pořádně sprawený a wydaný Od D... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1598. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1.
		Hrom, Antonín. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě wsseligakého řádu a Powolánj Lidem, pořádně sprawený a wydaný Od D... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1600. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zem. desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Hrom, Antonín. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě wsseligakého řádu a Powolánj Lidem, pořádně sprawený a wydaný Od D... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1600. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Lobkowiczská knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 118 (dnes uloženo v Nelahozevsi)
21	Adam Huber z Rysenpachu	Huber z Rysenpachu, Adam. [Kalendář Hvězdářský s pranostikou hvězdářskou od D... / Adam Huber z Rysenpachu. -- Praha : Jan Schumann, 1588. --	Třeboň, Schwarzenb.A. : Nro 8 c/3 neúpl..

		[A8]-J8 [=LXXII?] ll. ; 16°	
		Huber z Risenpachu, Adam, 1546-1613. Kalendář Hvězdařský k psanĵ / ku položenĵ Země Českě pořádně spravený a wydaný, Od D. Adama Huběra Mezeřického z Rysenpachu. k Létu Páně M. D. LXXXX°. W němž se y Saudowé Králowstwĵ Českého, a přitom rozličné Hystorie pokládajĵ. -- Wytisštěno w Starém Městě Pražském : v Jana Ssumana, [1589]. -- [16] l. ; 4° (20 cm)	Praha, NK : 54 E 544, Třeboň, Schwarzenb.A. : ?, Praha, KNM : Křivoklát 7.284. NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290915&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Huber z Rysenpachu, Adam. MInucy wydaná ku Poctiwosti a Gménu Gehomilostĵ Wysocé(!) Vrozeného Pana Pana Petra Woka z Rozumberka a ma Bechýni a Helffenssteyně etc... / Adam Huber z Rysenpachu. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý, 1589?]. -- 640 [?] x 410 [?] mm.	Praha, Strahov.Kl. : Kodex Dobřenského op. 71.
		Huber z Risenpachu, Adam, 1546-1613. Kalendář Hvězdařský k psánĵ / ku položenĵ Země Českě pořádně spravený a wydaný, Od D. Adama Huběra Mezeřického z Rysenpachu. K Létu Páně, M. D. LXXXXI°. W němž se y Saudowé Králowstwĵ Českého, A při tom rozličné Hystorie přidáné. -- Wytisštěno w Starém Městě Pražském : v Jana Ssumana, [1590]. -- [16] l. ; 4° (20 cm)	Praha, NK : 54 E 544, Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/3. NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290914&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Huber z Rysenpachu, Adam. [M]inucy a Pranostyka [Od] D. Adama Huběra Mezeřického z Rysenpachu wydaná ... / Adam Huber z Rysenpachu. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý, 1595]. -- [1] l. zachov. : il. ; 16°	Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. 249/zl. (torso, zachov. tit.l. a hořejší 3 řádky listu A4)
22	Mauriz Huberin	Huberin, Mauriz. Kalendář	Praha, KNM : 28 B 1 sv.

		Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od Mauryce Huberyna ec... / Mauriz Huberin. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1628. - - [A4]-J4-K1 [=XXXVII] ll. ; 4°	II. přív..
		Huberin, Mauriz. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od Mauryce Huberýna Sylencyenského ec... / Mauriz Huberin. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1629. -- A4-J4-K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Huberin, Mauriz. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům, a Obchody wedaucým: Wydaný od Mauryce Huberýna Sylencyenského ec... / Mauriz Huberin. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1632. -- A4-J4-K1 [=XXXVII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1.
		Huberin, Mauriz. NOWY KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Mauriz Huberin. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1634. -- A4-J4-K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 sv. II. přív., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, AHMP : D 2681, Praha, AHMP : D 1513.
23	Stanislaw Jakobeius	Jakobeius, Stanisław, -1612. Minucy a Pranostyka Krakowska / wydaná od M. Stanisława Jakobeia Kurelowského, K Létu Páně MDLXXVI Přestupnému a Hrudnému. -- [Praha] : Wytisstěno v Giříjho Melantrycha z Awentýnu, [1575]. -- [80] listů : il. ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 1067 – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291336&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=fal

			se
24	Wawrzyniec Jakobeius	Jakobeius, Wawrzyniec. KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Wawrzyniec Jakobeius. -- Litomyšl : Jan Ryk, 1629. -- A4 - I4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : IV C 180.
		Jakobeius, Wawrzyniec. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Wawrzyniec Jakobeius. -- Litomyšl : Matouš Václav Březina, 1632. -- [A]4 - K4 [=XL] ll. ; 4°	Kutná Hora, Wocel : 4972 neúpl., Praha, KNM : 28 B 1.
		Jakobeius, Wawrzyniec. Nový kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě auředlníkům, písarům, prokurátorům, kupcům a obchody všelíjaké vedoucím k letu Páně 1635... / Wawrzyniec Jakobeius. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1635	Praha, KNM : 16 D 9.
25	Jan Stanislaw Jaxan	Jaxan, Jan Stanislaw. Kalendář nowý Hospodářský a Kancellářský S Pranostykau Hwězdářskau wydaný od M... / Jan Stanislaw Jaxan. -- Litomyšl : Matouš Václav Březina, 1648. -- A4 - I4 - (:)4 - *4 [=XLIV] ll. ; 4°	Litomyšl, M. : Lt 16.
		Jaxan, Jan Stanislaw. Minucy a Pranostyka / wydaná od M. Jana Stanislawa Jaxana, w Akademij Krakowské Proffessora a Hwězdáře. K Létu Páně Hrudnému, a po Přestupném druhému: M DC XXXXX.. -- Wytisštěno w Litomyssli : v Ma[tausse Březyny, [1649]]. -- [10] listů : il. ; 10 cm	Praha, KNM : 28 H 6 neúpl., Praha, KNM : 28 H 26a neúpl., Praha, NK : 54 K 82, ex. s oběma tit.l., neúpl.. NK – studovna ORST
		Jaxan, Jan Stanislaw. Minucy a Pranostyka wydaná od M... / Jan	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) --

		Stanisław Jaxan. -- Litomyšl : Matouš Václav Březina, 1649. -- [X] ll. zachovaných. ; 16°	sign. 28 H 6 neúpl. Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 26a neúpl. Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 K 82, ex. s oběma tit.l., neúpl.
26	Gabriel Joannicy	Joannicy, Gabriel. [Minucý a Pranostyka Hwězdařská, K Létu Páně M.DXCVIIv. ...]. / Gabriel Joannicy. -- [Olomouc : dědicové Friedricha Milichthaler, 1596]. -- A-F8 *8 [=56] ll. ; 16°	Moravská zemská knihovna (Brno, Česko) -- sign. A III. K. i 1a zlomek (tisk je dnes pravděpodobně součástí knihovny augustiniánského opatství ve Starém Brně)
		Joannicy, Gabriel. Minucý a Pranostyka Hwězdařská K Létu Páně M... / Gabriel Joannicy. -- Olomouc : Jiří Handl, 1597. -- A8 - F8 - *8 [=LVI] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/4 (dnes v SOA Třeboň) Moravská zemská knihovna (Brno, Česko) -- sign. ST S- 901.565 zlomek (neplatí, viz K18358)
		Joannicy, Gabriel. Minucý a Pranostyka Hwězdařská / k Létu Páně M.DXCVIIIv. ... / Gabriel Joannicy. -- Olomouc : dědicové Friedricha Milichthaler, [1597]. -- A-F8 *8 [=56] ll. : il. ; 16°	Moravská zemská knihovna (Brno, Česko) -- sign. STS- 901.565 poškoz. zlomek (zachov. pouze fol.: A1, A4, D4-5, F3- 4) Vlastivědné muzeum a galerie (Česká Lípa, Česko) -- sign. ST-176 zlomek (původně B. Malotín)
27	Petr Kanisius	Petr Kanisius, svatý, 1521-1597. Maley Katechysmus a nebo Summa Prawé Křestianské Katholické wsseobecné Wijry... / Petrus Sanctus Canisius. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1584. -- [XVI] - 176	Praha, KNM : 36 G 14, Praha, Strahov.Kl. : BJ V. 67

		ll. ; 12°	
28	Petr Kodycyllus z Tulechova	Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včeni Pražského vydaná Od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : [nakladatel není známý], 1565. -- [A8] - D8 - [K8?] [= LXXX?] ll. ; 8°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 2 zlomek Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 35 zlomek
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucý a Pranostyka z Včeni Pražského vydaná od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1571. -- A8-K8 [=LXXX] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/2 (dnes v SOA Třeboň)
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucý a Pranostyka z Včeni Pražského vydaná od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1572. -- A8-K8 [= LXXX] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/2 (dnes v SOA Třeboň)
		Codicillus z Tulechova, Petr, 1533-1589. Minucý a Pranostyka, z Včeňij Pražského / vydaná, Od M. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Létu Páně M.D.LXXVI. Přestupnemu, a Hrudnemu. -- [Praha] : Buryan Walda Wytiskl, [1575]. -- [80] listů : il. ; 8° (10 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 G 184– studovna ORST Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/2 (dnes v SOA Třeboň) Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/ books?vid=NKP:100229 1570&printsec=frontcov er#v=onepage&q&f=fal se
		Codicillus z Tulechova, Jan, 1557- 1585. Minucý / vydaná od Jana Kodycylla z Tulechowa, Swobodného Vměňj Bakaláře, K Léthu Páně, M.D.LXXVII. prwnijmu po Přestupném a Hrudném, podlé Orloge celého Pražského sepsana, vžitečná k poznánij kdy Měsýc, a který Swatek nastane, k tomu také	Pardubice, M. : 614, Praha, NK : 54 E 551 – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/ books?vid=NKP:100229 0913&printsec=frontcov er#v=onepage&q&f=fal

		Pijsařům, Hospodářům, Kupcům, a wssem giným, k poznamenánj paměti, yakž k tomu proti Kalendáři geden List přihotowený gest. -- Wytisstěná w Starém Městě Pražském : v Giřijka Czerného, [1576]. -- [18] l. : il. ; 4° (21 cm)	se
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucý wydaná od Jana Kodycylla z Tulechowa Swobodného Vměnij Bakal'áře K Léthu Páně M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1577. -- A4-D4-E2 [= XVIII] ll. ; 4°	Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/2 poškoz..
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského wydaná Od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1578. -- [A8]-K8[=LXXX]ll. ; 8°	Moravský zemský archiv (Brno, Česko) -- sign. XIV n 15 a neúpl.
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského wydaná Od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : [nakladatel není známý], 1580. -- A8-J8-K4 [= LXXVI] ll. ; 8°	Moravský zemský archiv (Brno, Česko) -- sign. XIV n 15 b neúpl.
		Codicillus z Tulechova, Petr, 1533-1589. Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského / Wydaná od Mi. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Léthu Páně M. D. LXXXII. -- [Praha] : Buryan Walda wytiskl, [1581]. -- [72] listů : il. ; 8° (11 cm)	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 G 184 – studovna ORST Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/3 (dnes v SOA Třeboň)
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. Minucý a Pranostyka z Včenij	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) --

		Pražského: Wydaná od Mistra Petra Kodycylla z Tulechowa K Léthu M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1582. -- [A8]-J8-K3 [= LXXV] ll. ; 16°	sign. C Nro 8/3 (dnes v SOA Třeboň)
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý z Pranostyka z Včeníj Pražského Wydaná od Mi... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : [nakladatel není známý], 1583. -- A8-D8-[H8?] [= LXXII?] ll. ; 8°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 2 zlomek = 28 H 36 zlomek Jihočeská vědecká knihovna (České Budějovice, Česko) -- sign. Zlatá Koruna Frg 2 zlomek
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včeníj Pražského Wydaná od M... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1585. -- [A8]-D8-[J3] [=LXXII?] ll. ; 8°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 37 zlomek
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Včeníj Pražského Wydaná od Mi... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1587. -- [A8]-J8 [=LXXII] ll. ; 8	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 G 184 neúpl. – studovna ORST
		Kodycyllus z Tulechova, Petr. [Minucý a Pranostyka z Učení Pražského: Vydaná od Mistra Petra Kodycylla z Tulechova k Léthu 1590]... / Petr Kodycyllus z Tulechova. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1589. -- [A8] - J8 - K16 [=LXXXVIII] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/3 (dnes v SOA Třeboň)
29	Petr Konstantin	Konstantin, Petr. O Nowém napraweném Kalendaři, Správa gistá a gruntowná, gednomu každemu znáti a wěděti potřebna: proč, a z yakých příjčin Kalendář času tohoto změněn a naprawen gest / Od Petra Konstantýna Hwězdáře sepsáno, a nynij z řeči Německé w yazyk Český přeloženo. -- Wytisštěno w	Praha, NK : 54 H 1970. NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291923&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false

		Litomyssli : [Ondřej Graudens], 1584. -- [4] listy ; 4° (18 cm)	
		Konstantin, Petr. Kalendářz Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Vředničkům Pijsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a obchody wedaucým... / Petr Konstantin. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1604. -- A4-G4 [=XXVIII] ll. ; 8°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 119, Sankt-Peterburg, Publič.B. : ?, Praha, NK-Archiv Knihopisu : mikrofilm 147 m.
		Konstantin, Petr. "yakož gsem ku Poctiwosti a Gménu slawného Rodu W... / Petr Konstantin. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1607	Nezjištěn žádný výtisk
30	Šebestyan Kóstner	Kóstner, Šebestyan. Nowý a Starý Kalendář s Pranostykau k Létu Páně M... / šebestyan Kóstner. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1598. -- A8 - G8 - H4 [=LX] ll. ; 16°	Český Krumlov, Schwarzenb.A. : Rožmberský A. rkpisy C No 8/4.
		Kóstner, Šebestyan. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě wseligakého řádu a Powolánj Lidem, pořádně sprawený a wydaný Od D... / Antonín Hrom. -- Praha : Jan Otmar Jakubův Dačický, 1600. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zem. desky, Tábor, Gymn. : 56.
		Kóstner, Šebestyan. Šeb. Kóstnera, kal.[endář] nowý i starý pospolu pro hospodáře, kancelláře atd... / šebestyan Kóstner. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1602	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 119.
		Kóstner, Šebestyan. Kalendář Hospodářský a Kancellářský / ku potřebě wseliyakého řádu ... / šebestyan Kóstner. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, [1604]. -- A-G4 [=28] ll. : il. ; 4°	Sankt-Peterburg, Publič.B. : Bogemsk. IV. Q No 3, dnes asi nepřístupno, Praha, NK-Archiv Knihopisu : mikrofilm 147 m.
31	Georg Kreslin	Kreslin, Georg. Kalendář nowý s Pranostykau Hwězdářskau bedliwě sepsaný a wydaný od Giřjho	Praha, KNM : 28 H 30 torso slepené z vazby - složka A,

		Krezlina ze Hbu ec... / Georg Kreslin. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1605. -- [Patrně A8 - K8 =LXXX] ll. ; 16°	Praha, Strahov.Kl. : 159/zl., torso - složka H, Praha, Strahov.Kl. : 204/zl., torso - složka K.
32	Jerzy Lemka	[Kalendář s pranostikou k létu Páně 1627... / Jerzy Lemka. -- Litomyšl : Jan Ryk, 1626. -- [A4] - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 neúpl.
		Lemka, Jerzy. Kalendář hospodářský a kancelářský vydaný od M... / Jerzy Lemka. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1638	Praha, NK : 54 S 506, Praha, KNM : 16 D 10.
33	Jan Michal Linus	Linus, Jan Michal. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým... / Jan Michal Linus. -- Praha : Jiří Šípař, 1643. -- [A4] - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky.
34	Ondřej Mitýsko	Mitýsko, Ondřej, asi 1550-1602. Kalendář Hospodářsky Kancelářský, ku potřebě Vřednijkům Pjsařům, Mincýřům, Prokuratorům, Kupcům, Hystorykům, y poctiwé obchody wedaucým / vydaný od M. Ondřege Mitýský Lithoměřického Správce Sskoly v Wysokého na Horách Guttnách, K Léthu Páně; M. D. XCIII. Hrudnému. Magjýmu zlatého počtu 17. Slunečného Dne Cykle 6. Nedělni Literu C. Massopustu Neděl 9. a 2. dni přebjhagjý.. -- [Praha] : Wytisstěn v Jana Ssumana, [1592]. -- [28] l. ; 4° (19 cm)	Praha, NK : 54 E 600. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290917&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a Obchody wedaucým / vydaný: Od M... / Ondřej Mitýsko. -- Praha : Anna	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.

		Schumannová, 1596. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4	
		Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a obchody wedaucým wydaný... Ondřej MITÝSKO. , 1597. [A4]-G4 [=XXVIII] ll.	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky.
		Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Minucý a Pranostyka z Včenj Prašské[h]° wydaná od M. Ondřege Mitýsko Lidoměřického / k Létu Páně M. D. XC. VIII. [=1598] Hrudnému. Cum Consensu et Facultate superiorum. [V Praze, b. t. 1597). [A8]-B8 [=XVI] ll. zachov. ; 8°	Praha, KNM : 28 H 3 neúpl..
		Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Kalendář Hospodařsky(!) a K [n]cellářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a obchody wedaucým / wydaný Od M... / Ondřej Mitýsko. -- Praha : Anna Schumannová, [1598?]. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky.
		Mitýsko, Ondřej, Litoměřický, zemř. 1602. Minu[cý] a Pranostyka z Včenj p[rašského]: Wydaná od] M... / Ondřej Mitýsko. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1599. -- A8-G8-H[8?] [=LXIV?] ll. ; 16°	Schwarzenberský archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C Nro 8/4 poškoz., neúpl. (dnes v SOA Třeboň)
		Mitýsko, Ondřej Litoměřický, +1602. Kalendář Hospodařský Ka[n]cellářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a Obchody wedaucým / wydaný Od M... / Ondřej Mitýsko. -- Praha : Jan Schumann - dědicové, 1600. --	Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4.

		A4-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	
35	Albín Moller	Moller, Albín, +1618, MOLLER, Albín. Kalendář Nowý k psanj s Pranostykau Hwězdářskau ku položenij Slawného Králowstwj České° a giných Zemj k němu přináležegicých s pilnosti sepsaný a wydaný od M... / Albín Moller. - - Praha : Václav Maryn z Jenčic, 1601. -- A8 - H8 - *8 [=LXXII] ll. ; 16°	Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a obchody wedaucým... / Albín Moller. -- Praha : Václav Maryn z Jenčic, [1602?]. -- A4 - G4 - H2 [= XXX] ll. ; 4°	Tábor, Gymn. : 57, Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4 neúpl., Brno, UK : ST 1-35.000.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wseligakých věcý ku potřebě Vřednjkům Pijsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1604. -- [A4] - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zem. desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wseliyakých věcý ku potřebě Vřednjkům Pijsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1605. -- [A4] - J4 - K3 [= XXXIX] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wseliyakých věcý ku potřebě Vřednjkům Pijsařům Hystorykům Prokurátorům	Praha, AHMP : D 2689.

		Kupcům a Obchody wedaucým: Wydany od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1606. -- A4 - G4, J4 - K4 - L3 [= XXXIX] Il. ; 4°	
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wsseliyakých věcý ku potřebě Vřednijkům Pijšařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydany od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1607. -- A4 - J4 - K2 [= XXXVIII] Il. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wsseliyakých věcý ku potřebě Vřednijkům Pij ařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydany od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1608. -- A4 - J4 - K5 [= XLI] Il. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wsseliyakých věcý ku potřebě Vřednijkům Pijšařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydany od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1609. -- A4 - J4 - K3 [=XXXIX] Il. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Moller, Albín, +1618. [Kalendář Nový k psaní s Pranostykau Hvězdářskau ku položení Slavného Království Českého a jiných Zemí k němu přináležejících s pilností sepsaný a vydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1610. -- A8 - H8 - J16 [=LXXX] Il. ; 16°	Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4 bez tit. l., Praha, Strahov.Kl. : 54/zl., zach. 19 jednotlivých listů a několik dalších malých zlomků.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez

		zapisowánij a poznamenánij wsseliyakých věcý ku potřebě Vřednikům Pijsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1610. -- A4 - G4 [=XXVIII?] ll. ; 4°	pranostiky, Praha, KNM : 16 D 1 vrstva A, Hradec Králové, KMVČ : 10.847.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wsseliyakých věcý ku potřebě Vřednikům Pijsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1611. -- A4 - G4 [=XXVIII?] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Praha, SÚA : ?.
		Moller, Albín, 1542-. Kalendář Hospodářský a Kancellářský, k zapisowánij a poznamenánij wsseliyakých věcý, ku potřebě Vřednikům, Pijsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým. K Léthu Páně M. DC. XIII. Po Přestupném Prwnjmu / Wydaný od M. Albjna Mollera Sstraupického w Margkrabstwj dolegssjch Lužic, starého Astronoma.. -- Wytissstěn w Starém Městě Prážském : v Mikulásse Psstrosa, [1612]. -- [36] listů : kolor. il. ; 4° (21 cm)	Praha, NK : 54 E 601 neúpl., Praha, KNM : 28 B 1 sv. I. bez pranostiky, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky. NK – studovna ORST
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wsseliyakých věcý ku potřebě Vřednikům Pijsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1614. -- [A4] - G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 I. přív. bez pranostiky, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Praha, AHMP : D 1513.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánij a poznamenánij wsseliyakých věcý ku potřebě	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky,

		Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1615. -- 4. [A4] - K4 [=XXXX] ll.	Praha, AHMP : D 1513.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wsseliyakých wěcý ku potřebě Vřednjům, Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupsům(!) a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1616. -- A4 - L4 [=XLIV] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 přív. neúpl., Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wsseliyakých wěcý ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1617. -- A4 - J4 - K3 [=XXXIX] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 sv. 1. přív. bez pranostiky, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wsseliyakých wěcý ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1618. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 přív. neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wsseliyakých wěcý ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1619. -- A4 - J4 - K4(?) [=XL?] ll. ; 4°	Praha, Strahov.Kl. : CO X 6 neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky neúpl., Praha, KNM : 28 B 1 konv. I. přív. bez pranostiky.

		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseliých věcí ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Vydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1620. -- [A4] - K4 [=XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118, Brno, UK : ST 1-322.619 neúpl..
		Moller, Albín, 1542- . Kalendář Hospodářský a Kancellářský, k zapisování a poznamenání wseliých věcí, ku potřebě Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům, a Obchody wedaucým. K Léthu Paně M. DC. XXII. po Přestupném Druhému / Vydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic, etc. w Margkrábstwj dolegssjch Lužicých, starého Astronoma. -- [V Praze] : Wytisstěn v Mikulásse Psstrosa, Impressora a Měsstějnna Starého Města Pražského, [1621]. - - [40] listů : il. ; 4° (21 cm)	Praha, NK : 54 E 601, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, bez pranostiky, Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002222154&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Vydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1622. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, neúpl., Praha, AHMP : D 1513.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Vydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1624. -- [A4] - J4 - K2. [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 přív. bez pranostiky, Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, neúpl., Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Moller, Albín, +1618. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku	Praha, KNM : 28 B 1 sv. II. bez pranostiky,

		potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M... / Albín Moller. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1625. -- A4 - J4 - K2 [= XXXVIII] Il. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zem. desky, neúpl., Praha, AHMP : D 1513.
		Moller, Albín, 1541-1618. Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský k Létu Páně: M. DC. XXX. po Přestupném Druhému / Wydaný Od M. Albjna Mollera z Sstraupic. -- Wytisštěný w Starém Městě Pražském : v Pawla Sesse, [1629]. -- [34] listů ; 4° (19 cm)	Praha, KNM : 28 B 1 II. přív., Praha, Strahov.Kl. : CO X 7 neúpl., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, UK : 54 S 75. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/ books?vid=NKP:100222 2086&printsec=frontcov er#v=onepage&q&f=fal se
36	Leonhard Muehlgieser	Muehlgieser, Leonhard, +1645. Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od Linharta Mylgyssera w Filozoffij a w Lékařstw Doktora a G... / Leonhard Muehlgieser. -- Praha : Zikmund Léva z Brozáněk, 1629. -- A4 - J4 - K2 [= XXXVIII] Il. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
37	Jan Muscenius Kurelowský	Muscenius, Kurelowský, Jan, 1532-1602. [Minucí a pranostika Krackowská mistra Jana Muscena Kirelowého(?) k létu 1568... / Kurelowský, Jan Muscenius. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1568. -- [A8]-E8 [=XL?] Il. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 23 zlomek, určený dr. Jos. Volfem
38	Friedrich Nausea	Nausea, Friedrich, 1496-1552. Křestianská Modlitebnj Knjžka přes celý Rok na Naymilostiwěgssý žádost Nay	NK - sign. 54 F 000222/adl.1, 54 E 000144 -- neúplné

		Jasněsš a welikomocné Kněžny a Panj panij Anny Ržijmské ec... / Friedrich Nausea. -- Praha : Bartoloměj Netolický z Netolic, 1550 Středu po Prowodnij Neděli [16.4.]. -- [XVI]-CCCVIII-[VII] ll. ; 8°	Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291252-001&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
39	Bartoloměj Orel z Adorffu	Orel z Adorffu, Bartholoměj. Kalendář Hwězdářský k psánij a ku poznamenánij věcý potřebných spráwený a Lidem wsselikého důstogenstwij a powolánij vžitečný... / Bartholoměj Orel z Adorffu. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1599. -- A8 - B8 - C4 [=XX] ll. ; 4°	Třeboň, Schwarzenb.A. : C Nro 8/4.
40	Damian Pajecki	Pajęcki, Damian. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Panům Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Měsst'anům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým Wydaný od M... Damian PAJĘCKI. , [1641?]. A4 - L4 [=XLIV] ll.	Praha, KNM : 28 B 1.
41	Simeon Partlicius z Špicbergku , mladší	Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě wseliyakého Ržádu a Powol'anj Lidem pořádně sprawený a wydáný Od M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Matěj Pardubský, 1615. -- A4 - H4 [XXXII] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Hradec Králové, KMVČ : 3029 neúpl..
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. KALendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wseligakých potřebných věcý k vžjwánj Vředlnjkům Pjsařům Hystorykům Prokuratorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Daniel	Praha, Strahov.Kl. : CO X 4, Praha, AHMP : D 1513.

		Karolides z Karlsberka, 1616. -- [A4] - H4 [=XXXII] ll. ; 4°	
		Partlicius z Špicbergku, Simeon. <i>Calendarium Perpetuum Oeconomicum</i> = Kalendář každoročnj Hospodářský : obsahujcý w sobě: I. Kalendář Starý y Nowý, wedlé gistého srownánj s geho přjpadnostmi. II. Dwanácte Měsýců wypsánj wedlé běhu swětel Nebeských: Jtem, Spráwa gakby se měl člowěk kterého dne a Měsýce chowati, a co působiti: Jtem, Paměti Hystorycké. III. Dnů Měsýčnych a Swátečnjch způsob y hodin, a žiwota některých swatých lidj wypsánj. IV. Roku čtyry částky s gich přjpadnostmi, a poslaupnost let od počátku swěta, aneb, Reystřjk Hystorycký : Nota. Na koncý gsau přidání Jarmarkowé některých Měst a Městeček w Králowstwj Českém y w okolnjch Kraginách slawněgssjch, handlownjm Lidem ku pohodlj nemalému slaužjcý / Wydaný Od Mistra Symeona Partlicya Třestského. -- [Praha : s.n., 1617]. -- [16], 321 [spr. 431], [1] s. ; 4° (17 cm)	Bratislava, KSU : LF 241, Brno, MZA : 6822, Jaroměř, M. : ?, Dolný Kubín, Čaplovičova K. : neúpl., Praha, NK : 54 C 192, Praha, KNM : 30 C 11, Praha, Strahov.Kl. : AO XV 19, Praha, AHMP : D 1513, Tábor, Gymn. : I A 218 neúpl., Wrocław, Bibl.miejska : ?, Brno, UK : ST 1-323.188 neúpl., Domažlice, M. : 338 zlomek, Praha, MK : 16 D 5, Dušek 128, Langer IV 3 B 6, Malt. K. 278, Rajhrad, Benedikt.Kl. : IV.b. 5881 neúpl., Praha, KNAV : TG 1050, Praha, Křižov.Kl. : XXIII C 12. NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290442&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. <i>CALENDARIUM PERpetuum Oeconomicum...</i> / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- [Praha? : nakladatel není známý], 1617. -- [XVI] - 321 - [I] str. ; 4°	Praha, Strahov.Kl. : CO X 5, Brno, UK : ST 2-4302.
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Nowý a	Brno, Gymn. : VI c/50

		Starý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcí k vžjwání Vřednjům, Pjsařům, Hystorikům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým vydaný od M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Daniel Karolides z Karlsberka, [1620?]. -- A4 - [G4?] [=XXVIII] ll. ; 4°	979 neúpl..
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Nowý a Starý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcí k vžjwání Vřednjům Pjsařům Hystorikům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým vydaný od D... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Daniel Karolides z Karlsberka, 1621. -- [A4] - G4 - H6 [=XXXIV] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 119, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Af 10 s rukopisnými vpisky Borboniovými, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Af 10) =, VII Ad 119.
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Starý a Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcí k vžjwání Vřednjům Pjsařům Hystorikům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým vydaný od D... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Daniel Karolides z Karlsberka, 1622. -- [A4] - G4 - H6 [=XXXIV] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcí k vžjwání Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým vydaný od D... / Simeon Mladší Partlicius z	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 16 D 4 Országos Széchényi Könyvtár (Budapešť, Maďarsko) -- sign. 24.080/1625 poškoz

		Špicbergku. -- Praha : Daniel Karolides z Karlsberka, 1624. -- [A4] - G4 - H6 [=XXXIV] ll. ; 4°	
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Obsahuje: Na [A1b]: Kalendář Nowý k Psanj s Pranostykau Hwězdářskau Ku Poctiwosti a Gménu ... Wyléma ze Wchynic a z Tetowa ... Sepsaný a wydaný od Doktora Symeona Partlicya z Sspicbergku a P. C. C ... -- Na G4b: PROGNOSTICON Astrologicum. To gest. Praktyka a Saud Hwězdářský na Rok M. DC. XXV. [=1625] w njž se zdržuge.	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, KNM : 16 D 4, Budapest, Orsz.Széchényi K. : 24.080/1625 poškoz. %\vfi.
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a kancelářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Obchody wsseligaké wedaucým... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1636. -- A4 - J4 [=XXXVII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 přív., Praha, A.min.vnitra : Zemské desky.
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. KAlendář s Pranostykau Panům Pjsařům Auřednjkům Hospodářům ec... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1636. -- A4 - J4 [=XXXVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : IV C 180.
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku Potřebě Auřednjkům Pjsařům Kupcům Obchody wsseligaké wedaucým... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1637. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : 8 H 7, Praha, AHMP : D 1513, Praha, AHMP : D 2689.
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640.	Praha, KNM : 28 B 1 přív.,

		KALENDÁŘ HOSPODÁŘSKÝ A Kancelářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Kupcům Obchody wseligaké wedaucým... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1638. -- A4 - K4 [=XL] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, Františk.Kl. : Zd 13.
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým K Létu Páně: M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jiří Šípař, 1639. -- A4 - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, NK : 54 E 602, Praha, KNM : 28 B 1, Praha, KNM : 63 E 73, Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Praha, UK : 54 E 602 spr. neúpl..
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjkům, Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým K Létu Páně M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1640. -- [A4] - J4 - K2 [=XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, A.min.vnitra : Zemské desky, Praha, AHMP : D 1513.
		Partlicius z Špicbergku, Simeon mladší, asi 1588-po 1640. Kalendář nowý s Pranostýkau (!) Hwězdář: na Horyzont Králo Vherské: a Zemi okolnjch sewssj pilnosti calcurowaný (!) a sepsaný od M... / Simeon Mladší Partlicius z Špicbergku. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1650. -- 16°	Budapest, MNM : R. M. K. II. 740/a, Praha, NK : Knihopis, fotokopie tit. str., Budapest, Orsz.Széchényi K. : RMK II 740/a.
42	Tomasz Petrzkowski	Petrzkowski, Tomasz, činný 16. století. Minucy a pranostyka Krakowská vydaná od Mistra Thomásse Petřkowského k Létu Páně M. D. LXII. Hrudnému. -- Wytisštěno w Starém Městě Pražském : v Giřijka Melantrycha	NK - studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002040713&printsec=frontcov

		z Awentýnu, [1561]. -- [36] listů ; 8° (11 cm)	er#v=onepage&q&f=false
43	Šimon Proxenus ze Sudetu	Proxenus ze Sudetu, Šimon. Minucij a pranostika pražská z učení Pražského od mistra Šimona Proxena z Sudetu k létu Páně 1559 vydaná... / šimon Proxenus ze Sudetu. -- Praha : [nakladatel není známý], 1558	Není uveden vlastník. Citováno v: Blahoslav;1857: Jan Blahoslav: Grammatika česká, Vídeň 1857 str. 120, 207, 216 a j. Palacký;1829: Fr. Palacký, O pranostikách a kalendářích českých, ČČM roč. III., 1829, str. 53. Jireček;1875-6: Jireček II. str. 156.
		Proxenus ze Sudetu, Šimon. Minucij a Pranostika Pražská z Včenií Pražského od Mistra Ssimona Proxena z Ssudetu k Létu Páně M... / šimon Proxenus ze Sudetu. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1559. -- A8- J8- K4 [=LXXVI]ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/11
		Proxenus ze Sudetu, Šimon. Minucij a Pranostyka Wydaná z Slawného Včenií Pražského od Mistra Ssymona Proxena z Ssudétu... / šimon Proxenus ze Sudetu. -- Praha : Firmián Bendygar, 1560. -- A8- H8- J7 [=LXXI]ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/1 přív. , 2 výt. , 3. výtisk paralel.
		Proxenus ze Sudetu, Šimon. Minucy a Pranostyka wydaná od Mistra Ssimona Proxena z Ssudétu K Létu Páně M... / šimon Proxenus ze Sudetu. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1562. -- A8 - L8 [= XXXVIII]ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/2
44	Filip Augustin Rhecus	Rhecus, Filip Augustin. Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský... / Filip Augustin Rhecus. -- Praha : Pavel Sessius,	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 sv. I. přív. Národní archiv (Praha,

		1623. -- A4-H4-J2 [= XXXIV]ll. ; 4°	Česko) -- sign. Zemské desky Lobkowiczská knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 118 (dnes uloženo v Nelahozevsi)
45	Bavor Rodovský z Hustiřan, mladší	Rodovský z Hustiřan, Bavor mladší. Kalendář s Praktykau wssem Hospodářům Pisařům y giným obchodnjům vžitečný a wedlé nowého skorygowánij k horyzontu Králowstwj Českého Slézska a Lužic totižto na kraginy kdež se Elewacy 49... / Bavor Mladší Rodovský z Hustiřan. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1588. -- A4-B4-C2-D4 [= XIV]ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
46	Rágská Rozkoss	Rozkoss Rágská Aneb: Každodennj Wěčné Maudrosti Poklona od Gitřni začnauce až do Kumpletu na celý Tegden rozdělena... -- Praha : Jezuitská tiskárna, 1636. -- [XVI] - 484 - [V] str. ; 8° Obsahuje: Na A2 a: Kalendář Nowý Křestianský w němž se znamenagj Swátkowé kteřj od Wěrných Křestianůw w Swaté Weřegné Cýrkwi swěceni, a držáni býwagi.	Národní knihovna (Praha, Česko) -- sign. 54 F 136 Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 38 G 10 neúpl. Lobkowiczská knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. IV Dd 84 (dnes uloženo v Nelahozevsi) Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291171&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
47	Bartoloměj Scultetus	Scultetus, Bartholomaeus, 1540-1614. KAlendář Nowý a starý k psanij wydaný od Bartholomége Sskultéta k Lethu Páně: M... / Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1587. -- A4-D4 [=XVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
		Scultetus, Bartholomaeus, 1540-	Praha, SÚA : Zemské

		1614. KAlendář Nowý a starý k psanij wydaný od Bartholoměge Sskultéta k Léthu Páně: M... / Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1589. -- A4 [?]-D4 [=XVI?] ll. ; 4°	desky.
		Scultetus, Bartholomaeus, 1540-1614. KAlendář Nowý k psanij Wydaný od Bartholoměge Sskultéta Gorlického k Létu Páně: M... / Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1590. -- [A4]-D4 [=XVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
		Scultetus, Bartholomaeus, 1540-1614. KAlendář Nowý k psanij Wydaný od Bartholoměge Sskultéta Gorlického k Létu Páně: M... / Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1591. -- [A4]-D4 [=XVI] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky, Třeboň, SOA : C Nro 8/3.
		Scultetus, Bartholomaeus. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od M... / Bartholomaeus Scultetus. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1607. -- [A4]-G4 [=XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
48	Kašpar Ladislav Stehlík	STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav. Kalendář Hwězdářský k psanij / a ku poznamenánij wěcý potřebných prawený / a Lidem wsselikého důstogenstwij a powolánij užitečný... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1595. -- A8 - B8 - C2 [=XVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
		Stehlík z Čeňkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hwězdářský k psanij / a ku poznamenánij wěcý potřebných spravený / a Lidem wsselikého dustogenstwij a powolánij užitečný... / Stehlík z	Praha, SÚA : Zemské desky.

		Čenkova. -- Praha : Mikuláš Pštros, 1596. -- A8 - B8 - C5 [=XXI] ll. ; 4°	
		Stehlík, Kašpar Ladislav, 1571-1613. Minucý a Pranostyka Nowá / s pilnostj sepsaná a wydaná, od M. Kasspara Ladislawa Stehljka z Čžeňkowa. k Létu Páně M. D. IC. třetijmu po Přestupném. -- Wytisstěno w Starém Měště Pražském : v Mikulásse Psstrosa, w Kaprowic Vlicy, [1598]. -- [96] listů : il. ; 8° (11 cm)	NK – studovna ORST Digitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002291337&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Stehlík z Čeňkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský, ku potřebě Auředlnjku[m] Pjsařu[m] / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a Obchody wedaucým / wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Jan Schumann - dědicové, 1601. -- A0 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118.
		Stehlík z Čeňkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcu[m] / Hystorykům, a Obchody wedaucým / wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Jan Schumann, 1602. -- A4 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky, Praha, KNM : 28 B 1, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 118) =, Praha, NK : Roudnice VII Ad 119.
		Stehlík z Čeňkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě (!) Auřednjkům Pisařům Prokurátorům Kupcům a obchody wedaucým wydaný od M... STEHLÍK Z ČENKOVA. , 1604. A4 -G4 [XXVIII] ll.	Praha, SÚA : Zem. A. IV C 180.
		Stehlík z Čeňkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě (!) Auřednjkům / Pisařům / Prokurátorům / Kupcům a	Plzeň, Národop.M. : 22167 neúpl., Praha, Strahov.Kl. : S XXVI g 14.

		obchody wedaucým / wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1604. -- A4 -G4 [XXVIII] ll. ; 4°	
		Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Nowý s Pranostykau Hwězdářskau s pilnosti sepsaný, a wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1604. -- [XVI] ll. ; 16°	Západočeské muzeum. Národopisné muzeum Plzeňska (Plzeň, Česko) -- sign. 22167 neúpl. Památník národního písemnictví (Praha, Česko) - sign. S XXVI g 14
		Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům Hystorykum (!), a Obchody wedaucým / wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Jan Schumann, 1604. -- A4 -G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Národní archiv (Praha, Česko) -- sign. Zemské desky
		Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Minucý a Pra[osty]ka Nowá s Pilnostij sep[saná a] vydana od M... / Stehlík z Čenkova. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1605. -- [VII] ll. zachov. ; 16°	Strahovský klášter Praha, Česko) - sign. torso, zachov. poškozené horní poloviny prvních 7 listů Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. torso =, 22/zl., torso
		Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjkům / Pisařům / Prokurátorům / Kupcům a Obchody wedaucým / wydaný od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1606. -- A4 -G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
		Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský (!) / ku potřebě	Písek, Reál.gymn. : č. 641.

		Auřednjům / Pjsařům / prokurátorům / Kupcům a Obchody wedaucým / vydany od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1607. -- A4 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	
		Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjům / Pjsařům Prokurátorům / Kupcům a obchody wedaucým / vydany od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1608. -- [A4] - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zemské desky.
		Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / a obchody wedaucým / vydany / od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1609. -- A4 - G4 [= XXVIII] ll. ; 4°	Praha, SÚA : Zem. A. IV C 180.
		Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Kalendář Hospodářský a Kancellářský / ku potřebě Auřednjům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / a obchody wedaucým / vydany / od M... / Stehlík z Čenkova. -- Praha : Kašpar Kargesius, 1610. -- A4 - K4 - L6 [= XLVI] ll. ; 4°	Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Praha, ANM : s autorovými rukopisnými záznamy.
		Stehlík z Čenkova, Kašpar Ladislav. Minucy a Pranostyka Nowá / s pilnostj sepsaná a wydaná od M. Kasspara Ladislawa Stehlika z Czeňkova, [et]c. K Létu Páně M.DC.XIII. pro Přestupném prwnjmu. -- [S.l. : s.n., 1612?]. -- [2] listy : il. ; 210x155 mm	NK – studovna ORST
49	Jan Straněnský	Straněnsky, Jan. Minucy a pranostyka Jana Stráněnského.... -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1552. --	Nezjištěn žádný výtisk Citováno v: Palacký;1829: Fr. Palacký, O pranostikách a kalendářích českých,

		16°	zvláště v XVI. století. ČČM roč. III, 1829, str. 49: v Třeboni zachovány. ; Jireček;1875-6: Jireček II. str. 247 č. 1.
		Straněnský, Jan. Minucy a Pranostyka Jana Straněnského.... -- Praha : Jan Kantor Had, 1557. -- A8 - F8 , G7 [= LV] ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/1
		Straněnský, Jan. Almanach a Pranostyka Jana Stranienského / k Léthu Páně M... / Jan Straněnsky. - - Praha : Šebestián Oks z Kolovsi, 1561. -- A8 - J8 [= LXXII] ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/1, 2 výt. , z nichž 1 neúpl. Památník národního písemnictví (Praha, Česko) -- sign. S XXIV e 6
		Straněnský, Jan. Minucy a Pranostyka / od Jana Straněnského / Swobodných Umění milownijka / vydaná... / Jan Straněnsky. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1572. -- [VIII] ll. zachov. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 18 zlomek Kláster premonstrátů (Teplá, Česko) -- sign. č I b1 147 zlomek na přídešt
		Straněnský, Jan. Minucy a Pranostyka / od Jana Straněnského K Létu Páně MDLXXVIv [= 1576] Hrudnému a Přestupnému vydaná... / Jan Straněnsky. -- Praha : Jiří Melantrich z Aventýna starší, 1575. -- A8 - H8 , A8 [= LXXII] ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. C 8/2
		Straněnský, Jan. JANA STRANĚNSKÉHO Prognostika křesťanská, (připsána Petru Wokowi z Rozenberka ([B... / Jan Straněnsky. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1581	Nezjištěn žádný výtisk Citováno v: Jungmann;1849: Jungmann IV. 1800d) Jireček;1875-6: Jireček II. str. 247 č. 2 pokládá tento spis za poslední vydání Almanachu duchovního
		Straněnský, Jan. Minucy a pranostyka od Jana Straněnského k létu páně 1585 vydaná... / Jan	(Nezjištěn žádný výtisk) citováno v: Jireček;1875-6: Jireček

		Straněnsky. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1584. -- 16°	II. str. 247: L. 1584 oplétání měl o minuci, vydav ji bez povolení arcibiskupova a s položením svátkův Husi a Jeronýma (ABr. XIII. 378).
50	Mikuláš Šúd ze Semanína	Šúd ze Semanína, Mikuláš. [Minuce na rok 1552]. -- [Praha : Ondřej Kubeš ze Žípů, 1551]. -- [1] list : il. ; 105 x 272 mm	NK - studovna ORST
		Šúd ze Semanína, Mikuláš, asi 1490-1557. Almanach Mistra Mikuláše Šúda z Semanína: k Lútu Páně 1554... / Mikuláš Šúd ze Semanína. -- Praha : Jan Kosořský z Kosoř, 1553. -- [A8] - F8 - G4 - H8 [= LX] ll. ; 16°	Státní oblastní archiv (Třeboň, Česko) -- sign. Schwarzenb. C Nro 8/1 neúpl.
51	Leonhard Thurneisser zum Thurn	Thurneisser zum Thurn, Leonhard. KAlendář k psanj wssem Hospodářům a Pijsařům y giným rozličným obchodnijkům vžitečný... / Leonhard Thurneisser Zum Thurn. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu : Michal Peterle starší, 1578. -- A4 - C4 - D6 [=XVIII] ll. ; 4°	Praha, NK : 65 D 1182, Třeboň, SOA : C Nro 8/2.
		Thurneisser zum Thurn, Leonhard. KAlendář k psanj wssem Hospodářům a Pijsařům y giným rozličným obchodnijkům vžitečný... / Leonhard Thurneisser Zum Thurn. -- Praha : Jiří a Michal Peterle Černý z Černého Mostu starší, 1579. -- [A4] - D4, E2 [=XVIII] ll. ; 4°	Třeboň, SOA : C 8/2.
		Thurneisser zum Thurn, Leonhard. KAlendář k psanj wssem Hospodářům a Pijsařům y giným rozličným Obchodnijkům vžitečný... / Leonhard Thurneisser Zum Thurn. -- Praha : Michal Peterle starší, 1580. -- A4 - D4 [=XVI] ll. ; 4°	Třeboň, SOA : C 8/2.

52	Daniel František Urtyka	Urtyka, Daniel František. Kalendař Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým... / Daniel František Urtyka. -- Praha : Ludmila Sedlčanská z Karlova, 1637. -- A4 - J4, K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 b 1 sv. II. přív., Praha, SÚA : Zemské desky, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120 = Praha: NK (Roudnice VII Ad 120, na H 3 a s letopočtem 1637.), Praha, NK : Roudnice VII Ad 120, na H 3 a s letopočtem 1637..
53	Hermann Werwe	Werwe, Hermann de. s Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wsseligakých wěcý ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1643. -- [A4], B4 - J4, K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, Strahov.Kl. : CO X 8, Praha, SÚA : Zem. desky 1642-1654, Praha, AHMP : D 1513, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Werwe, Hermann de. KAlendář Hospodářský a Kancellářský k Zapisowánj, a poznamenánj wsseligakých wěcý ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1644. -- A4 - J4 - K3 [= XXXVIX] ll. ; 4°	Praha, Městs.M. : 37043, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Werwe, Hermann de. s Hystoryemi KAlendář Hospodářský a Kancellářský k potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Lidem Obchody wsseligaké wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1645. -- [A4] - J4 - K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Roudnice nad Labem, Lobkov.K. : VII Ad 120.
		Werwe, Hermann de. Kalendář	Praha, KNM : 28 B 1,

		nowý ku potřebě a užjwánj Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Jiří Šípař, 1646. -- A4 - K4 [= XL] Il. ; 4°	Praha, Strahov.Kl. : CO X 10, Praha, AHMP : D 1513.
		Werwe, Hermann de. S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Daniel Sedlčanský, 1648. -- A4 - J4 [= XXXVI] Il. ; 4°	Praha, NK : 54 E 604, Praha, SÚA : Zem. desky.
		Werwe, Hermann de. S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým... / Hermann de Werwe. -- Praha : Ludmila Sedlčanská z Karlova, 1650. -- A4 - G4, H2 - J2, K4 - L4 [= XL] Il. ; 4°	Praha, SÚA : APA 2289.
54	Heirich Winkler	Winkler, Heinrich. Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým K Létu Páně M... / Heinrich Winkler. -- Praha : Jan Bylina mladší, 1633. -- A4 - J4 - K2 [= XXXVIII] Il. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1 sv. II. přív., Praha, SÚA : Zemské desky, Praha, NK : Roudnice VII Ad 120.
55	Jan Wrzesinski	Wrzesinski, Jan. Kalendář nowý Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwwezdářskau (!) Wydaný od M... / Jan Wrzesinski. -- Litomyšl : Matouš Václav Březina, 1646. -- A4 - J4, K2, *4, (:)4 [= XLVI] Il. ; 4°	Praha, KNM : 28 B 1, Praha, SÚA : 21 H.
56	Adam Zalužanský ze Zalužan	Zalužanský ze Zalužan, Adam. Kalendář Nowý s Pranostykau od Adama Zalužanského z Zalužan	Třeboň, SOA : ?.

		D... / Adam Zalužanský ze Zalužan. -- Praha : Daniel Sedlčanský starší, 1595. -- A8 -K8 [= LXXX] ll. ; 16°	
57	Václav Zelotýn z Krásné Hory	Zelotýn z Krásné Hory, Václav. Kalendář Hwězdárský k psanij: Ku položenij Slawné Země České od M... Václav ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY. , 1571. [A4] - H4 -J2 [= XXXIV] ll.	Praha, KNM : 28 E 20.
		Zelotýn z Krásné Hory, Václav. Kalendář Hwiezdárský k Psanij ku položenij Slawné Země České od M... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : Jiří Černý z Černého Mostu, 1573. -- A4 -D4 - E2 [= XVIII] ll. ; 4°	Třeboň, SOA : C 8/2.
		Zelotýn z Krásné Hory, Václav, - 1585. Kalendář Hwězdárský k psanij / ku položenij slawné Země České, od M. Wáclawa Zelotýna z Krásné Hory vydaný. k Létu Páně, M.D.LXXV. -- W starém Městě Pražském : w Jmpressý Giřijka Dačického Wytisštěný, [1574]. -- [18] l. ; 4° (20 cm)	Praha, NK : 54 E 550, Třeboň, SOA : C Nro 8/2, Praha, KNM : Křivoklát 17.285. NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290934&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Zelotýn z Krásné Hory, Václav, - 1585. Kalendář Hwězdárský k Psanij, ku položenij Slawné Země České, od M. Wáclawa Ze lotýna z Krásné Hory, vydaný, k Léthu Páně, M.D.LXXVI°. -- Wytisštěno w Nowém Městě Pražském, na ssyroké Vlicy : w Michala Petrle : a Jana Boguera, [1575]. -- [20] l. ; 4° (20 cm)	Praha, NK : 54 E 550, Třeboň, SOA : C Nro 8/2, Praha, L.Peknik . NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002290912&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Zelotýn z Krásné Hory, Václav. KALendář Hwězdárský k psanij	Třeboň, SOA : C 8/2.

		ku položenij Slawné Země Cze ské od M... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1576. -- A4 -B2 -C4 -E4 [= XVIII] ll. ; 4°	
		Zelotýn z Krásné Hory, Václav. KAlendář Hwězdářský k psanij ku po... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- [Místo vydání není známé : nakladatel není známý], 1577. -- A2, B4 -F4, G2 [= XXIV] ll. ; 4°	Praha, NK : I 68810. Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002402639&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Zelotýn z Krásné Hory, Václav, - 1585. Kalendář Hwězdářský k psanij ku položenij Slawné země České / od M. Wáclawa Zelotyňa z Krásné Hory etc. wydaný. -- [S.l. : s.n.], 1578. -- [24] listů ; 4° (20 cm)	NK – studovna ORST Zdigitalizovaný dokument: https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002402639&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
		Zelotýn z Krásné Hory, Václav. KAlendář Hwězdářský k Psanij ku položenij Slawného Králowstwij Českého: Od Doktora Wáclawa Zelotyňa z Krásné Hory Proffessora w Včenij Pražském wydaný: K Létu Páně M... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : Jiří Jakubův Dačický, 1581. -- A4 -E4 [= XX] ll. ; 4°	Třeboň, SOA : C 8/3.
		Zelotýn z Krásné Hory, Václav. Kalendář Hwězdářský k psanj ku položenij Slawné Země České Srownánij dnůw obogijho starého y nowého Kalendáře w sobě obsahujic Wydaný od Doktora Wáclawa Zelotyňa z Krásné Hory... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : Daniel Adam z Veleslavína, 1582. -- A4 -E4 [= XX] ll. ; 4°	Třeboň, SOA : C 8/3.

		Zelotýn z Krásné Hory, Václav. Kalendář Hvězdářský k psaní ku položení slavné země české, srovnání dnů obojího starého i nového kalendáře v sobě obsahujíc, vydaný od doktora Václava Zelotýna z Krásné Hory k létu Páně 1584... / Václav Zelotýn z Krásné Hory. -- Praha : [nakladatel není známý], 1583	Nebylo nic uvedeno. Pozn. M.S.
58	Mikuláš Zoravský	Zoravský, Mikuláš. Kralowský Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auředlnijkům Pijsařuom Prokurátorům Kupcům a obchody wseligaké wedaucým... / Mikuláš Zoravský. -- Olomouc : Mikuláš Hradecký z Kružnova, 1635. -- A4 -M4 [XXXXVIII] ll. ; 4°	Slovenská národní knižnica (Martin, Slovensko) -- sign. ? (původně Knižnica Matice slovenskej)
		Zoravský, Mikuláš. Minucý s Pranostykau Hwězd: Od M... / Mikuláš Zoravský. -- Olomouc : Mikuláš Hradecký z Kružnova, 1638. -- [XVI] ll. zachov. ; 16°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 H 39 jen složka první a F neúpl.
59	Anton Žalud	Žalud, Anton. S Pranostykau a Hystoryemi KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wseligakých věcý ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a obchody wedaucým... / Anton Žalud. -- Praha : Jan Bylina starší, 1644. -- A4. -J4, I2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. CO X 9 Archiv hlavního města Prahy (Praha, Česko) -- sign. D 1513
60	Jiří Jan Žalud	Žalud, Jiří Jan. Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský k Létu Páně: M... / Jiří Jan Žalud. -- Praha : Pavel Sessius, 1630. -- A4 -K4 [= XL] ll. ; 4°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 B 1 Národní archiv (Praha, Česko) -- sign. Zemské desky Lobkowitzká knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad

			120 paralel. vyd. (dnes uloženo v Nelahozevsi)
		Žalud, Jiří Jan. Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský K Létu Páně: M... / Jiří Jan Žalud. -- Praha : Jiří Sedlčanský, 1632. -- A4 -J4 -K2 [= XXXVIII] ll. ; 4°	Knihovna Národního muzea (Praha, Česko) -- sign. 28 b 1 sv. II. přív. Národní archiv (Praha, Česko) -- sign. Zemské desky Archiv hlavního města Prahy (Praha, Česko) -- sign. D 1513 Lobkoviczká knihovna (Roudnice nad Labem, Česko) -- sign. VII Ad 120 (dnes uloženo v Nelahozevsi)
		Žalud, Jiří Jan. Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k Létu Páně: M... / Jiří Jan Žalud. -- Praha : Pavel Sessius, 1632. -- A4 -K4 [= XL] ll. ; 4°	Strahovský klášter (Praha, Česko) -- sign. CO X 7 přív. Neúpl Národní archiv (Praha, Česko) -- sign. Zemské desky Archiv hlavního města Prahy (Praha, Česko) -- sign. D 1513

14.3 Projekt KALENDÁŘE DŘÍVE A DNES

14.3.1 Zadání projektu pro žáky

Milí žáci,

dovolte, abych vám předem poděkovala za ochotu vyzkoušet si projekt zaměřený na kalendáře tak, jak se s nimi běžně ve škole nasetkáte.

Rozdělíte se v rámci třídy do 6 pracovních skupin, v nichž budete společně pracovat na úkolech.

Projekt bude rozdělen na dvě základní části, přičemž na každou část budete mít vymezen čas 1 vyučovací hodiny:

1. Vypracování pracovního listu

- zde se seznámíte se stručnou historií kalendáře
- dozvíte se, jaké náležitosti kalendáře obsahovaly
- vyzkoušíte si najít některé symboly v kalendářích a určit jejich význam
- pokusíte se určit dle data Velikonoc, na který rok byl kalendář vydán
- vyzkoušíte si převody některých základních jednotek
- ...

Ke každému úkolu dostanete stručný popis, abyste byli schopni úkol vypracovat.

2. Tvorba vlastního kalendáře na rok 2019

- v této části se v rámci skupin pokusíte graficky zpracovat kalendář na rok 2019
- každá pracovní skupina se ještě rozdělí na podskupinu (bude vás tedy 12 skupinek) a každá poté vypracuje kalendář na 1 zadaný kalendářní měsíc
- pro vypracování obdržíte několik příloh – soupis svátků, data státních svátků, ...
- při tvorbě musíte dodržet jen základní věci – uvést název měsíce, kolik má dní, jmenné svátky v měsíci, vyznačit státní svátky, vyznačit fáze Měsíce v každém měsíci a případně uvést datum zatmění Slunce či Měsíce
- ve vlastním grafickém zpracování máte zcela volnou ruku a hodnotit se bude zejména kreativita daného výsledku
- potřebovat budete čtvrtku formát A3, pastelky, fixy, nůžky, dodané přílohy (svátky slavené v jednotlivých měsících, data zatmění Slunce a Měsíce, ...)

Každý úkol bude následně vyhodnocen:

1. Pracovní list vám bude opraven (slovní hodnocení) a obdržíte ho zpět.
2. Kalendáře budou hodnoceny tak, že bude vyhlášena vítězná skupinka (dle kreativity pracovní skupiny) a následně Vám bude kalendář vrácen do třídy, kde si ho budete moci po celý rok 2019 nechat vystavený.

Přeji Vám mnoho úspěchu a hlavně zábavy a ponaučení při vypracování tohoto projektu.

14.3.2 Pracovní list projektu

Pracovní list k projektu KALENDÁŘE DŘÍVE A DNES

Časová dotace: 1 vyučovací hodina

Vytvoření pracovních skupin:

- učitel rozdělí žáky v rámci třídy do 6 skupin (dle počtu žáků cca 5 žáků do 1 skupiny)
- rozdělení musí splňovat to, aby v rámci pracovní skupiny byli žáci rozděleni rovnoměrně podle jejich dovedností a schopností
- zároveň by pro větší motivovanost a ochotu spolupráce měli skupinu tvořit žáci na základě jejich vzájemných vztahů

Pomůcky pro žáky:

- žáci obdrží v rámci pracovní skupiny pracovní list, v němž budou úkoly plnit společně
- žáci obdrží ukázky z historických kalendářů a na základě nich budou úkoly vypracovávat
- žáci obdrží tabulky fází Měsíce
- výpis zatmění Slunce a Měsíce dle databáze NASA
- data Velikonoc v historických kalendářích

Pracovní list

Stručná historie kalendáře

Jak jistě víte, kalendář je součástí lidské kultury prakticky od nepaměti. Lidé si vždy potřebovali nějakým způsobem dělit čas. Nejprve se zaměřili na základní časový úsek, tedy střídání dne a noci a tyto časové úseky si zaznamenávali v podobě rytin například na kusy kamenů či kostí. Později, když se více rozmáhal obchod například mezi národy, si lidé potřebovali určit čas mnohem přesněji. Proto se začal čas dělit na dny, týdny, měsíce a roky.

Historie kalendáře si prošla mnoha reformami a vždy se jednalo o to, aby časové jednotky co nejvíce odpovídali a nedocházelo například k posouvání doby záplav (na nich byla závislá úroda Egyptů) či jarní rovnodennosti a s tím i posun slavení Velikonoc (jakožto největšího křesťanského svátku). Kalendář se tak vyvíjel v průběhu několika staletí do podoby, jak ho známe dnes. Námí užívaný kalendář je označován jako gregoriánský (po papeži Řehoři XIII. - latinsky Gregorius) a je užíván v některých zemích již od roku 1582 (u nás od roku 1584).

Ovšem ani tato podoba kalendáře není tak „dokonalá“ a uvažuje se o tom, že i tento kalendář bude možná nejspíš potřebovat upravit.

Kalendáře, ze kterých budete zpracovávat úkoly, jsou od českých tvůrců z 16. - 17. století. Tyto kalendáře měly 3 základní podoby – Hospodářské kalendáře, Hvězdářské kalendáře či Minuce.

A nyní se budete moci pustit do úkolů.

1. Převeď následující časové úseky:

- g) rok má 365 dní = ... hodin
- h) 31 dní = ...minut
- i) 1 den = ...sekund
- j) 7,25 min = ...minut.....sekund
- k) 24 h = ...minut
- l) 1 d 2 h 15 min = ...sekund

2. Jaké je správné vysvětlení toho, že se na Zemi střídá den a noc?

- e) Slunce obíhá kolem Země.
- f) Země obíhá kolem Slunce.
- g) Země se otáčí kolem své osy.
- h) Slunce se otáčí kolem své osy.

3. Načrtněte, jaká musí nastat konstelace mezi Sluncem, Zemí a Měsícem, aby nastalo:

- c) zatmění Slunce

d) zatmění Měsíce

4. Urči, kdy v roce 2019 nastane Velikonoční neděle.

Běžná definice říká: Velikonoční neděle se slaví první neděli po prvním jarním úplňku.

Jarní rovnodennost astronomická připadá na 20. 3. 2019.

Církevně stanovená na 21. 3. 2019.

V tabulce máte uvedeny fáze Měsíce v roce 2019.

Březen	● 6. 17:04	☾ 14. 11:27	○ 21. 02:43	☾ 28. 05:10
Duben	● 5. 10:50	☾ 12. 21:06	○ 19. 13:12	☾ 27. 00:18
Květen	● 5. 00:45	☾ 12. 03:12	○ 18. 23:11	☾ 26. 18:33
Červen	● 3. 12:02	☾ 10. 07:59	○ 17. 10:31	☾ 25. 11:46

Velikonoční neděle nastane tedy:

- e) 24. března
- f) 21. dubna
- g) 19. května
- h) 23. června

Ovšem pozor pro výpočet data Velikonoční neděle se neberou astronomické začátky jara (19.-21. 3.), ale církevně stanovený začátek jara (jarní rovnodennost 21. 3.). V roce 2019 tedy nastane tzv. velikonoční paradoxie.

5. Přiřaďte ke značkám v kalendáři jejich význam.

Nový Měsíc ☉ Lazně dobrá s baňka ☉
 Cíwt první ☽ Arw paustienj wyb ☉
 Plný Měsíc ☉ Arw paustienj dobre ☉
 Cíwt poslední ☽ Poústienj w Pilulech ☉
 Syu/Štěpou ☽ Mysliwost prowozo ☉
 Džre ostawit ☽ Pole/Šahrady hnožit/
 aby Owoc a Semena mocni a hogni
 rosla.
 ☽ Pole a Šahrady hnožit/aby kořen moc
 ni rosl.
 ☽ Les sekat E stawenj/ též Flestti Rozly/
 Berany/Byly/Roné/Rance/Rohauy/bj
 ti dobytek/Owoc wšelijaké česati/aby tr
 wánhwgšly byly
 ☽ Les sekat který se do wody Flásti má
 ☽ Wino stehnat/aby se brzo sádilo a w
 čišlo ☽ Planety ☽ Aspektowe.
 Saturnus ☿ Coniunctio ☽
 Jupiter ♃ ☽ Opposio ☽
 Mars ♂ ☽ Trius ☽
 Slunce ☼ ☽ Quarius ☽
 Wenus ♀ ☽ Sextus ☽
 Mercurius ☿ ☽
 Měsíc ☽

Uči Znamenj Dwana
eti Znamenj.

☿ Stopec	♃ Stopec	☽
♃ Bayk	♄ Bayk	♁
♄ Bližency	♅ Bližency	♂
♅ Rak	♆ Rak	♁
♆ Lew	♇ Lew	♁
♇ Panna	♈ Panna	♁
♈ Waha	♉ Waha	♁
♉ Štěř	♊ Štěř	♁
♊ Štělec	♋ Štělec	♁
♋ Kozorožec	♌ Kozorožec	♁
♌ Wodnáj	♍ Wodnáj	♁
♍ Ryby	♎ Ryby	♁

f) ☿ =

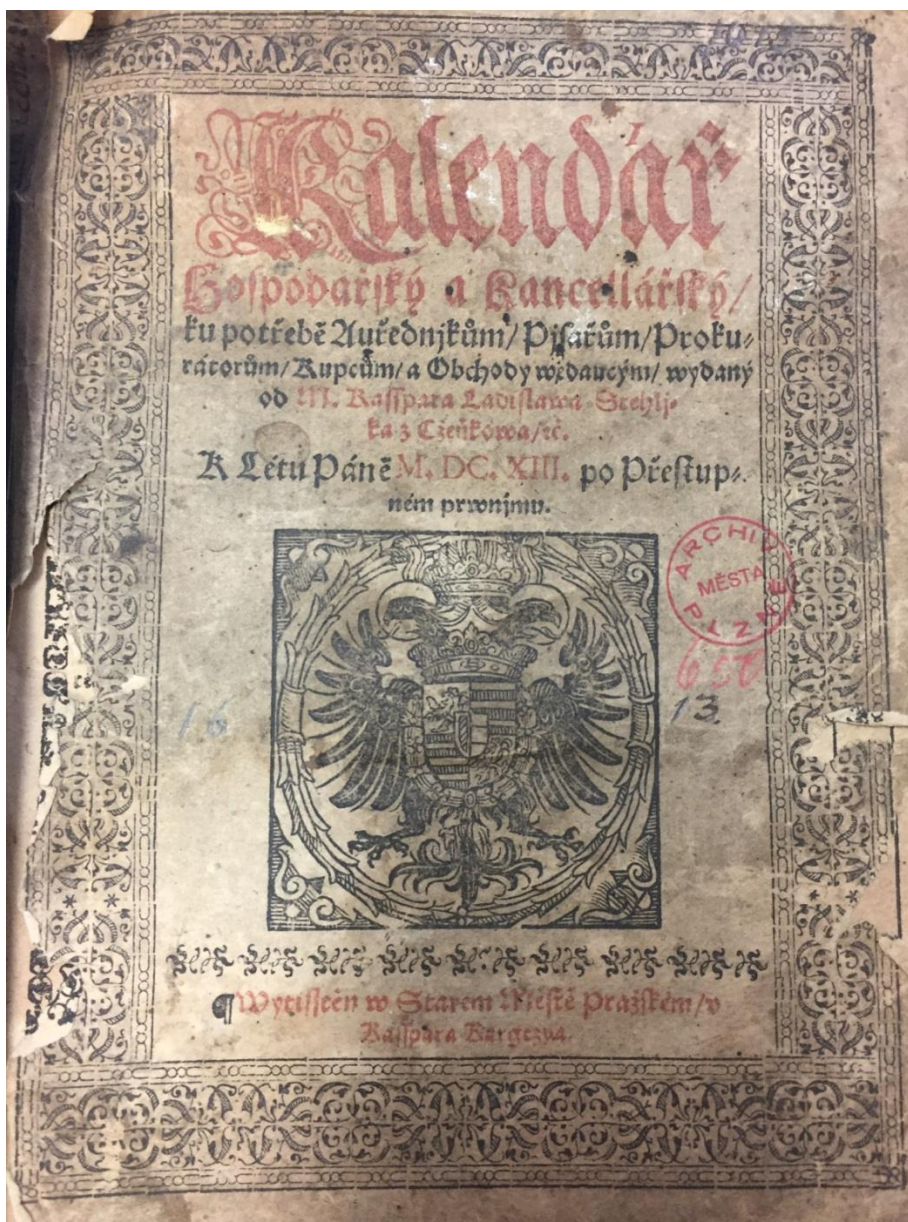
g) ☽ =

h) ☉ =

i) ♃ =

j) ☽ in moc =

6. Pokuste se přepsat údaje na titulní straně kalendáře do češtiny.

Místo pro váš text:

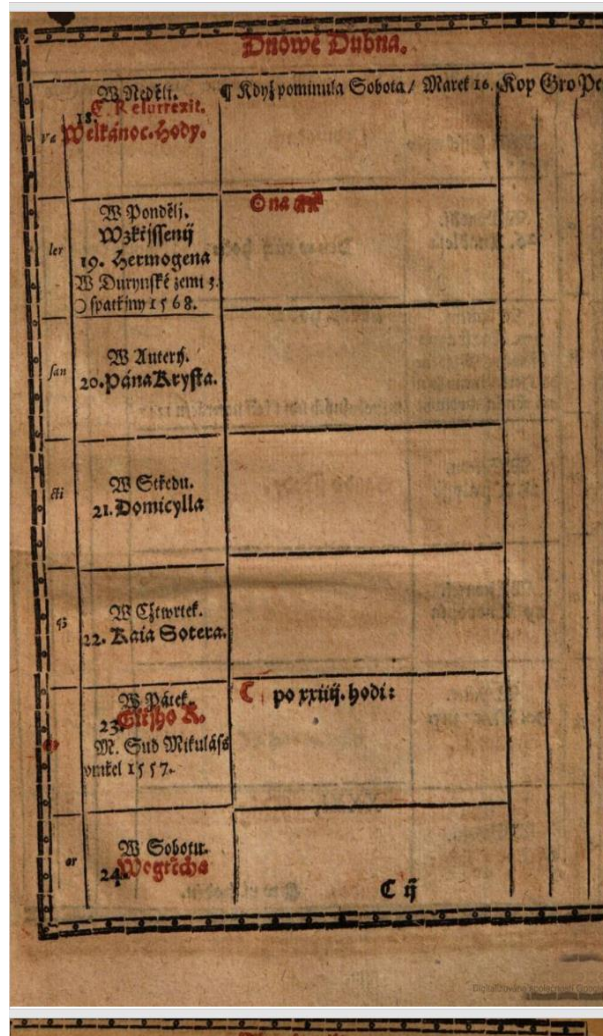
7. Určete, na který rok byl vydán kalendář dle Velikonoční neděle.

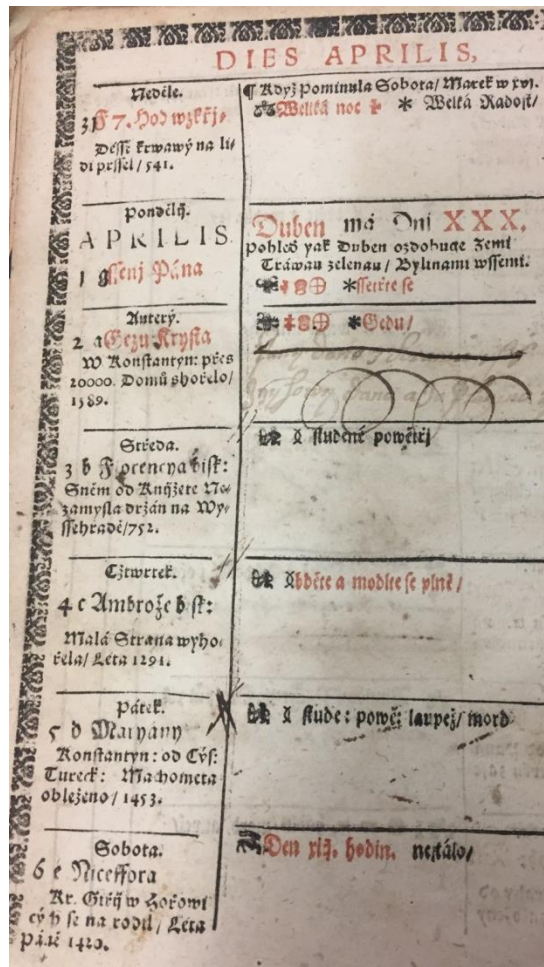
Použijte ukázky z kalendářů a výpis Velikonočních neděl v 16. a 17. století. Rok napište pod obrázek kalendáře. První tabulku s výpisem Velikonočních neděl použijte pro první kalendář, druhou tabulku pro druhý kalendář.

1571: 15. duben	1572: 6. duben	1573: 22. březen	1574: 11. duben	1575: 3. duben	1576: 22. duben	1577: 7. duben	1578: 30. březen	1579: 19. duben	1580: 3. duben
1581: 26. březen	1582: 15. duben	1583: 10. duben	1584: 1. duben	1585: 21. duben	1586: 6. duben	1587: 29. březen	1588: 17. duben	1589: 2. duben	1590: 22. duben
1591: 14. duben	1592: 29. březen	1593: 18. duben	1594: 10. duben	1595: 26. březen	1596: 14. duben	1597: 6. duben	1598: 22. březen	1599: 11. duben	1600: 2. duben

1601: 22. duben	1602: 7. duben	1603: 30. březen	1604: 18. duben	1605: 10. duben	1606: 26. březen	1607: 15. duben	1608: 6. duben	1609: 19. duben
1611: 3. duben	1612: 22. duben	1613: 7. duben	1614: 30. březen	1615: 19. duben	1616: 3. duben	1617: 26. březen	1618: 15. duben	1619: 31. březen
1621: 11. duben	1622: 27. březen	1623: 16. duben	1624: 7. duben	1625: 30. březen	1626: 12. duben	1627: 4. duben	1628: 23. duben	1629: 15. duben
1631: 20. duben	1632: 11. duben	1633: 27. březen	1634: 16. duben	1635: 8. duben	1636: 23. březen	1637: 12. duben	1638: 4. duben	1639: 24. duben

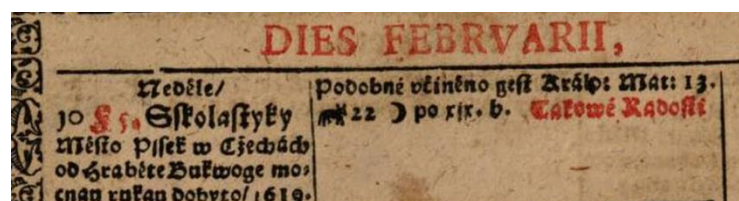

8. Určete z kalendáře, jaká nastala fáze Měsíce a zkuste určit, na které dny připadnou další fáze (úplněk, nov, první čtvrt' a poslední čtvrt').

Pokud víte, že Měsíc projde všemi fázemi během tzv. lunace, která trvá 29,5 dne.

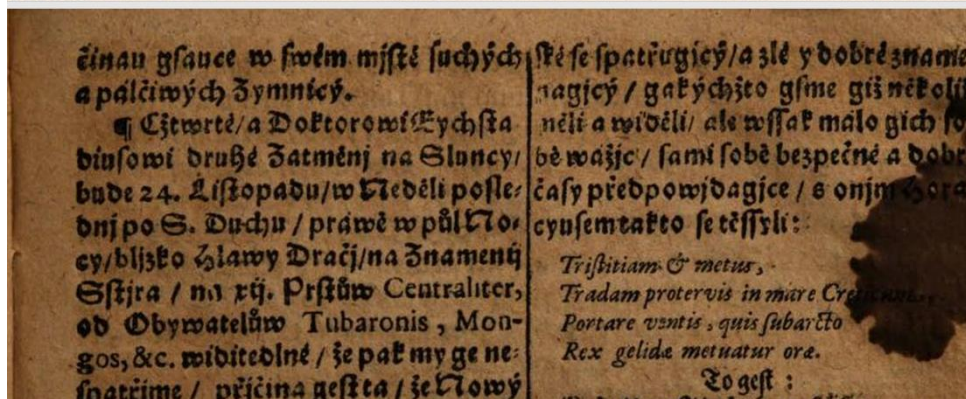
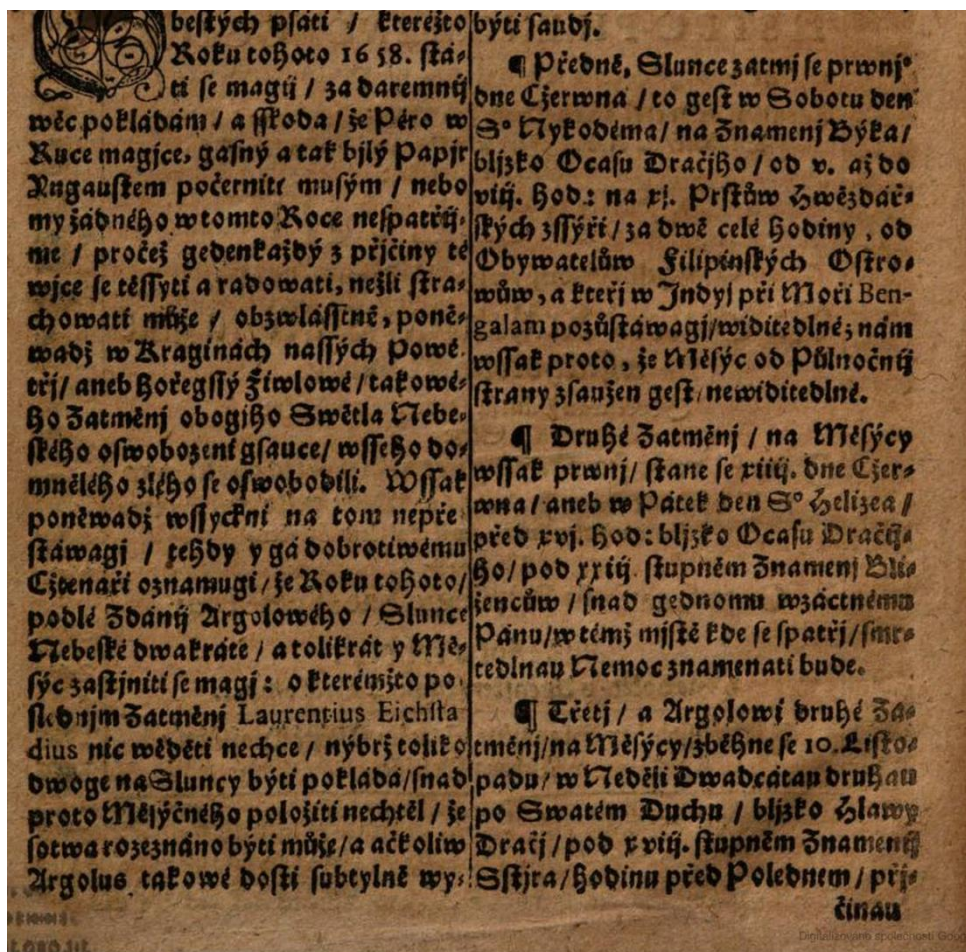
V první čtvrti má Měsíc stáří 7,4 dne, v úplňku 14,8 dne, v poslední čtvrti 22,1 dne a v novu 0 dne (tedy 29,5 dne).

Požijte symboly z úkolu č. 4.

9. V kalendáři na rok 1658 uvádí Johann Christoph Daysygnier, že ten rok měla nastat 4 zatmění světél nebeských. V Daysygnierově pranostice najdete data těchto zatmění a tuto předpověď porovnejte s výpisem z databáze NASA.

Pokuste se uvést, pokud jeho předpověď byla nepřesná, co mohlo být příčinou.

Poznámka: u jednoho data zatmění je uvedeno XIII – tedy 9.

08672	1654 Feb 17	06:36:38	43	-4278	115	A	-p	-0.4991	0.9
08673	1654 Aug 12	10:17:43	42	-4272	120	T	-p	0.4962	1.0
08674	1655 Feb 06	12:51:54	42	-4266	125	A	nn	0.2129	0.9
08675	1655 Aug 02	01:28:36	41	-4260	130	T	n-	-0.2625	1.0
08676	1656 Jan 26	12:48:10	40	-4254	135	A	p-	0.9122	0.9
08677	1656 Jul 21	18:39:48	40	-4248	140	T-	t-	-0.9983	1.0
08678	1656 Dec 15	20:59:52	39	-4243	107	P	-t	-1.3790	0.9
08679	1657 Jan 14	13:08:11	39	-4242	145	P	t-	1.5547	0.0
08680	1657 Jun 11	22:52:09	39	-4237	112	A	-t	0.8395	0.9
08681	1657 Dec 05	07:39:36	38	-4231	117	T	-p	-0.6335	1.0
08682	1658 Jun 01	03:11:38	37	-4225	122	A	nn	0.0828	0.9
08683	1658 Nov 24	22:54:42	37	-4219	127	T	nn	0.0513	1.0
08684	1659 May 21	03:38:53	36	-4213	132	A	p-	-0.6747	0.9
08685	1659 Nov 14	14:10:08	35	-4207	137	T	p-	0.7432	1.0
08686	1660 Apr 09	20:10:11	35	-4202	104	P	-t	1.3301	0.9
08687	1660 May 09	07:36:45	35	-4201	142	P	t-	-1.3897	0.9
08688	1660 Oct 04	10:03:43	34	-4196	109	P	-t	-1.3629	0.9
08689	1660 Nov 03	00:50:39	34	-4195	147	P	t-	1.5038	0.0
08690	1661 Mar 30	09:55:24	34	-4190	114	T	-p	0.5634	1.0
08691	1661 Sep 23	11:02:34	33	-4184	119	A	-p	-0.6711	0.9

Catalog of Solar Eclipses: 1601 to

08798	1654 Mar 03	06:31:30	43	-4278	127	P	a-	-0.8544	0.9
08799	1654 Aug 27	22:44:01	42	-4272	132	P	t-	0.9246	1.0
08800	1655 Jan 22	04:54:43	42	-4267	99	N	-a	1.2045	0.9
08801	1655 Feb 20	16:03:56	42	-4266	137	N	a-	-1.4962	1.0
08802	1655 Jul 18	12:53:09	41	-4261	104	N	-t	-1.1131	1.0
08803	1656 Jan 11	20:33:34	40	-4255	109	P	-a	0.5380	0.9
08804	1656 Jul 06	13:55:39	40	-4249	114	T	-t	-0.3437	1.0
08805	1656 Dec 31	10:41:02	39	-4243	119	T-	pp	-0.1359	0.9
08806	1657 Jun 25	20:33:50	38	-4237	124	T	a-	0.4380	0.9
08807	1657 Dec 20	18:58:00	38	-4231	129	P	t-	-0.8661	1.0
08808	1658 May 17	03:01:54	37	-4226	96	N	-a	-1.3510	0.9
08809	1658 Jun 15	10:08:00	37	-4225	134	N	a-	1.1593	1.0
08810	1658 Nov 10	01:09:24	37	-4220	101	N	-t	1.4609	0.9
08811	1658 Dec 09	20:10:47	37	-4219	139	N	t-	-1.5784	1.0
08812	1659 May 06	19:56:13	36	-4214	106	P	-a	-0.6484	0.9
08813	1659 Oct 30	02:52:52	35	-4208	111	P	-t	0.7310	1.0
08814	1660 Apr 25	09:22:01	35	-4202	116	T+	pp	0.0901	0.9
08815	1660 Oct 18	11:50:08	34	-4196	121	T-	pp	-0.0151	1.0
08816	1661 Apr 14	15:46:19	34	-4190	126	P	t-	0.8708	0.9
08817	1661 Oct 08	02:39:03	33	-4184	131	P	a-	-0.7089	1.0

Catalog of Lunar Eclipses: 1601 to 1700 (1

14.3.3 Projekt - Tvorba kalendáře

TVORBA KALENDÁŘE

Žáci se v rámci pracovních skupin rozdělí ještě na dvě podskupiny (tedy z původních 6 hlavních skupin vznikne 12 menších skupinek po cca 2 - 3 studentech). Žáci se v rámci pracovní skupiny mohou do podskupiny rozdělit sami. Pokud by se žáci nemohli domluvit, pracovní podskupinu určí učitel.

Poté budou mít žáci za úkol, aby každá podskupina vytvořila na čtvrtku formátu A3 vlastní návrh kalendáře k zadanému měsíci. Například pracovní podskupina 1 bude vytvářet návrh k měsíci leden, podskupina 2 k měsíci únor atd. Grafické zpracování a rozvržení je zcela v kompetenci žáků. Jediný požadavek je, aby žáci dodrželi základní náležitosti patřící k danému měsíci – tedy aby každý měsíc obsahoval název měsíce, příslušný počet dní a správné svátky.

Žáci na tvorbu kalendáře mohou použít rýsovací potřeby, fixy, tužky, pastelky, nůžky, ...

Žáci dostanou poskytnuty tyto pomůcky: tabulka uvádějící fáze Měsíce pro rok 2019, soupis svátků na jednotlivé měsíce, výpis zatmění Slunce a Měsíce v roce 2019, uvedení Velikonoc na rok 2019, výpis rovnodenností a slunovratů na rok 2019.

Výsledné kalendáře budou odevzdány k ohodnocení a poté budou žákům do třídy vráceny s možností, že si je budou moci ve třídě ponechat například na nástěnce, čímž by se jim jejich práce připomínala celý rok.

14.3.4 Přílohy k projektu KALENDÁŘE DŘÍVE A DNES

Potřebné přílohy:

1. soupis svátků

- Leden

1. 1.	je Nový rok	8. 1.	má svátek Čestmír
2. 1.	má svátek Karina	9. 1.	má svátek Vladan
3. 1.	má svátek Radmila	10. 1.	má svátek Břetislav
4. 1.	má svátek Diana	11. 1.	má svátek Bohdana
5. 1.	má svátek Dalimil	12. 1.	má svátek Pravoslav
6. 1.	je Tří králů	13. 1.	má svátek Edita
7. 1.	má svátek Vilma	14. 1.	má svátek Radovan

15. 1. má svátek **Alice**

---

16. 1. má svátek **Ctirad**

---

17. 1. má svátek **Drahoslav**

---

18. 1. má svátek **Vladislav**

---

19. 1. má svátek **Doubravka**

---

20. 1. má svátek **Ilona**

---

21. 1. má svátek **Běla**

---

22. 1. má svátek **Slavomír**

---

23. 1. má svátek **Zdeněk**

---

24. 1. má svátek **Milena**

---

25. 1. má svátek **Miloš**

---

26. 1. má svátek **Zora**

---

27. 1. má svátek **Ingrid**

---

28. 1. má svátek **Otýlie**

---

29. 1. má svátek **Zdislava**

---

30. 1. má svátek **Robin**

---

31. 1. má svátek **Marika**

- Únor

1. 2. má svátek **Hynek**

---

2. 2. má svátek **Nela**

---

3. 2. má svátek **Blažej**

---

4. 2. má svátek **Jarmila**

---

5. 2. má svátek **Dobromila**

---

6. 2. má svátek **Vanda**

---

7. 2. má svátek **Veronika**

---

8. 2. má svátek **Milada**

---

9. 2. má svátek **Apolena**

---

10. 2. má svátek **Mojmír**

---

11. 2. má svátek **Božena**

---

12. 2. má svátek **Slavěna**

---

13. 2. má svátek **Věnceslav**

---

14. 2. má svátek **Valentýn**

---

15. 2. má svátek **Jiřina**

---

16. 2. má svátek **Ljuba**

---

17. 2. má svátek **Miloslava**

---

18. 2. má svátek **Gizela**

---

19. 2. má svátek **Patrik**

---

20. 2. má svátek **Oldřich**

---

21. 2. má svátek **Lenka**

---

22. 2. má svátek **Petr**

---

23. 2. má svátek **Svatopluk**

---

24. 2. má svátek **Matěj**

---

25. 2. má svátek **Liliana**

---

26. 2. má svátek **Dorota**

---

27. 2. má svátek **Alexandr**

---

28. 2. má svátek **Lumír**

---

29. 2. má svátek **Horymír**

- Březen

1. 3. má svátek **Bedřich**

---

2. 3. má svátek **Anežka**

---

3. 3. má svátek **Kamil**

---

4. 3. má svátek **Stela**

---

5. 3. má svátek **Kazimír**

---

6. 3. má svátek **Miroslav**

---

7. 3. má svátek **Tomáš**

---

8. 3. má svátek **Gabriela**

---

9. 3. má svátek **Františka**

---

10. 3. má svátek **Viktorie**

---

11. 3. má svátek **Anděla**

---

12. 3. má svátek **Řehoř**

---

13. 3. má svátek **Růžena**

---

14. 3. má svátek **Matylda a Rút**

---

15. 3.	má svátek Ida	24. 3.	má svátek Gabriel
16. 3.	má svátek Elena a Herbert	25. 3.	má svátek Marián
17. 3.	má svátek Vlastimil	26. 3.	má svátek Emanuel
18. 3.	má svátek Eduard	27. 3.	má svátek Dita
19. 3.	má svátek Josef	28. 3.	má svátek Soňa
20. 3.	má svátek Světlana	29. 3.	má svátek Tat'ána
21. 3.	má svátek Radek	30. 3.	má svátek Arnošt
22. 3.	má svátek Leona	31. 3.	má svátek Kvido
23. 3.	má svátek Ivona		

- Duben

1. 4.	má svátek Hugo	7. 4.	má svátek Hermína
2. 4.	má svátek Erika	8. 4.	má svátek Emá
3. 4.	má svátek Richard	9. 4.	má svátek Dušan
4. 4.	má svátek Ivana	10. 4.	má svátek Darja
5. 4.	má svátek Miroslava	11. 4.	má svátek Izabela
6. 4.	má svátek Vendula	12. 4.	má svátek Julius

13. 4.	má svátek Aleš
14. 4.	má svátek Vincenc
15. 4.	má svátek Anastázie
16. 4.	má svátek Irena
17. 4.	má svátek Rudolf
18. 4.	má svátek Valérie
19. 4.	má svátek Rostislav
20. 4.	má svátek Marcela
21. 4.	má svátek Alexandra
22. 4.	má svátek Evžénie

23. 4.	má svátek Vojtěch
24. 4.	má svátek Jiří
25. 4.	má svátek Marek
26. 4.	má svátek Oto
27. 4.	má svátek Jaroslav
28. 4.	má svátek Vlastislav
29. 4.	má svátek Robert
30. 4.	má svátek Blahoslav

- Květen

1. 5.	je Svátek práce	5. 5.	má svátek Klaudie
2. 5.	má svátek Zikmund	6. 5.	má svátek Radoslav
3. 5.	má svátek Alexej	7. 5.	má svátek Stanislav
4. 5.	má svátek Květoslav	8. 5.	je Statní svátek - Den vítězství

9. 5.	má svátek Ctibor	21. 5.	má svátek Monika
10. 5.	má svátek Blažena	22. 5.	má svátek Emil
11. 5.	má svátek Svatava	23. 5.	má svátek Vladimír
12. 5.	má svátek Pankrác	24. 5.	má svátek Jana
13. 5.	má svátek Servác	25. 5.	má svátek Viola
14. 5.	má svátek Bonifác	26. 5.	má svátek Filip
15. 5.	má svátek Žofie	27. 5.	má svátek Valdemar
16. 5.	má svátek Přemysl	28. 5.	má svátek Vilém
17. 5.	má svátek Aneta	29. 5.	má svátek Maxim
18. 5.	má svátek Nataša	30. 5.	má svátek Ferdinand
19. 5.	má svátek Ivo	31. 5.	má svátek Kamila
20. 5.	má svátek Zbyšek		

- Červen

1. 6.	má svátek Laura	4. 6.	má svátek Dalibor
2. 6.	má svátek Jarmil	5. 6.	má svátek Dobroslav
3. 6.	má svátek Tamara	6. 6.	má svátek Norbert

7. 6. má svátek **Iveta**

---

8. 6. má svátek **Medard**

---

9. 6. má svátek **Stanislava**

---

10. 6. má svátek **Gita**

---

11. 6. má svátek **Bruno**

---

12. 6. má svátek **Antonie**

---

13. 6. má svátek **Antonín**

---

14. 6. má svátek **Roland**

---

15. 6. má svátek **Vít**

---

16. 6. má svátek **Zbyněk**

---

17. 6. má svátek **Adolf**

---

18. 6. má svátek **Milan**

---

19. 6. má svátek **Leoš**

---

20. 6. má svátek **Květa**

---

21. 6. má svátek **Alois**

---

22. 6. má svátek **Pavla**

---

23. 6. má svátek **Zdeňka**

---

24. 6. má svátek **Jan**

---

25. 6. má svátek **Ivan**

---

26. 6. má svátek **Adriana**

---

27. 6. má svátek **Ladislav**

---

28. 6. má svátek **Lubomír**

---

29. 6. má svátek **Petr a Pavel**

---

30. 6. má svátek **Šárka**

- Červenec

1. 7. má svátek **Jaroslava**

---

2. 7. má svátek **Patricie**

3.7.	má svátek Radomír
4.7.	má svátek Prokop
5.7.	je Státní svátek - Cyril a Metoděj, má svátek Cyryl a Metoděj
6.7.	je Státní svátek - Mistr Jan Hus
7.7.	má svátek Bohuslava
8.7.	má svátek Nora
9.7.	má svátek Drahoslava
10.7.	má svátek Libuše
11.7.	má svátek Olga
12.7.	má svátek Bořek
13.7.	má svátek Markéta
14.7.	má svátek Karolína
15.7.	má svátek Jindřich
16.7.	má svátek Luboš
17.7.	má svátek Martina

18.7.	má svátek Drahomíra
19.7.	má svátek Čeněk
20.7.	má svátek Ilja
21.7.	má svátek Vítězslav
22.7.	má svátek Magdaléna
23.7.	má svátek Libor
24.7.	má svátek Kristýna
25.7.	má svátek Jakub
26.7.	má svátek Anna
27.7.	má svátek Věroslav
28.7.	má svátek Viktor
29.7.	má svátek Marta
30.7.	má svátek Bořivoj
31.7.	má svátek Ignác

- Srpen

1. 8. má svátek **Oskar**

2. 8. má svátek **Gustav**

3. 8.	má svátek Miluše	18. 8.	má svátek Helena
4. 8.	má svátek Dominik	19. 8.	má svátek Ludvík
5. 8.	má svátek Kristián	20. 8.	má svátek Bernard
6. 8.	má svátek Oldřiška	21. 8.	má svátek Johana
7. 8.	má svátek Lada	22. 8.	má svátek Bohuslav
8. 8.	má svátek Soběslav	23. 8.	má svátek Sandra
9. 8.	má svátek Roman	24. 8.	má svátek Bartoloměj
10. 8.	má svátek Vavřinec	25. 8.	má svátek Radim
11. 8.	má svátek Zuzana	26. 8.	má svátek Luděk
12. 8.	má svátek Klára	27. 8.	má svátek Otakar
13. 8.	má svátek Alena	28. 8.	má svátek Augustýn
14. 8.	má svátek Alan	29. 8.	má svátek Evelína
15. 8.	má svátek Hana	30. 8.	má svátek Vladěna
16. 8.	má svátek Jáchym	31. 8.	má svátek Pavλίna
17. 8.	má svátek Petra		

- Zář

1. 9.	má svátek Linda a Samuel	16. 9.	má svátek Ludmila
2. 9.	má svátek Adéla	17. 9.	má svátek Naděžda
3. 9.	má svátek Bronislav	18. 9.	má svátek Kryštof
4. 9.	má svátek Jindřiška	19. 9.	má svátek Zita
5. 9.	má svátek Boris	20. 9.	má svátek Oleg
6. 9.	má svátek Boleslav	21. 9.	má svátek Matouš
7. 9.	má svátek Regína	22. 9.	má svátek Darina
8. 9.	má svátek Mariana	23. 9.	má svátek Berta
9. 9.	má svátek Daniela	24. 9.	má svátek Jaromír
10. 9.	má svátek Irma	25. 9.	má svátek Zlata
11. 9.	má svátek Denisa	26. 9.	má svátek Andrea
12. 9.	má svátek Marie	27. 9.	má svátek Jonáš
13. 9.	má svátek Lubor	28. 9.	má svátek Václav
14. 9.	má svátek Radka	29. 9.	má svátek Michal
15. 9.	má svátek Jolana	30. 9.	má svátek Jeroným

- Říjen

1. 10.	má svátek Igor	17. 10.	má svátek Hedvika
2. 10.	má svátek Olívie a Oliver	18. 10.	má svátek Lukáš
3. 10.	má svátek Bohumil	19. 10.	má svátek Michaela
4. 10.	má svátek František	20. 10.	má svátek Vendelín
5. 10.	má svátek Eliška	21. 10.	má svátek Brigita
6. 10.	má svátek Hanuš	22. 10.	má svátek Sabina
7. 10.	má svátek Justýna	23. 10.	má svátek Teodor
8. 10.	má svátek Věra	24. 10.	má svátek Nina
9. 10.	má svátek Sára a Štefan	25. 10.	má svátek Beáta
10. 10.	má svátek Marina	26. 10.	má svátek Erik
11. 10.	má svátek Andrej	27. 10.	má svátek Šarlota
12. 10.	má svátek Marcel	28. 10.	je Státní svátek
13. 10.	má svátek Renáta	29. 10.	má svátek Silvie
14. 10.	má svátek Agáta	30. 10.	má svátek Tadeáš
15. 10.	má svátek Tereza	31. 10.	má svátek Štěpánka
16. 10.	má svátek Havel		

- Listopad

1. 11.	má svátek Felix	16. 11.	má svátek Otmar
2. 11.	je Památka zesnulých	17. 11.	má svátek Mahuléna
3. 11.	má svátek Hubert	18. 11.	má svátek Romana
4. 11.	má svátek Karel	19. 11.	má svátek Alžběta
5. 11.	má svátek Miriam	20. 11.	má svátek Nikola
6. 11.	má svátek Liběna	21. 11.	má svátek Albert
7. 11.	má svátek Saskie	22. 11.	má svátek Cecilie
8. 11.	má svátek Bohumír	23. 11.	má svátek Klement
9. 11.	má svátek Bohdan	24. 11.	má svátek Emílie
10. 11.	má svátek Evžen	25. 11.	má svátek Kateřina
11. 11.	má svátek Martin	26. 11.	má svátek Artur
12. 11.	má svátek Benedikt	27. 11.	má svátek Xenie
13. 11.	má svátek Tibor	28. 11.	má svátek René
14. 11.	má svátek Sáva	29. 11.	má svátek Zina
15. 11.	má svátek Leopold	30. 11.	má svátek Ondřej

- Prosinec

1. 12.	má svátek Iva	18. 12.	má svátek Miloslav
2. 12.	má svátek Blanka	19. 12.	má svátek Ester
3. 12.	má svátek Svatoslav	20. 12.	má svátek Dagmar
4. 12.	má svátek Barbora	21. 12.	má svátek Natálie
5. 12.	má svátek Jitka	22. 12.	má svátek Šimon
6. 12.	má svátek Mikuláš	23. 12.	má svátek Vlasta
7. 12.	má svátek Ambrož	24. 12.	je Štědrý den, má svátek Adam a Eva
10. 12.	má svátek Julie	25. 12.	je 1. svátek vánoční
11. 12.	má svátek Dana	26. 12.	je 2. svátek vánoční, má svátek Štěpán
12. 12.	má svátek Simona	27. 12.	má svátek Žaneta
13. 12.	má svátek Lucie	28. 12.	má svátek Bohumila
14. 12.	má svátek Lýdie	29. 12.	má svátek Judita
15. 12.	má svátek Radana	30. 12.	má svátek David
16. 12.	má svátek Albína	31. 12.	má svátek Silvestr
17. 12.	má svátek Daniel		

2. Státní svátky 2019

● Úterý 1. leden	Nový rok	Den obnovy samostatného českého státu
○ Pátek 19. duben		Velký pátek
● Pondělí 22. duben		Velikonoční pondělí
○ Středa 1. květen		Svátek práce
● Středa 8. květen		Den vítězství
○ Pátek 5. červenec		Den věrozvěstů Cyrila a Metoděje
○ Sobota 6. červenec		Den upálení mistra Jana Husa
● Sobota 28. září		Den české státnosti
● Pondělí 28. říjen		Den vzniku Československa
○ Neděle 17. listopad		Den boje za svobodu a demokracii
● Úterý 24. prosinec		Štědrý den
● Středa 25. prosinec		1. svátek vánoční
● Čtvrtek 26. prosinec		2. svátek vánoční

3. Měsíční fáze 2019

Leden	● 6. 02:28	☾ 14. 07:45	○ 21. 06:16	☾ 27. 22:10	
Únor	● 4. 22:04	☾ 12. 23:26	○ 19. 16:53	☾ 26. 12:28	
Březen	● 6. 17:04	☾ 14. 11:27	○ 21. 02:43	☾ 28. 05:10	
Duben	● 5. 10:50	☾ 12. 21:06	○ 19. 13:12	☾ 27. 00:18	
Květen	● 5. 00:45	☾ 12. 03:12	○ 18. 23:11	☾ 26. 18:33	
Červen	● 3. 12:02	☾ 10. 07:59	○ 17. 10:31	☾ 25. 11:46	
Červenec	● 2. 21:16	☾ 9. 12:55	○ 16. 23:38	☾ 25. 03:18	
Srpen	● 1. 05:12	☾ 7. 19:31	○ 15. 14:29	☾ 23. 16:56	● 30. 12:37
Září	☾ 6. 05:10	○ 14. 06:33	☾ 22. 04:41	● 28. 20:26	
Říjen	☾ 5. 18:47	○ 13. 23:08	☾ 21. 14:39	● 28. 04:38	
Listopad	☾ 4. 11:23	○ 12. 14:34	☾ 19. 22:11	● 26. 16:06	
Prosinec	☾ 4. 07:58	○ 12. 06:12	☾ 19. 05:57	● 26. 06:13	

4. Zatmění Slunce a Měsíce 2019

Úplné zatmění Měsíce 21. ledna 2019

Částečné zatmění Měsíce 16./17. července 2019

U nás nepozorovatelné 2 zatmění Slunce:

Úplné zatmění Slunce 2. července 2019 – viditelné nad Tichým oceánem (Chile a Argentina)

Prstencové zatmění Slunce 26. prosince 2019 – Indie a Indonésie

5. Slunovraty a rovnídennosti v roce 2019

20. březen 22:58   21. červen 17:54   23. září 09:50   22. prosinec 05:19

Zde musí žáci přiřadit správné označení – např. jarní rovnídennost či jarní slunovrat atd.

Evidenční list

Souhlasím s tím, aby moje disertační práce byla půjčována jako studijní materiál ostatním studentům.

Datum:

Podpis:

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto disertační práci použil ke studijním účelům a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno, příjmení	Fakulta/katedra	Datum	Podpis